Çağrı Yayınları: 205
Kur'ân-ı Kerim Mealleri: 9

1. Baskı: İstanbul, 2012

ISBN: 978-975-454-042-0
Sertifika No: 14735

Matbaa: Sertifika No: 12095
Baskı: Çevik Matbaacılık
Davutpaşa Cad. Besler İş Merkezi No: 20/18 Topkapı - İstanbul
Tel: 0212 501 30 19

İÇİNDEKİLER

KUR'ÂN OKUMAYA BAŞLARKEN...

I. KUR'ÂN-I KERİM NEDİR? NE DEĞİLDİR?

1.1. KUR'ÂN'IN TANIMI

Kur'ân-ı Kerim; Yüce Allah'ın vahiy elçisi vasıtasıyla Hazret-i Muhammed'in idrakine İâfzıyla-mânâsıyla bir bütün olarak' inzal ettiği, tamamı mütevatir olarak nakledilmiş İlahî mesajların yer aldığı taklit edilemez bir şaheserdir. Anayasal nitelikli ibarelerinin yanı sıra, aşama aşama gönderilen kanun ve kararnameler içeren mucizevi bir rehberdir.

Kur'ân-ı Kerim toplumsal-ahlakî problemlere yönelik çözümler tasarlayan bir ıslahatçı tarafından, belli bir sistem ve kurgu dahilinde kaleme alınmış bir *reform projesi* değil, vahyedildiği durum ve şartlar aracılığı ile insanlığın sorunlarına çözüm getiren bir *vahiyler koleksiyonudur.*

> Kur'ân âyetleri, inzal edildikleri ortamın anlık fotoğraflarından oluştuğu için Kur'ân-ı Kerim bir elmasa benzer. Tek bir köşe nasıl bir elması yansıtamazsa Kur'ân elmasının da bütün yönleriyle bir bütün olarak görülmesi gerekir (Kur'ân bütünlüğü ilkesi).

Parça parça indirilen bu vahiyler, bir yönüyle de ilgili ortamın fotoğrafları mesabesindedir. Peyderpey iniş, aslında *vahiy kavramının mahiyetinden* kaynaklanan bir realitedir. 6236 âyetin tek seferde değil de 23 yıla dağıtılarak parça parça indirilmiş olması sayesinde; vahiyler yazılarak ya da ezberlenerek daha iyi korunabilmiş; daha iyi hazmedilmiş, pratiğe daha güzel yansıtılabilmiştir.

Bir millete gönderilen İlahî mesajın o ümmetin anlayacağı bir dil ile gönderilmesi kadar normal bir şey olamaz. Nitekim Kur'ân da kaynağı •

• Bu kısım, çevirenin *Kur 'ân Kılavuzu Mutlak Gerçeğin Sesi* (İstanbul: Ensar, 2011) adlı eserinden uyarlanmıştır.

itibariyle İlahî (Rabça) olmakla birlikte, insanlığa ancak beşeri bir araçla, yani Arap dil ve kültürü aracılığıyla iletilmiştir. Yüce Allah'la nüzul devri Arap toplumu arasındaki bir iletişim olan Kur'ân-ı Kerim ile, sınırsız hakikatler insanın sınırlı idrak düzeyine sınırlı bir kültürel çerçevede; beşerî dil kalıplan içerisinde, o dilin müsaade ettiği ölçüde indirilmiş; bu esnada, Arap dilinin mecâz, teşbih, temsil vb. imkânları sonuna kadar kullanılmıştır.

1.2. KUR'ÂN'IN ŞEKLÎ YAPISI

(i) Kur'ân vahiyleri nasıl kitaplaştırıldı?

Kur'ân'ın vahyedilmesinden kitaplaştınlmasma kadar kırk yıl süren Mushaflaştırma (cem') faaliyetinin temelinde; Kur'ân vahiylerinin, (i) 'başı sonu belli, elle tutulur maddî bir kitap' olarak inzal edilmemiş olması (ii) olay ve olgulara paralel biçimde yirmi üç senede peyderpey indirilmiş olması yatmaktadır.

Hazret-i Peygamber inzal edilen bütün vahiyleri mutlaka kayıt altma aldırmış; her yılın Ramazan aymda o zamana kadar nazil olan bütün vahiyleri gözden geçirmiş; yeni gelen âyetleri ilgili âyetlerin önüne/sonuna koydurarak belli bir bütünlük oluşturmuştur. Bu dönemde, sûrelerin iç bütünlüğü yüzde yüze yakın bir oranda sağlanmış bulunuyor; her sûre müstakil bir kitap -ya da kitapçık- özelliği arz ediyordu. Ancak Kur'ân vahiyleri bugünkü mânâda kitap hâline getirilmemişti. Çünkü:

Öncelikle; "canlı Kur'ân" sayılan Hazret-i Peygamber bütün otoritesi ile hayatta idi.

İkinci olarak; başı sonu belli bir Kur'ân mefhumu yoktu; âyetler inmeğe devam etmekteydi.

Üçüncü olarak; eldeki Kur'ân vahiylerinin bir kısmının, yeni inecek vahiylerle yürürlükten kaldırılması imkân dâhilindeydi.

Dördüncü olarak; ne Hazret-i Ebu Bekr dönemindeki gibi Kur'ân vahiylerinin zayi olma ihtimali vardı ne de Hazret-i Osman devrindeki gibi farklı okuyuşlar Müslümanlar arasında kavgaya yol açıyordu.

Kur'ân vahiylerinin derlenip toplanması fikri Hazret-i Ömer'den çıkmış olmakla birlikte, Hazret-i Ebu Bekr ve Hazret-i Osman'a nasip olmuş bir uygulamadır. Yalnız, bu iki icraat arasında şöyle bir fark vardır:

Hazret-i Ebu Bekr'in vahiyleri derleme amacı ile Hazret-i Osman'ın derleme amacı aynı değildir. *Suhuf* adı verilen ilk derleme, vahiyleri zayi olmaktan kurtarma amacını güderken, vahiylerin m«s/w/laştırıldığı ikinci derleme, ümmetin elinde veya ezberinde bulunan hususî nüshaların ortaya çıkardığı kargaşayı bertaraf edecek resmî bir Kur'ân nüshası hazırlamaya yönelikti.

Hazret-i Ebu Bekr'in derlettiği vahiy kolleksiyonu teknik mânâda bir kitap değil, Suhuf'tu (yazı malzemeleri/sahifeler). Bu sahifelerin resmî hiçbir bağlayıcılığı, yaygınlığı ve istifade edilebilirliği bulunmadığı için, ikinci derlemeyi intaç eden kargaşada da herhangi bir rolleri olmamıştır. Hazret-i Osman şüphesiz bu sahifeleri göz önünde bulundurmuştu; ancak bir başka yazı malzemesine aynen geçirmemiş; bir derleme de o yaptırmıştır (Bkz. Ebu Şâme el-Makdisî, *el-Murşidü'l-Vecîz,* Ankara: DİB, 1986, s. 65). Kur'ân vahiylerini ft/taplaştıran; Kur'ân'a bugünkü şeklini veren, Hazret-i Osman ve mesai arkadaşlarıdır. Onların ortaya koyduğu metin, aralarında Hazret-i Ali'nin de bulunduğu Ashab'ın onayı ile resmileşmiştir.

Dolayısıyla, Hazret-i Ebu Bekr'in hazırlattığı sahifelerin Hazret-i Osman devrinde yakılarak imha edilmesi, "Asıl Kur'ân yakıldı!" şeklinde lânse edilemez. "Asıl Kur'ân" Hazret-i Osman'ın derlettiği Mushaf'tır.

(ii) Kur'ân'ın bölümleri: (a) cüz, hizip, rubû (b) âyet, sûre

Kur'ân-ı Kerim, eşit aralıklarla okunabilsin ya da ezberlenebilsin diye yirmişer sayfalık otuz parçaya (cüz) ayrılmıştır. Her cüz onar sayfalık iki *hizipten* ve beşer sayfalık dörder *rubû* dan oluşmaktadır ki bu, toplam 60 hizip ve 120 rubû demektir. Ancak bu ayrım sun'î olup, zaman zaman Kur'ân'ın anlaşılmasını zorlaştırmaktadır. Kur'ân'm parçalara ayrılmasında asıl önemli olan, sûre esaslı taksimdir.

114 sûreden oluşan Kur'ân-ı Kerim'de 6236 âyet bulunmaktadır. Âyet sayısı ile ilgili farklı rivayetler, âyet fazlalığı ya da eksikliği anlamına gelmez. Kıraat âlimlerinin bir cümleyi birkaç âyet sayması ile ya da birkaç âyeti tek âyet sayması ile alakalı teknik bir husustur.

Sûreler gibi hususi bir adla adlandırılan âyetler vardır ki, en ünlüleri âyete'l-Kürsî (Bakara 2/255), âyetü'n-Nûr (Nur 24/35); Kılıç âyeti (Tevbe9/5), Su âyeti (Enbiya 17/34) ve Hİcâb âyetidir (Ahzâb 33/59).

Âyetler 'cümle'ye benzemekte ise de tamamen öyle değildir. Nitekim âyet kelimesi cümle değil, işaret, emare, alamet, gösterge, kanıt/belge, mucize gibi anlamlara gelmektedir. Yerine göre, birkaç âyet tek bir cüm-

le oluştururken, yerine göre, bir âyette çok sayıda cümle olabilmektedir. Yine, tek harflik âyetlerin (Sâd 38/ı, Kafso/ı, Kalem 68/1) yanında, yanm sayfalık -hatta bir sayfalık (Bakara 2/283)- âyetler de vardır.

Kur'ân âyetleri tabiattaki sözsüz, harfsiz, sessiz İlahî belgelerin söz kalıpları içerisinde vahyedilmiş şekilleridir. Dış dünyada, ilk anda dikkat çekmeyen birtakım ilginç olgular Kur'ân'da İlahî birer âyet*/gösterge/belge* olarak sunulmuştur.

Sûreler de âyetler gibi farklı uzunluktadır. Kevser ve İhlâs sûreleri sadece üç kısa âyetten oluşurken, 286 âyetlik Bakara sûresi yaklaşık 50 sayfadır. Bu sûre tek başına Kur'ân'ın 1/12'sini oluşturur.

Bazı âyetler bir kelime hatta bir harften oluşur (Sâd 38/1; Kâf 50/i; Kalem 68/1). Bu sebeple bazı sûreler âyet sayısı fazla olmasına rağmen (örneği: 227 âyetlik Şuarâ sûresi), âyet sayısı az olan diğer sûrelerden daha kısadır.

Sûre isimleri sonradan konulmuştur; Peygambere vahyedilmiş değildir. Nitekim bazı sûrelerin birden fazla ismi vardır (ömeği: Tevbe/Berâe, İsra/Benî İsrail, Fâtır/Melâike, Gâfir/Mü'min, İnsan/Dehr). Bu alanda, Fâtİha SÛreSİ yirmiye yakın ismiyle müstesna bir yere sahiptir. Sûreler genellikle muhtevalarından hareketle değil, içindeki ilginç bir kelime, olgu veya harften hareketle adlandırılmıştır. Dolayısıyla, Yusuf sûresi hariç, bu isimlerden hemen hiçbiri o sûrenin içeriğini doğrudan yansıtmaz.

Kur'ân sûrelerine verilen isimler şöyle gruplandırılabilir: Allah'ın güzel isimleri, Hazret-i Muhammed'in hâlleri, Kur'ân adlan, melek grupları, peygamberler, yüksek şahsiyetler, kıyamet hâlleri, temel kavramlar, bazı fiiller, harfler, varlık cinsleri, gökcisimleri, tabiat olaylan, vakitler, bölgeler, milletler, inanç gruplan, ahlakî hâller, Peygamber çağdaşı kadınlar, savaş hâlleri, hayvan cinsleri, yiyecekler, madenler.

Sûreler gibi sûre *grupları* da çeşitli isimlerle anılmıştır: Bakara ve Âl-i İmrân sûrelerine bir bütün olarak *Zehrâveyn;* 2-7. ve 10. sûreler (Bakara, Âl-i imrân, Nisâ, Mâide, En'âm, A'râf ve Yûnus) *Seb-i Tuvel',* yaklaşık 100 âyeti bulunan sûreler *Miîn* HâMîm harfleriyle başlayan 40-46. *sûre*ler *Havâmîm* ya da Âl-i HâMîm; 49-114. sûreler de *Mufassal* olarak adlandınlmıştır. Mufassal sûreler de kendi aralannda *tıvâl-i mufassal* (49-85. sûreler), *evsât-ı mufassal* (85-97. sûreler) ve *kısâr-ı mufassal* (97-114. sûreler) olarak gruplandmlır.

Tevbe sûresi hariç, bütün sûrelerin başmda besmele vardır. Bu besmeleler bir sûrenin bitip diğerinin başladığının anlaşılması için konulmuştur. Ancak Şafiîlere göre bunların tamamı o sûrenin birer parçasıdır (diğer 3 mezhep sûre başlarındaki *besmeleleri* âyet saymaz). Tevbe sûresinin besmele İle başla-

mamasının sebebi ise bu sûrenin, bir önceki sûrenin (Enfal) devamı gibi düşünülmesidir.

(iii) Sûre sıralaması

Sûrelerin iç bütünlüğü yani âyet sıralaması, Peygamber uygulamasına dayanmakla (tevkîfî) birlikte, sûrelerin sıralanışı büyük ölçüde Ashâb-ı Kiram'ın icraatıdır (içtihadı). Hazret-i Osman'ın Kur'ân vahiylerine son şeklini verişinden önce hazırlanmış olan hiçbir şahsî mushafın tertip açısından birbirini tutmaması, sûre tertibinin tevkîfî olmadığını gösterir.

Kur'ân vahyinin; 'Alâk 96/1-5, Müddessir, Müzzemmil, Kalem sûreleri ile başlayıp -âyet bazında- Bakara 2/281 'le; sûre bazında ise Tevbe ve Nasr sûreleri ile sona erdiği konusunda görüş birliği vardır. Ancak bütün âyet ve sûrelerin ne zaman indirildiği ve tertiplerinin nasıl yapıldığı konusunda farklı görüşler mevcuttur; nitekim âyet ve sûrelerin kronolojik esasa göre yapılan sıralamalan birbirini tutmamaktadır.

Elimizdeki Mushaf'a esas teşkil eden Hazret-i Osman Mushafları'nda, sûreler nüzul sırasına göre (kronolojik) değil, uzunluk ve kısalıkları esas alınarak sıralanmış gözükmektedir. Kısa Mekkî sûreler Kur'ân'ın sonuna, uzun Medenî sûreler ise Kur'ân'm başına yerleştirilmiştir. Ancak bu, dakik değil, genel görünüşe göre verilmiş bir yargıdır. Kur'ân sûreleri arasındaki sıralama, türü kendisiyle sınırlı bir uygulamadır.

Kur'ân sûrelerinin şu anki sıralanışının altında İlahî bir hikmet ve mantıkî bir tutarlılık aranagelmiştir. Gerçekten de sûreler önündeki ya da ardındaki sûrelerle çeşitli açılardan ilişkilendirilebilmekte; sûrenin sonlarında yer alan bir konu bir sonraki sûrenin başlarındaki konuyla ilgili Olabilmektedir (Örneği: Fâtiha sûresinin 5. âyetinde istenen hidayetin Bakara sûresinin ilk âyetinde gösterilmesi). Ancak sûre sıralaması şu ankinden farklı yapılacak olsa, yine çeşitli uygunluklar (münasebetler) kurulmakta gecikilmeyecekti(r). O hâlde, bu hususu bir mucize imiş gibi sunmamak gerekir; sûre sıralamaları içtihadîdir.

1.3. KUR'ÂN NE DEĞİLDİR?

(i) Kur'ân'da 'her' şey var mıdır?

Fıkhın temel kaynağı olan Kur'ân'ın her şeyin hükmünü içerip içermediği mes'elesi işlenirken, "Kur'ân'ın 'her' şeyi açıklayıcı olarak indirildiği" OMahi 16/89) âyeti, genelde, olduğu gibi alınarak "yaş-kuru ne varsa içe-

ren kitâb-ı mübîn" terkibi Kur'ân olarak anlaşılmıştır. Bu terkibin Kur'ân olarak tefsiri o kadar yaygınlaşmıştır ki Kur'ân-ı Kerim'de her şeyin bulunabileceği zannedilmiş; hatta "Devemi kaybetsem onu bile Kur'ân'da bulurum" gibi abartılı (te'vîli gerekli) söylemler geliştirilmiştir. Bu kapı bir kez açıldıktan sonra, Kur'ân'ın artık bütün bilimlerin kaynağı olduğu, hatta "kâinatın yaratılış plânı olduğu"na ilişkin yazılar yazılmış; "Kur'ân'ın, -Tanrı-İsa ilişkisinde iddia edildiği gibi *Tanrı 'mn inkamasyonu* (insan şekline bürünmesi) değil- *inlibrasyonu* (metin hâline bürünmesi)" olduğu İddia edilmiştir (Bkz. Murad W. Hofmann, *Kur'ân,* İstanbul: Çağn Yayınlan, 2005).

Kur'ân'ı bunca yüceltmenin sebeplerinden biri, 'Kur'ân-ı Kerim'in, inzal devri Arap kavmi için ifade ettiği müthiş anlam'dır: Arapların genelde okuması yazması yoktu; iman nedir, kitap nedir bilmezlerdi. İşte 'kitap' namına sadece Kur'ân'ı gören böyle bir topluma, 114 süreli, 6236 âyetli Kur'ân-ı Kerim dev bir külliyat gibi görünmüş olmalıdır. Ama okur yazar kesimin bir terkibi yanlış yorumlayarak işi abartması halkta çok daha büyük mâkes bulmakta gecikmemiştir. Oysa gerek bu âyetin içeriğinden, gerekse Nemi sûresinin 75. ve Fâtır sûresinin 11. âyetindeki ifadelerden *kitâb-ı mübîn* ve *imâm-ı mübîn* terkiplerinin Levh-i Mahfuz'u kasdettiği anlaşılıyor.

Kaldı ki ünlü *Muâz hadisinde,* Hazret-i Peygamber'in "-Peki Kur'ân'da da bulamazsan?" şeklindeki sorusu dikkat çekicidir. Yani, daha o çağda bile Kur'ân'ın cevaplamadığı hususlar söz konusudur. Gerçekten de Kur'ân beşeriyetin gelmiş geçmiş bütün tekâmül safhalarını barındıran, her devrin her sahadaki ihtiyaçlarına cevap veren bir kitaptır. Ancak bu, *Kur 'ân 'da her şeyin öz ve esasının bulunduğu, fakat bu şeylerin ayrıntılarının bulunmadığı* şeklinde anlaşılmalıdır.

Gerek Kur'ân-ı Kerim'in gerekse Tevrat'ın her şeye çözüm sunduğunu belirten âyetlerin mânâsı budur: 'Her şey' ifadesinin hem Tevrat'ın (A[4]râf 7/145) hem de Kur'ân'm (Nahi 16/89) içeriği hakkında kullanılmış olması şunu gösterir ki; Tevrat nasıl her şeyin hükmünü içermiyorsa, -aksi takdirde Kur'ân'm vahyedilmesine gerek kalmazdı- Kur'ân da içermemektedir. Ama her ikisi de 'her' şeye küllî çözümler sunmakta birleşmektedir.

Hâsılı; Kur'ân Allah'ın kelâmı olmakla birlikte, İlahî kelâmı tüketmiş değildir; Allah'ın *kelâmı* tıpkı *yaratması* gibi kesintisiz bir özelliktir... O'nun kelimeleri ne yazmakla biter ne de saymakla... Kelimenin ilk anlamıyla; te'vilsiz- "Kur'ân'da her şey vardır" demek, akla, bilime, hatta Peygamberin sünnetine de gerek yoktur, demekle aynı kapıya çıkar.

Kur’ân’la ilgili bu tür abartılı yaklaşımlar Yüce Allah ile Kur’ân arasındaki ilişkiyi rayına oturtamamaktan ileri gelmektedir.

(ii) kur'ân neye şifadır?

> “Keşke kendisiyle dağların yürütüldüğü veya Arz’ın paramparça edildiği ya da ölülerin konuşturulduğu bir Kur’ân olsaydı!.. Aksine, bu işlerin tamamı Allah’a aittir.” (Ra’d 13/31)

Kur’ân *şifadır,* ama maddî hastalıklara, psikiyatrik bozukluklara, psikolojik dertlere değil; zihinlere, gönüllere, itikat ve ahlâk problemlerine şifadır.

Kur’ân; elbette dertlere derman, sorunlara çözümdür. Ama anlaşılmadan okunarak değil... Onun sunduğu çözümlerden istifade etmek için onu salt okumak yeterli değildir. Buna rağmen, tarih boyunca Kur’ân’ın lâfızlarına özel güçler *(hâssalar)* isnat edilmiş; *Havâssu ’l-Kur ’ân* adlı bir ilim meydana getirilmiştir.

Diğer din mensuplarının kendi kutsal metinlerine atfettikleri özellikler zamanla Kur’ân âyetlerine de affedilmeye başlanmıştır. Böylece, Kur’ân pasajlarına normal mânâları dışında birtakım özellikler (havâss) yüklenmiştir.

*Havâss*çı anlayışta temel felsefe, Kur’ân-ı Kerim’in görünür yüzünden başka, herkesin bilemeyeceği bir başka veçhesinin daha olduğu kabulüdür. Bu düşüncede, sûrelerin, âyetlerin ve esmâ-i hüsnânın bir “hâdim”i olduğuna; âyet ve sûrelerin birtakım hâssa ve sırlan olduğuna inanılır. Kur’ân bu şekilde algılanmaya başlanınca, esmâ-i hüsnâ, sûre başlarındaki hurûf-i mukatta’a, besmele, âyete’1-Kürsî, Nûr âyeti (Nûr 24/35), Nazar âyeti (Kalem 68/51-52), Fâtiha, İhlâs, Mu’avvizeteyn, *huvallâhüllezî* (Haşr 59/22-24), *âmene’r-rasûlü* (Bakara2/285-86), YâSîn vb. parçaların somut-soyut birtakım ihtiyaçlar için çeşitli kombinezonlar (vefk/tılsım) hâline getirilerek okunup yazılmasında da gecikilmemiştir.

Üçüncü şahıslan ilgilendiren, insan hakkına taalluk eden uygulamalar bir yana... Ama tıbbın teşhis koyamadığı ruhsal ve büyüye dayandığına inanılan rahatsızlıklar için, Kur’ân-ı Kerim’in şifa kaynağı olarak görülmesi hiç de anormal değildir. *"Gönüllerin Allah ’ı yâd etmek suretiyle yatıştığı ”* bildirilmiştir (Ra’d 13/28).

Ruhsal hastalıklarda müziğin, şiirin rahatlatıcı rolü nasıl inkâr edilemiyorsa, Yüce Allah’a dua etmenin ve O’nun kitabından bazı âyet ve sûreleri -anlamadan da olsa- belli bir ahenkle okumanın ya da üzerinde

taşımanın *rahatlatıcı* rolü inkâr edilemez. Ancak şifanın nihaî kaynağı; devası araştırılmalı, maddî bir arızanın maddî bir devaya bağlı olduğu unutulmamalıdır. Bu aslında herkesçe bilinmesine rağmen, modem tıp uygulamalarında insanın manevî-ruhî cephesinin göz ardı edilmesi, dinî kanaatler, sosyokültürel saikler ve tıbbî tedavinin pahalı olması gibi etkenler insanlan bu tür 'kolaycılık'lara itmektedir.

Sonuç olarak; Kur'ân okurken, her şeyden önce Kur'ân'm ne olduğu, niçin gönderildiği ve ne işe yaradığı iyi anlaşılmalıdır. *Kur'ân;*

— *Karanlıklardan aydınlığa çıkartan parlak bir nur,*
— *Tehlikelerden kurtaran sağlam bir ip,*
— *Ötelerle irtibatı sağlayan sağlam bir kulp,*
— *Dünya-Âhiret mutluluğunu sağlayan İlahî bir rehberdir;*
— *Okunup anlaşılmak, anlaşılıp hayata geçirilmek için indirilmiştir...*

Kur'ân-ı Kerim *akıl, can, mal, namus* ve *din güvenliği, sorumluluk bilinci, kalite, çalışma, inceleme-araştırma, adalet, yardımlaşma ve mümin otoriteye itaat, emrin mahiyetini tartışmak yerine fiiliyata geçirme* gibi evrensel ilkeleri uygulayan herkesi taşıdığı etikete, sahip olduğu isim ve sıfata bakmadan başanya götüren bir rehberdir. Kutlu Sahabe neslinin, onun gösterdiği yolu izleyerek müthiş bir silkiniş gerçekleştirmesi ve çağındaki hâkim güçleri benzeri görülmemiş bir sürede dize getirmesi bunun ispatı sayılabilir. O hâlde, Kur'ân her şeyden önce *İlahî bir kılavuz* olduğu bilinciyle okunmalıdır. Bunun için de insanlar meallerden soğutulmamalı, aksine meallerle daha sıcak bir ilişki kurmaya yönlendirilmelidir.

> Kur'ân son derece anlaşılır bir mesajdır ve sorun, anlaşılmasında değil, uygulanmasında düğümlenmektedir.

II. KUR'ÂN-I KERİM'DEN AZAMÎ FAYDAYI SAĞLAYABİLMEK İÇİN...

2.1. KUR'ÂN'IN ANA FİKRİ, HEDEFİ, ÜSLUBU

Güvenliğe, banşa, adalet ve mutluluğa susayan insanlık için gür ve berrak bir pınar olan *Kur 'ân 'ın içeriği* son derece sağlam, açık ve nettir: Allah katında yegâne din; "Allah'tan başka tanrı yoktur!" diyerek sadece O'na teslimiyet göstermek ve zincirlerini kırarak önce kendini sonra da insanlığı özgürleştirmektir. Bu, sosyal alanda 'iman' olarak tezahür eder; *can, mal, ırz/namus, akıl ve düşünce/inanç emniyeti...* Kur'ân açısından en önemli husus, bu 5 alanda güvenliğin sağlanmasıdır.

Yüce Allah insanı; konuşma, anlama ve anlamlandırma melekeleri ile donatarak ona doğruyu eğriden ayıracak bir kabiliyet bahşetmiş; istediğini yapabilme özgürlüğü vermiş ve şu iki yoldan birine girip girmemekte serbest bırakmıştır: Ya bu vb. nimetleri ihsan eden mutlak varlığı tanıyıp O'na hiçbir 'şey'i denk tutmayacak ya da O'na nankörlük edecektir. Tabiî, her iki tercihin de doğal sonuçları olacaktır; ilk yola girdiği takdirde Cennet'e, ikinci yola girdiği takdirde Cehennem'e ulaşacaktır. Cennet'e giden yolun ilk kilometre taşı, O'nun bütün nimetlerini ve mutlak otoritesini gönülden kabul etmek, O'ndan başka hiç kimsenin önünde eğilmemek, O'ndan başka hiçbir şeye 'kul'luk etmemek ve yeryüzünün bir sınav yeri olduğu bilinciyle son derece dikkatli yaşamaktır. Söz konusu dikkat hem 'Hak'la hem de 'halk'la ilişkilerde gösterilecek bir hassasiyettir. Kulun 'Hak'la ilişkilerinin ne kadar yolunda olup olmadığı, 'halk'la ilişkilerindeki hassasiyete bakılarak değerlendirilir.

> Kur'ân, kelimenin genelde anlaşılan anlamıyla bir din kitabı değildir. Kur'ân'ın muhatabı insandır. O, insanı *felâha* veya *helake* götüren hayat tarzlarım anlatır. Kur'ân'm ana fikri, gerçeği açıklamak ve hak yolu göstermektir. Kur'ân gereksiz ayrıntılar üzerinde durmaz; bir şeyi veya olayı kendi amaç ve hedefine uygun olduğu kadarıyla anlatır ve sözü tekrar tekrar *hakka davete,* getirir. Bu çağrı, bütün konuların çevresinde döndüğü ana fikirdir.

Kur'ân'da inzal dönemi toplumunun aşina olmadığı *tamamen orijinal* temalar yoktur. Ancak Kur'ân, mevcut kültürel birikimi kullanmakla birlikte, işi bu noktada bırakmamış; yepyeni, sapasağlam, İnsanî ve hakça bir düzen kurmaya çalışmıştır. Kur'ân, daha önce vahyedilmiş kitapların ilkelerini onaylamakla kalmamış; bu ilkeleri, sağlam (aklî ve hissî) delillerle, son derece anlaşılır bir üslûpla değerlendirip temellendirerek kadim din mensuplarının sapmış oldukları noktaları düzeltmiştir (müheymin). Özellikle Allah ve din algılarında reform yapan Kur'ân'a göre, Allah, hiç kimsenin tekelinde olmadığı gibi, din de tekelleştirilemez. *"Varlığını en güzel hiçimde Allah 'a teslim eden 'her 'kes sağlam kulbayapışmış demektir."* fLokman 31/22) Kimin hak yolunda olduğu 'Yahudi', 'Hıristiyan' vb. etiketlere göre değil, yaptığı hakça işlerle belli olur.

Kur'ân'ın amacı; insana fizik, kimya, tarih, astronomi, tıp vb. bilimleri öğretmek veya bu konularda muhataplarına yeni teoriler vermek değil,

insanlığı hak yola iletmek ve doğru yolda gitmesini sağlamak olduğundan, bu bilimlerin sahasına giren konularla *bilimsel* anlamda ilgilenmez. Onun asıl ilgilendiği; hakkı anlatmak, kafalara gerçeği işlemek, hakla ilgili yanlış anlamaları ortadan kaldırmak, insanları kötü davranışlarının sonuçlarına karşı uyarmak ve tüm insanlığı hak yola iletmektir. Kur'ân; mevcut inanç ve amellerin yanı sıra, metafizik tartışmaları da kritize eder.

Teorinin pratiğe en güçlü bir şekilde yansıtılıp 'daha net ve kalıcı' olabilmesi için yirmi üç yıla yayılarak indirilen bir metinde, sürekli aynı üslûbun kullanılması belîğ ve hikemî olmayacağından, dinî ve dünyevî gerçekler Kur'ân'da farklı üsluplarla anlatılmıştır. İnsanın gâh aklına gâh hissiyatına seslenen Kur'ân'ın üslûp ve usulü diğer kitaplannkine benzemez. Kur'ân'm sürekli üst perdeden ya da sürekli avâma dönük bir dil kullanması; sürekli tehditkâr, sürekli ümitvâr konuşması; tamamen İlmî, burhanî, hukukî ya da tamamen şiirsel olması söz konusu değildir. Kur'ân vahiyleri, ilkin yazıya geçirilirken de daha sonra kitaplaştırtırken de *kitap diliyiz* değil, bir nutuk/hitabe olarak kaydedilmiştir; hitâbelerde, ibarenin anlamını şekillendiren bağlam jest ve mimiklerle, işaretlerle, sesi alçaltıp yükselterek, ona belli bir etkileme gücü kazandırarak... yansıtılır; bunların yazıya aktanlması imkânsızdır. Bir nutuk yazıya döküldüğünde, kopukluk, dağınıklık, bazı temaların sürekli tekrarlanması, kavramların her yerde aynı anlamda kullanılmayışı, bir konu işlenirken akla takılabilecek bütün hususların cevaplanmaması, bir konudan diğerine atlama gibi durumlarla karşılaşılması doğal olacaktır. Kur'ân'ın bu gibi özelliklerini bilmeyenler, bütün Kur'ân'm birbirine benzer konulardan oluştuğunu düşünür ve bunu anlamakta zorluk çekerler.

2.2. Kur'ân'ı Niçin Okuyoruz?

Türkler, "Kur'ân'ı anlamadan okudukları, hatta onu bir süs eşyasına dönüştürdükleri" eleştirisi ile karşı karşıyadır. Zihnine takılan hususlara Kur'ânî cevaplar bulmak ya da "Kur'ân'da neler varmış?" sorusuna cevap aramak için Kur'ân okuyanlar bulunmakla birlikte, Türk toplumu, Kur'ân-ı Kerim'i genelde anlayıp uygulama kastı gütmeksizin; sırf sevap kazanmak amacı ile okumaktadır. -Kur'ân'ı akademik inceleme ve araştırmalar için okuyanlar varsa da bu tür 'okuyuşlar' *okuma* fiilinden ziyade *araştırma, inceleme, tahlil* gibi fiillerin kapsamma girmektedir.-

> Halkımızın Kur'ân okumaktan anladığı, genelde, "Kur'ân pasajlarını belli bir nağmeyle telâffuz etmek"ten ibarettir.

> Kur’ân genelde feyiz ve bereketinden istifade etmek için okunmaktadır. Böylece -anlamak hiç de sevabı azaltmadığı hâlde- işin kolayına kaçılmaktadır.

“Kur'ân’ı niçin okuyoruz?” sorusuna; “Kur’ân okuyorum çünkü Yüce Allah'la konuşuyorum.” ya da “Kur’ân okuyorum, çünkü onu okuduğum zaman moralim düzeliyor, huzur buluyorum.” gibi cevaplar verilebilir. Ancak Kur’ân’ın bu tür fonksiyonlar icra etsin diye indirilmediği aşikârdır. Yukarıdaki soruya verilecek “Anlamak için Kur’ân okuyorum.” ya da “Anlayıp uygulamak için Kur’ân okuyorum.” şeklindeki cevaplar da soruyu tam olarak karşılamış olmaz. Soruyu “Kur’ân niçin anlaşılmalı?” ya da “Neden uygulanmalı?” şeklinde anlayarak cevabı ona göre vermek gerekir.

> Kur’ân okuyoruz, çünkü “Hak” katından geldiği için gerçeğin ta kendisi olmanın ötesinde son derece gerçekçi de olan bu son vahiy, şu meçhuller âleminde insanoğluna *kılavuzluk* etmekte; onu karanlıklardan aydınlığa çıkarmakta; onu boş/bâtıl inanç ve düşüncelerden kurtararak dikkatini sürekli “realite”lere çekmektedir.

Kur’ân okuyoruz; çünkü Kur’ân dünya-âhiret mutluluğunu garanti etmekte; insanlığın maddî-manevî sorunlarına küllî reçeteler sunmaktadır.

Kur’ân okuyoruz; çünkü Kur’ân’ın damgasını vurduğu toplumlar dünyanın insan haklanna en saygılı, ‘öteki’ne karşı en hoşgörülü, en medenî, en güçlü, en ileri toplundan olagelmiştir. Yani Kur’ân’ı salt kutsal kitabımız olduğu için değil, insanlığa getireceği açılımları ve sağlayacağı pratik faydalan devşirmek için okuyoruz... Okumalıyız.

> “Benim ümmetimin en faziletli ibâdeti Kur’ân okumaktır.”
> “Benim ümmetimin en hayırlısı Kur’ân’ı gerektiği gibi taşıyabilenler ve gece ibadet edenlerdir.”
> “Güzel Kur’ân okuyan (Kur’ân uzmanı), o ‘şerefli/erdemli dürüst yazıcılar’ ile birliktedir.”
> “Sizin en hayırlınız Kur’ân’ı okuyan ve okutanlardır.”
> “Allah’la konuşmak isteyen Kur’ân okusun.”

Hazret-i Peygamber’in, sefere gönderdiği kalabalık bir grubun başına içlerinden en genç olanını sırf Bakara sûresini okuyabildiği için komutan

tayin ettiği bilinmektedir (Bkz. *TırmizV den* naklen İbn Kesîr, *Tefsiru'l-Kur'âni'l-'Azim,* I, 35). Söz konusu okuyuş, Kur'ân'm güzel ses, sadâ, tavır vs. ile salt telâffuz edilmesi; bir güfteyi seslendirir gibi okunması olabilir mi?

> Kur'ân'ı kırâat etmek onu "anlayarak okumak" demektir; tilâvet etmek ise okuyup izinden gitmekle, yani "okuduğundan anladıklarını hayata geçirmek"le mümkündür. Kur'ân; dinin temel metni olduğu gibi, toplumsal mekanizmanın işleyiş esaslarının belirlendiği dünyevî bir metindir. Kur'ân cümleleri, aynı zamanda birer yasa ve yönetmelik olduğuna göre; bunlan en iyi bilen birinin önderlik etmesi kadar doğal bir şey olabilir mi?

III. KUR'ÂN'A NASIL YAKLAŞILMALIDIR?

Kur'ân mesajını alabilmenin en kestirme yolu, Kur'ân'ın ana dildeki bir karşılığından, yani Kur'ân mealinden okunmasıdır. Meallerin Kur'ân'ın yerini tutamayacağı ne kadar açıksa, son İlahî mesajı (*ez-zikr*) anahatları ile kesin ve doğru bir şekilde aktardıkları da o kadar açıktır; Kur'ân'ın mesajı, Arapça orijinalinde bakir bir hâlde öylece duruyor değildir.

Mealden Kur'ân okuma ise dört şekilde olabilmektedir: *Mushaf sırasına göre okuyuş, kronolojik esaslı okuyuş, konulu okuyuş, sorun eksenli okuyuş.* Biz bunları bir başka çalışmaya havale ederek, burada, Kur'ân'a nasıl yaklaşılması gerektiğini belirtmeye çalışacağız:

(i) Kur'ân'ın mahiyeti iyi kavranmak; Kur'ân'm İlahî bir kılavuz olduğu unutulmamalıdır. Kur'ân-ı Kerim akıl-can-mal-namus-din güvenliği, sorumluluk bilinci, kalite, çalışma, inceleme-araştırma, adalet, yardımlaşma ve mümin otoriteye itaat, emrin mahiyetini tartışmak yerine fiiliyata geçirme gibi evrensel prensipleri uygulayan herkesi -taşıdığı etikete, sahip olduğu isim ve sıfata bakmadan- başarıya götüren bir rehberdir. Kutlu Sahabe neslinin, onun gösterdiği yolu izleyerek müthiş bir atılım gerçekleştirmesi ve çağındaki hâkim güçleri benzeri görülmemiş bir sürede dize getirmesi bunun ispatı sayılabilir. Kur'ân'a ilişkin olarak müfessirlerin ortaya koyduğu pek çok detay bilgiden haberleri olmayan Sahabe neslinin o kadar kısa sürede böylesine müthiş bir gelişme gerçekleştirmesi, bu metni anlayarak okumalarına ve detaylara dalmadan kararlılıkla uygulamalarına dayanmaktadır.

(ii) Kur'ân'ın mesajının anlayabilmek için onun doğduğu tarihi vasatı yani VI. ve VII. yüzyıl şartlarını iyi bilmek gerekir. Kur'ân bu vasatta insan haklarına aykırı çok sayıda yanlış görüp bunları düzeltmektedir. Kur'ân'ın ne getirdiğini anlayabilmek için, o sırada neyin var olduğunu iyi anlamak gerekir (Bu hususta, aşağıdaki kaynaklardan yararlanılabilir: Neşet Çağatay, *İslâm Öncesi Arap Tarihi ve Cahiliye Çağı,* Ankara: AÜİF Yy., 1982; Ali Osman Ateş, *İslam'a Göre Cahiliye ve Ehl-i Kitap Örf ve Adetleri,* İstanbul: Beyan Yy., 1996).

(iii) Kur'ân vahiylerinin birbirinden farklı iki devrede indirilmiş olduğuna dikkat edilmelidir. Kur'ân-ı Kerim, müminlerin güçsüz olduğu şartlara yönelik çözümlerin yanı sıra, güçlü oldukları dönemin daha karmaşık ilişkilerine yönelik düzenlemeler de getirir; ancak bu İkinciler nispeten azdır. Bireyi esas alan, ona sorumluluk ve hesap endişesi aşılayarak ahlakî ve itikadî açıdan arı duru bir yapı kazandırmaya yönelik âyetlerin çoğunlukta olması da tesadüf değildir. Ayrıca, Kur'ân vahiyleri homojen bir ahvâl ve şerâit içinde indirilmiş değildir; Vahiylerin indiği yirmi üç yıllık süreç, müminlerin güvenlik ve anarşiyi, savaş ve barışı, sevinç ve hüznü, zafer ve hezimeti, bolluk ve kıtlığı... yaşadıkları bir zaman dilimidir. Aynı konu çerçevesindeki bütün âyetler bir araya getirildiğinde farklı hükümlerle karşılaşılmasınm sebebi de budur; bu farklılıklara, İlahî hükümlerin tatbik alanını genişleten birer imkân ve açılım olarak bakılmalıdır. Aksi yönde hareket eden bir mümin toplum, bu İlahî siyasete fiilen muhalefet etmiş olduğu için, başarısızlığa mahkûmdur.

Kur'ân'm hem okuduğumuz konuda hem de genel olarak ne demek istediği iyi tespit edilmelidir. Yani kadim milletler gibi kılı kırk yarmaya ve müteşabih âyetlerin peşine takılmaya gerek yoktur... İslâmiyet; hoşgörülü, kolaylıkçı bir dindir ve bu özelliği sayesinde; detayları insan aklına bıraktığı için kıyamete kadar geçerli kalacaktır. (Akıl; insanoğluna kutsal kitapla çekişsin diye verilmiş değildir; o da kutsal bir emanettir.) Kur'ân'ın siyasî, ahlâkî, itikadî, kozmolojik, fıkhî, tarihî vb. herhângi bir konuya yönelik rehberliğinde yaşanan sıkıntı, büyük oranda, birbirini destekleyen veya çelişki vehmi uyandıran pasaj lan bir arada düşünememekten kaynaklanmaktadır.

(iv) Yüce Allah'ın Kur'ân ve kâinat olmak üzere iki temel kitabı olduğu göz ardı edilmemelidir. Her iki kitap da gerektiği şekilde okunmalı, anlaşılmalı, tahlil edilmelidir. Bunlardan sadece birine ağırlık verilmesi, Kur'ân'ın rehberliğinden istifade edilmediğinin açık bir göstergesidir.

İnsanoğluna basiret, üretme, güzellik, sevgi ve ihlâs güçlerini veren gerçek bilgiler Allah'ın şu kâinat kitabına yazıp çizdiği şeylerdir; Hak

Teâlâ'nın -Kehf 18/109 ve Lokman 31/27'de- bahsedilen "bitmez tükenmez kelâm"ıbudur. Zaten, Kur'ân da bu kitabın okunması ile oluşmuş değil midir? Hazret-i Peygamber'e 'oku' emri verildiğinde ortada okur yazar bir kişi olmadığı gibi, okunacak yazılı bir belge de yoktu. Buna rağmen, 'oku'ması istenmiş; o da vefatına kadarki yirmi üç yıl boyunca 'oku'muştu. Peki neyi okumuştu? Elbette, kâinattaki harisiz, lâfızsız, sessiz (*bî-hurûf u lâfa u savt*) İlahî belgeleri... Böylece, 610-632 yıllan arasında adab-ı muaşeret gibi gündelik olaylardan tutun da, bütün Arabistan'ı ilgilendiren savaş, banş ve antlaşmalara kadar her türlü yeni olay ana hatlan ile 'oku'ndu. Arap kültürel havzasında meydana gelen hak-hukuk mücadelesi, savaşlar, banşlar, toplumsal ve toplumlar arası ilişkiler, anarşi, yağma, sömürü düzeni vb. toplumsal bozukluklar, toplumun az çok haberdar olduğu Allah, cennet, cehennem, Âhiret, melek vb. motiflerle yoğrularak okundu ve tam bir hukuksuzluğun hüküm sürdüğü Arabistan'da can, mal, namus, akıl ve din güvenliği sağlandı. Demek ki, 'oku' derken, hazır bir metnin okunmasından çok, yaşanan dünyanm; siyasî, ahlakî, ekonomik her tür realitenin okunması emredilmişti. Peygamber'in okuyuşunun sona ermesi kâinatın artık okunamayacağı anlamına gelmiyor; çünkü Hak Teâlâ'nın kelâmı tükenmez; O doğa ve olaylar aracılığı ile konuşmasını sürdürmektedir. Ancak bütün kutsal metin sahipleri gibi, Müslümanlar da işbu mekanizmaya önem vereceklerine, İlahî kelâmın 610-632 yıllan arasmı Mekke-Medine ve çevresinde tecelli eden hâlini ve onun Fıkhî, Kelâmî, Tasavvufî yorumlannı kutsamaya başlayınca, hatta yer yer, beşerî yorum İlahî metnin yerini alınca, yavaş yavaş 'kâinatı ve olaylan okuyup ona göre çareler üretme düşüncesi' terk edildi. Dünya-âhiret rehberi olan Kur'ân-ı Kerim böyle böyle "dünyevi hayatın kılavuzu" olmaktan büyük oranda çıkıp, daha ziyade bir "Âhiret kılavuzu"na dönüştü; hatta, kılavuzluk ettiği şey unutulup kendisi 'esas/amaç' hâline geldi; parmağın işaret ettiği yere bakılacağına parmağa bakıldı... Oysa parmak (yani Kur'ân-ı Kerim), -insanlann ortak kabulü olan tarihî olaylar dışında- olağanüstülüğe fazla prim vermeyen, insanı aydınlığa, sağlam düşünceye, kâinatı keşfetmeye, doğa ve olaylan okumaya yönlendiren İlahî bir rehberdi. Rehber, bir şeye kılavuzluk eden şey/kişi olduğuna göre aslolan, o değil, rehberlik ettiğiydi. Kur'ân; 'inceleyin', 'araştmn', 'düşünün', 'çalışın', 'gezin görün' derken, kâinat kitabının araştırılmasını emrediyordu. Müslümanlar ise, ilk kutlu nesil gibi Kur'ân'ın *sonsuz nurunda,* yürüyüp büyük başanlar peşinde koşacaklarına, onun aydınlattığı yöne bakacaklarına, fıkıh ve tasavvuf kitapları içinde

kayboldular. O hâlde, Kur'ân mesajını Hazret-i Peygamber ve çağdaşlarının anlayışı ekseninde, yani sonraki nesillere ait tortulan ayıklayarak iyice anladıktan sonra, daha fazla sündürmeden, sömürmeden, silkelemeden hayata geçirmeli; sonra da dünyada izzet ve şerefle yaşayabilmek için kâinat kitabını incelemeye koyulmalıdır. Bilim hakkında onlarca teşvikkâr âyete iman etmiş bir Müslümanın bilimden korkması olacak şey değildir.

IV. ÖZETLE

1. Kur'ân okuru, İlahî kitap zincirinin son halkası ile muhatap olduğuna kesin olarak iman etmelidir. Mahiyetini pek kavrayamasa da Allah'ın çağlar üstü kelâmı ile yüz yüze olduğu gerçeğini hatırdan çıkarmamalı. Kur'ân'a karşı duyulan güven (iman) ne kadar güçlü olursa, ondan istifade de o kadar fazla olur.

2. Kur'ân okuru, okuduğu metnin insanlığa dünya-âhiret mutluluğunu sağlayacak temel kaynak olduğuna inanıp güvenmelidir. Kur'ân'ın, alelâde bir topluma dünyanın en büyük medeniyetini kurdurmuş olduğunu, bunu bir kez daha başarabileceğini bilmelidir.

3. Okur, Kur'ân okumaya başlarken, ondan azamî istifade adına belli bir hazırlık yapmalıdır. Kendine maddî-manevî çekidüzen vermeli; kendisinin, zümresinin ve toplumunun önyargılarından sıyrılmak, Kur'ân'm dediklerine teslimiyet göstermeli, kendi bildiklerini, kendi inandıklarını ona onaylatmaya çalışmamalıdır.

4. Kur'ân gönül kulağına söylenen bir İlahî buyruk olduğu için, soyut akıl ile değil, sağduyu, içgüdü, gönül, sezgi soyundan canlı bir akıl ile okunmalıdır. Kur'ân gerçekleri, kuru akılla değil; canlı, 'artistik ve filozofik akıl'la kavranabilir.

5. Okur, Kur'ân'dan herhangi bir parça okuduğunda, bunu Kur'ân'ın nihaî görüşü imiş gibi algılamamak, o konudaki diğer parçalan da göz önünde bulundurmalıdır. Kur'ân ancak bu *bütünlük* içerisinde doğru anlaşılabilir.

6. Kur'ân okum anlamakta zorluk çektiği kısınılan *Mevdudi, Derveze, Kur 'ân Yolu* vb. özlü tefsirlere başvurarak iyi anlamalıdır. Kur'ân parçalannı yanm yamalak, üstünkörü okuyarak doğru dürüst anlamadan diğer konulara geçmek insanı zamanla derin açmazlara sürükleyebilir. Ancak bundan da önce, Kur'ân'ın mahiyetini, içeriğini, amacını ve nasıl okunacağını gösteren elinizdekine benzer bir kılavuzla işe başlaması daha yerinde olacaktır.

7. Okur, Kur'ân okurken aklına gelen her mânânın Kur'ân olmadığını bilmeli; Kur'ân'ın aslî / gerçek anlamlarının Hazret-i Peygamber ve çağdaşlarının anladığı mânâlar olduğunu unutmamalı ve Kur'ân okurken aklına gelen anlamlan Kur'ân'ın nüzul çağına vurarak sağlamasını yapmalıdır. Okur, Kur'ân'ın inzaline vesile olan 610-632 yıllan arasındaki yirmi üç yıllık süreci; Arap toplumunun evren algısıyla, ahlâk ve inanç yapısıyla, toplumsal düzen(sizliğ)iyle, hukuk(suzluğ)uyla, savaşlanyla vs. ne kadar iyi tanırsa, Kur'ân'ın ne dediğini ve neyi amaçladığını daha iyi anlayacaktır. Bu dönemin şartlannı iyi kavrayabildiği takdirde, Yüce Allah'ın neyi, niçin emredip neyi, neden yasaklamış olduğunu daha iyi anlayacaktır.

Bu şıkkın bir başka boyutu da Kur'ân-ı Kerim'in "canlı Kur'ân" Hazret-i Peygamber örnekliğinde okunup anlaşılmasıdır. Kur'ân okuru, elindeki metni tebliğcisinden soyutlamamak; onun örnek biyografisini sahih *Siyer* kitaplarından, olağanüstülüklerden arıtarak beşerî çerçevenin dışına taşmaksızın öğrenmeli; onun evrensel ahlâkım özümsemeli, benimsemelidir.

8. Kur'ân'ın ilk muhatapları Araplar olmakla birlikte, okur, Kur'ân'm evrensel gerçeklerinin kendisini de muhatap aldığını göz ardı etmemelidir. Kur'ân'ı kendi realitesinden hareketle okumalı; yaşadığı itikadî, ahlakî ve sosyal sorunları her şeyden ve herkesten önce Kur'ân'a arz etmeli, çözümleri onda aramalıdır. Kur'ân'daki mümin, kâfir, münafık, mele', mütref ve müstaz'af karakterlerinin ve bunların sergilediği tutum ve davranışların tarihte kalmadığını, her çağın realitesi olduğunu asla unutmamalıdır.

9. Kur'ân okuru, elindeki kitabın yirmi üç yıllık bir sürece dağılmış olarak inzal edildiğini, dolayısıyla alelâde bir kitap gibi bir çırpıda okunamayacağını bilmelidir. Bu tip okuyuşlarda, Kur'ân'ın rehberliğinden yararlanamamak bir yana, üstelik onun eşsizliği, güzelliği, ilahîliği, mucizeliği vb. konularda da şüpheye düşülebilir. Okunan az sayıdaki Kur'ân parçası ve bu evrensel pasaj lann reel dünyadaki karşılıkları üzerinde derin derin düşünüp iyice hazmedildikten sonra yeni parçalara geçilmelidir. Okur, kendi durumunu; bilgi, idrak ve alâka seviyesini gözden geçirip ona göre bir okuyuş belirlemelidir. Birdenbire Kur'ân'ın tamamıyla karşı karşıya gelmek yerine, vaktinin müsaadesine göre; kısa *namaz sûrelerinden* başlayarak, Kur'ân'ın belli konulardaki mesajlarının yoğunlaştığı (zıplendiği) fazileti hakkında hadis bulunan *âyete 'l-kürsî, YaSin, Tebareke, Âmene 'r-rasûlii, huvallâhüllezî* vb. özel pasajlara ağırlık verebilir; bu tür Kur'ân parçalarından oluşturulan

En'âm-ı Şerif türü metinleri esas alabilir. Zira uzman bir ilâhiyatçıdan beklenebilecek Kur'ân okuma tarzı, belki daha ilkokulu bile bitirmemiş bir rençberden ya da çeşitli eğitim seviyelerine sahip çiftçilerden, işçi, esnaf, avukat, doktor veya iş adamlarından beklenemez. Tabiî, Kur'ân'ın muhatabı sadece ilâhiyatçılar değildir. Toplumun bütün katmanları seviyelerine göre Kur'ân'dan istifade etmeye çalışmalı; işin kolayına kaçmamalıdır.

10. Kur'ân okuru; detaya girmemeli, kılı kırk yarmamah, ilk Müslüman neslin yaptığı gibi Kur'ân'ı az ve özöğrenip hayata geçirmeyi hedeflemelidir. Bu dinin hakim karakterinin bütün mahlukata karşı hoşgörülü, 'öteki'ne saygılı, kolaylıkçı bir din olduğunu unutmamalıdır. Bunun uzantısı olarak *inanç* alanında Akaid kitaplarını değil, Kur'ân'da anlatılanları esas almalıdır. Çünkü bu kitaplara şahsî, zümrevî, mezhebî, siyasî kaygılar, afakî kanaatler girmiş; basitlikten ve yalınlıktan uzaklaşılmıştır. Aynı illet, âyetlere alâkalı alâkasız birtakım anlamların yüklendiği, uzmanlarının bile anlamakta zorlandığı dil tahlilleri ile ve olağanüstülüklerle dolu *tefsirler* için de geçerlidir. Kur'ân mesajı tefsirlerden değil, bizzat Kur'ân'dan alınmalı. *Ahlâk* alanında da tasavvufı eserlerdeki havâssa mahsus yüksek ahlâk değil, Kur'ân'ın öngördüğü o sade Muhammedi ahlâk hedeflenmelidir. Sosyal alan (*muâmelât*) hakeza... Unutulmamalıdır ki Kur'ân'ın hukukî ilkeleri, bugün hemen bütün dünya hukuk sistemleri tarafından benimsenmiştir. Dolayısıyla, Kur'ân'ın evrensel nuru, reel uygulama alanı var mı yok mu diye bakmadan, üç beş cezaî hükme feda edilmemelidir. Ahlâk, itikat, ibadet, muamelât ve ukubattan oluşan beş katmanlı *Kur 'ân piramidinin* en dar, en küçük uç kısmındaki birkaç cezaî hükme reel hayatta yer açacağız, derken, koca bir piramit toprağa gömülmemelidir. *Mecelle'*de belirtildiği gibi, bir şeyin tamamı alınamıyor diye tamamı terk edilmez.

11. Kur'ân okuru, elindeki mealler ne kadar başarılı olursa olsun, *asıl Kur'ân'm,* Arapça orijinal metin olduğunu unutmamalıdır. Kur'ân'ın orijinal metni ile yapıcı, dostane ilişkiler geliştirmeli, ona yabancılaşmamak, onu gayet düzgün okuyabilmelidir. Mübarek gün ve geceleri ya da sevgili bir yakınının vefatını vesile edinerek Kur'ân okumalıdır. Kur'ân'ı güzel bir eda ve tavır ile okuyanları dinlemelidir. Evlâtlarına, yakınlarına Kur'ân'ı orijinalinden okuyabilmeyi öğretmeli; bu yönde çaba sarf etmelidir. Kur'ân tilâvet edilirken özellikle mekkî sûrelerin şiiriyetinden, ahenk, müzikalite ve akıcılığından etkilenmemek zordur. Müslümanlar tarafından hiçbir zaman musiki kabul edilmemekle birlikte, Kur'ân tilâveti, İslâm dünyasının her köşesinde ve hemen her çevrede duyulabilen bir *hendese-i savt* türüdür.

Evet, araştırma ve inceleme ruhunun herkeste bulunması beklenemez ve Kur'ân okurken, kelâmı aracılığıyla Yüce Allah'la temasa geçildiği bilincine sahip olmak son derece önemlidir (Kur'ân'ı hiç anlamayan bir Türk, Sevgili Rabbinin sohbetinde bulunduğu duygusuyla onun sır dolu, gönle ferahlık veren rahatlatıcı câzibesini gönlünün derinliklerinde hisseder; böyle birinin, sözgelimi YâSîn'i, hiç anlamadan okuması bile bu bilinç sâyesinde büyük bir ibadet hâline gelir). Ancak Kur'ân'm hem bu bilinçle hem de mânâsı kavranarak, hatta mânâları üzerinde derin derin düşünerek okunması esastır. Kur'ân okumaya yönelik teşviklerin asıl hedefi, Yüce Allah'ın Kur'ân aracılığıyla yaptığı rehberliğin izlenmesidir. Kur'ân'ı anlayarak okumanın sevabı, yani, sonuç ve faydalan mutlaka görülecektir (Kur'ân'ın Araplara nasıl bir atılım ruhu kazandırdığı mâlumdur). Dolayısıyla, okurun Kur'ân'la ilişkilerine elbette *saygı* egemen olmalıdır; ama okur, Kur'ân'la kurduğu ilişkinin bir *Allah-kul* ilişkisi olmadığım bilmeli; elindeki metnin, sonuçta ilahi bir rehber olduğunu aklından çıkarmamalı ve bu evrensel kılavuzdan azamî istifadeyi sağlayarak, dünyanın en ahlâklı, en bilgili, en güçlü, en zengin, en itibarlı fertlerinden oluşan bir toplum inşa etme yönünde çabalamalıdır.

SONUÇ

— Öncelikle, meal fikrine sıcak bakmak, meallerle sıcak ilişkiler geliştirmek gerekir. Çünkü kusurları bir tarafa, bütün meallerin İlahî mesajı genel olarak ifade ettiğinde kuşku yoktur.

— Kur'ân'ın nüzul ortamı, 'Allah kelâmı' için bir prototiptir. İlk muhataplar sayesinde İlahî vahiy ete kemiğe bürünmüş, daha sonra tüm insanlığa aktarılmıştır.

— Kur'ân'ı şeklî yapısı itibariyle iyi tanımalıyız.

— Kur'ân'm beşerî türden yazılı bir metin değil, hatâbî bir metin olduğunu nazar-ı itibara alıp, onun doğduğu nüzul ortamına (bağlam) aşina olmalıyız. Bu noktada devreye siyer ve sahih hadisler girecektir.

— Kur'ân'ı okurken kendimizi, yani mevcut bilgilerimizi, mezhebî meşrebi her tür birikimimizi Kur'ân'a onaylatmaya çalışmamak; onun bizi değiştirip dönüştürmesine, bizi şekillendirmesine, aydınlatıp, özgürleştirip yüceltmesine, tekâmül ettirmesine izin vermeliyiz. Kur'ân'ı nüzul sonrası dönemin tevillerinden azade bir şekilde anlamalı; onu rafine hâle getirmeye, düzeltmeye (!), sansür etmeye çalışmamak; o ne diyorsa olduğu gibi anlayıp 'Başüstüne!' demeliyiz.

— Kur'ân okumadan önce, 'onu neden okuduğumuz' sorusunu kendimize sormalıyız. Amacımız İlahî mesajı anlamak mıdır, Kur'ân'dan fıkhî -kelamî hükümler çıkartmak mıdır, kâinatı ve insanı bilimi devre dışı bırakarak salt Kur'ân gözüyle anlamak mıdır?

— Kur'ân'ı pozitivist bir bilimcinin gözüyle, hatta akıl ve mantık gözüyle değil, sezgi soyundan gönül gözüyle okumalıyız.

— Kur'ân mealleri okunurken tecvid ve tertile dikkat edilmeli; diksiyon kurallarına (vurgulara, jest ve mimiklere) riayet edilerek metinde ne söylendiği muhataba net olarak yansıtılmaya çalışılmalıdır.

— Kur'ân okurken, ona yüklenen bazı olağanüstü özellikleri onda bulamayabileceğimizi; Kur'ân'da Allah'ın verdiğinden fazlasının olmadığını peşinen kabul etmeli; onu 'Allah kelâmı' ile eşitlememeliyiz. Çünkü bütün vahiylerde olduğu gibi Kur'ân vahyinde de bir alıcı ve verici vardır; mesele vericide bitmemektedir. Verici şüphesiz sahilsiz bir okyanustur, ama alıcı için de aynı şey söylenebilir mi? Alıcının, yani Hazret-i Peygamber ve toplumunun istiap haddi bellidir. Bir yanda okyanus, öbür yanda sözgelimi bir ırmak... Okyanus ırmağa nasıl sığabilir? Yani Hz. Peygamberin Kur'ân'ı yorumlaması / canlandırması demek olan Sünneti de önemsemeli, aklî çabalan küçümsememeli, akla ve bilime gereken önemi vermeliyiz; sonuçta o da müminin kayıp malıdır...

KUR'ÂN-I KERİM ve TÜRKÇE ANLAMI

Hazırlayan
PROF. DR. MURAT SÜLÜN
Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Tefsir Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

mum

0

,/uA

İ^'CAİİ 0 0

1- FATİHA SÛRESİ

{Mekke'de; hicretten önce indirilmiştir. 7âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. (Sadece eski din mensuplarının değil) herkesin Rabbi olan Allah'a hamdolsun! 2. Bilfiil merhamet eden mutlak merhamet sahibine (Rahman, Rahim)[1], 3. yargılanma gününün tek sahibine...* 4. Yalnız Sana kulluk eder, yalnız Senden yardım dileriz. 5. Bizi dosdoğru yola ilet; 6. nimete erdirdiklerinin** yoluna, 7. hışmına uğrayanların ve yoldan çıkanlannkine değil...

* Bkz. İnfıtâr: 18-19.

** Bkz. Nisâ: 69; Meryem: 58.

^ ** ^

«■? *ı*^cj>~^y<_)jj' 0 ıjCaLİü ı^-lfc OL> ji*^<_ '■^<T~-^tiîtiAVâ «j\

J>' C? eü)4>' Q c/^'i 0 âjiL^û^U>j

f*~* 0 *OjÂy'jP'ajJj*Lj<jJlkİ<^

M 0-CS_5»elİJ\

2- BAKARA SÛRESİ

{Medine'de; hicretten sonra indirilmiştir. 286 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Elif, Lâm, Mîm[2]. 2. İşbu şüphe götürmez kitap[3] müttakîler[4] için kılavuzdur. 3. Onlar ki; gayba iman[5] ederler, (gerçek birer dindar olarak) namazı[6] dosdoğru kılarlar ve kendilerine Bizim nasip ettiğimiz şeylerden infak ederler. 4. Onlar ki; senden önce indirilmiş olana da & sana indirilene de iman ederler; Âhirete yakînen[7] iman edenler de onlardır. 5. Bunlardır işte, Rablerinden gelen kılavuzu izleyenler... Bunlardır işte, felâha erecekler...

mmm

>-$4İfr \ 9

<^J ^ *öj^y>y*

a^^crij ^ jL^C-tîı'-Â&^j

$ 4 A l i lîfc Jyu^

uV*p#-^*4 £|l O^İLıUj

^ ^*Jty_) Xk JfjH* j\j

> *öjx~SZ*1\

li i*jS\; ^J*

Q~Jı oje

6. (Resûlüm!) Sen o nankörce inkâr[8] edenleri uyarsan da uyarmasan da onlar açısından farketmez; iman etmezler. 7. (Çünkü) kalplerini ve kulaklarını Allah mühürlemiştir; gözlerinin üzerinde de perde vardır...[9] Büyük bir azaptır bunlann hakkı! 8. Öyle insanlar da var ki, “Allah’a ve ‘Son Gün’e iman ettik.” diyorlar, ama mümin değiller! 9. Allah’ı ve iman edenleri aldatmaya çalışıyorlar. Oysa kendilerinden başkasını aldatmıyorlar; ama farkında değiller... 10. Kalplerinde hastalık var; hastalıklarını Allah daha da artırmakta... Yalan söyleyip durduklarından dolayı, can yakıcı bir azaptır bunlann hakkı! 11. Onlara; “Yeryüzünde bozuculuk yapmayın!” denildiğinde, “Biz düzelticiyiz; ara bulucuyuz (tamamen asayiş yanlışıyız)” diyorlar. 12. Bakınız; asıl bozucular bunlardır; fakat farkında değiller. 13. Onlara; “İnsanlar iman ettiği gibi siz de iman edin” denince, “Biz hiç o beyinsizler gibi iman eder miyiz?” diyorlar. Bakınız; asıl beyinsiz kendileridir, fakat bilmezler. 14. İman edenlere rastladıklarında; “İman ettik” diyorlar. Kendi ‘şeytan’ları ile başbaşa kaldıklarında ise “Biz asıl sizinle beraberiz, onlarla sadece alay etmekteyiz!”[10] diyorlar. 15. Asıl, Allah onlarla ‘alay’ ediyor; onları taşkınlıklarında" şaşkın şaşkın dolaştırıyor. 16. Bunlardır işte, hidayet karşılığı dalâleti satın alanlar!..[12] Ama bu alışverişlerinden kâr edememişler; doğru yolu bulamamışlardır.

a®

17. Durumları, ateş yakmaya çalışan biri (ile etrafındakiler) in durumuna benzer:' Ateş onun çevresini her aydınlattığında, Allah onların nurunu gidermekte'* ** ve onları karanlıklar içinde; göremez hâlde bırakmaktadır.

Lkiâ \j\> S&y-

p*5 ^ çrğjj j

18. Sağırdırlar, dilsizdirler, kördürler... Dönemezler. 19. Ya da gökten yağan öyle bir sağanak gibi ki; içinde, karanlıklar, gök gürültüsü ve şimşek barındırıyor... Onlar da yıldırımlardan dolayı ölüm korkusuyla parmaklarını kulaklarına tıkıyorlar... Oysa, inkârcı nankörleri Allah çepeçevre kuşatmış!.. 20. Şimşek neredeyse gözlerini alacak... Onları her aydınlattığında, onun ışığında yürüyorlar; karanlık bastırınca da kalakalıyorlar... Allah dileseydi, onların işitme kabiliyetlerini ve gözlerini felç ederdi. Allah, elbette her şeye kadirdir. 21. Ey insanlar! Sizi ve sizden öncekileri yaratan Rabbinize kulluk edin ki, (Allah'ın azabından) sakınasınız. 22.0 ki; Arz'ı sizin için döşek, göğü de muazzam bir yapı kılmış; gökten su indirip onunla size nzık olarak türlü türlü meyveler çıkarmıştır. Dolayısıyla, bunu bile bile Allah'a denk şeyler ihdas etmeyin. 23. Kulumuza indirdiğimizden yana şüpheniz varsa, haydi, siz de Allah dışındaki (destekçi ve) şahitlerinizi çağırıp (Muhammed gibi *ilmim* bir kişi tarafından söylenmiş) buna benzer bir sûre[13] getirin; doğru söylüyorsanız... 24. Fakat yapamazsanız ki yapamayacaksınız[14], o hâlde, yakıtı insanlarla taşlar olan öyle bir Ateş'ten sakının ki, inkârcı nankörler için hazırlanmıştır.

aj İJJLA çvfl tâ

0 \Â£

■çj\s iU ç.lCiî ili «.ULii ij d°H î

aJi\ Oye

* İlk temsilde ateş, ikinci temsilde ise şimşek Kur'ân âyetlerini temsil etmektedir ki ortak noktalan, aydınlatıcı oluşlarıdır.

** Burada, temsili anlatımdan gerçeğe dönüş yapılarak söz, Kur'ân âyetlerinin sağladığı nura ve bu nıırun Allahı tarafından giderilmesine getiriliyor.

& SÎüt&jj ^jftljUbÎj

V>" ü' z ^tL-âN *'Âti ö[fy*

{/?^ ^ E/
O- Jf>J»Ai ı l_>x-« \; ji \ £ \ j> l^îy

ÎÂsLljVkC ^_*0*

İ^^ÎSfeS-

ö _.£&* *«A '.'* _. ^' '-" ^.

2 - î ->? '->-

ıî

25. İman edip salih[15] amel[16]
işleyenleri; altından ırmak-
ların aktığı öyle cennetlerle
müjdele ki; bunlardan kendi-
lerine her ne zaman bir meyve
takdim edilse: “Bu bize daha
evvel ikram edilmişti.” derler;
oysa onun bir benzeri[17] veril-
miştir. Orada tertemiz eşlere
sahiptirler ve orada kalıcıdır-
lar. 26. Allah bir sivrisineği,
hatta onun ötesindeki bir şeyi
bile, temsil olarak kullanmak-
tan utanmaz. İman edenler, onun Rablerinden gelen bir gerçek olduğunu
pekâlâ bilirler. Nankörce inkâr edenler ise “(yüceler yücesi) Allah bu misali
vermekle ne murad eder ki?!” derler. Allah onunla birçoğunu saptırmakta,*
birçoğunu da yola getirmektedir. Ama O, bununla sadece fâsıklan[18] saptırı-
yor fâsıklarıL 27. Onlar ki, Allah’la yaptıkları ahdi, hem de iyice pekiştir-
dikten sonra, bozarlar; birleştirilmesini emrettiği şeyi koparırlar, yeryüzün-
de bozuculuk yaparlar... Hüsrana uğrayacaklar da bunlardır. 28. Siz Allah’ı
nasıl inkâr edebiliyorsunuz ki, birer ölü iken size O hayat verdi; sonra sizi
öldürecek, sonra tekrar diriltecek ve en sonunda O’na döndürüleceksiniz.
29. Yeryüzünde ne varsa hepsini sizin için yaratan, daha sonra göğe yönelip
orayı yedi gök hâlinde düzenleyen O’dur. O, her şeyi bilir.

Sapmasına müsaade eder; yanlış yola sapanı kolundan tutup da zorla doğru yola getirmez.

S£2$ c: iAci3 f 0 (j j u l «Sljgı&i; N \ j l i } j 0 J 3 j j

30. Hani* senin Rahbin. melek-
lere; “Ben yeryüzünde bir halife
yaratmaklayım’* demişti de me-
lekler; “Biz Seni, daima hamd
ile tenzih ve takdis ederken,
yeryüzünde bozuculuk yapacak,
kan dökecek birini mi meyda-
na getiriyorsun?!" demişlerdi.
“Ben sizin bilmediklerinizi bi-
lirim" buyurdu. 31. Ve Adem’e
bütün isimleri öğretti... Sonra
onları meleklere göstererek;
“Doğru söylüyorsanız, şunlann
adlarını bana söyleyin" dedi. 32.
“Seni tenzih ve takdis ederiz!
Senin bize öğrettiklerinden baş-
ka bilgimiz yok. Sadece Şensin
‘mutlak ilim ve hikmet sahibi’
(Alim, Hakim).” dediler. 33. “Ey
Adem! Şunlann isimlerini onla-
ra söyle” dedi. Adem isimlerini
onlara söyleyince; “Ben size
demedim mi ki; Ben göklerin ve
yerin gaybını bilirim; sizin gizli-aşikâr bütün yaptıklarınızı da bilirim?!” dedi.
34. Hani, meleklere; “Adem’e secde edin” demiştik de hemen secde etmişler-
di. Sadece İblis şiddetle kaçınmış ve büyüklük taslayarak inkârcı nankörlerden
olmuştu... 35. Ve demiştik ki; “Ey Adem! Eşinle birlikte Cennet’te otur. Orada
istediğiniz her şeyi âfıyetle, bol bol yiyin; fakat şu ‘ağac’a yaklaşmayın, yoksa
zulmedenlerden olursunuz!” 36. Nihayet, ondan dolayı ikisinin de ayaklarını
kaydırdı[1]* ve içinde bulundukları yerden ikisini de çıkardı. Biz de; “Birbirinize
düşman olarak hepiniz birden inin. Yeryüzünde sizin için bir zamana kadar bir
yerleşim ve faydalanma vardır!” dedik. 37. Sonuçta, Adem, Rabbinden birtakım
ttevbe ve dua) kelimelerdi) belleyip aldı. Rabbi de onun tevbesini kabul etti.[20]
O’dur çünkü tevbeleri daima kabul eden, merhametli (Tevvâb, Rahîm).

* *iki* yüzlü Yahudılerden bahsedilirken sözün birden bire Âdem-Iblîs kıssasına getirilmesi; Hz. Peygambcr’in Âdem’t, onun otoritesini kabul etmemekte direnen bilgiç Yahudi âlimlerinin de lblîs’c benzetilmesiyle alâkalıdır.

â** UİJajl \ f-.i;

\ ÛJûtL

0

îy'^> 0 Şiî \3

ywjcS»\j

38. Dedik ki; “Hepiniz birden inin oradan; tarafımdan size bir kılavuz gelir de, kim Benim kılavuzuma uyarsa, artık onlar için herhangi bir korku söz konusu değildir, üzülecek de değillerdir.” 39. Nankörce inkâr edip âyetlerimizi yalanlayanlar... Bunlardır işte Ateş’in sahipleri. Hem de kalıcı olarak... 40. Ey İsrailo- ®İ§® ğulları! Size verdiğim nimetimi hatırlayın. Bana verdiğiniz sözü yerine getirin ki, Ben de size verdiğim sözü yerine getireyim. Sadece Benden korkun. 41. Elinizdekini (yani Tevrat’ı) doğrulayıcı olarak indirdiğime (Kur’ân’a) iman edin. Onu nankörce inkâr eden ilk kişiler siz olmaym. Âyetlerimizi az bir paha karşılığı satmayın. Evet sadece Benden çekinin. 42. Hakkı bâtıla bulayıp da, bile bile gerçeği gizlemeyin. 43. (Sözde değil, özde; gerçek birer dindar olarak) namazı dosdoğru kılın, benliğinizi arıtmak için vermeye bakın ve rükû edenlerle birlikte rükû edin (Hak karşısında saygıyla eğilin). 44. ‘İyiTiği[21] insanlara emrederken, kendinizi unutuyor musunuz? Hem de kitabı okuduğunuz hâlde!.. Hâlâ akletmeyecek misiniz?! 45. Sabrederek[22] ve namaz kılarak yardım isteyin. Bu gerçekten ağır bir şeydir ama, huşû[23] sahiplerine değil... 46. Onlar ki; ‘Rableri ile mutlaka karşı karşıya gelecekleri; sonunda kesinlikle O’na dönecekleri’ kanaatindedirler.[24] 47. Ey İsrailoğulları! Size verdiğim nimetimi ve sizi (zamanında) herkese tercih ettiğimi unutmayın. 48. Ve öyle bir günden sakının ki, o gün kimsenin kimseye faydası olmaz; kimsenin şefaati kabul edilmez, kimseden bedel alınmaz; hâsılı, hiç kimseye yardım edilmez.

*ö 'y~j** (JU İJj

VjCGj^ı *İJCjt*

49. Hani, oğullarınızı teker teker boğazlatıp kadınlarınızı sağ bırakarak, sizi işkencenin en kötüsüne uğratan Firavun hanedanından sizi kullanılış- tık... ki sizin için bunda Rab- biniz tarafından muazzam bir imtihan vardı. 50. Hani, bir de sizin için denizi yararak sizi kurtarmış; Firavun hanedanını ise gözlerinizin önünde boğ- muştuk. 51. Hani, Musa ile kırk geceliğine vaatleşmiştik.

*jr^*

Siz de onun arkasından birer zalim olarak o buzağıyı (tan- n) edinmiştiniz!.. 52. Bundan sonra, şükredesiniz diye sizi affetmiştik. 53. Hani, doğru yolu bulasınız diye, Musa'ya hakkı bâtıldan ayıran o kitabı vermiştik. 54. Hani Musa, kavmine: "Ey kav- mim! Buzağıyı (tanrı) edinmekle kendi kendinize zulmetmiş oldunuz! He- men Yaradanmıza tevbe edin ve birbirinizi öldürün!..[25] Yaradanınız katında bu (fecî eylem) sizin için daha hayırlıdır!" demişti. (Siz bu emre uyunca) Allah da tevbenizi kabul etmişti. O'dur çünkü tevbeleri daima kabul eden, merhametli (Tevvâb, Rahîm). 55. Bir de, hani siz: "Ey Musa! Biz Allah'ı açık seçik görünceye kadar sana iman edip bağlanmayacağız!" demiştiniz de, göz göre göre sizi yıldırım çarpmıştı. 56. Sonra, şükredesiniz diye (bu) 'ölüm'ünüzün ardından sizi diriltmiştik. 57. Ayrıca sizi bulutlarla gölgele- dik; üzerinize kudret helvası ve bıldırcın indirdik. "Size rızık olarak verdiği- miz şeylerin hoş ve güzel olanlarından yiyin." (dedik.) Onlarsa, Bize değil sadece kendilerine zulmediyorlardı (bize karşı gelirken)!..

L£>LİS*j -j**\\
il \ *j* byJiiUj J

313 $ ûfc^tt-£Sj

\y^-^> *Uj&dF* L_Jjli ______ ?İl^

tldiî

' -id LyOJO «-J/y»' bili A4^2J

<l£ JÎ&'

_13^ J\S ~~L^j^ajj~~ V^f~; -XCj

L^u Û^ 1^-v^ i_4»^A ı .^5 ^

<^_jiiijj ^tcij\lJ JL^IKİÜ'İ <Ji\

58. Hani; “Şu şehre girin ve orada, istediğinizi afiyetle ve istediğiniz kadar yiyin. Kapısından da alçakgönüllülükle girin ve ‘Bizi bağışla’ deyin ki yanlışlarınızı bağışlayayım. İhsan üzere hareket edenlere Biz (ihsanımızı) daha da arttıracağız” demiştik. 59. Buna karşılık, (tamamı değilse de) zulmedenler, o sözü kendilerine söylenenden başka bir şekle çevirdiler. Biz de fasıklık edip durmalarından dolayı bu zalimlerin üstüne gökten pis bir azap indirdik. 60. Hani Musa, kavmi için su ararken; “Asânla taşa vur” demiştik de, ondan on iki pınar fışkırmıştı; herkes* su alacağı yeri biliyordu. “Allah’ın rızkından yiyin için; ama bozucular gibi yeryüzünde bozuculuk yapmayın.” (denmişti.) 61. Hani; “Ey Musa, biz bir çeşit yemeğe artık dayanamayacağız! Rabbine dua et de, bizim için toprakta yetişen sarımsak, sebze, acur, mercimek ve soğan çıkarsın” demiştiniz, Musa da; “Siz hayırlı olanı bayağı olanla mı değiştirmek istiyorsunuz?! Öyleyse inin (envâ-i çeşit işkenceye uğradığınız Mısır gibi) bir şehre! İstediğiniz şeyler orada vardır!..” demişti.

* Yakup Aleyhisselâm’ın 12 oğlundan gelen torunları; 12 İsrail boyu.

a»

\pt üi\l\

L»vUvO | Cs*

-MrJuç.

62. (Kur"ân'a) iman edenlerden, Yahudi, Hıristiyan ve Sahillerden; Allah’a ve ‘Son Gün’e iman edip salih amel işleyen herkesin, Rabbi katında mükâfatı vardır; onlar için herhangi bir korku söz konusu değildir, üzülecek de değillerdir. (Allah da Cennet de kimsenin tekelinde değildir!) 63. Hani, Tûr'u üstünüze kaldırarak sizden sapasağlam söz almıştık: Size verdiklerimizi alın, onun muhtevası üzerinde iyice düşünün ki, sakınasınız. 64. Sonra bu sözü müteakip yine yüz çevirdiniz!.. Eğer üstünüzde Allah’ın fazl ü rahmeti olmasaydı, kesinlikle hüsrana uğrayanlardan olacaktınız!..
65. İçinizden, cumartesi günü sının aştıklan için kendilerine: “Aşağılık birer maymun olun!” dediğimiz kimseleri de bilirsiniz elbette!.. 66. Biz bunu, önündekilere ve ardındakilere ibretlik bir ceza; müttakîler için de bir öğüt kıldık. 67. Hani Musa, kavmine: “Allah, size bir sığır boğazlamanızı emrediyor”* demişti de: “Sen bizimle alay mı ediyorsun?!” demişlerdi. Musa da: “Cahillerden olmaktan Allah’a sığınırım!” demişti. 68. “Bizim için Rabbine dua et de onu bize iyice bildirsin” demişlerdi. Musa da: “Allah; ‘O ne çok kart, ne de çok körpedir. İkisinin ortası dinç bir sığırdır’ buyuruyor. Haydi, artık o memur olduğunuz şeyi yapın!” demişti. 69. (Bu kez de) “Bizim için Rabbine dua et de, bize onun rengini açıklasın.” dediler. O da: “Rabbim; ‘O, bakanlara ferahlık veren, parlak renkli sarı bir inektir’ diyor” dedi.

' - i y*', s* -i* y ■> s s

Cjl 5^ »îe'ijy4i bili

CAİİİİ], Âİic-yij ^

t j. ol

tfû O ^üifi^spâ pip, jsîjji

Jejt&i ojeu4^ J \â ^ Ü

2y-î Pl 2 6 ı^jji t. L2 Îȷ3 \S

0

* Gerek iliklerinize işleyen o buzağı sevgisinden arınasınız, gerekse katil olaylarında ellerinizi üzerine koyarak yemin edesiniz diye...

70. Dediler ki: “R
et de bize onun niteliğini daha
Jj) ^ t>ju [Jı ^ OJJZ+J 'XL açık bir şekilde bildirsin. Çünkü
bize sığırlar birbirine benzer ge-
liyor. Allah dilerse, elbette doğ-
ruyu bulanlardan olacağız.” 71.
“Rabbim; onun, henüz boyun-
duruğa koşulup tarla sürmemiş,
ekin sulamamış salma bir inek
olduğunu, alacası da bulunma-
-â JLİİjl dığım söylüyor.” dedi. “İşte,
şimdi hakkıyla anlattın!” dedi-
öjj İL» I 1er ve onu boğazladılar...
sjb Ama neredeyse yapmaya-
p£§| caklardı.* 72. Hani, siz bi-
$ıı®® rinin canına kıymıştınız da;
'T sonra o konuda birbirinizle
çekişmeye başlamıştınız.
Oysa Allah gizlediklerinizi açığa
çıkaracaktı! 73. Nitekim “Onun
bir parçasmı buna vurun!”[26] de-
miştik... İşte Allah ölüleri böyle
diriltir. O size âyetlerini böyle gösteriyor ki, aklınızı başınıza alasmız. 74. Sonra
bunun ardından kalpleriniz öyle katılaştı ki, taş gibi hatta daha da katı. -Zira
öyle taşlar vardır ki, ondan ırmaklar fışkırır; öyleleri vardır ki, yarılıp ondan su
çıkar; öylesi de vardır ki, Allah korkusundan yuvarlanır.- Allah, yaptıklarınızdan
asla gafil değildir. 75. (Ey iman edenler!) Hâlâ bunların size iman edip tesli-
miyet göstereceğini umuyor musunuz? Bunlardan öyle bir zümre var ki, Allah
kelâmını dinliyorlar; onu anladıktan sonra da, bile bile onu tahrif[7] ediyorlar!..
76. Müminlerle karşılaştıkları zaman, “İnandık” diyorlar; birbirleriyle baş başa
kaldıklarında ise “Allah’ın size açtığı bilgileri, Rabbinizin katında aleyhinizde
kanıt göstersinler diye mi onlara anlatıyorsunuz?! Hâlâ, aklınızı başınıza alma-
yacak mısınız siz?!” diye birbirlerine çıkışıyorlar.

* Bkz. Ahd-i Atik, Sayılar, XIX, 1-10.

mm

mm

1 X.A <5p

°->pR^r4ifeSj is 35

77. Bilmezler mi ki; gizlice yaptıklarını da açıktan yaptıklarını da Allah bilmektedir?

^ \ ŞZJZ JLıiji

78. Onların içinde de, birtakım kuruntular dışında kitabı bilmeyen ümmîler vardır; sadece zanna[28] göre hareket ederler.

0 ilj

79. Kitabı elleriyle yazıp da, sonra onu az bir pahaya satabilmek için; "Bu Allah katmdandır" diyenlere yazıklar olsun!.. Ellerinin yazdıklarından dolayı yazıklar olsun bunlara!. Yazıklar olsun bunlara o kazançları yüzünden!.. 80. "Sayılı günler hariç, asla bize ateş dokunmayacak" demekteler. De ki: Allah katından bir söz mü aldınız? -Eğer öyleyse, Allah asla sözünden caymaz.- Yoksa siz, Allah hakkında bilmediğiniz bir şey mi söylüyorsunuz?! 81. Hayır! Aksine, her kim kötülük işler[29] de bu yanlışı kendisini çepeçevre kuşatırsa,[30] bunlardır işte, Ateş'in sahipleri... Temelli kalıcı olarak... 82. İman edip salih amel işleyenler; bunlar da Cennet'in sahipleridir... Temelli kalıcı olarak...

83. Hani, "Allah'tan başkasına kulluk etmeyin; ana babaya, akrabalara, yetimlere, düşkünlere iyi davranın; insanlara güzel söz söyleyin; namazı dosdoğru kılın, zekâtı verin" diye îsrailoğullarından söz almıştık. Sonra, pek azınız müstesna yüz çevirerek arkanızı döndünüz!

\r m»

J j^JİlL- li î|j

└v

3ll_j (|\|

İJJISJ ^ JJSJ j&LZS

84. Hani; “Birbirinizin kanını dökmeyeceksiniz, birbirinizi yurdunuzdan sürmeyeceksiniz!” diye sizden söz almıştık. Sonra, siz de bunu ikrar etmiştiniz. -Buna hâlâ şahitlik ediyorsunuz.- 85. Ama, siz öyle kimselersiniz ki; hem birbirinizi öldürüyor, içinizden bir zümreyi yurdunuzdan çıkarıyor, onlara karşı günah ve düşmanlıkla birbirinize arka çıkıyorsunuz, hem de esir olarak size geldiklerinde fidyelerini veriyorsunuz! Oysa onlan çıkarmak size haram kılınmıştı... Yoksa siz, kitabın bir kısmına iman edip bir kısmını inkâr mı ediyorsunuz? İçinizden böyle yapanların cezası; dünya hayatında rezil rüsvây olmaktan başka bir şey değildir. Kıyamet Günü de azabın en şiddetlisine uğratılacaklardır. Allah, yaptıklarınızdan gafil değildir. 86. Âhiret karşılığında dünya hayatını satın alanlar bunlardır işte! Bu yüzden kendilerinden azap hafifletilmeyecek, kendilerine yardım da edilmeyecektir. 87. Gerçek şu ki, Musa’ya o kitabı Biz verdik ve ondan sonra birbiri ardına peygamberler gönderdik. Özellikle, Meryemoğlu İsa’yı Rûhulkudüs’le destekleyerek* kendisine açık kanıtlar verdik. Ama (ey İsrailoğulları!) size her ne zaman bir peygamber, işinize gelmeyen bir şey getirmişse, (ona karşı) büyüklük tasladınız![31] Kimini yalanladınız, kimini öldürdünüz!.. 88. Bir de; “Bizim kalplerimiz perdelidir.” demekteler... Aksine, Allah onları inkârlarından dolayı lânetlemiştir; birazı hariç, iman etmezler.

* Bu destek; İsa Aleyhisselâm’ın, Rûhulkudüs’ün Hz. Meryem’in rahmine -bir erkek teması olmaksızın- doğrudan üflemesi ile düşüp ondan birtakım güçler alması ile alâkalıdır.

o^j^SO

JJHI \£_> \jJkÂ=u ,i.^\ tAj ijJLif

Aii(j*l llju 4^î

^o^5> 1>J [£*ı* ^4J f|3

Ux^a-« 3# «Lj bjÜc- Jjjl

p ~—~l-l ö\S^oî öyi^ ^ Jâp_^»lfcJ

l?^-®-jf|C^=?3y L^jıijj JiSCiiy»li jj>-\ ilj

V\' „* i • rr> ^ |> \\' tM ı>-?'2J' p-*^3 <4 'j^-^'j

89. Ne zaman ki Allah katından. ellerindekini doğrulayan bir kitap geldi -ki, daha önce, nankörce inkâr edenlere karşı onun sayesinde fetih umarlardı- işte, o aşina oldukları şey kendilerine gelince, onu inkâr ediverdiler. Allah'ın lâneti inkârcı nankörlerin üzerine!..
90. Nefislerini ne kötü bir şey karşılığında sattılar!.. Allah'ın, kullarından dilediği birine fazl ü kereminden (kitap) indirmesini kıskanarak, Allah'ın indirdiklerini nankörce inkâr ettiler! Ve gazap üstüne gazaba uğradılar. Nankörce inkâr edenlere alçaltıcı bir azap vardır. 91. Bir de onlara; "Allah'ın indirdiğine iman edin!" denilince; "Biz, sadece kendimize indirilene iman ederiz!" derler ve onun dışındakileri nankörce inkâr ederler. Oysa o, ellerindekini doğrulayan bir kitaptır. De ki: İnanmış kimseler idiyseniz, neden daha önce Allah'ın peygamberlerini öldürüyordunuz?! 92. Gerçek şu ki, Musa size apaçık delillerle geldi; ama daha sonra, zâlimane bir şekilde onun ardından o buzağıyı (tanrı) edindiniz. 93. Hani; "Size verdiğimiz şeyi kuvvetle tutun ve kulak verin!" diye Tur'u tepenize dikmiş ve sizden söz almıştık. "İşittik, ama karşı çıktık!" dediler; çünkü inkârları yüzünden buzağı sevgisi kalplerine işlemişti. De ki: İmanınız size ne kötü şeyler emrediyor! Tabiî, iman etmekte iseniz!..

(jj.0Jliî İJIAIA üj J

*Jtj jjl CJ« Jol #JÎ^U Jlj

in■-A»Çj <

■T-*

JS öl t_j\Ju5' (j-«

j ^£^===*^-*3 ^cr* f|p

f^| V ^\^^Â£31*JÇ^^OİJW tiLh

AİS'-^-^İ3t Jj-Jç*-4**IİLAJJ

^•oS^jiLü^ ^Tl?^V^%=

94. De ki; Allah katında Âhiret yurdu başkalarının değil, yalnız sizinse, haydi ölümü isteyin! Tabiî, samimi iseniz!.. 95. Daha önce yaptıkları şeylerden dolayı, bunu hiçbir zaman isteyemezler. Allah çok iyi bilir bu zalimleri!.. 96. Bunları, insanların hayata karşı en düşkünü bulacaksın; hatta şirk koşanlardan bile daha çok... Her biri; keşke kendisine bin yıl ömür verilse, diye temenni eder durur. Oysa bu, onu azaptan uzaklaştıracak değildir. Onların yaptıklarını Allah görmektedir! 97. De ki: Her kim (Muhammed'e vahiy getiren) Cebrail'e düşmansa, şüphesiz, o, bu mesajı senin kalbine -önündeki (kitap)ları doğrulayıcı ve müminlere de kılavuz ve müjde olarak- Allah'ın izniyle indirmektedir (kendi inisiyatifiyle değil...). 98. Her kim Allah'a, meleklerine, peygamberlerine; Cebrail'e ve Mikail'e düşmansa, Allah da elbette inkârcı nankörlerin düşmanıdır. 99. (Resûlüm!) Biz sana öylesine aşikâr âyetler indirdik ki, onları fâsıklardan başkası inkâr etmiyor. 100. Zaten, bunlar her ne zaman bir sözleşme yapmışlarsa içlerinden bir kavim onu bozup atmadı mı? Hayır, onların çoğu iman etmez. 101. Onlara her ne zaman Allah tarafından ellerindekini doğrulayan bir peygamber gelmişse, kendilerine kitap verilenlerden bir kavim, sanki bilmiyormuş gibi, Allah'ın kitabını arkalarına atıvermiş —>

jA.<rr=> L»j *pöp*(Jp ödallILlt Ii

i* L>*PP* 't *t.*

(_Aİ===LLJ I *(Jp* Jy1 Laj

p\ opp üt

ijH

\p

,5^ „ .

ijljâj *\^pl)* i*\J^Ï\C* ^^

$ *X.*

Jö-^ü

102. ve Süleyman’ın mülkü(nün kaynağı) hakkında ‘şeytan'ların okudukları şeylerin peşine düşmüşlerdir!.. Hâlbuki Süleyman inkâr etmemişti. Fakat o ’şeytan’lardır ki nankörce inkâr etmişlerdir. Çünkü sihrin yanı sıra, BabilMe Hârut ve Mârut adlı iki ‘meleğ’e indirilenleri insanlara öğretiyorlardı. Oysa bu ikisi: “Biz tamamen imtihan için gönderildik; sakın küfre düşme!” demedikçe, hiç kimseye (bu tür ‘bilgi’leri) öğretmiyorlardı. Onlar da, bu ikisinden, koca ile karısının arasını ayıracak şeyler öğreniyorlardı. -Oysa bu öğrendikleriyle Allah’ın izni olmadıkça hiç kimseye zarar verecek değillerdi.- Ve kendilerine fayda vermeyen, zarar veren şeyler öğreniyorlardı. Aslında, onu satın alan kimsenin Âhirette hiçbir nasibi olmadığını biliyorlardı. Kendilerini kesinlikle berbat bir şey karşılığında satmış oldular. Keşke gerçekten bilmiş olsalardı!.. 103. Şayet iman edip sakınmış olsalardı, Allah katında alacakları mükâfat şüphesiz kendileri için daha hayırlı olurdu. Keşke gerçekten bilmiş olsalardı!.. 104. Ey iman edenler! (Peygamberinizi çobana, kendinizi de onun güttüğü kuzulara benzeterek) “Râ’inâ/Bizi güt” demeyin (çünkü sizin bu masumane ifadenize çirkin anlamlar yüklüyorlar. Onun yerine), “Bize bak” deyin ve k i|| verin. İnkârcı nankörler için can yakıcı bir azap vardır. 105. Ehl-i Kitap’^ ve müşriklerden inkârcı nankörler size Rabbinizden bir hayır indirilmesite^ltemiyorlar. Oysa Allah, rahmetini dilediğine tahsis ediyor. Allah, muazzam bir lütfa sahiptir.

bt b» *^JufjÜİj ç>'j'SrS*

^bt

4ü\ *JJ+ç,* 8J> *AJÇ.*

*\ % b ^b** ^

JLLÛL=» J

j *'&lj* *ijŞ*

106. Biz, bir ‘âyet’i nesheder
ya da unutturursak, daha ha-
yırlısını veya dengini getiririz.
Bilmiyor musun ki Allah, ger-
çekten her şeye kadirdir. 107.
Bilmiyor musun ki, göklerin ve
yerin mülkü gerçekten Allah’a
aittir ve sizin için Allah’tan
başka bir velî ve yardımcı
yoktur! 108. Yoksa siz de mi
peygamberinizden, daha önce
Musa’dan istenenlere benzer
(olur olmaz) şeyler istemeyi
arzu ediyorsunuz? Kim imanı
küfürle* değiştirirse, düz yo-
lun ortasında sapmış demektir.
109. Ehl-i Kitap’tan birçoğu,
gerçek kendilerince apaçık belli olduktan sonra, hasetlerinden dolayı, ima-
nınızdan sonra sizi inkâra döndürmek isterler. Allah, (haklarmdaki nihaî)
emrini getirinceye kadar bunları affedin, görmezden gelin. Allah elbette her
şeye kadirdir. 110. (Gerçek birer dindar olarak) namazı dosdoğru kılın, ben-
liğinizi arıtmak için vermeye bakın. Kendiniz için önden ne gönderirseniz,
Allah’ın katında onu bulursunuz. Yaptıklarınızı Allah gerçekten görmekte-
dir. 111. “Yahudi -ya da Hıristiyan- olanlardan başkası asla Cennet’e gir-
meyecek.” demekteler bir de... Bu, kendi kuruntularıdır. De ki: Eğer doğru
sözlü kimselerseniz, getirin kanıtınızı! 112. Hayır, her kim varlığını en güzel
bir şekilde Allah’a teslim ederse, Rabbi katında elbette mükâfatı olacaktır;
onlar için herhangi bir korku söz konusu değildir, üzülecek de değillerdir.

* Bkz. Bakara: 6’nın notu.

\ cJ\î^

<J İ3 <i)l t *p{S?** cİP ^

li ,ÂÎ!

113. Yahudiler; “Hıristiyanlar hiçbir şeye dayanmamaktadır.” derken, Hıristiyanlar; “Yahudiler hiçbir şeye dayanmamaktadır” demekte... Oysa aynı kitabı okuyorlar... Bilmeyen (müşrik)ler de onlarınkine benzer şeyler söylemekte (kendilerini Allah’ın Özel kulları addetmekte)ler. İhtilâf edip durdukları hususlarda Allah, Kıyamet Günü aralarında hâkimlik edecektir. 114. (Sizin Kâbe’yi âbad etmenizi engellemeğe çalışarak) Allah’ın mescitlerinde O’nun isminin anılmasını engelleyen ve oraların harap olması için koşturan birinden daha zalimi[32] olabilir mi? Bunlar, buralara ancak korka korka girebilirler. Bunları dünyada rezil rüsvây oluşlarının yanında, Âhirette de büyük bir azap bekliyor!.. 115. (Siz ey kıblenin Kâbe’ye çevrilmesini kınayan Yahudiler!) Doğu da Allah’ındır Batı da... Nereye dönerseniz dönün, Allah’ın varlığı oradadır. Şüphesiz Allah; (lütfuyla, varlığıyla; kısaca her şeyi ile) geniştir, ‘mutlak ilim sahibi’dir (Vâsi’, Alîm). 116. “Allah çocuk edindi.” demekteler... Hâşa!.. Aksine, göklerde ve yerde ne varsa hepsi O’na aittir. Her biri O’na gönülden itaat etmektedir. 117. O, göklerin ve yerin ‘ön ömek’siz yaratıcısıdır. O, bir şeyin olmasını diledi mi, ona sadece “Ol!” der; anında olmaya başlar.[33] 118. Bilmeyen (müşrik)ler de şöyle dediler: “Allah bizimle bizzat konuşsa ya da bize bir mucize gelse ya?!” Onlardan öncekiler de böyle söylemişti; kalpleri birbirine benzemiş! Oysa yakînen iman eden bir toplum için, Biz ‘mucize’leri (bu kitapla) açıklamış bulunuyoruz. 119. Şüphesiz, Biz seni müjdeleyici ve korkutucu olarak gerçek ile gönderdik. Sen sorumlu olacak değilsin cayır cayır yanan Ateş’in sahiplerinden!

«İ* *ç&ür*

*^y*îâ*j* *jyz* f

^di^l^f.0 $£JÌ\p>M&

Uji İ^ÂJ *\j* fur| û>4^ ^jlj *^fzk.* cU_*jİ

^ 4İİİ

Ç9*f.>5 öî-J JlSLL^j*LJİ (iA^U-d^JlÌ^^jU

-*-£^12^ i-î^ Öî'_J-Xş£ lj*\jj*

p *^Jâ İİİlli

120. Sen onların dinine uymadıkça, Yahudiler ve Hıristiyanlar asla senden razı olmazlar! “Hidayet, (size özgü değildir) Allah’ın hidayetidir” de. Şayet sana gelen ilimden sonra, bunların arzu ve ihtiraslarına uyacak olursan, Allah’a karşı senin için ne bir velî bulunur ne de bir yardımcı... 121. Kendilerine kitap verdiğimiz kimseler, onu hakkıyla okuyup izlerler.[34] İşte onlardır ki, buna (Kur’ân’a) iman ederler. Onu nankörce inkâr edenler; bunlardır işte hüsrana uğrayacaklar! 122. Ey İsrailoğullan! Size ihsan etmiş olduğum nimetimi ve sizi âlemlere üstün kıldığımı hatırlayın. 123. Ve öyle bir günden sakının ki; o gün hiç kimsenin hiç kimseye faydası olmaz; hiç kimseden bedel alınmaz, kimsenin şefaati kabul edilmez hâsılı, hiç kimseye yardım edilmez. 124. (Kâbe neden kıblemiz oldu, açıklayalım:) Hani, Rabbi, İbrahim’i birtakım kelimelerle sınamış; o dabunlan tamamlamıştı... “Seni insanlara önder kılacağım” buyurmuş; o; “Soyumdan da mı?” deyince, “Benim ahdime zalimler[35] nail olamaz!” buyurmuştu. 125. Hani, Biz bu Ev’i (Kâbe’yi) insanlar için toplantı yeri ve güven kaynağı kılmıştık. (İnsanlara) “İbrahim’in makamından namazgâh edinin.” (derken) İbrahim ile İsmail’e de; “Tavaf edenler, onun başından ayrılmayanlar, rükû ve secde edenler için Ev’irni temiz tutun.” diye ahit vermiştik. 126. Hani, İbrahim; “Ya Rabbi! Burayı güvenli bir belde kıl ve halkını; yani Allah’a ve ‘Son Gün’e iman edenleri, çeşitli mahsullerle rızıklandır.” demişti de Allah: “Nankörce inkâr edeni kısa bir süre yaşatıp daha sonra Ateş azabına sürüklerim...” buyurmuştu. Ne kötü dönüş yeri!

127. Hani İbrahim, İsmail'le
birlikte (Kâbe'nin) temelleri(ni)
yükseltiyor ve şöyle diyordu:
"Ya Rabbi! Bizden kabul buyur.
Şensin çünkü gerçekten işiten;
'mutlak ilim sahibi' (Semî',
Alîm). 128. Ya Rabbi! Bizi Sana
teslim olan iki kişi kıl; ikimizin
soyundan da Sana teslim olan
kimseler çıkar; ibadet usulümü-
zü bize göster ve tevbelerimizi
kabul et. Çünkü Şensin tevbe-
leri daima kabul eden, merha-
metli (Tevvâb, Rahim). 129. Ya
Rabbi! Onların arasında, Senin
âyetlerini onlara okuyacak; on-
lara kitabı ve hikmeti[36] öğretip*
onları arındıracak bir peygam-
ber gönder. Yalnızca Şensin
çünkü 'mutlak izzet ve hikmet
sahibi' (Aziz, Hakim).'' 130. Bu
durumda, kendini bilmezlerden
başka kim İbrahim'in dininden
yüz çevirir?! Gerçek şu ki; dünyada onu seçmiştik; Ahirette de şüphesiz sahiller-
dendir o... 131. Hani, Rabbi ona; "Teslimiyet göster (İslâm ol)" buyurduğu za-
man; "Âlemlerin Rabbi'ne teslimiyet gösterdim" demişti. 132. İbrahim de bunu
oğullarına emretti Yakup da... "Evlâtlarım! Allah sizin için bu dini ('İslâm'ı)
seçti; siz de ne yapıp edin, (Allah'a) teslimiyet göstermiş olarak can verin!" 133.
(Ey Ehl-i Kitap!) Yoksa Yakub'a ölüm geldiğinde siz görgü tanığı mıydınız?
Hani, o, oğullarına: "Benden sonra neye kulluk edeceksiniz?" demiş; onlarda:
"Senin tanrına ve atalarının; yani İbrahim ve İshak'ın tanrısına -tek tanrı olarak-
kulluk edeceğiz. Biz teslimiyeti yalnızca O'na gösteren kimseleriz!" demişlerdi.
134. Bunlar bir ümmetti; geldi, geçti... Onların yaptıkları kendilerine, sizin yap-
tıklarınız da size aittir. Onların yapıp ettiklerinden siz mesul (olmadığınız gibi,
bir artı değer de kazanacak) değilsiniz.

yjoj

-L-*> 4_JıJ JIS

dikili

*** Dinin teorik ilkelerini, bizzat yaşayarak; gerekçeli ve uygulamalı olarak öğretip...**

m»

127. Hani İbrahim. İsmail'le birlikçe (Kabe'nin) temelleri(ni) yükseltiyor \e şöyle diyordu: “\a Rabbı! Bizden kabul buyur. Şensin çünkü gerçekten işiten; 'mutlak i l i m sahibi' (Semi', Alîmi. 128. Ya Rabbi! Bizi Sana tesftm olan iki kişi kıl; ikimizin sosundan da Sana teslim olan kimseler çıkar; ibadet usulümüzü bize göster ve tevbelerimizi kabul et. Çünkü Şensin tevbekri daima kabul eden, merhametli (Tevvâb. Rahim). 129. Ya Rabbf! Onların arasında. Senin âyetlerini onlara okuyacak; onlara kîfebı ve hikmeti36 öğretip* ~~onları~~ arındıracak bir peygamber gönder. Yalnızca Şensin yülflkü 'mutlak izzet ve hikmet sahibi' (Azız. Hakim).” 130. Bu chnumda. kendini bilmezlerden başka kim İbrahim’in dininden yüz çevirir?! Gerçek şu ki; dünyada onu seçmiştik; Âhirette de şüphesiz sahillerdendir o... 131. Hani, Rabbi ona; “Teslimiyet göster (İslâm ol)” buyurduğu zaman; “Âlemlerin Rabbi’ne teslimiyet gösterdim” demişti. 132. İbrahim i&bunu oğullarına emretti Yakup da... “Evlâtlarım! Allah sizin için bu dini (*ğgi)* seçtij siz de ne yapıp edin, (Allah’a) teslimiyet göstermiş olarak can veri|^133. (Ey Ehl-i Kitap!) Yoksa Yakub’a ölüm geldiğinde siz görgü tanığı mıydınız? Hani, o, oğullarına; “Benden sonra neye kulluk edeceksiniz?” demiş; onlar da: “Senin tanrına ve atalarının; yani İbrahim ve İshak’ın tanrısına -tek tanrı olarak- kulluk edeceğiz. Biz teslimiyeti yalnızca O’na gösteren kimseleriz!” demişlerdi. 134. Bunlar bir ümmetti; geldi, geçti... Onların yaptıkları kendilerine, sizin yaptıklarınız da size aittir. Onların yapıp ettiklerinden siz mesul (olmadığınız gibi, bir artı değer de kazanacak) değilsiniz.

A-.LJ J\â

l

L$J eldo- -tâ *Aİ** (JÎ)J *j* 1

* Dinin teorik ilkelerini, bizzat yalayarak; gerekçeli ve uygulamalı olarak öğretip...

,„, A» ' " "
\yÂY*. (jU

J 4jj\ ji ^

slajSULA cA*- J3

135. "Yahudi -ya da Hıristiyan- olun ki hidayete eresiniz." dediler. De ki: Hayır, biz samimi bir muvahhit olan İbrahim'in dinine uyarız -ki o, müşriklerden de değildi.- 136. Deyin ki; "Biz; Allah'a, bize indirilmiş olana, İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakub'a ve torunlarına indirilmiş olanlara; Musa'ya ve İsa'ya verilenlere, peygamberlere Rableri tarafından verilmiş olanlara iman ettik. Onların hiçbirini diğerinden ayırmayız. Biz sadece O'na teslimiyet gösteren kimseleriz." 137. Şayet onlar da sizin iman ettiklerinizin aynısına iman ederlerse, elbette doğru yolu bulmuş olurlar. Ama yüz çevirirlerse, bilsinler ki aynlık çıkaranlar (siz değil) kendileridir!.. (Çünkü o peygamberlerin yolundan giden, onlar değil sizlersiniz.) Onlara karşı sana Allah yetecektir. O'dur işiten; 'mutlak ilim sahibi' (Semî', Alîm). 138. (Sizin bizim değil) Allah'ın 'boya'sına!..* Kimin 'boya'sı Allah'mkinden daha güzel olabilir ki? 139. De ki: O hem bizim hem de sizin Rabbiniz olduğu hâlde Allah hakkında bizimle tartışıyor musunuz?! Bizim amellerimiz bize, sizin amelleriniz size aittir. Biz tamamen O'na bağlıyız (şirksiz ve teslissiz). 140. De ki: Yoksa siz; "İbrahim, İsmail, İshak, Yakup ve oğulları Yahudi -ya da Hıristiyan- idiler" mi diyorsunuz? Siz mi daha bilgilisiniz yoksa Allah mı? Allah tarafından uhdesine tevdî edilen bir tanıklığı gizleyenden daha zalimi var mıdır? Sizin yaptıklarınızdan Allah gafil değildir! 141. Bunlar bir ümmetti; geldi, geçti... Onlarm işlediği kendilerine, sizin işledikleriniz de size aittir. Onların yapıp ettiklerinden siz mesul (olmadığınız gibi, bir artı değer de kazanacak) değilsiniz.

* Yani Rum: 30 ve A'râf: 172'de dile getirilen fıtratullâha...

142. Şimdi; insanlardan birtakım beyinsizler diyecekler ki: “Şu âna kadar üzerinde bulundukları kıblelerinden bunları çeviren ne?!” De ki: Doğu da Allah’ındır Batı da... O, dilediklerini doğru bir yola iletiyor. 143. Böylece sizi mutedil bir ümmet kıldık ki, Peygamber size şahit (model) olsun, siz de insanlara şahit olasınız. Üzerinde bulunduğun kıbleyi Biz, tamamen, Peygambere uyanları ayağının iki ökçesi üzerinde gerisingeri döneceklerden[37] ayırt etmek için[38] (kıble) yaptık. Bu (kıble değişikliği), gerçekten ağır bir şey, ama Allah’ın doğru yolu gösterdiği kimseler için hiç de öyle değil... Allah, (eski kıbleye yönelik) imanınızı[39] da elbette zayi edecek değildir. Allah, insanlara karşı gerçekten şefkatlidir, merhametlidir (Raûf, Rahim). 144. Biz, senin, yüzünü göğe doğru çevirip durduğunu görüyorduk; elbette seni razı olacağın bir kıbleye çevirecektik... Evet; yüzünü Mescid-i Haram tarafına çevir. Nerede bulunursanız bulunun, yüzlerinizi o tarafa çevirin. Kendilerine kitap verilenler Rablerinden gelen gerçeğin bu olduğunu pekâlâ biliyorlar. (Bilmiyormuş gibi davranırlarsa) Allah, onların yapıp ettiklerinden gafil değildir. 145. Kendilerine kitap verilmiş olanlara bütün âyetleri getirsen, yine de senin kıblene tâbi olmazlar. Artık sen de onların kıblesine tâbi olacak değilsin. Nitekim onlar da birbirlerinin kıblesine tâbi değiller... Gerçek şu ki, sana gelen ilimden sonra şayet onların arzu ve ihtiraslarına uyacak olursan, o takdirde, şüphesiz zalimlerden olursun.

l^ji-u^ pöo J^ijı ^ ÖJ$5J ^ ılı î ;T1J1

**jASi\<sXk*

e.lC-JJÎ’tİ clİİS *üj J3 0*

-^>JLJ *^JX^.3* **Jy WA^J**

»Şiâi. [X*)*-j 'jJjâ^^oT^ AX$ > V^JÎ

Jj& <Üi(Uj ^ 4j>10jiAJÜ *Cj2^S* **iJ>jl**

J^S^-^'A?' ıL?A CoAçjdj f^| <JJJL-JÜUX.

P$1^Ç^'£\XA*J **dilli \ytöU Âj***

Cfe}j Jajû **İJJIİ^LS**

0

(** *b*»l *p tf±Ç>\ f-* c/jîi

<32(3**^ 0>*İlO çyAj ü^Â?j*

tlÂ* \yJC3l> (^1 !L^Jî iyJ-^U

^•J

Afc^JjîC^j»*-ilZo-^J* üjU-iö\I^JİİİJ4İt

^=dbji-jl*\fc* *£z*-j* ^*SYSUM*

UdJöşT'O j>_Ja2u

t*OyS*> *\y_fij* ^1U *J* A» *Â-=Z-L\J*

146. Kendilerine kitap verdiklerimiz, öz oğullanna aşina olduklan kadar bu gerçeğe aşinadırlar. Böyle iken, içlerinden bir kavim gerçeği bile bile gizler. 147. Gerçek, senin Rabbinden gelendir; öyleyse sakın şüphecilerden[40] olma! 148. Herkesin yöneleceği bir yönü var. Öyleyse, hayırlı işlerde yarışmaya bakın!.. Nerede olursanız olun, ‘Allah’ hepinizi bir araya getirecektir. Allah elbette her şeye kadirdir. 149. Nereden çıkarsan çık, yüzünü Mescid-i Haram’a doğru çevir. Şüphesiz, Rabbinden gelen gerçek budur. Allah, yaptıklarınızdan gafil değildir. 150. Evet, nereden çıkarsan çık, yüzünü Mescid-i Haram’a doğru çevir. Siz de (ey müminler!) nerede olursanız olun, yüzünüzü o tarafa çevirin. Ta ki, -zalim olanlardan başka- insanların, aleyhinizde bir argümanı bulunmasın (zalimler daima takacak bir kulp bulurlar)! Artık onlardan korkmayıp Benden korkun ki, üzerinizdeki nimetimi tamamlayayım; siz de doğru yolda gidebilesiniz. 151. Nitekim size; âyetlerimizi size okuyan, sizi arındıran, kitabı ve hikmeti size öğreten ve bilmediğiniz şeyleri size bildiren kendi içinizden bir peygamber gönderdik, 152. Öyleyse, siz Beni zikredin ki Ben de sizi yücelteyim; Bana şükredin, nankörce inkâr etmeyin Beni! 153. Ey iman edenler! Sabırla ve namazla yardım isteyin. Allah, elbette sabredenlerle beraberdir.

154. Allah yolunda öldürülenlere ölü demeyin. Aksine diridirler. ama siz farketmezsiniz. 155. Sizi elbette biraz korku, biraz açlık, biraz da mallardan, canlardan ve mahsuller- ı den yana eksiklik ile sı- jifr nayacağız. Sen şu sabre- rg-j denleri müjdele ki, 156. UT 1 başlanna bir musibet geldiğinde: “Biz zaten Allah’a aidiz ve O’na döneceğiz” derler. 157. Bunlar için Rableri tarafından bir bağışlanma ve rahmet vardır; doğru yolda gidenler de bunlardır. 158. Safa ile Merve, şüphesiz Allah’ın şiârlarındandır. Dolayısıyla, her kim hac veya umre niyetiyle Kâbe’yi ziyaret ederse, bu ikisini tavaf etmesinde bir sakınca yoktur. Kim gönüllü olarak iyilik yaparsa, Allah; iyilikleri asla karşılıksız bırakmaz, ‘mutlak ilim sahibi’dir (Şâkir, Alîm). 159. İndirdiğimiz açık delilleri ve hidayeti -Biz bunları kitapta insanlara açıkça beyan ettikten sonra- gizleyenleri, elbette Allah da lânetler, lânetçiler de lânetler. 160. Dönüş yaparak[41] durumlarını düzeltenler ve (kitabın muhtevasını insanlara) açıklayanlar müstesna... Bunların dönüşlerini kabul ederim. Benim zira, ‘tevbeleri daima kabul eden’, merhametli (Tevvâb, Rahim). 161. Nankörce inkâr edip de inkârcı olarak ölenler; Allah’ın, meleklerin ve bütün insanların lâneti şüphesiz bunların üzerinedir. 162. Hem de kalıcı olarak... Onlardan ne azap hafifletilir ne de yüzlerine bakılır. 163. (Ey Ehl-i Kitap! Ey Müslümanlar!) Hepinizin tanrısı aynı tanrıdır; O’ndan başka tanrı yoktur: Bilfiil merhamet eden mutlak merhamet sahibi (Rahman, Rahim)...*

f^İ alili)jsl

^fjLıîjU |yLij i_y\5 jj \ ı

i1A-AV^ ASCÎIİ IJ ai\ ÂJj |Lyüc-ı

* Fatiha: 2’nin dipnotuna bakınız.

\ jd\ (jlî diüı\j

Joji \ * öt «ÜHJ î Ö*

*oı\. »fos? J*X>\ ASM

&3J-£ O’-'İİJ

f^| ftjÂÎ\$tÇ>\

vıJİ UaJİ j>\.

\ (J f j N i \

164. Göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün peş peşe gelişinde, insanlara yararlı şeylerle denizde aheste aheste giden gemilerde, Allah’ın gökten indirip -ölümünden sonra- yeryüzünü dirilttiği suda, her türlü canlıyı oraya yaymasında, rüzgârları bir o tarafa, bir bu tarafa estirmesinde, gök ile yer arasında emre amade bekleyen bulutlarda; akleden bir toplum için elbette âyetler vardır. 165. Öyle insanlar var ki, Allah’tan başka birtakım şeyleri O’na denk kabul eder ve onları Allah’ı sever gibi severler. İman edenler ise Allah sevgisi[42] bakımmdan daha sağlamdırlar. Zulmedenler, keşke bütün kuvvetin Allah’a ait olduğunu ve Allah’ın azabmm pek çetin olduğunu bilselerdi!.. Hani, o azabı gördüklerinde öğrenecekleri gibi: 166. Hani, ittibâ edilen (lider)ler, kendilerine ittibâ edenlerden teberrî ettiklerinde* ve hep birlikte o azabı görüp de ondan asla kurtulamayacaklarını anladıklarında... 167. İttibâ edenler; “Âh, bize bir fırsat daha verilse de bizden teberrî ettikleri gibi biz de şunlardan teberrî edebilsek!” dediklerinde... Böylece, bütün yaptıklarını Allah onlara birer pişmanlık olarak gösterecektir. Ateş’ten çıkacak da değillerdir. 168. Ey insanlar! Helâl ve temiz olmak kaydıyla yeryüzündeki şeylerden yiyin. Şeytanın adımlarını izle(yerek birtakım helâl yiyecekleri kendinize haram et)meyin. Şüphesiz, o, sizin için aşikâr bir düşmandır. 169. O; size yalnızca kötülüğü, yüz kızartıcı suçları[43] ve bilginize konu olmayan (gerçek dışı) şeyleri Allah’a atfetmenizi emreder.

* “Biz sizi tanımıyoruz! Sizi buraya düşüren de biz değiliz; hepimiz buraya kendi keyfimize uyarak yaptığımız yanlış hareketlerden dolayı düştük.” vs. diyerek onlardan ve yaptıklarından sorumlu olmadıklarını iddia ettikleri gibi...

oifjV'j oyilsî
(j<j£ (jlı J&S\j
A&\ oj\ (JA 1XLJA U*
Cijj-i 11Sjj^j -ÂLİ 1* i
jl (^>\ juJ\
f*|| OjJbjüj
AÜ\ jL$->J> <iÜ iL \JİJ-J
0 Â*J ^^-*4

164. Göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün peş peşe gelişinde, insanlara yararlı şeylerle denizde aheste aheste giden gemilerde, Allah'ın gökten indirip -ölümünden sonra- yeryüzünü dirilttiği suda, her türlü canlıyı oraya yaymasında, rüzgârları bir o tarafa, bir bu tarafa estirmesinde, gök ile yer arasında emre amade bekleyen bulutlarda; akleden bir toplum için elbette âyetler vardır. 165. Öyle insanlar var ki, Allah'tan başka birtakım şeyleri O'na denk kabul eder ve onları Allah'ı sever gibi severler. îman edenler ise Allah sevgisi[42] bakımından daha sağlamdırlar. Zulmedenler, keşke bütün kuvvetin Allah'a ait olduğunu ve Allah'ın azabının pek çetin olduğunu bilselerdi!.. Hani, o azabı gördüklerinde öğrenecekleri gibi: 166. Hani, ittibâ edilen (lider)ler, kendilerine ittibâ edenlerden teberrî ettiklerinde* ve hep birlikte o azabı görüp de ondan asla kurtulamayacaklarını anladıklarında... 167. İttibâ edenler; "Âh, bize bir fırsat daha verilse de bizden teberrî ettikleri gibi biz de şunlardan teberrî edebilsek!" dediklerinde... Böylece, bütün yaptıklarını Allah onlara birer pişmanlık olarak gösterecektir. Ateş'ten çıkacak da değillerdir. 168. Ey insanlar! Helâl ve temiz olmak kaydıyla yeryüzündeki şeylerden yiyin. Şeytanın adımlarım izle(yerek birtakım helâl yiyecekleri kendinize haram et)meyin. Şüphesiz, o, sizin için aşikâr bir düşmandır. 169.0; size yalnızca kötülüğü, yüz kızartıcı suçlan[43] ve bilginize konu olmayan (gerçek dışı) şeyleri Allah'a atfetmenizi emreder.

* "Biz sizi tanımıyoruz! Sizi buraya düşüren de biz değiliz; hepimiz buraya kendi keyfimize uyarak yaptığımız yanlış hareketlerden dolayı düştük." vs. diyerek onlardan ve yaptıklarından sorumlu olmadıklarını iddia ettikleri gibi...

170. Onlara; “Allah'ın indir-
diğine uyun" denildiği zaman,
“Hayır! Biz atalarımızı üzerin-
de bulduğumuz şeye uyarız!”
dediler. Peki, ya ataları bir şey-
den anlamayan ve doğru yol-
da olmayan kimselerse? 171.
Nankörce inkâr edenler(le Bi-
zim elçimiz)in durumu; bağırıp
çağırmadan başka bir şey duy-
mayan (bir davar)a haykıran
(çoban)ın durumuna benzer.
Sağırdırlar, dilsizdirler, kör-
dürler; akledemezler. 172. Ey
iman edenler! Size rızık ola-
rak verdiğimiz şeylerin temiz
olanlarından yiyin ve Allah’a şükredin; yalnızca O’na kulluk ediyorsanız.
173. O size; sadece ölüyü, kanı, domuz etini, Allah’tan başkası için kesileni
haram kılmıştır. -Ancak kim mecbur kalırsa, azıtmamak ve sınırı aşmamak
şartıyla (bunlardan yararlanmasında bile) bir günah yoktur.- Allah, gerçekten
bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahîm). 174. Allah’ın indirdiği kitabı
gizleyip de onu az bir paha karşılığı satanlar, karınlarına ateşten başka bir
şey yemiyorlar; Kıyamet Günü Allah onlarla (dostâne) konuşmayacak, onları
temize çıkarmayacaktır. Can yakıcı bir azaptır bunların hakkı!.. 175. Hidayet
karşılığında dalâleti, mağfiret karşılığında da azabı satın alanlar bunlardır
işte! Ateşe karşı çok dayanıklılar demek ki!.. 176. Bu da Allah’ın, kitabı ger-
çek olarak indirmiş olmasından ve (sizlerin değil, asıl) bu kitapta anlaşmaz-
lığa düşenlerin derin bir ayrılık içinde olmalarındandır.

1)1 |vr|

ı AİÏ oL dü'i fj||

Ju»o ı — ç y ü î löjj 1*

d'J

ılyjldllijl C^'cjrv*-J «AIİCİİ jS/2yoMj

^İ^CSİ'CrK $1S

^ 4

i£-k~C-\^+*S* A^syj pCjj *{J** ÜLÛjC İÜ'j (^lül,

de-0^-4^ <4 f^-d ^ *4>^f&*dÜ> jiü

0 s*yl5^=i2* ^ Vt 4jk

öfJJ dii. (V/i- 4>

^ 6 ^ *Q&*

Lu 177. (Ey Ehl-i Kitap! Ey Müslümanlar!) Yüzlerinizi Doğu ve Batı tarafına çevirmeniz ‘iyi’lik değildir. Asıl ‘iyi’lik; Allah’a, ‘Son Gün’e, meleklere, kitaplara, peygamberlere iman eden; yakınlarına, yetimlere, düşkünlere, yolda kalmışlara, isteyenlere, kölelere, esirlere seve seve malından veren; (gerçek birer dindar olarak) namazı dosdoğru kılan, benliğini arındırmak için veren, sözleşme yaptığında ahdini yerine getiren; sıkıntıda, hastalıkta ve şiddetli savaş anında sabreden(in yaptığı) dır. İşte (‘iyi’ olduğu iddiasında) sadık olanlar bunlardır... Bunlardır işte müttakîler... 178. Ey iman edenler! Öldürülenler hakkında size kısas farz kılındı. Hür hür ile, köle köle ile, dişi de dişi ile... Ama kim de kardeşi (yani, maktulün velîsi) tarafından affedilirse, örfe uygun olanı esas alarak o da ona güzellikle ödeme yapmalıdır. Bu, Rabbiniz tarafından bir hafifletme ve rahmettir. Ama kim bundan sonra saldırıda bulunursa; can yakıcı bir azaptır onun hakkı!.. 179. Ey vicdan sahipleri! Kısasta sizin için hayat vardır; böylece (katilden, yani kan dâvası gütmekten) sakınırsınız. 180. Herhangi birinize ölüm (hâlleri) gelip çattığında; eğer bir mal bırakacak durumdaysa, ana babaya ve yakın akrabaya örfe uygun bir şekilde (bir pay) vasiyet etmesi -müttakîlere düşen bir görev olarak- üzerinize farz kılınmıştır.[44] 181. Her kim işittikten sonra bunu değiştirirse, onun günahı tamamen onu değiştirenlerin üzerinedir. Zira Allah gerçekten işitir; ‘mutlak ilim sahibi’dir (Semî\ Alîm).

lİ5£j
» “i »>< E ^
JJÂC- -US' ol *4^
^■‘r-n^Lâ ^QÂ] S-^"^^(*4râ)'jt^==tJİ
fv|| ÖJÂÜJ^JL)

LA*- <^y^ai 0-*-*
ötj AÎ
(jUjJâi 1A--9 J_)—>1 L£ÂH <jl—ya*_>
İ l>*j «IjGşyd\j L£^ ÇlilİJJ
ü*L° A I - ^ U
^_2İ^ Aü' 'J^A£=CJJ e Jı_J i î4*4==^J J~^*3 î
>aJüu-\yİ->

182. Bununla birlikte, kim de vasiyet edenin haksızlığa meyledeceğinden, günaha gireceğinden endişe edip aralarını bulursa, ona da bir günah yoktur. Allah gerçekten bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahîm). 183. Ey iman edenler! Oruç sizden öncekilere farz kılındığı gibi, korunasınız diye size de farz kılınmıştır. 184. Sayılı günlerde... İçinizden kim hasta olur veya sefere çıkmış bulunursa, diğer günlerde aynı sayıda oruç tutacaktır; oruca zar zor gücü yetenler de bir düşkünü doyuracak kadar fidye verecektir. Bununla birlikte, kim gönüllü olarak bir hayır yap(ıp oruç tut)arsa, bu kendisi için daha hayırlı olur. Oruç tutmanızın sizin için ne kadar hayırlı olduğunu bir bilseniz!.. 185. Ramazan ayı ki, insanlara doğru yolu gösteren, hak ile bâtılı ayıran Kur’ân o ayda indirilmiştir, işte içinizden her kim bu aya tanık olursa, oruç tutsun. Kim de hasta olur veya sefere çıkmış bulunursa, diğer günlerde aynı sayıda oruç tutacaktır. Allah sizin için zorluk istemez; O, sizin için kolaylık ister. Böylece, sayıyı tamamlamış olacağınız gibi, size bu çareyi gösterdiğinden dolayı Allah’ın büyüklüğünü de görecek ve herhâlde şükredeceksiniz. 186. Kullarım sana Beni sorduklarında şüphesiz Ben yakınımdır; Bana dua[45] ettiği zaman Ben o dua edenin duasına elbette icabet ederim. Öyleyse onlar da Bana icabet etsinler; Bana iman etsinler ki, doğru yolu bulmuş olsunlar.

187. (Yalnız, Ramazan ayına dahil olsa da) oruç gecelerinde, cinsel içerikli söz ve davranışlarla kadınlarınıza yaklaşmak size helâl kılınmıştır. -Çünkü onlar sizin için, siz de onlar için birer zırh mesabesindesiniz.- Allah, (kanlar ve kocalar olarak, bu gecelerde) birbirinize hiç de iyi gözlerle bakmadığınızı (kan

ytj 3ı\ İJJİ-

l koca ilişkisi yaşamak is-
g|||fc tediğinizi) görmüş ve tev-
fe| belerinizi kabul ederek
sizi affetmiş bulunuyor.
Dolayısıyla, Allah'ın verdiği bu müsaadeden yararlanarak onlar-

^ -? < — > o L

^— A Ü ! I y>\j

la ilişkiye girebilirsiniz. Aynca o simsiyah iple bembeyaz ipi birbirinden ayırmcaya; yani tanyeri ağanncaya kadar yiyip içebilir; sonra da akşama kadar orucu tamamlarsınız. Yalnız, mescitlerde itikâf hâlinde iken eşlerinizle ilişkiye girmeyin. Bunlar Allah'ın sınırlandır, onlara yaklaşmayın. Allah, insanlara âyetlerini işte böyle açık seçik bildiriyor ki (Allah'ın azabından) sakınsınlar. 188. Birbirinizin malını aranızda 'hak'sız vesilelerle yemeyin (birbirinizin emeğini ve imkanlannı sömürmeyin, aldatmayın) ve günah olduğunu bile bile insanlann malının bir bölümünü yemek için, hâkimlere (yani devlet adamlanna, bürokrat ve yargıçlara) çıkar sağlamaya çalışmayın. 189. Sana hilâlleri soruyorlar. De ki: Onlar insanlar için, özellikle de hac için birer vakit ölçüsüdür. Evlere arka taraflarından girmeniz 'iyi'lik değildir. 'İyi'lik; ancak müttakî olan(m yaptığadır. Evlere kapılarından girin (Astronomi uzmanına sorulacak soruyu Peygambere sormayın!); Allah'tan sakının ki, felâha eresiniz. 190. Sizinle savaşanlarla Allah yolunda siz de savaşın. Ancak haddi aşmayın; çünkü haddi aşanları Allah gerçekten sevmez.

191. Ve onları yakaladığınız yerde öldürün. Sizi çıkardıkları yerden siz de onları çıkarın. (Hangi ayda olursa olsun, farketınez. Çünkü) kargaşa, adam öldürmekten beterdir. Ama onlar sizinle savaşmadıkça, Mescid-i Haram'da siz de onlarla savaşmayın. Ancak onlar sizinle savaşırlarsa, onlan öldürmekten çekinmeyen! İnkârcı nankörlerin cezası budur çünkü!. 192. Eğer vazgeçerlerse, Allah gerçekten bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahîm). 193. Hiçbir kargaşa kalmayıp din Allah'ın oluncaya (yani Hakk'a dayalı hukuk sistemi oturuncaya) kadar onlarla savaşın. Vazgeçerlerse, artık zalimlerden başkasına düşmanlık yoktur. 194. Haram ay haram aya karşılıktır. Hürmetler de karşılıklıdır; dolayısıyla size saldırana siz de aynı saldırı tarzıyla mukabele edin. Allah'tan sakının ve Allah'ın müttakîlerle beraber olduğunu bilin. 195. Allah yolunda infak edi(p ordu hazırlığı konusunda üzerinize düşeni yapı)n; -kendi ellerinizle kendinizi tehlikeye atmayın- ve 'ihsan' üzere hareket edin (yani, bu işi en güzel şekilde yapın), ihsan[46] üzere hareket edenleri Allah tabiî ki sever. 196. Allah için haccı da umreyi de tamamlayın. Fakat alıkonulursanız, kolayınıza gelen bir hediye (kurban) gönderin. Hediye yerine varıncaya kadar başlarınızı tıraş etmeyin. İçinizden her kim hasta olursa veya başında eziyet verici bir şey bulunursa, ona düşen; oruç, sadaka ya da kurbandan biri ile fidye vermektir. Emin olduğunuz vakitte; kim, hac zamanına kadar umre ile faydalanmak isterse, kolayına gelen bir kurban keser. Ama bulamazsa, hac günlerinde üç; döndüğünüz vakit de yedi gün olmak üzere tam on gün oruç tutar. Bu, ailesi Mescid-i Haram'da oturmayanlar içindir. Allah'tan sakının ve bilin ki; Allah'ın cezalandırması gerçekten şiddetlidir!

t' *-* \ i *" * - -* > : f"0> -Mr,r * " •*

A _ > _ \ J a I -loji/* fc£JuLl

f|v|

1İÜ

> A

- Ö\J l\j

197. (Hazırlıklarıyla, yolculuğuyla ve nihaî merasimleriyle) hac bilinen aylar(da)dır. O hâlde, her kim o aylarda kendisine haccı farz ederse,* artık hacda kadına yaklaşmak, günah işlemek ve tartışmak yoktur. Her ne hayır yaparsanız, Allah onu bilir. Bir de (kutsal beldelerde başkalanna yük olmayıp) azık edinin... Azığın en hayırlısı elbette takvadır. Ey vicdan sahipleri! Benden korkun... 198. (Hacda ticarî faaliyette bulunarak) Rabbinizin lütuf ve keremini aramanızda sizin için bir günah yoktur. Arafat'tan akın akın dağıldığınızda, Meş'ar-i Harâm'ın (yani, Müzdelife'deki Kuzah tepesinin) yanında Allah'ı zikredin. O, sizi doğru yola getirdiği gibi siz de O'nu zikredin. Çünkü daha önce siz de yanlış yoldakilerden idiniz. 199. Sonra, siz de insanların dağıldıkları yerden dağılın ve sizi bağışlaması için Allah'a dua edin. Allah gerçekten bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahîm). 200. Hac merasimlerinizi bitirince, atalannızı andığınız gibi, hatta daha kuvvetli bir anışla Allah'ı zikredin. Öyle insanlar var ki; "Ya Rabbi! Bize dünyada ver" derler. Onların Âhirette nasibi yoktur. 201. Buna karşılık, "Ya Rabbi! Bize dünyada da güzellik[47] ver, Âhirette de güzellik ver. Ve bizi Ateş azabından koru" diyen insanlar da var. 202. İşte bunların, kazandıkları şeylerden nasipleri vardır. Allah hızlı hesap görür.

* Bu, bir hayvanı kurbanlık olarak alâmetleyip (taklîd-i hedy) sevketınekle ya da niyet etmekle olur.

«Sp $ öjp^ ÇÎJ.Ç ^ i

4İ\ _L^İ^J li JÜ (Îj^->J' 4-JAİJS CiCU_»o

İJ^ây^U 0

4üfj j

feçiyi

>ı-'^J*s> - . ... > ..„ ' ' ~

^b «•'—V.' A_*Ju ^

*\j&\\js\ı^$\)$& 0 }Ki\£*jv*

o- ^ 1 l>*j—A_al^=> J '.U j

^^ l>2 Öp Uj_~a_jj£.ç»^==îJ

ı (j^*"0*

$ *Sy^'^y^S* **JiS^V'ijflSj Â^=LİÜ5**

203.0 sayılı (teşrik) günler(in)de Allah’ı anın. Takva üzere hareket edenler için; iki gün içinde acele ed(ip Minâ’dan gid) ene günah olmadığı gibi, (tekbirleri üçüncü güne bırakarak) geri kalana da günah yoktur. Allah’tan sakının ve bilin ki; kesinlikle O’na haşredileceksiniz. 204. İnsanlardan öylesi de vardır ki; dünya hayatına dair sözü senin hoşuna gider. Ve kalbinde olan (iman)a Allah’ı şahit tutar. Oysa düşmanların en yamanı odur! 205. Yanından ayrılınca, yeryüzünde bozuculuk yapmaya, ekini ve nesli yok etmeye çalışır. Oysa Allah fesadı sevmez. 206. Ona; “Allah’tan kork” denilince, gururu kendisini günaha sürükler. Artık ona Cehennem* yeter... Ne kötü yatak! 207. İnsanlardan öylesi de vardır ki; Allah rızası için kendisini feda eder. Allah bu kullarına karşı şefkatlidir (Raûf). 208. Ey iman edenler! Hep birden barış ortamına girin; şeytanın adımlarına uymayın. O, sizin için gerçekten apaçık bir düşmandır. 209. Size aşikâr deliller geldikten sonra ayaklarınız kayacak olursa, bilin ki; Allah gerçekten ‘mutlak izzet ve hikmet sahibi’dir (Azız, Hakîm).
210. Galiba, bunlar Allah’ın buluttan gölgeler içinde, meleklerle birlikte kendilerine gelmesinden ve işlerinin bitirilivermesinden başka bir şey beklemiyorlar?! Oysa bütün işler sonunda Allah’a döndürülür.

Cehennem; Cennet’in karşılığı olup “bütün uhrevî azapların görüleceği dipsiz bir kuyuya benzer uçsuz bucaksız derin vadi” mânasındadır.

<i£üjLi ji\ tjjğ'

4'sG ÜJ

üt üj& 1U j A J S \ı ,

|||

^ -&~üt ° ^ b»

J^~üt' t * j 4^ 4- ^ ' ü}j

211. İsrailoğullan'na sor, onlara kaç aşikâr kanıt vermişiz? Kim Allah'ın nimetini kendisine geldikten sonra değiştirip tahrif eder; şükredeceğine, nankörce inkâr ede)rse, Allah'ın cezalandırması gerçekten şiddetlidir!
212. Dünya hayatı nankörce inkâr edenlere pek bir süslendi (bunlar genelde varlıklı kimselerdir). Bu sebeple, iman edenlerle dalga geçiyorlar. Oysa sakınanlar Kıyamet Günü onların fevkinde olacaklar. Rızkı Allah dilediklerine hesapsız veriyor.
213. İnsanlar tek bir ümmetti ki; Allah müjdeleyici ve korkutucu peygamberler gönderdi ve onlarla beraber -insanların anlaşmazlığa düştükleri hususlarda aralarında hakemlik etsinler diye- gerçek kitaplar indirdi. Bu kitaplar üzerinde sadece, kendilerine kitap verilmiş olanlar -sırf birbirlerini çekemediklerinden dolayı, hem de kendilerine açık deliller geldiği hâlde- anlaşmazlığa düştüler. İşte Allah, bunların anlaşmazlığa düştükleri o hakka kendi izniyle (Kur'ân'a) iman edenleri iletti. Doğru yola Allah dilediklerini iletiyor. 214. Yoksa sizden öncekilerin benzeri sizin de başınıza gelmeden Cennet'e girivereceğinizi mi sanmıştınız? Onları sıkıntı ve darlık sarmakta; öyle bir (zihnî-ruhî) sarsıntıya uğramaktaydılar ki, sonunda peygamber ve beraberindeki müminler; "Allah'ın yardımı ne zaman?" demeye başlıyordu. (Şimdi, siz de) bilesiniz ki, Allah'ın yardımı çok yakındır. 215. Sana, 'ne'ye infak edeceklerini soruyorlar. De ki: Hayır namına her ne infak ederseniz; ana babanın, akrabanın, yetimlerin, düşkünlerin, yolda kalmışların hakkıdır. Ve her ne hayır işlerseniz, Allah mutlaka onu bilir.

^ öt 5^J

4^if ^>-ü) ^>JL^J\j - tâjn^=>J

ly.*^-) J^û^jyâss'l ÂI-İÂUJ -Olîjuç:

■> Cr-J ol.fî^u-.> ^ P&JJ&’

\j ö^-i-if'j C: ji î jL^ulc.1

JSS\ ^||| %~p>jJ^*tâj tâ

216. Hoşunuza gitmese de savaş size farz kılındı. Ama bakın, bir şey hoşunuza gitmediği hâlde sizin için hayırlı olabffir: bir şey de hoşunuza gittiği hâlde sizin için kötü olabilir.[48] Siz bilmezsi- | niz. Allah bilir. 217. Sana J§|a haram ayın, yani onda L|“J savaşmanın hükmünü *—î—1 soruyorlar. De ki: Evet, onda savaşmak büyük bir günahtır... Ama Allah’ı nankörce inkâr etmek, O’nun yolundan ve Mescid-i Haram’dan (insanları) alıkoymak, halkını buradan çıkarmak Allah katında daha büyük günahtır. Kargaşa, adam öldürmekten beterdir. Güçleri yetse, sizi dininizden döndürünceye kadar sizinle ‘aralıksız’ savaşırlar. Sizden her kim dininden döner de inkârcı bir nankör olarak ölürse, bunların amelleri dünyada da Ahirette de boşa gitmiştir. Bunlardır işte, Ateş’in sahipleri... Orada temelli kalacaklardır! 218. İman edenler, hicret edenler, Allah yolunda cihad[49] edenler; işte bunlar bel bağlarlar Allah’ın rahmetine... Allah da bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahîm). 219. Sana içkiden ve kumardan soruyorlar. De ki: İkisinde de hem büyük bir günah hem de insanlar için birtakım (zahiri) faydalar vardır. Ama günahı faydasından büyüktür... Ayrıca, sana ‘ne’yi infak edeceklerini soruyorlar. İhtiyacınızdan arta kalanı, de... Allah size âyetlerini böyle açıklıyor ki düşünesiniz —>

i jUj£ij&

\Yj

\ ^Î-ÇİSS\(Jjlybjâ -JZ-

jyââj oj»

»_JÂ2JJS

^═══db^H \ I

>—Ac.4Îs\j■ r ' l S l I \ ^ \

220. dünyayı da Âhireti de (yani, işin hem önünü hem de sonunu)... Sana yetimlerden de soruyorlar. De ki: Onlar için ıslah (yani, onların işini en uygun biçimde çekip çevirmek, Allah korkusu saikiyle onları kaderlerine terk etmekten) daha hayırlıdır. Eğer kendileriyle bir arada yaşıyorsanız, onlar sizin kardeşlerinizdir. Kimin bozucu kimin düzeltici olduğunu Allah bilir!.. Allah dileseydi, sizi mutlaka zahmete sokardı. Allah, gerçekten 'mutlak izzet ve hikmet sahibi'dir (Aziz, Hakim). 221. Müşrik kadınları, iman edinceye kadar nikâhlamayın. İmanlı bir cariye müşrik bir kadından o hoşunuza gitse de daha iyidir. Müşrik erkeklere, iman edinceye kadar kız vermeyin. İmanlı bir köle, müşrik bir erkekten o hoşunuza gitse de daha iyidir. Çünkü bunlar (söz, hâl ve hareketleriyle) sizi Ateş'e çağırırlar. Allah ise kendi izniyle (ve izin verdiği elçiler aracılığıyla) Cennet'e ve bağışlanmaya çağırır. O, insanlara âyetlerini açık seçik bildiriyor ki düşünüp ders çıkarsınlar. 222. Sana âdet hâlinden de soruyorlar. De ki: O, bir eziyettir. Onun için, âdet hâlinde kadınlarınız(a cinsel temas)tan uzak durun; temizleninceye kadar onlara yaklaşmayın. İyice temizlendikleri vakit, Allah'ın size emrettiği yerden onlara varm. Allah elbette tevbekârlan sever, tertemiz olanları sever. 223. "Kadınlarınız sizin için tarla mesabesindedir; o hâlde 'tarla'nıza dilediğiniz pozisyonda varın ve kendiniz için (salih nesiller yetiştirmeyi) önceleyin. (Yani amaç salt şehevi tatmin olmadığı için cinsel ilişki bir başka yolla değil, tamamen cinsel aygıt yoluyla gerçekleştirilmelidir.) Allah'tan sakının ve bilin ki, O'nunla mutlaka karşı karşıya geleceksiniz. (Resulüm!) Sen müminleri müjdele." 224. Yeminlerinizde Allah'ın adını anarak (bu yemini) iyilik etmeye, fenalıktan sakınmaya ve insanların arasını bulmaya engel kılmayın; Allah işitir; 'mutlak ilim sahibi'dir (Semi', Alîm).

mm n (mm

\J||| yi

A* ü ^ ″
|||

f i i l U İ L l 'J*

C* Ja- 1 4it

^Icüjlâ 4J1 JuCJ JÛJÖ bte Aüt ij ü-

02 ^y® İtiliş» ö Ü \

.ıjİ». UİJjj

225. Allah sizi öylesine yaptığınız yeminlerinizden dolayı sorumlu tutmaz; ancak bilinçli, kararlı yemininizden dolayı sorumlu tutar. Allah bağışlayıcıdır, Halîm’dir.
226. Kadınlarına yaklaşmamaya yemin edenlerin (ilâ yapanların) dört ay beklemeleri gerekir. Eğer (bu süre içinde yeminlerinden) dönerlerse, Allah gerçekten bağışlayıcıdır, merhametlidir I (Gafur, Rahim). 227. Şayet boşanmaya karar verirlerse, Allah gerçekten işitir; ‘mutlak ilim sahibi’dir (Semi’, Alîm). 228. | Boşanmış kadınlar; kendi kendilerine üç âdet müddeti beklerler. -Allah’a ve ‘Son Gün’e iman ediyorlarsa- Allah’ın, rahimlerinde yarattığını gizlemeleri kendilerine helâl olmaz. Barışmak isterlerse, kocalan onları geri almaya daha lâyıktır. Erkeklerin kadınlar üzerinde haklan olduğu gibi, kadmlann da onlar üzerinde haklan vardır. Ancak erkeklerin onların üzerinde bir dereceleri vardır. Allah ‘mutlak izzet ve hikmet sahibi’dir (Azız, Hakim). 229. (Geri dönüşlü) boşama iki keredir; (ondan sonra ise) ya iyilikle tutmak ya da güzellikle salıvermektir. Onlara verdiklerinizden bir şeyi geri almanız size helâl olmaz; karı koca, Allah’ın koyduğu sınırlara riayet edemeyeceklerinden korkarlarsa başka... (Üçüncü şahıslar olarak) siz de onların, Allah’ın koyduğu sınırlara riayet edemeyeceklerinden korkarsanız, o hâlde fidye vermelerinde bir vebal yoktur. Bunlar Allah’ın koyduğu sınırlardır; onları aşmayın. Kim Allah’ın koyduğu sınırları aşarsa, bunlardır işte zalimler! 230. Koca, karısını (söz konusu iki boşamadan sonra) bir kez daha boşayacak olursa, artık ondan sonra kadın, başka bir koca ile (basbayağı) nikâhlanıncaya kadar bir daha ona helâl olmaz. (Hülle bâtıldır; hülleciler yaramaz insanlardır!) Şayet o da onu boşar ve o ikisi (yani, kadın ve eski kocası) Allah’ın koyduğu sınırlara riayet edeceklerini kanaatine varırlarsa, tekrar birbirlerine dönmelerinde her ikisi için de bir günah yoktur. Bunlar; Allah’ın, bilen bir toplum için açıkladığı sınırlarıdır.

^4.'^

y ^ ü&ü r jpj ^^ ^s^ç,y s *y

!lvû\x OİİAistİyûVsÖ3'XİI> İLili

231. Siz kadınlan boşayıp onlar da iddetlerini bitirdiklerinde, artık onlan ya iyilikle* tutun ya da iyilikle bırakın. Haddinizi aşarak onlara zarar vermek için onlan tutmayın. Kim böyle yaparsa, (karısına değil, asıl) kendisine zulmetmiş olur! Allah'ın âyetlerini oyuncak edinmeyin. Allah'ın, üzerinizdeki nimeti- i ni; size öğüt vermek için **Jl§s** indirdiği kitabı ve hik- [[3 meti hatırlayın. Allah'tan ---- sakının ve bilin ki; Allah her şeyi bilir! 232. Siz kadınla- n boşayıp onlar da iddetlerini bitirdiklerinde, -örfe uygun bir şekilde aralarında anlaştıklan takdirde- (duruma göre; eski ya da müstakbel) kocalanyla evlenmeleri konusunda engel çıkarmayın. İçinizden Allah'a ve 'Son Gün'e iman etmiş olanlara bu şekilde öğüt veriliyor. Bu, sizin için daha iyi ve daha nezihtir. Siz bilmezsiniz, Allah bilir. 233. Anneler çocuklarını tam iki yıl emzirirler. Bu, emzirmeyi tamamlamak isteyen içindir. Çocuk kendisinden olan kişi; onlann (yani, kendisi adına emziren ananın) yiyip içmesini ve giyimini örfe uygun şekilde karşılamakla mükelleftir. Hiç kimse gücünün üstünde bir şeyle mükellef tutulmaz. Ne anne, çocuğu yüzünden ne de baba, çocuğu yüzünden zarara sokulur. Mirasçıya düşen de bunun gibidir. Eğer (kan koca) karşılıklı rıza ile çocuğu memeden kesmek isterlerse, ikisine de vebal yoktur. (Babalar olarak) çocuklarınızı (bir süt anneye) emzirtmek isterseniz, vereceğinizi güzelce teslim etmek şartıyla size vebal yoktur. Allah'tan sakının ve bilin ki; yaptıklannızı Allah gerçekten görmektedir.

* örfe uygun biçimde; yani gayr-ı meşrû ve ahlâksızca değil, bir ilişki bitip İkincisinin meşru ölçüler ve geçerli muameleler yolu ile başlatılması şeklinde...

tu.

Vy Ljyü ol *j'İ C&J*

△ «JuLc- î

jJJLıÜ 4ÜİO^J.â.C-1*J*

*14) 1 ^ üıt ot

*tr^* *fi* £

OV^ydjJp Lİ>. Iı l*İİ4 *6J JÂ* J\îâ \ }*!J* J5

^ \ y_*jotj *g&jŞlojJLc-*

234. İçinizden ölenlerin geriye bıraktıkları eşler; kendi kendilerine dört ay on gün beklerler.[50] Müddetlerini bitirdiklerinde, onların, kendileri için örfe uygun olanı yapmalarından dolayı size bir günah yoktur. Yaptıklarınızdan Allah haberdardır! 235. Böyle (dul) kadınları nikâhlama isteğinizi târizen bildirmenizden veya (bu arzuyu) gönüllerinizde saklamanızdan dolayı size bir vebal yoktur; Allah biliyor ki, mutlaka onlardan bahsedeceksiniz. Fakat -örfe uygun konuşmalar bir yana- onlarla gizlice sözleşmeyin; farz olan iddet son bulmadıkça da nikâh akdetmeye kalkışmayın! Ve bilin ki; Allah, gönüllerinizde olanı kesinlikle bilir; o hâlde, O'ndan sakının. Yine bilin ki; Allah gerçekten bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahîm). 236. (Cinsel) temasta bulunmadığınız ya da bir mehir belirlemediğiniz sürece, kadınları boşamanızda size bir vebal yoktur. Şu kadar ki; zengin olan, gücü ölçüsünde, eli dar olan da hâlince örfe uygun bir fayda ile onları faydalandırmalıdır. Bu, ihsan üzere hareket edenlere düşen bir borçtur. 237. Bir mehir belirlediğiniz takdirde, temasta bulunmadan önce onları boşarsanız; takdir ettiğiniz mehrin yarısı onlarındır. Kendileri bağışlarsa -veya nikâh düğümü elinde bulunan kimse bağışlarsa- başka... Ki bağışlamanız takvaya daha yakındır. Aranızda lütufkâr davranışlar sergilemeyi unutmayın. Yaptıklarınızı Allah gerçekten görmektedir.

Â\ i J J i

N*^^*L*) ÜT «us! iîâ

J **Şilili**

(*Jt* J-iıij jJ '*yytâj-d* <3 Us

^ >'*A*

238. Bütün namazları, özellikle de tam aradaki namazı[51] üzerine titreyerek mutlaka eda edin ve Allah'ın huzurunda saygıyla ve içtenlikle durun.
239. Şayet korkmaktaysanız 1 (can güvenliğiniz tehlikede ise), yaya veya bipl nitli olarak kılın. Güvende olduğunuz vakit de Allah size bilmediğiniz şeyleri öğrettiği gibi siz de O'nu (normal namaz ile) zikredin. 240.
İçinizden vefat edip de geride eş bırakanlar; eşlerinin, bir seneye kadar -evlerinden çıkanlmaksızın- geçimlerinin sağlanmasını vasiyet etmiş olsunlar. Şayet kendiğinden çıkarlarsa, artık onların meşrû şekilde yapacaklanndan dolayı size vebal yoktur. Allah 'mutlak izzet ve hikmet sahibi'dir (Aziz, Hakim). 241. Boşanmış kadmlann geçimi örfe uygun şekilde sağlanmalıdır. Bu, müttakîler üzerine düşen bir vazifedir. 242. Allah, size âyetlerini bu şekilde açıklıyor ki anlayabilesiniz.
243. Şu; binlerle ifade edildikleri hâlde ölüm korkusuyla yurtlarından çıkanları görmedin mi? Allah onlara; "Ölün!" dedi, sonra da onları diriltti. Allah insanlara karşı gerçekten lütuf sahibidir, ama insanların çoğu şükretmez.
244. Allah yolunda savaşın ve bilin ki; Allah gerçekten işitir; 'mutlak ilim sahibi'dir (Semi', Alîm). 245. Kimdir o ki; Allah'a güzel bir borç verecek, Allah da onu kat kat fazlasıyla kendisine iâde edecek? Allah (kimilerine) sıkıyor, (kimilerine ise) saçıyor. Ama sonunda O'na döndürülecek (yoklukta eşitlenecek; size verilenlerin bir bir hesabını vereceksiniz...

'S'

% om ^

A 'Sib-yA aJd\(j\J AI*

^ 4 jljj ^=ûlc-

246. Musa sonrası bir dönemde (m.ö. 1000'lerde) yaşayan İsrailoğullarından ekâbir bir topluluğu gönuedin mi? Hani, peygamberlerine; "Bize bir hükümdar tayin et de Allah yolunda savaşalım!" demişlerdi. Peygamberleri de; "Ya üzerinize savaş farz kılınıp da savaşmazsanız?!" demişti. "Hem yurtlarımızdan, hem de çoluk çocuğumuzun yanından çıkarılmışken, Allah yolunda neden savaşmayacakmışız ki?!" dediler. Fakat ne zaman ki üzerlerine savaş farz kılındı, içlerinden pek azı müstesna, hepsi vazgeçti! Allah, o zalimleri çok iyi bilmektedir!
247. Peygamberleri (Samuel) onlara: "Şüphesiz, Allah size hükümdar olarak Tâlût'u* gönderdi." dedi. "Biz hükümdarlığa ondan daha lâyıkken ve ona malca bolluk da verilmemişken, hükümdarlık nasıl onun olabilir?!" dediler. Peygamberleri dedi ki: "Allah onu size tercih etmiş; ona gerek bilgi gerekse beden bakımından bir üstünlük bahşetmiştir. Allah, mülkünü dilediğine veriyor... Allah; (lütfuyla, varlığıyla; kısaca her şeyi ile) geniştir, 'mutlak ilim sahibi'dir (Vâsi', Alîm)." 248. Peygamberleri onlara şunu da söyledi: "Onun gerçekten hükümdar olduğunun alameti; ahit sandığının -melekler yüklenmiş olduğu hâlde- size gelmesidir; ki onda Rabbinizden sükûnet verici bir huzur ve Musa sülâlesi ile Harun sülâlesinin bıraktıklarından bir kalıntı vardır. İmanlıysanız, elbette bunda sizin için bir âyet vardır."

* Yani Saul'ü... "Tâlût" bu zâtın adı değil, lâkabıdır. İri yarı, güçlü kuvvetli demektir (Bkz. Ahd
/ Atik, I. Samuel, XVI, 7).

Oji U»

>4 44^^

U \JS li ^yİ ^4:1

J\S^Û^JX_4-J OjJ \»»J LJ Â^SUo*y

3^__Jiji:

^ üLAJ^ii \ £»A»\j 4Üi(ö îlV^,

»\j L^JÎ» \ Jljâl CS^SJ \jy^>\^Şc-

>4-^? îj&çSl't jÖi^ı£-£fe

->* Aüî CL

249. Ne zaman ki Tâlût, ordusuyla birlikte ayrıldı, dedi ki: “Allah, sizi bir ırmakla* deneyecek: Kim ondan içerse, benden değildir; kim de ondan tatmazsa şüphesiz bendendir. -Sağ eliyle bir avuç alanlar başka...-” Derken, birazı müstesna, ondan kanasıya içtiler. Ne zaman ki, o ve beraberindeki imanlılar nehri geçtiler, bunlar; “Bizim bugün Câlût ve ordusuna karşı duracak gücümüz yok!..” dediler. Allah’la mutlaka karşı karşıya geleceklerine kani olanlar ise dediler ki: “Nice az sayıdaki topluluk, çok sayıdaki nice topluluğu -Allah’ın izniyle- yenmiştir. Allah sabredenlerle beraberdir.” 250. Câlût ve askerlerine karşı savaş düzeni aldıkları zaman; “Ya Rabbi! Üzerimize sabır yağdır; ayaklarımıza sebat ver ve bizi inkarcı nankör bir kavme karşı muzaffer kıl.” dediler. 251. Ve Allah’ın izniyle onları hezimete uğrattılar. Davud da Câlût’u öldürdü... Ve Allah ona mülk ve hikmet verdi; dilediklerinden öğretti... Şayet Allah’ın insanları birbiriyle savuşturması olmasaydı, yeryüzü kesinlikle bozulurdu. Ancak Allah, âlemler üzerinde lütuf sahibidir. 252. İşte Allah’ın âyetleri... Onları sana (belli bir gaye ile) gerçeğin ta kendisi olarak okuyoruz. Şüphesiz ki sen de elçilerdensin.

Krş. Ahd-i Atik, I. Samuel, XIV, 24-30.

») L AP&)fdfe$

>4^5 ^JJ

ö>İ.Âjl(JjL_Ii(U <Uİ «jÇ'-LJâî i Ali JLl)îj

|j> \ * cj>jf\ ı4fe ^

^J AU- “blj A^İ Çs-J V |»J> cîtj jtjli^a Irî

f|jl

Ly ÇjyljJ f _y ^j Â^.» Jb-îj V ^jUlî^J I

<jula j£p-AjiiSf |T»it £lİA ı_£jJUi y

-i j

1 AL-/^^*<J î-lüi

$ i^pT^S

İ3>ülj> J

^y * ** v " ^

253. İşbu peygamberleri birbirinden üstün kıldık; içlerinden bazıları ile Allah basbayağı konuşmuş, kimini de derecelerle yükseltmiştir... (Meselâ) Meryemoğlu İsa’yı Rûhulkudüs’le destekleyerek kendisine açık kanıtlar verdik. Allah dileseydi, onlardan sonrakiler kendilerine apaçık deliller geldikten sonra çatışmazlardı, fakat anlaşmazlığa düştüler; içlerinden kimi iman etti, kimi inkâr etti. Evet, Allah dileseydi çatışmazlardı, fakat Allah arzu ettiğini yapıyor. 254. Ey iman edenler! Alışveriş, dostluk ve şefaat diye bir şeyin olmadığı bir gün gelmeden önce, size verdiğimiz rızıktan infak etmeye bakın. Asıl zalimler inkârcı nankörlerdir. 255. Allah’tan başka tanrı yoktur; ‘mutlak hayat sahibi’dir, ‘bütün varlığı çekip çevirir’ (Hayy, Kayyûm); O’nu dalgınlık da tutmaz, uyku da. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O’na aittir. O’nun katında, -izni olmadan- kim şefaat edebilir?! O; onların önlerinde olanı da arkalarında olanı da* bilir. Onlar ise kendisinin dilediği miktar dışında O’nun ilminden hiçbir şey ihâta edemezler. O’nun ‘kürsü’sü[52] gökleri ve yeri içine alır. Bu ikisini koruyup kollamak O’na ağır gelmez... O’dur yüce, ulu (Aliyy, Azîm).[53] 256. Dinde zorlama olmaz!.. Doğru, eğriden iyice ayrılmıştır. Artık her kim Allah’a iman ederek tâğutu inkâr ederse,[54] kopmak bilmeyen sağlam kulba yapışmış demektir. Allah işitir; ‘mutlak ilim sahibi’dir (Semî’, Alîm).

Yani, geçmişlerini, geleceklerini...

ÂJU Jf oİJ Jli

257. Allah, iman edenlerin
velîsidir; onları karanlıklar-
dan aydınlığa çıkarır. Nankör-
ce inkâr edenlerin velîleri ise
tâğuttur (yani, azgın kişi ve
odaklardır. Bunlar); onları ay-
dınlıktan karanlıklara çıka-
rırlar. Bunlardır işte, Ateş'in
sahipleri... Temelli kalacaklar-
dır orada! 258. Allah kendisi-
ne hükümdarlık verdiği için,
Rabbi hakkında İbrahim'le
tartışan kişiyi görmedin mi?
Hani, o; "Benim Rabbim öldüren ve diriltendir" deyince, "Ben de diriltir
ve öldürürüm!" demişti. İbrahim: "Allah güneşi doğudan getiriyor, haydi
sen de onu batıdan getir!" deyince, apışıp kalmıştı inkarcı nankör!.. Zalim
bir kavmi Allah doğru yola getirmez. 259. Ya da altı üstüne gelmiş harap
bir şehre uğrayan kimse gibisini (görmedin mi)? "Ölümünden sonra Allah
burayı nasıl diriltecek ki?" demişti de Allah kendisini yüz yıl ölü bırakıp
sonra diriltmişti... "Ne kadar kaldın?" dedi. O da: "Bir gün... Veya günün
birkaç saati" dedi. "Hayır, yüz yıl kaldın. Yiyeceğine içeceğine bak, henüz
bozulmamış. Bir de (şu çürümüş vaziyetteki) eşeğine bak... -Böylece, seni
insanlar için ibret kılacağız.- Bak şu kemiklere, onları nasıl birleştirip yerli
yerine koyuyor ve sonra nasıl onlara et giydiriyoruz?" dedi. Durum kendisi-
ne apaçık belli olunca, "Artık biliyorum[55] ki, Allah her şeye kadirdir" dedi.

260. Hani, İbrahim de; “Ya Rabbi! Ölüleri nasıl diriltileceğini bana göster" deyince; "Yoksa iman etmiyor musun?" demişti. “Elbette... Ama kalbim iyice mutmain olsun diye (istiyorum).”[56] dedi. Buyurdu ki; “Öyleyse, dört çeşit kuş al; onları iyice kendine alıştır, sonra her bir tepeye onlardan bir parça koy, sonra da onları çağır; koşarak sana geleceklerdir. Ve ‘bil’ ki; Allah, gerçekten ‘mutlak izzet ve hikmet sahibi’dır (Azız, Hakim)." 261. Mallarını Allah yolunda infak edenlerin durumu, her başağında yüz dâne olmak üzere yedi başak veren bir dânenin durumu gibidir. Allah, dilediğine kat kat verir. Allah; (lütfuyla, varlığıyla; kısaca her şeyi ile) geniştir, ‘mutlak ilim sahibi’dir (Vâsi’, Alîm). 262. Mallarını Allah yolunda infak edip de daha sonra, infak ettikleri şeyin ardından başa kakmayan ve incitmeyen herkesin, Rabbi katında mükâfatı olacaktır; onlar için herhangi bir korku söz konusu değildir, üzülecek de değillerdir. 263. Tatlı bir söz ve bağışlama, peşinden incitmenin geldiği bir sadakadan daha hayırlıdır. Allah’ın hiçbir şeye ihtiyacı yoktur; ‘bizatihi hamde lâyık’tır (Ganî, Hamıd). 264. Ey iman edenler! Malını, Allah’a ve ‘Son Gün’e iman etmeksizin; sırf insanlara gösteriş için infak eden kimse gibi, siz de sadakalarınızı başa kakarak ve inciterek heder etmeyin. Bu gösterişçinin durumu, üzerinde toprak bulunan o kayanın durumu gibidir ki; şiddetli bir yağmur isabet ettiğinde (o toprağı da alıp götürerek) onu kaskatı bırakır ve çalıştıklarından hiçbir şey elde edemezler. İnkârcı nankör bir kavmi Allah doğru yola getirmez.

cjû^= jjûj >£jS^5c

& (3^5 ^ <İK«3\5

yy ^ öjiÂij ^ jj (^ AÜV^İVİS^J

y <£ d* l>S-ij f& *ŷ*Ÿr->y* p3 AÜİJ^L j

7»".*^. < // -^«r -*». >’<»{’ ^ <Ş> fp

ij^v!£ı:«$$&; $ix^îîstsi1

^îi ^cisü

A^IC- <j ly^sJjjLâS J ^ y \i AÜ ^ *iyijl*j*

J&> A^=>Jd £lj

265. Mallarım Allah rızasını kazanmak ve kalplerindekini sağlamlaştırmak için infak edenlerin durumu ise bir tepedeki güzel bir bahçenin hâline benzer; iyi yağmur aldığı takdirde mahsûlünü iki kat verir; yağmur almazsa bir çisinti bile kâfi gelir... Yaptıklarınızı Allah görmektedir. 266. Herhangi biriniz ister mi ki; hurma ve üzüm ağaçlarıyla dolu, altından ırmakların aktığı bir bahçesi olsun ve orada her çeşit meyveye sahip olsun; (korumaya muhtaç) küçük çocuklan varken kendisine ihtiyarlık gelip çatmış olsun, işte bu durumda iken, ateşli bir kasırga vursun da bahçesi yanıversin?! Allah size âyetlerini böyle açıklıyor ki düşünesiniz. 267. Ey iman edenler! Kazandıklarınızın ve size yerden çıkardıklarımızın iyilerinden infak edin. Gözünüzü yummadıkça kendinizin de alıcısı olmayacağınız bayağı şeyleri infak etmeye yeltenmeyin. Bilin ki; Allah'ın hiçbir şeye ihtiyacı yoktur; 'bizatihi hamde lâyık'tır (Ganî, Hamîd). 268. Şeytan sizi fakirlikle tehdit ediyor ve size çirkin şeyleri emrediyor. Allah ise size bağışlanma ve bolluk va'율diyor. Allah; (lütfıyla, varlığıyla; kısaca her şeyi ile) geniştir, 'mutlak ilim sahibi'dir (Vâsi', Alîm). 269. O, hikmeti dilediğine verir. Kime de hikmet verilmişse, şüphesiz ona çok hayır verilmiştir. Ancak vicdan sahipleri düşünüp ders çıkarır.

’J*W4 ©

' W>J Uyv^ öjj ^11-^» ÇÜ JL^ÎI

_/v—»>- L*J <ÜJ lj

_^^_jjLiiJ>U»j't

Ajj' g.^râ_-âAJ ^

ı^yr

*~Û2 Î^İÂİ3 *[j]yy$£jŞ$*

^ JLi£->_>4İfâ]â

'J_^ jA^llij J-jU

270. İnfak adına ne harcama yaptıysanız veya (başkası yararına) adak olarak ne adadıysanız, Allah onları kesinlikle bilir. Zalimlerin ise yardımcıları yoktur! 271. Sadakaları açıktan verirseniz ne âla!.. Ama muhtaçlara gizler de verirseniz, bu sizin için daha hayırlıdır; O, bununla günahlarınızdan bir kısmını bağışlar. Yaptıklarınızdan Allah haberdardır! 272. (Resûlüm!) Onları doğru yola getirmek sana düşmez. Allah’tır ki, dilediğini doğru yola getirir. -Gerçi siz, yalnız Allah rızasını kazanmak için infak edersiniz- ama hayır nâmına her ne infak ederseniz, aslında kendiniz içindir. Yaptığınız her hayır size eksiksiz ödenir; haksızlığa uğratılmazsınız. 273. (Sadakalar) kendilerini Allah yoluna adadıkları için, yeryüzünde (ticarî faaliyet amacıyla) dolaşmayan (yani, iş hayatına atılmayan); hayâlarından dolayı, kendilerini tanımayanların zengin zannettikleri muhtaç kimselere aittir. Onları yüzlerinden tanırsın; yüzsüzlük ederek insanlardan bir şey istemezler. Hayır nâmına her ne infak ederseniz, Allah onu kesinlikle bilir. 274. Mallarını gece gündüz ve gizli açık infak eden herkesin mükâfatı Rabbi katındadır; onlar için herhangi bir korku söz konusu değildir, üzülecek de değillerdir.

' (y> lâtj 02>ci^j \ i Iy~* ö)

i)S\ (tH. 0

o*j i'** *■ >" it'1 ;><îr •_>> i »

^*JzL=iİj\ö~ \jâ o\j

f§|

275. (İşte, intak ve karz-ı hasen dururken) faiz yiyenler, cin çarpmış kimsenin kalktığı gibi kalkarlar ki bu; "Alışveriş de faiz gibidir!" demelerinden dolayıdır. Oysa Allah alışverişi helâl, faizi haram kılmıştır. Bu durumda, her kime Rabbinden bir öğüt gelir de (faizcilikten) vazgeçerse, geçmiştekiler kendisinindir. -Hakkmdaki hüküm Allah'a kalmıştır.- Her kim de (faizciliğe) geri dönerse, bunlardır işte, Ateş'in sahipleri... Temelli kalacaklardır orada!
276. Çünkü Allah faizi yavaş yavaş mahveder, sadakaları nemâlandınr. Hiçbir günahkâr inkârcıyı Allah sevmez. 277. İman edip salih amel işleyen, namazı dosdoğru kılıp (yani, sözde değil, özde, gerçek anlamda dindar olup) zekâtı veren kişilerin, Rableri katında elbette mükâfatları olacaktır; onlar için herhangi bir korku söz konusu değildir, üzülecek de değillerdir. 278. Ey iman edenler! Allah'tan sakının ve -müminseniz- kalan faizi bırakın. 279. Bunu yapmazsanız, Allah ve Resulüne savaş açmış olduğunuzu bilin.[57] Şayet tevbe ederseniz, sermayeniz sizindir; hem haksızlık etmemiş, hem de haksızlığa uğratılmamış olursunuz. 280. Borçlunun eli darda ise genişleyene kadar beklenmelidir. -İşi biliyorsanız- aslında sadaka olarak bağışlamanız sizin için daha hayırlıdır. 281. Öyle bir günden sakının ki; o gün Allah'a döndürüleceksiniz; sonra herkese kazandığı tam olarak ödenecek; kimseye haksızlık edilmeyecek.*

* Kur'ân'da insanlığa en son indirilen mesaj budur.

^4 4^

^£'J34£

İ^Lİ^J iifi-jUli^Tj^İJl Çfc/J ts£>/î £j> j£|
-Ja^ât ^ <jJk=^]\ Vjw> •of
OJ^oo' S I D O ^ İ J Ü ^^9İ
--HA^P îyvgl»- »_P»«J
4^jU^J>*JUoÜj; \ j ü jl_4_îtj
r*/*
-*y4Jİ1İ

282. Ey iman edenler! Adı konulmuş bir vadeyle borçlandığınız zaman onu yazın; bir kâtip aranızda âdilâne yazsın. -Kâtip yazmaktan kaçınmasın, Allah nasıl kendisine öğrettiyse yazsın.- Borçlu da yazdırsın; Rabbi olan Allah'tan korksun da o (borcu)ndan bir şey eksiltmesin. Şayet borçlu; aklı ermeyen bir kişiyse veya küçükse ya da kendisi yazdıramayacak durumda ise velîsi âdilâne yazdırsın. Erkeklerinizden iki şahidi de şahit tutun. Eğer bu ikisi yoksa, razı olacağınız bir erkek ve iki kadın şahit de olabilir. -Çünkü (sosyal hayata genelde uzak duran) kadınlardan biri şaşırdığında, diğeri ona hatırlatır.- Şahitler de çağrıldıklarında kaçınmasınlar. Borç büyük olsun küçük olsun, onu vadesiyle beraber yazmaktan usanmayın. Çünkü Allah katında daha âdil, şahitlik yönünden daha doğru ve kuşkulanmanıza daha az mahal bırakan budur. Ancak aranızda hemen devredeceğiniz peşin bir ticaret olursa, onu yazmamanızda size bir günah yoktur. Alışveriş yaptığınızda da şahit tutun. Ve ne kâtibe ne de şahide zarar verilsin. Şayet bunu yapacak (zarar verecek) olursanız, bu, yoldan çıktığınız anlamına gelir. Allah'tan sakının; size Allah öğretiyor... Allah her şeyi bilir.

* ' s > ■ — y ■ L ^ * ^ V. - > "'>r ■ " <cüi AJ , .

283. Şayet seferde olur da kâtip bulamazsanız, alınan bir ıpotek de yeter. Birbirinize güvenir (ve buna ihtiyaç hissetmez) şeniz, güvenilen kimse, Rabbi olan Allah'tan korksun da borcunu ödesin. Bir de şahitliği gizlemeyin. Her kim onu gizlerse, onun kalbi günahkârdır. Yaptıklarınızı Allah biliyor! 284. Göklerde ve yerde ne varsa tamamı Allah'ındır. Dolayısıyla, siz içinizdekini açıklasanız da gizleseniz de Allah sizi ondan dolayı hesaba çekecek; sonra dilediğini bağışlayıp dilediğine de azap edecektir. Allah her şeye kadirdir. 285. Peygamber, Rabbi tarafından kendisine indirilene iman etti. Müminler de... Hepsi de; Allah'a, meleklerine, kitaplarına ve -"Biz O'nun elçilerinden hiçbirini diğerinden ayırmayız." (diyerek)- elçilerine iman ettiler ve dediler ki: İşittik, itaat ettik. Affını dileriz ya Rabbi! Yalnızca Sanadır çünkü nihaî dönüş... 286. Allah, herkesi sadece gücünün yeteceği kadarıyla mükellef kılar; herkesin kazandığı kendi lehine, işlediği kendi aleyhinedir.[58] Ya Rabbi! Unuttuysak veya yanıldıysak, bizi sorumlu tutma. Ya Rabbi! Bizden öncekilere yüklediğin gibi bize de ağır yük (emir-yasak) yükleme. Ya Rabbi! Gücümüzün yetmeyeceği bir şeyi (felâket/azap) bize taşıtına. Affet bizi, bağışla bizi, acı bize. Sen bizüıı 'ınevlâ'mızsın (bize sahip çıkarsın); o hâlde, (canımıza kasteden şu) inkarcı nankör kavme karşı bize yardım et.[51]*

3- Âl -İ İMRÂN SÎ RESİ

{Medine 'de; hicretten sonra indirilmiştir, 200 âyettir.}

»JiCıLitiL *jj* *0*

B i sm i I lalı i rrahmân i n ah îm

1. Elif. Lâm. Mim. 2. Allah'tan başla tann yokıır; ‘mutlak hayat sahibi'dır, ‘bütün varlığı çekip çevirir' (Hayy, Rayyûm).

J_>!> o-lîİ tfaÂjJ

3. Sana kitabı gerçek olarak ve önündekileri doğrulayıcı olarak indiren O'dur. Tevrat'ı ve Incil’i de O indirmişti 4. daha önce... insanlara yol gösterici olarak...

Hakkı bâtıldan ayıran bütün kitapları da O indirmişti. Allah’ın âyetlerini nankörce inkâr edenler için, şüphesiz şiddetli bir azap vardır. Allah ‘mutlak izzet sahibi’dır (Azız), hak edenin cezasını mutlaka verir. 5. Şüphesiz, gökte ve yerde hiçbir şey Allah’a gizli kalmaz. 6. Size rahimlerde dilediği sureti veren O’dur. O’ndan başka tann yoktur; ‘mutlak izzet ve hikmet sahibi’dir (Aziz, Hakim). 7. Sana kitabı indiren O’dur. Onun bir kısmı ‘muhkem’dir ki bunlar kitabın esasıdır; diğer kısmı da ‘müteşâbih Terdir[60]. İşte, kalplerinde eğrilik bulunanlar; fitne çıkarmak ve müteşabih kelimelerin düz anlamlarını, dildeki mecaz olgusunu hesaba katmadan) sonuna kadar götürmek amacıyla onun müteşâbih kısmına uyarlar. Oysa onun nihai anlamını Allah’tan başkası bilmiyor. İlimde derinleşmiş olanlar ise şöyle diyor; “Biz ona iman ettik; hepsi Rabbimizin katındandır. Ancak vicdan sahipleri düşünüp ders çıkarabilir.” 8. “Ya Rabbi! Bizi doğru yola getirdikten sonra kalplerimizi eğriltme. Katından bize rahmet lütfet. Şüphesiz Şensin, hibe ettikçe eden (Vehhâb).” ***9.*** **“Ya Rabbi! Gerçek şu ki Sen, geleceğinde şüphe olmayan bir günde insanları mutlaka toplayacaksın... ‘Allah’ elbette va’dinden caymaz.”**

y) JAİfjljpi <uL*j ^«.li*ÇJ |j* I

Cji **0** *_4 *y|* **ijjWı**

ju J^=, ^

^_y jiAi \^\L VyiS’"

10. Doğru
edenlerin mallan ve çocuklan Allah’a karşı onlara asla fayda sağlamayacaktır. Ateş’in yakıtıdır bunlar!.. 11. Tıpkı Firavun hanedanının ve onlardan öncekilerin başma gelenler gibi...

\ý ıjCjlIlî

Onlar âyetlerimizi yalanlamış, Allah da günahlarından dolayı onlan yakal ayı vermişti. Allah’ın cezalandırması gerçekten şiddetlidir! 12. Nankörce inkâr edenlere de ki; “Kesinlikle mağlûp edileceksiniz ve Cehennem’e (gitmek üzere) haşredileceksiniz... Ne kötü yatak!” 13. (O savaşta) karşılaşan iki topluluğun durumlarında sizin için ibret vardır: Biri, Allah yolunda döğüşmektedir; diğeri ise inkârcı nankördür... Bunlar, onları bizzat gözleriyle kendilerinin iki katı olarak görü(p korkuya kapılıyorlar. Allah, dilediklerini yardımıyla destekler. Görebilenlerin elbette bundan çıkaracakları dersler vardır. 14. Arzulanacak şeylere; özellikle kadınlara, oğullara, kantar kantar altın ve gümüşe, nişanlı atlara, develere ve ekinlere (yata, kata, makam-mevkîye) karşı düşkünlük insanlara cazip gösterilmiştir. Oysa bunlar dünya hayatının zevkidir; sonuçta ulaşılabilecek en güzel şey, Allah katindadır. 15. De ki: Ben size bunlardan daha hayırlısını haber vereyim mi? Takva sahipleri için; altından ırmakların aktığı, temelli kalacakları cennetler, tertemiz eşler ve (hepsinden önemlisi) Allah rızası... Allah, o kullarını görmektedir ki —>

1^,,

3U0v’

JU.\yû\jJJ ^=d'j öiJthi,

OT mm

LU£$İ\

•• Sir

^j.J\ ijjİJ İS^J\J

» <.// —

>—A>~-*t** ja < ^ al 1J3 *j ^1 ■ yj\ |

16. “Ya Rabbi! Biz gerçekten iman ettik, günahlarımızı bize bağışla ve Ateş azabından bizi koru” derler; 17. sabırlı, dürüst, gönülden boyun eğen, infak eden ve bağışlanmak için seherlerde Allah’a dua eden kimselerdir. 18. Allah; kendisinden başka tanrı olmadığına şahitlik etmektedir. Melekler ve -adaletten ayrılmayan- ilim sahipleri de şahitlik etmektedir ki, O’ndan başka tanrı yoktur; ‘mutlak izzet ve hikmet sahibi’dir (Azız, Hakim).
19. Şüphesiz, Allah katında din[61] İslâm’dır.[62] Kitap verilenler, kendilerine ilim geldikten sonra sırf aralarındaki kıskançlıktan dolayı anlaşmazlığa düşmüş (tüm peygamberlerin ortak paydası olan İslâm’ı terk etmişlerdir. Kim Allah’ın âyetlerini nankörce inkâr ederse, (bilsin ki) Allah’ın hesabı son derece hızlıdır! 20. Seninle tartışmaya girerlerse, de ki: “Ben, bana uyanlarla birlikte tüm varlığımı Allah’a teslim ettim.” Kendilerine kitap verilenlere ve ümmılere; “Siz de teslim ettiniz mi?” de. Teslim ederlerse, doğru yola girmiş olurlar; yüz çevirirlerse, sana yalnızca iletmek düşer. Allah, kullarını görmektedir! 21. Allah’ın âyetlerini nankörce inkâr edenleri, haksız yere peygamberleri öldürenleri, adaleti emreden insanları öldürenleri, can yakıcı bir azapla müjdele bunları! 22. Bunların amelleri hem dünyada hem de Âhirette boşa gitmiştir, hiçbir yardımcıları da yoktur.

’flhy'ıjı** \ iC^l» J İJ lî^jildü'i
> f^İ <İJSJ»J_İJ\^ 4‘*;'>ıj
J^=» cCijj

J ÂJj > <hZÂo4j-pj İLi3

o-4 iÂLAJ

% $ j y

c/£l&

23. Kendilerine kitaptan pay verilmiş olanlara bak! Aralarında hakemlik etsin diye bizzat Allah’ın kitabına çağırıldıkları hâlde, içlerinden bir zümre nasıl yüz çevirerek arkasını dönüyor?! 24. Bu (red tavrı), onların; “Sayılı günler dışında bize asla Ateş dokunmayacak!” demeleri yüzündendir; (atalan olan peygamberlerin kendilerini kurtaracağına dair) uydurageldikleri şeyler bunlan dinlerinde aldatmaktadır. 25. Peki, geleceğinde şüphe olmayan bir günde onlan bir araya getirdiğimizde ve herkesin kazandığı, hiç birine zulmedilmeden (kendisine) tastamam ödendiğinde hâlleri nice olacak?! 26. De ki: Ey her tür mülkün gerçek sahibi olan Allahım! Sen mülkü dilediğine veriyor, dilediğinden çekip alıyorsun; dilediğini aziz ediyor, dilediğini zelil ediyorsun. Hayır tamamen Senin elindedir. Şüphesiz, Sen her şeye kadirsin. 27. Geceyi gündüze, gündüzü geceye sokuyorsun; ölüden diriyi, diriden ölüyü çıkarıyorsun. Dilediğini hesapsız nzıklandınyorsun. 28. Müminler müminleri bırakıp da inkârcı nankörleri velî edinmesinler. Kim bunu yaparsa, Allah’la hiçbir alâkası kalmaz. -Ancak, kendinizi onlardan sakınmak amacıyla başvurduğunuz bir takiyye* ise başka.- Allah sizi kendisine karşı uyarıyor! Yalnızca Allah’adır çünkü nihaî dönüş... 29. De ki: İçinizde olanı gizleseniz de açıklasanız da Allah onu bilir. O, göklerde ve yerde ne varsa hepsini bilir. Allah, her şeye kadirdir.

Can tehlikesi söz konusu olduğunda müminler tamamen korunma amacıyla can düşmanlarma gerçek yüzlerini göstermeyebilirler. Ayrıca bkz. Nahl: 106.

O t

30. Herkes, yaptığı bütün hayırları ve işlediği bütün kötülükleri önünde hazır bulacağı gün bunlarla kendisi arasında uzak bir mesafe olmasını isteyecek. İşte Allah, sizleri kendisine ı karşı dikkatli olmaya bu *JğjL* sebeple çağırıyor. Bununla birlikte, Allah kullarına karşı şefkatlidir (Raûf). 31. De ki: Allah'ı seviyorsanız, bana uyun[63] ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahim). 32. Sen; "Allah'a da itaat edin, Resulüne de itaat edin" de... Yüz çevirirlerse, inkârcı nankörleri Allah elbette sevmez. 33. Allah; Adem'i, Nuh'u, İbrahim soyunu ve İmran soyunu âlemlere (yani herkese) tercih etmiştir. 34. Birbirlerinden türemiş bir nesil olarak... Allah işitir; 'mutlak ilim sahibi'dir (Semi', Alîm). 35. Hani, İmran'ın kansı: "Ya Rabbi! Kamımdakini âzatlı bir kul olarak Sana adadım, benden kabul buyur. Gerçekten işiten, 'mutlak ilim sahibi' (Semi', Alîm) Şensin!" demişti. 36. Meryem'i doğurunca, "Ya Rabbi! (Ben onu erkek olacak diye düşünerek Sana adamıştım, fakat) onu kız doğurdum; adını da Meryem koydum; şimdi onu da neslini de o kovulmuş Şeytan'a karşı Sana ısmarlıyor, Senin korumana havale ediyorum." dedi. Oysa Allah onun ne doğurduğunu çok iyi biliyordu; o (istediği) erkek, bu (mucizevi) kız gibi olmayacaktı... 37. Bunun üzerine, Rabbi onu güzel bir kabul ile karşıladı; onu güzel bir bitki gibi özenle yetiştirdi; onu Zekeriya'nın himayesine verdi... Zekeriya, mabeddeki bölmeye her girişinde onun yanında bir yiyecek bulurdu. "Ey Meryem! Nereden (geliyor) bu sana?" derdi. O da: "Allah tarafından" derdi... Çünkü Allah dilediğini hesapsız rızıklandırıyor.

AU' js *0*

—3^)\/^\ i0

*djiLj'S>^\C,J*OyUriÇlîçJS*İ[0* *jifçf*

ı^ı* bj^iyiâjıiC»

—**>3 4üi? <£>*' ti jdjj cJ (a ÇîÇSj

İ! I

ju, ^ A*

Olfc v_^-Ü (İ^|Cr«iitJlS lâj_)\jbJC^Jxyjt___

< y l _ L S J U *

4 ‘T*A V-> ;ûj£^=^l£0;jJ) ££

^'*4 '#-V_t^L« ,3^—\ >^İJû 'JxS'

^ ^ > Cjr^J İA^=

*^iiky»\j4i>4^J Â^=^LUİ

J5 dyı

.u-I-l -cJ; 1

$ W <J-iZ

38. İşte Zekeriya: “Ya Rabbi! Bana katından temiz bir nesil bahşet. Şüphesiz, Sen dualan işitirsin.” diye, Rabbine orada dua etti. 39.0, mabeddeki bölmede ibadet ederken melekler ona; “Allah sana, kendisinden (iletilecek) bir kelimeyi (yani, İsa Mesih’i) doğrulayan; efendi, nefsine hâkim ve sahillerden bir peygamber olmak üzere Yahya’yı müjdeliyor.” diye seslendiler. 40. “Ya Rabbi! Ben iyice kocamış, karım da kısır iken, benim nasıl oğlum olabilir ki?” dedi. “Öyle, ama Allah dilediğini yapar!” buyurdu. 41. “Ya Rabbi! Bana bir alamet ver” dedi. “Alâmetin; üç gün boyunca işaretten başka bir şekilde insanlarla konuşamamandır. Bununla beraber Rabbini çok an ve akşam sabah tenzih ve takdis et.” buyurdu. 42. Hani, melekler şöyle demişlerdi: “Ey Meryem! Şüphesiz, Allah seni seçti ve tertemiz kıldı; seni dünya kadınlarından üstün tuttu.” 43. “Ey Meryem! İçtenlikle Rabbine itaat et; rükû edenlerle birlikte rükû et, secde et.” 44. -(Resulüm!) Bunlar sana Bizim vahyetmekte olduğumuz gayb haberlerindendir. Meryem’e hangisi kefil olacak diye (kur’a çekmek için) kalemlerini atarlarken sen onların yanında değildin; çekişirlerken de orada bulunmuyordun.- 45. Melekler demişlerdi ki: “Ey Meryem! Allah seni kendisinden (iletilecek) öyle bir kelime ile müjdeliyor ki; adı Meryemoğlu İsa Mesih’tir, dünyada da Âhirette de itibarlı, gözde kullardandır; -►

1 7 ^ ' A ^ = a d J E -^J J üj£öî«-l)joJii
^ öj^Ç» JJÂ) LJ^ ^ Jî^a3 \ jÜİllsC

(»△•^-3 *O?* *dfi* ıJi *iÜr^jZsi* *JJ*

öj^îbUj OJK'İSLJ *fS'^^j ^ö'^â^iJ-lj*

(j^jjJv; ^s^'s^^jr^a ıs^
■?>, -< * *.,.s* £<* * ^ £»>, ^
(»^^J o? (^>-<£$' ,JİM?

__>j4İ1 o^ pj^hVj AİI \jijli

M\J AÜIJLJUU *4&\J\^ö>*

46. beşikteyken de yetişkinken de insanlarla konuşacaktır; sahillerdendir ayrıca... 47. "Ya Rabbi! Bana bir beşer dokunmamışken, benim nasıl çocuğum olabilir?" dedi. "Öyle, ama Allah dilediğini yaratır. Ve O bir şeyin olmasını dilediğinde, ona; "Ol!" der; anında olmaya başlar" buyurdu. 48. Ayrıca, ona kitabı, hikmeti; Tevrat ve Incil'i öğretecek; 49. onu İsrailoğullarına peygamber gönderecek ve o, onlara şöyle diyecektir: "Ben size Rabbinizden bir kanıt getirdim: Size çamurdan kuşa benzer bir suret yaparım ve ona üfleyince -Allah'ın izniyle- kuş olur, anadan doğma körü ve cüzamlıyı iyileştiririm; Allah'ın izniyle ölüleri diriltirim; evlerinizde yediklerinizi ve depoladıklarınızı size tek tek haber veririm. Müminseniz, elbette bunda sizin için bir kanıt vardır." 50. "Önümdeki Tevrat'ı doğrulayıcı olarak ve size haram kılınanların bir kısmını helâlleştirmek üzere (gönderildim); Rabbinizden size kanıt da getirdim... Artık Allah'tan sakının ve bana itaat edin." 51. "Şüphesiz Allah; benim de Rabbimdir, sizin de... Öyleyse O'na kulluk edin. İşte, dosdoğru yol budur." 52. Ne zaman ki İsa onların inkâr edeceğini sezdi; "Allah uğrunda Benim yardımcılarım kimlerdir?" dedi. Havariler dediler ki: "Biziz Allah'ın yardımcıları! Biz Allah'a iman ettik; sen de şahit ol ki biz (O'na) teslimiyet gösteren kimseleriz."

0 *ü\j

1>\J0 i

çui'jSijojiâ«-U-Lâ-Uo^

53. "Ya Rabbi! Biz Senin indirdiğine iman ettik; peygamberine uyduk. Bizi şahitlik edenlerle beraber yaz." 54. Onlar tuzak kurmuşlardı... Allah da tuzak kur(arak hilelerini boşa çıkardı ve onlan cezalandırdı. Allah, tuzak kur (up cezalandıranların en iyisidir. 55. Hani, Allah demişti ki: Ey İsa! Şüphesiz, seni vefat ettireceğim ve seni kendime yükselteceğim; seni, inkârcı nankörlerin içinden tertemiz çıkaracağım ve sana uyanlan, nankörce inkâr edenlere Kıyamet Günü'ne kadar üstün kılacağım. Sonunda hepiniz Bana döneceksiniz ve ihtilâf edip durduğunuz şeylerle ilgili olarak aranızda Ben hâkimlik yapacağım: 56. Nankörce inkâr edenlere dünyada * 57
ve Ahirette şiddetli bir azapla azap edeceğim; hiçbir yardımcıları olmayacak.

57. îman edip salih amel işleyenlere gelince; O, onlann mükâfatlarım eksiksiz ödeyecektir... Allah, zalimleri sevmez. 58. (Resûlüm!) Bütün bunları sana İlahî birer kanıt ve hikmet dolu bir mesaj olarak Biz okuyoruz. 59. Allah katında İsa'nın durumu, şüphesiz, Adem'in durumu gibidir: Onu (bir insandan da değil, basbayağı) 'toprak'tan yaratmıştı; sonra ona "Ol!" demiş, o da anında olmaya başlamıştı... 60. (Resulüm! İsa Mesih hakkındaki) gerçek, (Hıristiyan pederlerin anlattığı değil) senin Rabbinden gelendir; öyleyse şüphecilerden olma. 61. Sana ilim geldikten sonra, bu konuda her kim seninle tartışırsa, de ki: Gelin; oğullarımızı - oğullarınızı, kadınlarımızı - kadınlarınızı, kendimizi - kendinizi çağıralım; sonra da gönülden bir beddua ederek "Yalancıların üstüne olsun Allah'ın lâneti!" diyelim... (Var mısınız?)

«A mm

0 0l\

62. Şüphesiz budur (İsa Mesih hakkındaki) gerçek anlatım... Evet, Allah'tan başka tann yoktur; Allah gerçekten 'mutlak izzet ve hikmet sahibi'dir (Azız, Hakîm). 63. Yüz çevirirlerse, bozucuları Allah elbette bilmektedir! 64. De ki: Ey Ehl-i Kitap! Haydi, sizinle bizim aramızda eşit olan bir ilkeye gelin de; Allah'tan başkasına kulluk etmeyelim; O'na hiçbir şeyi ortak koşmayalım;[64] birbirimizi Allah'tan başka Rab edinmeyelim... Yüz çevirirlerse, o vakit; "Şahit olun ki biz Müslümanız (tıpkı kadim peygamberler gibi biz de hakka teslimiyet gösteriyoruz)" deyin. 65. Ey Ehl-i Kitap! Tevrat ve Incil kendisinden sonra indirilmişken, niçin İbrahim hakkında münakaşa ediyorsunuz ki?! Hâlâ aklınızı başınıza almayacak mısınız?! 66. Siz öyle kimselersiniz ki, haydi bilginiz olan şeyler üzerinde münakaşa ediyorsunuz! Peki, bilginiz olmayan bir şey üzerinde niçin münakaşa ediyorsunuz? Siz bilmezsiniz, Allah bilir. (Bakınız:) 67. İbrahim; ne Yahudiydi ne de Hıristiyandı, fakat (O'na) teslimiyet göstermiş samimi bir muvahhitti... Müşriklerden de değildi. 68. İbrahim'e en yakın olanlar; şüphesiz, ona uyanlardır, yani şu Peygamber ve iman edenler... Allah da müminlerin velîsidir. 69. Ehl-i Kitap'tan bir grup sizi saptırmak istedi... Oysa sadece kendilerini saptırıyorlar; ama farkında değiller. 70. Ey Ehl-i Kitap! (Doğru olduklarına Tevrat vesilesiyle) şahitlik ettiğiniz hâlde, niçin Allah'ın âyetlerini nankörce inkâr ediyorsunuz?!

3 (jJj) C's OjjsrUj

l oj-fciSoj L \ 1J-ÂİS

^ jjİLû^İjlj

jl^ll \ _£* i,. \ Jc J>j\ x$j5\j

£jX>Şj\ 1 \Z jij fjjj J ü <3 J^-î '

jL£ 1 iJjüs

yUa^UAİ^Î O^^^^J-Â^Crî-3 ^ f^| >_^*h ISI

ö^»Sf' \$ı dü'i dj\5 CJ> J U*

0 ^j C1 ^j 3r^

^ '^iA~!j\ ^LİS\SAJ j 4ü\ J^JÇ DjJ^ <jrOÎ þ

<3^

71. Ey Ehl-i Kitap! Niçin hakkı bâtıla buluyor ve bile bile hakkı gizliyorsunuz?! 72. Ehl-i Kitap’tan bir grup şöyle dedi: “İman edenlere indirilen (!) şeylere; günün başında iman edi(yormuş gibi yapı)n, günün sonunda da inkâr edin. Belki onlar da dönerler.” 73. “Ayrıca, kendi dininize uyanlardan başkasına iman edip peşinden gitmeyin!..” De ki: Doğru yol, Allah’ın yoludur. Birine, size verilenin bir benzeri verildi diye mi ya da (Müslümanlar) Rabbinizin katında aleyhinize kanıt gösterecekleri için mi (Kur’ân’a iman etmiyorsunuz)?! De ki: Şüphesiz, lütuf Allah’ın elinde; onu dilediğine veriyor. Allah; (lütflıyla, varlığıyla; kısaca her şeyi ile) geniştir, ‘mutlak ilim sahibi’dir (Vâsi’, Alîm). 74. Rahmetini dilediğine tahsis ediyor. Allah büyük lütuf sahibidir. 75. Ehl-i Kitap’tan öylesi vardır ki; bir yük (altm) emanet etsen onu sana öder; öylesi de vardır ki, kendisine tek bir dinar emanet etsen, başına dikilip ısrarla istemedikçe onu sana ödemez. Bu, onların: “Ümmîler hakkında bizim üzerimize herhangi bir sorumluluk düşmez” demelerindendir! Bile bile Allah’a karşı yalan söylemekteler! 76. Hayır!.. Her kim Allah’tan sakınıp anlaşmasına harfiyen uyarsa, (bilsin ki) Allah elbette müttakîleri sever. 77. Allah’a verdikleri sözü ve ettikleri yeminleri az bir pahaya değişenlerin Âhirette hiçbir nasipleri yoktur. Kıyamet Günü Allah onlarla (dostâne) konuşmaz; onlara (rahmet nazarıyla) bakmaz ve onları temize çıkarmaz. Can yakıcı bir azaptır bunların hakkı!..

1* mm

J* J t, X

£**1ÜI£*C* OjİL

<-*^3' İ&~>J' ' Ö3->

> Ɉx <ǰs» O- p^===CaJi*. U jyi-1 3)3

U 3İ-J ^k=> i\'»-£ i.

4'^ f J J ^

İjlls

(3(1/* Aü\ı‘»J3

78. Hele, içlerinde bir grup var ki; kitapta olmadığı hâlde kitaptan zannedesiniz diye dillerini eğip bükerek; “Bu, Allah katmdandır” diyorlar! Oysa Allah katından değildir; Allah adına bile bile yalan söylemektedirler!.. 79. Bir insanın; kitabı, hükmü ve peygamberliği Allah (atalarına ve onlar dolayısıyla) kendisine verdi diye, kalkıp da insanlara; “Allah’ı bırakıp bana kul olun” demesi olacak şey değildir! Aksine, “Gerek öğretmekte olduğunuz kitabı gerekse vermekte olduğunuz dersleri bizzat yaşayan Rabbani (eğitim nefer)ler(i) olun.” der. 80. Size; ‘melekleri ve peygamberleri Rab olarak benimsemenizi emretmesi’ de olacak şey değildir! Siz (Allah ve dinine) teslimiyet gösterdikten sonra, hiç, (bir din adamı) inkâr etmeyi emredebilir mi size?! 81. Hani, Allah peygamberlerden söz alarak; “Size kitabı ve hikmeti verdim; yanınızdakini doğrulayıcı bir elçi(m) size geldiğinde, mutlaka ona iman edeceksiniz ve kesinlikle ona yardım edeceksiniz... İkrar ettiniz mi?” demişti, onlar da: “İkrar ettik” demişlerdi. Buyurmuştu ki; öyleyse şahit olun, Ben de sizinle beraber şahitlik edenlerdenim. 82. O hâlde, her kim bundan sonra dönerse, bunlardır işte fâsıklar! 83. Yoksa Allah’ın dininden başkasını mı arıyor bunlar?! Oysa göklerde ve yerde kim varsa, ister istemez O’na teslim olmuştur ve sonunda O’na döndürüleceklerdir.

^i'^çı'VfS ^:s S^lS

0

' J-M-İ* j \jja^zs> C»y 4İi\ ti <SŞ

> jü \ ^ AÜ\J C^ŞJ \ i».* Î.U.J &- ı 01

—;*) f^İ ıjrt^l'lâh

l^û^-Aİ^- f|p I? A£-ÜJ \ j

£>îİ5^M$

f^l 1jtsLvsIj dU'i -Oo

>-Wj>d-4^J '.^l^j'Jİ-j İJJıS”

^jbj ijiUj \j^is3\öi ^ üj ı^itjCİ ü^ijlj

-A? W* ■> N—JfjVî * Sî p-* 4->^ ö^ jAAcA®J^

^ÖLr^ıl^p^ '•^A £^<I5JC3Î

84.
indirilen (Kur'ân-ı Kerim)e; İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakup ve oğullarına indirilenlere; Musa'ya, İsa'ya ve peygamberlere Rableri tarafından verilenlere iman ettik; hiçbirisi arasında fark gözetmeksizin... Ve biz, yalnızca O'na teslimiyet göstermekteyiz. 85. Kim bu teslimiyetten (yani, İslâm'dan) başka din ararsa, ondan asla kabul olunmaz ve Âhirette hüsrana uğrayanlardan olur. 86. İman ettikten, peygamberlerin gerçek olduğuna şahitlik ettikten ve kendilerine apaçık deliller geldikten sonra inkâra sapan bir kavmi Allah nasıl hidayete erdirsin?! Zalim bir kavmi Allah doğru yola getirmez. 87. Bunların cezası; Allah'ın, meleklerin ve bütün insanların lânetinin, üzerlerine olmasıdır. 88. Hem de temelli olarak... Azapları hafifletilmeksizin... (Rahmet nazarıyla) bakılmaksızın... 89. Bunun ardından dönüş yaparak durumlarını düzeltenler müstesna. Allah gerçekten bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahîm). 90. İman ettikten sonra nankörce inkâr edip de inkârları iyice pekişenlerin tevbeleri kabul edilmez. Bunlardır işte yoldan çıkanlar! 91. Gerçek şu ki; nankörce inkâr edip inkârcı olarak ölenler, dünya dolusu altın fidye verecek olsalar, yine de hiçbirinden kabul edilmez. Can yakıcı bir azaptır bunların hakkı!.. Yardımcıları da olmayacaktır.

j by^ İ£>-J& ^ d $

92. Sevdiğiniz şeylerden infak etmedikçe, asla 'iyi'liğe erişemezsiniz. Ve her ne infak ederseniz, Allah elbette onu bilir. 93. İsrail'in (yani, Hz. Yakup'un*) Tevrat indirilmeden önce kendisine haram kıldığı[65] dışında, bütün yiyecekler İsrailoğullanna helâldi. De ki; (aksini iddia ediyorsanız ve) doğru söylüyorsanız, haydi, Tevrat'ı getirip de okuyun. 94. O hâlde, her kim bundan sonra Allah'a yalan isnat ederse, bunlardır işte zalimler! 95. De ki: Doğruyu (siz değil) Allah söylemektedir... Öyleyse, samimi birer muvahhit olarak İbrahim'in dinine uyun. -Ki o, müşriklerden de değildi-. 96. Şüphesiz, insanlar için kurulan ilk mabet Mekke'dekidir; âlemler için mahzâ hidayet olan o mübarek yer... 97. Orada apaçık deliller vardır; özellikle de Makam-ı İbrahim... Oraya giren emin olur. Oraya yol bulabilen herkesin o Ev'i haccetmesi, Allah'ın insanlar üzerindeki bir hakkıdır. Her kim inkâr ederse, Allah'ın hiç kimseye ihtiyacı yoktur. 98. De ki: Ey Ehl-i Kitap! Allah yaptıklarınıza şahitken, neden Allah'ın âyetlerini nankörce inkâr ediyorsunuz? 99. De ki: Ey *Ehl-i* Kitap! (Hak olduğuna) kendiniz de şahitken, niçin Allah'ın yolunda eğrilik arayarak iman edenleri ondan çeviriyorsunuz? Yaptıklarınızdan Allah gafil değil! 100. Ey iman edenler! Kendilerine kitap verilenlerden herhangi bir zümreye uyacak olursanız, imanınızdan sonra sizi inkârcı nankörlere çevirirler!

(iil'İ sq* V ÂSsJ 1 4İI Jc-t£/J»' <j+j ^

^^l^^îyu^ajil3-Usjâ ^ jjiiiyijrA

<3j)J (j^Uil J Ç^AJ JJ^O ^ û£j"-"-^ Û2 ö İSİ^J

ı l 4 ü l jU

JL^İAIIİJ4İ1 Ç-L>liJöj^iSo t jjblşji 0

^ Ö_>UİU^

4Üİ Uj %\ JÂJ *j*U*

î 4 î ^ ı : 0 5

• * \ s Z's '

Hz. Yakub'a niçin "Allah'la uğraşıp yenen" anlamında İsrâîl dendiği hakkında bkz. Ahd-i Atik, Tekvin, *XXXII, 22-32.*

j^sujj 4W' ^ * f^6, <İ^' (*^J ÖJL

^ jçİJU> i»>^ ^ ^ *f^İ* â4 S/i>-6

0 s&a

^x£\\3

'

Ojx*c ^ ü^4ûS ££. ^îi

j^iiLojj® «3 j^y- IÇlul ffc; JÜJfv|

cyt-ö^j

^^İ^UU^^«l_yıb*-\j ly_^JJJ ıli-^ V1_y

''/»>> | ifâ» » >":* -><< jr.4-

oyrJJ^* fJi ^ -'?5-c"v'

o 3j-^ ouî' C»lâ ij>-j

löj

0

101. Hem (ey Ehl-i Kitap) **Allah'ın âyetleri size okunur**-ken, Resulü de aranızda iken nasd nankörce inkâr ediyorsunuz?! (Hidayeti hiç kimse tekeline alamaz;) Allah'a sımsıkı sarılan 'herkes' doğru bir yola getirilmiş demektir. 102. Ey iman edenler! Allah'tan hakkıyla sakının[66] ve ne yapıp edin (O'na) teslimiyet göstermiş olarak can verin. 103. Topluca Allah'ın ipine tutunun; ayrışmayın... Allah'ın, üzerinizdeki nimetini hatırlayın: Hani, siz düşmandınız da O, kalplerinizi birbirine ısındırmış ve O'nun nimeti sayesinde kardeş olmuştunuz; bir 'ateş' çukurunun tam kenarında iken, sizi oradan kurtarmıştı. Allah size âyetlerini işte böyle açıklıyor. 104. İçinizde; hayra çağıran, marufu emreden, münkeri yasaklayan[67] bir topluluk bulunsun... ki felaha erecekler de bunlardır. 105. Kendilerine apaçık deliller geldikten sonra parçalanıp anlaşmazlığa düşenler gibi olmayın. Büyük bir azaptır çünkü bunların hakkı!.. 106. Nice yüzlerin ağardığı, nice yüzlerin de karardığı gün... Yüzleri kararanlara; "İmanınızdan sonra inkâr mı ettiniz?! O hâlde, ettiğiniz inkârın cezası olarak tadın şu azabı!" (denilir.) 107. Yüzleri ağaranlaıa gelince, onlar Allah'ın rahmeti içindedirler; temelli kalacaklardır orada. 108. İşte Allah'ın âyetleri... Onlan sana (belli bir gaye ile) gerçeğin ta kendisi olarak okuyor (sizi uyarıyor)uz; çünkü 'Allah' hiç kimseye zulmetmek istemiyor.

109. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah’ındır; işler sonuçta Allah'a döndürülür.
110. (Ey Ümmet-i Muhammedi) Siz, insanlar için çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz; çünkü mârufu emreder, münkeri yasaklarsınız i
ve Allah’a iman edersi- igSİsb
niz. Ehl-i Kitap da iman pal
etmiş olsaydı, kendileri için elbette daha hayırlı olurdu. İçlerinde iman edenler de bulunmakla birlikte, çoğu fasıktır. 111. -Lâfla incitme dışında- size herhangi bir zarar veremezler. Sizinle savaşsalar bile gerisingeri kaçarlar; sonra kendilerine yardım da edilmez...” 112. Allah’tan ya da insanlardan bir ip uzatılırsa başka, ama, normalde nerede bulunurlarsa bulunsunlar üzerlerine zillet damgası vurulmuştur. Evet, Allah’ın hışmına uğradılar ve üzerlerine düşüklük damgası vuruldu... Bu da Allah’ın âyetlerini nankörce inkâr etmelerindendir; haksız yere peygamberleri öldürmelerindendir; karşı gelmelerinden ve saldırganlıklarındandır! 113. Hepsi aynı değildir; Ehl-i Kitab’ın içinde, geceleri gönülden dîvana duran ve secde ederek Allah’ın âyetlerini okuyan bir topluluk da vardır; 114. Allah’a ve ‘Son Gün’e iman ederler; mârufu emreder, münkeri yasaklarlar; hayır için koştururlar. Bunlar da sahillerdendir. 115. Onların hayır nâmına yaptıkları hiçbir şey inkâr edilmeyecek (karşılığı mutlaka verilecektir. Müttakîleri Allah bilir.

---j I *3* *J*\îj
LûSJÎ 0J jjylS'o I*y*
■*i\yM* îj-ll ^ lj^£j î*y^a£*-LJ dJJ'i ^
y^J «J ‘tj
f||| I ^ jlj OİA>d' (j

* Ahzâb: 26-27 ve Haşr suresi bu hükmü örneklemekte, desteklemektedir.

I },yf6 U jlk <_£ OjÂ£tl* Jl»

JJİİLJ OŞ3J^' jtiut

fiti*

^ > -î-*" 'I * " • > .X

0

116. Nankörce inkâr edenlerin mallan ve çocukları Allah'a karşı kendilerine hiçbir fayda sağlamayacaktır. Bunlardır işte, Ateş'in sahipleri... Temelli kalacaklardır orada! 117. Onların şu dünya hayatı uğrunda sarfettikleri şeylerin durumu; 'kendi kendine zulmeden bir kavmin ekinine isabet ederek onu mahveden kavurucu bir rüzgâr'ın* durumuna benzer. İşte bunlara haksızlık eden de Allah değil... Aksine, kendi kendilerine zulmediyorlar! 118. Ey iman edenler! Kendinizden başkasını sırdaş edinmeyin. Zira onlar, sizi şaşırtmak için ellerinden geleni yaparlar; sıkıntıya düşmenizi isterler. Öfkeleri ağızlarından taşmaktadır; sinelerinin gizlediği ise daha büyüktür. Size âyetlerimizi açık seçik bildirdik... Tabiî, aklederseniz! 119. Siz öyle kimselersiniz ki, onlar sizi sevmediği hâlde siz onları seviyorsunuz; siz bütün kitaplara iman ettiğiniz hâlde, bunlar sadece sizinle karşılaştıklarında "İman ettik." diyorlar; yalnız kaldıklarında ise size karşı olan hınçlarından parmaklarını dişliyorlar. De ki: Geberin kininizle!.. Allah, elbette sinelerin özünü bilir (zihinlerin en derin bölgelerine bile vâkıftır)! 120. Size bir iyilik dokunsa, bu onları üzer; ama başınıza bir felaket gelse, buna sevinirler. Şayet siz sabreder ve sakınırsanız, onlann tuzağı size hiçbir zarar veremez. Onların yaptıklarını Allah elbette kuşatmaktadır (Muhît). 121. (Resulüm!) Hani, sen; (Uhud Savaşı öncesi) müminlere savaşacakları yerleri hazırlamak üzere erkenden ailenden ayrılmıştın... Allah işitir; 'mutlak ilim sahibi'dir (Semî\ Alîm).

* Bkz.Nun: 17-33.

^4aı^226 0 *$&&&&?
ö#2p2'ü\j&%Z
-V' > î-^
„ »r , > '< ,c<" ' \'.y
J 'J-AvaJ öl& |p

122. Hani, sizden iki bölük bozulmaya yüz tutmuştu. Oysa ikisinin de velîsi Allah'tı. O hâlde, sadece Allah'a güvenip dayansın müminler.[68] 123. Gerçek şu ki; siz, (maddi açılardan) düşük bir vaziyette iken Allah size Bedir'de yardım etmişti. Allah'tan sakının ki şükretmiş olasınız. 124. Hani, müminlere şöyle diyordun: "İndirilmiş üç bin melekle Rabbinizin size imdat etmesi size yetmez mi?" 125. Elbette... Sabredip sakınırsanız, onlar aniden üzerinize gelseler bile, Rabbiniz (siz tanıyasınız diye kendilerini) nişanlamış vaziyette beş bin melekle sizi destekler. 126. Allah bunu size sırf bir müjde olsun ve kalpleriniz onunla iyice yatışsın diye yapmıştı. Yoksa zafer tamamen 'mutlak izzet ve hikmet sahibi'ndendir (Azız, Hakîm). 127. Nankörce inkâr edenlerin bir kısmının kökünü kazısın ya da onları perişan etsin de ümitsizce dönüp gitsinler diye... 128. (Resûlüm! İlahi) emir-ferman nâmına senin elinde hiçbir şey yok. O, ya bunların tevbesini kabul eder ya da onlara azap eder; çünkü gerçekten zalimler!.. 129. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ındır; dilediğini bağışlar, dilediğine azap eder. Allah, bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahîm). 130. Ey iman edenler! Kadana katlana artırılan faizi yemeyin. Allah'tan sakının ki felaha eresiniz. 131. İnkârcı nankörler için hazırlanmış olan Ateş'ten korunun. 132. Allah ve Resulüne itaat edin ki size merhamet edilsin.

dSJ30 ^ij^^iiE^Jtoî

i_^,j*i ^İU. öfS^ ^ ı^L*j 0^1*—1' t^t» *JJ.j

^jîC£fe $

'îîi^Çiii^ık^iilgiîi^fe -Î !£c

fip öy*^>

ûûl' ûjiîlü o 'J

oöLJ\j JâÇj»! \ dn » \j ^ \j «\^-ll 1

^5 $

< ü t Â İ > » « İ 3 Î J L * 3

^*3j^i* j3 J Jİ l jLiİü <LJ

L A - J a f p ^

\üj&l \ j j

$ İL iiSîîAft

133. Rabbinizin bağışlamasına ve genişliği göklerle yer kadar olan öyle bir Cennet'e koşun ki o, müttakîler için hazırlanmıştır: 134. Onlar ki; bollukta da darlıkta da infak ederler... -Hele o öfkelerini yenenler ve insanların kusurlarını bağışlayanlar...- İhsan üzere hareket edenleri Allah sever. 135. Onlar ki; yüz kızartıcı bir suç işlediklerinde veya kendilerine zulmettiklerinde Allah'ı hatırlayarak günahlarının bağışlanması için dua ederler; -Zaten günahlan Allah'tan başka kim bağışlayabilir ki?- işledikleri üzerinde de bile bile ısrar etmezler. 136. Bunların mükâfatı; Rablerinden bir bağışlanma ve altından ırmakların aktığı, temelli kalacakları cennetlerdir. Ne güzeldir çalışanların mükâfatı! 137. Gerçek şu ki, sizden önce birtakım (helâk) uygulamalar(ı) gelip geçti; gezin de (hakkı) yalanlayanların sonunun nasıl olduğunu görün! 138. Bu; insanlar için bir açıklama, müttakîler için de bir hidayet ve nasihattir. 139. Gevşemeyin, üzülmeyin, üstün olan sizlersiniz. Tabiî, gerçekten müminseniz... 140. Eğer size (Uhud'da) bir yara dokunduysa; şüphesiz o kavme de (Bedir'de) benzer bir yara dokunmuştu. Bu (zafer ve hezimet) günleri(ni) Biz insanlar arasında döndürür dururuz. Böylece Allah iman edenleri ortaya çıkarmakta ve içinizden (kimin mücahit kimin münafık olduğuna) görgü tanıklan edinmektedir. Allah, zalimleri sevmez.

141. Böylece Allah iman edenleri tek tek ayırmakta, inkârcı nankörleri de yavaş yavaş mahvetmektedir. 142. Yoksa siz, içinizden cihat edenleri ve sabredenleri Allah ortaya çıkarmadan Cennet'e girivereceğinizi mi sanmıştınız?! 143. Gerçek şu ki; ölümle karşı karşıya gelmeden önce onu arzulayıp duruyordunuz. İşte onu gördünüz; hatta, onunla göz göze geldiniz!.. 144. Muhammed sadece bir elçidir. Ondan önce nice elçiler gelip geçti. Şimdi, o ölse veya öldürülse, gerisingeri (Cahiliye devrine) mi döneceksiniz?! Gerisingeri dönenler, Allah'a hiçbir zarar veremez. Buna karşılık, Allah; (imanında sebat edip İslâm nimetine) şükredenlerin mükâfatını yakında verecektir. 145. Allah'ın, -vadesi belirlenmiş bir yazgıya göre- vereceği izin olmadıkça, hiç kimsenin ölmesi söz konusu değildir. Kim dünyevî karşılık isterse, kendisine ondan veririz; kim de Ahiret sevabını isterse ona da bundan veririz. Şükredenleri elbette yakında ödüllendireceğiz. 146. Nice peygamber, beraberinde pek çok alperen olduğu hâlde savaşmıştır; Allah yolunda başlarına gelenlerden dolayı yılmamışlar ve boyun eğmemişlerdir; -Allah sabredenleri sever-147. sadece; "Ya Rabbi! Günahlarımızı ve bize emredilen hususlardaki aşırılıklarımızı bize bağışla; ayaklarımızı sabit kıl ve şu inkârcı kavme karşı bize yardım et!" demişlerdir. 148. Allah da onlara hem dünyevî karşılığı hem de Âhiretteki karşılığın güzelini[69] vermiştir, Allah ihsan üzere hareket edenleri sever.

"*£S0ü^föZj23sii±:z£jjŞ

öl'k=s>'£j f|t|

V-

JÎÎ-Öy

İp\ j

î y u ^ s L L J IyUbj Li oyy

<y_jy±s4ji0j I'Cj

A£'\

^ l 'T> j>> lö Jü \ <_> IJJ

149. Ey iman edenler! Nankörce inkâr edenlere itaat ederseniz, sizi gerisingeri döndürürler de (felâha erecekken) hüsrana uğrayanlara *i* dönersiniz. 150. Sizin asıl 'mevlâ'mz Allah'tır ||g*! (O size sahip çıkar); yardımcılarm en hayırlısı O'dur çünkü... 151. Allah'ın, haklannda hiçbir güçlü kanıt indirmediği şeyleri O'na ortak koştukları için, yakında inkârcı nankörlerin kalplerine korku salacağız. Sığınakları Ateş'tir! Ne kötüdür zalimlerin varacağı yer!.. 152. Aslında, Allah, size verdiği sözde durdu. Hani, (savaşın ilk safhasında) O'nun izni ile inkârcı nankörleri kırıp geçiriyordunuz... İstediklerinizi size gösterdikten sonra; baş kaldırdığınız, verilen emir hakkında çekiştiğiniz ve nihayet bozulduğunuz zamana kadar... -Çünkü içinizde, Ahireti arzu edenler olduğu gibi dünyayı arzu eden (yani, ganimet saiki ile hareket eden) kimseler de var!- Sonra, Allah sizleri denemek için (tam tepelerine binmişken) sizi onlardan geri çevirdi. Ama yine de sizi affetti; çünkü Allah müminlere karşı lütufkârdır. 153. Hani, Peygamber sizi arkanızdan çağırıyordu da siz hiç kimseye bakmadan (kaçıp dağa) tırmanıyordunuz! Sonuçta; Allah sizi bunalımdan bunalıma uğrattı ki, bir daha elinizden kaçırdıklarınıza da başınıza gelenlere de üzülmeyesiniz. Yaptıklarınızdan Allah haberdardır!

154. Sonra: o bunalımın ardından üzerinize öyle bir emniyet, öyle bir uyku indirdi ki, o, içinizden bir taifeyi bürüyordu; bir tâife de kendi derdine düşmüştü... Bunlar, Allah'a karşı Cahiliye zannma benzer haksız zanlar besliyorlar; "Bizim (savaşın başından beri verilen) emir(ler)den yana bir yetki ve sorumluluğumuz var mı? (Bütün bu olanlar onun yüzünden meydana geldi!)" diyorlardı. Sana açıklamadıkları şeyi kendi aralarında gizlice konuşuyorlar ve "Yönetirken bize de danışılsaydı, burada öldürülmezdik!" diyorlardı. De ki: Evlerinizde olsaydınız bile, haklarında ölüm yazılmış olanlar, o devrilecekleri yerlere yine çıkıp giderlerdi...

ptîİAİ Â* ÂJ»JCLJ *pj*

t"

*** - > y S f A* *y i M*

Zs-.SS -i".».

Böylece (Uhud'da başınıza gelenler sayesinde) Allah sinelerinizdekini ortaya çıkarmış ve içinizdeki art düşünceleri temizlemiş oldu. Allah, sinelerin özünü bilir (zihinlerin en derin bölgelerine bile vâkıftır). 155. O iki topluluğun karşı karşıya geldiği gün, Şeytan içinizden geri dönenlerin ayaklarını, şüphesiz, 'kendi yaptıklarının bir kısmından ötürü' kaydırmaya yeltenmiştir. Bununla beraber, Allah onları da affetmiştir. Allah, gerçekten bağışlayıcıdır, Halîm'dir. 156. Ey iman edenler! Nankörce inkâr edip de; savaşmak için yola çıkan -veya bizzat savaşan- kardeşleri hakkında; "Yanımızda olsalardı, ne ölür ne de öldürülürlerdi!" diyenler gibi olmayın. Allah bu (sûizan)nı gönüllerinde kanayan bir yara hâline getirmiştir. Yoksa hayat veren de Allah'tır öldüren de... Yaptıklarınızı Allah görmektedir. 157. Gerçek şu ki; Allah yolunda öldürülür veya ölürseniz, Allah'ın bir bağışlama ve merhameti, onların biriktireceği şeylerden daha hayırlıdır.

(j|) ifööŞı

\ Jâ-lc-Uîi $

Jûctâj

b? 'i

^ J Oytâytâtâ^j*»JM

4İ>jûj tâ tâ

||1 CJjytâtâj tâxj> c^rj J fw|
9 ^ s ^^» s 9 ^v//^ s 9/''\

\ ^Ilc- ijlL

158. Gerçek şu ki; ölseniz de öldürülseniz de sonuçta mutlaka Allah'a haşredileceksiniz. 159. (Resulüm!) Sen de Allah'ın rahmeti sayesindedir ki onlara karşı yumuşak davrandın. Şayet kaba ve katı kalpli olsaydın, etrafından dağılır giderlerdi. Öyleyse, onlan affet ve bağışlanmaları için dua et. Yönetirken onlara danış(maya devam et).[70] Kesin kararını verdiğin zaman da Allah'a güvenip dayan(arak o işe giriş; kararsızlık gösterme). Allah elbette (kendisine) güvenip dayananları sever. 160. Size Allah yardım ederse, artık sizi yenecek yoktur. Ama sizi, O yardımsız bırakırsa, O'nun dışmda size yardım edecek kimdir? O hâlde, sadece Allah'a güvenip dayansın müminler. 161. Bir peygamberin zimmetine mal geçirmesi olacak şey değildir. Her kim zimmetine mal geçirirse, Kıyamet Günü, zimmetine geçirdiği şeyle birlikte gelir. Sonra da herkese kendi kazandıkları hiç haksızlık edilmeden eksiksiz ödenir. 162. Hiç, Allah nzası peşinde koşan kimse, Allah'ın hışmına uğrayan kişi gibi olur mu? -Ki sığınağı da Cehennem'dir... Ne kötü dönüş yeri!-163. Allah katında derece derecedirler. Yaptıklarını Allah görmektedir. 164. Gerçek şu ki; Allah, müminlere büyük bir lütufda bulunmuştur. Zira onlara; Allah'ın âyetlerini kendilerine okuyan, onlan arındıran, kitap ve hikmeti onlara öğreten kendi içlerinden bir peygamber göndenniştir. Oysa daha önce apaçık bir dalâlet içindeydiler. 165. Onları iki misline uğrattığınız bir musibet kendi başınıza gelince mi; "Nereden çıktı bu?!" dediniz. De ki: O, kendi yüzünüzdendir. (Yoksa) Allah elbette her şeye kadirdir.

166. İki topluluğun karşılaştı-
ğı gün başınıza gelen musibet,
Allah’ın emri ileydi... Böylece ^4 ^ f$l
O, müminleri ortaya çıkaracaktı;
167. münafıklık[71] edenleri de or-
taya çıkaracaktı... Bunlara; “Ge-
lin. Allah yolunda savaşın veya
(şehri) savunun!” denildi de;
“Savaşmayı bilseydik, kesinlikle ?-£==ı^Âip\Jâ î>bS £ bIJJSÎJ
peşinizden gelirdik” dediler. O 41y>S\
gün onlar imandan ziyade inkâra
yakındılar. Kalplerinde olmayan
şeyi ağızlarıyla söylüyor- ,
lardı. Onların gizlediklerini ı ğ f c
Allah çok iyi bilir. 168. On- p|j|
lar ki; (evlerinde) oturarak, §|Sp
‘kardeş’leri için: “Bizi din- y"
leselerdi, öldürülmezlerdi”
diyorlar. De ki: Doğru söylüyor-
sanız, kendinizden ölümü kaldırın
(da görelim!.. Öyle veya böyle siz ^ ' (vjbj 1 Ujş-li- îlaJ ^ Ijî
de mutlaka ölmeyecek misiniz?!)*
169. Sakın, Allah yolunda öldürülenleri ölü sanmayasın!.. Aksine, diridirler; Rableri katında ışıklandırılıyorlar... 170. Allah’ın, lütfundan kendilerine verdiklerinin sevinciyle... Henüz (şehit olup da) arkalarından kendilerine iltihak etmeyenlere şunu müjdelemek isterler ki; onlar için hiçbir korku yoktur ve üzülmeyeceklerdir. 171. Allah’tan gelen bir nimet ve lütfün; ayrıca Allah’ın, müminlerin mükâfatını zayi etmeyeceğinin müjdesini vermek isterler. 172. Yara aldıktan sonra, (Ebu Süfyan ordusuna gözdağı vermek için) Allah ve Resulünün çağrısına yine olumlu cevap verenlerin içinden, sakınıp ihsan üzere hareket edenlere muazzam bir mükâfat vardır. 173. Onlar ki; birtakım insanlar (Uhud’un hemen akabinde) kendilerine; “Adamlar sizin için kuvvet toplamış, onlardan korkun!” dedikleri zaman, bu, onların imanını artırmış[72] ve; “Allah bize kâfidir... Ne güzel vekildir O!..” demişlerdi.

* Hendek savaşından kaçanlara verilen benzer bir cevap: Ahzâb: 16-17.

174. Sonra da kendilerine hiçbir kötülük dokunmadan Allah'tan bir nimet ve lütufla geri dönmüşlerdi... Çünkü Allah rızası peşinde koşuyorlardı. Allah muazzam bir lütfa sahiptir. 175. Bakınız; bu sözü size söyleyen, aslında, şeytandır; o sadece kendi dostlarını korkutabilir. Siz; -şayet mümin-seniz- onlardan korkmayın, Benden korkun.[73] 176. (Resulüm!) Nankörce inkâr etmekte koşturanlar seni üzmesin. Onlar Allah'a hiçbir zarar veremezler. Allah'ın murâdı, onlara Âhirette bir nasip vermemektir. Üstelik, kendilerini büyük de bir azap bekliyor! 177. İmanı vererek küfrü satın alanlar; hiçbir şekilde Allah'a zarar veremezler. Can yakıcı bir azaptır bunların hakkı! 178. Nankörce inkâr edenler, onlara mühlet vermemizin, sakın kendileri için hayırlı olduğunu sanmasınlar! Sırf günahları artsın diye onlara mühlet veriyoruz. Alçaltıcı bir azaptır bunların hakkı! 179. (Ey müminler!) Allah; elbette siz müminleri içinde bulunduğunuz hâl üzere bırakacak değildi; elbette murdarı temizden ayıracaktı. Allah, sizi gayba muttali kılacak da değildi, -fakat Allah, peygamberlerinden dilediğini seçiyor.- Öyleyse, Allah ve resullerine iman edin. Şayet iman eder ve sakınırsanız, sizin için muazzam bir mükâfat vardır. 180. Allah'ın, kendilerine lütfundan verdiği şeylerde cimrilik edenler; sakın bunu kendileri için hayırlı sanmasınlar. Aksine, onlar için bu daha kötüdür; çünkü Kıyamet Günü, cimrilik ettikleri şeyler boyunlarına dolanacaktır. Göklerin ve yerin mirası yalnız Allah'a aittir. Yaptıklarınızdan Allah haberdardır!

0 JU^î^İ%^î^

><J^Ö2 J-Aj -li Js jLU^^^alj

j*W J-ij v A â^=*

c J i J Ş ^ \ ' J

'>3^)J

45 i *y K . ö [j*

181. “(Sanki) Allah fakir de biz zenginiz!” diye(rek infaka ve karz-ı hasene yanaşmamalanna mazeret üreten Yahudi'lerin sözünü Allah elbette işitmiştir! Bu söylediklerini, özellikle de peygamberleri haksız yere öldürmelerini yaz(dık: hesabını sokacağız ve şöyle diyeceğiz: “Tadın şu yangın azabını!” 182. “Bu, sizin kendi ellerinizle gönderdiklerinizin karşılığıdır. Yoksa Allah asla kullarına zulmedici değildir.” 183. Onlar ki; “Allah bize; (gökten gelen bir) ‘ateşin yiyeceği bir kurban getirmedikçe hiçbir peygambere (!) iman etmememiz’ yönünde and vermiştir” derler. De ki: Benden önce nice peygamber size açık seçik delillerle ve o söylediğiniz şeyle geldi. Doğru söylüyorsanız, onları neden öldürdünüz?!” 184. (Resulüm!) Seni yalanladılarsa, (aldırma) çünkü senden evvel kanıtlar, kitaplar ve bilhassa o aydınlatıcı kitabı getiren elçiler de yalanlanmıştı. 185. Her nefis ölümü tadacaktır. Kıyamet Günü mükâfatlarınız size eksiksiz verilecektir; o an, her kim Ateş’ten uzaklaştırılıp Cennet’e sokulmuşsa, gerçekten kurtulmuştur. Dünya hayatı ise aldatıcı bir zevkten başka bir şey değildir. 186. Mallarınız ve canlarınız konusunda mutlaka deneneceksiniz ve gerek sizden önce kitap verilenlerden gerekse müşriklerden pek çok incitici şey işiteceksiniz. Sabredip sakınırsanız, bu gerçekten azmetmeye değer işlerdendir.

O^U^CJLİÛ! 1_y_^ djHh (jii-s4'iw\ ji.î il j

C H c b j «j

l^Lnjup) Lç jl 1y \ £_>

■İ&*4Ü.J f^I

4^1 $ ^ oyHih

y-İJ*if jl^J !j ,J^Î ! Jcj^ \j 1 ö^*"

1 iJ*-5J 4Jİ1I dyJİİ Sf î (J jV

<^jV^4>£e^*^4ü^^s=SLİ:¡^

JULJİ JLAC^İİ>-ULJJ

(j^ lölj.Laj JJLS jÜlJ^Jl^dUlb j

jLü«buL*^Uû^L»)j |w| jLv^jî

Hey ^ajl^jİiUJ

HJejU UÜUJHİJ f ^ | _ ^ 1 y 1 £* Hs_J3J LöltHu

-ıHHİ <_jü£ "i/ H^ÂALÂI 1 j»j» \jy£')!j j^c

187. Hani, Allah; "Kitabı mutlaka insanlara açıklayacaksınız, gizlemeyeceksiniz!" diyerek kitap verilenlerden söz almıştı. Ama onlar bunu kulak ardı ettiler ve onu az bir pahaya sattılar. Ne kötü alışveriş!.. 188. 'Ettikleri ile sevinen ve kendi yapmadıkları şeylerle övülmek isteyenler'* zannetmeyesin ki, azaptan kurtulacaklar. Can yakıcı bir azaptır bunlann hakkı! 189. Göklerin ve yerin mülkü Allah'ındır. Allah her şeye kadirdir. 190. Göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün gidip gelişinde vicdan sahipleri için elbette birtakım deliller vardır. 191. Onlar ki; gerek ayakta gerek otururken gerekse yanları üstüne yatarken Allah'ı anarlar (O'nu hiç hatırlarından çıkarmazlar); göklerin ve yerin yaratılışı üzerinde tefekkür eder(ek şöyle der)ler: "Ya Rabbi! Sen bunu boşuna yaratmadın. Hâşa!.. Bizi Ateş azabından koru." 192. "Ya Rabbi! Sen kimi Ateş'e sokarsan, şüphesiz onu perişan edersin. Hiçbir yardımcıları da yoktur zalimlerin!" 193. "Ya Rabbi! Doğrusu biz; 'Rabbinize iman edin' diye imana çağıran bir davetçi işittik ve iman ettik. Ya Rabbi! Günahlarımızı bize bağışla, kusurlarımızı ört ve 'iyi'lerle birlikte al bizim canımızı." 194. "Ya Rabbi! Ayrıca, peygamberlerin aracılığıyla bize va'dettiklerini de bize ver; Kıyamet Günü bizi rezil etme. Şüphesiz, Sen sözünden caymazsım"

Hz. Peygamber'e yalan yanlış bilgiler aktardıkları hâlde, bu dezenfomıasyonu büyük bir lütufmuş gibi gösterip ondan medhedici sözler işitmek isteyen bazı Yahudilerden bahsediliyor.

T tSM&i VI m »

1^151

^4^4!ÂA>

S y Ç^jV^Vî

3 J r * $

İJİS^İI^ ş 2

İÂ[J

£J ^£^=Jı jlt

X-İ

1J»«İ4J pÖu») Alil

195. Nihayet Rableri de onların duasına icabet etti: Evet, erkek olsun dişi olsun, içinizden çalışan hiç kimsenin çalışmasını Ben boşa çıkarmam; hepiniz birbirinizdensiniz... Hicret edenlerin, yurtlarından çıkarılanların, Benim yolumda eza görenlerin, savaşanların ve öldürülenlerin kötülüklerini elbette örteceğim ve onları, altından ırmakların aktığı cennetlere sokacağım. Hem de Allah katından verilen bir sevap olarak... En güzel sevap, Allah katindadır. 196. O hâlde, nankörce inkâr edenlerin debdebe içinde diyar diyar dolaşmaları sakın seni aldatmasın. 197. Az bir zevk... Sonunda varacakları yer ise Cehennem... Ne kötü yatak! 198. Fakat Rablerinden korkanlar için, altından ırmakların aktığı, temelli kalacakları cennetler var. Hem de Allah katından bir ağırlama ile... ‘İyi’ler için Allah katindakiler daha hayırlıdır. 199. Bununla birlikte, Ehl-i Kitap’tan şüphesiz öyleleri de var ki; Allah’a, size indirilene ve kendilerine indirilmiş olana Allah karşısında tam bir huşû (ve alçakgönüllülük) ile iman ederler; Allah’ın âyetlerini az bir pahaya satmazlar. Bunların, Rableri katında alacakları mükâfatları vardır. Allah son derece hızlı hesap görür. 200. Ey iman edenler! Sabredin ve karşmızdakilerden daha dirençli olun; daima teyakkuzda olun ve Allah’tan sakının ki, felâha eresiniz.

4- NİSA SÛRESİ

Â. *{Medine ’de; hicretten son-*
@§§8 ra indirilmiştir. 176 âyettir.

'rîî 02 LSjî İJİJ

OJ!

F? M Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Ey insanlar! Sizi tek bir candan yaratan ve ondan ‘eş’ini var edip bu ikisinden (yeryüzüne) birçok erkek ve kadın yayan Rabbinizden sakının. Evet, kendisi adına birbirinizden istekte bulunduğunuz Allah’tan, özellikle akrabalık bağlan hususunda sakının. Allah elbette üzerinizde gözcüdür (Rakîb). 2. Yetimlere mallannı verin; temizi murdarla[74] değiştirmeyin; onların mallannı kendi mallanmza katarak yemeyin. Şüphesiz bu, büyük bir günahtır. 3. Şayet yetim (kız)ların haklarını gözetemeyeceğinizden* korkarsanız, hoşunuza giden kadınlardan ikişer ikişer, üçer üçer, dörder dörder nikâhlayabilirsiniz. Ama âdil olamayacağınızdan endişe ederseniz, bir tane... Veya elinizin altındaki (cariye)ler... Adaletten sapmamanıza bu daha uygundur. 4. Kadınlara mehirlerini seve seve verin. Şayet onun bir kısmını gönül hoşluğu ile size bağışlarlarsa, onu da afiyetle yiyin. 5. Allah’ın; (bir toplum olarak) sizin için kalkınma vesilesi kıldığı mallarınızı aklı ermeyenlere vermeyin. Onlan o mal(ın geliri) ile yedirip içirin, giydirin ve onlara mâkul bir açıklama getirin. 6. Yetimleri nikâh çağma gelinceye kadar deneyi(p akıl ve kabiliyetlerini ölçü)n. Şayet kendilerinde bir olgunluk görürseniz, mallarını kendilerine verin. “Büyürler (de geri alırlar)!” diye mallannı tez elden çarçur ederek yemeye kalkmayın! Zengin olan (yetimin malına) tenezzül etmesin; fakir olansa (yaptığı işe karşılık) mâkul bir şekilde yesin. Mallarını kendilerine verdiğinizde de, yanlarında şahit bulundurun. Bunumla birlikte, hesaba çekici (Hasîb) olarak Allah kâfidir.

\ Ja” Hllki O^O^jy Âi *1.,.dâimle.

Bu, duygulardaki adâlet değildir; eşlerin tamamının aynı düzeyde sevilmesi zaten imkânsızdır (Nisa: 129).

0 & &

$ ^ ^i* £■
■40^ ti J ' j f i oüdi o).

c - ^ ö illi ,>$-& 3y
-M-îtfK-*

üjjSSı^ {SjtâjfSjVJİ*

7. Ana babanın ve akrabaların bıraktıklarında erkeklerin payı vardır; ama ana babanın ve akrabalann bıraktıklarında kadınların da payı vardır. Hem de -(kalan mal) az olsun çok olsun- farz kılınmış bir hisse olarak... 8. Miras taksimi sırasında (kendilerine miras düşmeyen) akrabalar, yetimler ve düşkünler de hazır bulunursa, onlan da nasiplendirin ve onlara uygun bir şey söyleyin. 9. Arkalarında küçük ve âciz çocuklar bırakmaları durumunda onlar için endişe edecek olanlar, dikkatli olsunlar ve Allah'tan sakınıp dosdoğru konuşsunlar. 10. Haksız yere yetim malı yiyenler, karınlarına sadece 'ateş' doldurmuş olurlar; çünkü ilende çılgın bir ateşi boylayacaklardır. 11. Çocuklarınızın miras haklan) hususunda Allah size şöyle emrediyor: Erkeğe iki kadın hissesi kadar... Eğer ikinin üzerinde kadın iseler, ölenin bıraktığı malın üçte ikisi onlarındır; tek ise yarısı onundur. Şayet ölenin çocuğu varsa, ana babadan her birine, bırakılan malın altıda biri düşer; çocuğu olmayıp da ona sadece ana babası mirasçı olduysa, üçte biri anasınmdır; ama kardeşleri varsa, o vakit, altıda biri anasınındır. (Tabiî, bu hükümlerin tamamı) ölenin borcu ödenip vasiyeti yerine getirildikten sonra(dır)... -ki babalarınızdan ve oğullarınızdan hangisinin size daha faydalı olacağını bilemezsiniz- Allah tarafından konulmuş birer farîza olarak... Allah; 'mutlak ilim ve hikmet sahibi'dir (Alîm, Hakîm).

s\ mm

jÇ jt d /ty

Sü.^

4İ~vs»j JÛoîy

4^>r'j

12. (Erkekler olarak

zin bıraktığı malın -şayet çocukları yoksa- yansı sizindir; çocuklan varsa dörtte biri sizindir. Yaptıklan vasiyet ya da borç ödendikten sonra... Sizin çocuğunuz yoksa eşlerinize düşen, bıraktığınızın dörtte biridir; çocuğunuz varsa, bıraktığınızın sekizde biridir. Yaptığınız vasiyet ya da borç ödendikten sonra... Şayet, kendisine kelâleten (yani, çocuğu ve ana babası olmaksızın) mirasçı olunan bir erkek veya kadın olur, onun da tek bir (ana bir*) kardeşi veya kız kardeşi bulunursa, bu ikisinden her birine altıda bir düşer. Ama bundan daha fazlaysalar, üçte bire ortak olurlar. Yapılan vasiyet ya da borç Ödendikten sonra... Hiç kimse zarara uğratılmaksızm... Allah'tan gelen bir buyruk olarak... Allah; 'mutlak ilim sahibi'dir (Alîm), Halîm'dir.

13. Bunlar Allah'ın sınırlarıdır. Kim Allah ve Resulüne itaat ederse, Allah onu altından ırmakların aktığı cennetlere sokar... ki büyük başarı budur. 14. Kim de Allah ve Resulüne karşı gelir ve O'nun sınırlarını aşarsa, onu da temelli kalacağı bir Ateş'e sokar; alçaltıcı bir azaptır onun hakkı!..

* Baba bir ve ana baba bir kardeşlerin alacağı miras sûrenin son âyetinde belirtilmiş olup 'ana bir' kaydının konulmaması yanlış anlamalara yol açmaktadır.

mm A* mm

' $ > j t opıjjÇ; ğp. 0

i pA 1 l OJİUÜ

0 ılјt HSc-1 tluiyl

îy} öt pSd y|y^|c

İS. Kadınlarınızdan o yüz kızartıcı (cinsel) suçu işleyenlere karşı içinizden dört şahit getirin. Bunlar şahitlik ederlerse, ölünceye -veya Allah onlara bir başka yol gösterinceye- kadar onları evlerde hapsedin. 16. Aranızdan o (yüz kızartıcı livâta suçu)nu işleyen iki erkeği de cezalandırın. Şayet o ikisi dönüş yapıp durumlarını düzeltirlerse, onlardan el çekin. Çünkü Allah tevbeleri kabul eder, merhametlidir (Tevvâb, Rahim). 17. Allah'ın kabul edeceği tevbe; ancak, bilmeyerek kötülük yapıp da fazla vakit geçmeden tevbe edenlerinkidir;[75] Allah bunların tevbesini kabul eder. Allah; 'mutlak ilim ve hikmet sahibi'dir (Alîm, Hakim). 18. Buna karşılık, kötülükleri, bile-isteye işleyenlerin tevbesi de -ki böyle birine ölüm gelip çatınca; "Şimdi gerçekten tevbe ettim!" der- inkârcı birer nankör olarak ölenlerin tevbesi de makbul değildir. Can yakıcı bir azap hazırladık Biz bunlara! 19. Ey iman edenler! Kadınlara zorla mirasçı olmanız size helâl olmaz. Yüz kızartıcı apaçık bir (cinsel) suç işlemedikçe, onlara verdiğiniz mehrin bir kısmını götürmek için onları sıkıştırmayın. Onlarla iyi geçinin; kendilerinden hoşlanmıyorsanız, bilesiniz ki; bir şey sizin hoşunuza gitmeyebilir, ama Allah onda nice hayırlar yaratmış olabilir.

İLİJJİÎ3^ 'jÜaJ^^

ıv* : ^ *" <,. K__> ~-

ij>&>')lj ^ Uliip

oS^- ^

PH^-Öî

^>rj \jySU£- <j^^<_JlJuu» Jsl>Sf ^

20. Bir eşin yerine (onu boşayıp) bir başka eş almak isterseniz, onlardan birine bir yük mehir vermiş olsanız bile verdiklerinizden bir şey almayın. İftira atarak ve açıkça günaha girerek mi geri alacaksınız onu?! 21. Hem nasıl alırsınız ki, birbirinize karılıp katıldınız ve (eşleriniz) sizden güçlü bir söz aldılar?! 22. Babalarınızın nikâhlamış olduğu kadınları nikâhlamayın. Geçmişte olanlar başka... Çünkü bu; yüz kızartıcı, iğrenç bir şeydir ve fena bir âdettir. 23. Analarınız, kızlarınız, kız kardeşleriniz, halalarınız, teyzeleriniz, kardeşlerinizin kızları, kız kardeşlerinizin kızlan, sizi emziren süt anneleriniz, süt kız kardeşleriniz, kadınlannızm anaları ve cinsel ilişkide bulunduğunuz kadınlannızdan olup da evlerinizde bulunan üvey kızlarınız size haram kılınmıştır; -şayet onlarla (yani, üvey kızlarınızın anaları ile) cinsel ilişkide bulunmamışsanız (üvey kızı nikâhlamanızda) sakınca yoktur.- Kendi sulbünüzden gelen oğullarınızın hanımları; ayrıca, iki kızkardeşi birlikte nikâhlamanız da... Geçmişte olanlar başka... Allah, gerçekten bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahim).

24. (Savaş vesilesiyle, yani canınızı ortaya koyarak; kılıç ve mızraklarınızın hakkı olarak) ele geçirdikleriniz müstesna, evli kadınlar da (haram kılınmıştır). Allah'ın üzerinizdeki yazılı hükmü olarak... Bunların dışında kalanlara ise gayr-ı meşru bir ilişki tarzında değil de evlenip ırzınızı korumak amacıyla mallarınızla talip olmanız size helâl kılınmıştır. O hâlde, onlardan yararlanmanıza karşılık nikâh bedellerini verin. Bu bedelin kesinleştirilmesinden sonra, karşılıklı rıza ile kararlaştırdığınız miktarda (yapacağınız artırma-eksi İtmede) size bir sorumluluk yoktur. Allah 'mutlak ilim ve hikmet sahibi'dir (Alîm, Hakîm). 25.

. •!•:•? ■\\'\/.. ..'

r^St

*ût&tfJZL \J^*

< > s>\ ^ J- >.^'1 , '% »

İçinizden; özgür mümin kadınlarla evlenmeye gücü yetmeyenler, ellerinizin altındaki mümin cariyelerinizden (nikâhlasın). -Allah sizi (hürlük-kölelikle değil) daha ziyade 'iman'ınızla bilir; hepiniz birbirinizdensiniz.- İffetli yaşamış; gayr-ı meşrû ilişkilerden kaçınmış ve gizli dost tutmamış olmaları durumunda, velîlerinin izniyle onları nikâhlaym ve örfe uygun bir şekilde mehirlerini verin. Evlendiklerinde; şayet yüz kızartıcı (cinsel) bir suç işleyecek olurlarsa, onlara özgür kadınlara verilen cezanın yarısı (yani, elli sopa) uygulanır. Bu (cariye evliliği), şehvet dürtüsüyle günaha gireceğinden endişe edenleriniz içindir. Sabretmeniz sizin için daha hayırlıdır. Allah, bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahîm). 26. Allah size (helâli-harâmı) açıklamak, sizden öncekilerin başından geçenleri size göstermek ve tevbelerinizi kabul etmek istiyor. Allah 'mutlak ilim ve hikmet sahibi'dir (Alîm, Hakîm).

4*

J ofİİ>

Ol *~=SJ İJİİ öyi UİİSJ

^ J^j>^l>ı^=s»‘üs\o|? J

(vÂylî^ p===İXL*J;\ (»_> JjLC- (jÛJ \J J3 ^ 1J
ı ^ 'i f A *** C

27. Allah tevbelerinizi kabul etmek istiyor; şehvetlerinin peşine takılıp gidenler ise sizin büyük bir meyil ile (cinsel suçlara) meyletmenizi arzu ediyorlar. 28. Allah üzerinizdekini hafifletmek istiyor (ve cariye evliliğini size bir ruhsat olarak sunuyor). Çünkü insanoğlu güçsüz yaratılmıştır. 29. Ey iman edenler! Mallarınızı aranızda bâtıl yollarla yemeyin; ancak karşılıklı rızaya dayalı bir ticaretse başka... Birbirinizi öldürmeyin. Allah size karşı gerçekten merhametlidir (Rahîm). 30. Her kim düşmanlık ve haksızlık ederek böyle bir şey yaparsa; onu ileride muazzam bir Ateş’e sokanz... ki bu, Allah için kolaydır. 31. Size yasaklanan şeylerin büyüklerinden[76] kaçınırsanız, Biz de küçük günahlarınızı örtüp sizi cömertçe ağırlanacağınız bir makama yerleştiririz. 32. (Ey erkek ve kadın cinsi!) Allah’ın sizi birbirinizden üstün kıldığı şeyleri temenni etmeyin. Çünkü evet, erkeklere kazandıklarından pay vardır; ama kadınlara da kazandıklarından pay vardır. Bununla birlikte, Allah’ın lütfundan isteyin. Allah elbette her şeyi bilir. 33. Ana babanın ve akrabanın bıraktığı mirastan her biri(niz) için mirasçılar belirledik. Yeminlerinizin bağladığı (yani, yemin ederek aranızda kardeşlik ve miras bağı oluşturduğunuz) kimselere de paylarını verin.* Allah elbette her şeye şahittir.

* Bunların miras hakkı ilğâ edildiğinden mirastan pay alamayacakları için, iyilikte bulunun, yardımcı olun.

AÛI £_» ç.l^3î fJ& ^jiy j Cy f

-'. Î^ÂJût ll_>j jäC>^

34. (Bu miras taksimatı neden böyledir? Çünkü) erkekler kadınlann sorumluluğunu üstlenmektedir. Zira hem Allah, sizi (kadınlar ve erkekler olarak, kol gücü bakımından) birbirinizden üstün kılmıştır hem de aile geçimi için mallarından harcama yapanlar, erkeklerdir. Bu durumda salih kadınlar; itaatkâr olanlar ve Allah'ın korunmasını emrettiği (cinsel aygıtlarını) kocalarının gıyabında koruyanlardır. Başka birine gönül verdiğinden endişe ettiğiniz kadınlara; öğüt verin, onları yatakta yalnız bırakın (yani, çocuğun kimden olduğunun tespiti adına cinsel ilişkiye son verin) ve onları darp edin.[77] Size itaat ederlerse, hâlâ aleyhlerinde yol aramayın. Allah gerçekten yücedir, büyüktür (Aliyy, Kebîr). 35. (Ey velîler!) Şayet ayrılacaklarından endişe ederseniz, erkek tarafından da bir hakem, kadın tarafından da bir hakem belirleyin. Bu ikisi barıştırmak isterse, Allah onların arasını bulur. Allah 'mutlak ilim sahibi'dir; 'her şeyden haberdar'dır (Alîm, Habîr). 36. Allah'a kulluk edin; O'na hiçbir şeyi ortak koşmayın. Ana babaya, akrabaya, yetimlere, düşkünlere, yakın komşuya, uzak komşuya, yakın arkadaşa, yolda kalmışa ve elinizin altındaki (köle ve cariye)lere iyi davranın. Allah, kendini beğenip böbürlenen hiç kimseyi sevmez. 37. Onlar ki; cimrilik etmekle kalmazlar, insanlara da cimriliği emrederler ve Allah'ın onlara kendi lütfundan verdiği şeyleri saklarlar. Alçaltıcı bir azap hazırladık Biz bu nankörlere!

fu|

0^14^ 4>J l^î-J -^ÂÎ ,î^

Xl\j tezi

,\^\jJ^\j\^\j 4J_iK^>

dr* AU^OÎf"" 'î' {Ss 1 %! t gîl>

b^-â

&;>&?* 3vi£.

Sj&S3âf\favP$&$\\£ZS \££

*1 '£&\\j>jJ*üSİ i^*Q» Ji(£ls tiJ^4üî

^ £iî?fc 3*1&C\'£&ğrc&22k*

^2s^

Jüîj Is lllL lİU*Xİ> î*yJ^ŞÂ*

ö*Qi*r#> \yj\ i}%\} fî* ^

38. Ki onlar; mallannı insanlara gösteriş için infak ederler; Allah'a ve 'Son Gün'e iman etmezler. Şeytan kime arkadaş olursa, (bilsin ki) şeytan kötü bir dosttur! 39. Ne olurdu sanki, Allah'a ve 'Son Gün'e iman etselerdi de kendilerini Allah'ın nasiplendirdiği şeylerden infak etselerdi!.. Allah onları çok iyi bilir. 40. Allah zerre kadar haksızlık etmez. Ama bir iyilik yapılmış olsa, onu kat kat artırır ve (onu yapana) kendi katından büyük bir mükâfat verir. 41. (Resûlüm!) Her ümmetten bir şahit getirip şunlara (yani müşriklere) de seni şahit getirdiğimiz zaman hâlleri nice olacak bunların?! 42. Nankörce inkâr ederek Peygamber'e karşı gelenler; o gün hâk ile yeksân (: yerle bir) olmak isteyecekler ve Allah'tan tek bir söz bile gizleyemeyecekler. 43. Ey iman edenler! Sarhoşken, ne söyleyeceğinizi bilinceye; cünüpken de -yolcu olmanız durumu hariç- boy abdesti alıncaya kadar namaza yaklaşmayın. Eğer hasta veya seyahatte olursanız ya da herhangi biriniz tuvaletten gelirse yahut kadınlara (cinsel) temasta bulunup da su bulamazsanız, temiz bir toprağa yönel(erek teyemmüm ed)in; yüzlerinizi ve ellerinizi meshedin. Allah gerçekten affedicidir, bağışlayıcıdır (Afüvv, Gafur). 44. Bak şu kendilerine kitaptan pay verilenlere; nasıl da dalâleti satın alıyorlar ve sizin yoldan çıkmanızı istiyorlar!

45. Allah, düşmanlarınızı sizden daha iyi bilir. Velî olarak da Allah yeter, yardımcı olarak da Allah yeter. 46. Yahudilerden öyleleri var ki; kelimelerin yerini değiştirerek. dillerini eğip bükerek ve dine ta'n ederek: "İşittik ve karşı geldik!"; "Dinle, dinleyemez olası!" ve "Bizi güt (râ'inâ)!" derler. Eğer "İşittik ve itaat ettik"; "Dinle" ve "Bize bak" demiş olsalardı, elbette onlar için daha hayırlı ve daha doğru olurdu. Fakat inkârları* yüzünden Allah bunları lânetlemiştir; birazı hariç iman etmezler. 47. Ey kendilerine kitap verilenler! Biz birtakım yüzleri silip de arkalarına çevirmeden veya (domuza ve maymuna çevirdiğimiz) Ashâb-ı Sebt'i lânetlediğimiz gibi onları da lânetlemeden önce, elinizdekini doğrulayıcı olarak indirdiğimize iman edin. Allah'ın buyruğu hep yerine getirilmiştir. 48. Allah kendisine ortak koşulmasını kesinlikle bağışlamaz; bunun dûnundakileri ise dilediğine bağışlar. Her kim Allah'a ortak koşarsa, şüphesiz, muazzam bir iftira atmış olur. 49. Bak şu kendilerini temize çıkaranlara!.. Asıl Allah, -dilediklerini- temize çıkarır ve kendilerine 'kıl'** kadar haksızlık edilmez. 50. Bak, nasıl Allah'a karşı yalan uyduruyorlar?! Sadece bu bile yeter apaçık bir günah olarak... 51. Bak şu kendilerine kitaptan pay verilenlere; nasıl, (Allah'a değil de) puta ve tâğuta*** iman ediyorlar; nankörce inkâr eden (müşrik)ler için, nasıl da "Bunlar iman edenlerden daha doğru yoldadır!" diyebiliyorlar?!

pyU.yiIjlll Lv.lvag-j
^ 4İ1 *fjftj*
üjfcj^\:
lljij Jlylaj
^ ll*l U
j j i L » . i l
lyjl *0*
o_j*îjbj* Ojilial *j* l c_-AİI^=iJ' *"J**
0 i

* Surenin 155-161. âyetlerinin yanı sıra, Bakara: 61; Mâide: 12-13,64, 78 ve 79. âyetlerde dile getirilen menfî tutum ve davranışların tamamı tek kelime ile; inkâr fküfrj ile özetleniyor.

** Fetîl, "hurma çekirdeğinin ince ipliği" anlamına gelmekle birlikte, kıl kadar ifadesi bu deyimi daha iyi yansıtmaktadır.

*** Düzgün fiziği ve etkili konuşmaları ile Peygamber ve İslâm'a karşı amansız bir mücadele yürüten azgın Kâ'b b. Eşref gibi ..

f^İ (CtHl dl^l j»1

tir. JLÜ «^^LÂ ' o_?

^j^o*'+ü4pr*?

C j ^ i C i y * \$

tâ\^j\^\lj$\\jfi <>jSU AC-\J

Ç^»ti^Hji^_c._j iy^U,j>jî\j f|p Ui^-1\'j^f-Jt

^ 02

6^ 0 J1 j

l*ref'j^4ji Jj|z^j^kjilj^4JJ I ö[(j-^ MyS^j£- (jî^Ü 1

J ^ 1 S r > İ - 5 Ç ^ Ü 1 * j ' ö j â ^ ^ V î

52. Bunlardır işte Allah'ın lânetledikleri! Allah'ın lânetlediği birine de asla yardımcı bulamazsın. 53. Yoksa bunların (İlahî) hükümranlıktan bir payları mı var? Böyle olsaydı, zırnık koklatmazlardı insanlara... 54. Yoksa, Allah, kendi lütfundan (peygamberlik) verdi diye insanlan çekemiyorlar mı? Oysa Biz, kitap ve hikmeti İbrahim'in nesline vermiş ve onlara büyük bir nimet bahşetmiştik 55. de, onların bir kısmı ona iman ederken, bir kısmı ondan yüz çevirmişti. Ama hiçbir ateş Cehennem kadar çılgın değildir!.. 56. Âyetlerimizi nankörce inkâr edenleri ileride öyle bir Ateş'e sokacağız ki; derileri piştikçe -azabı tadabilsinler diye- başka derilerle değiştireceğiz. Allah 'mutlak izzet ve hikmet sahibi'dir (Azîz, Hakîm). 57. İman edip salih amel işleyenleri ise altından ırmakların aktığı, ebediyen kalacakları cennetlere sokacağız. Orada tertemiz eşleri olacak ve onları koyu bir gölgeye sokacağız. 58. Allah size, elbette emanetleri ehline vermenizi ve insanlar arasında hakemlik ederken adaletle hükmetmenizi emreder. Allah size ne güzel öğüt veriyor... Allah gerçekten işitir, görür (Semî\ Basîr). 59. Ey iman edenler! Allah'a itaat edin, Peygambere ve -sizden olan- yöneticilere itaat edin. Herhangi bir hususta çekişecek olursanız, onu Allah ve Resulüne arz edin; -tabiî, Allah'a ve 'Son Gün'e iman etmişseniz...- Çünkü bu, sonucu itibariyle hem daha hayırlı hem de daha güzeldir.

 mm AA iSü

60. Hem sana indirilene hem de senden önce indirilene iman ettiklerini iddia edenlere bak; nasıl, (bu kitapların değil) tâğutun önünde muhakeme edilmek istiyorlar?! Oysa (ona güvenmemeleri, onu) inkâr etmeleri emredilmişti!.. Böylece şeytan, onları derin bir dalâlete düşünnek istiyor. 61. Bunlara; “Allah’ın indirdiğine ve Peygambere gelin!” denince, o münafıkların senden büsbütün uzaklaştıklarını görüyorsun. 62. Bizzat kendi elleriyle yaptıkları yüzünden başlarına bir musibet geldiğinde, nasıl da yanma gelip Allah adına yemin ederek; “Bizim niyetimiz, iyilik etmek ve ara bulmaktan başka bir şey değildi!” diyorlar?! 63. Bunlar, kalplerindekini Allah’ın iyi bildiği kimselerdir! Sen bunlara aldırma da öğüt vermeye devam et; etkileyici sözler söyle onlara... 64. Biz bütün elçileri elbette -Allah’ın izniyle-* kendilerine itaat edilsin diye göndeririz. Şayet kendilerine zulmettiklerinde, senin yanına gelip bağışlanmaları için Allah’a dua etselerdi, Peygamber de bağışlanmaları için dua etseydi, elbette Allah’ı; ‘tevbeleri daima kabul eden’, merhametli (Tevvâb, Rahim bir Rab) bulacaklardı. 65. (Resûlüm!) Hayır, senin Rabbine yemin ederim ki; aralarındaki anlaşmazlıklarda seni hakem kılıp sonra da verdiğin hükümden dolayı içlerinde bir sıkıntı duymadan tam bir teslimiyetle teslimiyet göstermedikçe iman etmiş olmazlar.

ÜJ *yı+V Jul Jİ3

^4^ İl? $

^ f^l di'

* Bu kaydın konuluş sebebi, Peygamberin itaati bir insan olarak değil, Allah Resulü olması bakımından hak ettiğini göstermektir (Âl-ı İmrân: 79).

<^5 ^ Jjİ

jtoLîi

(4-^ JâdĞ öU

<4 û dö \ c_«U>d \

66. Şayet onlara; “Birbirinizi öldürün!”* ya da “Yurtlarınızdan çıkın!” diye emretmiş olsaydık, pek azı hariç bunu yapmazlardı. Kendilerine öğütlenen şeyi yerine getirselerdi, elbette bu, haklarında daha hayırlı olur; (imanlarını) daha da pekiştirirdi. 67. O zaman, onlara katımızdan muazzam bir mükâfat verirdik 68. ve onlan elbette dosdoğru bir yola iletirdik. 69. Kim Allah 1 ve Resulüne itaat eder- g|§|g se, işte bunlar; Allah’ın p|l nimet verip ihsanda bulunduğu peygamberlerle, sıddîklarla, şehitlerle (yani ilahi gerçeklere, sadece sözlü olarak değil, varını yoğunu ortaya koyarak şahitlik edenlerle) ve salihlerle beraberdir. Ne iyi arkadaştır onlar. 70. Bu lütuf Allah’tandır. Ve bir bilen (Alîm) olarak Allah yeter. 71. Ey iman edenler! Tedbirinizi alm da bölük bölük ya da toptan seferber olun. 72. Şüphesiz, aranızda işi ağırdan alacak öyle kimseler vardır ki; başınıza bir musibet geldiğinde; “Aman, Allah bana lütfetti de şunlarla beraber şehit (!) olmadım!” der. 73. Allah’ın (zafer, ganimet vb.) bir lütfuna mazhar olduğunuzda ise sizinle onun arasında bir sevgi ve dostluk bağı yokmuş gibi (büyük bir kıskançlıkla); “Keşke şunlarla beraber olsaydım da ben de büyük bir mazhariyet elde etseydim!” der. 74. O hâlde, Âhııete karşılık dünya hayatını satanlar Allah yolunda savaşsınlar. Allah yolunda savaşan kimse; ister öldürülsün ister galip gelsin, Biz ona muazzam bir mükâfat vereceğiz.

* İçinizdeki ahit dinlemez anarşi yanlılarını savaşarak da olsa dize getirin.

75. Hem sizin ‘ne’niz var ki, “Ya Rabbi! Halkı zalim olan şu şehirden bizi çıkart; katından bize bir velî gönder, katından bize bir yardımcı yolla!” diyen zavallı erkekler, kadınlar ve çocuklar uğrunda; Allah yolunda savaşmıyorsunuz?! 76. İman edenler Allah yolunda savaşır; nankörce inkâr edenlerse tâğut yolunda savaşırlar. O hâlde, savaşın şeytanın velileriyle!.. Şeytanın tuzağı gerçekten güçsüzdür. 77. Daha önce kendilerine “Savaş(alım artık şunlarla deyip durmak)tan vazgeçin de, namazı dosdoğru kılıp (yani dini içselleştirip) benliğinizi arıtmak için verin” denilmiş olanlara bakmaz mısın?! Üzerlerine savaş farz kılınınca, bir de ne görelim, içlerinden bir grup, tıpkı Allah’tan korkar gibi hatta daha şiddetli bir korku ile- insanlardan korkarak: “Ya Rabbi! Şu savaşı bize niye farz kıldın? N’olurdu sanki, bizi yakın bir geleceğe kadar erteleseydin!” demeye başlamamış mı?! De ki: Dünya zevki azdır; müttakîler için elbette Âhiret daha hayırlıdır. Ve kıl kadar haksızlığa uğratılmazsınız. 78. Nerede olursanız olun, ölüm sizi bulacaktır; isterseniz sağlam kaleler içinde bulunun... Bunlara bir iyilik gelse, (seni akıllarına bile getirmeden) “Allah’ın sayesinde.” derler; bir kötülük erişse, o zaman da: “(Ey Muhammed!) Senin yüzünden böyle oldu!” derler. De ki: Hepsi Allah katındandır. Bu kavmin ‘ne’si var ki, neredeyse hiç lâf anlamıyorlar?! 79. Evet, nâil olduğun her iyilik Allah’tan; başına gelen her kötülük de kendindendir. Biz seni insanlara elçi olarak gönderdik... Şahit olarak Allah yeter (Yahudi onayına ihtiyaç yok)!..

j)!J (4 [yu I • 1
51 (^liaLSJ l »UJİ Ijiiüâ CJ>ycD I
. s l'ι ' '+ s. s' S ,
«JİÎ; ^ iy
ûl_> !_$!>*£ ÂX.»->-

s .

<ül\j JpyA C*xı ii JJjt

XU-\j>\j JLİ

^ OlıSy*) \ S\,03*

J^JM\ AJİ\J \j OaSo <^1

80. Re

Allah'a itaat etmiş olur. Kim de yüz çevirirse, Biz seni onlara bekçi göndermedik ya! 81. "Baş üstüne!" diyorlar; ama yanından ayrıldıkları zaman, içlerinden bir grup, geceleyin, sana söylediklerinin hilâfına plânlar kuruyor. Oysa Allah, gece tasarladıklarını yazmakta! Dolayısıyla, sen bunlara aldırış etme; Allah'a güvenip dayan. Vekil olarak Allah yeter. 82. Şu Kur'ân üzerinde gereği gibi düşünmezler mi ki; şayet o, Allah'tan başkası tarafından gelseydi, onda çok sayıda çelişki bulurlardı?! 83. Bunlara güvenlikle ilgili, yahut (topluma) korku salacak bir haber geldiğinde (birer ayaklı gazete misali hemen) onu yayıyorlar. Oysa onu Peygambere veya içlerindeki etkili-yetkili kişilere arz etselerdi, bunların içindeki derin kavrayış sahipleri elbette işin aslını bilirler (ve elbette ona göre bir tedbir alırlar)dı. Allah'ın üzerinizdeki lütuf ve rahmeti olmasaydı, pek azınız müstesna şeytana uymuş gitmiştiniz! 84. Dolayısıyla, sen Allah yolunda savaşmaya bak; -sen sadece kendinden sorumlusun- ve müminleri savaşa teşvik et; nankörce inkâr edenlerin kahrını belki Allah engeller. Gerek kahrı gerekse ibretlik cezası bakımından Allah çok daha şiddetlidir! 85. Kim iyi bir işe aracılık ederse, ondan kendisine bir nasip aynin. Kim de kötü bilişe aracılık ederse, ona da o kötülükten bir pay ayrılır. Allah her şeyin karşılığını daima tam olarak vermiştir (Mukît). 86. Size (selâm verilerek) bir dirlik temennisinde bulunulduğunda, siz de ya ondan daha iyisiyle temennide bulunun ya da onu aynen iade edin. Allah her şeyi hesap eder (Hasîb).

^ . S j A ^ A İ İ ^ S l i İ l
jüÂlLlf^^Cl LS $ f^|
J3
*Q3^(n~î '-> il^ü jy_^Si IJ^^LSoJyıSo
jİ *giS pj* j >yül İp^Lja) ö;J î V |
jî ^ pAüî
i_£^JJ pSjLtî öf OjJoJ_S->>•'* OjOaCJİ
Âx£j)t J|jj SjC
JLSÇ {IjiJZ
%pİ^p/fS GZrpğP^p£

87. Allah’tan başka tanrı yoktur. Kıyamet Günü sizi mutlaka bir araya getirecektir; bun- 1 da şüphe yoktur. Kim Allah’tan daha doğru sözlü olabilir? 88. Sizin ‘ne’niz var ki; kendi yapıp ettiklerinden dolayı Allah münafıkları baş aşağı etmişken onlar hakkında ikiye ayrılıyorsunuz?! Allah’ın saptırdığı kimselere yol göstenneye mi yelteniyorsunuz?! Allah’ın saptırdığı birine, sen asla yol bulamazsın. 89. Kendileri nankörce inkâr ettiği gibi, sizin de inkâr edip onlarla aynı seviyeye düşmenizi istiyorlar. O hâlde, Allah yolunda hicret edinceye kadar onlardan birini velî edinmeyin. Kabul etmezlerse, bulduğunuz yerde onları öldürün ve onlardan velî veya yardımcı edinmeyin. 90. Ancak, kendileri ile aranızda anlaşma bulunan bir topluma sığınanlar ya da sizinle savaşmaktan da, kendi kavimleriyle savaşmaktan da içleri daralarak yanınıza gelenler müstesna... Allah dileseydi, onları başınıza musallat ederdi de onlar da sizinle savaşırdı! Sizden uzak dururlarsa; savaşmayıp, size barış teklif ederlerse, Allah onlara karşı size hiçbir meşru gerekçe vermemiştir. 91. Yalnız, başka birtakım insanlar da göreceksiniz ki bunlar hem sizden yana hem de kendi kavimlerinden yana kendilerini güvence altına almak isterler; ama ne zaman bir baskın ve anarşiye çağrılsalar (tarafsız kalmayarak) onun üzerine atlarlar!.. Eğer sizden uzak durmazlar; barış teklif etmez ve (sizden) el çekmezlerse, onları rastladığınız yerde yakalayıp öldürün. Bunlara karşı size apaçık bir yetki verdik.

-T" :<>

$ iLkc- UÂC. % JLc-lj j jJŞi üt

92. Müminin, 'mümin'i[78] öldürmesi olacak şey değildir; hataen olursa başka... Bir mümini hataen öldürenin; mümin bir kişiyi özgürlüğüne kavuşturması ve (maktulün) ailesine teslim edilecek bir diyet ödemesi gerekir. Kendileri bağışlarlarsa başka... Şayet (öldürülen) size düşman bir toplumdan, fakat kendisi mümin ise (öldürenin) mümin birini özgürlüğüne kavuşturması gerekir; aranızda anlaşma bulunan bir topluluktan ise o zaman, ailesine teslim edilecek bir diyet ödemesi ve mümin birini özgürlüğüne kavuşturması gerekir. (Bu imkânları) bulamayan, iki ay art arda oruç tutar. Allah tarafından öngörülen bir tevbe olarak... Allah 'mutlak ilim ve hikmet sahibi'dir (Alîm, Hakîm). 93. Kim de bir mümini kasten öldürürse, onun cezası; ebediyen kalacağı Cehennem'dir; Allah ona gazap etmiş, onu lânetlemiş ve onun için muazzam bir azap hazırlamıştır. 94. Ey iman edenler! Allah yolunda savaşa çıktığınız zaman, iyice araştırın da size selâm vere(rek barış ilân ede) ne, dünya hayatının geçici menfaatine göz dikerek; "Sen mümin değilsin!" de(yerek katletmeye yelten)meyin Allah katında, daha, çok ganimet var! Daha önce siz de öyleydiniz de Allah size lütfetti (ve Müslüman oldunuz). Onun için, iyice araştırın. Yaptıklarınızdan Allah gerçekten haberdardır.

jjSi \ (JCrCuJil t Sî jJJZV
j

95. -Engelliler hariç- mümin-
lerden yerlerinde oturup kalan-
lar ile mallarıyla ve canlarıyla
Allah yolunda cihad edenler
bir olmaz. Mallarıyla ve canla-
rıyla cihad edenleri Allah otu-
rup kalanlara bir derece üstün
kılmıştır. Evet, Allah o güzeli
(yani Cennet'i) her ikisine de
va'detmektedir, ama Allah ci-
had edenleri oturup kalanların
üzerinde muazzam bir ,
mükâfatla üstün kılmış-
tır; 96. kendisinden bir- P|Pi
takım derecelerle, mağ- r'CHİ
fıret ve rahmetle... Allah
bağışlayıcıdır, merhametlidir
(Gafur, Rahîm). 97. Melekler;
(hicret etmeyerek) kendileri-
ne zulmederken canlarını al-
dıkları kimselere; "Siz nerede
bulunuyordunuz?" deyince, "Biz yeryüzünde çaresiz birer zavallıydık!" der-
ler. Melekler de; "Allah'ın Arz'ı geniş değil miydi? Hicret etseydiniz ya?!"
derler. Sığınakları Cehennem'dir bunların... Ne kötü dönüş yeri! 98. Ancak
çaresiz kalarak bir yol bulamayan zavallı erkek, kadın ve çocuklar müstes-
na... 99. Bunları, Allah affedebilir. Allah affedicidir, bağışlayıcıdır (Afüvv,
Gafur). 100. Kim Allah yolunda hicret ederse, yeryüzünde gidebileceği
birçok yer ve bolluk bulur. Kim Allah ve Resulüne hicret etmek amacıyla
evinden çıkar da sonra ölüm onu yakalarsa, onun ecrini vermek de Allah'a
düşer. Allah bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahîm). 101. Yollara düş-
tüğünüz zaman, inkarcı nankörlerin size bir kötülük etmesinden korkarsanız
namazı kısaltmanızda bir sakınca yoktur. Şüphesiz inkârcı nankörler, sizin
apaçık düşmanınızdır (sizi öldürmek için fırsat kollamaktadırlar).

jaj-J I 4I1 ^
(*İ ^jrVJ AÛ' S\}j^OÎ ç/iü*-)
^ \jyÛZ4$\JÇj çâj-Û®

4JuQ» c/lSlj ^=UT5J Crî

Jî îij ^_4>j j^.ij î

^^>tLmıî Cf*^_>^lûûö^l I

ü^û^(^==d^ jLİİ^j (jf3i

ol

$ ^i' û^8 .Lr 'j^-j

^C-J1 lXi_<üîij^==>ili 9_^L$ıJIjLlL^â 1

û^Uöî 1 iy*-^ püiLdsl 1 ji^=Uyi-

^ J& ^ 1^

d)_^Jİ31^

L-Jp4^iöl^'^^3v>-y*y Lt ^JAİ.vOj^y

jo'j^Cs>*4(<^>«i Ut^iıSsJ l «iÛ[,bî^İ IIJ. f^| ÜJKİ.

J 4iı I tibjlLc ^LU l

102. (Resulüm! Böyle bir tehlike hengâmmda) sen de içlerinde olup onlara namaz kıldırdığın zaman, onlardan bir grup -silâhlarını kuşanmış olarak- seninle beraber namaza dursun (diğer grup da düşmanın karşısında konuşlansın).- Secdeye vardıklarında arkanızda bulunsunlar (ki, diğer grup onları düşmandan koruyabilsin). Namaz kılmayan diğer grup gelsin, onlar da seninle beraber namaz kılsın. Tedbirli olsunlar; silahlarını yanlarına alsınlar. Çünkü inkârcı nankörler, siz silahınızdan ve eşyanızdan gafil olun da üzerinize ansızın çullansınlar isterler. Yağmurun sıkıntı vermesi ya da hasta olmanız durumunda, silahlarınızı bırakmanızda sakınca yoktur. Fakat yine de tedbirinizi alın. Allah gerçekten alçaltıcı bir azap hazırlamıştır inkârcı nankörlere! 103. Namazı tamamladığınızda; gerek ayakta iken, gerek otururken, gerekse yanlarınız üstüne yatarken Allah’ı anın. (Düşman korkusu sona erip) tamamen rahatladığınızda, namazı dosdoğru kılın. Şüphesiz namaz, müminler üzerine vakitleri belli bir farzdır. 104. (Savaş bitti diye) o kavmi takipte gevşek davranmayın. Siz acı çekiyorsanız, onlar da sizin gibi acı çekiyorlar. Oysa siz Allah’tan, onların ummadığı şeyler umuyorsunuz. Allah ‘mutlak ilim ve hikmet sahibi’dir (Alîm, Hakîm). 105. Biz sana kitabı şüphesiz gerçek olarak indirdik ki; insanlar arasında, Allah’ın sana gösterdiğiyle hükmedesin. Hainlerin avukatı olma —*

mm 1*1 mm

0 !Îjil £

0 cJtfc

'&&%*&$ £&£

S^İÖ*J 0 < & £ *] '

^ ^

ıÎi i^~3SJ ^J 0 ı^^j

LİJ jl 4£Xk>- ^J 0 ll.^Ll*İ£.İİIl^l^

^juUâ C-Jji aJL?~JJ djblc.4jüî J^Ls

Oî^jJİd^ 5^r^^i<iy^^S üjl^4

106. ve seni bağışlaması için Allah'a dua et. Allah gerçekten bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafûr, Rahim). 107. (İslâm toplumunun fertleri olarak) kendi insanlarına hainlik eden kimseleri savunma. Allah günahkâr hainleri sevmez. 108. İnsanlardan gizlemeye çalışırlar, ama Allah'tan gizlemek istemezler. Oysa O'nun razı olmayacağı sözü geceleyin tasarlarlarken O onların yanındaydı. Onların yaptıklarını Allah kuşatmaktadır (Muhit). 109. Siz öyle kimselersiniz ki; dünya hayatında bunları savunuyorsunuz da, peki, Kıyamet Günü onları kim savunacak ya da onlara kim vekil olacak Allah'a karşı?! 110. Kim bir kötülük işler veya kendine zulmeder de sonra bağışlanmak için Allah'a dua ederse, Allah'ı bağışlayıcı, merhametli (Gafur, Rahim) bulur. 111. Kim bir günah işlerse, onu tamamen kendi aleyhine kazanmış olur. Allah 'mutlak ilim ve hikmet sahibi'dir (Alîm, Hakim). 112. Kim de kasıtlı veya kasıtsız bir yanlış[79] yapar da sonra onu suçsuz birinin üstüne atarsa, iftira (cezası) ve aşikâr bir günah yüklenmiş olur. 113. (Resûlüm!) Allah'ın senin üzerindeki lütuf ve merhameti olmasaydı, onlardan bir grup seni saptırmayı kafaya koymuştu. Oysa onlar, sadece kendilerini saptırırlar; sana herhangi bir zarar veremezler. Allah sana kitabı ve hikmeti indirmiş, bilmediklerini sana öğretmiştir. Allah'ın senin üzerindeki lütfü çok büyüktür.

31'

' *'o*3*

14İ JvJ l» *JM I?»*

ü\j *0*

\xjjÂ lı

*j 0 UOJJA**

f-£*■& ii ■*•

0

114. Bunların fısıldaşmalannın çoğunda hayır yoktur. Ancak sadaka, mâruf ya da insanların arasını düzeltme emri veren müstesna... Ki her kim Allah rızası için böyle yaparsa, ona büyük bir ecir vereceğiz. 115. Kim de doğru yol kendisine apaçık belli olduktan sonra, müminlerin yolundan başkasına uyarak Peygamberle cepheleşirse, onu o yöneldiği tarafa yönlendirip Cehennem'e sokanz... Ne kötü dönüş yeri! 116. Şüphesiz, Allah kendisine ortak koşulmasını bağışlamaz. Bunun dûnundaki günahları ise dilediğine bağışlar. Allah'a şirk koşan derin bir dalâlete düşmüş olur. 117. O'ndan başka bir de dişilere (yani, uydurdukları tanrıçalara) tapıyorlar. Ama aslında, inatçı bir şeytandan başkasına tapmıyorlar. 118. Allah onu lânetlemişti de o (büyük bir küstahlıkla Allah'a) şöyle demişti: "Şurası muhakkak ki, Senin kullarından belli bir pay alacağım!" 119. "Onları mutlaka saptıracağım, kuruntulara boğup aldatacağım; onlara emredeceğim ve davarların kulaklarını yaracaklar; onlara emredeceğim ve Allah'ın yaratışını değiştirecekler!" (Nitekim Kur'ân'ın ilk muhatapları olan müşrikler bunların tamamını yapmaktadır!) Öyleyse, kim Allah'ı bırakıp da şeytanı velî edinirse, gerçekten açık bir kayba uğramıştır. 120. O onlara sadece va'dediyor ve kuruntu veriyor... Onlara, aldatmaktan başka bir amaçla va'detmiyor o şeytan! 121. Sığınakları Cehennem'dir bunların... Ondan kaçacak bir delik de bulamayacaklardır.

mm **mm**

>4^ *\jSXl*

'})£& &î\j il

— ^ Üauâ

SS/}\y.^>* *y

J^OİL» j İJ

122. İman edip salih amel işleyenleri ise altından ırmakların aktığı, ebediyen kalacakları cennetlere sokacağız. Allah'ın gerçek bir va'di olarak... Kim Allah'tan daha doğru sözlü olabilir? 123. (Ey Müslümanlar!) Bu iş (yani ebedî saadet) ne sizin kuruntunuzla ne de Ehl-i Kitab'ın kuruntusuyladır. Kim bir kötülük yaparsa onunla cezalandırılır ve Allah dışında kendisine velî de bulamaz yardımcı da... 124. Erkek olsun kadın olsun her kim mümin olarak salih amellerden işlerse, bunlar Cennet'e girer; kendilerine zerre kadar haksızlık edilmez. 125. Kim, kendisini en güzel biçimde Allah'a teslim edip de İbrahim'in dinine uymuş olan birinden daha güzel bir dine[80] sahip olabilir? Ki Allah İbrahim'i 'dost' edinmiştir. 126. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ındır. Allah her şeyi kuşatmaktadır (Muhît). 127. Kadınlar hakkında senden çözüm istiyorlar. De ki: Allah onlar hakkındaki hükmünü; 'Nikâhlamayı arzuladığınız için, onlara takdir edilen (miras)ı kendilerine vermediğiniz yetim kızlar ve zavallı çocuklar hakkında adaleti dürüstçe yerine getirmeniz gerektiği'ne ilişkin olarak size bu sûre(nin girişin)de* okunanlarla açıklamış bulunuyor. Hayır nâmına ne yaparsanız, Allah onu kesinlikle bilir.

* 'Kitab' cins isimdir; Arap dilinde, tek bir âyete de, bir sûreye de, Kur'ân'ın tamamma da kitab denilebilir. Ayrıca bkz. Bakara: 2'nin ilk dipnotu.

jrti- çUl \ L - f c l r

\ i

İpi' 1 \ ^L.

128. Şayet bir kadın; kocasının bir başkasīna gönül verdiğinden ya da yüz çevirdiğinden endişe ederse, (kadının, eşi üzerindeki bazı haklarından feragat etmesi suretiyle) ikisinin; aralannda bir anlaşma yaparak sulh olmalarında her ikisi için de sakınca yoktur. Sulh daima iyidir; çünkü nefisler kıskançlık eğilimindedir. (Her kadın kumayı kaldıramaz!) Sakınıp iyi geçinirseniz (ne âla! Yoksa), yaptıklarınızdan Allah haberdardır! 129. Aslında, ne kadar isterseniz isteyin, kadınlar arasında âdilâne hareket edemezsiniz. Hiç olmazsa, bir tarafa tamamen meyledip de ötekini askıdaymış gibi bırakmayın! Eğer sakınıp sulh olursanız, Allah gerçekten bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahim). 130. Ayrılırlarsa da (dünyanın sonu değildir, çünkü) Allah her birini nimetinin genişliği ile zenginleştirir. Allah; (lütfuyla, varlığıyla; kısaca her şeyi ile) geniştir, ‘mutlak hikmet sahibi’dir (Vâsi’, Hakim). 131. Çünkü göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah’ındır. Gerçek şu ki; Biz senden önce kitap verilenlere de size de hep “Allah’tan sakının!” diye emretmişizdir. Nankörce inkâr ederseniz, şüphesiz göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah’ındır. Allah’ın hiçbir şeye ihtiyacı yoktur; ‘bizatihi hamde lâyık’tır (Ganî, Hamîd). 132. Evet, göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah’ındır. Vekil olarak da Allah yeter. 133. Ey insanlar! O, dilerse sizi götürüp başkalarını getirir. Allah, buna kadirdir. 134. Kim dünya mükâfatını isterse, (bilsin ki) dünya mükâfatı da Âhiret mükâfatı da Allah’ın katindadır. Allah işitir, görür (Semi’, Basîr).

135. Ey iman edenler! tep Bizzat kendinizin, anababanızın veya akrabanızın aleyhine de olsa -bunlar zengin de olsalar fakir de olsalar-sadece adaleti esas alan ‘Allah şahitleri’ olun. -Çünkü Allah bu ikisine (yani, fakirlere ve zenginlere) sizden daha yakındır (onları O korur).- Duygularınıza kapılıp da adaletten ayrılmayın. Eğer (şahitlik ederken) dilinizi eğip büker ya da (şahitlik etmekten) kaçınırsanız, yaptıklarınızdan Allah haberdardır! 136. Ey iman edenler! Allah ve Resulüne; O’nun, Resulüne indirmekte olduğu kitaba ve daha önce indirdiği kitaplara iman edin. Kim Allah’ı, meleklerini, kitaplarını, peygamberlerini ve ‘Son Gün’ü inkâr ederse, şüphesiz derin bir dalâlete düşmüştür. 137. İman edip sonra inkâr eden, sonra tekrar iman edip yine inkâr eden, sonra da inkârları iyice pekişmiş olan kimseleri Allah ne bağışlar ne de doğru yola getirir. 138. Münafıklara; kendileri için can yakıcı bir azap bulunduğunu müjdele! 139. Onlar ki; müminleri bırakıp inkârcı nankörleri velî edinirler... İzzeti (yani, şan şeref ve gücü) bunların yanında mı arıyor bunlar?! Doğrusu izzet, tamamen Allah’ındır. 140. O size; “Allah’ın âyetlerinin inkâr edildiğini ve onlarla alay edildiğini işittiğinizde, başka bir konuya geçinceye kadar onların yanında oturmayın, yoksa onlar gibi olursunuz!” gerçeğini bu kitapta* indirmişti. Allah bütün münafıkları ve inkârcı nankörleri mutlaka Cehennem’de toplayacaktır.

ûjs îyüjl i
Jjj JJAj*jll
(J-Âliîj>-^/1 JJ* Aüt
I* JLJ ijj&> \yjk Ç QÜ! 15^ 1 !u^)
c/l\ f|| Cğ û%pL üt|| •Suı
L^-İy^L-j j AÜİ ÇZJU IŞİol I
-*4^'
lj 11 <5^

* Bkz. En’âm: 68.

i^C^> JLîlijî lî Oî^SUJ o^o^ jî2

^ ^r*<jb!î->^ iil ^•lüüî

p&£>ğ%ij ^ÛJİÖJCS' y la îjJL^Jt

S£* «î £fi #$£ jf? ^ üZc%XZ0yıI

'y*|*c$| l^ti 0')Lu-jİ^^

-A>^* > <jO j^i \ öj i ^ «-lQ,j^ (^yuSCi \ îj j^jJ>')l

ojj|p Luî bjlali ^k=cİ£- 4jş_i

||1

i_y-aU-îj 4jiL 1y^ail C-\j \^tLyaîj I j] \ Sf)

4)A \ £-* Aîl JL^İo

^4r=^j'JbtMjiA J^jLajL» f^| ldLxk£-lj>-1 ğojil1

f^l Ca-.Ar-\s£s>[Zi4»\ö^j^'* j,>A

141. Onlar ki; sizi gözetleyip dururlar: Allah tarafından size bir fetih müyesser olduğunda, “Biz sizinle beraber değil miydik?” derler; (zaferden) inkârcı nankörlere bir pay düşerse, onlara da; “Biz sizi ele geçiremez miydik?! Sizi müminlerden biz korumadık mı?!” derler. Kıyamet Günü aranızda Allah hâkimlik edecektir! Allah, müminlerin aleyhine inkârcı nankörlere asla fırsat vermeyecektir. 142. Şüphesiz münafıklar Allah’ı aldatmak isterler; aslında O onları aldatmakta (oyunlarım başlanna geçirmekte)dir. Namaza kalktıklarında tembel tembel kalkarlar. Hem de insanlara gösteriş[81] yaparak... Allah’ı pek az anarak... 143. Onlara da bunlara da iltihâk etmeksizin; ikisi arasında bocalayarak... Allah’ın saptırdığı kimseye sen yol bulamazsın. 144. Ey iman edenler! Müminleri bırakıp da inkârcı nankörleri velî edinmeyin. Kendi aleyhinize Allah’a apaçık bir kanıt mı vermek istiyorsunuz?! 145. Şüphesiz münafıklar Ateş’in en alt tabakasmdadırlar... Asla bir yardımcı da bulamayacaksın onlar için! 146. Dönüş yaparak durumlarını düzeltenler, Allah’a sımsıkı sarılanlar ve (ihlâs ve tevhit ile) dinlerini Allah’a has kılanlar müstesna... Bunlar, müminlerle beraberdirler. Allah da müminlere büyük bir mükâfat verecektir. 147. Siz şükredip iman ettiğiniz takdirde, Allah size neden azap etsin ki? Allah iyiliği karşılıksız bırakmaz; ‘mutlak ilim sahibi’dir (Şâkir, Alîm).

I

â' -dj>3 «il

148. Allah; çirkin sözün alenen söylenmesini sevmez; -haksızlığa uğrayanlarmki hariç...- Allah işitir; ‘mutlak ilim sahibi’dir (Semî’, Alîm). 149. Bir hayrı açıkça ya da gizlice yapsanız yahut bir fenalığı affetseniz, Allah gerçekten affedicidir, kudretlidir (Afîivv, Kadîr). 150. Allah ve resullerini nankörce inkâr edenler, “Bir kısmına iman ediyoruz, ama bir kısmını inkâr ediyoruz!” diyenler, Allah ile resullerinin arasını ayırmak isteyenler ve bu ikisinin arasında (münafıkça) bir yol tutmak isteyenler;

I ^ AJ^ A AjijcLal I

1U1 Ijlö- ı1 pii UÎî j 1 J

^ j^LÎSj

151. bunlardır işte, gerçek inkârcılar, asıl nankörler... ki alçaltıcı bir azap hazırlamışadır Biz, inkârcı nankörlere... 152. Buna karşılık, Allah ve resullerine iman edip onlardan hiçbirini diğerinden ayırmayanlar; bunlara da Allah mükâfatlarını ileride verecektir. Allah bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahîm). 153. Ehl-i Kitap; senin, gökyüzünden üzerlerine bir kitap indirmeni istiyor... Musa’dan bundan daha büyüğünü istemiş ve “Bize Allah’ı açıkça göster!” demişlerdi... Ama zulümlerinden dolayı kendilerini yıldırım çarpmıştı. Kendilerine açık deliller geldikten sonra da tutup o buzağıya taptılar! Fakat sonuçta Biz bunu affettik; Musa’ya da apaçık bir güçlü kanıt verdik. 154. Verdikleri söz(e riayet etmemeleri) sebebiyle Tûr’u üzerlerine kaldırdık. Ve onlara; “Kapıdan secde ederek girin” dedik; yine onlara; “Cumartesi konusunda aşırı gitmeyin” dedik ve onlardan ağır bir söz aldık.

^L OİJ-1 *J>~

0

155. İşte; sözlerini tutmamala-
n, Allah'ın âyetlerini nankörce
inkâr etmeleri, peygamberlerini
haksız yere öldürmeleri, "Kalp-
lerimiz perdeli!" demeleri yü-
zünden... -ki aksine, Allah on-
ların kalplerini kendi inkârları
yüzünden mühürlemiştir; onun
için, birazı hariç, iman etmez-
ler.- 156. Evet, inkâr etmeleri ve
Meryem'e attıkları büyük iftira
yüzünden... 157. Özellikle de;
"Mesih'i (!), Allah'ın elçisi (!)
Meryemoğlu İsa'yı gerçekten biz
öldürdük!" demeleri yüzünden
(lânetlendiler). Oysa onu ne öl-
dürmüş ne de haça germişlerdi...
Ancak, onlara öyle gösterildi. Bu
hususta anlaşmazlığa düşenler,
ondan yana tam bir şüphe içinde-
dirler; sadece zanna dayanmak-
tadırlar; onu yakînen öldürmüş
değildirler.[82]158. Aksine Allah, onu kendi katına yükseltmiştir. Allah 'mutlak iz-
zet ve hikmet sahibi'dir (Aziz, Hakîm). 159. Ehl-i Kitap'tan hiç kimse yoktur ki,
ölmeden önce buna iman edecek olmasın. Kıyamet Günü o da aleyhlerinde şahit
olacaktır.* 160. Yine, zulmetmeleri ve (insanları) Allah yolundan döndürmeleri
yüzünden, kendilerine helâl kılınmış tertemiz şeyleri Yahudilere yasakladık. 161.
Bir de kendilerine yasaklandığı hâlde o faizi almaları; insanlann mallarım haksız
yere yemeleri yüzünden... can yakıcı bir azap hazırladık içlerindeki inkârcı nan-
körlere! 162. Fakat içlerindeki; ilimde derinleşmiş olanlar, sana indirilen kitaba
da senden önce indirilmiş olanlara da iman eden müminler; özellikle, sözde değil
özde; gerçek dindarlar ve benliklerini arındırmak için verenler, Allah'a ve 'Son
Gün'e iman edenler; işte bunlara yakında muazzam bir mükâfat vereceğiz.

* İsa Mesih'in Kıyamet Günü edeceği şahitlik için bkz. Mâide: 116-120.

mum mm

163. (Peygamber olmak g|||g için, gökyüzünden kitap 0|j| getirmek gerekmiyor. Çünkü Allah elçi seçtiği kullanıla ‘vahy'eder..*) Tıpkı, Nuh’a ve ondan sonra gelen peygamberlere; İbrahim’e, İsmail’e, İshak’a, Yakub’a ve torunlarına, İsa’ya, Eyyûb’a, Yunus’a, Harun'a ve Süleyman’a vahyettiğimiz gibi, şüphesiz sana da vahyetmekteyiz... ki Davud’a da Zebur[83] vermiştik. 164. Daha önce sana anlatmış olduğumuz resullerle, sana anlatmadığımız resullere de (vahyettiğimiz gibi)... ki Allah Musa ile basbayağı konuşmuştu. 165. Müjdeleyici ve uyarıcı resullere de (vahyetmiştik)... ki, bu elçilerden sonra insanların Allah’a karşı mazeretleri kalmasın. Allah ‘mutlak izzet ve hikmet sahibi’dir (Azîz, Hakim). 166. (İnsanlar inkâr ediyor) ama Allah; ‘sana indirdiklerini ilmiyle indirdiği’ konusunda şahitlik eder. Melekler de şahitlik ederler, ama şahit olarak Allah yeter. 167. Nankörce inkâr edip Allah yolundan uzaklaşanlar gerçekten derin bir delâlete düşmüşlerdir. 168. Zulmederek nankörce inkâr edenleri, tabiî ki Allah bağışlamayacak ve onları yola getirmeyecektir! 169. İçinde ebediyen kalacakları Cehennem’in yolu hariç... ki bu, Allah için çok kolaydır. 170. Ey insanlar! Peygamber size Rabbinizden gerçeği getirdi. O hâlde, kendi hayrınıza olmak üzere iman edin. Nankörce inkâr ederseniz, (O’nun sizin imanınıza ihtiyacı yoktur) şüphesiz, göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah’ındır. Allah ‘mutlak ilim ve hikmet sahibi’dir (Alîm, Hakîm).

ajyjt \ Jyil IAJ |w|

f *sı.* / 1*jJo*

bj&S o\j ^$Cı *j&~* îjLı±*s*> ı J

0

Bkz. Şura: 52 ve dipnotu.

pi==s^ i jjjLİö k^ll^s=ij\ Jjkls

-4A>

£\\-4i!

^2-^ j $ i^=j ^JV 1 Â & J

T ^3 0 1 ~. r.fl

5O^J

'3-^3 ! LİIj ^_3i 05 p* (V^J^ p^-âj^

^Û i J Dj 3! ÖJ J 05 p4^ 0J^,,

^ lia^ 'jj>jjjîyljj£ojoîcÂİ f'&r*-^

^j£3â,*İ^^£s>\j 4İIJ î

171. Ey Ehl-i Kitap! Dininizde aşırıya kaçmayın; Allah hakkında sadece gerçeği söyleyin. Meryemoğlu İsa Mesih; Allah’ın resulü, Meryem’e ilettiği kelimesi ve kendisinden bir ruhtur (iman ve insanlık ateşini canlandıracak ilahi bir soluktur). O hâlde, Allah ve resullerine iman edin. “Üç!” deyip durmayın; kendi yarannıza olarak bundan vazgeçin. Allah sadece bir tek tanrıdır; çocuğu olmaktan münezzehtir. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O’nundur. Vekil olarak da Allah yeter. 172. Mesih Allah’ın kulu olmaktan asla yüksünmez; gözde melekler de... Kim büyüklük taslayarak O’na kulluk etmekten yüksünürse, bilsin ki; O, yakında hepsini kendisine haşredecektir. 173. İman edip salih amel işleyenlere mükâfatlarını ödeyecek ve lütfuyla bunu daha da artıracaktır. Büyüklük taslayarak kulluk etmekten yüksünenleri ise can yakıcı bir azaba çarptıracak ve kendilerine Allah’tan başka bir velî ve yardımcı bulamayacaklardır. 174. Ey insanlar! Rabbinizden size bir kanıt geldi; size apaçık bir nur indirdik. 175. Artık, her kim Allah’a iman edip ‘o’na tutunursa, O; bunları rahmetine sokar ve onları kendisine götüren dosdoğru bir yola getirir.

w mmm

176. (Sûrenin girişinde mirasın nasıl paylaştırılacağı açıklanmıştı... Son olarak:) Senden çözüm istiyorlar. De ki: kelâleten (yani ölenin usul ve fürûu olmaksızın) kalan miras hakkında size Allah şu çözümü sunuyor: Şayet bir erkek; çocuğu olmayıp da bir kız kardeşi varken ölürse, bıraktığının yarısı kız kardeşine* kalır. Fakat onun çocuğu yoksa kendisi ona tamamen mirasçı olur. Şayet iki kız kardeş varsa, bu ikisine; (müteveffa ağabeylerinin) bıraktığı malın üçte ikisi düşer. Eğer erkekli kızlı üç veya daha fazla kardeş varsa, erkeğe iki kız hissesi düşer. Şaşırırsınız diye, Allah size açıklıyor. Allah her şeyi hakkıyla bilir.

kİ Jİ <&pc.

cuij-'İ

iy â ($ £ 0 i

ıj^jJ^ıLrûEVJA^IİAÎI L£-£Î 1

IJİJUJ'İJ eSjİîl j îj-ÛL*ü

^l? ıjt

5- MÂİDE SÛRESİ

{Medine'de; hicretten sonra indirilmiştir. 120 âyettir.

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Ey iman edenler! Akitleri yerine getirin... (Birazdan) size okunacak olanlar dışında bütün hayvanlar -yalnız, ihramlı iken avlanmayı helâl görmemek şartıyla- size helâl kılınmıştır. Şüphesiz, Allah dilediğine hükmediyor. 2. Ey iman edenler! Allah'ın simgelerini, haram ayı, hediye kurbanlığı, gerdanlıktı hayvanları ve Rablerinden bir lütuf ve rıza talep ederek Beyt-i Harâm'a yönelenlere ilişmey)i helâl saymayın. İhramdan çıkınca avlanın. Sizi Mescid-i Haram'dan alıkoydukları için bir kavme duyduğunuz hınç, sizi haddi aşmaya sürüklemesin. Siz, iyilik ve takvada yardımlaşın; günahta ve saldırganlıkta yardımlaşmayın ve Allah'tan sakının, çünkü Allah'ın cezalandırması gerçekten şiddetlidir!

* Bu. ana baba bir ya da baba bir kardeşin hakkıdır; ana bir kızkardeşin hakkı ise 1/6'dir.

^-Mj Âılll \ j*~

J Âö-uJödJul \j e i\j la-^^A^

̤>ı <3^£?it»JJolSil^llî

& i <L>Î 'ı_r£

■-JUİIJ 4İıi iuiiî i

3. Ölü, kan, domuz eti, Allah'tan başkası adına boğazlanan; (canları çıkmadan evvel yetişip) boğazlayarak 'temiz'leştirdiğiniz müstesna olmak üzere, boğulan, vurulan, yuvarlanan, süsülen, (bir parçasını) yırtıcıların yediği, dikili taşlar üzerinde boğazlanan hayvanlar(ı yemeniz); aynca, fal oklarıyla kısmet aramanız size haram kılınmıştır. -Bunlar fasıklıktır. Bugün, inkârcı nankörler (sizi) dininizden (döndürmekten) ümitlerini kesmişlerdir. Öyleyse, onlardan korkmayın, Benden korkun! Bugün üzerinizdeki nimetimi tamamladım; dininizi ikmâl ettim ve sizin için din olarak İslâm'dan (yani, 'emir ve yasaklanma teslimiyet göstermek'ten) razı oldum.- Bununla birlikte her kim açlıktan bîtap düşer de, günah işleme kastı olmaksızın bunlardan yemeğe mecbur kalırsa, Allah gerçekten bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahîm). 4. Sana, nelerin kendilerine helâl kılındığını soruyorlar. De ki: Tertemiz ve hoş olan şeyler size helâl kılınmıştır. Allah'ın size öğrettiği sayesinde alıştınp eğittiğiniz avcı hayvanların sizin için tuttuklarını yiyin ve onları ava salarken Allah'ın adını anın (ki, avı öldürse de yemeniz helâl olsun). Ve Allah'tan sakının; Allah son derece hızlı hesap görür. 5. Evet, tertemiz ve hoş olan şeyler size helâl kılınmıştır: Kitap verilenlerin yemeği size helâldir, sizin yemeğiniz de onlara helâldir. İffetli mümin kadınlar ve sizden önce kitap verilenlerden iffetli kadınlar; mehirlerini kendilerine verdiğinizde, namuslu bir şekilde; (onlarla) zina etmeksizin ve gizli dost tutmaksızın size helâldir. Her kim (bu hükümlere) iman etmeyi reddederse, yaptıkları boşa gider ve Âhirette hüsrana uğrayanlardan olur.

T- ^ . 4 *^

\ jjJâ-jic- AÜ \ <L))<ül 1 îyu lj LX*İJIJ

0

6. Ey iman edenler! Namaz kılmaya kalktığınız zaman; yüzlerinizi, dirseklerinize kadar ellerinizi ve topuklarınıza kadar ayaklarınızı yıkayın ve başınıza meshedin. Cünüpseniz, hemen temizlenin. Hasta veya yolculukta iseniz yahut tuvaletten gelmişseniz ya da kadınlara (cinsel) temasta bulunmuş da su bulamamışsanız, o zaman temiz bir toprağa yönel(erek teyemmüm ed)in; onunla yüzlerinizi ve ellerinizi meshedin. Allah, size zorluk çıkarmak istemez; sizi tertemiz kılmak ve üzerinizdeki nimetini tamamlamak ister... ki şükredesiniz. 7. Allah'ın üzerinizdeki nimetini ve O'nunla yaptığınız anlaşmayı hatırınızdan çıkarmayın; -ki "İşittik ve itaat ettik!" dediğinizde sizi bununla bağlamıştı.- Allah'tan sakının. Allah, gerçekten sinelerin özünü bilir (zihinlerin en derin bölgelerine bile vâkıftır). 8. Ey iman edenler! Sadece Allah'ı hesaba katan, adalete riayetkâr şahitler olun. Bir topluluğa karşı kininiz sakın sizi adaletsizliğe sürüklemesin. Âdil olun -bu, takvaya daha yakındır- ve Allah'tan sakının; yaptıklarınızdan Allah gerçekten haberdardır! 9. İman edip salih amel işleyenlere Allah, mağfiret ve büyük bir mükâfat va'detmektedir.

\\^Ş£ 0

^ öl fy (V-fc '^^===cXe.

yıl îyjlj _Cİ

L*-5.UL>-1

10. Nankörce inkâr edip âyetlerimizi yalanlayanlar; cayır cayır yanan Ateş'in sahipleri de bunlardır işte... 11. Ey iman edenler! Allah'ın üzerinizdeki nimetini hatırlayın ve Allah'tan sakının. Hani, bir toplum sizi yakalamaya kalkmıştı da; O, bunların ellerini üzerinizden çekmişti... O hâlde, sadece Allah'a güvenip dayansınlar müminler. 12. Gerçek şu ki, -İsrailoğullanndan on iki temsilci seçmiştik ve- Allah onlardan söz alarak şöyle buyurmuştu: "Şüphesiz Ben sizinle birlikteyim; siz (gerçek birer dindar olarak) namazı dosdoğru kıldığınız, benliğinizi arıtmak için verdiğiniz, Benim resullerime iman edip onlan desteklediğiniz; özellikle, (kamu yaranna harcanmak üzere) Allah'a güzel bir 'borç' verdiğiniz takdirde, hiç şüpheniz olmasın ki; sizin kötülüklerinizi örteceğim ve sizi altından ırmakların aktığı cennetlere sokacağım. Dolayısıyla, bundan sonra içinizden her kim inkâr ederse, şüphesiz doğru yoldan sapmış olur.'' 13. İşbu anlaşmalarına bağlı kalmadıkları için, onları lânetledik ve kalplerini katılaştırdık. (Kutsal kitaplarında) kendilerine öğütlenenlerin bir kısmını nisyâna terk ettikleri gibi, kelimelerin de yerlerini değiştiriyorlar! İçlerinden pek azı müstesna, bunlardan daima hainlik göreceksin. Sen bunları atlet ve aldırma. Şüphesiz, Allah ihsan üzere hareket edenleri sever.

ljc5j-l^<ûLJ^J! U y j j (^JA\

ij 1 ü*' ,tî^. ^ UA== 1 ılı ılci_£13

■'Mff&S

^L^yJİ^A^ıül ^j) la ^Â^-=»JLÂ] fj|l

A—^ J ->^-4 ^ • y^ ƟL».İİÇJ\

'J.-& ^-“5 ^

14. “Biz Hıristiyanız” diyenlerden de söz almıştık. Ama onlar da kendilerine öğütlenenlerin bir kısmını nisyâna terk ettiler! Bu yüzden, Kıyamete kadar aralarına düşmanlık ve öfke saldık. Allah; ustaca yapageldikieri[84] şeyleri ileride kendilerine bir bir haber verecektir. 15. Ey Ehl-i Kitap! İşte, size Resûlümüz geldi... O; kitaptan gizleyip durduğunuz şeylerin çoğunu size açıklıyor ve çoğunu da es geçiyor. Gerçekten, size Allah’tan öyle bir nur; öyle açık seçik bir kitap gelmiş bulunuyor ki; 16. Allah, rızasını gözetenleri onunla selâmet yollarına iletir; izniyle onları karanlıklardan aydınlığa çıkartıp dosdoğru bir yola getirir. 17. Gerçek şu ki; “Meryemoğlu Mesih Allah’ın ta kendisidir” diyenler nankörce inkâr etmişlerdir. De ki: Al-

Meryemoğlu Mesih’i, anasını ve yeryüzünde olanların tamamını helâk etmek istese, kim Allah’a karşı koyabilir? Göklerin, yerin ve arasındakilerin mülkü tamamen Allah’ındır; dilediğini (dilediği şekilde) yaratır (ve bu, o şeyin O’nun oğlu olmasını gerektirmez!) Allah her şeye kadirdir.

\ Al}

4İ\j

İJP ^(^} jÂ^

i«££^1 Jtsî

18. Yahudiler ve Hıristiyanlar: “Biz Allah’ın oğullan ve sevgileriyiz.” de(yerek kendilerine bir ayncalık atfet)mekteler. De ki: Günahınız yüzünden size neden azap ediyor öyleyse?! Aksine, siz de O’nun yarattığı birer beşersiniz. O; dilediklerini bağışlıyor, dilediklerine azap ediyor... Göklerin, yerin ve ikisi arasında ne varsa hepsinin mülkü Allah’a ait... Yalnızca O’nadir aynca, nihaî dönüş! 19. Ey Ehl-i Kitap! Evet, size Resûlümüz geldi... Peygamberlerin arasının kesildiği bir dönemde gerçekleri size açıklıyor ki, “Bize müjdeci ve uyarıcı gelmedi!” demeyesiniz. Çünkü size gerçek bir müjdeci ve uyarıcı gelmiş bulunuyor. Allah her şeye kadirdir. 20. Hani, Musa, kavmine şöyle demişti: “Ey kavmim! Allah’ın üzerinizdeki nimetini hatırlayın. Hani, içinizden peygamberler çıkarmış sizi bağımsızlaştırmış ve hiç kimseye vermediklerini size vermişti.” 21. “Ey kavmim! Allah’ın, (zamanında, şartlı olarak) size yazdığı[85] kutsal topraklara girin. Gerisingeri dönmeyin; yoksa (kazanacak yerde) hüsrana uğrayanlara dönersiniz!” 22. “Ey Musa!” demişlerdi; “Şüphesiz, orada, tuttuğunu koparan zorlu bir toplum var! Onlar kendiliğinden oradan çıkmadıkça kat’iyyen oraya gir(e) meyiz!.. Ancak, kendiliğinden oradan çıkarlarsa, gireriz.” 23. Korkanlar arasında bulunup da Allah’ın, nimetine erdirdiği[86] iki adam (Yuşa ve Kaleb) ise demişti ki: “Onların üzerine kapıdan yürüyün; oraya girdiğinizde, şüphesiz galip gelecek sizlersiniz. Allah’a güvenip dayanın; müminseniz.”

24. “Ey Musa!” demişlerdi; “Onlar orada oldukça biz oraya asla gir(e)meyiz. (Firavun’a karşı bizim yerimize nasıl O cenk ettiyse* yine) Rab- i binle birlikte gidin ikiniz savaşın; biz burada otu-rup bekleriz!” 25. Demişti ki: “Ya Rabbi! Ben, sadece kendime ve kardeşime sahibim. Artık bizimle fasık kavmin arasını ayır.” 26. O da şöyle buyurmuştu: “Orası bunlara kırk yıl haram edilmiştir! Bölgede şaşkın şaşkın dolaşacaklar!.. Bu fâsık kavim için gam yeme.” 27. Adem’in iki oğlunun kıssasını onlara doğru şekliyle oku. Hani, her ikisi de birer kurban sunmuştu da birinden kabul edilmiş, diğerinden edilmemişti. Bu; “Seni mutlaka öldüreceğim!” deyince, o şöyle demişti; “Allah ancak müttakîlerden kabul eder.” 28. “Beni öldürmek için elini bana uzatsan da ben seni öldürmek için elimi sana uzatacak değilim. Çünkü ben Âlemlerin Rab-bi Allah’tan korkarım.” 29. “Dilerim; sen hem benim günahımı hem de kendi günahını yüklenip Ateş sahiplerinden olursun... ki budur zalimlerin cezası!” 30. Bunun üzerine, nefsi, onu kardeşini öldürmeye itti; o da onu öldürdü ve hüsrana uğrayanlardan oldu. 31. Sonra Allah, kardeşinin cesedini nasıl gömeceğini göstermek için, ona yeri eşeleyen bir karga gönderdi.[87] “Yazıklar olsun bana! Ben şu karga kadar bile olmaktan âciz mi kaldım ki bir kardeşimin cesedini gömemedim?!” dedi ve nedamet gösterenlerden oldu.

<3 13 ^ lj£5kiİIj£ijJj cÂ

AİÎ^aVÇk CgjU JU f|pi

«^İni-ı^îf^ öl» ofjVt tis<3

\>£j Ç> Uf Sı: ^lU^Jıj 4

T: J

dlc Öİ |t*| öy^»l ÇJJ

l -ÇlA 1 öl oy»xct'£jjJbji3 J Is

Hz. Musa, Firavun ve ordusu ile deniz arasında kaldıklarında “Rab sizin için cenk edecek ve s susacaksınız.” demişti (Ahd-i Atik, Çıkış, XIV, 14).

\\r

/• ss*s* ■

JGU

r;.

.el Jıicii

i' j P âl \

^ jL-pJyLİ-aîsi

32. İşte bu yüzden, İsrailoğullannın üzerine yazdık ki; “Her kim -bir can veya yeryüzünde bozuculuk çıkarma karşılığı olmaksızın- birini öldürürse, bütün insanları öldürmüş gibi olur. Kim de bir cana hayat verirse, o da bütün insanlara hayat vermiş gibi olur.” Peygamberlerimiz onlara apaçık delillerle geldiler; ama, inanın, bundan sonra dahi, birçoğu yeryüzünde aşın gitmekte! 33. Allah ve Resulü ile savaşanların ve yeryüzünde bozuculuk yapmak için koşturanların cezası; ya öldürülmek ya asılmak ya el ve ayaklarının çaprazlama kesilmesi ya da yerlerinden yurtlarından sürülmektir. Bu, onların dünyadaki rüsvaylıklandır; onlar için Âhirette de muazzam bir azap vardır. 34. Yalnız, siz kendilerini ele geçirmeden evvel dönüş yapanlar müstesna. Allah gerçekten bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gatur, Rahim). 35. Ey iman edenler! Allah’tan sakının ve sizi O’na yaklaştıracak vesileyi arayın; O’nun yolunda cihad edin ki felâha eresiniz. 36. Şüphesiz, yeryüzündeki her şey ve bunun yanında bir o kadarı daha inkârcı nankörlerin olsa ve Kıyamet Günü’nün azabından kurtulmak için onu fidye verecek olsalar, onlardan kabul olunmaz. Can yakıcı bir azaptır bunların hakkı!..

mim

»ez*

^
UMl/;T£ıi£j

gllb Jj^ılj L^-J

^AŞO^^İIAS <>• 4» A*? c^sVç .-«y<tt

$ 0 ^^*^44^255

^ j ' ÜiJ0^ ' Sö'&jÇ^ -C^yjJ l N/

|C4>_>lâ û-îJj-2 J 4^A'J*cr)ü

^ (/>&

■2-2? OjS^t -4y|j^S-^-^

öl J °J-^>*3! jöb>_^Jj_}\ ölö_JÂJ

-İ-J4JUİ J^JÖ-J

i ^4-4^ _>c5j^-LÎ Jİ1

37. Ateş'ten çıkmak isterler, ama oradan çıkacak değillerdir. Onlar için temelli bir azap vardır. 38. Erkek hırsızın ve kadın hırsızın ellerini; yaptıklarına karşılık Allah tarafından ibretlik bir ceza olarak kesin! Allah 'mutlak izzet ve hikmet sahibi'dir (Azız, Hakîm). 39. Kim de zulmettikten sonra dönüş yapar, durumunu düzeltirse, Allah onun dönüşünü elbette kabul eder. Allah bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gaför, Rahim). 40. Bilmez misin ki; göklerin ve yerin mülkü tamamen Allah'ındır; dilediğine azap ediyor, dilediğini bağışlıyor ve Allah her şeye kadirdir? 41. Ey peygamber! Nankörce inkâr etmekte koşturanlar seni üzmesin. Şu; ağızlarının ucu)yla "İman ettik." dedikleri hâlde kalpleri iman etmeyenler ve Yahudiler... Sürekli yalana kulak verenler; daima, 'senin yanına gelmeyen başka bir kavmin sözünü dinleyen'ler... ki bunlar kelimelerin yerlerini değiştirirler de; "Şayet size şu verilirse (Muhammed'in dinini) alın, o verilmezse uzak durun!" derler. Allah'ın (çeşitli bela ve sorunlarla) imtihan ed(ip iç yüzlerini ortaya koy)mak istediği işbu kimseler için, sen Allah'a karşı hiçbir şeye mâlik değilsin. Bunlardır işte, kalplerini Allah'ın temizlemek istemediği kimseler! Bunların hakkı, dünyada rüsvaylıktır; Âhirette de muazzam bir azap vardır bunlar için!..

ÜjiÜ c4M=Z

Î43ÖI

jS£2^2.Çii,;£ıî

U[^ C*j

o4'

^iiâ^-ouİ LJ jL>^/ \j 5k~l) \j İjllfc

İıdJîî^İj^îTl^^v^^

A/^ < /#/V ^///s s * >'"**' S s *=* */* ^
>504^3 o^J ^>US U*5 jJLi^j 6>^-' j

^Çg0 Û££Sî;U $Tq

yyç^S-^S ik\<^J-k%C*H\

^ j_jlHsiİ"î p-k <Jİ^|jlâ illt J_y *1 p-^=L^. JÜ

42. Sürekli yalana kulak verir, daima rüşvet yerler! (Mahkemeleşmek için) sana gelirlerse, ister aralarında hakemlik et, ister onlardan yüz çevir. Onlardan yüz çevirirsen, sana hiçbir zarar veremezler. Ama, hakemlik edecek olursan, aralarında adilane hakemlik et; çünkü âdil olanları Allah sever. 43. Tevrat yanlarında olduğu hâlde ve Allah'ın hükmü orada mevcutken nasıl seni hakem tayin ediyorlar; sonra da (verdiğin hükümden) yüz çeviriyorlar?! Bunlar, mümin değiller![88] 44. Şüphesiz, içinde hidayet ve nur bulunan Tevrat'ı Biz indirmiştik. Kendilerini Allah'a teslim etmiş peygamberler, Yahudilerin hukukî ihtilâflarını onunla hükme bağlarlardı. Rabbaniler ve bilginler de; gerçekliğine şahitlik ettikleri Allah'ın kitabından hassasiyetle korumaları istenen hükümlerle (aynı görevi yerine getirirlerdi). O hâlde, siz de (ey çağdaş Yahudi din adamları!) insanlardan korkmayın; Benden korkun! Âyetlerimi az bir paha karşılığı satmayın. Kim Allah'ın indirdiğiyle hükmetmezse, bunlardır işte, inkârcı nankörler! 45. Orada onlara yazmıştık ki; "Cana can, göze göz, buruna burun, kulağa kulak, dişe diş... Yaralamalarda da kısas... Ama kim gönüllü olarak hakkından vazgeçerse, bu kendisi için bir kefaret olur." Kim Allah'ın indirdiğiyle hükmetmezse, bunlardır işte, zalimler!..

46. Meryemoğlu İsa'yı da önündeki Tevrat'ı doğrulayıcı olarak onların izinden gönderdik. Ve ona; içinde hidayet ve nur bulunan, önündeki Tevrat'ı doğrulayıcı, müttakîler için bir kılavuz ve öğüt olan Incil'i verdik. 47. İncil ehli de Allah'ın onda indirdikleri ile hükmetsin. Kim Allah'ın indirdiğiyle hükmetmezse, bunlardır işte, fasıklar!.. 48. (Resulüm!) Önündeki kitapları doğrulamakla kalmayıp aynı zamanda doğrultan bu kitabı da sana gerçek olarak indirdik. Onların arasında Allah'ın indirdiğiyle hakemlik et. Bunların arzu ve ihtiraslanna uyarak sana gelen haktan sapma. (Yahudi, Hıristiyan ve Müslümanlar olarak) her birinize bir şeriat ve bir yol verdik. Allah dileseydi, hepinizi tek bir ümmet yapardı. Fakat O; sizi, size verdikleriyle deneyecek olduğu içindir ki böyle yaptı. Öyleyse, (insanlık için) hayırda yarışın. Hepiniz, sonunda Allah'a döneceksiniz ve O; ayrılığa düştüğünüz şeyleri size bir bir haber verecek... 49. Bir de, aralarında Allah'ın indirdiğiyle hakemlik etmen için...* Onların arzu ve ihtiraslarına uyma; dikkat et de, Allah'ın sana indirdiği bazı hükümlerden seni vazgeçilmesinler. Yüz çevirirlerse, bil ki; bir kısım günahları yüzünden Allah onları cezalandırmak istiyor demektir. Bu insanların birçoğu gerçekten fasıktır. 50. Yoksa bunlar (haktan, hukuktan tamamen uzak) Cahiliye hükmünü mü istiyorlar?! Yakın sahibi bir toplum için, kim Allah'tan daha iyi hükmedebilir?

CJULI l» J JJ>J hJjA\

^ ≏=dju>J AîS-i&Jj

h*— p - 4 » frTjÂİ l Jjjî

* Yani Kur'ân'ı sana indirmemizin bir sebebi de budur.

^ W . ^ *4, s"* A. . (jruiUt

A?3!

Şi»

J||v 51. Ey iman edenler! Ya-
(pg| hudi ve Hıristiyanları velî edinmeyin. Onlar birbirlerinin velîsidir. İçinizden her kim onları velî edinirse, o da onlardandır. Zalim bir kavmi Allah elbette doğru yola getirmez. 52. Kalplerinde hastalık olanların; "Bize bir felaket gelmesinden korkuyoruz!" diyerek onların arasında koşuştuklarını görüyorsun. Umulur ki, Allah fethi müyesser kılar ya da kendi katından bir başka şey getirir de, içlerinde gizledikleri şeyden dolayı pişman olurlar. 53. Ve iman edenler şöyle derler; "Kesinlikle sizinle beraber olduklarına dair bütün güçleriyle Allah'a yemin edenler bunlar mıydı?" Amelleri boşa gitmiş ve (felâha ereceklerine) hüsrana uğrayanlara dönmüşlerdir. 54. Ey iman edenler! İçinizden her kim dininden dönerse, Allah; kendisinin sevdiği, onların da kendisini sevdikleri; müminlere karşı alçakgönüllü, inkârcı nankörlere karşı ise zorlu öyle bir kavim getirir ki; hiçbir kınayıcımn kınamasından korkmadan Allah yolunda cihad ederler. Bu (din; bir külfet değil) Allah'ın lütfudur; O'nu dilediğine veriyor. Allah; (lütfuyla, varlığıyla; kısaca her şeyi ile) geniştir, 'mutlak ilim sahibi'dir (Vâsi', Alîm). 55. Sizin velîniz sadece Allah ve Resulü ile o müminlerdir ki; saygıyla eğilerek namazı dosdoğru kılar, zekâtı verirler. 56. Kim Allah'ı, Resulünü ve müminleri velî edinirse, galip gelecekler elbette Allah'ın taraftarlarıdır. 57. Ey iman edenler! Sizden önce kendilerine kitap verilenlerden dininizi alay ve eğlence konusu yapanları ve inkârcı nankörleri velî edinmeyin. Müminseniz, Allah'tan sakının.

M \u mm

^ 3Jdf\

\^J ZÂl iS^-

jj Jj İj) lîlç

dİJ^Jyi

IuIIaULLÎc^pÜİ eli \j

58. (Onlar ki; ezan okuyarak Müslümanları) namaza çağırdığınızda. onu alay ve eğlence konusu yaptılar! Bu, akletmeyen bir topluluk olmalarındandır. 59. De ki: Ey Ehl-i Kitap! Sırf, Allah'a ve sadece kendimize indirilenlere değil, daha önce indirilenlere de iman ettiğimiz için mi; çoğunuz fasık olduğunuz için mi bizi cezalandırmaya çalışıyorsunuz?!
60. De ki: Ben size; Allah katında bundan daha kötü bir ceza söyleyeyim mi? O kimseler ki; Allah onları lânetlemiş, onlara gazap etmiş ve içlerinden maymunlar, domuzlar ve ‘tâğut uşakları’ çıkarmıştır.
İşte bunlar yer bakımından daha kötü ve doğru yoldan daha fazla sapmış kimselerdir!.. 61. Size geldiklerinde; “İman ettik.” diyorlar. Oysa yanınıza inkârla girip yine inkârla çıkmışlardır! Bunların gizlemekte olduğu şeyleri Allah çok iyi bilir! 62. Bunlardan birçoğunun; günahta, düşmanlıkta ve rüşvet yemekte yarıştığını görürsün. Bu yaptıkları, gerçekten kötüdür! 63. Gerek Rabbaniler gerekse bilginler; günah söylemekten ve rüşvet yemekten bunları vazgeçirmeye çalışsalar ya?! Gerçekten kötüdür bu ustaca yaptıkları! 64. Yahudiler; “Allah’ın eli bağlıdır (pintidir).” dediler!.. Bu söylediklerinden ötürü kendi elleri bağlandı ve lânetlendiler. Hayır! O’nun iki eli de açıktır; ama O nasıl dilerse öyle harcıyor. (Resulüm!) Rabbinden sana indirilenler, bunlardan çoğunun azgınlık ve inkârını artıracak tabiî... Bunların arasına Kıyamet Günü’ne kadar sürecek bir düşmanlık ve öfke saldık. Bunlar her ne zaman bir savaşın ateşini körüklese, Allah, onu söndürmüştür. Ama hâla, yeryüzünde bozuculuk yapmak için koşturuyorlar! Oysa Allah, bozucuları sevmez.

^x-[,y^=ıi \yû\j t-/ -^r=ıl (J-Âl jj

^ Sîj (*£&-*

C/t)

.>..» c&»"/.:t-A »>'- t . >4 *; ' *
tJ^ÛAA ‘T^-'

^ o_^JU-«JL» İL»

^iAİ^io L^> o*ij L$ ^Jd>j

JûtiJâ ^

'!>•“!?" iSr*"}^^'

iti j ^s^^Jji*\Uj

(L^J^Jt^jİît Jc-o"^5

û;İ\6i$

ö^*^U c Û L y s J - ^ c - f ü > W ^ O * '* !>*

L»J!J_^ıJ ^îU-U^s=*^Liy|^î^UL^jtjJJ *5^^

t^İ

gği 65. Şayet Ehl-i Kitap, iman edip sakınsaydı, elbette kötülüklerini örterdik ve onları nimet dolu cennetlere sokardık. 66. Şayet onlar; Tevrat’ı, İncil’i ve Rablerinden kendilerine indirilmekte olan (Kur’ân)ı dosdoğru tutsalardı, şüphesiz hem üstlerinden hem de ayaklarının altından yerler (nimete garkolurlar)dı... Gerçi içlerinde, orta yolu tutan bir ümmet var, ama birçoğunun yapmakta olduğu şey, gerçekten kötüdür. 67. Ey Peygamber! Rabbinden sana indirilen neyse onu ilet. -Eğer yapmazsan, O’nun mesajını iletmemiş olursun.- Allah seni insanlardan korur. İnkârcı nankör bir kavmi Allah elbette doğru yola getirmez. 68. De ki: Ey Ehl-i Kitap! Tevrat’ı, İncil’i ve Rabbinizden size indirilmekte olan (Kur’ân)ı dosdoğru tutmadıkça, hiçbir esas üzerinde değilsiniz!.. Rabbinden sana indirilenler, bunlardan çoğunun azgınlık ve inkârını artıracak tabiî... Öyleyse, bu inkârcı nankör kavim için gam yeme. 69. (Kur’ân’a) iman edenlerden, Yahudi, Sâbiî ve Hıristiyanlardan; Allah’a ve ‘Son Gün’e iman edip salih amel işleyen herkesin, (Rabbi katında mutlaka mükâfatı vardır) onlar için herhangi bir korku söz konusu değildir, üzülecek de değillerdir. 70. Gerçek şu ki; Biz İsrailoğullarından söz aldık ve onlara peygamberler gönderdik. Ama her ne zaman bir peygamber, onlara nefislerinin hoşlanmadığı bir şey getirdiyse, bir kısmını yalanladılar; bir kısmını da katlettiler.

JÎ-vOJ .011J

t ^ ^ ^ A* ^ ! ü o1) g-e-ytJ i

JLÜ Aİ Ç JJ <J> J AiÎ

^^.n^llLalS b»jA J A L » J I

r > y. A r:T A.

71. Bir fitne çıkmayacağını sandılar ve körleştiler, sağırlaştılar (pek bir dinî hassasiyetleri kalmadı; kalpleri katılaştı). Sonra Allah tevbelerini kabul etti. Daha sonra, içlerinden çoğu yine körleşti ve sağırlaştı. Onların yaptıklarını Allah görmektedir! (Basîr) 72. Gerçek şu ki; "Meryemoğlu Mesih Allah'ın ta kendisidir" diyenler nankörce inkâr etmişlerdir! Oysa Mesih'in kendisi demiştir ki; "Ey İsrailoğulları! Benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz olan Allah'a kulluk edin. Kim Allah'a şirk koşarsa, Allah ona tabiî ki Cennet'i haram kılar; varacağı yer de Ateş'tir. Hiçbir yardımcıları yoktur zalimlerin!" 73. "Allah, üçü (yani, 'baba-oğul-ruhulkudüs'ü) üçleyendir" diyenler de nankörce inkâr etmişlerdir şüphesiz!.. Çünkü tek tanrı dışında tanrı yoktur. (Biz Hristiyanız diyenler olarak) bu söylediklerinden vazgeçmezlerse, aralarındaki inkârcı nankörlere can yakıcı bir azap dokunacak! 74. Hâlâ Allah'a tevbe edip O'ndan mağfiret dilemeyecekler mi?! Oysa Allah bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahîm). 75. Meryemoğlu Mesih, (Tanrı ya da Tanrıoğlu değil) sadece bir peygamberdir; ondan önce de peygamberler gelip geçmiştir. Annesi de, özü sözü doğru bir kadındır. Her ikisi de yemek yiyorlardı (diğer insanlar gibi biyolojik/beşerî bir yapıya sahiptiler)... Bak, onlara î delilleri nasıl açıklıyoruz. Ama yine bak; nasıl da döndürülüveriyorlar?! 76. De ki: Allah'tan başka size ne zarar, ne de fayda verebilecek şeylere mi kulluk ediyorsunuz? Yalnız Allah'tır işiten; 'mutlak ilim sahibi' (Semî', Alîm).

Jfii \jJc-^=st^s £<-■«'!> *~r=d I J-Âtlûji

îj^ti J_5^y İİ>A1 \jLğS$j

LrA^^Jliç)

^ v^lyjcjü I_yl^=s>j 1 o Ş l

'^'\\ ^ z| - T JC. î *\ S'

-A ^ j. *~~-3 (İ£j—■> f^| \T^J_^1_««JU 1j^V^saLi

j>t~*A,'J*^> O* jjU(j-lJ 'Jy*^r=>0|j) 1 v • J

jj <—>1-X_>*J ^ <3 J 4tt\ <j|

A-------

b[£^=» <î^ J ^Çlj' Jü^l £

j_ıı\(l)Ju>tlî

(>fJJJ 9 ijÂ j

lg **>^U> Ü)U** Uj; jn**y^A** 11

77. De ki: Ey Ehl-i Kitap! Haksız yere dininizde aşırıya kaçmayın; daha önce hem kendi sapmış hem de birçok insanı saptırmış ve (zamanla, tamamen) doğru yoldan ayrılmış bir kavmin arzu ve ihtiraslarına uymayın. 78. İsrailoğulları içindeki inkârcı nankörler, Davud'un ve Meryemoğlu İsa'nın diliyle lânetlenmişlerdir. Bu, (Allah ve 'resul'üne) karşı gelmelerinden ve haddi aşmalarındandı. 79. Yaptıkları fenalıklardan birbirlerini vazgeçirmeye çalışmıyorlardı. Yapmakta oldukları gerçekten kötü idi! 80. Bunlann çoğunun, (müminleri değil) inkârcı nankörleri velî edindiklerini görüyorsun. Nefislerinin kendileri için önden gönderdiği şeyler gerçekten kötüdür; çünkü Allah onlara gazap etmiştir ve azapta kalıcıdırlar. 81. Allah'a, Peygambere ve ona indirilmekte olan (Kur'ân)a iman ediyor olsalardı, onları velî edinmezlerdi. Fakat çoğu fâsıktır bunların! 82. Gerçek şu ki; insanların iman edenlere karşı düşmanlıkta en şiddetlisi olarak Yahudileri ve müşrikleri bulacaksın. İnsanların iman edenlere karşı sevgide en yakını olarak da; "Biz Hıristiyanız" diyenleri bulacaksın... ki bu, aralarında keşişlerin ve rahiplerin bulunmasından ve (Yahudiler ve müşrikler gibi) büyüklük taslamamalarındandır.

îmj& \ Y Y mm

û£j 0 3>A^1İİ

83. Peygambere indirilenleri
işittiklerinde, hakka olan aşi- ^ ^ y~
nalıklarından dolayı gözleri
yaşla dolup taşar ve derler ki:
-Ya Rabbi! İman ettik, bizi de ijL^jîufc|â^^^U&Wı:
(Kur'ân'ın gerçek olduğuna) ^ 7, >1'V* 1 '
şahitlik edenlerle beraber yaz." J iil jlfö
'84. "Bizim 'ne'yimiz var ki,
Allah'a ve bize gelen hakikate >*»&. ^
^ iman etmeyecekmişiz?! Hem de ^ r 3i Y ^3 JJ ' 3 Ijiiîj
i. Rabbimizin bizi salihler toplu-
| luğuyla beraber bulundurması-
[m şiddetle arzu ederken..." 85.
Allah da bu söylediklerinden
dolayı onları; altından ırmak-
ların aktığı, temelli kalacak-
ları cennetlerle ödüllendirdi...
İhsan üzere hareket edenlerin
mükâfatı budur. 86. Nankörce inkâr edip âyetlerimizi yalanlayanlar; bunlardır
işte, cayır cayır yanan Ateş'in sahipleri... 87. Ey iman edenler! Allah'ın size
helâl kıldığı tertemiz, hoş şeyleri haram kılmayın; haddi aşmayın. -Allah haddi-
ni aşanları gerçekten sevmez.- 88. Ve Allah'ın size nasip ettiği şeylerden helâl ve
' tertemiz olarak yiyin. İman ettiğiniz Allah'tan sakının. 89. Allah sizi; öylesine
ettiğiniz yeminlerinizden dolayı değil, bilinçli ettiğiniz yeminlerinizden ötürü
■! sorumlu tutar. Böyle bir yeminin (yerine getirilmemesi durumunda) keffareti;
kendi ailenizin kamını doyurmakta olduğunuzun ortalaması ile on düşkünün
kamını doyurmak veya bunları giydirmek ya da (mümin) birini özgürlüğüne kavuşturmaktır. (Bu imkânı) bulamayan, üç gün (peşpeşe) oruç tutar. Yemin edip
de caydığınızda, yeminlerinizin keffareti budur. O hâlde, yeminlerinize riayet
Vedin. Allah size âyetlerini işte böyle açıklıyor ki şükredesiniz.

Ü

j \ i

^ ûkJjl _yjLC- li p i l i J 1 1 A l i l

— -1*1 - .*^1 1’ -1

-UÎÎl IJUİJ'İİ Iyjht-ıjfjh I

> LAİ» J b ç&i

Jl>j ı3j j j < i l î ' 3 J
i , C,.f \ » -O* ’{'>*■ j-eif- '

90. Ey iman edenler! İçki, kumar, dikili taşlar ve fal okları tamamen şeytan işi birer pisliktir. (Toplum olarak) bunlardan kaçının ki felâha eresiniz. 91. Şeytanın tüm istediği; içki ve kumar yüzünden aranıza düşmanlık ve kin sokmak ve Allah’ı anmaktan; namazdan sizi alıkoymaktır. Artık vazgeçersiniz herhâlde? 92. Allah’a da itaat edin, Resulüne de itaat edin. Ve dikkat edin!.. Yüz çevirecek olursanız, bilin ki; Resûlümüze düşen, sadece açık seçik iletmektir. 93. İman edip salih amel işleyenler için daha önce (içki nâmına) tatmış olduklarından dolayı bir günah yoktur. Ancak (Allah’tan) sakınıp iman ederek salih amel işledikleri, evet sakınıp iman ettikleri, evet sakınıp ihsan üzere hareket ettikleri takdirde... Çünkü Allah ihsan üzere hareket edenleri sever. 94. Ey iman edenler! Allah; elinizin ve mızraklarınızın kolayca erişeceği bir av ile sizi mutlaka deneyecektir... ki; ‘bakalım, gaip olduğu hâlde kim kendisinden korkuyor’ ayırt etmiş olsun. Bundan sonra, her kim haddi aşarsa, can yakıcı bir azaptır onun hakkı! 95. Ey iman edenler! Avı ihramlı iken öldürmeyin. İçinizden her kim bile bile onu öldürürse, cezası; öldürdüğü o hayvanın benzeri öyle bir ehlî hayvandır ki, Kâbe’ye ulaşmış bir hediye kurbanlık olmak üzere, buna içinizden iki adil kişi hükmedecektir ya da düşkünü doyurma keffareti veya bunun dengi bir oruçtur. Ta ki, yaptığının cezasını tatsın! Allah geçmiştekileri affetmiştir, ancak her kim yine bu işe dönerse, Allah onu mutlaka cezalandırır. Allah ‘mutlak izzet sahibi’dir (Azîz), hak edenin cezasını mutlaka verir.

96. Denizde avlanmak ve onu yemek, siz ve gezginler için bir meta olmak üzere agggŞ helaldir. Buna mukabil, ih- |4*ı| II \r II ramlı bulunduğunuz sürece kara avı size haram kılınmıştır. Haşredileceğiniz Allah'tan sakının. 97. Allah; Kabe'yi, o haram evi insanlar için (maddi-manevi) bir kalkınma vesilesi ve güvenlik kaynağı kılmıştır. Keza, haram ayı, hediye kurbanı ve gerdanlıklı kurbanı da... Bu da, göklerde ve yerde ne varsa hepsini Allah'ın bildiğini; Allah'ın her şeyi bilmekte olduğunu bilesiniz diyedir. 98. Bilin ki; Allah'ın hem cezalandırması şiddetlidir hem de gerçekten bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahim). 99. Resûle düşen sadece iletmektir. Açıktan yaptıklarınızı da, gizlediklerinizi de Allah bilmektedir! 100. De ki: Murdarın çokluğu senin hoşuna gitse de, murdar olanla tertemiz olan bir olmaz. Öyleyse, ey vicdan sahipleri! Allah'tan sakının ki felâha eresiniz. 101. Ey iman edenler! Olur olmaz şeyleri sormayın; çünkü size açıklanırsa hoşunuza gitmeyebilir... -Kur'ân indirilirken bunları soracak olursanız size açıklanacaktır.- Allah bunları (sizin dirayetinize havale ederek) es geçmektedir. Allah bağışlayıcıdır, Halîm'dir. 102. Sizden önce nice kavimler bu tür şeyleri sormuşlardı da, sonra onları nankörce inkâr eder hâle gelmişlerdi. 103. Allah; *bahire, sâibe, vasile* ve *hâm* diye bir 'kutsal hayvan' kategorisi meşru kılmamıştır.* Fakat inkârcı nankörler, kendi uydurdukları yalanı Allah'a mal etmektedir; ama çoğunun aklı ermez.

alıl 1 öh* j 14U aiî jl

^Jboi ailesi£ÜÎ

' J Jâ Oj^olaj

>- N 1 iul lyâJİÂ İ^X^>J 1 oJS<±L>*£.\$.

£ > < y : j t t i S . * • %\

^ ^ isCı ui 1 jc. 0^

* Arapların; çeşitli özelliklerine bakarak bazı hayvanlara belli ayrıcalıklar tanımaları, Allah'ın koyduğu bir kural değildir.

Li Jyl ti ^ J-Âl
14-l>-
fvp illi
A—O*i*
d i ı j ; *jZ-JÎ*
U-<jt
v AlysiJ *Al*i L (jlı>. M» a.»,t Y1
(jrv^lÜâî 1 i Hj U_j L^3
^\ ^ îıilj 1i*yû* Ij

104. Onlara; “Buyrun gelin, Allah’ın indirdiğine ve Peygambere” denildiği zaman; “Atalarımızı üzerinde bulduğumuz şey bize yeter!” derler. Peki, ya ataları bir şey bilmiyor ve doğru yolda gitmiyor idiyse? 105. Ey iman edenler! Siz kendinize bakın. Siz doğru yolda bulunduğunuz takdirde, yanlış yolda gidenler size zarar veremez. Hepinizin nihaî dönüşü Allah’adır. Yapmış olduklarınızı, O size bir bir haber verecektir. 106. Ey iman edenler! Herhangi birinize ölüm gelip çattığında vasiyet edeceği zaman, aranızda muteber olacak şahitlik; ya sizin içinizden adalet sahibi iki kişinin ya da ölüm musibeti başınıza yolculukta iken gelmişse, (yani o sırada mümin yoksa) sizden olmayan iki kişinin edeceği şahitliktir. Ancak bu ikisinden şüphelenirseniz, namazdan sonra onları alıkoyarsınız ve Allah adına şöyle yemin ederler: “Akraba(mızın aleyhine) bile olsa, yeminimizi az bir paha (yani, hiçbir dünyevî değer) karşılığı satmayacağız; Allah’ın şahitliğini gizlemeyeceğiz. Yoksa kesinlikle günahkârlardan oluruz.” 107. Şayet bu ikisinin (yalan söyleyerek) kendilerini günaha soktukları anlaşılırsa, o zaman, haklarını gasp ettikleri kişilerden ölüye daha yakın olan iki kişi, bunların yerine geçer ve: “Bizim şahitliğimiz kesinlikle onlarınkinden daha doğrudur. Biz haddi aşmadık, aksi takdirde, şüphesiz zalimlerden oluruz!” diye Allah’a yemin ederler. 108. Hem şahitliğin hakkıyla yapılmış olması açısından hem de ‘kendi yeminleri kaale alınmayıp başka yeminlere başvurulması’ durumuna düşme endişeleri açısından en uygunu budur. Allah’tan sakının ve kulak verin. Fâsık bir kavmi Allah doğru yola getirmez.

VİH^'I
I \r |

(ile.

îl&jl Jİ*»sî

<*jrü£-* ■>]_> *y*'j Âi>jjrl j \

LAJ» , j E jÂbî \ *t* İ (>*

4^ £sa>)f\ Cgjûj t^iL

'*■>, *x*, __..**

Sf J1 âl* Jd \ J LÜ

109. Allah peygamberleri topladığı gün “Size ne cevap verildi?” dediğinde, “Bizim bir bilgimiz yok; doğrusu, bütün gayplan hakkıyla bilen yalnızca Şensin” derler. 110. O vakit Allah (sözgelimi İsa’ya) ^İ_>L.C3S^ der ki: “Ey Meıyemoğlu İsa! Senin ve annenin üzerindeki ^*t* , * ' nimetimi hatırla... Hani, seni Rûhulkudüs’le desteklemiştim * ÷-—3ö^uılIjuyüIJU UJıC’J>J de beşikte iken de yetişkinken *y*> >><«■ *u* <^ ^ de insanlarla konuşuyordun. ^ Hani, sana; kitabı, hikmeti f| 1(^L^İC'OJ$^JEJİ3-Ay» -*â <ji Tevrat’ı ve İncil’i öğretmiştim. - ■ ■ ■ ■■ - ——

Hani, Benim iznimle çamurdan kuşa benzer bir suret yapıp içine üflüyordun da Benim iznimle kuş oluyordu. Hani, anadan doğma körü ve abraşı Benim iznimle iyileştiriyordun. Hani, Benim iznimle ‘ölü’lere hayat veriyordun. Hani, kendilerine apaçık deliller getirdiğin zaman içlerindeki inkârcı nankörler; “Bu apaçık bir büyüdür!” dediklerinde, İsrailoğullarının (saldırgan) elini senin üzerinden çekmiştim. 111. Hani, Havarilere: “Bana ve Resûlüme iman edin” diye vahyetmiştim de; “İman ettik; şahit ol ki biz (sana ve Rabbine) teslimiyet gösteren kimseleriz” demişlerdi. 112. Hani, Havariler: “Ey Meryemoğlu İsa! Senin Rabbin bize gökten bir sofra indirebilir mi?” demişlerdi de o; “Müminseniz, Allah’tan sakının” demişti. 113. “İstiyoruz ki; ondan yiyelim de kalplerimiz yatışsın ve senin bize gerçekten doğru söylediğini bilelim; buna şahitlik edenlerden olalım.” dediler.

O

câj UİjjIj JLl 1 *Ö*
!J\5 ^
oiü <J\â
<jl ü* J \S 4ji\ *Oji {j** *J*
j.1—4 jJââ <dlî (_i o-î) b*
b*
cJis
IİÎ3 *CM» i* il l
öt
*rj^*
ty

114. Meryemoğlu İsa da; “Allahım! Ya Rabbi! Üzerimize gökten bir sofra indir de bizim için; bizden öncekiler ve bizden sonrakiler için bayram olsun; Senden bir kanıt olsun. Bizi nasiplendir; nasiplendirenlerin en hayırlısı Şensin!” dedi. 115. Allah buyurdu ki: “Ben onu elbette indiririm. Ama içinizden her kim bundan sonra da nankörce inkâr ederse, onu öyle bir azaba uğratırım ki, âlemde hiç kimseyi böyle bir azaba uğratmamışımdır!” 116. (Mahşer günü) Allah yine şöyle der: “Ey Meryemoğlu İsa! Sen insanlara: ‘Beni ve anamı Allah’tan başka iki tanrı edinin’ dedin mi?! Der ki: “Hâşa!.. Benim; hakkım olmayan bir sözü söylemem olacak şey değildir. Hem ben böyle bir şey söylemiş olsam, Sen onu elbette bilirsin. Sen benim içimdekini bilirsin, ama ben Senin zatında olanı bilmem. Doğrusu, bütün gaypları hakkıyla bilen yalnızca Şensin (Allâmü’l-guyûb).” 117. “Ben onlara, Senin bana emrettiğinden; -yani, ‘Benim de Rabbim sizin de Rabbiniz olan Allah’a kulluk edin” sözünden- başka bir şey söylemedim. Aralarında bulunduğum sürece, üzerlerine ben şahittim. Ne zaman ki beni vefat ettirdin, onların görüp gözetleyicisi Sen oldun. (Benim, bunların ihdâs ettiği o teslis cambazlıklarından kesinlikle haberim yok!) Sen her şeye şahitsindir.” 118. “Onlara azap edersen (edersin); Senin kullarındır... Ama onlan bağışlarsan, Şensin ‘mutlak izzet ve hikmet sahibi’ (Azız, Hakim).” 119. Allah buyurur: Doğru söyleyenlere doğruluklarının fayda verdiği gündür bugün... Onlara; altından ırmakların aktığı, ebediyen içinde kalacakları cennetler vardır. Allah onlardan, onlar da Allah’tan razı olmuştur[89]... ki büyük başarı budur. 120. Göklerin, yerin ve onların içinde ne varsa hepsinin mülkü Allah’a aittir. Ve O, her şeye kadirdir.

6- EN AM SÛRESİ

{Mekke 'de; hicretten önce indirilmiştir. 165 âyettir.}

4V0

(Ar? ı 1

' 4 (4^2 *o}* İ£JU1 ^ (j£

'-'Â ^ *^j£*

Gy$j 0 SJ-'»

0 V ' j *Q*

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Hamd o Allah'a mahsustur ki gökleri ve yeri yaratmış, karanlıklan ve aydınlığı var etmiştir. Böyleyken, (putlan) Rablerine denk tutuyorlar inkârcı nankörler! 2. Sizi bir çamurdan yaratan, sonra da size bir ecel tayin eden O'dur. O'nun katında, aynca adı konulmuş bir ecel vardır. Böyle iken, (Kıyamet hakkında) tartışıp duruyorsunuz. 3. Göklerde de yerde de yegâne tann O'dur; gizlinizi de bilir aşikânnızı da... Bütün yaptıklarınızı bilir. 4. Kendilerine Rablerinin âyetlerinden herhangi bir âyet geldiğinde, ondan mutlaka yüz çevirmişlerdir. 5. Gerçek kendilerine geldiğinde, onu yalanlamışlardır. Ama alay edip durdukları hususa dair mühim haberler ileride onlara gelecek!.. 6. Görmediler mi ki; Biz onlardan önce öyle nesiller yok etmişiz ki, yeryüzünde size bahşetmediğimiz güç ve imkânları onlara bahşetmiştik; gökyüzündeki bulutları üzerlerine bereketli yağmurlar yağdırsınlar diye göndermiş, altlarından da ırmaklar akıtmıştık. Fakat günahlarından dolayı onları helâk ettik ve artlarından bir başka nesil inşâ ettik. 7. (Resulüm!) Şayet sana kâğıda/deriye yazılı bir kitap indirseydik ve ona bizzat elleriyle dokunsalardı, inkârcı nankörler mutlaka şöyle derlerdi; "Bu, apaçık bir büyüden başka bir şey değil!" 8. "Ona bir melek indirilse ya?!" demekteler bir de... Oysa Biz bir melek indirecek olsaydık, o zaman iş bitirilmiş olurdu ve ondan sonra kendilerine süre tanınmazdı!..

ÜJ \^S=>L» j,

‘UİİC’ iJâ

o f i < ^ 1 *

9. Hem, onu (yani elçimizi) melek kılsaydık bile, onu yine erkek (yani insan görünümlü) yapardık ve düştükleri şüpheye onlan yine düşürürdük. 10. Gerçek şu ki; senden önce de peygamberlerle alay edilmiş-
1 ti. Ama alay ettikleri
şey onlarla eğlenenleri
(S çepeçevre kuşatıverdi!
11. De ki
gezip dolaşın, sonra da, yalanlayanların akıbeti nice olmuş bir görün!.. 12. “Göklerde ve yerde olan şeyler kimindir?” de... De ki: “Allah’ındır. O, merhameti ilke edinmiştir. Hakkında şüphe olmayan Kıyamet Günü hepinizi mutlaka bir araya getirecektir. Kendilerini hüsrana uğrata(cak ola)nlardır ki iman etmezler. 13. Gecenin ve gündüzün içinde bannan her şey O’nundur... O’dur işiten; ‘mutlak ilim sahibi’ (Semi’, Alîm). 14. De ki: Gökleri ve yeri sonraki gelişmelere açık biçimde yaratan; herkesi doyuran ama hiç kimse tarafından doyurulmayan Allah’tan başka velî edinir miyim ben?! De ki: Ben, O’na teslimiyet gösterenlerin ilki olmakla memurum... Sakın müşriklerden olma. 15. Şöyle de: Rabbime karşı gelirsem, öyle muazzam bir günün azabından korkarım ki; 16. o gün azap kimden çevrilirse, şüphesiz, O ona merhamet etmiştir... ki apaçık başarı budur. 17. Şayet Allah sana bir zarar dokunduracak olsa, onu O’ndan başka giderecek yoktur. Sana bir de hayır dokunduracak olursa, (onu da engelleyebilecek yoktur; çünkü) O her şeye kadirdir. 18. Kullarının üstünde yegâne yetki sahibi O’dur. O’dur ‘mutlak hikmet sahibi’, ‘her şeyden haberdar’ (Hakîm, Habîr).

JLJSJYJ

jCİlijy h \ UİI.'İjAİL>-J

19. De ki: Şahitliği bakımından hangisi daha büyüktür? De ki: Benimle sizin aranızda Allah şahittir ve bu Kur’ân bana; sizi ve ulaştığı herkesi kendisiyle uyarayım diye vahyolunmaktadır. Siz Allah’la beraber başka tanrılar olduğuna ‘şahit’lik eder misiniz? De ki: Ben şahitlik etmem. De ki: O, ancak tek tanrıdır. Ve şüphesiz ben, sizin şirk koştuklarınızdan beriyim! 20. Kendilerine kitap verdiklerimiz, bu gerçeğe; öz oğullarına aşina oldukları kadar aşinadırlar. Ama kendilerini hüsrana uğrata(cak ola)nlar, iman etmezler. 21. Uydurduğu yalanı Allah’a isnat edenden veya O’nun âyetlerini yalanlayandan daha zalimi olabilir mi?! Zalimler asla felâha eremezler. 22.

Oj-Vf-ill jjSl
l^*£SLt -^*rJ^ V Jî ÂfM»
c s l ' f ç y j $
“ y i * *2 ö'
ü ! f e ö
-jûîj. ÇSj ^

Bunların tamamını haşrettiğimiz; sonra da şirk koşanlara; “Nerede o (tanrı olduğunu) iddia ettiğiniz ortaklarınız?!” dediğimiz gün... 23. (Bizi) kandırmaya çalışmak adına söyleyebilecekleri tek şey; “Rabbimiz Allah’a yemin ederiz ki; biz müşrik değildik!” demekten ibaret olacaktır. 24. Bak; nasıl kendi aleyhlerine yalan söylediler ve uydurageldikleri şeyler nasıl kaybolup gitti zihinlerinden?! 25. İçlerinden sana kulak verenler de var. Ama Biz, onu anlarlar diye kalplerine örtüler, kulaklarına da ağırlık koyduk; artık bütün delilleri görseler de iman etmezler. Üstelik yanına geldiklerinde seninle cedelleşirler ve; “Bu, eskilerin masallarından başka bir şey değil!” der inkârcı nankörler. 26. Hem onu yasaklıyorlar hem de kendileri ondan uzak duruyorlar. Birbirlerini başka bir şeye değil helâke sürüklemekteler, ama farkında değiller! 27. Ah sen bunları; Ateş’in üzerinde durdukları sırada; “Keşke geri döndürülseydik de Rabbimizin âyetlerini yalanlamasaydık; müminlerden olsaydık!” dedikleri zaman görecektin!

28. Hayır! Gizleyegeldiklen şeyler karşılarına çıktı da ondan... Geri döndürülselerdi, yine kendilerine yasaklanan şeylere dönerlerdi. Gerçekten yalancıdırlar! 29. Bir de “Hayat sadece şu dünyadaki hayatımızdır; asla dirilecek değiliz!” demekteler! 30. Âh sen bunları; Rablerinin huzuruna çıkarıldıkları zaman görecektin!.. Allah; “Gerçek değil miymiş bu?” deyince; “Rabbimiz hakkı için, evet!” derler. O da: “Öyleyse, inkâr edip durmanıza karşılık tadın şu azabı!” buyurur. 31. Allah’la karşı karşıya geleceklerini yalanlayanlar hüsrana uğramışlardır artık... Sonunda (Kıyamet) saat(i) ansızın gelip çattığında, günah yüklerini sırtlarına yüklenmiş olarak; “İşlediğimiz kusur ve noksanlardan dolayı yazıklar olsun bize!” derler. Bakınız; ne kötüdür yüklendikleri şey! 32. Dünya hayatı; bir oyun ve eğlenceden ibarettir. Sakınanlar için elbette Âhiret yurdu daha hayırlıdır. Hâlâ aklınızı başınıza almayacak mısınız?! 33. (Resulüm!) Biliyoruz ki; söyledikleri seni üzüyor. Aslında, seni yalanlamıyorlar; aksine, Allah’ın âyetlerini reddediyorlar zalimler! 34. Gerçek şu ki; senden önce nice peygamber yalanlandı da yalanlanmaya ve eza gönneye sabretti; sonunda yardımımız onlara gelip yetişti. Allah’ın kelimelerini değiştirebilecek yoktur. Peygamberlere dair birtakım önemli haberler sana da gelmişti... 35. Bunların yüz çevirmeleri sana ağır geliyorsa, haydi, yerin içinde bir tünel açabiliyorsan aç -yahut göğe bir merdiven dayayabiliyorsan daya- da onlara bir mucize getir!* Allah dileseydi, onları doğru yolda birleştirirdi. O hâlde, sakın cahillerden olma!

b4yi<s&\JJİJÛ i#

& lî-A-r^ cîikj *brt*

«■Uîijl \ ı_rf*fi* \ JjliLîû

ötC

* Bunu yapamayacağına göre, demek ki Allah'ın, hükmünü vermesine kadar sabretmen gerekiyor.

36. (Sana) ancak kulak pŞi verenler icabet ederler; $Sgp ‘ölü'lerı Allah diriltir; y sonra da O'na döndürülürler. 37. Evet, “Ona Rabbinden bir mucize indirilse ya?!” dediler. De ki; Mucize indirmeye sadece Allah kadirdir, fakat bunların çoğu bilmez. 38. Yeryüzünde hiçbir canlı ve iki kanadıyla uçan hiçbir uçucu yoktur ki; onlar da sizin gibi bir ümmet olmasın. Biz, Levh-i Mahfuz’da hiçbir şeyi eksik bırakmamışızdır.* Sonra (onlar da) Rablerine haşredilirler. 39. Âyetlerimizi yalanlayanlar, karanlıklar içerisindeki ‘sağır’ ve ‘dilsiz’lerdir. Allah; kimi dilerse onu şaşırtmakta; kimi dilerse; onu da dosdoğru bir yol üstünde tutmaktadır. 40. De ki: Ne dersiniz; size Allah’ın azabı gelse veya (Kıyamet) saat(i) gelip çatsa, Allah’tan başkasına dua eder misiniz? (Dürüstçe söyleyin) dürüstseniz... 41. Hayır! Şirk koştuklarınızı unutarak sadece O’na dua edersiniz ve O, -dilerse- dua ettiğiniz sıkıntıyı kaldırır. 42. Gerçek şu ki; Biz senden önceki ümmetlere de peygamber gönderdik ve onları darlık ve sıkıntıya soktuk ki yalvarıp yakarsınlar.[90] 43. Azabımız kendilerine geldiğinde yalvarıp yakarsalardı ya! Ama aksine, kalpleri katılaştı; yapmakta oldukları şeyleri şeytan onlara cazip gösterdi. 44. Kendilerine verilen öğütleri göz ardı edince, önce üzerlerine bütün nimetlerin kapılarını açtık; ama sonunda kendilerine verilenler yüzünden şımarınca, onları ansızın yakaladık ve bir de baktık ki, tamamen ümitsizleşmişler!

ij lîj 0
s * A .
5İ^Î4>\
[A Ö o)
%'ZJuS~==‘ \ £\£ji

* Onları da yönetmekteyiz; onların rızkını da tekeffül etmekteyiz.

f>j*& ^3 'f'jrA'ı u <ÎL£VJ js

j» $ Oyo^^.

^ ^ sC^Aılâ)'^ \ *1 ^«jİ4d«i^ *

l» «>i L?JXZJ lC*££K3Js

'^* 4j^Vi v4^(*^^-> ^'o'Jj^CÎA^:

İJk $ âlz£y£y£j$ji

İA^'ı" '» ' »/ • ^\ '\'\'^'"

45. Ve böylece, zulmeden toplumun kökü kurutulurdu... Âlemlerin Rabbi Allah’a hamdolsun! 46. De ki: Ne dersiniz? Şayet Allah kulağınızı ve gözlerinizi alsa ve kalplerinizi mühürlese, onu Allah’tan başka size getirebilecek tann var mıdır? Bak, onlara âyetlerimizi nasıl açıklıyoruz; ama onlar nasıl yüz çeviriyorlar?! 47. De ki: Ne dersiniz? Allah’ın azabı size ansızın ya da göz göre göre gelecek olsa, zalim toplumdan başkası helâk edilir mi? 48. Biz peygamberleri sadece müjdeci ve uyancı olarak göndeririz; artık her kim iman eder, durumunu düzeltirse, onlar için herhangi bir korku söz konusu değildir; üzülecek de değillerdir. 49. Âyetlerimizi yalanlayanlara ise fasıklık edip durmalarından dolayı azap dokunur. 50. De ki: Ben size; “Allah’ın hâzineleri benim yanımdadır” demem; gaybı da bilmem; size “Ben meleğim” de demem. Ben sadece bana vahyolunana uyarım. De ki: Hiç, kör ile gören bir olur mu? Hâlâ düşünmeyecek misiniz? 51. Rablerine haşredileceklerinden korkanlan; “O’ndan başka bir velî ve şefaatçileri olmadığı” konusunda -bununla- uyar ki sakınsınlar. 52. Sabah akşam Rablerinin nzasını dileyerek O’na dua edenleri kovma. Onların hesabından sana; senin hesabından da onlara bir sorumluluk yok... ki onları kovup da zalimlerden olasın.

53. Boy]ece, onları (yani zengin kâfirlerle gariban müminleri) birbirleri ile denemekteyiz ki: “Aramızdan Allah sadece bunlara mı lütfetmiş?!" desinler. Hiç, Allah şükredenleri daha iyi bilmez olur mu? 54. Ayetlerimize iman edenler Senin yanına geldiklerinde, de ki: Selâm olsun size! Rabbiniz merhameti ilke edinmiştir. İçinizden her kim bilmeyerek bir fenalık yapar da arkasından dönüş yapar, durumunu düzeltirse, O gerçekten bağışlayıcı- 1 dır, merhametlidir (Gafur, Rahim). 55. Âyetlerimizi L^jtll işte böyle açıklıyoruz ki, ----- mücrimlerin yolu iyice belli olsun. 56. De ki: Allah’tan başka taptığınız şeylere tapmak bana yasaklandı. De ki: Ben sizin arzu ve ihtiraslarınıza uymam. Aksi takdirde, sapmış olurum; doğru yolda gidenlerden olmam. 57. De ki: Şüphesiz ben Rabbimden gelen aşikâr bir delil üzereyim; siz ise onu yalanladınız. Sizin acele istediğiniz (azap) benim yanımda değil!.. Hüküm sadece Allah’a aittir; O da gerçek neyse onu anlatır (ve ona hükmeder; haklı ile haksızı birbirinden) ayırt edenlerin en hayırlısı O’dur. 58. De ki: O acele istediğiniz şey benim yanımda olsaydı, sizinle benim aramdaki iş çoktan bitirilmiş olurdu! Allah zalimleri çok iyi bilir. 59. Gaybm anahtarları yalnızca O’nun katindadır. Gaybı O’ndan başkası bilmez. Karada ve denizde ne varsa O bilir. Hiçbir yaprak düşmüyor ki, O, onu bilmesin. Yerin karanlıkları içindeki tek bir tane; hâsılı, yaş kuru ne varsa her şey apaçık bir kitapta (yani, Levh-i MahfuzMa)[91] mutlaka kayıtlıdır.

\rt mm
i
-jjyL£-/îı\i
jıjl o > Ö »E-JJ jî i ıj1
^ \ j ll jâ ^-=>
3f^'
$ yür* '-JÂ’JVJ ofjV 1 oUk <4

?a^:#5l552^S3^u

^\ i)j^.

'y'J^'ı^i^J' i H J » f^l Cjf^

Uİ£-^3e- jiü \yb Jâ ^ OjÇeâ ç*5

i^î<3ÛjV^^l^ if^çrjk 9^- âijV^3y oî

9^^'*-^/^ '■J^3^0"!<_rÂ

lÜ *. к. ■^X^La^^û/i>9*^'^

(J\A2^Î\<A_JİÎ\Ç> ^£_^==»^\Ju« Joûu*y5(^Je^9ll

60. Geceleyin sizi ‘vefat’ ettir(ip kendinizden geçir)en de O’dur; sizin gündüzün yaptıklarınızı da bilir. Sonra sizi her gün yeniden diriltir ki, adı konulmuş bir süre tamamlan(ıp eceliniz gel)sin. Sonra nihaî dönüşünüz O’nadır; sonra O, yaptıklarınızı size bir bir haber verecektir. 61. Kullan üzerinde yegâne yetki sahibi O’dur... Bekçiler tayin eder üzerinize. Nihayet herhangi birinize ölüm gelince, elçilerimiz hiçbir yanlışlık yapmaksızın onun canını alırlar. 62. Sonra da gerçek ‘mevlâ’ları Allah’a döndürülürler... Bakınız; hüküm tamamen O’nündür ve O; hesap görenlerin en hızlısıdır. 63. De ki: “Şayet bizi bundan kurtarırsa, şükredenlerden olacağımıza and içeriz!” diye gizlice yalvanp yakararak O’na dua ediyorsunuz da karanın ve denizlerin karanlıklarından kim kurtarıyor sizi?! 64. De ki: Sizi bundan da her (tür) sıkıntıdan da Allah kurtarıyor... Ama siz daha sonra şirk koşuyorsunuz!.. 65. De ki: Üstünüzden ya da altınızdan size azap göndermeye veya sizi fırkalara ayınp bir kısmınızın şiddetini diğer kısmınıza tattırmaya kadir olan O’dur. Bak; iyice anlasınlar diye nasıl âyetlerimizi açıklıyoruz! 66. (Resulüm!) Gerçek olduğu hâlde, senin kavmin onu yalanladı. De ki: Ben, sizin üzerinize vekil değilim. 67. Her mühim haberin gerçekleşeceği bir zaman var. Siz de ileride öğreneceksiniz. 68. Âyetlerimiz hakkında ileri geri konuşanları gördüğün vakit, başka bir söze geçinceye kadar onlardan uzak dur. Şeytan sana unutturacak olursa, hatırladıktan sonra o zalim toplulukla beraber oturma.

o%=&3%

z5r)^==' 1^3 C*!

JH}J ct j!'

<îı!OJJO^|y--iS\ Jâ ^33y&^)

ö 1 1 âl K"

Jp-Jj

\££i'jij»

Ç3>3 'J

69. Müttakîlere bunların hesabından bir sorumluluk düşmez; fakat bu, belki (ötekiler de) sakınırlar diye verilmiş bir öğüttür. 70. Dinlerini oyun-eğlence edinen; dünya hayatının aldattığı (kalbi mühürlü) kimseleri bırak da, bunonla (diğerlerine) öğüt vermeye devam et... ki hiç kimse kazandıklarından ötürü felâkete sürüklenmesin: Hiç kimsenin Allah'tan başka velî ve şefaatçisi olmayacak; varını yoğunu fidye olarak verse de kabul olunmayacaktır. Bunlardır işte işlediklerinden dolayı felâkete sürüklenenler!.. Nankörce inkâr edip durdukları için, kaynar sudan ibaret bir içecek ve can yakıcı bir azaptır bunların hakkı!.. 71. De ki: Allah'tan başka, bize fayda ve zarar veremeyen şeylere mi dua edelim?! Allah bizi hidayete erdirdikten sonra, -arkadaşları "Yanımıza gel!" diye doğru yola çağırdıkları hâlde, 'şeytan'ların çölde şaşırtıp ne yapacağını bilemez hâlde bıraktığı kimse gibi- gerisingeri mi dönelim?! De ki: Asıl hidayet Allah'ın hidayetidir; Biz Âlemlerin Rabbi'ne teslim olmakla memuruz. 72. Bize, ayrıca; "Namazı dosdoğru kılın ve O'ndan sakının" diye emredilmiştir. Zira bizim haşrolunacağımız (zat) O'dur... 73. O'dur gökleri ve yeri gerçek bir gaye ile yaratan... "Ol!" dediği 'gün' oluverir; O'nun sözüdür gerçek olan... Sûr'a[92] üfürüleceği gün de mülk O'nundur. Gaybı da bilir, aşikârı da... O'dur 'mutlak hikmet sahibi', 'her şeyden haberdar' (Hakim, Habîr).

g|||k 74. Hani İbrahim, baba-
p|j sı Azer’e; “Sen, ‘tanrı
put’lar mı ediniyorsun?”
Doğrusu ben, seni ve kavmini apaçık bir sapma içinde görüyorum.” demişti. 75. Böylece, yakînen inananlardan olsun diye, Biz İbrahim’e göklerin ve yerin melekûtunu (yani, gerçek hükümdarlığını) gösteriyorduk: 76. Gece üzerini bürüyünce, bir yıldız gördü. “Benim Rabbim bu herhâlde” dedi. Batıp kaybolunca da; “Ben batıp kaybolanlan sevmem.” dedi. 77. Ay’ı doğmuş vaziyette görünce; “Benim Rabbim bu olmalı?” dedi. O da batınca; “Rabbim beni hidayete erdirmezse, kesinlikle dalâlet içindeki (şu) kavimden * 79
olacağım!” dedi. 78. Sonra güneşi doğarken görünce; “Benim Rabbim bu... Bu daha büyük!” dedi... Ama o da batınca, dedi ki; “Ey kavmim! Ben sizin şirk koştuklarınızdan beriyim!” 79. “Ben, varlığımı samimi bir muvahhit olarak, gökleri ve yeri yaratana yönelttim. Müşriklerden de değilim!” 80. Ama kavmi onunla cedelleşti... O da dedi ki: “Beni Allah doğru yola iletmişken, siz O’nun hakkında mı benimle cedelleşiyorsunuz? Ben sizin O’na ortak koştuklarınızdan korkmam. -Rabbim bir şey dilerse (yani, bana zarar gelmesini O isterse) o zaman başka.- Benim Rabbim, bilgi bakımından her şeyi kuşatmıştır. Hâlâ düşünüp ders çıkarmayacak mısınız?” 81. “Hem siz Allah’ın size hiçbir güçlü kanıt indirmediği şeyleri O’na ortak koşmaktan korkmazken, ben nasıl, sizin O’na şirk koştuğunuz şeylerden korkarım?! Bu durumda, güvende olmaya bu iki zümreden hangisi daha lâyıktır? Biliyorsanız (söyleyin).”

od JG j

ü] J IS cJiÎllll^^raî

L. *çpjjbjâj*

yS\ ılL *&S* Jj

M

82. “İman edip de imanları-na zulüm’-’ bulaştınııayanlar, bunların hakkıdır işte, güvende olmak... Doğru yolda gidenler de onlardır.” 83. Kavmine karşı İbrahim’e verdiğimiz (aklî) ka-nıtımız budur. Biz, diledikleri-mizi derece derece yükseltiriz. Şüphesiz, senin Rabbin ‘mut-lak hikmet ve ilim sahibi’dir (Hakim, Alîm). 84. Ve ona İshak’ı ve Yakub’u hibe ettik; her birine doğru yolu göster-dik -ki daha önce de Nuh’a doğru yolu göstermiştik- ve onun soyundan gelen Davud’a, Süleyman’a, Eyyub’a, Yusuf’a, Musa’ya ve Harun’a... İh-san üzere hareket edenleri böyle mükâfatlandırırız Biz. 85. Zekeriyya’ya, Yahya’ya, İsa’ya ve İlyas’a... -Hepsi sahillerdendir.- 86. İsmail’e, Elyesâ’ya, Yunus’a ve Lût’a... -Her birini âlemlere üstün kıldık.- 87. Onların atalarından, nesille-rinden, kardeşlerinden bir kısmına da... -Bunları derleyip kendilerine getirdik ve dosdoğru bir yola ilettik.- 88. Bu, Allah’ın hidayetidir; O, dilediği kulla-rını onunla hidayete erdiriyor. Bu(rada sayıla)nlar da şirk koşsalardı, onların yapageldikleri şeyler de boşa giderdi! 89. Bunlardır işte, kendilerine kitabı, hikmeti ve peygamberliği verdiklerimiz... Şayet şunlar (yani, bu salih zatların soyundan gelen şimdikiler), bunu inkâr ediyorlarsa, Biz, onu; artık bunu inkâr etmeyen bir kavme havale etmişizdir. (İlahî mesajı artık Müslümanlar taşı-yacaktır.) 90. İşte bunlardır Allah’ın hidayet ettikleri!.. Öyleyse (şimdikilere değil) sadece bunların hidayetine uy. De ki: Ben buna karşı sizden hiçbir ücret istemem. Bu, (sadece bir topluma değil) herkese açık bir öğüttür.

*-

LİT-dk y^=> Ç>yiELIAJ J

$ <_r£r»sJ'O j j d A j y j

UsJJJ

f|p CAJ£}\

!y J ^ jUlfc <JA itti ^ ^

«■ CfJŞ' kiiJÎJÎj

Ujî Lj- b)Sj _xÂ9 Ly. o Jş

S/J-î SJuı>cyJ\Ag}j\ ^

IJ* ö].W

mm \r\ mm

& Îjî li İjjji£j

Ç/Jl:

1 {Jp O j 1 1 C> \ J x -

'/y, Sj\

w İSyCj

91. (Meselâ) "Allah hiçbir insana hiçbir şey indirmemiştir!" derken, Allah'ı hakkıyla takdir edememişlerdir (bu nebilerin soyundan gelenler)... De ki: (Ey Yahudi âlimleri!) Musa'nın insanlar için nur ve hidayet olarak getirdiği o kitabı kim indirdi öyleyse?! Hani, kâğıt/deri malzemelere yazıp da (işinize gelenleri) açıkladığınız, birçoğunu ise gizlediğiniz; sizin ve atalarınızın bilmediği şeylerin, sayesinde size öğretildiği kitabı... "Tabiî ki Allah" de... Sonra da bırak onlan daldıkları yanlış yolda oyalanadursunlar! 92. (Resulüm!) İşte bu (Kur'ân) da; anaşehri ve çevresindekileri uyarasın diye indirdiğimiz, önündeki (Tevrat, İncil ve benzerlerini doğrulayan mübarek bir kitaptır. Âhirete iman edenler, buna da iman ederler ve (gerçek birer dindar olarak) namazlarını, üzerine titreyerek eda ederler. 93. Uydurduğu yalanı Allah'a isnat edenden yahut kendisine bir şey vahyedilmediği hâlde, "Bana da vahyolundu!" diyenden ve "Allah'ın indirdiklerinin benzerini ben de indireceğim!" diyen birinden daha zalimi olabilir mi? Âh, sen bu zalimleri can çekişirlerken görecektin!.. O sırada melekler; "Çıkarıp verin canınızı! Haksız yere Allah'a yalan isnat emıenizden ve O'nun âyetlerine karşı büyüklük taslamanızdan ötürü, alçaltıcı bir azapla cezalandırılacaksınız bugün!" diyerek 'erlerini onlara uzatmaktadır!.. 94. İşte, Bize; sizi ilkin nasıl yarattıysak aynen öyle (yapayalnız ve teker teker) geldiniz; size verdiğimiz şeyleri arkanızda bıraktınız. Ne o?! Siz(in yaratılmanızda ve yetiştirilmenizde ortak olduklarını iddia ettiğiniz şefaatçilerinizi de yanınızda göremiyoruz?! Aranızdaki bütün bağlar kopmuş! (Sizi kayıracaklarını) iddia ettiğiniz şeyler de zihninizden kaybolup gitmiş!..

'j CX\ y\

İ-ÛJ jta iSl j-Ş ıj^

jî

LL^s jJ

y^6j. Ol^-J j o£â

fv^| öj^ji^j^c-ı»*^

^Ja î>_>:s

jlj^S u^J <3 JfS^^ CJ'JU-^J i f^|

^ joAj^o£j c£vJ&

95. Şüphesiz, dânevi ve çekirdeği çatlatan da Allah'tır, **-kı ölüden diriyi çıkarmış olu-yor- diriden ölüyü çıkaran da... İşte Allah!.. O hâlde, nasıl olup da döndürülüyorsunuz?!** 9b. (O'dur)tanyerini ağar-tan... Gündüzü meydana ge-tirmiş; geceyi dinlenme vakti, Güneş'le Ay'ı da zaman öl-çüm vasıtası kılmıştır. ‘Mutlak ilim ve izzet sahibi’nin (Alîm, Azız) takdiridir bu... 97. O’dur karanın ve denizin karanlıkla-rında doğru yolda gidesiniz diye yıldızlan fonksiyonel kılan... Bilen bir toplum için âyetlerimizi açıkça bildirmek-teyiz. 98. O’dur sizi bir tek candan yaratan... ki bir nihaî kalış yeri, bir de emaneten kalınacak yer vardır. Anlayan bir toplum için âyetlerimizi açıkça bildirmekteyiz. 99. O’dur gökten su indiren... ki Biz her şeyin bitkisini onunla çıkardık; o bitkiden yemyeşil öyle bir filiz çıkardık ki ondan; (şeklen az çok) benzeşseler de (tad ve nitelik bakımından) birbirine benzemeyen yığın yığın dâneler, üzüm bağları, zeytin ve nar ağaçları, özel-likle, hurma tomurcuğundan aşağıya sarkan sık salkımlar çıkarıyoruz. Bun-ların, bir, meyve verdiği zamanki meyvesine bakın, bir de olgununa... İman eden bir toplum için elbette bunda deliller vardır. 100. Cinleri Allah yaratmış-ken, onları Allah’a ortak koştular! Bilgiye dayanmaksızın O’na oğul ve kız isnat ettiler! Hâşa!.. O; atfettikleri özelliklerden münezzehtir, aşkındır. 101. (O’dur) göklerin ve yerin ‘ön örnek’siz yaratıcısı... Bir hayat arkadaşı yokken, O’nun nasıl çocuğu olabilir?! Her şeyi O yaratmış; her şeyi bilmekte...

P ^=ü;İ

102. İşte Rabbiniz Allah! O’ndan başka tanrı yoktur. Her şeyin yaratıcısıdır. Ve O, her şeye vekildir. 103. Gözler O’nu algılayamaz. O ise bütün gözleri algılar; O’dur, ‘bütün inceliklere nüfuz eden’, ‘her şeyden haberdar’ (Latif, Habîr). 104. Rabbinizden size; gözlerinizi açacak göstergeler gelmiş bulunuyor (yani, Kur’ân âyetleri)... Artık kim (bunları) görürse, kendi lehine; kim de görmezden gelirse, kendi aleyhinedir. Ben sizin üzerinize bekçi değilim! 105. İşte, âyetleri sana böyle türlü türlü şekillerde açıklıyoruz... Onlar “Sen ders almışsın!” desinler desinler!.. Biz onu, bilen bir kavme açıklamış olalım da... 106. Sen Rabbinden sana vahyedilen; “O’ndan başka tanrı yoktur” ilkesini izlemeye devam et ve müşriklerden yüz çevir. 107. Allah dileseydi, şirk koşmazlardı.[94] Biz seni onların başına bekçi dikmedik. Onlann üzerine vekil de değilsin. 108. Onların Allah’tan başka yalvardıkları şeylere sövmeyin; sonra onlar da bilmeyerek haddi aşıp Allah’a söverler. Çünkü Biz her ümmete kendi yaptıklarını cazip göstermişizdir. Ama nihaî dönüşleri, Rablerinedir; yapmakta olduklarını O kendilerine bir bir haber verir. 109. “Kendilerine bir mucize geldiği takdirde kesinlikle ona iman edecekleri”ne dair var güçleriyle Allah adına and içtiler. De ki: Mucizeler tamamen Allah katındadır. Nereden biliyorsunuz, belki kendilerine mucize geldiği zaman da iman etmeyecekler?! 110. Ona işin başında iman etmedikleri gibi, belki kalplerini ve gözlerini yine çevireceğiz ve onları taşkınlıktan içinde bırakacağız?!

ÖJUJO

^ “Gi j S}\ y-i£.

t£ğŞıjjfâ

<-İ^ uf*? uÇ-jf 5<J^

^J>jûâ ajLöL> oJIjiliJlj llj^p^jiîî

L ^ * â - i i î l 0

*4ü\jçjJ{ ^ S^JJPJJLA***£ îjij^Ljj a***y^j*

tiLj ^

fw| jL*Lİ J JL^ *V *^a&J

__Iö* _A^=>1 «J»~

111. Biz onlara melekleri indirseydik ve her şeyi toplayıp karşılarına getirseydik de ölüler kendileriyle konuşsaydı, -Allah dilerse başka, ama- yine de iman etmezlerdi. Fakat çoğu bunu bilmez... 112. îşte (senin için bu düşmanları var ettiğimiz gibi), bütün peygamberlere insanların ve cinlerin ‘şeytanlarını düşman ettik; aldatmak için birbirlerine yaldızlı sözler fısıldıyorlar. Senin Rabbin dileseydi, bunu yapamazlardı. Öyleyse onları kendi uydurdukları ile başbaşa bırak. 113. Bir de, Âhirete iman etmeyenlerin gönülleri ona meyletsin; ondan hoşlansınlar ve işledikleri suçu işlemeye devam etsinler diye (düşman ettik). 114. Size kitabı anlayacağınız dille indiren Allah’ken, ben O’ndan başka hakem arar mıyım hiç? Kaldı ki, kitap verdiklerimiz, onun senin Rabbinin katından gerçek olarak indirilmekte olduğunu bilirler. Öyleyse, sakın şüpheye düşenlerden olma. 115. Senin Rabbinin sözü; hem doğruluk hem de adalet yönünden eksiksizdir. O’nun sözlerini değiştirebilecek yoktur. O’dur, işiten; ‘mutlak ilim sahibi’ (Semî’, Alîm). 116. Yeryüzünde bulunanların çoğunluğuna uyarsan, seni Allah yolundan saptırırlar. Sadece zanna uyarlar ve yalnızca tahmin yürütürler.[95] **117.** Senin Rabbin, yolundan kimin saptığını en iyi bilendir; doğru yolda gidenleri en iyi bilen de O’dur. 118. O hâlde, Allah’ın âyetlerine iman etmekte iseniz, (kesilirken) üzerine Allah’ın adı anılan (hayvan)lardan yiyiniz.

ur

119. Sizin ‘ne’niz var ki, üzerine Allah’ın adı anılan hayvandan yemiyorsunuz?! -Mecbur kalırsanız başka, ama normalde- hangi hayvanları (yemeni)n haram olduğunu O size uzun uzadıya açıklamıştır.* Doğrusu, birçokları, arzu ve ihtiraslarına uyarak; bilgiye dayanmaksızın saptırıyor (insanları)! Şüphesiz, senin Rabbin haddi aşanları çok iyi bilmekte! 120. Günahın açığını da terk edin, gizlisini de... Çünkü günah işleyenler, kazanmakta olduklan yüzünden yakında cezalandırılacaklar!.. 121. Üzerine Allah’ın adı anılmayanlardan da (normalde helâl olsalar bile) yemeyin. Çünkü bu gerçek bir fasıklıktır! Doğrusu, ‘şeytan’lar; -sizinle iyi cedelleşsinler diye- dostlarına telkinde bulunuyorlar. Şayet onlara itaat ederseniz, şüphesiz, siz de müşrik olursunuz. 122. (Manen) ölü iken hayat verdiğimiz; insanlar arasında yürüyebileceği bir nur bahşettiğimiz bir kimse; hiç, karanlıklarda kalıp oradan çıkamayan durumdaki biri gibi olur mu?! İşte, işledikleri şeyler inkârcı nankörlere böyle böyle cazip gelmekte... 123. Böylece, her şehirde; ileri gelenleri oranın mücrimleri kıldık ki, (insanların doğru yola gelmesini engellemek adına) orada ‘tuzak’lar kursunlar... Aslında sadece kendilerine tuzak kuruyorlar, ama farkında değiller! 124. Kendilerine bir âyet geldiği zaman; “Allah’ın peygamberlerine verilen (o büyük mucizeler) bize de verilmedikçe, asla iman etmeyiz!” derler. Allah, peygamberlik görevini kime vereceğini daha iyi bilir. Hazırlayageldikleri tuzaklar yüzünden, yakında Allah katında bir alçaklık ve şiddetli bir azap çarpacak bu mücrimleri!..

4İ\^\,3—«j tîjlü ^ îjl te

f|l

* Bkz. Bu sûrenin 145. âyeti; ayrıca Mâide: 3-5.

125. Allah kimi hidayete erdirmek istiyorsa, onun göğsünü (yani zihnini) İslâm'a açıyor; kimi saptırmak istiyorsa,* onun da göğsünü, göğe i doğru yükseliyormuşça- ğg&$ sına daraltıyor, sıkıyor. Ijj3 İşte, iman etmeyenlerin üzerine Allah murdarlığı böyle boca ediyor! 126. Bu, senin Rabbinin dosdoğru yoludur. Düşünüp ders çıkaran öyle bir toplum için âyetlerimizi açıkça bildirmekteyiz ki; 127. Rableri katında esenlik yurdu bunlara aittir; velîleri de O'dur; kendi yapmakta oldukları sayesinde... 128. Onların tamamını haşredeceği gün; "Ey cin topluluğu! İnsanlardan birçoğunu siz yoldan çıkardınız ha?!" (buyurunca) bunların dostu olan insanlar; "Ya Rabbi! Hepimiz birbirimizden faydalanmaya çalıştık ve bizler için belirlediğin ecelimize ulaştık." derler. Buyurur ki: "Allah'ın diledikleri hariç hepinizin yeri; temelli kalacağınız Ateş'tir!.." Senin Rabbin, gerçekten 'mutlak hikmet ve ilim sahibi'dir (Hakîm, Alîm). 129. İşledikleri yüzünden zalimleri birbirinin peşine işte böyle takarız!.. 130. "Ey cin ve insan topluluğu! İçinizden size Benim âyetlerimi anlatan, bu günle karşı karşıya geleceğiniz konusunda sizi uyaran peygamberler gelmemiş miydi?!" (buyurunca); "Ya Rabbi! Kendi aleyhimize şahitlik ederiz." derler... Onları "dünya hayatı aldatmış ve inkârcı birer nankör olduklarına kendi aleyhlerine şahitlik etmişlerdir... 131. Bu (elçi gönderme) de senin Rabbin; hiçbir şehir balkını, (haktan) gafillerken zalimce helâk edici olmadığı içindir.

•Clljy)' ^ ^!Lw£J î<j

ifai&C'İ *c£*

^GL^ÎÎ^V'j 0 ûj^J^İ_y^tlj

»Û.^OJJ ÛJ-j JjU1 * p^=aİ£ Jİ-J

'jj-r-j

* Hiç kimse O'nun iradesine ipotek koyamaz; ancak O, bütün işlerinde hakimane ve âdilâne hareket etmektedir.

132. Her birinin kendi yapıp ettiklerine göre dereceleri vardır. Senin Rabbin onların yaptıklarından gafil değildir. 133. Bununla beraber, senin Rabbin müstağnidir, merhamet sahibidir. İsterse, sizi giderir ve arkanızdan sizin yerinize dilediklerini getirir. Nitekim sizi de bir başka kavmin soyundan getirmiştir. 134. Size va'dedilenler mutlaka yerine gelecektir. O'nu âciz bırak(ıp elinden kurtul)acak değilsiniz! 135. De ki: Ey kavmim! Siz elinizden geleni yapın; tabiî, ben de yapacağım! Şu yurdun, sonunda kimin olacağını ileride bileceksiniz. Asla felâh bulamaz zalimler. 136. (Müşrikler) Allah'ın yarattığı ekin ve davarlardan O'nun için bir pay ayırarak; "Bu, Allah'ın; bu da ortaklarımızındır." diye iddia etmekteler, (ama) ortaklarına ait olanlar Allah'a ulaşmazken, Allah'a ait olanlar ortaklarına gidiyor! Ne kötüdür hükmedegeldikleri şey!.. 137. İşte bunun gibi (akıl almaz bir cahilliği sergilemek müşriklere ortakları tarafından cazip gösterildiği gibi), ortakları; kendilerini alçaltmak ve onları dinlerinde şüpheye düşürmek için müşriklerden birçoğuna çocuklarını öldürmeyi dahi cazip gösterdi. Allah dilemiş olsaydı, bunu yapamazlardı. Öyleyse kendi uydurdukları ile başbaşa bırak bunları!..

138. Evet, "Şu şu davarların, şu şu ekinlerin dokunulmazlığı vardır; bunları bizim dilediklerimizden başkası yiyemez. Birtakım hayvanlar da vardır ki. bunlann da sırtlan haramdır (binilmez, yük vurulmaz)" diye iddia etmekteler. Bir kısım hayvanlar da vardır ki, bunlan keserken -O'na iftira ederek- üzerlerine Allah'ın adını anmazlar. Edip durduk-; lan bu iftiralar yüzünden yakında Allah onları cezalandıracak! 139. Yine, mekteler ki: "Şu şu hayvanların kannlannda bulunanlar yalnız erkeklerimiz içindir; eşlerimize haramdır." Yavru ölü olursa da hepsi ona ortakmış... Bu (asılsız) tavsiflerinin cezasını Allah yakında verecek!.. O; 'mutlak hikmet ve ilim sahibi'dir (Hakim, Alîm). 140. Bilgisizlikleri yüzünden çocuklarını beyinsizce öldürenler ve Allah'ın kendilerine nzık olarak verdiği şeyleri -Allah'a iftira ederek- haram sayanlar gerçekten hüsrana uğramışlardır. Kesinlikle yoldan çıkmışlardır... ki zaten (genel olarak da) hidayet üzere değillerdir. 141. Çardaklı-çardaksız bağlan bahçeleri; hurmalıkları, ürünleri farklı ekinleri, zeytin ve narı, (şeklen az çok) benzeşseler de (tad ve nitelik bakımından) birbirine benzemez bir yapıda var eden O'dur. Mahsul verdiği zaman, mahsulünden yiyin (Allah'ın rızkını kendinize haram kılmayın). Hasat edildiği gün de (cimrileşmeyip) hakkını verin... Ama israf etmeyin, çünkü O, israf edenleri sevmez. 142. Yük yüklenen ve kesilen ehli hayvanları da (sizin için O var etmiştir). Allah'ın size nasip ettiklerinden yiyin; şeytanın adımlarım izlemeyin. Şüphesiz, o sizin için apaçık bir düşmandır.

f "'fry.. f-ÎA. £

OÎ3
i'

£yLls £ Sjl £ı_ll $
J_AÎ lili 0&
jJ U* \ (Jtj

143. Sekiz çift olarak (var etmiştir)... Koyundan iki, keçiden iki... De ki: Allah; iki erkeği mi, iki dişiyi mi; yoksa iki dişinin rahimlerinde bulunanları mı haram kılmış?! Doğru söylüyorsanız, bir ilme dayanarak haber verin bana! 144. Deveden iki, sığırdan iki... De ki: Allah; iki erkeği mi, iki dişiyi mi; yoksa iki dişinin rahimlerinde bulunanları mı haram kılmış?! Yoksa Allah size bunları emrederken, siz orada mı idiniz?! İnsanları bilgisizce saptırmak için, kendi uydurduğu yalanı Allah’a isnat eden birinden daha zalimi olabilir mi? Zalim bir kavmi Allah elbette doğru yola getirmez. 145. De ki: Bana vahyolunanlar arasında; ölü, akıcı kan, domuz eti -ki bizatihi pistir- ve yoldan çıkılarak Allah’tan başkası adına kesilen dışında, yiyecek kimseye haram olan hiçbir şey bulamıyorum. Kaldı ki, mecbur kalan olursa, azıtmamak ve haddi aşmamak şartıyla (bunlardan bile yiyebilir); senin Rabbin gerçekten bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahîm). 146. Evet, Yahudilere bütün tırnaklıları haram kıldık; sığır ve koyunun da iç yağlarını onlara haram kıldık -sırtlarının ya da bağırsaklarının yüklendiği ve kemiğe karışanlar müstesna...-Ancak bu, azgınlıklarından dolayı kendilerini cezaya çarptırdığımız içindi. (Yahudiler değil) elbette Biziz doğruyu söyleyen...

\LL==^\t^\ îCS jj

\i J ^ Jü c

yj» b-L^1 o|i UlA p sTyjil^A

. JL ^ ^

VJ JJİ iy! l^o

j jUl^J jj>cy£- tj&l

oj ^3,'i (jsdljSf tüı [j>-

147. Seni yalanlarlarsa, de ki:
Sizin Rabbiniz geniş rahmet
sahibidir; ama O’nun şiddet-
li azabı mücrim kavim- \
den döndürülmez. 148.
Müşrikler diyecekler ki; EJ1
“Allah dileseydi, biz de
atalarımız da şirk koşmaz-
dık; hiçbir şeyi de haram kıl-
mazdık.” Onlardan öncekiler
de Bizim şiddetli azabımızı
. tadıncaya kadar böyle yalan-
layıp durmuşlardı! De ki: Eli-
nizde, bize karşı çıkarıp orta-
ya koyabileceğiniz bir bilgi var mı? Sadece zanna uyuyorsunuz ve sadece
tahmin yürütüyorsunuz. 149. De ki: Yalnızca Allah’a aittir ‘iptali imkânsız
kesin kanıt’... O dileseydi, hepinizi (zorla) hidayete erdirirdi.[96] 150. De ki:
“Allah şunu şunu kesinlikle haram kıldı” diye şahitlik edecek şahitlerinizi
getirin. Bunlar şahitlik etseler de sen onlarla beraber şahitlik etme; Bizim
âyetlerimizi yalanlayanların, Âhirete iman etmeyenlerin arzu ve ihtiraslanna
uyma... ki onlar (birtakım varlıkları) Rablerine denk tutarlar. 151. De ki: Ge-
lin, Rabbinizin size haram kıldığı şeyleri size ben okuyayım: O’na hiçbir şeyi
ortak koşmayın, ana babanıza iyi davranın; fakirlik korkusuyla çocuklarınızı
öldürmeyin -sizi de onları da Biz rızıklandırıyoruz-; gizlisiyle-aşikânyla yüz
kızartıcı (cinsel) suçlara yaklaşmayın; Allah’ın saygın kıldığı cana haksız
yere kıymayın. O, bunları size aklınızı başınıza alasınız diye emretmektedir.

J a l â İ j ^ = J Î i y j l j

^AİJ^J^ViÖ İ İ 5 *\%J L ^ J i^Mj

0 ^JLr^ lyJİ 4jîıî

yu.**.

i&j 0

|w|

152. Erginlik çağına gelinceye kadar yetimin malına yaklaşmayın; en güzel bir tutumla (onun lehine) olursa başka... Ölçmeyi de tartmayı da eksiksiz ve doğru yapın. -Biz hiç kimseye, gücünün yettiğinden başkasını yüklemeyiz.- (Hakemlik ya da şahitlik amacıyla) konuştuğunuz zaman da -akraba dahi olsa- âdil olun. Allah’ın ahdini mutlaka yerine getirin. O bunları size; düşünüp ders çıkarasınız diye emretmektedir. 153. İşte, Benim dosdoğru yolum budur. O hâlde, ona uyun, başka yollara uymayın; çünkü sizi O’nun yolundan ayırırlar. O bunları size; sakınasınız diye emretmektedir. 154. Aynca, Musa’ya o kitabı; ihsan üzere hareket edenler için eksiksiz olarak; her şeyi açıkça bildirmek, hidayet ve rahmet vesilesi olmak üzere vermiştik. Tâ ki, Rableri ile karşı karşıya geleceklerine iman etsinler. 155. İşte, bu (Kur’ân) da Bizim indirdiğimiz mübarek bir kitaptır. O hâlde, ona uyun ve sakının ki size merhamet edilsin. 156. (Ey Araplar ve onların vasıtalarıyla müslüman olacaklar!) “Bizden önce kitap yalnız iki topluluğa indirilmiş; biz onların öğretilerinden tamamen gafiliz!” dersiniz diye... 157. Ya da; “Bize de kitap indirilseydi, şüphesiz biz onlardan daha doğru yolda giderdik.” dersiniz diye, size de Rabbinizden apaçık bir delil, bir hidayet ve rahmet kaynağı geldi... Bu durumda, Allah’ın âyetlerini yalanlayıp onlardan yüz çeviren birinden daha zalimi olabilir mi?! Âyetlerimizden yüz çevirenleri, yakında berbat bir azaba çarptıracağız yüz çevirip durdukları için!..

158. Galiba bunlar, kendilerine meleklerin gelmesini ya da bizzat senin Rabbinin gelmesini veya Rabbinin (kevnî) mucizelerinden birinin gelmesini bekliyorlar?! Oysa senin Rabbinin mucizelerinden bir kısmı geldiği gün; daha önce iman etmemiş veya imanlı olarak herhangi bir hayır kazanmamış olan kimseye, imam fayda vermez. De ki: Bekleyin, şüphesiz biz de beklemekteyiz! 159. Dinlerini parça parça edip gruplaşanlarla senin hiçbir alâkan yoktur. Bunların işi tamamen Allah'a kalmıştır. Yapmakta oldukları şeyleri, O kendilerine daha sonra bir bir haber verecektir. 160. Kim bir iyilik getirmişse, ona bunun on katı verilir; kim de bir kötülük getirmişse, o da sadece misliyle cezalandırılır ve hiçbirine haksız edilmez. 161. De ki: Şüphesiz beni Rabbim dosdoğru bir yola iletmiştir; doğru, pâyidar bir dine; samimi bir muvahhit olan İbrahim'in dinine... ki o, müşriklerd de değildi. 162. De ki: Şüphesiz, benim dua ve yakarışım, kurban ettiğim hayvanlar, hayatım ve ölümüm tamamen Âlemlerin Rabbi Allah'a aittir. 163. Hiçbi ortağı olmaksızın... Müslümanların ilki olarak ben bununla memurum. 164. De ki: Allah her şeyin Rabbi iken, Allah'tan başka Rab arar mıyım ben?! Herkes n kazanırsa, tamamen kendi aleyhine kazanmış olur; üzerinde yük bulunan hiç ki se, başkasının yükünü taşıyamaz. Sonunda dönüşünüz Rabbinizedir; anlaşmazl düştüğünüz şeyleri O size bir bir haber verecektir. 165. Sizi bizzat size verdikle ile denemek için sîzleri yeryüzünün şu anki sahipleri yapan ve sizi birbirinizde derece derece üstün kılan O'dur. Senin Rabbinin cezalandırması elbette hızlıdı ama O, aynı zamanda bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahîm).

uuU LÇi; fji Kj Şjj|||

f?||

^ 1 (ilj &

7- A‘RÂF SÛRESİ

—M "^1 *{Mekke'de; hicretten önce indirilmiştir. 206 âyettir.}*

Bismillâhirrahmânirrahîm

^ jy cJu»- *j*

0

1. Elif, Lâm, Mîm, Sâd. 2. (Bu, insanları) uyarman için, müminlere ise öğüt olarak sana indirilen bir kitap(tır)... Sakm bundan dolayı göğsünde bir sıkıntı olmasm. 3. Rabbinizden size indirilene uyun. O’ndan başka velîlere uymayın. Ne de az öğüt dinliyorsunuz! 4. Nice şehirler var ki, onları helâk etmişiz! Bizim o sert azabımız kendilerine gece uyurlarken ya da öğleyin dinlenirlerken (aniden) gelip çatmıştır. 5. Şiddetli azabımız kendilerine geldiğinde bağırıp çağrışmaları hep; “Biz gerçekten zalimmişiz!” demekten ibaret olmuştur. 6. Gerçek şu ki; kendilerine peygamber gönderilenleri de peygamber olarak gönderilenleri de sorgulayacağız. 7. Ve akabinde, kendilerine tam bir bilgiyle anlatacağız... Çünkü (dünyada da onlardan) gaip değildik. 8.0 gün tartı haktır... Kimin tartıya giren (salih amelleri ağır basarsa, bunlardır işte felâha erenler. 9. Kimin tartıya giren (salih amel)leri de hafif gelirse, bunlar da kendi kendilerini hüsrana uğratanlardır. Çünkü Bizim âyetlerimize zulmeder (yani, iman edeceklerine reddederlerdi... 10. Gerçek şu ki; sizi yeryüzüne yerleştirdik ve sizin için orada geçimlikler meydana getirdik. Ne de az şükrediyorsunuz! 11. Gerçek şu ki; sizi yarattık, sonra sizi bir surete soktuk, sonra da meleklere; “Adem’e secde edin.” dedik. İblis müstesna, hemen secde ettiler. Çünkü o, secde edeceklerden değildi.

mm

S s+ss o ' s s“ ^ ^

yü Jji-bl J lî y I & J it

j-JSUA* Jlî

'f U&Ç5

ÂLJ i ^

.t.U İZİ

J Jli_5 Cİl

12. (Allah İblis’e) “Sana Ben emrettiğim hâlde, seni ne alıkoydu ki secde etmedin?!” buyurdu. Dedi ki: “Çünkü ben ondan üstünüm; beni ‘ateş’ten yarattın, onu ise çamurdan yarattın.” 13. Buyurdu ki: “Öyle ise in oradan! Orada büyüklenmek sana düşmez! Çık, şüphesiz küçülenlerdensin sen.” 14. “Onların tekrar diriltilecekleri güne kadar bana mühlet ver.” dedi. 15. “Mühlet verilenlerdensin elbette.” buyurdu. 16. Dedi ki: “Öyleyse, beni azdırmana karşılık ben de onlar(ı azdırmak) için Senin dosdoğru yolunun üzerine çörekleneceğim!” 17. “Sonra onlara; önlerinden, arkalarından, sağlarından ve sollarından sokulacağım... Ve Sen onların çoğunu minnettar[97] bulmayacaksın.” 18. Buyurdu ki: “Ayıplanmış ve kovulmuş olarak çık oradan! Yemin ederim; onlardan kim sana uyarsa, Cehennem’i tamamen sizlerle dolduracağım!” 19. “Ey Adem! Sen de eşinle birlikte Cennet’e yerleş. Dilediğiniz şeylerden yiyin, fakat şu ağaca yaklaşmayın, sonra zalimlerden olursunuz.” 20. Derken, şeytan ayıp yerlerini kendilerine göstermek için ikisine de vesvese verdi: “Siz birer meleğe dönüşürsünüz ya da ölümsüzlerden olursunuz diye Rabbiniz sizi bu ağaçtan men’etti.” dedi. 21. “İnanın, ben sizin iyiliğinizi isteyenlerdenim” diye de ikisine and içti. 22. Böylece, onları kandırarak ikisini birden (makamlarından) aşağı indirdi... Ağaçtan tattıklarında, ayıp yerleri kendilerine görünmüş ve üzerlerini Cennet yaprağıyla örtmeye başlamışlardı... Rableri onlara: “Ben sizi o ağaçtan men’etmemiş miydim?! Ben size; ‘Şeytan sizin için apaçık bir düşmandır’ dememiş miydim?” diye seslendi.

ÛL^Cc.^

pTJt/Y'l-*»-'» .i-' s*J.' £, srSs>■'> u-^vy*1 *

^^0-4d® ^L?b*LJI* l_j! l»

ıftl?'- i 4İ-l-^aî I Jjb

$-oSj 'Xıj\

23. İkisi de: "Ya Rabbi! Kendimize zulmettik. Eğer bizi bağışlamazsan, bize merhamet etmezsen, kesinlikle hüsrana uğrayanlardan olacağız." dediler. 24. "Birbirinize düşman olarak inin. Yeryüzünde sizin için bir zamana kadar bir yerleşim ve faydalanma vardır!" buyurdu. 25. Dedi ki: "Orada yaşayacak, orada ölecek ve oradan çıkarılacaksınız." 26. İmdi; ey Adem'in oğulları! Size, bir; çirkin yerlerinizi örtecek bir giysi; bir de süslenme amaçlı bir giysi indirdik. Takva elbisesi elbette daha hayırlıdır. Bu, Allah'ın âyetlerindendir; belki düşünüp ders çıkarırlar. 27. Ey Adem'in oğullan! Şeytan, ana ve babanızı -ayıp yerlerini kendilerine göstermek için elbiselerini soyarak- Cennet'ten çıkardığı gibi, sakın sizi de ayartmasın. Şüphesiz, o ve o kabîl varlıklar sizin kendilerini görmediğiniz yerden sizi görürler. Şüphesiz, Biz şeytanları iman etmeyenlerin velîleri yaptık. 28. Bunlar yüz kızartıcı bir şey yaptıklarında: "Biz (Kâbe'yi çıplak tavaf ediyorsak sebebi şu:) atalarımızı bunun üzerinde bulduk; bize bunu Allah emretti" dediler. De ki: Yüz kızartıcı bir şeyi Allah emretmez. Bilginize konu olmayan (asılsız) şeyler mi uyduruyorsunuz Allah adına?! 29. De ki: Benim Rabbim adaleti emreder. Secde ettiğiniz her yerde yüzlerinizi O'na doğru yöneltin. Ve dini tamamen kendisine has kılarak O'na dua edin. İlkin sizi nasıl O yarattıysa, yine O'na döndürüleceksiniz. 30. O, bir fırkayı doğru yola getirdi, bir fırka için de (kendi yaptıkları yüzünden) dalâlet tahakkuk etti; çünkü Allah'ı bırakıp 'şeytan'ları velî edinmişlerdi ve doğru yolda olduklarını zannediyorlardı.

*i

31. Ey Adem'in oğullan! *ğjjfâş* Secde ettiğiniz her yerde pjj güzel elbiselerinizi üzerinize alın. Aynca, yiyin için ama israf[98] etmeyin. Şüphesiz O, israf edenleri sevmez. 32. De ki: Allah'ın, kullan için çıkardığı ziyneti ve tertemiz-hoş rızıklan kim haram kılabilir?! De ki: Bunlar, dünya hayatında iman edenlerin de hakkıdır, Kıyamet Günü ise tamamen onlara mahsustur. Böylece, bilen bir toplum için âyetlerimizi açıkça bildirmiş oluyoruz. 33. De ki: Benim Rabbim sadece; açığıyla-gizlisiyle yüz kızartıcı şeyleri, günahı, haksız yere haddi aşmayı, hakkında Allah'ın hiçbir güçlü kanıt indirmediği şeyleri O'na ortak koşmanızı ve bilginize konu olmayan (asılsız) şeyleri Allah adma uydurmanızı haram kılmıştır. 34. Her toplumun bir eceli vardır; ecelleri geldiğinde, ne bir an geri kalabilirler ne de bir an ileri gidebilirler. 35. Ey Adem'in oğullan! Bizim âyetlerimizi size anlatan kendi içinizden peygamberler size gelir de her kim sakınıp durumunu düzeltirse, artık onlar için herhangi bir korku söz konusu değildir, üzülecek de değillerdir. 36. Buna karşılık, Bizim âyetlerimize karşı büyüklük taslayarak onlan yalanlayanlar; bunlardır işte, Ateş'in sahipleri... Temelli kalacaklardır orada! 37. O hâlde, uydurduğu yalanı Allah'a isnat eden veya O'nun âyetlerini yalanlayan birinden daha zalimi olabilir mi? Kitaptaki paylan (yani, tehdit edildikleri hâlde, hiç tınmadıkları için hak ettikleri ceza) bunlan bulur. Nihayet, görevli meleklerimiz canlannı almak üzere kendilerine geldiğinde; "Nerede Allah'tan başka dua ettikleriniz?!" derler. Onlar da; "Kaybolup gittiler." derler ve inkarcı birer nankör olduklanna dair -kendi aleyhlerine- şahitlik ederler.

iy-* ^ <3* <£.lJ' otI?*.? ib?l 1

J* fp *öpZjjb*

33 $ o£ *4ii*\ İjîyû o&i&i

fP *j* ÂP L* ^33

iU-l 1 *£j** ‘ibgJjîzAjijbj

Â a \ ö t ***, y *** 1_jl \i biiy

jJji) l î j

Û J U -\ t>4 p i k 1

$1 l i j A r “ i T I

OtL-

^ Üby>ZJjJij) İJİAî

38. “Sizden önce gelip geçmiş cin ve insan topluluklarıyla birlikte girin Ateş’e!” buyurur. Her ne zaman bir ümmet girse, yekdiğerini lânetler. Nihayet, birbiri ardından hepsi orada toplanınca, sonrakiler önde gelenler için; “Ya Rabbi! Bizi şunlar saptırdı; Sen de Ateş’ten bunlara katmerli bir azap ver.” derler. Buyurur ki: “Azap hepiniz için katmerlidir, fakat siz bilmezsiniz!” 39. Önde gelenler de sonrakilere: “Sizin bize karşı hiçbir üstünlüğünüz yok! Öyleyse, kendi kazandıklarınızın karşılığı olan azabı tadın” derler. 40. Bizim âyetlerimize karşı büyüklük taslayarak onları yalanlayanlara, göğün kapılan asla açılmayacak ve ‘deve iğne deliğinden geçinceye kadar’ Cennet’e giremeyecekler. Mücrimleri işte böyle cezalandınrız Biz! 41. Onlar için; (altlarında) Cehennemi bir yatak, üstlerinde de (Ateş’ten) örtüler vardır. İşte böyle cezalandırırız Biz, zalimleri! 42. İman edip salih amel işleyenler -ki Biz hiç kimseye gücünün yeteceğinden başkasını yüklemeyiz- Cennet’in sahipleri de bunlardır işte... Temelli kalacaklardır orada. 43. Gönüllerinde kin namına ne varsa söküp almışızdır... Altlarından ırmaklar akmaktadır... “Allah’a hamdolsun ki, bizi buna iletti. Allah bize buranın yolunu göstermemiş olsaydı, biz kendiliğimizden bulabilecek durumda değildik. Gerçek şu ki; Rabbimizin peygamberleri gerçeği getirmişler.” derler. Kendilerine şöyle seslenilir; “Bu Cennet’e; kendi yaptığınız şeyler sayesinde mirasçı kılındınız siz.”

44. Cennet’tekiler, Ateş’tekilere; “Bizler, Rabbimizin bize va’dettiği şeyin gerçek olduğunu gördük. Siz de Rabbinizin sizi tehdit ettiği şeyin gerçek olduğunu gördünüz mü?” diye seslenirler. “Evet!” deyince, aralarında, gür sesli biri; “Allah’ın laneti zalimlerin üzerine olsun!” diye haykırır. 45. Onlar ki; Allah’ın yolunda yamukluk (eksik-gedik) arayarak insanları ondan vazgeçirmeye çalışırlardı; Ahireti de inkâr etmekteydiler... 46. îki grubun arasında bir ‘perde’ vardır; onun a’râfı* üzerinde de her birini simalarıyla tanıyan adamlar vardır. Cennet’tekilere; “Size selâm olsun!” diye seslenirler. Bunlar; çok istemekle birlikte oraya girmemişlerdir. 47. Gözleri Ateş’tekilerin bulunduğu tarafa çevrilince de şöyle derler: “Ya Rabbi! Bizi bu zalim kavimle beraber bulundurana!” 48. A’râftakiler; simalarından tanıdıkları birtakım adamlara şöyle seslenirler: “(Bakıyoruz da) o toplayıp biriktirdikleriniz; büyüklük taslamanıza yol açan şeyler size fayda vermemiş!..” 49. “Allah’ın, asla rahmetine erdirmeyeceğine and içtiğiniz kimseler bunlar mıydı? (Baksanıza; haklarında) ‘Girin Cennet’e; sizin için hiçbir korku söz konusu değildir, üzülecek de değilsiniz.’ (buyrulmuş!..)” 50. Ateş’tekiler; Cennet’tekilere: “Şu sudan veya Allah’ın sizi nasiplendirdiği şeylerden biraz da bize akıtın!” diye seslenirler... Derler ki: “İnanın, Allah bunlan o inkârcı nankörlere haram kıldı” 51. “ki; onlar dünya hayatı kendilerini aldattığı için dinlerini eğlence ve oyun vasıtası hâline getirmişlerdi...” İşte, nasıl onlar, bu günleriyle karşı karşıya geleceklerini göz ardı etmişlerse; nasıl onlar, Bizim âyetlerimizi bile bile reddetmişlerse, Biz de bugün onları öyle nisyâna terk edeceğiz!"

« - i l _ j] l i ڕu

y ^ û ‘ i Ç y -

$ fļp

V j i

b.—ļy^ìl öl

\y^ L^==z4-^jj 6 Jti 1 e_^İ>d 1

* Yani, Cennet’tekilerle Cehennem’dekiler arasına çekileceği belirtilen (Hadid: 13); içi ruhmet dışı azap olan suru

jİki *Q* İ

0 *^jJLÂjjyl^lZ* *Ji*

N JİLilİj

’ç&j ***A***

Lilylâ ‘.s .n*y liî

52. Gerçek şu ki, Biz onlara; bilgiye dayanarak açık seçik bildirdiğimiz, inanan bir toplum için hidayet ve rahmet olan bir kitap getirdik. 53. Galiba, onun te’vîlinden (yani, söyledikleri-nin bir bir ortaya çıkmasından) başka bir şey beklemiyorlar? Ama onun te’vîli geldiği gün, daha önce onu göz ardı etmiş olanlar; “Rabbimizin elçileri, gerçekten hakkı getirmiş! Şim-di; var mı bir şefaatçi ki bize şefaat etsin ya da dünyaya geri döndürülür müyüz ki yapmış olduklarımızdan başkasını yapa-lım?” diye sızlanırlar. Kendileri-ni gerçekten hüsrana uğratmışlar ve (şefaatçi/tann diye) uydura-geldikleri şeyler zihinlerinden kaybolup gitmiştir. 54. Şüphesiz sizin (yegâne) Rabbiniz; gökleri ve yeri ‘altı gün’de yaratan, sonra mutlak hükümranlık tahtına kurulan Allah’tır. Geceyi, sür’atle kendisini izleyen gündüze O bürür (ve birinin karanlığıyla diğe-rinin aydınlığı, birinin aydınlığıyla ötekinin karanlığı zâil olup gider). Güneş’i, Ay’ı ve yıldızları, emrine amade olarak O yaratmıştır. Bakınız; yaratmak da O’na mahsustur, buyurmak da... Âlemlerin Rabbi Allah ne kadar zengin ve cömerttir! 55. Rabbinize; yalvanp yakararak ve gizlice dua edin. Şüphesiz O haddi aşanları sevmez. 56. Yeryüzü ıslah olmuşken orada bozuculuk yapmayın ve O’na hem endişe ile hem de ümitle yalvann. Allah’ın rahmeti elbette ihsan üzere hareket edenlere yakındır. 57. Rahmetinin önünden rüzgârları müjdeci olarak gönde-ren O’dur. Nihayet rüzgâr, ağır (yüklü) bulutları yüklendiğinde, Biz onu ölü bir memlekete yöneltip suyu onunla indirir ve her türlü mahsülü onunla çıkarırız. İşte, ölüleri de böyle çıkaracağız... Belki düşünüp ders çıkarırsınız.

jj !>^j 6%^" Ç \$ş\

$ î <_ijpî <İU'1^=, 1^3 şj,

^ jlî

S*3 o*J>-J <*jf^j* İL£> a

&£-p öÂÂâ ^Völ^İlŞjl 0 5_£L*j^ £

'Mit JyJ

öt Ulh j 1i 0

ot 4>Â> -> ti

58. Verimli memleketin bitkisi Rabbinin izniyle çıkar. Kötü olandan ise (diken, eğrelti vb.) faydasız şeylerden başkası çıkmaz. Böylece, şükreden bir toplum için âyetlerimizi açıkça bildirmiş oluyoruz. 59. Gerçek şu ki, Nuh'u kavmine gönderdik de; "Ey kavmim! Sadece Allah'a kulluk edin; O'ndan başka tanrınız yok. Doğrusu ben, sizin için büyük bir i günün azabından endişe ediyorum!" dedi. 60. |^| Kavminin ileri gelenleri Öül dedi ki: "Biz seni gerçekten aşikâr bir sapma içerisinde görüyoruz." 61. Dedi ki: "Ey kavmim! Bende bir sapma yok. Ben, Âlemlerin Rabbi tarafından gönderilmiş bir peygamberim." 62. "Size Rabbimin mesajlarını iletiyorum; sizin iyiliğinizi istiyorum. Ve ben Allah'tan (gelen bilgi sayesinde) sizin bilmediklerinizi biliyorum." 63. "Aranızdan bir adama; 'sizi uyarsın da sakının ve böylece size merhamet edilsin' diye Rabbinizden bir mesaj geldiği için mi şaşırıyorsunuz?!" 64. Sonuçta onu yalancılıkla suçladılar... Biz de onu ve gemide beraberinde olanları kurtardık; âyetlerimizi yalanlayanları da suda boğduk. Gerçekten 'kör' bir toplumdular!.. 65. Âd'a da kardeşleri Hûd'u (gönderdik). Dedi ki: "Ey kavmim! Sadece Allah'a kulluk edin; O'ndan başka tanrınız yok. Hâlâ sakınmayacak mısınız?" 66. Kavminin nankörce inkâr eden ileri gelenleri; "Biz, seni tam bir beyinsizlik içinde görüyoruz; biz, senin yalancılardan olduğun kanaatindeyiz!" dediler. 67. Dedi ki: "Ey kavmim! Bende bir beyinsizlik yok. Ben, Âlemlerin Rabbi tarafından gönderilmiş bir peygamberim."

Öjî>^^3il Jit £İJ^==3ili i j

ûl£=»lİ j j^-j ^j\ x_*4 bly *Q u ^

J O~*~J cjt p-^53^ £®j J3 J15

p£$?«j j ı s i f e b j l .

(3İ^j^-^lâ(^llaLuu Alil J_)-jL»

^LLlLij

rflil b Jjlc-t ^yC> J Ğ l£lj£> p-A U-î

o - j » p - ^ = ü î i ^ > . JLi û^Lii^iJ^j^===ü d

2uU^=Ü Aİ I ^Jâ b^ilA i^CJJ

68. “Size Rabbimin mesajlanını tebliğ ediyorum; ben sizin iyiliğinizi isteyen güvenilir[10]® biriyim.” 69. “Aranızdan bir adama; sizi uyarsın diye Rabbinizden bir mesaj *geldi diye* mi şaşırıyorsunuz?! Şunu hayırla yâd etsenize: Nûh’un kavminden sonra, O *sizi* onların yerine getirmiş ve size daha üstün bir bünye bahşetmiş... *(Evet)* Allah’ın nimetlerini (minnetle) yâd edin ki *felaha* eresiniz.” 70. *Dediler ki:* “Sen, bize; yalnızca Allah’a kulluk edelim ve atalarımızın tapmakta olduklarını oırakalım diye mi geldin? Doğru söyleyenlerdensen, haydi bizi tehdit edip durduğun şeyi getir başımıza!” 71. Dedi ki: “Gerçekten, Rabbinizden pis bir azap ve gazap (gölgesi) üzerinize düşmüş bulunuyor. Haklarında Allah’ın hiçbir güçlü kanıt indirmediği; tamamen sizin ve atalarınızın taktığı birtakım ‘ad’lar hakkında mı benimle cedelleşiyoısunuz?! Bekleyin öyleyse... Şüphesiz ben de sizinle beraber bekleyenlerdenim!” 72. Bunun üzerine, onu ve beraberindekileri rahmetimizle kurtardık; âyetlerimizi *yalanlayanların* ve mümin olmayanların da kökünü kuruttuk. 73. Semûd’a da kardeşleri Salih’i... Dedi ki: “Ey kavmim! Sadece Allah’a kulluk edin; O’ndan başka tanrınız yok. Size Rabbinizden açık bir kanıt gelmiş bulunuyor: Bu, Allah’ın -sizlere bir kanıtı olan- dişi devesidir... Onu bırakın da Allah’ın arzında yesin (içsin); ona kötü bir niyetle dokunmayın. Yoksa can yakıcı bir azap yakalar sizi!”

j <Ü) \ îSl U

ZJA 1» i 0 ; j j j

İli

L^bâjl **L5j**

' cjyljjlz^a^ÂÎ d İS

öjitd (r^=Lj^ (jrulldl *Öt\fl*

74. “Şunu (minnetle) yâd edin; O, sizi Âd’dan sonra onların yerine getirmiş ve sizi bu bölgeye yerleştirmiş. Ovalarında kasırlar yapıyor, dağlarım oyup evler yapıyorsunuz. O hâlde, Allah’ın nimetlerini anın; bozucular gibi yeryüzünde bozuculuk yapmayın.” 75. Kavminin büyüklük taslayan ileri gelenleri, güçsüz görülenlere -yani, onların arasındaki müminlere-; “Siz Salih’in gerçekten Rabbi tarafından gönderilmiş olduğunu ‘biliyor’ musunuz?” dediler. Onlar da dediler ki: “Biz, onunla gönderilene gerçekten ‘iman’ ediyoruz.” 76. Büyüklük taslayanlar; “Biz de, sizin iman ettiklerinizi kesinlikle inkâr etmekteyiz!” dediler. 77. Ve devenin ayaklarını keserek devirdiler de Rablerinin emrini küstahça çiğnediler ve; “Salih! Peygamberlerdensen, bizi tehdit edip durduğun şeyi getir başımıza!” dediler. 78. Bu yüzden, o şiddetli sarsıntı kendilerini yakaladı da yurtlarında diz üstü çökekaldılar. 79. O da onlardan yüz çevirdi ve dedi ki: “Ey kavmim! Gerçek şu ki; ben size Rabbimin mesajım ilettim ve sizin iyiliğiniz için çalıştım. Fakat siz, kendi iyiliğiniz için çalışanları sevmiyorsunuz!” 80. Lût’u da... Hani kavmine demişti ki: “Siz bu yüz kızartıcı işi yapıyorsunuz hâ?! Sizden önce âlemde hiç kimse böyle bir şey yapmamıştı!..” 81. “Kadınların yanı sıra bir de erkeklere şehvetle yaklaşıyorsunuz demek!.. Gerçekten aşırı giden bir toplumsunuz siz!”

82. Kavminin cevabı; "Çıkarın şunları memleketinizden! (Baksanıza) tertemiz! insanlar bunlar!" demek oldu. 83. Bunun üzerine, Biz de onu ve ehlini kurtardık. Ancak karısı geride (helâk olanlar arasında) kalanlardan oldu. 84. Üzerlerine öyle bir yağmur yağdırdık ki!.. Bak; mücrimlerin sonu nasıl oluyormuş! 85. Medyen'e de kardeşleri Şuayb'ı... Dedi ki: "Ey kavmim! Sadece Allah'a kulluk edin; O'ndan başka tanrınız yok. Rabbinizden size apaçık bir kanıt gelmiş bulunuyor. O hâlde, ölçmeyi de tartmayı da eksiksiz yapın; insanların eşyasını eksiltmeyin. Yeryüzü düzeltilmişken orada bozuculuk yapmayın. Müminseniz, bu (âdilâne ölçme ve tartma) sizin için daha hayırlıdır." 86. "Allah'a iman edenleri korkutup yıldırmak (için) ve -O'nun yolunda yamukluk (eksik-gedik) arayarak- inananları O'nun yolundan alıkoymak için yolbaşlarını tutmayın. Vaktiyle pek az olduğunuzu ve sizi O'nun çoğalttığını unutmayın. Bozuculuk yapanların sonu nasıl olmuş bakın (inceleyin, araştırın)." 87. "Bir kısmınız benimle gönderilene iman etmiş, bir kısmınız da iman etmemişse, Allah aramızda hakemlik edinceye kadar sabredin. Hâkimlerin en hayırlısı O'dur."

88. Kavmiıin büyüklük taslayan ileri gelenleri dediler ki: “Ey Şuayb! Seni ve beraberindeki müminleri ya mutlaka memleketimizden çıkaracağız ya da mutlaka bizim dinimize döneceksiniz!” Dedi ki: “İstemiyor olsak da mı?!” 89. “Allah bizi dininizden kurtardıktan sonra yine ona dönersek, doğrusu, Allah’a karşı yalan uydurmuş oluruz. Rabbimiz Allah dilerse başka, ama (normalde) bizim ona dönmemiz olacak şey değildir. Rabbimizin ilmi her şeyi kuşatmıştır. Biz, yalnızca Allah’a dayanıp güvenmişizdir. Ya Rabbi! Kavmimizle bizim aramızda adaletle hükmet (bizim mi yoksa kavmimizin mi haklı olduğunu ortaya çıkar). Hâkimlerin en hayırlısı Şensin.” 90. Kavminin nankörce inkâr eden ileri gelenleri; “Şuayb’a uyarsanız, o zaman kesinlikle zararlı çıkarsınız!” dediler (toplumlanna). 91. Bunun üzerine, o sarsıntı kendilerini yakalayıverdi ve yurtlarında dizüstü çökekaldılar! 92. Onlar ki Şuayb’ı yalanlard orada hiç oturmamış gibi oldular!.. Onlar ki Şuayb’ı yalanlardı, asıl kendileri old zararlı çıkanlar!.. 93. Şuayb da; “Ey kavmim! Gerçek şu ki; Rabbimin mesajların size ilettim; sizin iyiliğiniz için çalıştım. O hâlde, nankörce inkâr eden bir kavim için nasıl gam yerim?!” diyerek onlardan yüz çevirdi. 94. Biz hangi şehre bir pey gamber göndermişsek, yalvarıp yakarsınlar diye, oraların halkını mutlaka darlık sıkıntıya sokmuşuzdur. 95. Sonra o kötülüğün yerine iyiliği koymuşuzdur. Nihay âfıyete ulaşıp da; “O sıkıntı (kıtlık, hastalık, deprem) ve sevinç bizim atalarımıza dokunmuş (biz bundan uzağız; bunlar bizim başımıza gelmez)!” demeye başlayı ca, Biz de onları gafil bir anlarında ansızın yakalayıvermişizdir.

SüUlî ^
jîjt öjydjt
ı»^=^iî4iiic oif^ı^ ılrjvâl JS ^
♦•Llj 01^1.1^9 «l)1 U o_^Ç l*j
^ls\Çj S^' ^î j£ HL.
tAİiJ\âj f|p
i^r’oî >-r^ 4ilk:il:j ^
f^| öjp/va£^fc-4-î*î £İ/vaî L? t LgJjkî liJU-t
Jkâ l_$J Uj •«C—«J-l ASAJLJ I d) &C« U JJ
«I Ö^JS}}^*>J 4JJt> jv^j -Âe-lâ fi^lS ij iV^ 113 ÎÎJL

i'jS'

y1 ^ öt

IİA^İİKİ^JÖ-»» J<yjJJ(j_ö 1 »i y* Jlâj

96. Bu şehirlerin halkı iman edip sakınmış olsalardı, elbette üzerlerine gökten ve yerden bereket kapılan açardık. Fakat yalanladılar... Biz de yakalayıverdik onlan, yapıp ettiklerinden dolayı! 97. Peki, bu şehirlerin halkı; azabımızın onlara geceleyin uyurlarken (ansızın) gelip çatmayacağından emin miydiler? 98. Peki, bu şehirlerin halkı; azabımızın onlara güpegündüz oyunda-oynaşta iken gelip çatmayacağından emin miydiler? 99. Yoksa bunlar Allah'ın 'tertib'inden de mi emindiler?! Oysa, hüsrana uğrayacak bir toplumdan başkası Allah'ın tertibinden emin olmaz. 100. Eski ahalisinden sonra yeryüzüne mirasçı olanlara (sözgelimi Mekke müşriklerine); 'dilediğimiz takdirde günahlarından dolayı onlan da cezalandırabilecek olmamız' doğru yolu göstermiyor mu?! (Kendi tutum ve davramşlan yüzünden) kalplerini mühürlediğimiz içindir ki, kulak vermiyorlar. 101. İşte, kendilerine dair birtakım önemli haberleri sana anlattığımız şehirler... Peygamberleri, bunlara apaçık deliller getirmişlerdi, fakat baştan (düşünmeden) yalanlayıverdikleri şeye bir daha da iman edemediler! İnkârcı nankörlerin kalplerini Allah işte böyle mühürler. 102. Biz bunların çoğunda ahde vefa görmedik; çoğunu da 'tamamen fasık' bulduk. 103. Daha sonra, bunların ardından Musa'yı Firavun* ve kurmaylarına mucizelerimizle gönderdik; fakat onlara zulmettiler (iman etmeleri gerekirken 'büyü' diyerek reddettiler). Ama bak; bozucuların sonu nice oldu?! 104. Musa dedi ki: "Ey Firavun! Ben Âlemlerin Rabbi tarafından gönderilmiş bir peygamberim."

* Bu Firavun, Musa'nın bebekliğindeki Firavun değildir.

105. “Bana yaraşan; Allah hak-
kında gerçek neyse sadece onu
söylemektir. Rabbinizden size
apaçık bir mucize getirdim; o
hâlde, İsrailoğullarını benimle
birlikte salıver (de Mısır’dan
çıkalım).” 106. Dedi ki; “Bir
mucize getirdiysen, göster onu,
doğru söyleyenlerden isen!”
107. O da bunun üzerine asası-
nı bıraktı... Bir de ne görsünler;
basbayağı bir ejderha!.. 108.
Elini çıkardı... Bir de ne görsün-
ler; bakanlara göre bembeyaz!..*
109. Firavun kavminin ileri ge-
lenleri dediler ki; “Şüphesiz,
bu usta bir büyücü!” 110. Jı
“Sizi yurdunuzdan çıkar- J|f§g
mak istiyor. O hâlde, (nasıl çİO
bir strateji belirleyelim) ne
dersiniz, (buyruğumu nasıl oluş-
turayım)?” 111. Dediler ki: “Onu
ve kardeşini alıkoy ve şehirlere
toplayıcılar yolla” 112. “da bütün usta sihirbazları sana getirsinler.” 113. Sihirba
lar Firavun’a geldi ve dediler ki: “Galip gelen biz olursak, bize bir ödül var değil
mi?” 114. “Evet” dedi; “ayrıca şüphesiz benim gözdelerimden olacaksınız!” 115
Dediler ki: “Ey Musa! İlk sen mi hünerini ortaya koyarsın, yoksa ilk ortaya koya
lar biz mi olalım?” 116. “İlkin siz koyun” dedi... Ne zaman ki koydular; halkın g
zünü büyüle(yip bağladılar ve onları(n gözünü) korkutmaya çalıştılar... Muazzan
bir sihir gösterisi sunmuşlardı... 117. Biz de Musa’ya: “Asanı ortaya koy” diye
vahyettik... Bir de ne görsünler; onların uydurduklarını yakalayıp yutmuyor mu?
118. Böylece gerçek ortaya çıktı ve büyücülerin yapmakta oldukları şeyler boşa
gitti. 119. İşte o an, (burunlarından kıl aldırmayan Firavun ve adamları) mağlup
oldular ve küçük düştüler. 120. Sihirbazlar ise secdeye kapandılar.

-İp jis $
0 J Ç i ş
ıj
o' il f|p
i)c.L>.^pJh_»~-ttı Â-^uU, V“bİL^JV£-l
!>rİr** JJaıj J^i-I ^İjS

Hz. Musa’ya elini iki kez koynuna sokması emredilmiş: ilkinde bir cüzamlının eli gibi bembe-
yaz olarak çıkan el, İkincide yine kendi ten rengini almış (Ahd-i Atik, Çıkış, IV, 6, 7).

J \ỉfvrr) y»«4>j (mj

Lijoi>b>

âöû! J lîj 0

o-4 \ 4Îıt» i

^ JSO L-jtj o' S^oî

<4 «jî

121.Şöyle dediler: “Biz Âlemlerin Rabbi’ne iman ettik.” 122.“Yani, Musa ve Harun’un Rabbine...” 123. Firavun dedi ki: “Ben size izin vermeden ona iman ettiniz hâ?! Doğrusu bu, sizin şehirde kurduğunuz bir ‘tuzak’tır; bu sayede ahalisini buradan çıkar(tıp yerlerine kendiniz yerleş)mek istiyorsunuz! Fakat yakmda göreceksiniz!..” 124. “Ellerinizi ve ayaklarınızı çaprazlama kestireyim; sonra da hepinizi astırayım da!” 125. Dediler ki: “(Önemi yok!) Biz zaten Rabbimize dönmekteyiz.” 126. “Biliyoruz; sen bizi sırfRabbimizin mucizeleri geldiğinde onlara iman ettik diye cezalandırmaya çalışıyorsun!.. Ya Rabbi! Üzerimize sabır yağdır ve ‘(Sana kayıtsız şartsız) teslimiyet gösterenler’ olarak al canımızı!” 127. Firavun kavminin ileri gelenleri; “Musa’yı ve kavmini, seni ve tanrılarını terk edip de ülkede bozuculuk yapsınlar diye mi bırakıyorsun?!” dediler (Firavun’a). Dedi ki: “Oğullarım (istersek, yine) teker teker Öldürtür, kadınlarını sağ bırakırız; şüphesiz, onların üzerinde ezici bir güce sahibiz.” 128. Musa, kavmine dedi ki: “Allah’tan yardım isteyin ve sabredin. Şüphesiz yeryüzünün tamamı Allah’ındır; O, kullarından dilediğini oraya mirasçı kılar. Âkıbet müttakîlerindir.” 129. (Sızlanarak): “Sen bize gelmeden önce de geldikten sonra da hep eziyet gördük.” dediler (İsrailoğullan). Dedi ki: “Belki Rabbiniz, düşmanınızı helâk edecek ve sizi bu bölgede onların yerine getirerek (ülke yönettiğinizde) sizin nasıl davrandığınıza bakacak?!” 130. Gerçek şu ki; Biz; düşünüp ibret alsınlar diye Firavun hanedanını yıllarca kuraklık ve mahsul kıtlığı ile cezalandırdık.

tj*j

^p| tjj+\jo)l jv>/^=3İ

131. Onlara iyilik geldiğinde; 'Bu. zaten bizim hakkımız!" derlerdi... Başlarına bir kötülük gelse, Musa ve beraberindekilere uğursuzluk yüklerlerdi. Bakınız; bunların uğursuzlu(k dedi)ği tamamen Allah katindadır (ve sonuçta, onları imtihan etmek için gönderilmektedir), fakat çoğu bilmez.

JîJL^l^4£Îf5C3

132. "Bizi büyülemek için ne kadar mucize getirirsen getir, sana iman edecek değiliz!" dediler. 133. Bunun üzerine, Biz de ayrı ayrı mucizeler olarak üzerlerine; tufan, çekirge, haşerat, kurbağa ve kan gönderdik. Yine de (her seferinde) büyüklük tasladılar. Çünkü mücrim bir toplumdular. 134. Pislik iyice üzerlerine çöktüğünde; "Ey Musa! Seninle yaptığı ahde göre bizim için Rabbine dua et. Bu pisliği üzerimizden kaldırırsan, kesinlikle sana iman edeceğiz ve İsrailoğullannı seninle birlikte salıvereceğiz!.." diyorlardı. 135. Fakat erişecekleri bir süreye kadar o pisliği üzerlerinden kaldırınca, verdikleri sözden cayıveriyorlardı! 136. Biz de onları cezalandırdık; mucizelerimizi yalanladıkları ve onlara bigâne kaldıkları için onları o sazlı nehirde boğduk. 137. Sürekli hor görülen o kavmi de, bölgenin bereketlendirdiğimiz doğu ve batı kısımlarına mirasçı kıldık. Sabrettikleri içindir ki, senin Rabbinin Israiloğullarına ettiği güzel vaat gerçekleşmiş oldu. Firavun ve kavminin ustalıkla yapmakta oldukları; yükseltmekte oldukları şeyleri ise yerle bir ettik.

iLtuCa'L^ı iji ! ı»yİ I bîJJ\J

OvJŞolJj l^â ofjVî

İP ijîtijj£-j

j 'i 0

^ jL^p^==ûj

JlİJ)

/u£$ı0

(ilâl 111# \lp> (S*

138. Ve İsrai loğu Harına o deryayı geçirttik... Putlarının başından ayrılmayan bir topluluğa rastladılar ve “Ey Musa!” dediler “Nasıl bunların bir- ı takım tanrı lan varsa, JgjL bize de (böyle somut) î||d bir tann yap.” Dedi ki: lûO “Siz gerçekten cahil bir topluluksunuz!” 139. “Bunların içinde bulunduğu (şirk dini), kesinlikle yok olmaya mahkûmdur; yapıp durdukları şeyler de bâtıldır.” 140. Dedi ki: “Sizi âlemlere Allah üstün kılmışken, ben sizin için hiç O’ndan başka tann arar mıyım?!” 141. Hani, kadınlarınızı sağ bırakıp oğullannızı teker teker öldürerek sizi işkencenin en kötüsüne uğratan Firavun hanedanından sizi Biz kurtarmıştık... ki sizin için bunda Rabbiniz tarafından muazzam bir imtihan vardı. 142. Musa’yla otuz geceliğine sözleştik; sonra bunu on ile tamamladık; böylece, Rabbinin belirlediği vakit kırk geceye tamamlandı... Musa, biraderi Harun’a:* “Kavmimin içinde benim yerime geç; asayişi sağlamaya çalış, bozucuların yoluna uyma.” dedi. 143. Musa tayin ettiğimiz vakitte gelip de Rabbi onunla konuşunca; “Ya Rabbi! Bana kendini göster de Sana bakayım.” dedi. Buyurdu ki: “Sen beni göremezsin. Ama dağa bak; şayet olduğu yerde kalırsa, sen de Beni göreceksin.” Rabbi dağa tecelli edince, onu paramparça etti; Musa da bayılarak yere düştü... Ayılınca dedi ki: “Seni tenzih ederim!.. Müminlerin ilki olarak Sana tevbe ediyorum.”

* O sırada Musa 80, Harun ise 83 yaşında imiş (Ahd-i Atik, Çıkış, VU, 7).

(Jp ^LİÂİɈ^T J Ü

^■*Ç~^—>J* ^ jlj

^ - Z Â - “ « £ İ « jîjİ jj jS*.^■Â*«â S(^

jd'u **|^| CAA^*laJ IJ'J**

*££si\J^cfjJ^*

ÎL-dÖ^J «J-İ^L>V Jj^l l J-jÇİı i*Xriö\j* LÇ-

l^Slij UJ îj> İS^yl tiü’i ■^L,c^ a^ J^-A^

>*-f^S>î^o2o^_£ fj* -j^-'j ^

IJ^HJJİJİjâ-^J \ *jjl^yŞtj^*

£ıZxlj **^ >^U^LUİ^ l^=»j o Jc^kî**

UI^ ^ Û^J îj) la ^jL>is -lâ p-fjî İ5İ>j (t-4i -U

144. “Ey Musa! Şüphesiz, mesajlarım ve kelâmım için insanlar arasından Ben seni seçmiş bulunuyorum. Dolayısıyla, sana verdiklerimi al ve şükredenlerden ol.” buyurdu. 145. -Kendisi için levhalara ‘her’ şeye dair bir öğüt ve ‘her’ şeye ait bir açıklama yazmıştık.- “Öyleyse, bunları var gücünle tut ve kavmine emret de bunları en güzel bir şekilde tutsunlar. Yakında size göstereceğim (emrimi dinlemeyen) fâsıklarm yurdunu!..” 146. “Yeryüzünde haksız yere büyüklük taslayanları âyetlerimden men edeceğim; her türlü âyeti görseler bile iman etmeyecekler, doğru yolu görseler onu yol edinmeyecekler; azgınlık yolunu görseler hemen onu yol edinecekler! Bu, âyetlerimizi yalanlamış olmalarından ve onlara karşı bîgâne kalmalarmdandır. 147. Âyetlerimizi özellikle de Âhiretle karşı karşıya gelmeyi yalanlayanların yaptıkları boşa gitmiştir. Kendi işlediklerinden başkasıyla mı cezalandırılacaklardı?! 148. Musa’nın kavmi; onun (Tur’a gidişinin) ardından, ziynet takımlarından, canlıymış gibi böğürmesi olan bir buzağı heykeli edinmişlerdi! Onun kendileriyle konuşmadığını ve onlara yol göstermediğini görmüyorlar mıydı ki, onu (tanrı) edinip zalimlerden oldular?! 149. Ama yoldan çıktıklarını anlayıp da elleri (pişmanlık ve hasretle dövüp durdukları bağırlarından iki yana) düşünce, şöyle demeye başladılar: “Rabbimiz bize merhamet etmezse ve bizi bağışlamazsa, şüphesiz hüsrana uğrayanlardan olacağız!”

^-iLL ..ı

JJ£\J ^5^ J^S

\jitj jyl^LJ ^3 j \i ^je 4^1

^_)IJİ*. ^JJ^İJ (JJjjttyj jlS ^ ouiıi^*

falkCÜ, Ğta "s , J; ». << -A K'. 1: îr

IA Uj U İs

U» l;L', y*

-■SCifat CJLİJJÎ JJ**

150. Vaktâ ki Musa kızgın ve üzgün bir şekilde kavmine döndü; “Benim arkamdan ne kadar kötü bir halef olmuşsunuz siz bana böyle!? Rabbinizin emrinde acele mi ettiniz?!’[4] dedi ve levhaları attığı gibi biraderinin başından tutup kendisine doğru çekmeye başladı... (Biraderi de) “Ey anamın oğlu!” dedi; “İnan, kavm(in) beni güçsüz gördü; az kalsın beni öldürüyorlardı! Sen de düşmanlarımızı sevindirecek şeyler yapma bana! Bu zalim kavimle beni bir tutma!” 151. Dedi ki: “Ya Rabbi! Beni ve biraderimi bağışla; Bizleri rahmetinin içine al. Sen merhametlilerin en merhametlisisin!” 152. Buzağıyı (tanrı) edinenlere, şüphesiz, yakında Rablerinden bir gazap ve dünya hayatmda bir zillet erişecektir. (Allah’a şirk koşan) iftiracıları işte böyle cezalandırırız Biz!.. 153. Kötülükleri işleyip de daha sonra onların ardından iman ederek dönüş yapanlar (için); senin Rabbin bütün bunların ardından elbette bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahim). 154. Ne zaman ki Musa’nın öfkesi yatıştı; levhaları aldı. Onlann içeriğinde, ‘sadece Rablerinden korkanlar’a hidayet ve rahmet vardı. 155. Musa tayin ettiğimiz vakit için kavminden yetmiş kişi seçmişti. O sarsıntı* kendilerini yakalayınca, dedi ki: “Ya Rabbi! Dileseydin, onları da beni de daha önce helâk ederdin. İçimizdeki beyinsizlerin işledikleri yüzünden bizi mi helâk ediyorsun?! Bu, Senin imtihanından başka bir şey değil; Sen bununla dilediğini** dalâlete düşürüyor, dilediğini hidayete erdiriyorsun.*** Sen bizim velîmizsin; bağışla bizi, acı bize. Bağışlayanların en hayırlısı Şensin.”

* Nisâ: 153’te belirtilen sarsıntının...

** Hiç kimse Senin iradene ipotek koyamaz; ancak Sen, bütün işlerinde hakimane ve âdilâne hareket edersin.

*** Sapmasına müsaade ediyorsun; yanlış yola sapanı kolundan tutup da zorla doğru yola getirmiyorsun.

^JLxyJ[x^^£- Jlî

'\j *l^XJı
U*î-^J v^/I4Ü&
3* ^ ^JS^İÎJÎ^ JJ|т4^M J_>ît5 Jî^yJÎ
^ J(L^r ,*£==£! ^î J 4 1 ' ^ - ^ ' Öt 4Şts

^ '—£$ i c/.*if 1 ıj-^ i Ây^Jj [jl«li
Ş^ ^JJ!^ (^=JL3 »ji-5^Axui^=.j

156. “Ve bize hem bu dünyada iyilik yaz, hem de Ahirette... Şüphesiz, biz Sana yöneldik.” Buyurdu ki: “Ben azabıma dilediğimi çarptırıyorum; rahmetim ise evet, her şeyi kuşatmıştır, ama onu müttakîlere; kendilerini arındırmak için verenlere ve bizim (bütün) âyetlerimize iman edenlere yazacağım.” 157. “Onlar ki; yanlarındaki Tevrat ve Incil’de yazılı buldukları; okuma yazma bilmeksizin mühim mesajlar ileten Resul(üm Muhammedje tâbi olurlar. O ki; kendilerine mârufu emreder, münkeri yasaklar; tertemiz ve hoş şeyleri helâl, murdar şeyleri ise haram kılar; ağır yüklerini ve üzerlerindeki zincirleri indirip atar. Dolayısıyla, ona iman edip saygılı davranan, destekleyen ve onunla birlikte indirilen nura tâbi olan kimseler; bunlardır işte felâha erecekler.” 158. De ki: Ey insanlar! Şüphesiz, Ben; -göklerin ve yerin mülkü tamamen kendisine ait olan, kendisinden başka tanrı bulunmayan; dirilten ve öldüren- Allah’ın hepinize gönderdiği Resulüyüm. O hâlde, Allah’a ve O’nun okuma yazma bilmeksizin mühim mesajlar ileten Resulüne iman edin -ki o da Allah’a ve O’nun (Tevrat vb.) sözlerine iman etmektedir- ve ona uyun ki hidayete eresiniz. 159. Zaten, Musa’nın kavminden; (elindeki) ‘gerçek’ sayesinde doğru yolda giden ve ona dayanarak âdilâne hükmeden bir topluluk hep olmuştur.

cı:ı-j>ı

u$ ^^^GSİs,ı^İ

\IZ>J (v|) ^SiİAİâj

160. Biz onları on iki oymak
hâlinde topluluklara ayırdık
ve kavmi Musa'dan su istediği
zaman, ona; "Asânı taşa vur!"
diye vahyettik; (vurunca) on-
dan on iki pınar fışkırdı; artık
herkes içeceği yeri biliyor-
du... Ayrıca, üzerlerine bulutu
gölgelik yaptık; onlara kudret
helvası ve bıldırcın indirdik.
"Size rızık olarak verdiğimiz
şeylerin tertemiz-hoş olanla-
rından yiyin." (dedik, ama)
onlar (bu emrimize uymamakla) Bize değil, sadece kendilerine zulmediyor-
lardı. 161. Hani onlara: "Şu şehre yerleşin; orada dilediğiniz gibi yiyin için;
"Affet" deyin ve kapısından saygıyla eğilerek girin ki hatalarınızı bağışlaya-
lım; ihsan üzere hareket edenlere (ihsanımızı) daha da arttıracağız." denmiş-
ti. 162. Ancak içlerinden zulmedenler kendilerine söylenen sözü başkasıyla
değiştirdiler... Zulmedip durdukları için Biz de üzerlerine gökten bir pislik
indirdik. 163. Onlara deniz kıyısındaki şehrin durumunu sor. Hani, cumar-
tesi günü(ntin saygınlığını ihlâl ederek) hadlerini aşmışlardı. Zira cumartesi
günlerinin saygınlığına hürmet ederek avlanmadıkları zaman) balıkları sü-
rüyle geliyor, cumartesi tatili yapmadıkları gün ise gelmiyordu (ve böylece
ne yapacaklarını şaşırarak o günün saygınlığını çiğniyorlardı). Fâsıklık edip
durdukları için onları işte böyle imtihan ediyorduk!..

mm \VY mm

164. Hani, içlerinden bir top-
luluk: “Allah'ın lıelâk edeceği
\eya şiddetli bir azapla cezalan-
dıracağı bir kavine ne diye öğüt
veriyorsunuz ki?!” demişlerdi de
onlar da: “Rabbinize karşı (gös-
terilebilecek) bir mazeret olsun
ve belki sakınırlar diye” demiş-
lerdi. 165. Ne zaman ki kendile-
rine verilen öğüdü unuttular. Biz
de kötülükten men'etmeye çalı-
şanları kurtardık: zulmedenleri
ise berbat bir azapla yakaladık
fâsıklık edip durdukları için!..
166. Ama ne zaman ki kendi-
lerine yasak edileni yapmakta
küstahça direttiler, Biz de onlara;
“Aşağılık birer maymun olun!”
dedik. 167. Hani senin Rabbin;
“Kıyamet Günü’ne kadar onla-
rı azabın en kötüsüne uğratacak
kimseler göndereceğini” kesin
bir dille ilân etmişti... Senin
Rabbinin cezalandırması elbette
hızlıdır: ama O, aynı zamanda
gerçekten bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahîm). 168. Onları yeryüzünde
topluluklara ayırarak birbirlerinden kopardık; içlerinde salihler de vardı, bunun
dûnunda olanlar da... Belki dönerler diye onları güzelliklerle ve kötülüklerle (gâh
nimetlendirerek gâh sıkıntıya sokarak) denedik. 169. Sonunda, onların ardından
kendilerinin yerine (kutsal) kitaba vâris olan öyle bir nesil* geldi ki, bunlar; “Na-
sılsa ileride bağışlanırız” diyerek şu dünyanın gelip geçici metâmı alıyorlar (maddi
çıkar karşılığında kitabın hükümlerini değiştiriyorlardı! Kendilerine, buna benzer
bir başka geçici metâ gelse onu da alıyorlardı... Peki, onlardan; “Allah’a karşı an-
cak gerçeği söyleyeceklerine” dair kitap sözü alınmamış mıydı?! Müttakîler için
nihai (Âhiret) yurd(u) daha hayırlıdır. Hâlâ aklınızı başınıza almayacak mısınız?
170. Buna karşılık, kitaba sımsıkı sarılanlar ve (gerçek birer dindar olarak) namazı
dosdoğru kılanlar; işte böyle ıslâha çalışanların mükâfatını Biz asla zayi etmeyiz.

jyl_yuj ***iyjj***

* bunların olumsuz tutum ve davranışları Meryem: 59’da *eda 'u ‘s-salâte* diye ifade edilmiştir ki aşağıda: 170. âyette salihlerin özelliği olarak gösterilen *ekamu 's-salâte* işte, tam bunun karşıtıdır.

\vr mm

yjp UİÜ 4^.

^ J^o^c-İJİ j^JüÎ^

^ tk=^ İ3 ^ 6juı;

AA?v! pJj c^f' dü'İ5^ 0 5>lLIİ|i

A*^ A>* ÇAJ afJ^k^_i 1,-P TASNİİJ lf? AliJ

A^ssjrtJjl A*-A o^;i4-=^jî

o^A* ıl^A ij> AS^JJİÎ ı jj^* liJJ'i

&% **pîît ^£. ;1A 0 oj^SCiijp4^ uAtiÂjı**

^^-Cdr⁴ 0 öjlUA^ ^-A^âjlj A 'J? îïT

0 'J45

171. Hani, o dağı tıpkı bir
gölgelik gibi üzerlerine
kaldırmıştık da tepeleri-
ne düşecek sanmışlardı... "Size
verdiğimizi kuvvetle tutun ve
onun muhtevası üzerinde düşü-
nün ki sakınasınız." (buyurduk.)
172. Hani senin Rabbin; Ade-
moğullarının sulblerinden soy-
larını çıkartırken, (yani, maddî/
dünyevî varlıklarının daha baş-
langıcında) onlan kendi aleyh-
lerine şahit tutarak; "Ben sizin
Rabbiniz değil miyim?" demişti
de; "Elbette... (Buna) şahitlik
etmekteyiz." demişlerdi... Kı-
yamet Günü, "Bizim bundan
haberimiz yoktu!" dersiniz diye
173. ya da; "Aslında, daha önce
bizim atalarımız şirk koşmuş-
lar; biz ise onların ardından ge-
len bir nesiliz (bizi yetiştirenler de onlar; ne yapalım kader işte)!.. Sen şimdi,
bu bâtılı icat edenlerin yaptıkları yüzünden bizi mi helâk edeceksin?!" dersiniz
diye... (insanı böyle şahit tuttu.) 174. İşte Biz âyetleri(mizi) böyle açıklıyoruz;
evet, belki dönerler... 175. (Resulüm!) Âyetlerimizi kendisine verdiğimiz hâlde
onlarla alâkasını kestiği için, şeytanın, peşine taktığı, bu yüzden de azgınlardan
olan kişinin haberini onlara oku. 176. Dileseydik, o âyetler sayesinde onu yük-
seltirdik, fakat o, arzu ve ihtiraslarına uyarak yere saplandı. Artık onun hâli kö-
peğin hâli gibidir ki; üstüne varsan da dilini sarkıtıp solur, kendi hâline bıraksan
da dilini sarkıtıp solur. İşte, Bizim âyetlerimizi yalanlayan kavmin hâli böyledir.
Sen (bu tür temsillerle durumlarını) anlatmaya devam et; belki düşünürler. 177.
Bizim âyetlerimizi yalanlayarak kendilerine zulmeden kavmin durumu ne kö-
tüdür! 178. (Hidayet kimsenin tekelinde değildir;) Allah kimi hidayete erdirirse
hidayete eren odur; kimi de saptırırsa, bunlardır işte hüsrana uğrayacaklar!

179. Gerçek şu ki; Biz Cehennem
için birçok cin ve insan yarattık; ■sd L>S-ûJ
bunların kalpleri vardır, onları ir*
kullanıp anlamazlar; gözleri var-
dır, onları kullanıp görmezler;
kulakları vardır, onları kullanıp
duymazlar; tıpkı davar gibi, hatta
daha da şaşkındırlar. Bunlardır
işte gafiller! 180. En güzel isimler
Allah’ındır; siz de O’na bu isim-
lerle dua edin ve O’nun isimlerini
eğip büken (müşrik)leri bırakın.
Yakında görecekler yaptıklarının 0 &
cezasını! 181. Bizim yarattıkları-
mız arasında; (elindeki) ‘gerçek’ İA9İ Jâ o& J üfj'j I_)
sayesinde doğru yolda giden ve
ona dayanarak âdilâne hükme-
den bir topluluk hep olmuştur.. s J l*
182. Âyetlerimizi yalanlayanlara [Ijiî_$! <3J ^ UÎ
gelince, Biz onları yakında, hiç
bilmedikleri bir yerden yavaş
yavaş helâke yuvarlayacağız!
183. Gerçi Ben onlara mühlet
veriyorum; ama Benim ördüğüm ‘tuzak’ da gerçekten sağlamdır! 184. Hiç düşün-
müyorlar mı ki, (onca yılı beraber geçirdikleri) arkadaşlarında cinnet nâmına bir
şey yoktur; o, apaçık bir uyarıcıdan başka bir şey değildir?! 185. Göklerin ve ye-
rin gerçek hükümranlığı üzerinde, Allah’ın yarattığı herhangi bir şey üzerinde ve
‘ecellerinin yaklaşmış olabileceği ihtimali’ üzerinde hiç düşünmüyorlar mı? Bun(a
da inanmadık)tan sonra, hangi söze iman edecek bunlar?! 186. Allah’ın saptırdığı-
nı doğru yola getirecek yoktur! İşte bunları da kendi hâllerine bırakıyor; yuvarlanıp
gidiyorlar taşkınlıkları içinde!.. 187. Sana o (Kıyamet) saatin(in) ne zaman gelip
çatacağını soruyorlar. De ki: Ona dair bilgi tamamen Rabbimin katindadır; onu tam
vaktinde tecelli ettirecek de O’ndan başkası değildir. 0(nun ne zaman kopacağına
dair bilgi), göklerde ve yerde (bulunanlara) ağır gelir. O size ansızın gelecektir.
Sanki o senin kârınmış gibi, bunu durup durup sana soruyorlar! De ki: Ona dair
bilgi tamamen Allah katindadır, fakat insanların çoğu bilmez.

|î

itli

^>-£==Ü \ l i ü l j l d f r

188. De ki: Ben kendime bile, Allah'ın dilediğinden başka ne fayda verebilirim ne de zarar... Ben gaybı bilseydim, elbette daha çok hayır elde ederdim; bana fenalık da dokunmazdı. Ben sadece bir uyarıcıyım; iman eden bir toplum içinse müjdeciyim. 189. Sizi tek bir candan yaratıp ondan da, kendisinin sükûnet bulacağı eşini vareden O'dur. Erkek eşini sarıp sarmalayınca, eşi hafif bir yük yüklenir ve onunla bir müddet gider gelir. Kadın iyice ağırlaşınca, ikisi birden; "Eğer bize eli ayağı düzgün bir çocuk verirsen, kesinlikle şükredenlerden olacağız!" diye (yegâne) Rableri Allah'a dua ederler. 190. Ama O, ikisine; eli ayağı düzgün bir çocuk verince, kendilerine O'nun verdiği şeyde O'na ortak ihdas ederler. Oysa Allah, ortak koştuklarından münezzehtir; yücedir. 191. Bir şey yaratmamış, üstelik kendileri uydurulmuş bulunan şeyleri mi ortak koşuyorlar?! 192. Ne bunlara bir yardımı dokunan ne de kendi kendilerine yardım edebilen şeyleri?! 193. Onları doğru yola çağırsanız size uymazlar... Bunlara ha dua etmişsiniz ha etmeyip suskun kalmışsınız, sizin için (fark etmez; sağlayacağınız kazanç açısından her iki durum da) aynıdır. 194. Allah'tan başka yalvardıklarına (yani, putların sembolize ettiği melekler, İsa Mesih vb.) kesinlikle sizin gibi birer kuldur. Doğru söylüyorsanız, haydi çağırın onları da size icabet etsinler!.. 195. (Bu putların) ayaklan mı var ki onlarla yürüyecekler? Elleri mi var ki onlarla tutacaklar? Gözleri mi var ki onlarla görecekler? Kulaklan mı var ki onlarla işitecekler? " Şu ortaklarınızı çağırıp sonra hep birlikte bana tuzak kurun; göz de açtırmayın! (Göreceksiniz ki hiçbir işe yaramayacak)!.." de.

mm wn

W CJQjjj %>k

-yjjij

196. Çünkü benim velîm, bu kitabı indirmekte olan Allah’tır; O, salihleri velî edinir. 197. O’ndan başka yalvardıklarına ise size yardım edemezler; kendilerine bile bir yardımları dokunmaz! 198. Onları hidayete çağırsanız, işitmezler. Onları sana bakıyormuş gibi görürsün, oysa görmemektedirler... 199. (Resulüm!) Sen affı benimse, mârufu emret ve cahillerden yüz çevir. 200. Şeytanî bir dürtü seni bu konuda dürtüp aldatacak gibi olursa, hemen Allah’a sığın. , Çünkü O gerçekten işitir; ‘mutlak ilim sahibi’dir |İş|| (Semî’, Alîm). 201. Sakınan kimselere şeytan tarafından bir tasa dokununca akıllarını başlanna alırlar; bir de bakarsın ki gerçeği görüvermişler. 202. (Eski müşrik) kardeşleri ise onları azgınlığa sürüklerler; sonra da ellerinden geleni artlarına koymazlar. 203. Bunlara bir âyet getirmediğin zaman, “Onu da düzüp kotaraydm ya?!” derler. De ki: Ben sadece Rabbimden bana vahyolunana uyarım. Bu (Kur’ân âyetleri), Rabbinizden gelen göz açıcı birtakım göstergelerdir; iman eden bir toplum için hidayet ve rahmettir. 204. Kur’ân okunduğu zaman susup onu dinleyin ki, size merhamet edilsin. 205. Sen Rabbini; sabah ve akşam vakitleri, içli bir şekilde ve endişeyle yalvarıp yakararak, sesini de fazla yükseltmeksizin zikret; gafillerden olma. 206. Çünkü Senin Rabbinin katındaki (melek)ler, O’na kulluk etmekten yana asla büyüklenmezler; O’nu tenzih ve takdis ederler ve yalnızca O’na secde ederler.

^-4 ^AÜL•^“^'"^ ^-j,jlialİJÎ

^^ 4İ(*rjl^> f-^'j^lj 0 öj^JZpİY^

^ 4J ot O&S*

^ ^jjbj

J J j î l > ' öJiJ Içyyflj>^iX-Jİj ı|

8- ENFÂL SÛRESİ

{Medine'de; hicretten sonra indirilmiştir. 75 âyettir}

Ülliyüti 4Jİ.J UûV' J* _>ÜIa «W

(W—^0"iL*4j

4,Uj 4İt^S> 1 i^û;J' ^' dll_ ^ CA^P

/ £s"•■/ yİ-' s > »>??>■* < JÎ 4 <*£** * ■£ ^
JL^CAL^^^ÜL>-OJ^^^(*A Î^PJ' jy O^AA^J

dtij .iC^-ltS"'(^ *Jk=> ÛJJJ ÖJ^SLAJJ^J

(jç^u

L^ö^-âjUaJ1j>^j

O^O 2^—sJİ^Çjta

(^kSCS l_/3 a ^ t^* 0^»^ %j~*J

Cp jLillfj Jf^^!

Bismillâhirrahmânirrahim

1. (Resûlüm! Bedir Zaferi sonucu elde edilen) ganimetler hakkında senden bilgi istiyorlar. De ki: Ganimetler Allah ve Resulünündür. O hâlde, mümin-seniz, Allah'tan sakınıp (zafer sonrası ganimet paylaşımı yüzünden açılan) aranızı düzeltin; Allah ve Resulüne itaat edin. 2. Müminler ancak o kimselerdir ki; Allah anıldığı zaman kalpleri ürperir, Allah'ın âyetleri kendilerine okunduğu zaman, bu, imanlarını artırır[101] ve yalnızca Rablerine güvenip dayanırlar. 3. (Sözde değil, özde; gerçek dindarlar olarak) namazı dosdoğru kılarlar ve kendilerine Bizim nasip ettiğimiz şeylerden infak ederler. 4. Bunlardır işte gerçek müminler... Rablerinin katında dereceler, mağfiret ve değerli bir nasiptir bunların hakkı. 5. (Ganimetler neden Allah ve Resûlünündür, söyleyeyim.) Biliyorsun; müminlerden bir zümre bundan hiç hoşlanmamış olmasına rağmen, Rabbin seni (Bedir Savaşı öncesi) hak uğruna evinden çıkarmıştı. 6. Gerçek apaçık ortada olduğu hâlde, sanki göz göre göre ölüme sürükleniyorlannış gibi seninle cedelleşiyorlardı... 7. Hani, Allah o iki taifeden (yani, güçlü müşrik ordusu ile kervandan) birinin sizin olacağım va'dediyor; siz ise güçlü olmayanın sizin olmasını arzu ediyordunuz. Oysa Allah; sözleriyle hakkın gerçekliğini ortaya koymak ve inkarcı nankörlerin kökünü kurutmak istiyordu. 8. Böylece, mücrimler istemese de gerçeğin gerçekliğini ve bâtılın batıllığını ortaya koymuş olacaktı...

■ÎJit AU>-UJ
*3 û^Lîjj
J--J^£- J»U ji^Cib
^ ^jiVUv^jj»^=sîjjl5^
<3y *k*ti*İ*S"-JjU
^»İJ^İİİ.3 ^
4tt\y^jl^*i^C»jj* AÜ 1 *o*ty\$4$*\ lyiLiı
O*«yt*üj
WdH ^ *J^\Qoc*
-lü jü-O^İ'-^r

9. Hani, Rabbinizden yardım istiyordunuz da O; “Birbiri ardınca bin melekle size yardım edeceğim!” diyerek duanıza icabet etmişti. 10. Allah bunu size sırf bir müjde olsun ve kalpleriniz onunla iyice yatışsın diye yaptı. Yoksa zafer tamamen Allah katındandır; çünkü Allah ‘mutlak izzet ve hikmet sahibi’dir (Azız, Hakim). 11. Hani O; size kendi katından bir emniyet olmak üzere sizi hafif bir uykuya daldırıyordu; sizi tertemiz kılmak, şeytanın pisliğini üzerinizden gidermek, kalplerinizi pekiştirmek ve ayaklarınıza sebat vermek için gökten üstünüze su indinyordu... 12. Hani Rabbin meleklere; “Ben gerçekten sizinle beraberim; haydi iman edenlere sebat verin! Ben inkârcı nankörlerin kalbine korku salacağım. Artık siz de vurun boyunlarının üstüne! Vurun onların bütün parmaklarına!” diye vahyediyordu... 13. Bunun sebebi, Allah ve Resulü ile cepheleşmeleridir.[102] Kim Allah ve Resulü ile cepheleşirse, Allah’ın cezalandırması gerçekten şiddetlidir! 14. İşte böyle (ey Bedir’de perişan olan inkârcı nankörler)... Tadın bakalım bunu! İnkârcı nankörler içindir çünkü Ateş azabı! 15. Ey iman edenler! Nankörce inkâr edenlerle savaşta toplu hâlde karşılaştığınız zaman, onlara arkanızı[103] dönmeyin. 16. -Tekrar savaşmak için bir tarafa çekilme veya bir başka topluluğa katılma taktiği dışında- her kim o gün (düşmana) arkasını dönerse, elbette Allah katından bir gazaba uğrar! Sığınağı da Cehennem’dir... Ne kötü dönüş yeri!

17. Sonuç olarak; onları sız öldürmediniz, asıl (iki orduyu bir şekilde karşı karşıya getirip siz müminleri destekleyen) Allah öldür(müş ol)du onlan... Attığın zaman da sen atmadın, asıl Allah attı... Allah bunu, iman edenleri tarafından güzel bir imtihana tâbi tutmak için yapmıştı. Allah gerçekten işitir; 'mutlak ilim Jl sahibi'dir (Semi', Alîm). Jg|g|j 18. Böyle...' İnkârcı nan- \\-£Â körlerin plânını Allah bozacaktır çünkü. 19. ("Acaba Müslümanlar mı haklı, biz mi haklıyız?" diyerek) haklı ile haksızın ortaya çıkmasını istiyordunuz ya, işte size bunu ortaya koyan bir gösterge geldi! (Müminlerle uğraşmaktan) vazgeçerseniz, bu sizin için daha hayırlıdır. Yok tekrar dönerseniz, Biz de döneriz! Topluluğunuz da -ne kadar çok olursa olsun- işe yaramaz; çünkü Allah müminlerle beraberdir (sizin değil, onların yanındadır.) 20. Ey iman edenler! Allah ve Resulüne itaat edin; (söylediklerini) işittiğiniz hâlde ondan yüz çevirmeyin. 21. Kulak vermedikleri hâlde, "İşittik (işte)!.." diyen (Yahudi)ler gibi olmayın. 22. Allah katında canlıların en kötüsü, akletmeyen sağır ve dilsizlerdir. 23. Allah onlarda bir hayır görseydi, elbette onlara işittirirdi. Ama (şu anki durumlarıyla) onlara işittirseydi, kesinlikle yüz çevirerek arkalarını dönerlerdi. 24. Ey iman edenler! Sizi sizlere hayat verecek bir şeye çağırdığı zaman, Allah ve Resulüne icabet edin. Bilin ki; Allah, bizzat kişi ile kalbinin arasına dahi girer! Hem, O'na haşredileceksiniz. 25. Öyle bir baskı ve kargaşa ortamından" sakının ki, içinizden sadece zulmedenleri kaplamaz... (O 'kuru'lann yanında siz 'yaş'lar da yanarsınız.) Bilin ki; Allah'ın cezalandırması gerçekten şiddetlidir! * **

f|r|

* Ganimetler Allah ve Resûlüntlndür...
** Bu sûrenin 27, 39 ve 73. âyetlerinin yanı sıra, Bakara: 193 ve Muhammed: 22 ile birlikte düşünülürse, Tıtne'nin anlamı daha da belirginleşir.

f&jjj*.KP^ÇSJJÂJ pSslj ıl^ ılıîjtSCiüIi^'
£*l*û*u JJ
jjtjjçüT Î^Y
î^oi'jl^C^iı Çf& 0
cr-iiii^îı; JİÜÇ^CJ
Ü_^iîjî A}&}£&
TK J4ı^2itisjî ı^syg
ıüs<:ftı iöt y ı^itj $ u^j^ı
AJAZA ^ b^^e-lLılcJL^Ii
)j^ej»..,.,.+j^jJ^A 4İ1'1 <AL> jv^âCJİj

26. Şunu (minnetle) yâd edin; bir zamanlar yeryüzünde ‘az’dınız; güçsüz sayılıyordunuz, insanların sizi kapıvermesinden korkuyordunuz; fakat O, şükredesiniz diye size ev bark verdi, sizi yardımıyla destekledi ve sizi tertemiz-hoş birtakım şeylerle nasiplendirdi. 27. Ey iman edenler! Allah ve Resulüne hıyanet etmeyin; (aksi takdirde) bile bile kendi emanetlerinize hıyanet etmiş olursunuz.[104] 28. Bilin ki; mallarınız da çocuklarınız da sadece imtihan vesilesidir; büyük mükâfat ise Allah katindadır. 29. Ey iman edenler! Siz Allah’tan sakınırsanız, O da size hakkı bâtıldan ayıracak bir kabiliyet verir; suçlarınızı örter ve sizi bağışlar. Allah büyük lütuf sahibidir. 30. (Resûlüm!) Hani, nankörce inkâr edenler; seni hapse atmak yahut öldürmek veya (Mekke’den sürüp) çıkarmak için sana tuzak kuruyorlardı... Onlar sana tuzak kuruyorlardı, ama Allah da ‘tuzak’ kuruyordu. Tuzak kuranların en hayırlısı Allah’tır. 31. Âyetlerimiz onlara okunduğu zaman; “İşittik... İstesek, biz de bunun benzerini söyleriz. Bu, eskilerin masallarından başka bir şey değil!” diyorlardı. 32. Hani, “Ey Allah! Bu (Kur’ân) gerçekten Senin katmdansa, üzerimize gökten taş yağdır ya da bize can yakıcı bir azap getir.” diyorlardı... 33. Oysa Allah; sen içlerinde iken onlara azap edecek değildi; Allah onları bağışlanmak için dua ederlerken de cezalandıracak değildi.

5yüS\ ^ r>»ı^==ı>j > i

AA^

J& \A yi. ^-r=>

ipjj fn| I I

34. Kendileri Mescid-i Haram'a ehil olmadıkları hâlde (müminleri) ondan men'ederlerken, ne özellikleri varmış ki bunların, Allah onlara (şimdi) azap etmeyecekmiş?! O'na ehil olanlar sadece müttakîlerdir. Ama bunların çoğu bilmez.
35. Beyt'in yanındaki duaları da ıslık çalıp el çırpmaktan başka bir şey değildir. Öyleyse tadın azabı, ettiğiniz inkâra karşılık!.. 36. Nankörce inkâr edenler şüphesiz mallarım (insanları) Allah yolundan alıkoymak için harcarlar. Yine harcayacaklar, ama bu daha sonra içlerine oturacak, sonra da mağlup olacaklar! Cehennem'e haşredilecek nankörce inkâr edenler!.. 37. Ve böylece Allah murdarı temizden ayırt etmiş; murdar olanların tamamını da üst üste yığıp Cehennem'e atmış olacak. Bunlardır işte, hüsrana uğrayanlar! 38. Nankörce inkâr edenlere söyle; şayet vazgeçerlerse, geçmiş kendilerine bağışlanacaktır. (Savaşa) dönecek olurlarsa, evvelkilere uygulanan (helâk ve azaplar, daha önce) geçmişti. 39. Baskı ve kargaşa kalmayıp din tamamen Allah'ın oluncaya (yani 'Hakk'a dayalı hukuk sistemi oturuncaya) kadar bunlarla savaşın. Vazgeçtikleri takdirde (ilişmeyin); onların yaptıklarını Allah görmektedir. 40. Eğer arkalarını döner (teklifimizi kabul etmezlerse, o takdirde, Allah (onların değil) sizin 'mevlâ'nızdır (O size sahip çıkar). Ne güzel Mevlâ! Ne güzel yardımcı!

ur mm

|*1l^ı2tÇ£Ç $>

/'j

f»Lu CjSİT

ili İl idi P*

I j ;JLX^3

HJ 0 JJİİJ loll

» 4Üİ

41. (“Ganimetler Allah ve Resûlünündür’ demiştik...) İmdi; biliniz ki, ele geçirdiğiniz ganimetin beşte biri Allah’ın, Resulünün, onun yakınlarının, yetimlerin, düşkünlerin ve yolda kalmışlarındır. Allah’a ve hakkın bâtıldan ayrıldığı, iki topluluğun karşılaştığı (Bedir) gün(ü) kulumuza indirdiklerimize iman ediyorsanız... -Allah, her şeye kadirdir.- 42. Hani siz o vakit, vadinin yakın kenarında iken, onlar öte yamacında idiler; kervan ise sizin aşağınızda idi... Bunlarla sözleşmiş olsaydınız bile, ne zaman ve nerede karşılaşacağınız hususunda anlaşmazlığa düşerdiniz. Fakat Allah (hükmen) olup bitmiş bir emri fiilen yerine getirecekti... Böylece, helâk olan da apaçık bir delille helâk olacak, hayatta kalan da apaçık bir delille yaşayacaktı... Allah gerçekten işitir; ‘mutlak ilim sahibi’dir (Semi’, Alîm). 43. Hani Allah, uykunda onları sana az gösteriyordu... Onları sana çok göstermiş olsaydı, elbette bozulacak ve verilen emirlerde birbirinizle çekişecektiniz. Fakat Allah (sizi bunlardan) kurtardı. Şüphesiz O, sinelerin özünü bilir (zihinlerin en derin bölgelerine bile vâkıftır). 44. Hani onlarla karşılaştığınızda, Allah onları size -gözünüzde- az gösterirken sizi de onların gözünde azaltıyordu... Böylece (hükmen) olup bitmiş bir emri fiilen yerine getirmiş olacaktı. İşler eninde sonunda Allah’a döndürülür. 45. Ey iman edenler! (Savaş için) bir toplulukla karşı karşıya geldiğinizde sebat edin; Allah’ı da çok anın ki felâha eresiniz.

'lÂ 0 ^

oaTpliU

L* ^J^7jl^====L^ZSjJ <_j [JİİJ

cr^LÎ^J

' ^ A -M

46. Allah ve Resulüne itaat edin, çekişmeyin. Sonra bozulursunuz ve hızınız kesilir. Sabredin, Allah elbette sabredenlerle beraberdir. 47. Allah yolundan alıkoymak amacıyla, insanlara gözdağı vermek için muazzam bir tantana[105] ile yurtlarından çıkanlar gibi olmaym. Allah bunların yaptıklarını tamamen kuşatmıştır (Muhit). 48. Hani şeytan, yaptıklarını bunlara cazip göstermiş ve “Bugün insanlardan sizi yenecek yoktur; sizin yardımcınız benim!” demişti. İki topluluk karşılaşınca da “Ben sizden beriyim; sizin görmediklerinizi görüyorum; ben Allah’tan korkanm! Allah’ın cezalandırması şiddetlidir!” diyerek gerisingeri kaçmıştı. 49. Hani, münafıklar ve kalplerinde hastalık bulunanlar; “Bunları dinleri aldattı!” diyorlardı... Oysa kim Allah’a güvenip dayanırsa, (görecektir ki) Allah gerçekten ‘mutlak izzet ve hikmet sahibi’dir (Azız, Hakim). 50. Âh sen, o melekleri; yüzlerine ve arkalarına vura vura, nankörce inkâr edenlerin canını alırlarken görecektin!.. Tadın şu yangın azabını! 51. Bu, kendi ellerinizle yaptıklarınızın karşılığıdır. Yoksa, Allah asla kullarına zulmedici değildir. 52. Tıpkı Firavun hanedanı ile onlardan öncekilerin gidişatı gibi... Allah’ın âyetlerini nankörce inkâr etmişlerdi de Allah onları günahlarından dolayı yakalayıvermişti. Allah gerçekten kuvvetlidir (Kavı), cezalandırması şiddetlidir!

I4HıI ÂIIö (JÛZ Jt-j cZXj&£-
jı;, U<^ £z*m* fcL&ı:
jlid 1 U ÎJJLc-IJ
If'A-oi j ^ ^ jbÂj

53. Bunun sebebi, bir topluluk kendisindekiıı değiştirmedikçe Allah'ın da onlara ihsan ettiği nimeti değiştirmeyecek olmasıdır. Allah gerçekten işitir; 'mutlak ilim sahibi'dir (Semî', Alîm). 54. Tıpkı Firavun hanedanı ile onlardan öncekilerin gidişatı gibi... Rablerinin âyetlerini yalanlamışlardı da Biz, günahları yüzünden onları helâk edivermiş; Firavun hanedanını suda boğmuştuk! Tamamı zalimdi... 55. Şüphesiz, Allah katında canlıların en kötüsü nankörce inkâr i edip de imana yanaş- $$$ mayanlardır. 56. Onlar j| AjJI ki, kendileriyle anlaşma yaptığın hâlde, hiç korkmadan her defasında ahitlerini bozmuşlardır. 57. O hâlde, bunları savaşta ele geçirirsen onlar(a vereceğin ceza) ile arkalanndakileri öyle bir ürküt ki akıllarını başlarına alsınlar!.. 58. Bir kavmin hainlik edeceğinden korktuğun takdirde, sen de antlaşmayı bozduğunu bildir ki her ikiniz de eşit olasınız (antlaşmanın sona erdiği iki tarafça da bilinmiş olsun). Hainleri elbette Allah sevmez.[106] 59. Nankörce inkâr edenler sakın Bizi geçtiklerini (onları yakalayamayacağımızı); Bizi âciz bırakacaklarını sanmasınlar. 60. Onlara karşı gücünüzün yettiği kadar kuvvet, özellikle de koşumlu (süvari) atlar(ı) hazırlayın ki, onunla hem Allah düşmanlarını hem kendi düşmanlarınızı hem de siz bilmediğiniz hâlde Allah'ın bildiği diğerlerini caydırasınız. Allah yolunda ne harcarsanız, haksızlığa uğratılmadan size tastamam ödenir. 61. Onlar barışa yanaşırlarsa, sen de yanaş ve Allah'a güvenip dayan. O'dur gerçekten işiten; 'mutlak ilim sahibi' (Semî, Alîm).

62. Seni aldatmak isterlerse, şüphesiz sana Allah yeter... Yardımıyla ve müminlerle seni destekleyen O'dur. 63. Onların (yani, birbirine düşman Hazrec ve Evs kabilelerinin ayrıca, bunlarla muhacirlerin) kalplerini birbirine O ısmdırmıştı. Yeryüzündeki her şeyi sarfetseydin, yine de onların kalbini birbirine ısındıramazdın. Ama Allah onları birbirine ısındırdı. Şüphesiz O, 'mutlak izzet ve hikmet sahibi'dir (Azîz, Hakim).
64. Ey Peygam
müminlerle birlikte Allah sana yeter. 65. Ey Peygamber! Sen müminleri savaşa teşvik et. Sizden sabırlı yirmi kişi olsa, ikiyüz kişiyi yener; sizden yüz kişi bulunsa, nankörce inkâr edenlerden bin tanesini yener. Bu,
0
onların (imandan da savaştan da) anlamayan bir kavim olmalarındandır. 66. Şu an itibariyle Allah sizlerde bir zaaf[06] görerek bu oram hafifletmiş bulunuyor; artık sizden sabırlı yüz kişi olsa, ikiyüz kişiyi yenecektir; sizden bin kişi olsa, Allah'ın izniyle ikibin kişiyi mağlup edecektir. Allah sabredenlerle beraberdir. 67. Hiçbir peygamberin, ayağını yere sağlam basıncaya (yani, siyasî ve askerî konumunu iyice güçlendirinceye) kadar esir alma hakkı yoktur.* Siz geçici dünya malını (yani, esirlerden alacağınız üç beş kuruş fidyeyi) istiyorsunuz; Allah ise Âhireti istiyor; (O, işin nihaî sonuna bakıyor) Allah 'mutlak izzet ve hikmet sahibi'dir (Azîz, Hakîm).
68. Allah'ın daha evvel geçmiş bir hükmü olmasaydı, bu aldıklarınızdan dolayı size elbette büyük bir azap dokunurdu!.. 69. O hâlde, elde ettiğiniz ganimetten helâl ü hoş olarak yiyin ve Allah'tan sakının (da 'Bizi affetmez!' gibi bir düşünceye kapılmayın). Çünkü Allah bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahîm).

* Öteki düşmanlan yıldırmak için (Enfal: 57) savaşta ele geçirdiklerini yaşatmaması gerekir.

70. Ey Peygamber! Elinizdeki esirlere de ki: Allah sizin kalbinizde bir hayır görürse, size, sizden alınandan daha hayırlısını verir ve sizi bağışlar. Allah bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahim). 71. Sana hainlik etmek isterlerse, daha önce Allah’a da hainlik etmişlerdi. Ama (bak) Allah onları nasıl senin eline düşürdü... Allah; ‘mutlak ilim ve hikmet sahibi’dir (Alîm, Hakim). 72. Şüphesiz, iman edip hicret eden, mallarıyla ve canlarıyla Allah yolunda cihad eden (Muhacirler ve onları barındırıp yardım eden (Ensarî)ler, işte bunlar birbirinin velîsidir. İman edip de hicret etmeyenlerle ise -hicret edi(p Medine vatandaşı olu)ncaya kadar- bir velâyet ilişkiniz yoktur. Yine de din hususunda sizden yardım isterlerse, -sizinle aralarında antlaşma bulunan bir kavmin aleyhinde olmamak şartıyla- onlara yardım etmek zorundasınız. Yaptıklarınızı Allah görmektedir! 73. -Nitekim nankörce inkâr edenler de birbirinin velîsidir.- Siz bunu yapmazsanız, yeryüzünde bir fitne; büyük bir karışıklık meydana gelir. 74. İman edip hicret edenler, Allah yolunda cihad edenler ve onları barındırıp yardım edenler, bunlardır işte gerçek müminler. Bunlar için değerli bir nasip vardır; bağışlanmanın yanı sıra... 75. Daha sonra iman ve hicret ederek sizinle birlikte cihad edenler, işte bunlar da sizdendir. Bununla birlikte, Allah’ın kitabına göre, hısım akraba (gerek birbirine mirasçı olmak gerekse birbirine sahip çıkmak bakımından) birbirine daha yakındır. Allah, elbette her şeyi bilir.

^hjA£-4İl]j
' 4 Cp j5^âı
|yS\'t
{lr*>j 1>JU
b^İıP- £*'*
^' <4f^r^_Lt öjj
Sj'j 05-^
jU JA£Î_^ ^r^>JiîL>' * <y.^J^S^r“ 4^> ~*-&r-J
^CJMJ 0 fjf&jj
fvp fj^£> ü^*1 s^^o^^^J f*-

Birbirinizin mirasından yararlanamayacağınız gibi bunlar yüzünden kendinizi tehlikeye atmanız da gerekmez.

9- TEVBE SÛRESİ

{Medine 'de; hicretten sonra indirilmiştir. 129 âyettir.}

4JT.U -CSio'itj *0 •fğğZfijtje* âfet) jil

Antlaşma yaptığınız müşriklere Allah ve Resulünden ültimatom: 2. Yeryüzünde dört ay (daha) serbestçe dolaşın. Ama bilin ki, Allah'ı âciz bırakamazsınız; Allah, inkârcı nankörleri kesinlikle rezil-rüsvay edecektir! 3. Büyük hac günü* insanlara "Allah ve Resulünün artık müşriklerden beri olduğuna dair" Allah ve Resulünden bir bildiri: İmdi; eğer dönüş yaparsanız, bu sizin için daha hayırlıdır. Ama yüz çevirirseniz, Allah'ı âciz bırakacak değilsiniz. Can yakıcı bir azapla müjdele nankörce inkâr edenleri! 4. Yalnız, antlaşma yaptığınız müşriklerden; size karşı hiçbir antlaşma maddesinde eksiklik yapmayan ve aleyhinizde kimseye yardım etmeyenler müstesna. Bunların anlaşmalarını sonuna kadar tamamlayın. Allah elbette müttakîleri sever. 5. Dokunulmazlıklarının devam ettiği bu aylar** sona erince, o müşrikleri*** bulduğunuz yerde öldürün; onları yakalayın, sıkıştırın, bütün gözetleme yerlerine oturup onları gözetleyin. Eğer dönüş yaparlar; namazı dosdoğru kılar, zekâtı verirlerse (yani, bu iki temel ilkeyi kabul ederlerse), yollarını açın. Allah gerçekten bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafûr, Rahim). 6. Müşriklerden biri senden eman dilerse, ona eman ver (güvenliğini temin et) ki Allah kelâmını dinlesin. Sonra da onu emin olacağı yere kadar ulaştır. Bu, onların (Kur'ân'ın insanlara kazandırdığı güzellikleri) bilmeyen bir toplum olmaları sebebiyledir.

* Yani, normal haccın ilk günü... (Küçük hac, umredir.)

** Bu eşhur-i hurum (36. âyetteki) normal haram aylar değildir; bu ültimatomun verilişinden sonraki 4 aydır.

*** Lâm-ı târifin, başında bulunduğu kelimeye yüklediği anlam belirginleştirilecek olursa, bu ünlü seyf âyetinin; bütün müşriklerin değil, (1. ve 2. âyetlerde geçen) anlaşmalanna sadık kalmayan müşriklerin katledilmesini emrettiği görülür.

■T. ^ 4İ11 cAÇ JLA^. ^ j.AşİTSSa

7. Allah yanında ve Resulü yanında o müşriklerin nasıl bir ahitleri olabilir ki?! Mescid-i Haram'ın yanında antlaşma yaptıklarınız müstesna... Onlar size karşı dürüst davrandıkça siz de onlara karşı dürüst davranın. Allah elbette müttakîleri sever. 8. Evet, nasıl olabilir ki; şayet onlar size galip gelseydi, sizin hakkınızda ne bir yemin ne de bir sorumluluk gözetirlerdi!.. Kalpleri şiddetle imtina ettiği hâlde, sizi ağızlarıyla razı etmeye çalışıyorlar. Çoğu da fâsık!.. 9. Allah'ın âyetlerini az bir pahaya değişerek O'nun yolundan uzaklaştılar. Bu yapageldikleri şey gerçekten berbat!.. 10. (Yaptığı antlaşma ile kendini güvence altına alan) bir mümin hakkında ne yemin ne de sorumluluk gözetirler. Bunlardır işte, saldırganlar! 11. Eğer dönüş yaparlar; namazı dosdoğru kılıp zekâtı verirlerse, din kardeşlerinizdirler. Bilen bir toplum için açıklıyoruz Biz bu âyetleri. 12. Söz verdikten sonra yine yeminlerini bozup (sözlü ve fiilî olarak) dininize saldırırlarsa küfrün liderleri ile savaşın. -Çünkü onlar için yemin söz konusu değildir.- Belki son verirler. 13. Yeminlerini bozan, Peygamberi yurdundan çıkarmaya yeltenen bir toplum ile savaşmayacak mısınız siz (ey müminler)?! Kaldı ki, düşmanlığı önce onlar başlatmışlardır. Yoksa onlardan korkuyor musunuz? Müminseniz, asıl korkmanız gereken, Allah'tır.

'ir* ^=>J+

ı&Aott ^

tj>jr*_«(j\

14. Onlarla savaşın da Allah sizin ellerinizle onlara azap etsin; onlan rtisvay etsin, onlara karşı sizi galip getirsin, (zamanında onlann gadrine uğrayan) bir mümin topluluğun içlerini ferahlatıp 15. kalplerindeki hıncı gidersin... Bununla birlikte, Allah (onlardan) dilediğinin tevbesini kabul eder. Allah 'mutlak ilim ve hikmet sahibi'dir ı (Alîm, Hakîm). 16. Yoksa siz, içinizden 'cihad eden; |H| Allah'tan, Resulünden ve müminlerden başkasını sırdaş edinmeyen' kimseler (ile böyle olmayanları) Allah ortaya çıkarmadan, kendi hâlinize bırakılacağınızı mı sanmıştınız?! Yaptıklarınızdan Allah haberdardır! 17. Kendi nankörlük ve inkârlarına kendileri şahitken müşriklerin, Allah'ın mescitlerinin bakımını üstlenme hakları yoktur. Bunların amelleri boşa gitmiştir ve onlar Ateş'te temelli kalacaklardır. 18. Allah'ın mescitlerinin bakımını; ancak Allah'a ve 'Son Gün'e iman eden, namazı dosdoğru kılan, zekâtı veren ve Allah'tan başka hiç kimseden korkmayan kimseler üstlenebilir. İşte bunların, doğru yolda gidenlerden olmaları umulur. 19. (Ey müşrikler!) Hacılara su vermeyi ve Mescid-i Haram'ın bakımını üstlenmeyi, Allah'a ve 'Son Gün'e iman ederek Allah yolunda cihad eden (Hz. Ali gibi bir) kişi(nin yaptıktan) ile bir mi tutuyorsunuz? Bunlar Allah katında bir değillerdir. Zalim bir kavmi Allah doğru yola getirmez. 20. İman edip hicret edenler, mallanyla ve canlarıyla Allah yolunda cihad edenler, Allah katında derece bakımından elbette daha büyüktürler... ki felaha erecekler de bunlardır.

M'

jgj

oijî $

'SÇJ^&SJ f&lMj p^jbCİj *py^V/ofr*

A=A İ>M^Ai

»-£ A"^ ^ A^V^Al^<5*“'A? Ju^A* ti

Ai !^l <^zJÂ--H»ly^IÎ

\r^===C^Ji ''^\jj^^ytjtf==>

21. Rableri onları, kendinden bir rahmet ve rıza ile; içinde kalıcı nimetlerin bulunduğu kendilerine ait cennetlerle müjdeler. 22. Hem de ebediyen kalıcı oldukları hâlde... Şüphesiz, Allah katında büyük bir mükâfat vardır. 23. Ey iman edenler! Eğer inkârı imana tercih ediyorlarsa, babalarınızı ve kardeşlerinizi (bile) velî edinmeyin. İçinizden her kim onları velî edinirse, bunlardır işte, zalimler! 24. De kİ: Eğer babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, aşiretiniz, elde ettiğiniz mal mülk, kesada uğramasından endişe ettiğiniz ticaret, hoşunuza giden yerleşkeler, size Allah ve Resulünden ve Allah yolunda cihad etmekten daha sevimliyse, o zaman, Allah, (azap) emrini getirinceye kadar bekleyedurun! Fâsık bir kavmi Allah doğru yola getirmez. 25. Gerçek şu ki; sizi birçok yerde (olduğu gibi), Huneyn gününde de Allah zafere erdirmiştir. Hani, sayısal çokluğunuz böbürlenmenize yol açmıştı da, (bu çokluğun) size bir faydası olmamıştı; bütün genişliği ile yeryüzü, size dar gelmişti. Sonra arkanızı dönüp kaçmıştınız!.. 26. Daha sonra Allah; o sükûnet verici rahmetini Resulünün ve müminlerin üzerine indirmişti; sizin görmediğiniz ordular indirmiş ve nankörce inkar edenlere azap etmişti... ki budur inkârcı nankörlerin cezası!

İlikte iyj-3u>i

£3&

^jç**(**> **^**

>-4-%J^>-^_y'^LÎÎ.'i*i1 ^_jl^„^\\

d j \ c A ^ ^ 3

tl_^i *\&\\?^yi \ztyz ^*

*fa*A*

27. Sonra Allah, bunun ardın-
dan dilediklerinin tevbesini
kabul eder. Allah bağışlayı-
cıdır, merhametlidir (Gafur,
Rahîm). 28. Ey iman edenler!
Müşrikler şüphesiz ‘pislik’tir.
Onun için, bu yıllarından
soma Mescid-i Haram’a yak-
laşmasınlar. (Hac, umre vb.
amaçlarla Mekke’ye geleme-
yecekleri için) fakir kalmaktan
korkarsanız, Allah -dilerse- yakında kendi lütflı ile sizi zenginleştirir. Allah
gerçekten ‘mutlak ilim ve hikmet sahibi’dir (Alîm, Hakîm). 29. Kendilerine
kitap verilmiş olanlardan Allah’a ve ‘Son Gün’e iman etmeyenlerle; Allah
ve Resulünün haram kıldığını haram saymayanlarla ve hak dini din edinme-
yenlerle, cizyeyi kendi elleriyle küçülerek verinceye kadar savaşın. 30. Ya-
hudiler; “Uzeyr Allah’ın oğludur.” dediler. Hıristiyanlar da ‘‘Mesih Allah’ın
oğludur.” dediler. Bu, onların -nankörce inkâr eden öncekilerin sözünü taklit
ederek- ağızlarına sakız ettikleri kendi sözleridir! (Aslı astarı yoktur!) Allah
kahretsin bunları! Nasıl da ters yüz ediliyorlar?! 31. Allah’tan başka haham
ve rahiplerini de ‘rab’ edinmekteler, Meryem Oğlu Mesih'i de... Oysa bun-
lara emredilen, tek tanrıdan başkasına kulluk etmemekti; (o Tanrı ki) kendi-
sinden başka tanrı yoktur; şirk koştukları şeylerden münezzehtir.

* <ZL>JX£

y\ljk $> 0

Lr^A ÂJ^il fj

S $ J-^ J

o^u^îl (jll- pjj ^lil <_JÎ£== tij^i

'<• ^ ^z *îUA ^"»-v ^>3
" A_»b S^^=S^J^l (=st-u»)l

j^| (IrûLÎll^ÜÎIjîîjÎJLc-îjÎsL^

32. ‘Allah’ın nûrunu (o küçücük) ağızlarıyla söndürmek istiyorlar. Oysa Allah, nurunu tamamlamaktan başka hiçbir seçeneği kabul etmez. İnkârcı nankörlerin işine gelmese de... 33. Resulünü; ‘rehberliğiyle ve nûruyla bütün dinlerin ışığını sönük bırakacak hak din’ ile gönderen O’dur. Müşriklerin işine gelmese de... 34. Ey iman edenler! Doğrusu, haham ve rahiplerin çoğu, insanların malını kesinlikle bâtıl gerekçelerle yiyorlar ve Allah yolundan (kendileri uzaklaştığı gibi, başkalarını da) uzaklaştırıyorlar... Altını ve gümüşü biriktirerek bunları Allah yolunda harcamayanları can yakıcı bir azapla müjdele. 35. Cehennem ateşinde bunların iyice kızdırılıp alınlarının, böğürlerinin ve sırtlarının bunlarla dağlanacağı gün... “İşte, kendiniz için biriktirdikleriniz!.. Tadın bakalım şu biriktirip durduğunuz şeylerifn vebalini)!” 36. Şüphesiz, gökleri ve yeri yarattığı günden beri Allah’ın kitabında ayların sayısı on ikidir; bunlardan dördü de ‘haram’dır.[107] Doğru hesap budur... O hâlde, bu (haram ayların saygınlığına halel getirerek o)nlarda nefsinize zulmetmeyin. Ama müşrikler nasıl (haram-helâl gözetmeden) topluca sizinle savaşıyorlarsa, siz de onlarla topluca savaşın. Ve bilin ki; Allah müttakîlerle beraberdir.

4^=»^ AjiıtJ1İÇİ

^-1

* j>|/AiSl 1

37. Nesi” nankörce inkâr edenlerin şaşırtıldığı katmerli bir küfürden ibarettir. Allah’ın haram kıldığının sayısını tutturabilmek için bunu bir yıl helâl, bir yıl haram sayıyorlar ve Allah’ın haram kıldığını (güya) helâl yapmış oluyorlar. Amellerindeki kötülük kendilerine cazip gösterildi. Oysa inkârcı nankör bir kavmi Allah doğru yola getirmez. 38. Ey iman edenler! Sizin ‘ne’niz var ki, size “Allah yolunda seferber olu(p savaşa çıkı)n” denildiğinde, yere çakılıp kaldınız?! Yoksa Âhireti bırakıp da dünya hayatına mı razı oldunuz?! Oysa dünya hayatının zevki Âhirete göre çok azdır. 39. Seferber olmazsanız, O size can yakıcı bir azapla azap eder ve sizi başka bir toplumla değiştirir. Ve siz O’na hiçbir zarar veremezsiniz. Allah her şeye kadirdir. 40. Siz ona yardım etmezseniz, (biliyorsunuz) ona Allah yardım etmişti (şimdi yine edecektir)... Hani, nankörce inkâr edenler onu ikinin İkincisi olarak (Mekke’den) çıkarmışlardı... Hani, o ikisi mağarada idiler... Hani o, arkadaşına; “Üzülme, Allah kesinlikle bizimledir.” diyordu... Allah da ona o sükûnet verici rahmetini indirmiş; onu sizin görmediğiniz ordularla destekleyerek nankörce inkâr edenlerin davasını alçaltmıştı. En yüce olan, Allah’ın davasıdır. Allah ‘mutlak izzet ve hikmet sahibi’dir (Azız, Hakim). *

* Hac mevsimini ticari açıdan daha kârlı bir zamana denk getirmek amacıyla haram bir ayın haramlığını bir başka aya erteleme.

r ^r
<_JJUÜ

. > "•î.f T '<:

1

Cö it | 4 & Î lif-

41. Gerek hafif olarak gerekse ağır olarak seferber olun; mallarınızla ve canlarınızla cihad edin. (Cihadın maddî-manevî faydalarını) biliyorsanız, o sizin için daha hayırlıdır. 42. Kolay bir kazanç ve orta yollu bir sefer olsaydı, elbette senin peşinden gelirlerdi!.. Fakat güçlükle aşılacak (yaklaşık 700 km.lik Tebük) mesafe(si) onlara uzak geldi... Şimdi, “Gücümüz yetseydi, herhâlde biz de sizinle beraber çıkardık!” diye kendilerini tüketircesine yemin edecekler... Allah bunlann yalancı olduklarını kesinlikle biliyor! 43. (Resulüm!) Hay Allah affedesice!.. Doğru söyleyenler senin açından tamamen ortaya çıkıp yalancıları öğrenmeden neden onlara izin verdin ki?! 44. Allah’a ve ‘Son Gün’e iman edenler, mallarıyla ve canlarıyla cihad etmekten kaçmak için senden izin istemezler. Allah, müttakîleri bilir. 45. Senden ancak, Allah’a ve ‘Son Gün’e iman etmeyenler; gönüllerine kuşku düştüğü için kuşkulan içinde bocalayanlar izin isterler. 46. Sefere çıkmak isteselerdi, bunun için elbette bir hazırlık yaparlardı. Fakat Allah, onların işe atılmalarını istemediği için kendilerini alıkoydu ve (bunlara) “Oturanlarla beraber oturun!” denildi.

47. Zaten, aranızda sefere çıksalardı, size sorun çıkarmaktan başka katkıları olmazdı; aranıza fitne sokmak için koşturup dururlardı! Çünkü içinizde bunlara kulak kesilenler var... Allah bu zalimleri iyi bilir!

4$ Jpj\İLJ^^C3 4İÎ

%^XııZ\ ^SH jpı

\ J^>

J â ßfY^=C^A l I j u jLj

L > * j V

48. Aslınd
de fitne çıkarmak istemiş ve sana karşı o işleri çevirmişlerdi! Ama sonunda, -onlar istemese de- gerçek gelmiş ve Allah'ın emri ortaya çıkmıştı... 49. Bunlardan bir kısmı da "Bana izin ver, beni (Rum dilberleri ile) fitneye düşürme!" diyordu. Bakınız; asıl fitne bunların içine düştüğü şeydir! Cehennem bu inkârcı nankörleri çepeçevre kuşatmıştır. 50. Sana bir iyilik erişirse, hoşlarına gitmez; bir kötülük eriştiğinde ise "(İyi ki) tedbirimizi önceden almışız!" derler ve şen şakrak çekip giderler. 51. De ki: Allah'ın bizim için yazdığından başkası başımıza gelmez... ki O, bizim 'mevlâ'mızdır (bize sahip çıkacaktır). O hâlde, sadece Allah'a güvenip dayansın müminler. 52. De ki: (Ey Münafıklar!) Siz bizim için bekleye bekleye o iki güzelden (yani, şehitlik ve gazilikten) birini bekliyorsunuz. Biz ise sizler için; Allah'ın, ya kendi katından -ya da bizim ellerimizle- size bir azap getirmesini bekliyoruz. Öyleyse, bekleyin bakalım; şüphesiz biz de sizinle beraber beklemedeyiz! 53. De ki: İster gönüllü olarak ister kerhen infak edin; artık sizden kabul edilmeyecek. Siz, gerçekten tasık bir topluluksunuz. 54. İnfak namına yaptıkları harcamaların bunlardan kabul edilmesini engelleyen tek şey; Allah ve Resulünü inkâr etmeleri, namaza tembel tembel gelmeleri ve mallarını kerhen infak etmeleridir.

0

'J

0 ad jjjîjJ

55. O hâlde, bunların mallarına da çocuklarına da imrenme. Allah'ın istediği; bunlar yüzünden dünya hayatında onlara azap etmek ve nankör ı bir inkârcı olarak can *gffijgL* çekişe çekişe ölmelerin- "gjj den başka bir şey değil... OJ 56. 'Gerçekten sizinle birlikte oldukları'na dair Allah adına and içiyorlar. Oysa sizden değiller, ama korkak bir topluluklar (da onun için sizden yana gözüküyorlar)!.. 57. Öyle ki, bir sığınak veya mağara ya da bir delik bulsalar, sür'atle oraya yönelirler... 58. İçlerinde, zekât (mal)lar(ı) hakkında sana dil uzatanlar da var. Ondan kendilerine verildiğinde hoşlarına gider; verilmediğinde ise bir de bakarsın kızıp köpürmüşler. 59. Keşke Allah ve Resulünün kendilerine verdiklerine rıza göstenselerdi de; "Bize Allah yeter. Yakında bize, Allah da lütfundan verecektir Rasulü de... Biz sadece Allah'a bel bağlarız" deselerdi... 60. Zekâtlar; sadece fakirlere, düşkünlere, zekât memurlarına, kalpleri (İslâm'a) ısındırılmaya çalışılanlara, kölelere, borçlulara, Allah yolundakilere ve yolda kalanlara aittir. Allah'tan gelen bir emir olarak... Allah 'mutlak ilim ve hikmet sahibi'dir (Alîm, Hakim). 61. İçlerinde; "O, (her işittiğine inanan) bir kulaktır!" diyerek Peygambere eziyet edenler de var. De ki: O, sizin için bir hayır kulağıdır; Allah'a iman eder ve müminlere güvenir; aranızdaki imanlılar için de bir rahmettir. Can yakıcı bir azaptır Allah Resulüne eziyet edenlerin hakkı!..

fr«^ vr>-'.'t Jâö-5' <

JL-k^'6'jr^-^İ*
|yjfJ\ JÎ p-ffjii vjji-JL0fr <3 ûJ
iî&£ c^3 Ok«5^6
Jâ vlİfö
^ *&£*■>*
İ££»üj Ojlâjii \ â J* |jl&s»
&y\
*&%> $ <D£*3H £
jlj^j\j OİÂİAİİ^

62. Sizi razı etmek için Allah
adına and içiyorlar. Oysa mü-
minseler, asıl Allah ve Resu-
lünü razı etmeleri gerekirdi...
63. Bilmezler mi ki; Allah ve
Resulü ile hudut koyma yarı-
şına girenleri[108] temelli kala-
cakları Cehennem ateşi bek-
lemekte?! Ki büyük rüsvaylık
budur! 64. Münafıklar kalp-
lerindekini haber verecek bir
sûrenin kendilerine indiril-
mesinden çekiniyor(muş gibi
maskaralık yapıyorlar. De ki:
Siz alay edin edin! O çekindiklerinizi Allah yakında ortaya çıkaracak! 65.
Onları sorgulayacak olsan; “Canım, lâfa dalmış, oyalanıyorduk.” derler. De
ki: Yoksa, Allah’la, O’nun âyetleriyle ve Resulüyle mi alay ediyordunuz?!
66. Hiç mazeret üretmeyin! Siz, imanınızdan sonra inkâr ettiniz. İçinizden
bir topluluğu affetsek de -suç işlemeyi alışkanlık hâline getirmiş oldukları
için- bir topluluğa azap edeceğiz! 67. Münafık erkeklerle, münafık kadınlar
birbirlerindendirler; münkeri emredip mârufu yasaklarlar ve (cimrilikten)
ellerini sımsıkı tutarlar... Onlar Allah’ı göz ardt etmiş; O da onları nisyâna
terketmiştir! Gerçekten, fâsıkın ta kendisidir münafıklar! 68. Allah münafık
erkeklerle münafık kadınları ve inkarcı nankörleri, temelli kalacakları Ce-
hennem ateşi ile tehdit etmektedir. -Bunların üstesinden ancak o gelir!- Ay-
rıca, Allah onları lânetlemiştir. Temelli bir azaptır bunların hakkı!..

>

c-4>.

JÇ

69. Tıpkı sizden öncekiler gibi... Onlar kuvvet bakımından sizden daha yaman; mal ve evlât bakımından daha çok idiler. Onlar kendi paylarından faydalandılar... Sizden öncekiler kendi paylarından faydalandığı gibi, siz de kendi payınızdan faydalandınız ve onların daldığı şeyin benzerine siz de daldınız. Bunların yaptıkları,

^ J»Lk«bj_ydiytıciü'j*J^=a*İ4ÎZf*î-ü'jJvj*

dünyada da Ahirette de boşa gitmiştir; bunlardır işte hüsrana uğrayanlar. 70.
Kendilerinden öncekilere; Nuh kavmine, Âd ve Semud'a, İbrahim kavmine, Medyenlilere ve altı üstüne getirilmiş şehirlerin (lûtî) halkına ait haberler bunlara gelmedi mi? Peygamberleri onlara apaçık delillerle gelmişlerdi...
Allah onlara zulmetmiş değildi, ama onlar kendilerine zulmediyorlardı. 71.
Mümin erkekler ve mümin kadınlar da birbirlerinin velîleridir. (Ama onlar gerçek dindarlar olarak) mârufu emredip münkeri yasaklarlar, namazı dosdoğru kılar, zekâtı verirler, Allah ve Resulüne itaat ederler. Allah, işte bunlara rahmet edecektir. Allah gerçekten 'mutlak izzet ve hikmet sahibi'dir (Azız,
Hakim). 72. Allah mümin erkeklerle mümin kadınlara, altından ırmakların aktığı, temelli kalacakları cennetler ve Adn cennetlerinde güzelim yerleşkeler va'detmektedir; ama Allah rızası daha büyüktür... ki büyük başarı da budur.

} İs jJ&J iJi

^ *Sj

|y^| ^li===>\^_>J 4J jJtjl* ^Iıt

73. Ey peygamber! fnkârcı nankörlerle ve münafıklarca cihad et, onlara karşı tavizsiz ol. Sığınakları Cehennem'dir... Ne kötü dönüş yeri! 74. Öyte söylemediklerine dair Allah adına and içiyorlar... Oysa ger-
1 çek şu ki, Müslüman olduktan sonra inkâr edip
1^1 küfür sözünü söylemiş-
1er ve asla başaramayacakları bir işe* girişmişlerdir. Allah ve Resulü onlan lütfuyla zenginleştirdiği için öç almaya (!) kalktılar. Dönüş yaparlarsa, kendilerinin haynna olur; ama yüz çevirirlerse, Allah onlan dünya ve Âhirette can yakıcı bir azaba uğratacak ve yeryüzünde bir dost ve yardımcı olmayacaktır kendileri için! 75. İçlerinde; "O bize lütuf ve kereminden ihsan ederse, kesinlikle tasadduk edeceğiz ve mutlaka salihlerden olacağız!" diye Allah'a and vermiş olanlar da var. 76. Ama Allah lütuf ve kereminden kendilerine ihsan edince, cimrilik ettiler ve yüz çevirerek çekip gittiler. 77. Allah da (ölüp) kendisiyle karşı karşıya gelecekleri güne kadar kalplerine nifak soktu; kendisine verdikleri sözü tutmadıktan ve yalanı âdet edindikleri için... 78. Bilmezler mi ki; onların sırlarını ve gizli kapaklı konuşmalarını Allah bilmektedir; Allah bütün gaypları hakkıyla bilir (Allâmü'l-guyûb)?! 79. (Ordu teçhizi için verilmesi istenen) sadakalar hususunda gönüllü hareket eden müminleri ve verecek bir şey bulamay(arak göze çok değersiz gelen şeyler getir)en müminleri çekiştirerek onlarla dalga geçenleri Allah maskaraya çevirmiştir... Bunların hakkı, can yakıcı bir azaptır.

* Bir suikastle Peygamberi ortadan kaldırmaya...

80. Onların bağışlanması için
ister dua et, ister etme. Bağış-
lanmaları için yetmiş kere bile
dua etsen, Allah onlan bağış-
lamayacak... ki bu, Allah ve
Resulünü nankörce inkâr et-
meleri ndendir. Fâsık bir kav-
mi Allah doğru yola getirmez.
81. Allah Resulüne muhalefet
ederek geride kalanlar, oturup
kaldıkları için sevinmişler;
mallarıyla ve canlarıyla Allah
yolunda cihad etmek işlerine
gelmemişti; “Bu sıcakta se-
ferber olmayın!” demişlerdi...
“Cehennem ateşi daha sıcak-
tır.” de. Keşke bilselerdi!.. 82.
Artık az gülsünler, çok ağla-
sınlar! Yaptıklarının cezası olarak... 83. Allah, seni onlardan bir topluluğa
geri döndürür de senden savaşa çıkmak için izin isterlerse, de ki: Asla benim-
le beraber çıkmayacak; benim yanımda asla bir düşmanla savaşmayacaksı-
nız. Çünkü siz ilk keresinde oturup kalmaya razı oldunuz; öyleyse, şimdi de
geride kalanlarla birlikte oturun. 84. Onlardan olup da ölen hiç kimse için
(cenaze) namaz(ı) kılma, kabrinin başında da durma. Çünkü onlar, Allah ve
Resulünü inkâr ettiler ve fâsık olarak öldüler. 85. Onların mallarına ve ço-
cuklarına imrenme. Allah’ın istediği; bunlar yüzünden dünyada onlara azap
etmek ve nankör bir inkarcı olarak can çekişe çekişe ölmelerinden başka bir
şey değil... 86. “Allah’a iman edin, Resulü ile birlikte cihad edin” diye bir
sûre indirildiğinde, bunların içinden gücü ve imkânı olanlar senden izin iste-
yip “Bizi bırak da oturanlarla birlikte kalalım” demişlerdi.

>>'5 *? ,><•

4ÜİJ J ûj)Oİyil
A

87. (Aslında)
dınlarla birlikte oturmak isti-
yorlardı... Kalplerine mühür
vurulmuş olduğundan, anla-
mazlar. 88. Fakat Peygamber
ve onunla beraber iman eden-
ler; mallarıyla ve canlarıyla
cihad ettiler. Bunlarındır işte
hayırlar... ki felâha erecekler
de bunlardır. 89. Onlar için Al-
lah, altından ırmakların aktığı,
temelli kalacakları cennetler
hazırlamıştır... ki büyük başarı
budur. 90. O bedeviler (bile)
özür beyan ederek kendileri-
ne izin verilsin diye geldikleri
hâlde, Allah ve Resulüne yalan
söyleyenler, oturup kaldılar!
Yakmda, can yakıcı bir azap
isabet edecek bunlar arasında-
ki nankörce inkâr edenlere!..
91. Güçsüzler, hastalar ve (se-
ferberlik için) infak edecek bir şey bulamayanlar açısından -Allah ve Resu-
lüne karşı içten davrandıkları* takdirde- herhangi bir sakınca yoktur; ihsan
üzere hareket edenlere herhangi bir sorumluluk yoktur. Allah bağışlayıcıdır,
merhametlidir (Gafur, Rahim). 92. Kendilerine bir binek veresin diye sana
gelip de; "Size binek bulamam" dediğinde, infak edecek bir şey bulamadık-
ları için üzüntüden gözleri yaşlı olarak geri dönenlere de herhangi bir so-
rumluluk yoktur. 93. Sorumluluk sadece, zengin oldukları hâlde senden izin
isteyenleredir. Aslında geri kalan kadınlarla birlikte oturmak istiyorlardı!..
Kalplerine mühür vurulmuş olduğu için, bilmezler.

* Dinin kendisinden ibaret görüldüğü *nasihat* Arapçada, 'öğüt verınek'ten ziyade, ilgili kişi lehinde halisane tavır takınmak, onun iyiliği için çabalamak mânastndadır. öğüt vermek, tâli anlamıdır.

ılLl^î

4İI

, 4ül

|>ı^=Hjf;Tj

t> J'-»-l> lîll^j (y^==>l-Â iC^İl ^

^ fâl ^y-X-ip4İ'j*dj+vdf^ J_/1t* ÛJJİ

'^/l

--Iª^ŧ «♦ *^~d' 6^—>1^ *- ^ "

94. Yanlarına döndüğünüzde size özür beyan edeceklerdir. De ki: Boşuna özür dilemeyin, size inanmayacağız. Doğrusu Allah, sizinle ilgili birtakım haberleri bize bildirmiş bulunuyor. (Dolayısıyla, lâf üretmeyin; icraat gösterin. Çünkü) Allah da Resulü de eyleminizi görecek. Sonra hepiniz, ‘gaybı da aşikârı da bilen’e döndürüleceksiniz ve O, yaptıklarınızı size bir bir haber verecek!.. 95. Yanlarına döndüğünüzde onlara ilişmeyesiniz diye Allah’a yemin edecekler... O hâlde, ilişmeyin onlara; çünkü murdarlar!.. Sığınakları da Cehennem’dir yaptıklarının karşılığı olarak... 96. Kendilerinden razı olasınız diye size yemin ederler. Siz onlardan razı olsanız da, o fâsık kavimden Allah kesinlikle razı olmaz. 97. Bedeviler küfür ve nifak bakımından daha yaman ve Allah’ın, Resulüne indirdiklerinin hududunu bilmemeye daha müsaittirler. Allah ‘mutlak ilim ve hikmet sahibi’dir (Alîm, Hakîm). 98. Öyle bedeviler vardır ki, infak edeceği şeyi angarya sayar ve başınıza belalar gelmesini beklerler. Bela kendi başlarına!.. Allah işitir; ‘mutlak ilim sahibi’dir (Semî’, Alîm). 99. Bedevilerden öyleleri de vardır ki, Allah’a ve ‘Son Gün’e iman eder, infak ettiği şeyi Allah katında yakınlığa ve Resulün duasına nail olmaya vesile sayarlar. Bakınız; bunlar kendileri için gerçek bir yakınlıktır. Allah onları yakında rahmetine sokacaktır. Allah gerçekten bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahîm).

U i ^ L x - i j j j y

100. Allah; önde gelen iTk Muhacirlerle Ensarilerden ve bunlara en güzel şekilde uyanlardan razı olmuştur; -onlar da Allah’tan razıdırlar- ayrıca, onlara, altından ırmakların aktığı, temelli kalacaklan cennetler hazırlamıştır ki büyük başarı budur. 101. Çevrenizdeki bedeviler arasında da münafıklar var, Medineliler arasında da... ki bunlar nifakta ustadırlar. Onlan sen bilmezsin; Biz biliriz onlan!.. Onlara yakında iki kez azap edeceğiz; sonra da muazzam bir (uhrevî) azaba döndürülecekler! 102. (Tebük Seferi’nden geri kalan) bir başka grup ise -ki günahlarını itiraf etmişlerdir- iyi amelle kötü ameli birbirine karıştırmışlardır; muhtemelen, Allah bunlann tevbesini kabul edecek... Allah gerçekten bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafûr, Rahim). 103. Onların mallarından sadaka al da onları bununla temizleyip arıtmış ol. Ve onlara dua et; şüphesiz, senin duan onlar için bir sükûnet vesilesidir. Allah işitir; ‘mutlak ilim sahibi’dir (Semi’, Alîm). 104. Bilmezler mi ki; kullarının tevbesini kabul eden ve sadakalarını alan, Allah’tır; evet, Allah’tır tevbeleri daima kabul eden, merhametli (Tevvâb, Rahim)?! 105. De ki: (Lâf değil) icraat gösterin icraat!.. Çünkü Allah da Resulü de müminler de (söyleminizi değil) eyleminizi görecek... ‘Gizli-aşikâr her şeyi bilen’e döndürüleceksiniz ve O, yaptıklarınızı size bir bir haber verecek! 106. Diğerlerinin işi ise Allah’a kalmıştır; onlara azap edebileceği gibi tevbelerini kabul de edebilir. Allah ‘mutlak ilim ve hikmet sahibi’dir (Alîm, Hakim).

107- Zarar vermek, inkâr etmek, müminlerin arasına tefrika sokmak ve daha evvel Allah ve Resulü ile savaşan herifin* yolunu gözlemek üzere bir ‘mescid" edinenler; “Biz iyilikten başka bir şey istemedik!” diye yemin edeceklerdir. Allah da şahitlik eder ki onlar kesinlikle yalancıdır. 108. j Asla orada (namaz kılmak için) dîvana durma. IF^ö İlk günden takva üzere 00 kurulmuş olan (Küba’daki) mescid, içinde dîvana durmanı daha çok hak etmektedir. Orada (maddi-manevi) temizlikten hoşlanan ‘er’ler vardır... ki Allah da böyle tertemiz kişileri sever. 109. Binasını Allah rızası ve takva üzerine kuran kimse mi daha hayırlıdır, yoksa binasını yıkılmak üzere bulunan bir uçurumun kenanna kurup da onunla birlikte kendisi de Cehennem ateşine yuvarlanacak olan kimse mi? Zalim bir kavmi Allah doğru yola getirmez. 110. Yaptıkları bina, (yani Mescid-i Dırâr sıkıntı ve korkudan) kalpleri paramparça oluncaya kadar gönüllerinde bir endişe kaynağı olmaya devam edecek... Allah ‘mutlak ilim ve hikmet sahibi’dir (Alîm, Hakîm). 111. Allah müminlerin canlarını ve mallarını, şüphesiz Cennet karşılığında satın almıştır. Onlar ki, Allah yolunda savaşırlar; öldürürler de öldürülürler de... Bu; O’nun Tevrat’a, Incil’e ve Kur’ân’a göre kesin gerçekleşecek bir va’didir. Kim ahdini Allah’tan daha fazla yerine getirebilir ki? Öyleyse yaptığınız alışverişe sevinin; büyük başarı budur.

[Yr İ-V"^

. ′r "

alı \j

^ 1 j_yd CLAİ'İJ ^\J (_5 j] \

* Râhip lakaplı fâsık Ebu Âmir’in.

\<<3) j+?ŞLJt ,

%>%ÖJ

>Jf- Afr,A_stT2 Û^JİlU

(S^(Hf> Cy1 J-^uıi £J ^

jdr* olş^S^^-iU ^•'JC>

o

j^t^lLvJâl |m} jJO,^j Jjot^^-V/>

<4 *y^ \j ^J.J1

ı^-^s-*_>^ ^y~i ^ Âc-û^Hi

^ ^j *J JMÎ^

112. (Bunlar) tevbe eden, ibadet eden, hamdeden, (cihat ve hicret için) yola çıkan, rükû eden, secde eden, mârufu emredip münkeri yasaklayan ve Allah'ın koyduğu sınırlan koruyan kimseler(dir). Sen bu müminleri müjdelemeye bak. 113. Cehennem'lik oldukları kesin olarak meydana çıktıktan sonra, akraba bile olsalar, müşrikler için mağfiret dilemek Peygambere ve müminlere yakışmaz. 114. İbrahim'in, babası için mağfiret dilemesi ise sadece ona eniği bir vaatten dolayı idi. Onun Allah düşmanı olduğu kendisi açısından aşikâr hâle gelince, onunla ilişkisini kesti. İbrahim, çok içli, halım biriydi. 115. Allah'ın; bir topluma doğru yolu göstererek, sakınacaktan şeyleri onlara iyice açıkladığı hâlde onları saptırması olacak şey değildir. Allah elbette her şeyi bilir. 116. Göklerin ve yerin mülkü Allah'ındır; öldürür, diriltir. Allah'tan başka bir velî ve yardımcı da yoktur sizin için. 117. Gerçek şu ki; Allah, Resulünün ve güçlük anında ona uyan Muhacirlerle Ensann tevbelerini -içlerinden bir kısmının kalbinin kaymasına ramak kalmışken- kabul etti. Çünkü O, onlara karşı gerçekten şefkatlidir, merhametlidir (Raûf, Rahîm).

118. Geride bırakılan o üç kişinin* tevbesini de... ki yeryüzü bürün genişliğine rağmen onlara dar gelmiş ve iyice içleri daralmıştı ve Allah'a karşı kendisinden başka sığmakları olmadığını anlamışlardı. O da tekrar eski hâllerine dönsünler diye tevbelerini kabul etti. Allah'tır çünkü tevbeleri daima kabul eden merhametli (Tevvâb, Rahim). 119. Ey i iman edenler! Allah'tan JİL sakının da dürüstlerle pğ-0 beraber olun. 120. Allah CsJ Resulünden geri kalmak ve kendilerini ona tercih etmek ne Medinelilere ne de onların çevresindeki bedevilere yakışır. Çünkü Allah yolunda uğrayacakları bir susuzluk, yorgunluk ve açlık; inkârcı nankörleri kızdıracak bir yere ayak basmaları ya da bir düşmana karşı başarı kazanmaları karşılığında kendilerine mutlaka bir salih amel (sevabı) yazılacaktır. İhsan üzere hareket edenlerin mükâfatını Allah elbette zayi etmez. 121. Küçük olsun büyük olsun masraf olarak ne infak ederlerse, ne kadar yol giderler ve ne kadar vadi geçerlerse, bunlar mutlaka onların nâm-ı hesabına yazılır; (yazılır) ki, Allah, onları yaptıklarının en güzeli ile mükâfatlandırsın. 122. Elbette müminlerin tamamı seferber olacak değil; ama her topluluktan hiç olmazsa bir taifenin, dinlerini iyice öğrenmek ve yanlarına döndüklerinde kavimlerini -belki kendilerine çeki düzen verirler diye- uyarmak için seferber olması gerekmez mi?

* Kâ'b b. Mâlik, Hilâl b. Ümeyye ve Memâre b. Râbiîn.

üâssüi^tf Ç$3JL^JSİ i _yL~siy~*ı *■ <y^ ı

^ ^)ÛLJ\£*4S\ ö l i J

ûjjl≏ç≏ jbjtbiolp^: jljâ Uİihı«^

4-JjÎr':

ÜJ0 ^

it

öj^JUty

g-^>-JJââî^ voli ^

123. Ey iman edenler! İnkârcı nankörlerden sınırlarınıza yakın olanlarla öyle savaşın ki, sizin ne kadar tavizsiz olduğunuzu anlasınlar. Bilin ki Allah, müttakîlerle beraberdir. 124. Bir sûre indirilince, içlerinden bazılan; “Bu, hanginizin imanını artırdı bakalım?!” derler... İman edenlerin imanım artınr ve onlar (ayetlerin verdiği müjdeli haberlerle) müjdeleşirler. 125. Kalplerinde hastalık bulunanlann ise murdarlığına murdarlık katar (inkârlarını iyice pekiştirir) ve sonuçta nankör bir inkârcı olarak ölüp giderler! 126. Görmüyorlar mı ki, her yıl bir veya iki kez belaya çarptırılıp deneniyorlar?! Ama yine de ne dönüş yapıyorlar ne de ibret alıyorlar!.. 127. Bir sûre indiği zaman, birbirlerine bakıyorlar ve “Birisi sizi görüyor mu?” deyip (etrafı kontrol ettikten) sonra sıvışıp gidiyorlar!... Anlamaz bir kavim olduklarından, Allah da onların kalplerini döndürüyor. 128. (Ey marazlı iman sahipleri!) Gerçek şu ki, size kendi içinizden bir elçi geldi... Sizin sıkıntıya uğramanız ona ağır gelmekte... Size düşkün, müminlere karşı da şefkatli ve merhametlidir. 129. Yüz çevirirlerse, de ki: Bana Allah yeter; O’ndan başka tanrı yoktur. Ben yalnız O’na güvenip O’na dayandım; O’dur çünkü o ulu ‘mutlak hükümranlık tahtı’nın sahibi.

WıLi& T-A

0 k'j\

\juj Hl_X}1 3

'Âifc ^[oj/e^==d!â İS

yr ^ ^_g J&&£5

gs-j"' jr^lM â£_j j

Mâl oj-V_ipli ÇV^=V^===d' j> ^ aj jJü I

İJ\\JL^A1\\JLJ ^ ^ v^j^fjj

Ijlu

fil^=S:i'jWk

^5' %\^j

â Jff^j CJ±JL$\ 4 AJSÎ

10- YUNUS SURESİ

{Mekke ’de; hicretten önce indirilmiştir. 109 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm
1. Elif, Lâm, Râ. Bunlar hik-
metli kitabın âyetleridir. 2. “İn-
sanları uyar ve iman edenlere,
‘Rableri katında kendilerine
bir dostluk makamı olduğu’
müjdesini ver” diye içlerinden
birine vahyetmemiz insanların
tuhafına mı gitti ki; “Bu, apa-
çık bir büyüdür!” dedi inkârcı
nankörler?! 3. Şüphesiz sizin
Rabbiniz, gökleri ve yeri ‘altı
gün’de yaratıp daha sonra, işleri düzenleyerek mutlak hükümranlık tahtına
kurulan Allah’tır. (O’nun nezdinde) şefaatçi diye bir şey yoktur. Ancak O izi
verdikten sonra... İşte Rabbiniz Allah! O’na kulluk edin. Hâla, düşünüp ders
çıkarmayacak mısınız? 4. Allah’ın gerçek bir va’di olarak hepinizin dönüşü
O’nadır. Doğrusu O, yaratmaya başlar, sonra da onu tekrar eder. Ve böylece,
iman edip salih amel işleyenlere âdilâne karşılık verir; nankörce inkâr eden-
lerin hakkı ise, kaynar sudan bir içki ve can yakıcı bir azaptır; nankörce inkâ
edip durdukları için!.. 5. Güneşi ışık, Ay’ı da aydınlatıcı kılan, yılların sayı-
sını ve hesabı bilmeniz için ona konak yerleri düzenleyen O’dur. Allah, bun-
ları tamamen gerçek bir gaye ile yaratmıştır. O, bilen insanlar için âyetlerini
açıkça bildirir. 6. Gece ile gündüzün gidip gelişinde ve Allah’ın göklerde ve
yerde yarattıklarında, sakınan bir toplum için elbette âyetler vardır.

yîjaîj G âj t ***J* t»Uj**

öykÂİC' *s*

7. Bizimle karşı karşıya gelec eklerine dair bir ümit ve korku taşımayanlar, dünya hayatına rıza gösterip onun- . la tatmin olanlar ve A âyetlerimizden gafil bu-

çil

ftŞİjj lunanlar; 8. sığınakları Ateş’tir işte bunlann! L~ Kendi yaptıklanndan dolayı... 9. İman edip salih amel işleyenleri ise imanlarına karşılık Rableri doğru

LAîjl blCJ

yola eriştirir; nimet dolu cennetlerde altlarından ırmaklar akar. 10. Oradaki duaları; “Allahım! Sen her tür eksik

iy^Uj CİİİJ^

ve kusurdan münezzehsin!”, dirlik temennileri “Selâm olsun size!”, dualarının sonu ise “Hamdolsun Alemlerin Rabbi Allah’a!” şeklindedir. 11. Allah insanlara hayn çarçabuk istedikleri gibi, şerri de hemen veriverseydi, kendilerine tanınan müddet anında bitirilirdi! Bizimle karşı karşıya geleceklerine dair bir ümit ve korku taşımayanları Biz işte böyle bocalamaya terk ederiz taşkınlıkları içinde!.. 12. İnsanın başına sıkıntı gelince, gerek yatarken gerek otururken gerekse ayaktayken sürekli Bize dua eder. Biz sıkıntısını giderdiğimizde ise karşılaştığı sıkıntıdan ötürü Bize hiç yalvarmamışa döner! Aşın gidenlere, işte böyle hoş görünür yapıp durduklan şeyler! 13. Gerçek şu ki; Biz sizden önceki nice nesilleri, zulmettiklerinde helâk etmişizdir. Çünkü peygamberleri kendilerine apaçık deliller getirdikleri hâlde iman etmemişlerdi, edecek de değillerdi... Böyle cezalandırırız işte Biz mücrim bir toplumu!.. 14. Sonra, ‘Bakalım siz nasıl davranacaksınız?’ diyerek onların ardından sizi yeryüzüne sahip kıldık.

15. Açık seçik âyetlerimiz kendilerine okununca, Bizimle karşı karşıya geleceklerine dair bir ümit ve korku taşımayanlar; “Bundan başka bir Kur’ân getir veya bunu değiştir!” dediler. De ki; Benim onu kendiliğimden değiştirmem mümkün değil! Ben sadece, bana vahyolunana uyarım; Rabbime karşı gelirsem, büyük bir günün azabından endişe ederim. 16. De ki: Allah dileseydi, ben onu size okumazdım; O da onu size bildirmiş olmazdı... Daha önce yıllarca aranızda yaşadım. (Hiç böyle bir iddiam olmuş muydu?!) Hâla, düşünüp ders çıkarmayacak mısınız? 17. O hâlde, uydurduğu yalanı Allah’a isnat edenden veya O’nun âyetlerini yalanlayandan daha zalimi olabilir mi? Asla felâha eremez mücrimler! 18. Allah’tan başka kendilerine ne fayda ne de zarar verebilen şeylere tapıyorlar. Ve “Bunlar Allah katında bizim şefaatçi lerimizdir” diyorlar. De ki: Siz, göklerde ve yerde kendisinin bilmediği* bir şeyi mi Allah’a bildiriyorsunuz?! O, bunların ortak koştuğu şeylerden münezzehtir. 19. İnsanlar tek bir ümmetken sonradan ayrılığa düşmüşlerdir. Rabbinin daha önce verilmiş bir sözü olmasaydı; ayrılığa düştükleri şeyler hakkında çoktan hüküm verilmiş olurdu. 20. “Ona Rabbinden bir mucize indirilse ya?!” diyorlar. De ki: Gayb tamamen Allah’a aittir.** Dolayısıyla, bekleyin... Doğrusu ben de sizinle birlikte bekleyenlerdenim.

iiijjji^ ili

aJj -XSjt \»X£=> aü I Jc

bji«iil 3 £

V3 i ^ pJLo V Jî aütı_\

LJ] ^

* “Allah’ın bir şeyi bilmemesi” deyimi, o şeyin asla var olmadığının ve olamayacağının mecazî bir anlatımıdır; şayet olsaydı, O bilirdi.

** İstikbalin nelere gebe olduğunu biz bilemeyiz; beklediğiniz mucizevî azap her an gelebilir.

21. Kendilerine dokunan bir
sıkıntıdan sonra insanlara bir
rahmet tattırdığımızda, hemen
âyetlerimizle ilgili tuzak kur-
t; maya* başlarlar! De ki: ‘Tuzak’
kurmada Allah daha hızlıdır;
kurduğunuz tuzakları elbet-
te elçilerimiz yazmakta!.. 22.
Karada ve denizde sizi yürüten
O’dur. Gemide bulunduğunuz
sırada, gemi kendilerini hoş bir
rüzgârla götürdüğü ve bununla
mutlu olduklarında, birden, şid-
detli bir rüzgâr gelip de dalga-
lar kendilerini dört bir yandan
sardığında; bunlar da çepeçevre
kuşatıldıklarını anladıklarında,
dJyjS^^Iİ işte o zaman, (tam bir muvahhit
edasıyla) dini tamamen Allah’a
özgü kılarak; “Bizi bu tehlikeden
kurtarırsan; kesinlikle şükredenlerden oluruz!” diye sadece O’na yalvarırlar. 23.
Allah kendilerini kurtarınca da karada haksız yere azmaya başlarlar! Ey insanlar! Azgınlığınız, dünya hayatının (geçici bir) zevki olarak kendi aleyhinizedir; sonra dönüşünüz yalnızca Bizedir. Biz de yaptıklarınızı size bir bir haber veririz. 24.
Dünya hayatının durumu, öyle bir su gibidir ki; insanların ve hayvanların yediği bitkiler onun sayesinde bol bol yetişir; böylece, yeryüzü ziynetini takımp süslenir; toprak sahipleri artık bunlan kesinlikle elde edeceklerini zannederlerken, geceleyin veya gündüzün emrimiz geliverir de orayı, ‘sanki dün orada hiçbir şey yokmuş gibi kesilip çiğnenmiş’e çeviririz. İşte Biz, önyargısız düşünen insanlar için âyetlerimizi böyle açıkça bildiririz. 25.
Allah esenlik yurduna (herkesi) çağınr; ama (işte görüyorsunuz) doğru yola dilediği kimseleri getiriyor.

* “Sihir” ya da “kehanet" diyerek kulp takmaya...

^ l^jv* yjj
oî |^i li âj j îý*. oliiıJ l î^oST
ı^aîî
Asa0iA26^a,ss^ıes^
j^î^dlUİA
J* $
çjfziyjcj°jSf'j «imıîjl
Sf|^»*M_ûol iLi

26. İhsan üzere hareket edenlere daha güzeli var- v>y **dır, hem de fazlasıyla... Ayrıca, yüzlerini ne toz bürür ne de zillet(ten kızarıp bozarırlar). Bunlardır işte, Cennet'in sahipleri... Temelli kalacaklardır orada! 27. Kötülükleri kazananlara ise işledikleri kötülük kadar ceza verilir; yüzlerini zillet bürür; kendilerini Allah'tan kurtaracak kimse yoktur. Tıpkı gecenin simsiyah parçalarıyla örtülmüş gibi... Bunlar da Ateş'in sahipleridir işte... Temelli kalacaklardır orada! 28. Tamamını bir araya getireceğimiz ve daha sonra şirk koşanlara; "Siz ve koştuğunuz ortaklar yerlerinize (marş marş)!" diyeceğimiz gün aralarım açmış oluruz. Koştukları ortaklar şöyle derler; "Siz bize tapmıyordunuz ki!" 29. "Sizinle bizim aramızda şahit olarak Allah yeter. Sizin bize tapındığınızdan bizim kesinlikle haberimiz yoktu!.." 30. İşte orada, herkes geçmişte yaptıklarının künhüne erer ve gerçek 'mevlâ'lan Allah'a döndürülürler; uydurdukları şeyler ise zihinlerinden kaybolup gider. 31. De ki: Sizi gökten ve yerden kim nasiplendiriyor? Kulaklara ve gözlere kim hükmediyor? Kim diriyi ölüden çıkarıyor, ölüyü diriden çıkarıyor? İşleri kim plânlıyor? "Allah" diyecekler... Sen de de ki: "O hâlde hâlâ sakınmayacak mısınız?" 32. İşte gerçek Rabbiniz Allah! Haktan sonra dalâletten başka ne vardır?! O hâlde, nasıl döndürülüyorsunuz?! 33. Senin Rabbinin fasıklann iman etmeyeceklerine dair sözü işte böyle* gerçekleşti.**

Yani, ulûhiyet özelliklerini Allah'a atfettikleri hâlde, şirk koşmakta ısrar etmeleri yüzünden...

$ İĞ? <İ$/i^tS$-'

$^^J^3ı3^ût?bî^^tg

ii I <>^ ^ o jÜ»Y)î £jol*j

j\Ju jt *ö* iÇyft ü^> S i^j fn|

oujVı^l^J IJ-y^UüJ Jj lj\» <*S* jj 1 OrU**sâ JNİJJ^İI

Jâ42jjlâ\

ıJV^O^AÜİpj J (jr^>J^«iaI_^l(^4 î^*i\j*^^*Â*

(n^j

'f^ '^*J* ^ Jj jAi *Ay%j>\j* ||J OO.Jİ1L

jI^-iIL o

$ o>jiÂ-şV'

34. De ki: Sizin ortak
nızın arasında ilk yaratmayı ger-
çekleştiren ve daha sonra bunu
tekrar edecek olan biri var mı?
De ki: Allah hem ilk yaratmayı
gerçekleştirir hem de bunu daha
sonra tekrar eder. O hâlde, nasıl
ters yüz ediliyorsunuz?! 35. De
ki: Sizin ortak koştuklarınızın
arasında gerçeği gösteren biri
var mı? De ki: Hakka Allah iletir.
Peki, hakka ileten mi uyulmaya
daha lâyıktır yoksa iletilmeden
kendi yolunu bile bulamayan
mı?! Sizin 'ne'niz var; nasıl
böyle hükmediyorsunuz?! 36.
Onların çoğu, yalnızca zanna
tabi olur. Oysa zan, asla gerçe-
ği ifade etmez. Onların yaptık-
larını Allah elbette bilmektedir!
37. Bu Kur'ân, Allah'tan başkası tarafından uydurulmuş değildir; aksine, önün-
dekini doğrulamakta ve kitabı açıkça bildirmektedir; hiç şüphesiz Âlemlerin
Rabbi'ndendir. 38. Yoksa; "Onu kendisi uydurmakta!" mı diyorlar? De ki: Doğru
söylüyorsanız, -Allah'tan başka- çağırabileceğiniz herkesi çağırın da ona benzer
bir sûre getirin! 39. Aslında, bilgisini kuşatamadıklan bir şeyi yalanlamaktalar.
Oysa onunla ilgili nihaî sonuç henüz kendilerine gelmiş değil... Onlardan önce-
kiler de böyle yalanlamışlardı, ama bak, zalimlerin sonu nasıl oldu? 40. Evet,
aralarında buna iman edenler var, fakat aralarında buna iman etmeyenler de var!
Ama, bozuculuk yapanları çok iyi bilmekte senin Rabbin! 41. Seni yalanladılarsa;
"Benim yaptığım bana, sizin yaptığınız size; siz benim yaptığımdan berisiniz, ben
de sizin yaptığınızdan beriyim!" de. 42. Aralarında sana kulak verenler de var;
fakat akıllarını başlarına almıyorlarsa, sen mi işittireceksin bu 'sağır'lara?!

s$\ja*> alg. j ^

PjJaZjlii >4-^ jjij İ&1
1^j2yP>J^Soj.-1^>_pI ö_^jÂ)J f^| ö^JJâ/y
UÎJ^^lîLiıUSf|_1_^^]J^(^J^(i^1 VjS
^öJ*J3£~S)IJ ÂC-LJ jj^iu-J>Aâ>-f-U-l îL-ljj^Ja-l
^(J^uvUuuil jL« LXU*J Ai 1 j<c> J-^SCU
^ öyytS\
-iİjX\y\Âc\^j^\yX]ffi|^| öjbuCLuJ
<J \ jsy>

43. Aralarında sana bakanlar da var, fakat görmüyorlarsa sen mi yola getireceksin bu ‘kör’leri? 44. Allah asla insanlara zulmetmez; asıl, insanlar kendilerine zulmederler. 45. Hepsini bir araya toplayacağı gün, dünyada tek bir günün bir saati kadar kalmış gibi olacaklar;* (müminler ve kafirler) birbirlerini tanıyor olacaklar... Allah’la karşı karşıya geleceklerini yalanlayanlar (işte o gün) hüsrana uğramış olacak: Â, meğerse doğru yolda gidenler onlar değil (de müminler) miş! 46. Onları tehdit ettiğimiz şeylerin bir kısmını sana i göstersek de seni (daha önce) vefat ettirsek de |Lj*J nihaî dönüşleri (nasılsa) Bizedir! Allah şahittir onların yaptıklarına. 47. Her ümmetin bir peygamberi vardır. Peygamberleri gelince, aralarında adaletle hükmedilir ve asla zulme uğratılmazlar. 48. “Doğru söylüyorsanız, ne zaman gerçekleşecekmiş bu tehdit?!” diyorlar. 49. De ki: Allah dilerse başka, ama ben kendi adıma bir fayda ve zarar verebilecek durumda değilim. Her ümmetin bir eceli vardır. Ecelleri gelince, ne bir an geri kalabilirler ne de bir an öne geçebilirler. 50. De ki: Ne dersiniz; ya Allah’ın azabı size geceleyin veya güpegündüz gelirse? Bunlardan hangisi için acele etmekte mücrimler? 51. Azap gerçekleştikten sonra mı ona iman ettiniz?! Şimdi mi?! Hani, onu acele istiyordunuz?! 52. Sonra, zulmetmiş olanlara şöyle denilir: Tadın şu temelli azabı!.. Kendi yaptıklarınızdan başkasıyla mı cezalandırılacaktınız?! 53. “Sahiden gerçek mi bu?” diye senden haber almak istiyorlar. De ki: Evet, Rabbime yemin ederim ki, kesinlikle gerçek... Ve siz O’nu âciz bırak(arak O’nun elinden kurtulacak değilsiniz.

* TâHâ: 104; Mü'minûn: 112-114; Ahkâf: 35; Nâziât: 46.

ü^ufjV'j f^}

pSoiÇİ JJ J-Ût l^lı

ji j|}

İLMJ

O\^^A^A\^CJ[JİJÛI-İJc^ööj^-t^y

J^rt

^ c£Ü^i j ^L+1İ 1

54. Yeryüzünde bulunan her şey nefsine zulmeden herhangi birine ait olsaydı, (bu azaptan kurtulmaya karşılık) tamamını fidye verirdi. Azabı gördükleri zaman pişmanlıklarını gizlerler. Oysa hiçbir haksızlığa uğratılmadan adaletle hükmolunmuştur aralarında.
55. Bakınız; göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ındır. Bakınız; Allah'ın va'di gerçektir, fakat çoğu bilmez. 56. O hayat verir, O öldürür... Yalnızca O'na döndürüleceksiniz. 57. Ey insanlar! Size Rabbinizden bir öğüt, sineler(iniz)de olan (hastalıklar)a bir şifa, müminler için de bir hidayet ve rahmet gelmiş bulunuyor. 58. De ki: Allah'ın lütuf ve rahmetiyle; evet, sadece bununla sevinsinler. O, bütün biriktirdiklerinden daha hayırlıdır. 59. De ki: Allah'ın size indirdiği; sizin de bir kısmını haram, bir kısmını helâl kıldığınız nzıklar hakkında ne dersiniz? De ki: Bunu size Allah mı bildirdi, yoksa kendi uydurduklarınızı Allah'a mı isnat ediyorsunuz?! 60. Uydurduğu yalanı Allah'a isnat edenler, Kıyamet Günü (başlanna gelecekler) hakkında ne düşünüyorlar acaba?! Allah, insanlara karşı gerçekten lütufkârdır, fakat çoğu şükretmez. 61. (Resûlüm!) Sen her ne zaman bir işte bulunsan; Kur'ân'dan her ne tilâvet etsen, (maiyetindekiler ile birlikte) her ne zaman herhangi bir iş işleseniz, siz ona giriştiğiniz zaman Biz size şahidizdir. Yerde ve gökte hiçbir zerre senin Rabbine gizli kalmaz; bundan daha küçüğü de daha büyüğü de şüphesiz apaçık bir kitaptadır.

«s$!îî5 $

Â*£iyî 0ioi'î^ıîjıı^A*>-Jt

^U$gr^S*J Jfj'^-~-^CriJ vS:*-^^'~İâ‘

^45 J J ^ — A ^ a i y—.

IjjJSİÎÎoîijÎLj 0

<^L>}îll^ pliaü âî

oJİXıİÎje jâ f|j

L_^ı*]k->\A»U^^V.

62. Bakınız; sadece Allah’ı velî bilenler için (o dehşetli günden yana) hiçbir korku söz konusu değildir; üzülecek de değillerdir. 63. Onlar ki; iman etmişlerdi, sakınıyorlardı... 64. Dünya hayatında da Âhirette de müjde onların hakkıdır... -Allah’ın sözlerinde değişiklik olmaz- ki büyük başarı budur. 65. Bunların (yani, müşrikle-rin) sözü seni üzmesin. Çünkü izzet tamamen Allah’a aittir. O’dur işiten; ‘mutlak ilim sahibi’ (Semi’, Alîm). 66. Bakınız; göklerde ve yerde kim varsa, hepsi Allah’ındır. Allah’tan başkasına dua edenler sadece zanna tabi oluyor, sadece tahmin yürütüyorlar. 67. Sizin için; geceyi dinle-nesiniz diye (karanlık), gündüzü de (çalışasınız diye) aydınlık kılan O’dur. Kulak veren bir toplum için elbette bunda âyetler vardır. 68. “Allah, çocuk edindi” dediler. Hâşa!.. O’nun hiçbir şeye ihtiyacı yoktur. Göklerde ve yerde ne varsa, hepsi O’na aittir. Bu hususta elinizde hiçbir güçlü kanıt yok. Allah hakkında, bilginize konu olmayan şeyler* mi söylüyorsunuz siz?! 69. De ki: Kendi uydurdukları yalanı Allah’a isnat edenler asla iflâh olmaz! 70. Dünya-da biraz eğlenirler; ama nihaî dönüşleri Bizedir. Sonra Biz de şiddetli azabı tattırırız onlara, nankörce inkâr edip durdukları için!..

Mevcut olmadığı için ‘ilm’in de konusu olmayacak şeyler.

0 jŞı

ifr^\A^o£-^^ai% li^jllj i l î ^ l j

{/&+*yı ^ ^l2*j p f^|

l_y^Uâ

(^[<J3J^*J <V_y* (V* ^ot \£*ij$ ^ ütçjilîî

$ ö^? U^[y 6 lli>^^^*j oy^i

^ İÛİ& o^ İs d^.u2

&_y>x-J (V^= *U-111 (JydJ.Ojlyîî (^_y ü \î

L*-^^b_x-»^l^\jjLilb^LijL£>;.1 Ij) Is f^| 4>yxLilî

71. Onlara Nuh'un haberini oku. Hani Nuh, kavmine şöyle demişti: "Ey kavmim! İçinizden (sadece) benim kıyam etmem ve Allah'ın âyetlerini hatırlatarak öğüt vermem size ağır geliyorsa; -ki ben, yalnızca Allah'a güvenip dayanmışımdır- siz ve ortaklarınız toplanıp ne yapacağınızı iyice kararlaştırın -ve bu karar daha sonra içinize dert olmasın-; sonra bana yapacağınızı yapın ve bana mühlet tanımayın!.." 72. "Yüz çevirirseniz, ben sizden (öğütlerime karşılık) bir ücret istemiş değilim; benim ücretimi vermek tamamen Allah'a düşer. Ben O'na teslimiyet gösterenlerden olmakla memurum." 73. Sonuçta onu yalanladılar. Biz de âyetlerimizi yalanlayanları suda boğup onu ve gemide beraberinde bulunanları kurtardık; onlan (öncekilerin yerine yeryüzüne) sahip kıldık. Bak uyarıl(ıp da aklını başına almay)anların sonu nice oldu!.. 74. Sonra, onun arkasından, kavimlerine peygamberler gönderdik; onlara apaçık âyetlerle geldiler. Fakat daha önce (iyice düşünüp taşınmadan) yalanlayıverdikleri şeye bir türlü iman edemediler. Biz böyle mühürleriz işte, aşırı gidenlerin kalplerini! 75. Sonra, bunların ardından Musa ile Harun'u da Firavun ve kurmaylarına mucizelerimizle gönderdik, ama büyüklük tasladılar; zaten, mücrim bir kavimdiler. 76. Gerçek, tarafımızdan kendilerine geldiğinde; "Şüphesiz bu, apaçık bir büyüdür!" dediler. 77. Musa dedi ki: "Size geldiği vakit 'gerçek' için böyle mi diyorsunuz?! Bu mu büyü? Oysa büyücüler iflâh olmazlar." 78. Dediler ki: "Siz ikiniz; atalarımızı üzerinde bulduğumuz yoldan bizi çevirmek için ve ülkede büyüklük siz ikinizin olsun diye geldiniz, değil mi? Size iman edip bağlanacak değiliz!"

m

79. Firavun; “Ne kadar usta si-
hirbaz varsa, bana getirin!” dedi.

jıg

80. Sihirbazlar gelince, Musa
onlara; “(Hüner olarak, ortaya)
ne koyacaksanız koyun.” dedi.

M ijSjtüü *0* £\Z

81. (Hünerlerini) ortaya koyun-
ca, Musa dedi ki; “Bu ortaya
koyduklarınız, sihirden ibarettir;
Allah onu kesinlikle boşa çıka-
racaktır. Bozucuların yaptıkla-
rını Allah düzeltmez!” 82. “Ve
mücrimler istemese de Allah,
sözleriyle gerçeğin gerçekliğini
ortaya çıkarır.” 83. Ama sonuçta
Firavun ve kurmaylarının ken-
dilerine işkence edeceği korku-
suyla, kavminden genç bir ku-
şak dışında hiç kimse Musa’ya
iman etmedi.[109] Çünkü Firavun,
ülkesinde iyice zorbalaşmıştı;
gerçekten aşırı gidenlerdendi.

LÇ, tiü-Çlu **LJJ UJ]I**

84. Musa dedi ki: “Ey kavmim!
Gerçekten Allah’a iman etmiş; O’na teslimiyet göstermişseniz, sadece O’na g
nip dayanın.” 85. Onlar da dediler ki; “Biz, sadece Allah’a güvenip dayandık.
Rabbi! Bizi bu zalim kavim için sınanma vesilesi hâline getirme (Bizim kötü
rumumuza bakarak, inkârlarından memnun olmasınlar).” 86. “Bu inkârcı nank
kavimden, merhametinle bizi kurtar.” 87. Musa ve kardeşine vahyettik ki; “K
ininiz için Mısır’da (karargâh) evler hazırlayın; evlerinizi (gözünüzün-kulağın
kendisinde olduğu) birer merkez hâline getirin ve namazı-niyazı dosdoğru yer
getir(erek bu ibadet etrafında ‘cemaat’leş)in. Sen de müminleri müjdele...”
88. Musa dedi ki: “Ya Rabbi! Firavun ve kurmaylarına bu dünya hayatında
gerçekten muazzam bir konfor ve mal mülk vermişsin... Böylece insanları
Senin yolundan saptırıyorlar ya Rabbi!.. Ya Rabbi! Mallarını mülklerini yok
ve kalplerini sık da -o can yakıcı azabı görünceye dek- iman etmesinler.”

/vîu^^0_£i

v

•*-^=j L?-^j Ljo9 JJ^-J »7^

'îı ^ pŞ3 ^ c j

^■"C?J^9 -^j öiil L ÛA*L~J 1 ^bîj

$ oj^Â^ ^ l^ilj

çA^'ıj'î ö-L^j^

Ç£pır^-<J&'U- [ydı>-l ili

iü[ÛjîtUtlL^ t_|c^$ota f^|

' CJÎ- *4ü* 1 C-*ıAtJ [^^Sv^yJ^1

^*jr-î-İt*^ tLA^= oİ>

89. "Her ikinizin duası da kabul olundu. İkiniz de doğru yolda devam edin ve sakın bilgisizlerin yolunu tutmayın!" buyurdu. 90. Ve (sonunda) İsrailoğullanna o deryayı geçirttik. Oysa Firavun ve askerleri haksızca ve düşmanca peşlerine düşmüştü... Nihayet, (Firavun) boğulacağı anda; "İsrailoğullarınm iman ettiğinden başka tanrı olmadığına iman ettim. Artık ben de O'na teslimiyet gösterenlerdenim!" dedi. 91. Şimdi mi?! Oysa daha önce karşı gelmekteydin; bozuculardandın!.. 92. Senden sonrakiler için bir 'ayet' olasın diye bugün senin cesedini kurtaracağız! Gerçi insanlann çoğu Bizim âyetlerimizden gafildirler ya... 93. Gerçek şu ki; îsrailoğullannı güzel bir yere yerleştirip tertemiz şeylerden nasiplendirdik. Kendilerine ilim (yani, Tevrat) gelinceye kadar anlaşmazlığa düşmediler. Aralarındaki ihtilâflar hakkında şüphesiz Kıyamet Günü senin Rabbin hâkimlik edecektir. 94. Sana indirdiklerimizden şüphe ediyorsan, senden önce indirdiğimiz kitapları okuyanlara sor. Evet, bu gerçek sana Rabbinden gelmiştir; o hâlde sakın şüphecilerden olma. 95. Sakın Allah'ın âyetlerini yalanlayanlardan olma, yoksa hüsrana uğrayanlardan olursun. 96-97. Doğrusu, haklarında Rabbinin (azap) sözü kesinleşenler, kendilerine her türlü âyet gelse de, o can yakıcı azabı görünceye kadar iman etmezler. (Ancak o an edilecek iman da işe yaramaz.)

98. Keşke (o sırada) iman edip de imanı kendisine fayda sağlayan bir şehir (halkı) olsaydı?! Yunus'un kavmi müstesna... Çünkü bunlar iman edince, dünya hayatındaki alçaltıcı azabı üzerlerinden kaldırmış ve bir vakte kadar kendilerini yaşatmıştık. 99. Senin Rabbin dileseydi, yeryüzündeki insanların tamamı elbette iman ederdi. O hâlde, senin; mümin oluncaya kadar insanları zorlamana gerek var mı? 100. Allah'ın izni olmadıkça hiç kimse iman edemez. Aklını başına almayanların üzerine de Allah murdarlığı boca eder. 101. De ki: Göklerde ve yerde neler var, bir bakın... Fakat bunca âyet ve uyarı bile fayda vermiyor iman etmeyen bir kavme! 102. Yoksa bunlar kendilerinden evvel gelip geçenlerin başına gelen (felaket) günler(in)in benzerini mi bekliyorlar illâ?! De ki: Bekleyin, ben de sizinle beraber beklemekteyim!... 103. Sonunda, peygamberlerimizi de iman edenleri de kurtarırız. Evet, üzerimizdeki bir hak(ları) olarak müminleri kurtarırız. 104. De ki: Ey insanlar! Benim dinimden şüphede iseniz (benim dinimin özünün şu olduğunu bilin de ona göre hareket edin); ben sizin Allah'tan başka taptıklarınıza tapmam; aksine, sadece sizi vefat ettirecek olan Allah'a kulluk ederim. Ben müminlerden olmakla memurum. 105. (Bana söylenen şudur:) Bütün varlığını samimi bir muvahhit olarak bu dine yönelt, sakın müşriklerden olma! 106. Allah'tan başka, sana fayda ve zarar getirmeyecek olan şeylere dua etme; böyle yapacak olursan, o zaman şüphesiz sen de zalimlerdensin demektir!

r^^Vı 0 ^jı

^' Ö^Y i^ğ, i\^dX

■JJ^ ı ju£ Lt^'J 0 ş^v^jfja

(^4fâs*K5

û>î jp^îL^ııı ı ı^_ısjj ^

■îL 14İl' -Xİ-1 (^-İJ ALÎÖJO ^»ojiz

{Jb^ç^^-jj4c^j 0 ^J^'Ü-QJİ<5

0 psj'

TYİ *msm*

vj^Jjyı'î ^

'■^*bt* *^j%j&.& Ij*

Jî^âll^tsjs *0* jL^tjJSîyfcj

(W

2îî Ai.^ .ioî

>4? Loj^^o^l 1 ^i)j İLİ≢Z+,JİJ&JJ ju?

107. Sana Allah bir zarar dokun-
durursa, onu O'ndan başka kal-
dıracak yoktur. Senin hakkında,
O bir hayır dilese, O'nun lütfıınu
geri çevirecek de yoktur. O bunu
kullarından dilediğine veriyor;
bağışlayıcıdır, merhametlidir
(Gafur, Rahîm). 108. De ki: Ey
insanlar! Bu gerçek size şüphe-
siz Rabbinizden gelmiştir. Artık
kim doğru yola gelirse, tama-
men kendi faydası için gelmiş;
kim de saparsa, kendi zararına
sapmış olur. Ben sizin üzeri-
nize vekil değilim! 109. Sana
vahyedilene uy ve (müşriklerle
aranızda) Allah hâkimlik edin-
ceye kadar sabret; hâkimlerin en
hayırlısı O'dur.

11- HÛD SÛRESİ

{Mekke 'de; hicretten önce indirilmiştir. 123 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Elif, Lâm, Râ. (Bu,) 'mutlak hikmet sahibi', 'her şeyden haberdar' (Hakim,
Habîr) tarafından âyetleri muhkemleştirilmiş, sonra da açıkça bildirilmiş bir
kitap(tır). 2. Allah'tan başkasına kulluk etmeyesiniz diye... Şüphesiz ben, size
O'nun tarafından gönderilmiş bir uyarıcı ve müjdeciyim. 3. Sizi bağışlaması
için Rabbinize dua edip sonra O'na tevbe edin ki, belli bir süreye kadar sizi
güzel bir yaşayışla yaşatsın; her lütuf sahibine lütfunu versin. Yüz çevirirse-
niz, başınıza gelecek büyük bir günün azabından sizin adınıza endişe ederim.
4. Dönüşünüz yalnız Allah'adır ve O, her şeye kadirdir. 5. Bakınız; Peygam-
berden gizlenmek için iki büklüm oluyorlar. Bakınız; Allah onlann gizledik-
lerini ve açığa vurduklarını elbiselerine büründükleri zaman da bilmektedir.
Çünkü O, sinelerin özünü bilir (zihinlerin en derin bölgelerine bile vâkıftır).

&}z£X#ğp.jap&
&z-z$3%
dpia^^.1^0 cni^^üi-,!

j£pjkÎ4m
o2>J^ı]I ÎJU^-J \JJJ*> O;J1
İ01/^b>0^f_iJjb edİlli
ii^jlj^^rvjı^oÜj^Sîij

6. Yeıyüzünde hiçbir canlı yoktur ki rızkı Allah'a ait olmasın. Onların karar kılacağı nihai yeri de, emaneten durdukları yeri de O bilir; hepsi apaçık bir kitapta (yani, Levh-i Mahfuz'da)dır. 7. Mutlak hükümranlık tahtı, (sadece) 'su' üstünde iken, hanginizin daha güzel amel sergileyeceğini sına(yıp bunu herkese açıkça göster)mek için gökleri ve yeri 'altı gün'de yaratan O'dur. "Öldükten sonra kesinlikle diriltileceksiniz!" desen, nankörce inkâr edenler mutlaka; "Bu apaçık bir büyüden başka bir şey değil!" derler. 8. Belli bir süreye kadar üzerlerinden azabı erteleyecek olsak, mutlaka; "Onu alıkoyan ne?!" derler. Bakınız; o geldiği gün asla onlardan dönecek değildir (çünkü ok yaydan çıkmıştır); eğlence konu edip durdukları şey kendilerini zaten çepeçevre kuşatmış bulunuyor! 9. B insana tarafımızdan bir rahmet tattırıp sonra onu geri alsak, tam bir kötüm ser nankör hâline gelir. 10. Başına gelen bir sıkıntıdan sonra ona bir nime tattırsak, "Oh!.. Kötülükler başımdan gitti!" der, böbürlenip duran bir şım rığa dönüşür. 11. Sadece sabredip salih amel işleyenler müstesna... Bunla hakkı, mağfiret ve büyük bir ecirdir. 12. (Resulüm! Müşriklerin, senin gıy bında) "Ona bir hazine indirilmeli veya beraberinde bir melek gelmeli deg miydi?" demelerinden ötürü belki de sana vahyolunanlann bir kısmını ter edeceksin! Oysa sen sadece bir uyarıcısın. Allah ise her şeye vekildir.

, it' '> i' î>:<' it* ^t ^ ^U> Jı

IfiLjJJ Çjtf

öjL-*) ijjl^=»U J]aLij

DtA. W-.

JUJ J^=

öjlX ^ YÎ

13. Yoksa “Onu kendisi uydurmakta!” mı diyorlar? De ki: Doğru söylüyorsanız, haydi Allah’tan başka yalvaracaklarınıza da yalvann ve onun benzeri on tane uydurma sûre getirin. (Öyle ya, siz dil üstadlarısınız!) 14. Size cevap veremezlerse bilin ki; tamamen Allah’ın ilmiyle indirilmiştir o... Ve O’ndan başka tanrı yoktur. Artık (hakkı) teslim edersiniz herhâlde?! 15. Kim dünya hayatım ve onun ziynetini isterse, ona çalışmasının karşılığını burada tastamam öderiz ve bu hususta hiçbir zarara uğratılmaz. 16. (Ama) bunlar o kimselerdir ki; Âhirette kendilerine Ateş’ten başka bir pay yoktur. Orada (azaptan kurtulma adına) sergileyecekleri maharetler (!) de işe yaramayacaktır; (dünyada iken) yapıp durdukları şeyler zaten boştur. 17. (Bunlar, hiç) Rabbinden açık bir kanıta sahip olan ve O’nun tarafından bir şahidin (benimseyip) peşinden gittiği kimse gibi olabilirler mi? Ki, (şahit olarak) ondan önce de Musa’nın önder ve rahmet olan kitabı vardır. Bunlar, ona iman ederler. Hangi hizip onu inkâr ederse, varacağı yer Ateş ’tir. Şüphesiz, Rabbinden gelen bir gerçektir o; ama insanların çoğu iman etmez. 18. Uydurduğu yalanı Allah’a isnat edenden daha zalimi olabilir mi?! Bunlar Rablerine arz edilirler ve şahitler; “Rableri adına yalan uyduranlar işte bunlardır!” derler. Bakınız; Allah’ın lâneti zalimlerin üzerinedir! 19. O zalimler ki; Allah yolunda eğrilik arayarak o yoldan (hem kendileri uzaklaşırlar hem de başkalarını) uzaklaştırırlar!... Âhireti nankörce inkâr edenler de sadece onlardır.

20. Bunlar, yeryüzünde (Allah'ı) âciz bırak(ıp O'nun elinden kurtulacak) değillerdir; Allah'a karşı duracak bir velîleri de yoktur. Azapları katmerlenecektir; çünkü (gerçekleri) işitmeye tahammül edemez ve görmezlerdi. 21. Bunlardır işte, ı kendilerini hüsrana uğratanlar! (Velî ve şefaatçi ng^ diye) uydurup durdukları şeyler de zihinlerinden kaybolup gitmiştir. 22. Âhirette daha fazla hüsrana uğrayacaklar da şüphesiz bunlardır. 23. İman edip salih amel işleyen ve büyük bir alçakgönüllülükle Rablerine boyun eğenler; bunlardır işte, Cennet'in sahipleri... Temelli kalacaklardır orada. 24. Bu iki zümrenin durumu, 'kör ve sağır' ile 'gören ve işiten'in durumuna benzer. Bu ikisinin durumu bir olur mu hiç?! Hâla, düşünüp ders ç
karmayacak mısınız? 25. Gerçek şu ki; Nuh'u da kavmine Biz göndermiştik (
şöyle demişti): "Şüphesiz ben sizin için apaçık bir uyarıcıyım." 26. "Allah'ta
başkasına kulluk etmeyin. Doğrusu, sizin hakkınızda can yakıcı bir günün az
bından endişe ediyorum." 27. Bunun üzerine, kavminin nankörce inkâr eden
ileri gelenleri dediler ki: "Biz senin ancak bizler gibi bir insan olduğunu görüyoruz. Şunu da görüyoruz ki, 'ilk bakışta en aşağı' olanlarımızdan başkası
sana bağlanmış değil! (Bu dine girmiş olmakla) bizden üstün (hâle gelmiş) b
yanınızı da görmüyoruz. Aksine, yalancı olduğunuz kanaatindeyiz." 28. Nuh
dedi ki: "Ey kavmim! Ne dersiniz; ya ben Rabbimden (verilmiş) bir kanıt üz
isem; O, katından bana bir rahmet ihsan etmiş de o size gizlenmişse?! İsteme
diğiniz hâlde bunu size zorla mı kabul ettireceğiz?!"

!Mi« Jjk ^oî\j
4i?*J 4 ty°~y ^4-3^ -liij ^
^ 02 yûîj Ui 0
02' L«j 1^11
Jp 02/-^. 4^ C^O^-otJJ1» ^

E

Lûlî bl ti*.

0

29. “Ey kavmim! Ben buna
karşılık sizden mal istemiyo-
rum; benim ücretim tamamen
Allah’a aittir. İnanan (gariban)
lan kovacak da *değilim;* çünkü
onlar Rableri ile karşı karşıya
geleceklerdir.* Fakat ben sizin
cahillik eden bir toplum oldu-
ğunuzu görüyorum.” 30. “Ey
kavmim! Onları kovarsam,
beni Allah’a karşı kim savu-
nur? Hâla, düşünüp ders çıkar-
mayacak mısınız?” 31. “Ben
size; ‘Allah’ın hazineleri benim
yanımdadır’ demem; gaybı da
bilmem. “Ben meleğim’ de de-
mem. Gözlerinizin hor gördüğü
kimseler için; ‘Allah bunlara
hiçbir iyilik vermeyecektir!’ de
demem; onların içindekini en
iyi bilen Allah’tır. Yoksa ben de
zalimlerden olurum şüphesiz.”
32. Dediler ki: “Ey Nuh! Bizimle cedelleşip durmaktasın; cedeli fazla uzattın
artık! Doğru söyleyenlerdensen, haydi getir şu bizleri tehdit ettiğin şeyi!” 33.
Dedi ki: “Onu size -dilediği takdirde- ancak Allah getirir; siz (O’nu) âciz bı-
rakamazsınız.” 34. “Sizi Allah azdır(ıp helâk et)mek istedikten sonra, ben size
öğüt vermek istesem de bunun size faydası olmaz. Rabbiniz O’dur; O’na dön-
dürüleceksiniz.” 35. (Resulüm!) Yoksa “Onu kendisi uydurmakta!” mı diyor-
lar?! De ki: Bunu ben uydurduysam vebali banadır. Sizin işlediğiniz suçlardan
uzağım ya! 36. Nihayet, Nuh’a vahyolundu ki; “Kavminden iman etmiş olanlar
dışında hiç kimse iman etmeyecek. Dolayısıyla, yapageldikleri şeye üzülme.”
37. “Bizim gözetimimiz altında, vahyimizle gemiyi yap. Zulmedenler için Be-
nimle muhatap olma; çünkü kesinlikle suda boğulacaklar!”

* Onlann benim yanımda ne amaçla bulunduklarının hesabını sormak size de bana da değil sadece O’na düşer.

38. O, gemiyi yapıyor; kav
minin ileri gelenleri de yanına
uğradıkça onunla alay ediyor-
lardı... Dedi ki: “Bizimle alay
ediyorsanız, sizin alay ettiğiniz
gibi biz de yakında sizinle
alay edeceğiz!” 39. “Rüs-
vay edici azabın kime
geleceğini, kalıcı azabın
kime ineceğini yakında
göreceksiniz!” 40. Niha-
yet buyruğumuz gelip (içinde
ateş yakılan) tandırlardan bile
su) kaynamaya başlayınca,
“Her şeyden ikişer eş (yani bi-
rer çift), -hakkında hüküm ve-
rilmiş olanlar dışında- aileni
ve iman edenleri gemiye bin-
dir” dedik. Kendisiyle beraber
zaten pek az kimse iman etmiş-
ti... 41. “Gemiye binin... Onun
suda aheste aheste gitmesi de
durup demirlemesi de Allah’ın adıyladır. Benim Rabbim gerçekten bağışla-
yıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahim).” dedi. 42. Gemi, ‘dağ gibi’ dalgaların
içinde onları götürürken, Nuh (kendisinden) ayrı kalmış bulunan oğluna: “Ge
bizimle beraber (gemiye) bin; inkârcı nankörlerle birlikte olma!” diye seslend
43. Oğlu; “Şimdi bir dağa sığınacağım; o beni sudan kurtarır” deyince, Nuh:
“Allah’ın rahmetine erenler hariç, bugün Allah’ın (helâk) emrinden kurtaraca
bir şey yoktur!” dedi... Sonuçta, aralarına dalga girdi ve o da boğulanlardan
oldu. 44. “Ey yer! Suyunu yut! Ey gök! Sen de tut!” buyruldu... Su çekildi; iş
bitirildi... Gemi Cudi’de karar kıldı. “Defolup gitti zalim kavim!” denildi... 4
Nuh Rabbine seslenerek; “Ya Rabbi! Şüphesiz, oğlum da benim ademdendi;
Senin (ailemden kimsenin helâk olmayacağına dair) vaadin de haktır; Sen hü
medenlerin hükmedenisin (o hâlde, neden helâk oldu)?!” dedi.

i *cs&j* %
’j
JlS Jls
jllj *0*
oÂj (3>ü 1 JJ -ic-j '

[>r! J d^kjj

^llj^ıLl^. l^î

liUy Vj cd I^LG *CS£C* dif) ^

fd\j $ s^Û^-C^fo^

Aot f»ᶠ==^ ^ ^ UA^^i^JU ij^^İU-I

$ SjUiSSIöJİi ^îi^KS

*L_J(d-^ ^]jj>J>_>j p$Oj ij^_iii^ 1 >JÂİJJ

â dÜ Uj >^4Iy c/1 1^4-1) *t$j LS

46. Buyurdu ki: “Ey Nuh! O senin ‘aile’nden değildi; çünkü yaramaz bir amel(e sahip) idi.* Öyleyse, hakkında bilgin bulunmayan şeyi Benden isteme. Sana cahillerden olmamanı tavsiye ederim!” 47. “Ya Rabbi! Bilgi sahibi olmadığım bir şeyi Senden istemekten Sana sığınırım. Bana acıyıp beni bağışlamazsan, hüsrana uğrayanlardan olacağım” dedi. 48. “Ey Nuh! Sana ve seninle beraber bulunanlardan gelecek ümmetlere tarafımızdan verilen bir esenlikle ve bereketlerle (gemiden) in. Ama (senin neslinden gelenlerin arasında) öyle ümmetler de olacak ki, onlan bir süre yaşatacağız; sonra onlara tarafımızdan can yakıcı bir azap dokunacak!” denildi. 49. (Resûlüm!) Bunlar gayb haberlerindendir; onları sana Biz vahyediyoruz. Yoksa bunları daha evvel ne sen ne de kavmin biliyordunuz. Öyleyse sabret, çünkü şüphesiz, müttakîlerindir akıbet. 50. Âd’a da kardeşleri Hûd’u (gönderdik). Dedi ki: “Ey kavmim! Sadece Allah’a kulluk edin; çünkü O’ndan başka tanrınız yok; (o ‘tann’ları) tamamen kendiniz uydurmaktasınız!” 51. “Ey kavmim! Ben sizden bunun için bir ücret istemiyorum. Benim ücretim, tamamen beni yaratana aittir. Hâla, aklınızı başınıza almayacak mısınız?” 52. “Ey kavmim! Rabbinizden mağfiret dileyin, sonra O’na tevbe edin ki size gökten bol bol yağmur göndersin, gücünüze güç katsın. Birer mücrim olarak (O’na) sırtınızı dönmeyin.” 53. Dediler ki: “Ey Hûd! Sen bize (bizi imana icbar edecek) apaçık bir kanıt getirmiş değilsin! Senin sözün yüzünden tanrılarımızı terk edemeyiz; sana iman edip bağlanacak değiliz!”

*** Benim katımda, işler nispet ve etiketlere göre yürümediği gibi, insan da kimin oğlu olup olmadığına göre değil, bizzat kendi yaptıklarına göre değer kazanır.**

54-55. “Söyleyebileceğimiz tek şey şu ki; ilahlarımızdan biri seni fena çarpmış (ondan böyle saçmalıyorsun)!” Dedi ki: “Doğrusu, ben Allah’ı şahit tutuyorum; siz de şahit olun ki, ben sizin O’na ortak koştuğunuz şeylerden uzağım. O hâlde, hep birlikte bana bir tuzak kurun; sonra mühlet de vermeyin!” 56. “Ben sadece, benim ve sizin Rabbiniz olan Allah’a güvenip dayanmaktayım. Çünkü hiçbir canlı yoktur ki, O onun alnından tutmasın (onun kaderine hükmetmesin). Benim Rabbim, şüphesiz, dosdoğru bir yol üzeredir.” 57. “Yüz çevirirseniz (çevirin, ama şunu bilin ki); ben size ne ile gönderildiysem onu iletmiş bulunuyorum. Rabbim, yerinize sizden başka bir toplum getirecek ve siz O’na hiçbir zarar veremeyeceksiniz. Benim Rabbim, şüphesiz, her şey üzerinde bekçidir (Hafîz).” 58. Vaktâ ki (azap) emrimiz geldi, Hûd’u ve beraberindeki müminleri tarafımızdan bir rahmetle kurtardık... Onları şiddetli bir azaptan kurtarmıştık... 59. İşte, Rablerinin âyetlerini bile bile inkâr eden; peygamberlerine karşı çıkarak bütün inatçı zorbaların emrine uyan Âd (kavmi)! 60. Bu dünyada da Kıyamet Günü’nde de lânet peşlerini bırakmadı. Bakınız; Âd (kavmi), Rablerini nankörce inkâr etmişti... Bakınız; Hûd’un kavmi olan Âd da defolup gitti! 61. Semud’a da kardeşleri Salih’i... (gönderdik. Onlara) dedi ki; “Ey kavmim! Sadece Allah’a kulluk edin, O’ndan başka tanrınız yok. Sizi topraktan yaratıp yeryüzünü (büyük bir maharetle) imar etmenizi sağlayan O’dur. O hâlde, sizi bağışlaması için O’na dua edip sonra da O’na tevbe edin. Şüphesiz Rabbim size yakındır; (dualara) icabet eder.” 62. Dediler ki: “Ey Salih! Sen daha önce bizim aramızda, umut va’deden biriydin. Şimdi kalkıp da atalarımızın taptığına tapmayı mı bize yasaklıyorsun?! Doğrusu, senin bizi çağırdığın şeyden yana endişe verici bir kuşku içerisindeyiz.”

jis^ı

i Ç J I Î # j

\jxş\

^ hiy'-b jjk LJ)jlyÜ«.oJî)UjLM

■*m* m *mm* c0zl2 HÛDSCIRES1 sC",E"

f *{j/CZya£-*

ÎX 4İÎ kîLij.

63. Dedi ki: "Ey kavmim! Ne dersiniz, ya ben Rabbimden apaçık bir kanıta sahipsem; O bana bir rahmet vermişse?! Bu durumda, O'na karşı gelirsem, Allah'a karşı beni kim savunacak (siz mi)?! Siz benim sadece hüsranımı artırırsınız!" 64. "Ey kavmim! Kanıt olarak da işte size Allah'ın devesi! Bırakın, Allah'ın toprağında otlasın; ona kötülük etmeyin, yoksa pek yakın bir azap sizi yakalayıverir!" 65. Buna rağmen, onu hunharca kesip devirdiler... "Yurdunuzda üç gün daha yaşayın. Bu, yalan söylenmemiş (kesinlikle gerçekleşecek) bir sözdür!" dedi. 66 * * * * 71

66. Vaktâ ki (azap) emrimiz geldi, Salih'i ve beraberindeki müminleri tarafımızdan bir rahmetle azaptan ve o günün rüsvaylığından kurtardık. Senin Rabbindir, şüphesiz 'mutlak izzet sahibi', kuvvetli (Kavî, Aziz). 67. O gümbürtü zulmedenleri yakaladı ve oldukları yerde diz üstü çökekaldılar! 68. Sanki orada hiç yaşamamışlardı... Bakınız; Semud (kavmi) Rablerini nankörce inkâr etmişti... Bakınız; Semud da defolup gitti! 69. Gerçek şu ki; İbrahim'e elçilerimiz müjde ile gelmiş; (yabancı olduklan için de) "Selâm!" d(iyerek ona esenlik dilemişlerdi. O da "(Aleyküm) selâm!" demiş ve çok geçmeden, onlara bir buzağı çevirmesi getirmişti. 70. Ellerinin ona uzanmadığını görünce, onlan yadırgadı; içine bir korku düştü... "Korkma! Biz Lût'un kavmine gönderildik" dediler. 71. Karısı ayakta idi... Bunun üzerine (rahatlayıp) gülümsedi. Biz de ona İshak'ı, İshak'ın ardından da Yakub'u müjdeledik.

72. "Vay başıma gelenleeer! Ben bir kocakarı, şu kocam da bir ihtiyar iken doğuracakmışım hâ?! Bu, gerçekten şaşılacak bir şey!" dedi. 73. Dediler ki: "Allah'ın işine mi şaşıyorsun?! (Bir peygamberin) hane halkı olarak Allah'ın rahmet ve bereketi sizlerin üzerinizedir. Şüphesiz O, 'bizatihi hamde lâyık'tır, şanlıdır-şereflidir (Hamîd, Mecîd)." 74. **Müjde İbrahim'e ulaşıp da korkusu geçince, (bu sefer) Lût'un kavmi hakkında Bizimle tartışmaya başladı.** 75. **Doğrusu İbrahim; ağırbaşlı, içli ve kendini Allah'a vermiş biriydi.** 76. **"Ey İbrahim! Bundan vazgeç, zira Rabbinin fermanı gelmiş bulunuyor. Onlara asla geri çevirilmeyecek bir azap gelmekte!..' (dediler.)** 77. **Elçilerimiz Lût'a** gelince, onlardan yana endişeye düştü, içi daraldı ve "Çok çetin bir gün!" dedi. 78. Kavmi koşa koşa ona geldi... -Daha önce iğrenç şeyler yapıyor (erkeklerle eşcinsel ilişkiye giriyorlardı.- "Ey kavmim! İşte kızlarım... Sizin için onlar daha nezih. Allah'tan sakının, misafirlerimin önünde beni rezil etmeyin. İçinizde aklı başında bir adam yok mu sizin?!" dedi. 79. Dediler ki: "Senin kızlarında bir hakkımızın olmadığını (yani, kadınlara karşı pek cinsel meylimizin olmadığını) çok iyi biliyorsun Sen bizim ne istediğimizi bilirsin." 80. "Keşke size yetecek gücüm olsaydı yi da sağlam bir kaleye sığınabilseydim!" dedi. 81. (İşte o zaman, gençler) "E Lût!" dediler, "biz Rabbinin elçileriyiz. Onlar asla sana ilişemezler. Geceni bir diliminde, aileni yola çıkar ve (yurdunuz yerin dibine geçirilirken) hiçbiı niz (kavminizin o sırada çıkardığı bağırtılardan dolayı) geri bakmasın. Kaı hariç... Çünkü onların başına gelecek olan, mutlaka onun başına da geleci Helâkleri için sabaha randevu verilmiştir. Sabah da yakın, değil mi?"

iiÂ[j JjVd U cJAf,
•rir? A--1 c-3\
< >
ÎU*»

II ^ * 1

S\Âz}[j

j JU-^=İAÎ\}$

0 dfjî' -pjr-3^J

ji Pjz'_^J\ \J> Yjk 0

j r jl

Vaktâ ki (azap) emrimiz geldi, oranın altını üstüne getirdik ve üzerine yığın yığın topraksı taşlar yağdırdık. 83. Rabbinin katında teker teker işaretlenmiş olarak... Burası (Mekkeli müşrik) zalimlerden de uzakta değildir. 84. Medyen'e de kardeşleri Şuayb'ı... (gönderdik; onlara) dedi ki: "Ey kavmim! Sadece Allah'a kulluk edin; O'ndan başka tanrınız yok. Ölçüyü ve tartıyı eksik yapmayın. Görüyorum ki şu an itibariyle iyisiniz; ama sizi dört bir yandan kuşatmış bulunan bir günün azabından endişe ediyorum." 85. "Ey kavmim! Ölçmeyi de tartmayı da eksiksiz yapın; insanların eşyasını eksiltmeyin; bozucular gibi yeryüzünde bozuculuk yapmayın." 86. Allah'ın bıraktığı (kâr) sizin için daha hayırlıdır. Tabiî, iman etmişseniz... Ben başınıza dikilmiş bir bekçi değilim (Bu gibi konularda, iman ve hesap endişesi kadar güçlü bir bekçi yoktur). 87. Dediler ki: "Ey Şuayb! Atalarımızın taptıklarını ve mallarımızda dilediğimiz tasarrufta bulunmayı bırakmamızı 'namaz'ın mı sana emrediyor? Yoksa sen, salt kendin olarak aklı başında, ağırbaşlı bilişindir." 88. Dedi ki: "Ey kavmim! Ne dersiniz; ya ben Rabbimden apaçık bir kanıt üzere isem; O beni katından güzel bir nasiple nasiplendirmişse?! Size yasakladığım şeylere aykırı hareket etmek istemiyorum; gücümün yettiği kadar (insanların eksik ve zaaflarını) düzeltmekten başka bir muradım yok. Başarım, tamamen Allah'a bağlıdır; ben sadece O'na güvenip dayanmaktayım; (sizden ve sizin yanlış inanç ve amellerinizden teberri ederek) sadece O'na yöneliyorum."

4; \)JĞ ^ 4^44444 $ ^4.
^ ^ \ix ^ s ss s s s ^ ^^ ^ ö ^ ^ *"
444/5
'ct 4=^4^ JlŞc-

o J4? 44^4^ 44

<L/Û» ^y ÜİJİ

89. "Ey kavmim! Benimle cepheleşmeniz; Nuh kavminin veya Hûd kavminin ya da Salih kavminin başına gelen (felaket)lerin benzerini sakın sizin de başınıza getirmesin! Lût kavmi de sizden pek uzak değil..." 90. "Sizi bağışlaması için Rabbinize dua edin, sonra O'na tevbe edin. Doğrusu, benim Rabbim merhametlidir, sevgi doludur (Rahîm, Vedûd)." 91. Dediler ki: "Ey Şuayb! Söylediklerinin çoğunu anlamıyoruz. Ve seni aramızda gerçekten güçsüz görüyoruz; şu beş on kişilik taraftar kitlen de olmasa, seni taşlardık; bizim gözümüzde hiç de 'şan şeref ve güç sahibi biri' değilsin!" 92. Dedi ki: "Ey kavmim! Benim beş on kişilik taraftar kitlem size göre Allah'tan daha mı üstün ki O'na sırt çevirdiniz (Siz gücü mü esas alıyorsunuz hakkı mı)?! Doğrusu, Rabbim sizin yaptıklarınızı tüm yönleriyle bilmektedir!" 93. "Ey kavmim! Siz elinizden geleni yapın, şüphesiz ben de yapmaktayım... Rüsvay edici azabın kime geleceğini ve kimin yalancı olduğunu yakında göreceksiniz! Siz (benim sonumu) gözetleyin bakalım; sizinle beraber ben de gözetlemekteyim elbette (sizin başınıza gelecekleri)!" 94. Vaktâ ki (azap) emrimiz geldi, Şuayb'ı ve beraberindeki imanlıları katımızdan bir rahmetle kurtardık; zulmedenleri ise korkunç bir sarsıntı yakaladı ve oldukları yerde diz üstü çökekaldılar. 95. Sanki orada hiç yaşamamışlardı... Bakınız; Semud defolup gittiği gibi, Medyen de defolup gitti! 96-97. Gerçek şu ki; Musa'yı da Firavun ve kurmaylarına mucizelerimizle ve güçlü aşikâr bir kanıtla göndermiştik... Ama Firavun'un emrine uydular (adamları). Oysa Firavun'un emri hiç de doğru değildi.

98. O, Kıyamet Günü de kavmine öncülük edecek ve onları su diye Ateş'e götürecektir. Ne kötü bir yerdir bu varılan pınar!

SÜc /Caİs^^

99. Lânet, ne burada peşlerini bırakır ne de Kıyamet Günü... Ne kötü bir ilâvedir bu eklenen! (İş dünyevî lanetle bitmemiş, dünya azabına bir de Ahiret azabı eklenmiştir.) 100. İşte, çeşitli yerleşim birimlerinin helâkin)e ilişkin haberlerden bazılan! Bunları sana Biz anlatıyoruz. Bir kısmı hâlâ ayakta; bir kısmı ise kökünden biçilmiş... 101.

S'».' »> » < E

Bunlara Biz zulmetmedik, asıl onlar kendilerine zulmetti...
i Allah'tan başka taptıklan gllİE) tannlan (!) senin Rabbi-

i\ UİJ f\||

E] nin emri geldiğinde kendilerine fayda vermedi; kayıplarını artırmaktan başka bir işe yaramadı. 102. İşte böyledir Rabbinin yakalayışı; şehirlerin zalim halkını yakaladığı zaman... O'nun yakalaması gerçekten can yakıcıdır, şiddetlidir! 103. Âhiret azabından korkanlar için, elbette bunda bir âyet vardır. O; bütün insanların toplanacağı bir gündür; şahitli bir gündür o... 104. Biz onu erteliyoruz, ama bu, sadece belli bir süreye (yani Kıyamet saatine) kadardır. 105. 0 gün geldiğinde, Allah'ın izni olmadan hiç kimse konuşamaz. Kimi mutsuz, kimi mutludur. 106. Mutsuzlar Cehennem'dedirler; burada öyle hırıltılı yüksek sesli bir soluyuşları vardır ki (son derece acıklı ve korkunçtur)!.. 107. Rabbin dilerse başka, ama gökler ve yer durdukça (ebediyyen) orada kalacaklardır. Senin Rabbin, murad ettiği şeyi mutlaka yapar. 108. Mutlulara gelince, onlar da Cennet'tedirler. Rabbin dilerse başka, ama gökler ve yer durdukça (ebediyyen) burada kalacaklardır. Ardı arkası kesilmeyen bir 'ver'gi olarak...

V Jürili

1İJ S\j
d\jLA olSyj fw| Jyy-

ö 1 ....-ki öljj 1

1 A I î J ojJâİ 1 £j* o
İ4^ xi v ı j
ûi^=>Uj ıjİLh

109. (Resulüm!) Öyleyse, şunların taptıklarının bâtıllığı) hakkında şüpheye düşme. Sadece, atalarının daha önce taptıkları gibi (körükörüne) tapınıp gidiyorlar! Ama eksiksiz ödeyeceğiz ‘pay’lannı! 110. Gerçek şu ki; Musa’ya o kitabı Biz vermiştik; onun hakkında da ihtilâf edilmişti. Rabbinin (kime, ne zaman azap edeceğine dair) daha önce verdiği hüküm olmasaydı, çoktan aralarında hükmedilip işleri bitirilirdi. Her ne kadar bundan yana ‘kaygı verici bir şüphe’ içinde iseler de... 111. Senin Rabbin herkese kendi amelinin karşılığını tastamam öder. Yaptıklannızdan O gerçekten haberdardır. 112. Öyleyse, sen de sana emredildiği gibi dosdoğru ol; beraberindeki tevbekârlar da... Azmayın; yaptıklarınızı O gerçekten görmektedir. 113. Zulmedenlere az da olsa meyletmeyin; yoksa size de dokunur o Ateş! Sizin Allah’tan başka velîniz yok; sonra yardım da göremezsiniz. 114. Gündüzün iki ucunda ve gecenin yakın saatlerinde namazı dosdoğru kıl. İyilikler kötülükleri giderir. Bu, düşünüp ders çıkaracaklara verilmiş bir öğüttür. 115. Sabret; ihsan üzere hareket edenin mükâfatını Allah zayi etmez. 116. Varlıklı kimseler arasında -Bizim kurtardığımız az sayıda insan hariç- keşke sizden önceki devirlerde de yeryüzünde bozuculuk yapılmasını engelleyen kimseler çıksaydı! Zulmedenler, genelde kendilerini şımartacak refahın peşine düşerek birer günahkâr oldular. 117. Yoksa (hem kendilerini hem de başkalarını) ıslah etme yönünde halkının çaba gösterdiği hiçbir memleketi senin Rabbinin haksız yere helâk etmesi söz konusu değildir.

İr—

118. Rabbin dileseydi, insanları tek bir ümmet yapardı... Ama ihtilâf edip duracaklardır. 119. Rabbinin merhamet ettikleri müstesna... (Bunlar dinin temel ilke ve hedefleri doğrultusunda insanları birleştirmeye çalışırlar.) O, onları bunun için yaratmıştır. Senin Rabbinin; “Şüphesiz Ben Cehennem’i insan ve cin ile dolduracağım!” şeklindeki sözü böyle böyle gerçekleşmektedir işte. 120. Sana anlattığımız bütün bu peygamber kıssalarıyla kalbini pekiştirmiş oluyoruz. Bu arada, sana gerçek; müminlere de öğüt ve nasihat gelmiş oluyor. 121. İman etmeyenlere de ki: Siz elinizden geleni yapın, biz de yapmaktayız elbette! 122. (Siz bizim sonumuzu) bekleyin bakalım; biz de (sizin başınıza gelecekleri) beklemekteyiz şüphesiz! 123. Göklerin ve yerin gaybı Allah’ındır. Bütün işler O’na döndürülür. Öyleyse O’na kulluk et; O’na güvenip dayan. Senin Rabbin, yaptıklarınızdan gafil değil...

12-YÛSUF SÛRESt

{Mekke’de; hicretten önce indirilmiştir. 111 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Elif, Lâm, Râ. Bunlar apaçık kitabın[110] âyetleridir. 2. Biz onu Arapça bir Kur’ân olarak indirdik ki siz akledebilesiniz. 3. Bu sûreyi* sana vahyetmekle, kıssayı sana en güzel bir şekilde anlatmış oluyoruz. Sen daha önce elbette bundan** habersizdin: 4. Hani Yusuf, babasına demişti ki; “Babacığım! Rüyamda on bir yıldızla Güneş’i ve Ay’ı gördüm... Gördüm ki bana ‘secde’ ediyorlar.”

* Kur’ân kelimesi Tiirkçede özel isim olmakla birlikte Arapçada cins isimdir; tek bir âyete de, bir sûreye de, Kur’ân’ın tamamına da *kıır 'ân* denilebilir.

** Ümmî Mekkelilerin bilmediği bu olayın, senin, onlarla ilişkilerini en güzel bir şekilde yansıttığından.

/~$rft öj> « -VJ o- EM uf)jj İli.j^SJ
<ç
>,>s -îi
ı>i\
ö^SSî#; 0
ç^y_ a£İ ^j L> G#S\ ^
f V *'\<-" . . -" /,•£ .-•• •c »-5
J^==>*Jîj eJuc.\i
mUMMEM

118. Rabbin dileseydi, insanları
tek bir ümmet yapardı... Ama
ihtilâf edip duracaklardır. 119.
Rabbinin merhamet ettikleri
müstesna... (Bunlar dinin temel
ilke ve hedefleri doğrultusunda
insanları birleştirmeye çalışır-
lar.) O, onları bunun için yarat-
mıştır. Senin Rabbinin; “Şüphe-
siz Ben Cehennem’i insan ve cin
ile dolduracağım!” şeklindeki
sözü böyle böyle gerçekleşmek-
tedir işte. 120. Sana anlattığımız
bütün bu peygamber kıssalarıyla
kalbini pekiştirmiş oluyoruz. Bu
arada, sana gerçek; müminlere
de öğüt ve nasihat gelmiş oluyor.
121. İman etmeyenlere de ki: Siz
elinizden geleni yapın, biz de
yapmaktayız elbette! 122. (Siz
bizim sonumuzu) bekleyin baka-
lım; biz de (sizin başınıza gele-
cekleri) beklemekteyiz şüphesiz!
123. Göklerin ve yerin gaybı Allah’ındır. Bütün işler O’na döndürülür. Öyleyse O’na kulluk et; O’na güvenip dayan. Senin Rabbin, yaptıklarınızdan gafil değil...

12-YÛSUF SÛRESİ

{Mekke’de; hicretten önce indirilmiştir. 111 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Elif, Lâm, Râ. Bunlar apaçık kitabın[110] âyetleridir. 2. Biz onu Arapça bir
kur’ân olarak indirdik ki siz akledebilesiniz. 3. Bu sûreyi* sana vahyetmekle,
kıssayı sana en güzel bir şekilde anlatmış oluyoruz. Sen daha önce elbette bun-
dan** habersizdin: 4. Hani Yusuf, babasına demişti ki; “Babacığım! Rüyamda on
bir yıldızla Güneş’i ve Ay’ı gördüm... Gördüm ki bana ‘secde’ ediyorlar.”

* Kur’ân kelimesi Türkçede özel isim olmakla birlikte Arapçada cins isimdir; tek bir âyete de, bir sûreye de, Kur’ân’ın tamamına da *kur an* denilebilir.

** Ümmî Mekkelilerin bilmediği bu olayın, senin, onlarla ilişkilerini en güzel bir şekilde yansıttığından.

5. Dedi ki: “Yavrum! Rüyanı kardeş-
lerine anlatma,* sonra sana tuzak
kurarlar. Şeytan, insan için gerçek-
ten apaçık bir düşmandır.” 6. “Rab-
bin seni böylece derleyip I
kendine getirecek, sana rüya
yorumlamayı öğretecek ve
daha önce ataların İbrahim’e
ve İshak’a nimetini tamamladığı jâîjcs îı $
gibi, sana ve Yakup hanedanına iyiüi ^
da tamamlayacak. Senin Rabbin,
gerçekten ‘mutlak ilim ve hikmet
sahibi’dir (Alîm, Hakîm).” 7. As- jijls J Is
lında, (“Bu Muhammed’in âkıbeti
ne olacak acaba?” diye) soran-_
lar için Yusuf ve kardeşlerinde |^;|
nice âyetler vardır. 8. Hani,
demişlerdi ki: “Yusuf ile (ana baba
bir) kardeşi (Bünyamin), babamıza OU-Î>aj\
kesinlikle bizden daha sevimli geli-
yor; oysa biz güçlü bir topluluğuz!
Doğrusu, babamız apaçık bir ya-
nılgı içinde!” 9. “Yusuf’u öldürün
veya (kolay kolay bulunamayacak) bir yere atın da babanızın sevgi ve alâkası tan
size yönelsin. Daha sonra tevbe edip salih bir topluluk olursunuz.” 10. İçlerinden
dedi ki: “Yusuf’u öldürmeyin; onu (falanca) kuyunun derinliğine bırakın da bir k
onu (sahipsiz bir varlıkmış gibi) bulup kendine maletsin... Yapacaksanız, bunu ya
11. Dediler ki: “Ey babamız! Senin ‘ne’n var ki, Yusuf hakkında bize güvenmiyo
Oysa biz, onun sadece iyiliğini istemekteyiz.” 12. “Yarın onu bizimle beraber gö
gezsin, oynasın. Şüphesiz biz onu koruruz.” 13. Dedi ki: “Onu götürmeniz beni m
mahzun edecek; siz ondan habersizken onu kurdun yemesinden endişe ediyorum.
Dediler ki: “Biz güçlü bir topluluk iken kurt onu yerse, o takdirde biz kesinlikle h
uğramışız (gücümüzle ve sayısal çokluğumuzla kendimizi aldatmışız) demektir!”

Oysa, bu tip rüyalarını babasından önce kardeşlerine anlatmış; onlar da “Sen bizim başımıza kra
mı olmak istiyorsun?!” diye ona diş bilemeye başlamışlardı (*Ahd-iAtik*, Tekvin, XXXVII, 5-11).

j ii ^ <3

^A;*â (Jfr J «.U^J

J-î?" JVAS <l^y» (Jj Jlâs-J

'^Ljli »jÇ. o;Çj fu| 5yu^l^

>Iî^ AJJİU j]~=>\z.Â^ <j4 Al)_/LÎu\^5Jdl

4 ı-^lX£L=ajiijdj*Ajjj^ ö

^So-JÜ^Ü Ofjiî

(j^ü\

0

15. Onu götürüp de hep birlikte kuyunun derinliğine bırakmayı kararlaştırdıklarında, Biz kendisine şöyle vahyetmekteydik; “Kendileri farkında olmadıkları bir sırada bunu onlara bir bir haber vereceksin!” 16. Akşam üstü ağlaya ağlaya! babalarının yanına geldiler. 17. Dediler ki: “Ey babamız! Yarışmaya gitmiş; Yusuf’u da eşyalarım izin yanında bırakmıştık. (Geldik, baktık ki) kurt onu yemiş! Şimdi biz ne kadar doğru söylüyor olsak da sen bize inanmazsın.” 18. Yusuf’un, yalancıktan bir (hayvan) kan(ı bulaştırıp bir miktar parçaladıkları) gömleğini de getirmişlerdi... (Babaları) dedi ki: Hayır! Nefisleriniz sizi aldatıp bir işe sürüklemiş! Bu durumda bana düşen güzelce sabretmektir. Şu anlattıklarınıza karşı yardımına sığınılacak, yalnızca Allah’tır.” 19. (Bu arada, kuyuya) bir kervan gelmişti... Sucularını gönderdiler; o da kovasım sarkıttı... “Müjdeler olsun! Bir oğlan çocuğu!” dedi... Onu satmak amacıyla gizle(yip hiç kimseye haber verme)diler. Oysa Allah yaptıklarını bilmekte idi! 20. Onu birkaç dirheme; yok pahasına (İsmailîlere) sattılar; ona fazla bir değer biçmemişlerdi... 21. Onu (İsmailîlerden) satın alan (Mısır kralının özel muhafız bölüğü komutanı) Mısırlı (Potifar), karısına; “Ona iyi bak; ola ki bize faydası dokunur ya da onu evlat ediniriz.” dedi... Böylece, Yusuf’a ülkede iyi bir konum sağlamış olduk ve kendisine rüya yorumunu öğrettik. Allah, verdiği emir üzerinde galiptir (olmasını istediği şeyi mutlaka gerçekleştirir; hiç kimse O’nu engelleyemez), fakat insanların çoğu bilmez. 22. Gençlik çağına geldiğinde, kendisine hikmet ve ilim vermiştik. İhsan üzere hareket edenleri Biz işte böyle mükâfatlandırıyoruz.

23. (Gel zaman git zaman) evinde bulunduğu kadın ondan kâm almak istedi; kapıları sımsıkı kapattı ve “Haydi gel!” dedi. O ise; “Allah’a sığınırım! Doğrusu o (eşiniz) benim efendimdir, bana iyi bakmıştır. Zalimler asla iflâh olmaz!” dedi. 24. Gerçek şu ki; kadın ona kafayı takmıştı, o da onu arzu etmekteydi. Rabbinin kesin kanıtını görmemiş olsaydı... Böylece, onu fenalıktan ve fuhuştan uzak tuttuk. Çünkü o, (ihlâsı sayesinde) kurtarılan kullarımızdandı. ı

crt ^ ^ Su '
/ü|J Li^-o Cjillâ Cjj&jSZa

25. Her ikisi de kapıya Jj|L doğru yarıştı ve kadın liğgni (yetişip) Yusuf’un gömleğini arkadan yırttı. Kapının yanında, kadının efendisi ile karşılaştılar. Kadın (büyük bir pişkinlikle); “Ailene kötülük etmek isteyen birinin cezası; zindana atılmaktan veya can yakıcı bir işkenceden başka ne olabilir?!” dedi. 26. (Yusuf:) “Asıl o benden kâm almak istedi!” dedi. Kadının ailesinden biri de şahitlik etti ki; “Yusuf’un gömleği önden yırtılmışsa, kadın doğru söylemektedir; Yusuf yalancılardandır.” 27. “Yok, arkadan yırtılmışsa, kadın yalan söylemektedir; Yusuf doğru söyleyenlerdendir.” 28. Aziz gömleğin arkadan yırtılmış olduğunu görünce, dedi ki: “Bu, siz kadınların bir tuzağıdır; gerçekten müthiştir siz kadınların fendi!” 29. “Yusuf! Sen bunu görmezden gel. Hatun! Sen de günahının bağışlanması için dua et. Çünkü gerçekten günahkârlardansın!” 30. Şehirde birtakım kadınlar dediler ki: “Aziz (Potifar)ın karısı emrindeki delikanlıdan kâm almak istiyormuş; ona abayı yakmış! Görüyoruz ki, kesinlikle aşikâr bir sapma içinde...”

m Cfjz 12 SÖKlî
YI Sl t SC'Rf SI

sızts

'ÂM

ŞJ* \'X> ^ oGj

c£j «jlıîj (JİL j

31. Kadın, onların dedikodusunu işitince, kendilerine haber yolladı. Onlara yaslanacak şeyler hazırladı ve her birine birer bıçak (ve meyve tabağı) verdi. (Yusuf'a da;) "Çık karşılarına!" dedi Onu görünce, (Mısırdaki kavruk genç* lere benzemeyen bu Ken'ânlıyi) gözlerinde o kadar büyüttüler ki, ellerini doğradılar (da farkında bile olmadılar)! "Allah için! Bu bir beşer olamaz... Hâşa! Bu olsa olsa değerli bir melektir!" dediler. 32. Dedi ki; "Kendisi için beni ayıpladığınız kişi işte bu! Gerçekten, ondan kâm almak istedim, ama o kendini korumaya çalıştı Eğer emrettiğim şeyi yapmazsa, and içerim ki, ya zindana atılacak ya da sürünenlerden olacak!" 33. "Ya Rabbi!" dedi (Yusuf); "Bana göre zindan bu kadınların beni davet ettiği şeyden daha sevimlidir. Bunların tuzağını benden savmazsan, onlara meyledip cahillerden olacağım." 34. Bunun üzerine, Rabbi, duasına icabet ederek onların tuzaklarını kendisinden savdı. Çünkü O'dur gerçekten işiten; "mutlak ilim sahibi[1] (Semî, Alîm). 35. Nitekim bütün delilleri gördükleri hâlde, yine de onu bir süreliğine mutlaka zindana atmak kendilerine daha münasip geldi. 36. Onunla beraber, iki kişi daha zindana girmişti... Bunlardan biri dedi ki: "Ben rüyamda kendimi şarap sıkarken gördüm." Öbürü; "Ben de başımın üzerinde, kuşların yediği bir ekmek taşıdığımı gördüm. Bize bunların yorumunu bildir. Çiinkü görüyoruz ki, (rüya tabir etme) işini iyi yapanlardansın." dedi. 37, Dedi ki: "İkinizin nasipleneceği bir yemeğin size gelmesinden önce ben size onun yorumunu bildiririm. Bu, bana Rabbimin Öğrettiği bir şeydir. Şüphesiz ben, Allah'a iman etmeyen bir kavinin dinini terk ettim -ki Âhireti de yalnız onlar inkâr ederler.-"

Yi-

38. "Ve atalarım İbrahim. İshak ve Yakub'un dinine uydum. Herhangi bir şeyi Allah'a ortak koşmak bize yakışmaz. Bu. Allah'ın bize ve insanlara lütfundandır, fakat insanların çoğu şükretmez." 39. "Ey benim iki zindan arkadaşım! Çok sayıda, farklı efendiler mi daha hayırlıdır, yoksa 'ezici güce sahip' 'tek' (Vâhid, Kahhâr) Allah mı?" 40. "Sizin O'nu bırakıp da taptıklarınız, sizin ve atalarınızın takmış oldukları adlardan başka bir şey değildir (bunlar içi boş birer kavramdır; reel varlıkları yoktur). Allah, onlar hakkında hiçbir güçlü kanıt indirmemiştir. Mutlak hâkimiyet tamamen Allah'ındır. O; kendisinden başkasına kulluk etmemenizi emretmiştir. (Hakka, hakikate ve insan fıtratına uygun) dosdoğru din budur, ama insanların çoğu bilmez." 41. "Ey benim iki zindan arkadaşım! (İmdi) biriniz efendisine şarap içirecek; diğeri ise asılacak ve kuşlar onun başından yiyecek... İşte, her ikinizin çözüm istediği mesele bu şekilde hükme bağlanmıştır." 42. O ikisinden, kurtulacağına kanaat getirdiği kişiye; "Efendinin yanında benden bahset." dedi, fakat şeytan, efendisine ondan bahsetmeyi kendisine unutturdu. Bu yüzden, (Yusuf) birkaç yıl daha zindanda kaldı... 43. (O arada) Mısır kralı (gördüğü ilginç bir rüyanın ne anlama geldiğini araştırıyordu;) dedi ki: "Rüyamda, (yanında durduğum nehirden önce yedi semiz inek, sonra da yedi ank inek çıktığını ve sazlıkta otlayan bu) yedi semiz ineği, yedi arık ineğin yediğini gördüm; ayrıca yedi yeşil başak, yedi de kuru başak (gördüm; ki solgun ve cılız başaklar yeşil ve dolgun olanları yutuyordu). Beyler! Rüya tabirinden anlıyor (rüyalardan gerçeklere geçiş yapabiliyor)sanız, rüyam hakkında bana bir çözüm sunun."

LA*ijt*

V.AİÇ ' 'TA * ' "

i2^-4^^tÇ3 J4İ$ iijLj

•'»x\ Vı^

ıij ûjj -Âd jr JLCO*-($ ö_^)jj

J Aİ. £-*“ ^İ ^p S}3^ \1*}U

^y^\^y^Jsû ıipk^SjiîC

jj£ki\Dl J \ij ÖJ^öjO 4-Âj o"\li\<JjVjo4_i^lc.

JLU Aİ«^a ^ÎX>J Çf->\ ^ ö ^U-UAi-L

^ û*^ <^' î_>-*^'

O*9****-^^ ^ çJ \i py** t>î 4S^\S!»\C\A

^ OçAİ-\ d

44. “Bu karmakarışık bir rüya! Biz bu tip rüyaların yorumunda uzman değiliz." dediler. 45. O ikisinden kurtulmuş olan, nice zaman sonra (Yusuf’u) hamlayarak şöyle dedi: “Ben size bunun yorumunu bildiririm; hemen gönderin beni.” 46. “Yusuf! Ey özü sözü doğru kişi!.. (Rüyada görülen) ‘yedi semiz ineği yedi ank ineğin yemesi ve yedi yeşil başakla bir o kadar da kuru başak’ hakkında bize bir çözüm getir. Belki dönüp insanlara haber veririm de (hem rüyanın tabirini hem de senin kadr ü kıymetini) öğrenmiş olurlar.” 47. (Yusuf) dedi ki: “Âdetiniz olduğu veçhile, yedi sene ekip biçeceksiniz... Yiyeceğiniz bir miktar dışında bütün biçtiklerinizi başağında bırakın.” 48. “Sonra bunun ardından yedi kurak yıl gelecek ve korumaya aldığınız az miktar dışında o yıllar için hazırladıklarınızı yiyip götürecek.”
49. “Sonra bunun ardından öyle bir yıl gelecek ki, insanlar yağmura doyacak ve o sayede (suyu iyice içine çeken meyveler) sıkacaklar.”* 50. Hükümdar; “Onu bana getirin” dedi. Fakat elçi yanına gelince, Yusuf; “Efendine dön de sor bakalım; ellerini doğrayan o kadınların zoru neymiş? Gerçi, efendim de onların fendini bilir!” dedi. 51. (Hükümdar da kadınlara); “Yusuf’tan kâm almak isterken zorunuz neydi sizin?!” dedi. “Hâşa! Allah için! Biz onun bir kötülüğünü görmedik.” dediler. Azız (Potifar)’ın karısı da dedi ki: “Gerçek şimdi ortaya çıktı; evet, asıl ben ondan kâm almak istemiştim. O, gerçekten doğru söyleyenlerdendir.” 52. (Yusuf devamla şöyle dedi) “Bu, gıyabında asla kendisine hıyanet etmediğimi ve hainlerin 'numara'lannı Allah’ın başarıya erdirmeyeceğini, efendimin de yakînen bilmesi içindi.”

*** Hâsılı, iki rüya da aynı şeyi ifade ediyor; ancak hükümdara iki kez gösterilmek suretiyle şimdiden tedbir alınması gerektiği anlatılmak isteniyor.**

53. “Bununla birlikte, nefsimi temize çıkarmıyorum; çünkü -Rabbimin merhamet ettikleri dışında- nefis, şüphesiz kötülüğü emredip durur. Benim Rabbim gerçekten bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahîm).”[nl] 54. Hükümdar; “Onu bana getirin de özel hizmetime alayım.” dedi. Onunla konuşunca, dedi ki: “Bundan böyle sen, şüphesiz katımızda mevki sahibi, güvenilir birisin.” 55. Dedi ki: “(O hâlde) beni ülkenin mahsûl depolarına bakmakla görevlendir; ben, (emaneti) iyi koruyan, bilgili biriyimdir.” 56. Böylece, Yusuf’u ülkede önemli bir mevkîye getirdik; artık ülkenin istediği yerinde konaklıyordu... Biz, Rahmetimizi dilediğimize veririz; ihsan üzere hareket edenlerin ecrini zayi etmeyiz. 57. İman edip takva üzere hareket edenler için Âhiret mükâfatı elbette daha hayırlıdır. 58. (Bir zaman sonra) Yusuf’un kardeşleri gelip huzuruna girdiler. Onlar kendisini tanımıyorlardı; ama o, onları hemen tanıdı. 59. Yüklerini hazırlatınca, dedi ki; “Bana (bahsettiğiniz) o, baba-bir kardeşinizi de getirin. Görüyorsunuz; ben ölçeği tastamam yapıyorum ve ağırlayanların en iyisiyim.” 60. “Onu bana getirmezseniz, bundan böyle yanımda size verilecek tek bir ölçek bile olmadığını bilin ve bir daha yanıma yaklaşmayın!” 61. Dediler ki: “Onu getirmek için babasını ikna etmeye çalışacağız; evet, şüphesiz bunu yapabiliriz.” 62. (Yusuf) uşaklarına dedi ki: “Sermayelerini de yüklerinin içine koyun; belki ailelerine dönünce, onları tanırlar da geri dönerler.” 63. Vaktâ ki babalarına döndüler, dediler ki: “Ey babamız! Bundan böyle ölçek bize yasaklandı. Dolayısıyla, kardeşimiz (Bünyamin)i bizimle beraber gönder de zahiremizi alalım; biz onu kesinlikle koruruz; gerçekten!..”

1 j Isö\Q>

f|p l(j> C '

^ İS

^ \ jjl -ğt

\\£\ il*. ipSÂj is fji oj%CÛÜİJ

4 İSj ^ ojUül 13)j

j^Jb\ 2) Uj-Lij 11

fâ 0l3jj J^=Ü

ip Eû

iîlt J ÜS İCi J

y'Ç x*3 *ûçkâ&j* 1$,

y:.' • *ît ^,\ t • ir A î"* •

öt iyi. i

,4)lfL^a3 *ÂoJurTl* ^ d^ yi! Si

j LJ_>İ£-J J]

yfe ijtiûj fg]

^ o-y-V3'iLs°ü1 ^

►. Dedi ki: “Daha evvel onun
(ana-baba bir) kardeşini size
emanet ettiğim gibi bunu da
mı size emanet edeyim?! (Ha-
yır! Size değil, Allah’a emanet
ederim; çünkü) en iyi koruyu-
cu Allah’tır; merhametlilerin
en merhametlisi de O’dur.” 65.
Yüklerini açtıklarında, serma-
yelerinin kendilerine iade edil-
miş olduğunu gördüler. Dediler
ki: “Ey babamız! Daha ne iste-
riz? îşte, metâlanmız da bize
geri verilmiş! Ailemize yine za-
hire getiririz... Kardeşimizi de
koruruz ve bir deve yükü daha
fazladan zahire getiririz. Bu,
az bir ölçektir.” 66. (Babalan):
“Tamamen kuşatılmadıkça onu
mutlaka bana getireceğinize
dair Allah adına bana sağlam bir
söz vermedikçe onu asla sizinle
göndermem!” dedi. Onlar da sağlam bir söz verince, “Konuştuklanmıza Allah
(şahit ve) vekildir” dedi. 67. Aynca dedi ki; “Evlâtlanm! (Mısır’a) hepiniz bir-
den aynı kapıdan girmeyin; ayn ayrı kapılardan girin.* Bununla beraber, Allah
karşısında benim size bir faydam olmaz (bu tedbir işe yaramayabilir); çünkü
mutlak hüküm tamamen Allah’ındır. Ben O’na güvenip dayanmaktayım; güve-
nip dayanacaklar da yalnız O’na güvenip dayansınlar.” 68. Babalarının kendi-
lerine emrettiği yerden girdiklerinde, Allah karşısında bunun onlara bir faydası
olacak değildi. Ancak Yakup içindeki bir dileği dile getinniş oluyordu. Şüphesiz
o, kendisine Biz öğrettiğimiz için bunu bilmekte idi. Ama insanların çoğu bil-
mez. 69. Yusuf’un huzuruna girdiklerinde, (Bünyamin’e gizlice); “Ben senin
kardeşinim! Bunların yaptıklarına üzülme” diyerek kardeşini bağrına bastı.

* Ki dikkat çekmeyesiniz; giyim kuşam ve tip olarak farklı olan sizin gibi insanlar yabancı bir ülkede hele toplu hâlde dolaşırlarsa, mutlaka takibata uğrarlar.

Y *t i*

70. Onların yüklerini hazırlatırken, (hükümdarın altın) maşrabasını kardeşinin yüküne koydurdu... Derken, gür sesli biri; “Ey kafile! Siz kesin hırsızsınız!” diye bağırmaya başladı. 71. Onlara yönelerek; “Siz ne arıyorsunuz?” dediler. 72. “Hükümdarın kupasını kaybettik, onu getirene de bir deve yükü (ödül) var. Ben de buna kefilim.” dediler. 73. “Allah’a yemin ederiz i -hem siz de gördünüz- ki; biz ülke(niz)de bozuculuk yapmaya gelmedik; hırsız da değiliz.” dediler. 74. “Ya yalancı iseniz, (hukuk sisteminize göre) bunun cezası nedir?” dediler (Yusuf’un adamları). 75. “Bunun cezası; çalınan şey kimin eşyasının arasında bulunursa, karşılığı o kişidir (onu çaldığı şeye mukabil alıkoyanz). Biz (Kenan diyarında) zalimleri böyle cezalandırıyoruz.” dediler. 76. Bunun üzerine, (Yusuf) kardeşinin eşyasından evvel onlann eşyalarından başladı. Sonra, onu kardeşinin eşyasından çıkardı... Yusuf’a böyle bir tertip öğrettik; yoksa hükümdarın ceza hukukuna göre, -Allah dilerse başka, ama- kardeşini başka türlü alıkoyma imkânı yoktu. Biz dilediklerimizi derece derece yükseltiyoruz; her bilgi sahibinin üstünde bir bilen var. 77. “O çalmışsa, daha evvel kardeşi de çalmıştı!” dediler. Bunu duyan Yusuf, onlara açmaksızın, gizlice, içinden; “Siz mekân itibârıyla hâlâ daha kötüsünüz! Bu bahsettiğiniz şeyi Allah daha iyi bilmekte!” dedi. 78. Dediler ki: “Ey şan şeref ve güç sahibi! Bunun çok yaşlı bir babası var; onun yerine içimizden birini alıkoy. Doğrusu, biz seni iyiliksever kimselerden görüyoruz.”

f^4 ' <K- ££

ai&İ jiii Iji li *0*

y ll fvp

aL>-1 âi-ijıjl^l»

Li ^ ^ <£ j 4^=iyj

flpjjjf Aid Jli

^

0

79. Dedi ki: “Metâımızı yanında bulduğumuz kimseden başkasını alıkoymaktan Allah’a sığınırız! O zaman, şüphesiz, zalimiz demektir! (Sorumluluğun şahsiliği en temel hukuk kurallarından biridir çünkü!)” 80. Ondan ümitlerini kesince, bir yana çekilerek fısıldaşmaya başladılar. Büyükleri dedi ki: “Bilmiyor musunuz ki, babanız sizden Allah adına sağlam bir söz aldı. Daha önce, Yusuf hakkında da bir halt işlemiştiniz! Babam bana izin verinceye veya -hükmedenlerin en hayırlısı Allah- hakkımdaki hükmünü verinceye kadar buradan asla ayrılmayacağım!..” 81. “Babanıza dönün ve deyin ki; ‘Ey babamız! Oğlun gerçekten hırsızlık etti. Biz sadece bildiğimize şahitlik etmekteyiz; gaybın bekçisi değiliz.” 82. “Bulunduğumuz şehrin halkına ve aralarında geldiğimiz kervana da sor. Gerçekten doğru söylüyoruz.” 83. (Bütün bu olup bitenler kendisine haber verilince,) Yakup dedi ki: “Hayır! Nefisleriniz (yine) sizi aldatıp bir işe sürüklemiş.* Bu durumda bana düşen, güzelce sabretmek... Muhtemelen, Allah üçünü de bana getirecek. Çünkü O’dur gerçekten, ‘mutlak ilim ve hikmet sahibi’ (Alîm, Hakîm). 84. (Bünyamin de ortadan kaybolunca, Yakup’un eski derdi yeniden depreşti ve) “Ah Yusuf’(um) ah!” demeye başladı ve (bir daha) onların yüzüne bakmadı... Üzüntüden iki gözüne de ak indi; o derece mahzun idi. 85. Dediler ki: “Vallahi, sen hâlâ Yusuf’u anıp duruyorsun! Sonunda, ya bitkin düşeceksin ya da kendini helâk edenlerden olacaksın!” 86. Dedi ki: “Ben üzüntü ve kederimi yalnızca Allah’a açarım; çünkü ben, Allah sayesinde, sizin bilmediklerinizi biliyorum.”

Yoksa oranın yöneticileri; bir hırsızın, çaldığına karşılık alıkonacağmı nereden bilecekti?

<^ü&-5'fj3' ^

fr

87. “Evlâtlarım! Gidin de Yusuf'u ve kardeşini araym. Allah’ın rahmetinden ümit kesmeyin. Zira inkârcı nankör bir kavimden başkası Allah’ın rahmetinden ümit kesmez.”
88. (Yusuf’un) huzuruna girdiklerinde, dediler ki: “Ey şan şeref ve güç sahibi! Bizi de ailemizi de geçim sıkıntısı sardı; pek değersiz bir sermaye ile geldik. Sen bize yine tam ölçek ver, bize tasadduk et. Tasadduk edenleri Allah gerçekten mükâfatlandırır.” 89. (Yusuf artık dayanamayarak;) “Siz, cahilken Yusuf’a ve kardeşine neler ettiğinizi biliyor musunuz?!” dedi. 90. “ÂL Yoksa sen Yusuf musun?” dediler. “Ben Yusuf’um; bu da kardeşim. Gerçek şu ki; Allah bize lütfetti. Çünkü kim sakınıp sabrederse, ihsan üzere hareket edenlerin ecrini Allah kesinlikle zayi etmez.” dedi. 91. “Vallahi, gerçek şu ki; Allah seni bizden üstün kılmış... Yanlış yapan gerçekten bizmişiz!” dediler. 92. Dedi ki: “Bugün size hiçbir kınama yok. Allah da sizi bağışlayacaktır; merhametlilerin merhametlisi O’dur.” 93. “Şimdi, şu gömleğimi götürüp babamın yüzüne koyun da gözü eski keskin hâline gelsin. Bütün ailenizi* de bana getirin.” 94. Kafile (Mısır’dan) ayrılınca, (Filistin civarında bulunan) babaları; “Beni bunaklıkla suçlamazsanız, inanın, Yusuf’un kokusunu alıyorum.” dedi. 95. Dediler ki: “Vallahi, sen hâlâ eski şaşkınlığındasın!”

tLifoSfi -İJpC JÂİ l3 oc-Jdlİ

C|l pjP'

JLSî \ AÜ b U oj JCJÜ

Ki tamamı 66 kişi idi (Kitab-ı Mukaddes, Tekvin, XLVI, 26).

Jlî [faff^ 'C-if j O J \ l i i i

96. Fakat müjdeci gelip de gömleği yüzüne koyunca, gözleri tekrar eski keskinliğini kazandı ve dedi ki: "Ben size 'Allah sayesinde sizin bilmediklerinizi biliyorum' dememiş miydim?" 97. "Ey babamız! Bizim bağışlanmamız için dua et; yanlış yapan bizmişiz!" dediler. 98. Dedi ki: "Sizin bağışlanmanız için Rabbime dua edeceğim. Şüphesiz, O'dur bağışlayıcı, merhametli (Gafur, Rahim). 99. Ne zaman ki Yusuf'un huzuruna girdiler, anne ve babasını bağrına bastı ve; "Buyurun, Mısır'a -Allah'ın izniyle- güven içinde girin" dedi. 100. Ve anne ve babasını (bakanlık) tahtının üzerine çıkardı... Hep birlikte saygıyla eğildiler. Dedi ki: "Babacığım! İşte, vaktiyle gördüğüm rüyanın nihaî anlamı... Rabbim, onu şu anda gerçekleştirmiş bulunuyor. Benimle kardeşlerimin arasını şeytan açtıktan sonra, O beni zindandan çıkarmakla ve sizleri çölden getirmekle gerçekten bana ihsanda bulunmuştur. Benim Rabbim, -dilediğine karşı- gerçekten lütufkârdır; gerçekten O'dur 'mutlak hikmet ve ilim sahibi' (Hakim, Alîm)." 101. "Ya Rabbi! Bana bir miktar mülk verdin ve bazı rüyaların tabirini öğrettin. Ey gökleri ve yeri sonraki gelişmelere açık olarak yaratan! Dünyada da Âhirette de benim (yegâne) velîm Şensin. Beni (Sana) teslimiyet göstermiş olarak vefat ettir ve beni salihlere kat." 102. (Resûlüm!) Bu, gayb haberlerindendir; onu sana Biz vahyediyoruz. Yoksa onlar, (Yusuf'a karşı) işbirliği ederek tuzak kurduklarında, sen orada değildin. 103. Ama sen ne kadar istersen iste, insanların çoğu iman edecek değildir.

104. Oysa sen buna karşı onlar-
dan hiçbir ücret istemiyorsun.
O, (sadece bir topluma değil,
bütün) âlemlere açık bir öğüt-
ten başka bir şey değildir. 105.
Göklerde ve yerde nice âyetler
vardır ki. onların yanından yüz
çevirerek geçip gidiyorlar!..
106. Çoğu da Allah’a; ancak
ortak koşarak iman ediyor! 107.
Peki, bunlar, Allah tarafından
kuşatıcı bir azabın kendilerine
gelip çatmayacağından ya da
(Kıyamet) saat(i)nin hiç far-
kında değillerken ansızın geli-
vermeyeceğinden eminler mi?!
108. De ki: Benim yolum budur;
ben de bana uyanlar da (körükö-
rüne değil) basiret üzere Allah’a
davet ediyoruz. Allah’ı tenzih
ederim: kesinlikle müşriklerden
değilim! 109. Biz senden önce
de (peygamber olarak melek
göndermemiş) yine şehir halklarından birtakım ‘er’lere[112] vahyetmiştik. Hiç y
yüzünde gezip dolaşmadılar mı?! (Elbette...) O hâlde kendilerinden öncekiler
akıbetinin nice olduğuna baksalar (bundan ders çıkarsalar) ya! Sakınanlar içi
Âhiret yurdu elbette daha hayırlıdır. Hâla, aklınızı başınıza almayacak mısını
110. Peygamber (gönderilen kimse)ler (maruz kaldıkları ağır baskı ve işkenc
bir türlü sona ermediği için) sonunda ümitsizliğe düşüp (Allah’ın yardımı ko
sunda) kendilerine yalan söylendiği kanaatine vardıklarında,* Bizim yardımı
kendilerine gelmiş ve dilediklerimiz kurtarılmıştır. Mücrim bir kavimden Bi
sert cezamız asla geri çevrilmez! 111. Gerçek şu ki; bunların anlatılmasında
dan sahipleri için muazzam bir ders vardır. Bu uydurulabilecek bir söz değil
önündekini doğrulamakta ve her şeyi açık bir dille anlatmaktadır; inanan bir
toplum için de hidayet ve rahmet kaynağıdır.

* Bkz. Bakara: 214.

13- RA'D SÛRESİ

{Mekke 'de; hicretten önce indirilmiştir. 43 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Elif, Lâm, Mîm, Râ. Bunlar kitabın âyetleridir. Rabbinden sana indirilenler haktır, ama insanların çoğu iman etmez. 2. Gökleri, gördüğünüz direkler olmaksızın yükselten, sonra mutlak hükümranlık tahtına kurulan; her biri belli bir süreye kadar hareket edecek olan Güneş'i ve Ay'ı buyruğu altı-
1 na alan O'dur. 'Emr'i O jJllş plânlar, O yürütür. (Bu jSj vb.) âyetlerini açık seçik İ=^J anlatıyor ki Rabbinizle karşı karşıya geleceğinize yakînen iman edesiniz. 3. Arz'ı (hayata elverişli bir şekilde) uzatıp orada dağlar ve nehirler var eden; orada bütün mahsullerden ikişer eş (yani, birer çift) meydana getiren ve geceyi gündüze bürüyüp saran da O'dur. Düşünen bir toplum için elbette bunda âyetler vardır. 4. Arz'da birbirine komşu kıt'alar, üzüm bağlan, ekinler ve çatallı-çatalsız hurma ağaçları vardır. Her biri aynı su ile sulanır, fakat onlan tad bakımından birbirinden üstün kılmışızdır. Akleden bir toplum için elbette bunda âyetler vardır. 5. (Allah'ın, cansız toprağa hayat verdiğini; ölüden diriyi çıkardığım gösteren bu gibi delillere) şaşıyorsan, asıl şaşılacak olan; "Biz toprak olunca yeniden mi yaratılacakmışız?!" demeleridir. Bunlardır işte, Rablerini nankörce inkâr edenler! Bunlardır işte, boyunlarında 'demir halka'* bulunanlar! Bunlardır işte Ateş'in sahipleri!.. Temelli kalacaklardır orada.

* İmanı engelleyen önyargılar, yanlış muhakeme ve art düşünceler...

6. Senden, iyilikten önce kö-
tülüğü başlarına getirivermeni
istiyorlar. Oysa kendilerinden
önce bunun nice örnekleri
geçmişti! Senin Rabbin, zul-
metmelerine rağmen insanla- «^QjlLijzdl âL;LaJJJI
ra karşı gerçekten ‘mağfiret
sahibi’dir; ama cezalandırması
da şiddetlidir senin Rabbinin!
7. Nankörce inkâr edenler;
“Ona Rabbinden bir mucize
indirilse ya!” diyorlar. Sen
sadece bir uyarıcısın... Ve her
kavmin bir kılavuzu vardır. 8.
Allah bütün dişilerin ne yük-
lendiklerini ve rahimlerin neyi ı*j£< ji
eksiltip neyi artırdığını bilir;
O’nun katında her şey bir öl-
çüye göredir. 9. O, gaybı da
bilir aşikârı da... Büyüktür,
aşkmdır (Kebîr, Müte’âl). 10.
Herhangi biriniz ister sözünü
gizlesin, ister açığa vursun; ister geceye bürünerek gizlensin, ister gündüzün
ortaya çıksın (O’nun açısından) fark etmez. 11. Çünkü önünde ve ardında
kendisini izleyenler vardır; Allah’ın emriyle onu kollamaktadırlar. Şüphesiz,
bir toplum kendinde olanı bizzat değiştirmedikçe Allah onlardakini (bizzat
gelip de) değiştirecek değildir. Ve Allah (uyarılara kulak asmayan) bir kav-
me bir fenalık dilediğinde, artık onun önüne geçilemez; O’na karşı bunlara
sahip çıkacak yoktur. 12. Gâh endişe ettiğiniz gâh ümitle baktığınız şimşeği
size gösterip yağmur yüklü bulutlan meydana getiren O’dur. 13. Gök gür-
lemesi* O’na hamd ederek, melekler de O’ndan korkarak O’nu tenzih ve
takdis etmektedir. O, yıldınmlar gönderip onunla Allah hakkında tartışan
-dilediği- kimseleri çarpar... O, ‘ağ’larını sağlam örer!

* Bulutlann çakışmasından doğan gökgürültüsünü ifade eden *ra dm* bulutları Allah’ın dilediği yerlere götüren meleği kasdettiği bir hadis olarak nakledilir ki meleklerin fizikî güçlerle ilişkisi açısından oldukça önemlidir.

zAijj W JS'Îîü d*iJuyf* Lî
^ *■c *Tt'* 'Ti

^ J 1 *o** İd 1

14. Gerçek dua yalnızca O'na yapılır. O'ndan başka yalvardıkları şeyler, hiçbir şekilde kendilerine icabet etmez. Bunlar da olsa olsa, 'su |IİŞ| ağzına gelsin diye avuçlarını ona sadece açmakla kaldığı için suya bir türlü ulaşamayan kimse' gibi olabilirler. İnkârcı nankörlerin duası da işte böyle boşa gitmektedir. 15. Göklerde ve yerde kim varsa, gölgeleri ile birlikte sabah akşam, ister istemez Allah'a secde etmektedir. 16. "Göklerin ve yerin Rabbi kimdir?" de... "Allah'tır" de. "Yoksa kendilerine bile fayda ve zararı olmayan velîler mi edindiniz O'ndan başka?!" de. "Hiç kör ile gören ya da karanlıklarla aydınlık bir midir?" de. Yoksa, Allah'a O'nun gibi yaratabilen ortaklar buldular da bu (iki) yaratış kendilerine aynı mı göründü?! De ki: "Her şeyi yaratan, Allah'tır; yalnızca O'dur 'ezici güce sahip' 'tek' (Vâhid, Kahhâr)" 17. Gökten su indirir de dere yatakları istiap hadlerince sel olup akar. Ve sel üste çıkan köpüğü alır götürür... Ziynet eşyası elde etmek veya (kap kacak, alet vs. yapıp) yararlanmak için ateşte erittikleri (made)nin üzerinde de buna benzer bir köpük vardır. Köpük uçar gider; insanlara faydalı olan ise toprakta kalır. Allah hak ile bâtılı işte böyle bir temsil ile anlatıyor. Allah böyle sembolik anlatımlara başvurur. 18. Rablerine icabet edenlere 'daha güzel'i vardır; O'na icabet etmeyenler ise (öyle berbat bir akıbetle karşı karşıya geleceklerdir ki), yeryüzünde bulunan her şey ve bir katı daha onların olsa, kurtulmak için onu fidye verirlerdi! Kötü bir şekilde hesaba çekiliş işte bunlar içindir. Varacakları yer de Cehennem'dir... Ne kötü yatak!

19. Rabbinden sana indirilenin gerçek olduğunu bilen, kör gibi olur mu hiç?! Ancak vicdan sahipleri düşünüp ders çıkarırlar. 20. Onlar ki; Allah’a verdikleri sözü yerine getirirler; anlaşmayı bozmazlar. 21. Onlar ki; Allah’ın kopanlmamasmı emrettiği (akrabalık) bağlan(nı) sağlam tutar (‘sıla-i rahm’e riayet eder)ler, Rablerinden korkarlar ve kötü bir şekilde hesaba çekileceklerinden endişe ederler. 22. Onlar ki; Rablerinin rızasını kazanmak için sabrederler, namazı dosdoğru kılarlar ve kendilerine Bizim verdiğimiz nzıktan gizlice ve açıkça infak ederler. Kötülüğü iyilikle savar(ak ortadan kaldırırlar.* İşte bunlar içindir bu yurdun (güzel) akıbeti! 23. Yani, Adn Cennetleri... Atalarından, eşlerinden ve çocuklarından salih olanlarla birlikte buraya girerler. Melekler de bütün kapılardan yanlarına girmektedir; 24. “Sabretmenize karşılık selâm olsun size! O yurdun akıbeti olarak ne güzeldir burası!” (diyerek...) 25. Allah’a verdikleri sözü, -iyice pekiştirdikleri hâlde- yerine getirmeyenler, Allah’ın kopanlmamasmı emrettiği bağları koparanlar ve yeryüzünde bozuculuk yapanlar... İşte, lânet de bunlarındır, yurdun kötüsü de!.. 26. Allah dilediği kimselere rızkı genişletmekte ve daraltmaktadır. Böyle iken, dünya hayatı ile sevinmekteler! Oysa Âhiretin yanında dünya hayatı gelip geçici bir zevkten ibarettir. 27. Evet, nankörce inkâr edenler; “Rabbinden ona bir mucize indirilse ya?!” diyorlar. De ki: Allah dilediklerini saptırıyor, kendisine yönelenleri de doğru yola getiriyor. 28. Onlar ki; iman etmekte, kalpleri Allah’ı anmakla huzura kavuşmaktadır. Bakınız; zaten, kalpler de sadece Allah’ı anmakla huzura kavuşur.

y£itŞ\t^^ Vl $jî

(*"£-> ^ y lli-fö^, Oy liij

^J*J-^J ^^Jİ^(>4^LL) U-* »jCSJHy Gfj

ö>-l 'j jn^j ^ £&,yj

jj\\^li>^ffS y ÇjSyö f*t?

fl||

4_ûü I jvl Apj\^ \ (jojJ^Juj J-*PJ> jl z^Oi[/\

1^J\J\\^P”^İJ

4S $ ^ v u^Tjö ı i£u djÇîj ujİL

J-j?2 aİl ^S] Jî ^ ÂJU Aİ^ Jyl \}^cM

Ü^*-^J |y-*U^jjl f^| ‘-r^Cy‘^^J*Iİ><>*

Yanlışta ısrar etmedikleri gibi, kendilerine kötülük edildiğinde kin gütmezler, affedicidirler.

»İÜ İ3I14

JCA ay JAY <JS

|*t 1___ _________|^ 3â *Aü

29. İman edip salih amel işleyenlere güzel, hoş bir ‘nihaî dönüş yeri’ vardır. 30. İşte, seni de kendilerinden önce nice ümmetlerin gelip geçtiği, Rahman’ı nankörce inkâr eden bir topluluğa gönderdik ki sana vahyettiklerimizi onlara okuyasın. De ki: O benim Rabbimdir; O’ndan başka tanrı yok. Ben yalnızca O’na güvenip dayanırım, dönüşüm de sadece O’nadır. 31. Keşke kendisiyle dağların yürütüldüğü veya Arz’ın paramparça edildiği ya da ölülerin konuşturulduğu bir Kur’ân olsaydı!.. Aksine, bu işlerin tamamı Allah’a aittir. İnananlar hâlâ anlamadılar[113] mı ki; şayet Allah dileseydi, bütün insanlan doğru yola eriştirirdi. Allah’ın va’di gelinceye kadar, nankörce inkâr edenlerin başından veya yurtlarının yakınından -kendi yapıp ettiklerinden dolayı- bela eksik olmayacaktır. Allah elbette va’dinden caymaz. 32. Gerçek şu ki; senden önce de nice peygamberlerle alay edilmişti... Nankörce inkâr edenlere mühlet verdim, ama onları sonunda mutlaka yakaladım! Nasılmış (gördüler) Benim cezalandınşım?! 33. Peki, O değil mi herkesin kazancı üzerindeki yegâne kayyım? Buna rağmen, O’nun için birtakım ortaklar ihdas etmiş gidiyorlar! De ki: Onlan (tanrı, velî, yardımcı ve şefaatçi diye) adlandırıp durun bakalım! Yeryüzünde kendisinin bilmediği (!) bir şeyi O’na siz mi haber veriyorsunuz; yoksa manasız manasız mı konuşuyorsunuz?! Aksine, nankörce inkâr edenlere kendi kurdukları düzmece şeyler çekici gösterildi ve doğru yoldan alıkonuldular. Allah’ın saptırdığı birini doğru yola getirecek yoktur. 34. Onlara dünya hayatında bir azap var, ama Âhiret azabı daha meşakkatlidir; kendilerini Allah’a karşı koruyacak kimse de yoktur.

rot failli

35. Müttakîlere va’dedilen 1
Cennet’in durumu şöy- jgîlgb
ledir: Altından ırmaklar fij^ıl]
akar, yiyecekleri de göl- ------
geleri de ebedidir. Budur sakı- $ JÖ fü^glî
nanlann akıbeti... İnkârcı nan-
körlerin akıbeti ise Ateş’tir. 36.
Kendilerine kitap verdiklerimiz
sana indirilenden memnun olur- L gJj Öl
lar; ama (Yahudi ve Hıristiyan)
hizipler(i) içinde onun bir kıs-
mını yadırgayanlar da vardır. *o* Lj ÂŞj jj UJ£,Î Âİ Lİujl
De ki: Ben sadece; Allah’a kul-
luk etmekle ve (kullukta hiçbir
şeyi) O’na ortak koşmamakla
memurum. Ben, yalnızca O’na
çağırıyorum; nihaî dönüşüm de
sadece O’nadır. 37. Böylece,
onu (yani, Nuh, İbrahim, Musa
ve İsa gibi peygamberlerin öğ-
rettiği evrensel ilahi ilkeleri >4İJ©Vİ^
sana da) Arapça bir hüküm ola-
rak indirmiş olduk. Sana gelen
bu kesin bilgiden sonra onların arzu ve ihtiraslarına uyarsan, ne bir dostun ne
de bir koruyucun olabilir Allah karşısında! 38. Gerçek şu ki; senden önce nice
peygamberler gönderdik ve onlara eşler ve çocuklar verdik. Hiçbir peygamber,
Allah’ın izni olmadan mucize getirmemiştir. Her sürenin bir yazgısı vardır (o
mucizevî azabın size ne zaman geleceği de orada kayıtlıdır)! 39. Allah diledi-
ğini siler, dilediğini bırakır; ana kitap O’nun katindadır. 40. Onları tehdit etti-
ğimiz şeylerin bir kısmını sana göstersek de (göstermeden) seni vefat ettirsek
de senin vazifen iletmekten ibarettir; onların hesabını görmek Bize düşer. 41.
Bunlar görmüyorlar mı ki; etrafından eksilte eksilte topraklarının üzerine ge-
liyoruz?! Allah hükmeder; O’nun hükmünü değiştirecek yoktur. Ve O’nun he-
sabı son derece hızlıdır. 42. Bunlardan öncekiler de tuzak kurmuşlardı... Oysa
bütün ‘tuzak’lar Allah’ındır; O, herkesin neler yaptığını bilmektedir! Nankör-
ce inkâr edenler bu yurdun sonuçta kimin olacağını yakında öğrenecek!

Yoo

jâ *5^4 oJJ İJL^İ^İ'j

\&J>\

0 ÜJL Jyii Jı

t^J J \ J^j vj^İjLh. |C/*J ^ Ji 4ÜI

$Jr^ıl^^L>-l^ajj 9^->$*(J& LİJ^S^Jl

^3'^J ^ y^-*i d^» dhi^J' jiÇTj

j^> 4_«jâ ı^LdLj'^ J_^J ^

^ -Lilj ^

43. Nankörce inkâr edenler; “Sen, (Allah tarafından) gönderilmiş değilsin!” diyorlar. De ki: Benimle sizin aranızda şahit olarak Allah ve yanında kitap bilgisi bulunanlar yeter.

14- İBRAHİM SÛRESİ

{Mekke’de; hicretten önce indirilmiştir. 52 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Elif, Lâm, Râ. (Bu,) insanları Rablerinin izniyle karanlıklardan aydınlığa; ‘mutlak izzet sahibi’nin, ‘bizatihi hainde lâyık’ın (Azız, Hamîd) dosdoğru yoluna, çıkarman için sana indirdiğimiz bir kitap(tır). 2. Yani Allah’ın (yoluna)... ki göklerde ve yerde ne varsa O’nundur... Şiddetli bir azap karşısında vay hâline bu inkârcı nankörlerin! 3. Onlar ki; dünya hayatını Âhirete tercih ederler; Allah yolunda eğrilik arayarak ondan uzaklaşırlar. Derin bir sapma içindedir bunlar! 4. Biz her peygamberi kendi kavminin diliyle gönderdik ki, onlara (mesajlarımızı) apaçık anlatsın... Allah da (elçisine verdikleri karşılığa göre) dilediğini saptırsın, dilediğini doğru yola getirsin.* O’dur ‘mutlak izzet ve hikmet sahibi’ (Azîz, Hakim). 5. Gerçek şu ki; Biz Musa’yı da ‘kavmini karanlıklardan aydınlığa çıkar ve onlara, Allah’ın (Mısır’daki o berbat işkence) günlerini hatırlat’ diye (kavminin diliyle) göndermiştik. Gerçekten sabreden ve gerektiği gibi şükreden herkes için, bunda elbette âyetler vardır.

Dilediğini yapabilecek güce sahiptir; ama saptırırken de doğru yola getirirken de sefîhâne, zâlimâne değil hakîmâne, âdilâne hareket eder.

JjA ££ j^v

JıÂtp föjtjZ

^Vki<>j^!ir^ö\c^y^j

^y j] \ij_ö j^CjL jjl f^| AÜL^U 1<;

0İ ^jâ (V^==iii ^

(vf> xŞ. 4İ\ JJÜ

l^İJ ^J> J^'jât^ ^4!^? by

^ ^ к-?İJ* 1. ^_>c'-^ ıl^4^" <j*l ı^ı

\j o^iajıJ l^Jolâ^_£-Li/ AIi! ıjl _>^JLİJ

îfyy* bt ^=^^l

b jxUj ol oj>yj> öÖ ili JLIli

6. Hani Musa, kavmine demişti ki: "Allah'ın üzerinizdeki nimetini hatırlayın; oğullarınızı teker teker boğazlatıp kadınlarınızı sağ bırakarak, sizi azabın kötüsüne uğratan Firavun hanedanından sizi O kurtarmıştı... ki sizin için i bunda Rabbiniz tarafından muazzam bir imtihan vardı." 7. Hani Rabbiniz; "Şükrederseniz, size elbette daha fazla veririm; ama nankörce inkâr ederseniz Benim azabım çok şiddetlidir!" diye ilan etmişti. 8. Musa yine; "Siz ve yeryüzündekilerin tamamı nankörce inkâr etse, Allah'ın hiçbir şeye ihtiyacı yoktur; 'bizatihi hamde lâyık'tır (Ganî, Hamîd)" demişti. 9. Sizden evvelki Nûh, Âd ve Semûd kavimleri ile onlardan sonra gelen -Allah'tan başkasının bilmediği- birtakım kişilerin haberi size gelmedi mi? Peygamberleri onlara âyetlerle gelmişlerdi de (susturmak için) ellerini onların ağzına götürüp; "Biz sizin gönderilmiş olduğunuz şeyi inkâr etmekteyiz! Sizin bizi çağırdığınız şeyden yana 'kaygı verici bir şüphe' içindeyiz!" demişlerdi. 10. Peygamberleri onlara; "Gökleri ve yeri sonraki gelişmelere açık biçimde yaratan Allah hakkında şüphe edilir mi hiç?! O sizi; birtakım günahlarınızı bağışlayıp sizi adı konulmuş bir süreye kadar geciktirmek için davet ediyor" dediler. Onlar da; "Siz de bizim gibi birer insansınız; atalarımızın tapageldiği şeylerden bizi vazgeçirmek istiyorsunuz. Öyleyse, bize aşikâr bir güçlü kanıt getirin!" dediler.

^ !)a\\

11. Peygamberleri onlara dedi ki; “Evet, biz de sizin gibi insanlarız, ama Allah, kullarından dilediğine ihsanda bulunu(p böyle vahyede)r. Tabiî, Allah’ın izni olmadan size güçlü bir kanıt getirenleyiz. O hâlde, sadece Allah’a güvenip dayansın müminler.”
12. “Hem biz, ne diye Allah’a güvenip dayanmayacakmışız ki, bizi yolumuza O iletmiştir. Bize yaptığınız eziyetlere elbette sabredeceğiz; güvenip dayanacaklar da yalnız O’na
güvenip dayansınlar.” 13. Nankörce inkâr edenler peygamberlerine; “Ya bi-
zim dinimize dönersiniz ya da sizi memleketimizden çıkarırız!” deyince,
Rableri de onlara şöyle vahyetti: “Zalimleri mutlaka helâk edeceğiz!” 14.
“Ve onlardan sonra yeryüzüne sizi yerleştireceğiz! Bu, Benim huzuruma
çıkacağından ve tehdidimden kork(up ona göre davran)anlara va’dimdir.”
15. Haklı ile haksızın ortaya çıkmasını istiyorlardı, ama hüsrana uğradı her
inatçı zorba! 16. Ötesinde de Cehennem!.. Kanlı-irinli bir su içirilir kendisi-
ne!.. 17. Onu yutmaya çalışır ama boğazından geçiremez; her taraftan ölüm
geldiği hâlde, ölmez. Çünkü şiddetli bir azap daha gelecektir arkasından! 18.
Rablerini nankörce inkâr edenlerin çaba ve gayretlerinin durumu; fırtınalı
bir günde rüzgârın şiddetle savurduğu küle benzer. Yapıp ettiklerinden hiçbir
şey elde edemezler. Derin sapma budur işte!

19. Görmez misin ki, Allah
gökleri ve yeri gerçek bir gaye
ile yaratmıştır?! Dilerse, sizi
götürüp yeni bir halk getirir.
20. Ve bu, Allah için hiç de
zor değildir. 21. (Yarın mahşer
günü, mükellef varlıkların) ta-
mamı Allah'ın huzuruna çıkar.
Güçsüz görülen (inkârcı nan-
körler, büyüklük taslayanlara;
"Şüphesiz, bizler size tâbi idik;
peki, bizi bir parça Allah'ın
azabından koruyabilecek mi-
siniz?" derler. Onlar da "Allah
bizi doğru yola getirseydi, biz
de sizi doğru yola getirirdik.
Artık sızlansak da sabretsek
de fark etmez; bizim için ka-
çacak bir delik yok!" derler. 22. Nihaî karar verili(p de herkesin gideceği yer
belli olu)nca, Şeytan şöyle der: "Aslında, Allah size gerçek bir vaatte bu-
lunmuştu; ben de size vaatte bulundum, fakat sizi kandırdım... Ama benim
sizi zorlayacak bir gücüm yoktu; sizi sadece çağırdım, siz de geliverdiniz.
O hâlde, beni kınamayın, kendinizi kınayın. Artık ne ben sizin imdadınıza
yetişebilirim ne de siz benim imdadıma yetişebilirsiniz. Sizlerin daha önce
beni Allah'a ortak koşmanızı da reddediyorum!" Can yakıcı bir azaptır za-
limlerin hakkı!.. 23. Buna karşılık, iman edip salih amel işleyenler, altından
ırmakların aktığı cennetlere konulurlar ve Rablerinin izniyle orada ebediyen
kalırlar. Birbirlerine sağlık temennileri de "Selâm!"dır (her tür tehlikeden
uzaktırlar). 24. Bak, Allah güzel bir sözü (yani, imanı) nasıl sembolize et-
mekte: Kökü sağlam, dalları gökte olan öyle güzel bir ağaç ki; —►

4İL L£=.15i

U — L l) J j b j]

£ t *j* jî^=îJxU-ii

t'U ^=ulijî *jij J&yi* J

pj>t*X±£ai* 1 hJL-g_» ' fr ^^
^ ^ ^ *S-'). s sis* •' ^

}j*üt ^ OfiVî (3_y oj. cJ^Ş "Â^ğ&

3*5 ÎJ^?L_ij Q Jî ı

JÎ^J\

|1A| Jl^jj]i

jjihiJLJ JS f|jl jÜlJljv^ra^^ ö]l\J*£S

p jâjJuCaii^lübl_^-«L

j£- urjfctif f|p JiU-^j c&oU^öi

•Ar^^jjLâh \Sjj ^ 4J

[Ço) (J↞*■ 1

H 25. Rabbinin izniyle her zaman meyvesini verir. -İnsanlar düşünüp ders çıkarsınlar diye Allah onlara böyle misaller veriyor.- 26. Murdar bir söz (yani, inkârcılık) ise toprağın üzerinden koparılıveren, köksüz, çürük bir ağaca benzer. 27. Allah; iman edenleri dünya hayatında da Âhirette de bu sağlam söz üzerinde sağlamca tutar; zalimleri ise (yapmaları gerekenin tersini yaptıkları için) saptırır. Evet, Allah dilediğini yapıyor!... 28-29. Allah'ın nimetini tebdîl eden (şükredeceğine nankörce inkâr eden) ve kavimlerini helâk yurduna; dibini boylayacakları Cehennem'e sokan kimseleri görmüyor musun?! Ne kötü karargâh! 30. Allah'ın yolundan saptırmak için O'na denk (!) birtakım şeyler ihdas etmişlerdi! De ki: Hayatın zevkini çıkarın; kesinlikle Ateş'tir çünkü nihaî dönüş yeriniz! 31. Benim iman eden kullarıma söyle de (gerçek dindarlar olarak) namazı dosdoğru kılsınlar ve -alışveriş ve dostluk diye bir şeyin olmadığı bir gün gelmeden önce- kendilerine verdiğimiz nzıktan gizli-açık infak etsinler. 32. Gökleri ve yeri yaratan, gökten su indirerek onunla, size nzık olacak ürünler çıkaran; emri gereği denizde aheste aheste gitsinler diye gemileri emrinize veren, nehirleri emrinize veren, Allah'tır. 33. Yörüngelerinden asla ayrılmayan Güneş'i ve Ay'ı emrinize O vermiş; geceyi ve gündüzü emrinize O vermiştir.

34. Yine, istediğiniz şeylerin hepsinden size vermiştir... Allah'ın nimetlerini saymaya kalksanız, bitiremezsiniz. İnsan gerçekten zalimdir, gerçekten nankördür. 35. Hani, İbrahim demişti ki: "Ya Rabbi! Şu şehri güvenli kıl; beni de 'oğul'larımı da putlara tapmaktan uzak tut." 36. "Ya Rabbi! Çünkü bu 'tanrıça'lar insanlardan birçoğunu tamamen yoldan çıkarmış! Artık bana uyan bendendir; bana karşı gelen kimse için de şüphesiz Sen bağışlayıcısın, merhametlisin (Gafur, Rahim)." 37. "Ya Rabbi! Ben, neslimin bir kısmını Senin kutsal evinin yanında çorak bir vadiye yerleştirdim; (sözde değil, özde) gerçek birer dindar olsunlar diye ya Rabbi! Sen de insanların gönüllerini onlara meylettir, onları çeşitli meyvelerle rızıklandır. Belki şükrederler." 38. "Ya Rabbi! Şüphesiz Sen bizim gizlediklerimizi de açığa vurduklarımızı da bilirsin. Yerdeki ve gökteki hiçbir şey 'Allah'a gizli kalmaz." 39. "İhtiyarlığıma rağmen İsmail'i ve İshak'ı bana bahşeden Allah'a hamdolsun! Benim Rabbim kesinlikle dualan işitir." 40. "Ya Rabbi! Beni gerçek bir dindar kıl; neslimden gelenlerden de (dini ve dindarlığı şekle, merasime indirgemeyen gerçek dindarlar getir). Duamı kabul buyur ya Rabbi!" 41. "Ya Rabbi! Hesap (için hassas teraziler) kurul(up da kullarını bir bir sorgulay)acağı(n) gün; beni, anamı babamı ve müminleri bağışla." 42. (Resulüm!) Sakın, bu zalimlerin yapıp ettiklerinden Allah'ı gafil sanmayasın! O, onları sadece, gözlerin dehşetle belereceği öyle bir güne ertelemektedir ki —»

İpi)
1 «AiâI Uy
fjÂi çji JJÂİ-' L^L> $
^ y g Y y] L j \ \

'ı 4 » ' ^ f j j » o» UJ 1 j Jilj

’JİÖ

Ss^ £||

» >1 >> »S s -Z'C/s <. " JsSs*

I ^ j?J

X

$ V ı ' J J J AİÌ) CS1ÇİLSj * *

43. o gün başlarını kaldırarak; bakışları kendilerine dönmeyecek şekilde sabit, gönülleri de (başka her türlü düşünceden uzak) bomboş bir vaziyette koştururlar... 44. Kendilerine azap gelip de zulmedenlerin; “Ya Rabbi! Bizi yakın bir müddete kadar geciktirsen de Senin davetine uysak, peygamberler(in)e tâbi olsak!..” diyecekleri güne karşı insanları uyar... Siz daha önce, ‘asla sonunuzun gelmeyeceği’ne yemin etmez miydiniz? 45. Üstelik kendilerine zulmedenlerin yerlerinde oturmuştunuz; onlara neler yaptığımız da size açıklanmıştı; size ibretlik örnekler vermiştik. 46. Onlar da tuzaklarını kurmuşlardı... Oysa onların bu tuzakları; dağlan oynatacak güçte bile olsa hep Allah’ın katındaydı! 47. O hâlde, sakın peygamberlerine ettiği vaatten Allah’ın cayacağını sanmayasın. Allah gerçekten ‘mutlak izzet sahibi’dir (Aziz); hak edenin cezasını mutlaka verir. 48. Yerin başka bir yerle -göklerin de (başka göklerle)- değiştirileceği ve tüm mükelleflerin ‘ezici güce sahip’ ‘tek’ (Vâhid, Kahhâr) Allah’ın huzuruna çıkacağı gün... 49. İşte o gün, göreceksin ki mücrimler zincirlere vurulmuş! 50. Gömlekleri katrandan... Yüzlerini ise Ateş kaplamış! 51. Böylece, Allah herkese kendi yaptığının karşılığını verir. Allah son derece hızlı hesap görür. 52. Bu, insanlara bir tebligattır; ta ki uyarılmış olsunlar, bir tek tanrı olduğunu bilsinler ve vicdan sahipleri düşünüp ders çıkarsın...

15- HİCR SÛRESİ J|ğ

{Mekke 'de; hicretten Önce indirilmiştir. 99 ây'ettir.} **t**

0 SuL^|*y* £jJ

Bismillâhirrahmânirrahîm
1. Elif, Lâm, Râ. Bunlar; kitabın ve Kur’ân-ı Mübîn’in âyetleridir. 2. Nankörce inkâr edenler, zaman gelecek; “Keşke Müslüman olsaydık!” diyecekler. 3. Bırak onları; yesinler, eğlensinler, kendilerini oyalayadursun emelleri! Yakında öğrenecekler! 4. Biz, hiçbir şehri bilinen bir yazgısı olmaksızın helâk etmedik. 5. Hiçbir ümmet, kendi süresinin ne önüne geçebiliyor ne de geri kalabiliyor. 6. Dediler ki: “Sen ey kendisine kitap indirilen! Cinlinin tekisin sen!..” 7. “Getirsene bize melekleri, doğru söyleyenlerdensen!” 8. Biz melekleri (aşağıda; Lût ve İbrahim kıssalarında da anlatacağımız gibi) ancak gerçek bir gaye için indiririz. O zaman da kendilerine göz açtırılmaz. 9. Gerçek şu ki; bu öğüdü kesinlikle Biz indirdik; Onun koruyucusu da elbet Biziz.[114] 10. Gerçek şu ki; senden önce de evvelki milletlere peygamberler göndermiştik. 11. Kendilerine gelen her peygamberle alay ediyorlardı. 12. Biz, onu mücrimlerin kalbine işte böyle sokarız 13. ve kendilerinden öncekilerin başından geçenler ortada iken, ona iman etmezler.* 14. Kendilerine gökten bir kapı açsak da ondan yukarı çıkıyor olsalardı; 15. mutlaka; “Herhâlde gözlerimiz buğulandı! Yok yok, biz kesin büyülenmiş bir toplumuz!” derlerdi.

0 äJJ&Aa0]y$

|) *üy* li I dj jUiİljl

^ *00* İÜ *0*

* Taklitçilik, şartlanmışlık ve çıkar kaygısından kaynaklanan bir acelecilikle onu reddediverdikleri için Kur’ân’a düşman oluverdiler; bir daha da toparlayamadılar.

^ 14bLu>-lüdj

jUı^f I LlU-JİÎ^ ^J ölјj

16. Gerçek şu ki; Biz gökte birtakım burçlar meydana getirdik; bakanlar için gökyüzünü süsledik. 17. Ve onu bütün kovulmuş ‘ şeytan’lardan koruduk. 18. Ancak kulak hırsızlığı yapan olabilir... ki onun peşine de açıkça görülen bir ateştopu düşer. 19. Arz’ı da uzatıp oraya sabit dağlar yerleştirdik ve orada ölçülü her şeyden yetiştirdik. 20. Ve orada hem sizin için, hem de rızıklannı sizin sağlamadığınız kimseler için geçimlikler meydana getirdik. 21. Hiçbir şey yoktur ki; depoları Bizim katımızda olmasın. Ama Biz onu ancak belli bir ölçüye göre indiririz. 22. Rüzgârlan da aşılayıcı olarak gönderdik; gökten su indirip onunla susuzluğunuzu giderdik. Yoksa onu siz depolayamazdınız. 23. Doğrusu Biz, hem diriltir hem de öldürürüz; (evrendeki her şeyin) nihaî vâris(i) de Biziz. 24. Gerçek şu ki Biz; sizden önce geçenleri de bilmekteyiz, geride kalanları da bilmekteyiz. 25. Şüphesiz, senin Rabbin onları (mahşer günü) bir araya getirecek... O’dur ‘mutlak hikmet ve ilim sahibi’ (Hakîm, Alîm). 26. Gerçek şu ki; Biz insanı; pürüzsüz, akışkan bir balçığın iğrenç kokulu çamurundan yarattık. 27. Cinleri ise daha önce öldürücü zehir ateşinden yaratmıştık. 28. Hani, Rabbin meleklere demişti ki; “Ben pürüzsüz, akışkan bir balçığın iğrenç kokulu çamurundan narin derili bir varlık yaratmaktayım.” 29. “Onu ‘düzen’leyip ruhumdan kendisine üflediğimde, derhâl ona secde edin.” 30. Bunun üzerine, meleklerin tamamı secde etti. 31. İblis hariç... O, secde edenlerle beraber olmaktan şiddetle kaçındı.

tnt

K0 a

® ^%s£t

*^1^0

0 ^Vji^iö

ı^fjVîj |ijj JijjV^jil

J ^ Ç|J| oŞ^UİJÎj^C^İ)

oyisiîiiJia

$û^^LAjbjk-'J, pp ^Jp-j4l^itS\

<3? Öt pAjU ü5 <$S* &r>.

32. “Ey İblis! Senin ‘ne’n var ki, secde edenlerle beraber değilsin?!” dedi. 33. “Senin; pürüzsüz, akışkan bir balçığın iğrenç kokulu çamurundan yarattığın narin derili bir varlığa secde etmem ben!” dedi. 34. Dedi ki; “Öyleyse çık oradan; artık kovulmuş birisin!” 35. “Şüphesiz yargılanma gününe kadar lânet(im) üzerindedir!” 36. Dedi ki: “Ya Rabbi! Diriltilecekleri güne kadar bana mühlet ver öyleyse.” 37-38. “Şüphesiz sen, malum bir güne kadar mühlet verilenler- 1 densin.” dedi. 39. Dedi ki: “Ya Rabbi! Sen beni pğO azdırdığın için, ben de yeryüzünde(ki bütün fenalıkları) onlara cazip göstereceğime ve tamamını azdıracağıma and içerim!” 40. “Sadece, Senin (ihlâsları sayesinde) kurtarılan kulların müstesna.” 41. Dedi ki: Bana varan dosdoğru yol işte budur (yani, ihlâs). 42. Şüphesiz, Benim kullarımın üzerinde senin hiçbir otoriten olamaz. Sana uyan azgınlar hariç... 43. Onların tamamına va’dolunan yer de şüphesiz Cehennem’dir. 44. Onun yedi kapısı vardır ve onlardan her bir gruba ayrı bir kapı tahsis edilmiştir. 45. Müttakîler ise şüphesiz cennetlerde, pınar başlarındadır. 46. “Selâmetle, güvenlik içinde girin oraya.” (buyrulmuştur.) 47. Gönüllerinde kin namına ne varsa söküp atmışızdır... Sedirler üzerinde karşılıklı, kardeş kardeş otururlar. 48. Orada kendilerine hiç yorgunluk gelmez (meşakkat ve eziyet çekmezler); oradan çıkarılacak da değillerdir. 49. Kullanma bildir ki, Ben; şüphesiz bağışlayıcıyımdır, merhametliyimdir (Gafur, Rahîm); 50. ama can yakıcı azap da şüphesiz Benim azabımdır! 51. İmdi; onlara, İbrahim’in konuklarından bahset.

oJpi/ilJ Jbt

52. Hani, onun yanına gelip "Selâm!" demişlerdi de o; "Doğrusu biz sizden çekinmekteyiz!" demişti. 53. "Çekinme! Biz seni (ağırbaşlı) bilgili bir oğlan çocuğuyla müjdeliyoruz." dediler. 54. "Bana ihtiyarlık gelip çatmışken mi beni müjdeliyorsunuz?! O hâlde, neye dayanarak müjdeliyorsunuz?" dedi. 55. "Seni gerçek bir bilgiye dayanarak müjdeliyoruz; öyleyse, ümit kesenlerden olma." dediler. 56. "Yoldan çıkanlar dışında Rabbinin rahmetinden kim ümit keser ki?!" dedi. 57. "Ey elçiler! Peki, asıl derdiniz nedir?" dedi. 58. Dediler ki: "Biz mücrim bir kavme gönderildik." 59. "Lût'un ehli (yani, ashabı ve ailesi) hariç... Şüphesiz, onların tamamını kurtaracağız." 60. "Karısı müstesna..." Onun hakkında; 'o mutlaka geride kalıp da helâk olanlar arasında bulunacak' diye takdir etmiştik. 61. Elçiler Lût'un ehline vannca; 62. Lût: "Doğrusu siz, (insanı yadırgatan) acayip bir topluluksunuz!" dedi. 63. Dediler ki; "Yoo, biz asıl, onların şüphe edip durdukları şeyi (yani helâki) getirdik;" 64. "Sana gerçek bir gaye ile geldik... Şüphesiz bir doğru kimseleriz." 65. "Dolayısıyla, gecenin bir diliminde ehlini yola çıkar, sen de arkalarından onlan izle. Hiçbiriniz geriye bakmasın... Doğruca size emredilen yere gidin!" 66. Ve ona, 'sabaha karşı bunların kökünün kazınacağı'na yönelik emri(mizi) bildirdik. 67. Bu arada, şehir halkı sevinçle geldiler. 68. (Lût) dedi ki: "Bunlar benim konuklarımdır, (onlara karşı) beni mahcup etmeyin!" 69. "Allah'tan sakının da beni rezil etmeyin!" 70. Dediler ki: "Elâlem(e arka çıkmak)tan men'etmemiş miydik biz seni?!"

mm

71. Dedi ki: "(Cinsel anlamda illâ bir şey) yapacaksanız, işte bunlar, benim kızlarım (meşru bir şekilde evlenin onlarla)." 72. (Resûlüm!) Senin ömrüne yemin ederim ki, tam bir serseme dönmüşlerdi 'sarhoş'luklanndan! 73. Tanyeri ağarırken o sarsıntı onları yakalayıverdi! 74. Ve şehirlerinin altını üstüne getirdik; üzerlerine de topraksı taşlar yağdırdık! 75. Firaset sahipleri için elbette bunda âyetler vardır. 76. Burası, hâlâ kullanılan bir yol üzerindedir. 77. İman edenler için elbette bunda âyetler vardır. 78. O ormanlık bölgede oturanlar da gerçekten zalimdi. 79. Onları da cezalandırdık! Her ikisi de hâlâ kullanılan bir güzergâhtadır.

bIL-UJ

Selliî

ûCşjiü (iL.

80. Gerçek şu ki; Hicr ahalisi (yani, Semud kavmi) de peygamberleri yalanlamışlardı; 81. Onlara âyetlerimizi vermiştik de onlardan yüz çevirip durmuşlardı! 82. Dağları oyarak onlardan güvenli, sağlam evler yapıyorlardı. 83. Ama o sarsıntı onları da yakalayıverdi sabaha karşı! 84. Hâsılı; o yapıp durdukları kendilerine bir fayda sağlamadı... 85. Biz; gökleri, yeri ve ikisinin arasmdakileri tamamen gerçek bir gaye ile yarattık. (Kıyamet) saat(i) mutlaka gelecektir; dolayısıyla, sen (müsterih ol) engin bir hoşgörüyle hareket et. 86. Şüphesiz senin Rabbin, her türlü yaratabilir, 'mutlak ilim sahibi'dir (Hallâk, Alîm). 87. Gerçek şu ki; Biz sana 'çift yönlü (karşılaştırmalı) yedi'yi;[115] muazzam Kur'ân'ı verdik. 88. O hâlde, sakın onlardan bazı sınıfları yararlandırdığımız şeylere göz dikme ve onlar yüzünden hüzünlenme; inananlara kol kanat ger 89. ve "Ben sadece, apaçık bir uyarıcıyım." de.

90. Nitekim o bölücülere de (ki-
tap) indirmiştik... 91. Onlar ki;
Kur’ân’ı parçalara ayır(arak bir
kısmını kabul bir kısmını red-
dettiler. 92-93. Senin Rabbine
yemin ederim ki; onların tama-
mına soracağız yapmakta olduk-
ları şeyleri! 94. Sen; müşriklere
aldırış etme de memur olduğun
ı şeyi onların yüzüne hay-
Jllg kır. 95-96. Allah’la bera-
|7gd ber bir başka tann edinen
bu alaycılara karşı sana
elbette Biz yeteriz. Yakında
öğrenecekler! 97. Onların söy-
lediklerinden dolayı gönlünün
daraldığını elbette biliyoruz. 98.
Dolayısıyla, Rabbine hamde-
derek O’nu tenzih ve takdis et;
secde edenlerden ol. 99.0 kesin
gerçek (yani, ölüm) sana gelin-
ceye kadar Rabbine kulluk et.

16- NAHL SÛRESİ

{Mekke’de; hicretten önce indirilmiştir. 128 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Allah’ın emri geldi gelecek; onu acele istemeyin öyleyse... O; koştukları
ortaklardan münezzehtir, aşkındır. 2. O, melekleri emrinin ruhu ile kulların-
dan dilediğine indirir ki; “Ben’den başka tanrı yok; o hâlde Benden sakının[116]”
diye uyarsınlar. 3. Gökleri ve yeri gerçek bir gaye ile yaratmıştır; koştukları
ortaklardan yücedir; aşkındır. 4. İnsanı, bir nutfeden yaratmıştır... Ama o, ağzı
lâf yapan bir hasım kesilmiştir! 5. Hayvanları da yaratmıştır... Sizin için on-
larda (yün ve derileri sayesinde) bir ısıtıcılık ve daha pek çok faydalar vardır;
ayrıca, onlardan yersiniz. 6. Akşamleyin (otlaktan) getirirken ve sabahleyin
yayarken oluşturdukları manzarada da sizin için bir güzellik vardır.

mm V\A (mm

âi^=t} LjsSt j^jûJ

O o>Aju*bf u <3l*0 ^o_> u_^=r^

^aâfopî

7. Yine, kendinizi zorlamadan ulaşamayacağınız bir beldeye yüklerinizi taşırlar. Rabbiniz ^ 4rf . ^ gerçekten şefkatlidir, merhametlidir (Raûf, Rahîm). 8. At- ^ ^ lan. katırlan ve merkepleri de binesiniz diye ve ziynet olarak (yaratmıştır). Ve bilmediğiniz daha nicelerini yaratacaktır. 9. Doğru yolu göstermek Allah’a düşer; ama ondan sapan hep olacaktır. O, dileseydi, hepinizi birden doğru yola getirirdi. 10. Size gökten su indiren O’dur... İçeceğiniz ondandır; hayvan otlattığınız bitkiler de onun sayesinde biter. 11. O; bununla size; ekinler, zeytin ve hurma ağaçları, üzümler; hâsılı, her tür üründen bitirir. Tefekkür eden bir toplum için bunda elbet bir âyet vardır. 12. Geceyi, gündüzü, Güneş’i ve Ay’ı emrinize vermiştir; yıldızlar O’nun emriyle müsahhar kılınmıştır. Akleden bir toplum için bunda elbette âyetler vardır. 13. Yeryüzünde sizin için yaratıp yaydığı farklı renkte nice şeyler vardır... Düşünüp ders çıkaran bir toplum için bunda elbet bir âyet vardır. 14. Taze et yiyesiniz ve takınacağınız süs eşyaları çıkarasınız diye denizi emrinize veren O’dur. Gemilerin de denizde suyu yara yara gittiğini görürsün; böylece (denizcilik yaparak) O’nun lütfundan ararsınız ve belki şükredersiniz.

ob $ ^*£^3 fjl
$ 4is\ ÂİIj

15. Sizi sarsar diye Arz’a çakılı dağları yerleştirmiştir; gideceğiniz yolu sayesinde bulasınız diye de nehirler ve yollar... 16. Bir de alametler... Yıldızlarla da yine kendileri yol bulmaktadır. 17. Yaratan yaratmayan gibi olur mu hiç?! Hâlâ, düşünüp ders çıkarmayacak mısınız? 18. Allah’ın nimetlerini saymaya kalksanız, bitiremezsiniz. Allah gerçekten bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahim). 19. Allah gizlediklerinizi de bilir, açığa vurduklarınızı da... 20. Allah’tan başka taptıkları ise hiçbir şey yaratamazlar. Kendileri yaratılmışlardır, çünkü... 21. Diri değil, ölüdürler. Ne zaman diriltileceklerini de hissedemezler. 22. Tanımız tek bir tanrıdır. Âhirete iman etmeyenlerin kalpleri bunu (yani, sevip bağlandıkları putları yıkan tevhit ilkesini) yadırgamakta; kendileri de büyüklük taslamaktadır. 23. Şüphe yok ki; Allah onların gizlediklerini de bilmektedir açığa vurduklarını da... Büyüklük taslayanları O elbette sevmez. 24. Onlara; “Rabbiniz ne indirmiş?” denildiği zaman, “Evvelkilerin masallarını!..” derler. 25. Böylece, Kıyamet Günü; kendilerinin bütün yüklerini taşımakla kalmayıp, bilgisizce saptırdıkları kişilerin yüklerinin bir kısmını da yüklenirler. Bakınız; ne kötü bir yük yükleniyorlar! 26. Kendilerinden öncekiler de (gerçekleri çarpıtarak) tuzak kurmuşlardı... Ama sonuçta Allah (azabı ile) gelerek binalarını temellerinden çökertmiş, üstlerindeki tavanlar başlarına yıkılmıştı! Ve bu azap onlara hiç farketmedikleri bir yer ve zamanda gelmişti.

27. Sonra, “Haklarında cepheleştiğiniz o ortaklarım (!) nerede hani?!” diyerek onları Kıyamet Günü de rezil edecektir! Kendilerine bilgi verilmiş olanlar; “Bugün rezillik ^ ve kötülük inkârcı nan- *S®k* körler üzerinedir şüphesiz!” derler. 28. Onlar ki melekler bunların canını kendi kendilerine zulmederlerken alır da; “Biz hiçbir kötülük yapmıyorduk” diyerek boyun bükerler. Hayır! Allah sizin yaptıklarınızı bilmektedir! 29. O hâlde temelli kalmak üzere Cehennem’in kapılarından girin! Ne kötüdür büyüklük taslayanların varacağı yer! 30. Müttakîlere; “Rabbiniz ne indirmiş?” denildiği vakit ise “Hayır (indirmiştir)” derler. Bu dünyada ihsan üzere hareket edenlere muazzam bir iyilik vardır; Âhiret yurdu elbette daha hayırlıdır. Ne güzeldir müttakîlerin yurdu! 31. Yani, girecekleri o Adn Cennetleri ki, altlarından ırmaklar akar; orada diledikleri her şey kendilerinindir. Müttakîleri Allah işte böyle mükâfatlandırır. 32. Onlar ki; melekler bunların canını güzel güzel alacak ve “Selâm olsun size! Haydi girin Cennet’e, kendi yaptıklarınızın karşılığı olarak!” diyeceklerdir. 33. Galiba, (bu müşrikler) kendilerine bizzat meleklerin ya da Rabbinin emrinin gelmesini bekliyorlar?! Kendilerinden öncekiler de böyle yapmıştı. (Onlara bu yüzden azap etmekle) onlara Allah zulmetmiş değildi; kendi kendilerine zulmediyorlardı! 34. Bunun sonucu olarak da kendi yaptıkları şeylerin yol açtığı kötülükler başlarına geliverdi; çepeçevre kuşattı onları alay edip durdukları şey!

cü\^S 9_^
L*îi i^jî
<*S-!b* ^ f|p sdl^oJ'
j^l ^ p£jj; JJjtfi lj îyj |
uv^J'jb ijU*j* Â^4JJÎI4
ö^liL â
yALsL
l^JAİjjûti^Uoi ^çJb^ıL,
öt jtjl

a

*>y \x>.A^>\

jvfi! \yİ

35. Müşrikler; “Allah dileseydi, O’ndan başka bir şeye ne biz tapardık ne de atalarımız; O’nunki dışında hiçbir şeyi de haram kılmazdık.” demekteler.* Onlardan öncekiler de böyle yapmışlardı... Açık seçik iletmekten başka bir şey düşer mi ‘elçi’lere?! 36. Gerçek şu ki; Biz her ümmetin içinde; “Allah’a kulluk edin ve ‘tâgut’tan uzak durun!” diye bir elçi göndermişizdir. Ama Allah, içlerinden kimini (kendi yaptıkları sayesinde) hidayete erdirmiş; kimi de (tamamen kendi yaptıkları yüzünden) dalâlete müstehak olmuştur. Şimdi yeryüzünde gezin de; elçileri yalanlayanların sonunun nasıl olduğunu görün! 37. Sen bunların doğru yola gelmelerini ne kadar istersen iste, Allah, saptırdığı birini elbette doğru yola getirmez! Bir yardımcıları da olmayacaktır! 38. “Ölen birini Allah asla diriltmez!” diye olanca güçleriyle and içtiler. Elbette diriltir! Bu, O’nun kesin gerçekleşecek bir va’didir, ama insanların çoğu bilmez. 39. (Diriltecektir) ki, anlaşmazlığa düştükleri şeyleri onlara açıklasın... (Diriltecektir) ki, nankörce inkâr edenler, kendilerinin yalancı olduğunu öğrensin... 40. Bizim bir şey dilediğimiz zamanki sözümüz, ona “Ol” demekten ibarettir; anında olmaya başlar. 41. Zulme uğratıldıktan sonra Allah yolunda hicret edenleri, dünyada kesinlikle güzel bir yere yerleştireceğiz! Âhiret mükâfatı elbette daha büyüktür. Keşke bilmiş olsalardı!
42. Onlar ki; sabrederler ve yalnızca Rablerine güvenip dayanırlar.

* “Demek ki, bu yaptıklarımız Allah’ın irâdesi dâhilinde” diyerek kaderci bir yaklaşımla yaptıklarına bahane üretiyorlar.

p-4 ^3 C|l ^

f|p ^j

JJ L*_Ü \j Ijlilj

^

öiJ ^ o ' Ç y e \ j i '

43. (Resulüm!) Biz senden önce, kendilerine vahyettiğimiz ‘er'1 erden başkasını (yani melekleri peygamber olarak) göndermemişizdir. -(Ey müşrikler!) Bilmiyorsanız, ‘İlahî mesaj’ uzmanlarına sorun.- 44. (Bu erler) > apaçık delillerle ve kitaplarla (gönderilmiştir). İşte insanlara daha önce indirilenleri kendilerine açıklayasın diye sana 1 da bu mesajı indirdik; belki düşünürler. 45. Kötü ppi tertipler peşinde koşanlar, ||İ|| Allah’ın kendilerini yere batırmayacağından ya da ' azabın, haberleri yokken ansızın üzerlerine gelmeyeceğinden emin mi bulunuyorlar? 46. Yahut (diyar diyar) gezip dolaşırlarken kendilerini yakalamayacağından?! Çünkü Allah’ı âciz bırakacak değiller! 47. Yahut da kötü sona adım adım sürükleyerek yakalamayacağından?! (Peki, neden gelmiyor azap?) Çünkü senin Rabbin, gerçekten şefkatlidir, merhametlidir (Raûf, Rahîm). 48. Görmüyorlar mı ki; Allah’ın yarattığı şeylerin gölgeleri sağa sola vurup zelil bir şekilde Allah’a secde etmekte?! 49. Göklerde ve yerde ne kadar canlı varsa hepsi -melekler dahil- hiç büyüklük taslamadan Allah’a ‘secde’ ediyor. 50. ‘Üst’lerindeki Rablerinden korkuyorlar ve kendilerine ne emrediliyorsa onu yapıyorlar. 51. Çünkü Allah; “İki tanrı edinmeyin; O ancak bir tek tanrıdır. O hâlde sadece Benden korkun!” buyurmuştur. 52. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O’nundur; din de tamamen O’na aittir. Yoksa siz Allah’tan başkasından mı çekinip sakınıyorsunuz?! 53. Elinizdeki her nimet Allah’tandır. Sonra, bir sıkıntıya uğradığınızda da yalnızca O’na sığınırsınız. 54. Sonra O, sıkıntınızı giderince, içinizden bir grup hemen Rablerine şirk koşmaya başlar!

55. Böylece, kendilerine verdiklerimizi nankörce inkâr ederler. O hâlde, yaşayın yaşayın!.. Yakında öğreneceksiniz! 56. Kendilerine Bizim verdiğimiz nzıktan, bilgilerine konu olmayan (asılsız) şeylere pay ayırırlar. Vallahi, uydurup durduğunuz şeylerden mutlaka sorguya çekileceksiniz! 57. Allah'a kız çocuğu isnat ederler! Hâşa!.. Ama işlerine gelen (oğlan çocuklan) onlarmdır... 58. İçlerinden birine bir kızı olduğu müjdelendiğinde, yüzü simsiyah kesilmekte ve esefle yutkunup durmaktadır. 59. Müjdelendiği şeyin kötülüğünden (!) dolayı halktan gizlenmeye çalışır; "Şimdi, onu, rezil olmak pahasına hayatta mı tutsun, yoksa (diri diri) toprağa mı gömsün?" (karar veremez!) Bakınız; ne kötü hükmediyorlar! 60. Âhirete iman etmeyenlerin 'kötülükte mesel hâline gelmiş' bu tür işleri vardır. En yüce örnek ise Allah'ındır. O 'mutlak izzet ve hikmet sahibi'dir (Azız, Hakim). 61. Allah, zulümlerinden dolayı insanları yakalayıverecek olsaydı, yeryüzünde bir tek canlı bırakmazdı; fakat onlan belli bir ecele kadar geciktirir. Ecelleri geldiğinde ise ne bir an geri kalabilirler ne de bir an öne alabilirler. 62. Evet, dilleri 'en güzel'in kendilerinin olacağı yalanını söyleyip dururken, kendi işlerine gelmeyeni Allah'a mal ediyorlar. Oysa onların olan sadece Ateş'tir; orada nisyana terk edilirler! 63. Vallahi, gerçek şu ki; senden önceki ümmetlere de elçiler gönderdik. Ama yaptıklarını şeytan onlara güzel gösterdi. Dolayısıyla, o gün de velîleri o olacaktır; can yakıcı bir azaptır bunların hakkı! 64. Biz sana kitabı; sırf anlaşmazlığa düştükleri şeyleri onlara açıklayasın diye; ayrıca, iman eden bir topluma kılavuz ve rahmet olarak indirdik.

65. Allah gökten su indirir ve ölü vaziyetteki yeryüzünü onunla diriltir. Kulak veren bir toplum için, elbette bunda bir âyet vardır. 66. Sizin için hayvanlarda da ibret vardır şüphesiz. Onların karınlarındakinden, yani sindirilmekte olan gıdalarla kanın arasından, size, içenlerin boğazından kolaylıkla geçen halis bir süt içiririz.
67. Hurma ağaçlarının meyvelerinden ve üzümlerden de hem sarhoş edici bir içki hem de güzel bir nzık elde edersiniz. Akleden bir toplum için, elbette bunda bir âyet vardır.
68. Senin Rabbin, bal arısına şöyle vahyetmiştir: “Dağlarda, ağaçlarda ve kurdukları çardaklarda kendine evler edin.”
69. “Sonra bütün ürünlerden ye ve Rabbinin kolaylaştırarak senin emrine tahsis ettiği yollara gir (muazzam hava boşluğunda kendine özgü yollan izleyerek yuvam bul).” Karınlarından; insanlara şifa olan farklı renklerde bir içecek çıkar. Düşünen bir toplum için, elbette bunda bir âyet vardır. 70. Allah sizi yaratmıştır; sonra da vefat ettirecektir... İçinizden bazıları ömrünün en rezil çağına ulaştırılır da bilirken bir şey bilmez olur. Şüphesiz Allah ‘mutlak ilim sahibi’dir, kudretlidir (Alîm, Kadîr). 71. Allah; rızık hususunda sizi birbirinizden üstün kılmıştır. Üstün kılınanlar rızıklannı ellerinin altındakilere vermezler ki hepsi eşit olsun. (O hâlde, mutlak güç ve yetkisini Allah niye putlara versin?! Şirkin bâtıl olduğu bu kadar aşikârdır işte!..) Yoksa Allah’ın nimetini bile bile mi reddediyorlar?! 72. Allah sizin için kendi (cinsi)nizden eşler yarattı; eşlerinizden de sizin için oğullar ve torunlar varetti; sizi tertemiz-hoş şeylerden nasiplendirdi. Böyleyken, bâtıla iman edip Allah’ın nimetini inkâr mı ediyorlar nankörce?!

0
4.0.J ^~ ^ -v*
bt Ç&DJ "û JbK?. bi* S**-J
tâ

c£jûj*y & AÜ\ ÖJJ ^ öjjuoj

^ $ S

j> II-

çnU-j bp^’^LÂ ji

^‘3^=3>aJ * ^*(\k j-üu^l U_A-X>-Î

t/JjA ^ Â^s>^y IA-İJ\ AjJJ-4

^ï^\J3[^\\^JI^)[\J CJJL1Î\

[^JLA^SJS a £*_lMj*£ü

73. Allah’tan başka, göklerden ve yerden kendilerine verecek nzkı olmayan, olsa bile veremeyen şeylere dua ediyorlar! 74. Allah için asla (put, timsal vb.) semboller ihdas etmeyin! Elbette Allah bilir; siz bilmezsiniz! 75. Allah size bir misal vermekte: Hiçbir şeye gücü yetmeyen sahipli bir köle ile tarafımızdan kendisini güzel bir nasiple nasiplendirdiğimiz için gizli-aşikâr infak eden bir zat... Bir olurlar mı bunlar? -Elhamdülillâh!- Fakat çoğu bilmez. 76. Allah iki kişiyi daha misal vermekte: Biri, hiçbir şeye gücü yetmeyen öyle bir dilsiz ki, efendisine yük; onu gönderdiği hiçbir yerden bir hayır getirmez. Bununla dosdoğru bir yol üzere gidip de adaleti emreden, bir olur mu hiç? 77. Göklerin ve yerin gaybı Allah’ındır. O (Kıyamet) saat(in)e yönelik emir ise bir göz kırpma kadar hatta daha da yakındır. Allah gerçekten her şeye kadirdir. 78. Allah sizleri analarınızın kamından hiçbir şey bilmez hâlde çıkardı ve size kulaklar, gözler ve gönüller verdi ki şükredesiniz. 79. Gök boşluğunda (Allah’ın buyruğuna) boyun eğerek uçan kuşlara bakmıyorlar mı? Onları Allah’tan başkası tutmuyor. İnanan bir toplum için elbette bunda âyetler vardır.

SI*CÛVÎ
liîl LbjUİjj l^ÇjİJ li^fe

80. Allah evlerinizden size bir huzur ve sükûnet yeri yapmış ve size hayvan derilerinden gerek göçtüğünüz gün gerekse konduğunuz gün kolayca taşıyacağınız evler; ve yünlerinden, yapağılarından, tüylerinden belli süreliğine yararlanacağınız ev eşyası meydana getirmiştir. 81. Allah, yarattıklarından sizin için gölgeler yapmış; dağlarda sığınacağınız barınaklar var etmiş; sizi sıcaktan (ve soğuktan) koruyacak elbiseler ve savaşta sizi koruyacak zırhlar meydana getirmiştir. Böylece, size olan nimetini tamamlamıştır ki teslimiyeti sadece O'na) gösteresiniz. 82. (Resulüm!) Yüz çevirirlerse, sana düşen, açık seçik iletmekten ibarettir. 83. Allah'ın nimetini pekâlâ tanıyorlar, sonra da çoğu nankörce inkâr ederek, onu tanımazlıktan geliyor.[117] 84. Her ümmetten birer şahit göndereceğimiz, sonra, nankörce inkâr edenlere itiraz izni verilmeyeceği, bir başka şans daha tanınmayacağı gün... 85. (O gün ki,) zulmedenler, azabı gördüklerinde, artık üzerlerinden ne hafifletilir ne de kendilerine süre tanınır... 86. (O gün ki,) şirk koşanlar, ortaklarını gördüklerinde; "Ya Rabbi! Bunlar, Senden başka yalvardığımız ortaklanmızdır." derler. Ama onlar; "Siz kat'iyyen yalancısınız!" diyerek sözü onlar(ın suratın)a çarparlar... 87. (O gün ki,) yalnızca Allah'a arz-ı teslimiyet ederler; çünkü uydurdukları şeyler zihinlerinden kaybolup gitmiştir; —►

f|p
^^==^>-5 AİÎOİİ 4^.f|
<2^*^ f>L>

|j>[j f|p

i hâł Uj [jl İS
f|p ^0 \|yfo
$ öjj^ü|y&Sj&Ü l ^\J/^

iSJAj

'j, ^ t S s ~~h'^-~~==ül ***'Jt "t "*** JJO

eri **< 3 û '**

ü j t \ j > *{ j C* 4Uİ

*ü * ' o ^ r j* ^p-^===düt>J*X l *

â <>* *(S* -Hf

88. inkâr edip de Allah yolundan uzaklaşanların, azabına azap katmışızdır bozuculuk edip durduklanndan dolayı! 89. Evet, her ümmete kendilerinden birini şahit gönderdiğimiz gün... (Vay hâline bu inkârcı nankörlerin!) -Ki sana da bu kitabı; her şeyi açıklayıcı olarak ve teslimiyeti yalnızca O’na) gösterenler için hidayet, rahmet ve müjde olarak indirip, seni de bunların aleyhine şahit getirdik.- 90. Allah; elbette adaleti, ihsan üzere hareket etmeyi ve yakınlara vermeyi emreder; yüz kızartıcı suçları, yadırgatıcı davranışları ve azgınlığı[118] ise yasaklar. Size öğüt veriyor ki düşünüp ders çıkarasınız. 91. Antlaşma yaptığınızda, Allah’ın ahdini yerine getirin; Allah’ı kefil kılarak sapasağlam yapmış olduğunuz yeminleri bozmayın. Yaptıklarınızı Allah elbette bilir! 92. Bir topluluğun (güç ve nüfusça) diğerinden daha ileri olmasından ötürü yeminlerinizi aranızda aldatma vasıtası yaparak “ipliğini iyice eğirip katladıktan sonra, (her seferinde tekrar) söküp bozan o kadın” gibi olmayın. Allah, onunla sizi sadece imtihan ediyor. Anlaşmazlığa düştüğünüz şeyleri O size elbette Kıyamet Günü açıklayacak. 93. Allah dileseydi, sizi bir tek ümmet yapardı. Ama O dilediğini saptırıyor, dilediğini doğru yola getiriyor. (Ama bu sonucu sizin yaptıklarınız doğurmakta;) elbette kendi işlediklerinizden sorumlu tutulacaksınız!

(^=s^jb $11 ÎJSÇS^J

o^İ1>tL;jİJİ i£/İJ

Ji^-,

ö-^-w UJJ-^» öy^' o>-)lllj <31**5^ xf,¹uj

* ■î-' »>-:?» ;> >'

1/liU *0* öjl^î_«pli===L ^

C2ı $

*ü y k ^ y * J?_Â*A** *<lS* lâ

^-Çj *Üt* **jJ jâ** *0*

<<</&*

94. Yeminlerinizi aranızda aldatma vesilesi yapmayın; çünkü sağlamca yere basmakta olan bir ayak bu yüzden kayabilir, Allah yolundan uzaklaştığınız için kötü bir azap tadarsınız! Sizin için büyük bir azap daha olur (Ahirette). 95. ‘Allah’a verdiğiniz sözü az bir pahaya değişmeyin. Bilirseniz, Allah katindakiler, sizin için kesinlikle daha hayırlıdır. 96. Sizin elinizdekiler tükenir; Allah’ın katindakiler ise sonsuzdur. Sabredenlerin mükâfatını elbette yaptıklarından daha güzeli ile ödeyeceğiz. 97. Kadın olsun, erkek olsun, her kim mümin olarak salih amel işlerse, ona hoş bir hayat yaşatırız; mükâfatlarını da yapıp ettiklerinden daha güzeli ile veririz. 98. (Resulüm!) Kur’ân’ı okurken, kovulmuş şeytandan Allah’a sığın. 99. Doğrusu; iman edenler ve sadece Rablerine güvenenler üzerinde onun hiçbir nüfuzu ve otoritesi yoktur. 100. Onun nüfuzu, sadece; onu velî edinenler ve Allah’a şirk koşanlar üzerindedir. 101. Biz, bir âyetin yerine başka bir âyet getirdiğimiz zaman, -Allah ne indirdiğini iyi bildiği hâlde- “Sen (kendi uydurduklarını Allah’a mal eden bir) müfterisin!” diyorlar. Hayır!.. Onların çoğu bilmez. 102. De ki: Onu; senin Rabbinin katından gerçeğin ta kendisi olarak Ruhulkudüs indirmektedir; iman edenlerin imanını pekiştirsin, teslimiyeti sadece O’na) gösteren kimselere de hidayet ve müjde olsun diye...

Y-J P'ÖİJ

A\ı^j*jy^jC4^JM ^-^r*
cyp\^j^\ıSjiÂA^S\ f^-p J4AJ 4^

0>-!iPs"
İs->r)$1 L-û -d \ \ 'ÜJl'j
ûi^^===ti \ ^jsî ı ts^l-şû *Ü\sdS^S
^ ^ ^'' ^f y, y ^ ^^îs\ ^i» ,^/jJÎ
0 JLJJJİ ^ ^LılJ^

<r JU İ^JÎ £ jJo Vj^rU Jj

103. Gerçek şu ki; “Ona (Kur’ân’ı) mutlaka bir insan öğretiyor” dediklerini biliyoruz! Oysa gerçeği saptırarak nispet ettikleri kişinin dili yabancı; bu (Kur’ân) ise apaçık bir Arapçadır. 104. Allah’ın âyetlerine iman etmeyenleri, şüphesiz, Allah (kolundan tutup) doğru yola getirmez. Onlara can yakıcı bir azap vardır. 105. Yalanı; Allah’ın âyetlerine iman etmeyenler uydurmaktadır asıl! Bunlardır işte yalancılar! 106. Kalbi imanla dopdolu olduğu hâlde[119] mecbur bırakılanlar dışında, her kim iman ettikten sonra Allah’ı tanımayıp göğsünü-gönlünü inkâra açarsa, işte Allah’ın gazabı bunların üzerinedir. Büyük bir azaptır bunların hakkı! 107. Bunun sebebi; onların dünya hayatını Âhirete tercih etmeleri ve inkârcı nankör bir kavmi Allah’ın (kollarından tutup) doğru yola getirmemesidir. 108. Bunlar, kalplerini, kulaklarını ve gözlerini Allah’ın mühürlediği kimselerdir. Bunlardır işte gafiller! 109. Şüphe yok ki, ‘Son Gün’de hüsrana uğrayacaklar da bunlardır. 110. Sonra senin Rabbin; baskı ve işkenceye uğratıldıktan sonra hicret eden, sonra sabrederek Allah yolunda cihad eden kimselerle birliktedir. Şüphesiz, senin Rabbin, bundan sonra da bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahim).

cl*_£.u
ÂjuAt.CJ>\k=>İ7$
\J ÇJ>S\
\ıJj& ||r|
'SjyJÂjJ i ^ ij 4JLLJİ ^=^£, p^»-L5\
LijjiyûVj f|p 2ÜİÎ
^ jSjî
J-Jâ jil»
^ ^J JA>J

111. (Ne zaman?) Herkesin; kendisi için cedelleşeceği ve herkese, ne yaptıysa eksiksiz olarak verileceği; asla haksızlığa uğratılmayacağı gün... 112. Allah; (Mekkelilerin durumunu) huzur ve güven içindeki öyle bir şehir örneği ile anlatmaktadır ki; rızkı kendisine dört bir yandan bol bol gelirken, ahalisi Allah'ın nimetini nankörce inkâr ettiği için Allah da -o ustaca yapıp ettiklerinden dolayı- onlara açlık ve korku belasını tattırmıştı! 113. Gerçek şu ki; onlara, kendilerinden bir peygamber gelmiş, fakat onu yalanlamışlardı. Zulmedip dururken azap da kendilerini yakalayıvermişti! 114. O hâlde, (ey birtakım hayvanların etini haram kılan müşrikler!*) Allah'ın size rızık olarak verdiği şeylerden helâl ve tertemiz-hoş olmak şartıyla yiyin ve -Allah'a kulluk ediyorsanız- O'nun nimetine şükredin. 115. O size; sadece ölüyü, kanı, domuz etini, bir de Allah'tan başkası adına kesileni haram kılmıştır; azıtmamak ve haddi aşmamak şartıyla çaresiz kalırsa (bunlardan bile yiyebilir); Allah bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahîm). 116. (Aslı astarı olmadığı hâlde) dillerinizin yalan yere nitelendiregeldiği şeyler için; "Şu helâldir; bu haramdır" demeyin; Allah adına yalan uydurmuş olursunuz. Allah adına yalan uyduranlar ise asla iflah olmaz! 117. Sadece az bir zevk... Oysa can yakıcı bir azapları var! 118. Sana daha evvel anlattıklarımızı,** evet, Yahudilere haram kılmıştık... jj Ama onlara Biz zulmetmemiştik, onlar kendi kendilerine zulmediyorlardı. S

Bkz. Mâide: 103; En'âm: 118-121, 136-139, 143-146; Yûnus: 59.
Bkz. En'âm: 146.

i

y

\ (J&J Q\J 4js\yı)~>3

JcV-'di L^=»

|l \ yt>

|l c>! -u lj A^\Oİ $

119. Hem senin Rabbin; kötülüğü, bilmeyerek işleyip de bundan sonra dönüş yaparak kendini ıslah edenlerle birliktedir. Senin Rabbin, bundan sonra da gerçekten bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahim). 120. Şüphesiz, İbrahim tek başına bir ümmetti; Allah'a gönülden itaat eden, samimi bir muvahhit idi. Müşriklerden de değildi... 121. O'nun nimetlerine şükrederdi. Çünkü O, onu derleyip kendine getirerek, dosdoğru bir yola iletmişti. 122. Biz ona dünyada iyilik verdik; ama o Âhirette de salihlerdendir elbette. 123. Sonra sana; "Samimi bir muvahhit olan, müşriklerden olmayan İbrahim'in dinine uy" diye vahyettik. 124. (Yine haram yiyecek bağlamındaki o) Cumartesi yasağı da sadece; o gün hakkında anlaşmazlığa düşenlere konulmuştur. Senin Rabbin; ihtilâf edegeldikleri şeyler hakkında şüphesiz Kıyamet Günü aralarında hâkimlik edecektir. 125. Sen, Rabbinin yoluna hikmetle ve güzel öğütle davet et; onlarla en güzel şekilde tartış. Şüphesiz senin Rabbin, (Yahudiler ve Müslümanlar olarak) kendisinin yolundan kimin saptığım daha iyi bilir; doğru yolda olanları da en iyi O bilmektedir. 126. Cezalandıracak olursanız, sadece cezalandırıldığınız kadarı ile cezalandırın. Ama sabrederseniz, sabredenler için elbette bu daha hayırlıdır. 127. Sabret; senin sabnn tamamen Allah'ın sayesindedir. Onlar(ın yaptıklarıma üzülme... Kurdukları 'tuzak'lardan dolayı için daralmasın. 128. Allah elbette müttakılerle ve ihsan üzere hareket edenlerle beraberdir.[120]

ıfUjA Llül*ı ^j^^\^li\JA

Xr#=J ö/^

ılı© ÜL2£<> llji

c>^v'(^(j.x>ı*lll^ll^j\ti W5<^)(j-;(j|'_'.ı-_^j

l^-^J *W ^ ^ İA^== V^lc. yil3 OfCj^

ü —=^i&

J ^ y 4 ^ pSoj A Jıjlj

^“.‘ı ...■w-t j|

J\\jLi-jJj^=t-ft.jÇjîjtlid }_j->$\jSj

i/~^> \^J\jjÇ^J \“j~* Jjİ e_>1I*-:>Lİ=»

17- ISRA SURESİ

{Mekke ’de; hicretten önce indirilmiştir. 111 â)>ettir.J

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Her tür eksik ve kusurdan münezzehtir o Zat ki; -kendisine birtakım âyetlerimizi gösterelim diye- kulunu geceleyin Mescid-i Haram’dan çevresini mübarek kıldığımız Mescid-i Aksa’ya götürmüştür. O’dur gerçekten işiten, gören (Semî\ Basîr). 2. Musa’ya kitabı verdik ve onu İsrailoğulları için kılavuz kıldık ki; “Beni bırakıp başkasını vekil edinmeyin.” 3. “Ey Nuh ile beraber taşıdığımız kimselerin zürriyeti!” diyerek... ki o gerçekten, çok şükreden bir kul idi. 4. Ve kitapta İsrailoğullarma; “Siz yeryüzünde iki kez bozuculuk yapacak; azdıkça azacaksınız!” diye hükmettik. 5. Bu ikisinden ilkinin vadesi gelince, üzerinize çok güçlü ve acımasız kullarımızı gönderdik; evlerin arasına kadar girip köşe bucak (Yahudi) aradılar!.. Bu, gerçekleşmiş bir vaattir. 6. Bundan sonra sizi, tekrar onlara galip getirdik; mallar ve oğullarla size yardım ederek sayınızı artırdık. 7. İhsan üzere hareket ederseniz, kendinize iyilik etmiş olursunuz; yok, kötülük ederseniz, o da kendinizedir. Çünkü (o iki bozuculuktan) sonuncusunun vadesi gelince, yüzünüzü karartsınlar, ilk defa girdikleri gibi yine Mescid’e girip ele geçirdikleri her yeri harabeye çevirsinler diye (yine üzerinize güçlü ve acımasız kullar göndeririz)!..

(Jp
0 £j1 Xx-1

Aj}'f-[Xx>rj (J\İJ)*
^ -L-C- jl^Ü f
J^=j f^I 4lİ^a9£ CJLX\J (jC.lîi
bl^=> ju-lŞİ çyjü ĞJJ&
^Qc' ^ {^?a~>.)J* i ipıı* <cüj
S^aAİl^ ^
'-i-^*-P (S»- CAJÂ** SL»_> ılş>=“^ jjj ujb j^\
lySj^^aA l^â/U İ>_jİ (j\ b^j\ \
CL/t\£\jb\^j İ^JöV^j/'-Xâ JjİÎ^^Cjp-ıİ

8. Rabbiniz belki size mer-
hamet eder; ama siz döner-
seniz, Biz de döneriz; Biz
Cehennem’i inkârcı nankörle-
re zindan kılmışızdır. 9. Şüp-
hesiz bu Kur’ân, en doğru ola-
na götürür ve salih amellerde
bulunan müminlere büyük bir
mükâfat olduğunu kendilerine
müjdeler. 10. Şunu da bildirir
ki, Biz; Âhirete iman etmeyen-
lere can yakıcı bir azap hazır-
lamışadır. 11. İnsan, şer için
hayrı istercesine- dua eder;
çok acelecidir insanoğlu! 12.
Biz gece ile gündüzü iki âyet
kıldık ve gerek (çalışıp kaza-
narak) Rabbinizin lütfundan
isteyesiniz gerekse yılların
sayısını ve hesabı bilesiniz diye gece âyetini silip, gündüz âyetini aydınla-
tıcı kıldık. Biz her şeyi uzun uzadıya açıklamışızdır. 13. Her insanın (talih)
kuşunu kendi boynuna dolamışızdır. Kıyamet Günü, karşısına açılmış bir
kitap çıkarırız (ve deriz ki:) 14. “Oku kitabını! Bugün, hesaba çekici olarak
sen kendi kendine yetersin!” 15. Kim doğru yola gelirse, kendisi için gelmiş
olur; kim de saparsa, kendisi aleyhine sapmış olur. Üzerinde yük bulunan hiç
kimse başkasının yükünü çekemez. Peygamber göndermedikçe azap etmiş
değilizdir Biz. 16. Bir şehri helâk etmek istediğimiz zaman, oranın koda-
manlarına[121] emrederiz, fakat (emrimizi dinlemeyip) orada fasıklık ederler!
Bunun üzerine, haklarında azap sözü kesinleşir; Biz de orayı yerle bir ederiz.
17. Nuh’tan sonra nice nesilleri helâk ettik! Hiç kimse, senin Rabbin kadar
kullarının günahlanndan haberdar, onları görmekte değildir.

* mm YAİ mm

L* uLc.

* ^ UyJu ['•fc,

öl^==> »j->3\

i^r%3 Jax>

jX. ^

j}

o**>[3 lAJJ-^==VJ£ L_$J Jâ J 'ilj (jt

Jîj 3^-^ J 5i \^-L>-L4İ

18. Kim peşin gelecek olan (dünyalığ)ı istiyorsa, kendisine -yani, dilediklerimize- dilediğimizi hemen orada veririz; sonra ona öyle bir i Cehennem hazırlarız ki kötülenmiş ve koğulmuş pö olarak oraya girer. 19. Kim de Âhireti isteyip bir mümin olarak orası için gerekli çabayı gösterirse, işte bunların çabası mutlaka değerlendirilir; karşılığı verilir. 20. Her birine; bunlara da onlara da Rabbinin ‘ver’gisinden ulaştırırız. Çünkü senin Rabbinin vergisi yasaklı değildir. 21. Bak, onları nasıl birbirine üstün kılmışız. Ama dereceler bakımından da, (insanı) üstünleştirme bakımından da elbette Âhiret daha büyüktür. 22. Allah’la beraber başka bir tanrı ihdas etme; yoksa yerilmiş ve terk edilmiş olarak kalakalırsın! 23. Senin Rabbin şuna da hükmetmiştir ki; kendisinden başkasına kulluk etmeyesiniz, ana babanıza iyi davranasınız... Onlardan biri veya her ikisi senin yanında yaşlılığa erecek olurlarsa, onlara “Öf!” bile deme, onları azarlama. Ve her ikisine de efendice sözler söyle. 24. Onlara merhametten alçakgönüllülük kanadını ger ve de ki: “Ya Rabbi! Onlar beni küçükken yetiştirdikleri gibi sen de onlara merhamet et.” 25. Gönlünüzdekileri Rabbiniz daha iyi bilir; salihlerden olursanız, O, kendisine dönenleri elbette bağışlayıcıdır. 26. Yakınlara da hakkını ver, düşküne de, yolda kalmışa da... Ama saçıp savurma. 27. Çünkü saçıp savuranlar, ‘şeytan’ların kardeşleridir. Şeytan ise Rabbine karşı pek nankördür.

4 ' — J Ü İ laJİ LJ> Jla
^ İÂr^J $ ö
1 \yjj j\ Jjsjt
d°j^<y «jfjü' 4O^İJ

28. Rabbinden beklediğin bir rahmeti elde etmek için onlardan yüz çevirmek durumunda kalırsan, onlara hiç olmazsa gönül alıcı tatlı bir söz söyle.

29. Elini ‘boynuna asılı’ hâle getirme, onu büsbütün de açma. Yoksa oturursun; kınanmış, acınacak duruma düşmüş vaziyette! 30. Şüphesiz senin Rabbin, rızkı; dilediklerine genişletmekte - daraltmaktadır. O, kullarından gerçekten haberdardır, onları görmektedir (Habîr, Basîr). 31. Açlık korkusuyla çocuklarınızı öldürmeyin; onları da sizi de Biz rızıklandırıyoruz. Onları öldürmek, şüphesiz büyük bir yanlıştır. 32. Zinaya yaklaşmayın; zira o, yüz kızartıcı bir suçtur, yol olarak da, kötüdür. 33. Allah’ın saygın kıldığı cana kıymayın; hakka hukuka dayalı olursa başka... (Buna karşılık, kan dâvası da gütmeyin! Çünkü) kim zulmedilerek öldürülürse, Biz, onun velîsine bir yetki vermişizdir, o hâlde, öldürmede aşırı gitmesin. Şüphesiz o, yardıma mazhar bulunuyor (Hak da hukuk da onun arkasındadır; kendisini haksız hâle getirmesin). 34. Erginlik çağına gelinceye kadar yetimin malına yaklaşmayın; ancak en güzel şekilde olursa başka... Ahdi yerine getirin. Şüphesiz ahit, sorumluluk doğurur. 35. Ölçtüğünüz zaman, ölçüyü tam tutun ve dosdoğru ölçekle tartın. Bu, daha hayırlı ve neticesi itibariyle daha güzeldir. 36. Hakkında bilgi sahibi olmadığın şeyin ardına düşme; çünkü kulak olsun, göz olsun, kalp olsun bütün bunlardan sahibi sorumlu tutulacaktır. 37. Yeryüzünde kibirlenerek yürüme; şüphesiz, ne yeri yarabilirsin, ne de boyca dağlara ulaşabilirsin. 38. Bunların tamamı -yani kötü olanları- Rabbinin katında beğenilmeyen şeylerdir.

un

39. Bu (gerekçeli emir ve yasaklar, Rabbinin sana vahyettiği hikmetlerdendir. Allah'la beraber tann ihdas etme; yoksa kınanmış ve kovulmuş olarak Cehennem'e atılırsın. 40. Demek. Rabbiniz sizi seçkin kılıp oğlan çocuklannı size verdi, kendisi ise meleklerden kız çocukları edindi hâ?! Siz gerçekten, büyük bir söz söylüyorsunuz! 41. Gerçek şu ki; Biz bu Kur'ân'da aynı temalan farklı üsluplarla dile getirmekteyiz... ki düşünüp ders çıkarsınlar. Fakat bu, onlann sadece kaçışını artırıyor! 42. De ki: Bunların dediği gibi Allah'la beraber birtakım tanrılar bulunsaydı, o zaman, mutlak hükümranlık tahtının sahibine bir yol ararlar (ve mutlaka, O'nunla çekişecek bir vesile bulurlar)dı. 43. O, bunların söylediklerinden münezzehtir, aşkındır. 44. Yedi gök, Arz ve bunların içinde kim varsa O'nu tenzih ve takdis eder. O'nu hamd ile tenzih ve takdis etmeyen hiçbir şey yoktur; ama siz onların tenzih ve takdisini anlayamazsınız. Şüphesiz O; Halîm'dir, bağışlayıcıdır. 45. Kur'ân'ı okuduğun zaman, seninle Âhirete iman etmeyenlerin arasına gizli bir perde koymaktayız. 46. Evet, onu anlarlar diye kalplerinin üzerine kabuklar, kulaklarına da bir ağırlık koymaktayız. Sen, Kur'ân'da Rabbini tek olarak zikrettiğin zaman, arkalarını dönüp kaçar giderler! 47. Biz onların, seni dinlediklerinde neye kulak verdiklerini çok iyi biliriz! Gizlice toplandıklarında da... Hani; "Siz sadece; büyülenmiş bir adamın peşinden gidiyorsunuz!" diyorlardı ya zalimler! 48. Bak, senin için ne tür temsiller getiriyorlar!.. Dalâlete bu yüzden düştüler; bir daha da doğru yolu bulamıyorlar. 49. Ve dediler ki: "Biz bir kemik yığınına ve ufalanmış toprağa dönüştüğümüzde, yeni bir yaratılışla yeniden mi diriltilecekmişiz?!"

/>>■ s > -

oLs 'jJj üV

lijj \Jj

Y\oy>^>öj^ÛİâJ\ JJÂJij.
1J (iuS/

.» * ^ ^ ^ /v <

jr* jJf&a* iS Ji Jâ&J^

jl Jâ^A<£* ^4

t>-“^| ^ 1 û} j^üj ^AJ (j'la-.tJI

fâ & jj ^ *}L~=j j^o S Z

ıi!j£ JÜİLSJ \j OjUJli\(j^j

^^ıj£>l*-ej jüft J\ Ji ^ £j?j J lİŞUj

bj-^-ö^cd.) >^\j£'1\\r^\j£'^^J^\}£jAİ*J>-^)

j^'S jl^G»xL UitCto^ûjJ» jl

50. De ki: İster taş olun, ister demir... 51. Veya gözünüzde büyüttüğünüz herhangi bir varlık!.. “Bize kim yeniden hayat verecekmiş?!” diyecekler. “Sizi ilk defasında yaratmış olan” de. Sana başlarını sallayarak; “Ne zaman olacakmış bu?!” diyecekler. De ki: Muhtemelen, yakındır...

52. O’nun sizi çağıracağı, sizin de hamdederek O’nun davetine uyacağınız gün... ki (o gün, dünyada) çok az kalmış olduğunuzu zannedersiniz. 53. Kullarıma söyle de; en güzel olanı söylesinler. Çünkü şeytan aralarına fesat sokar; şeytan, insan için apaçık bir düşmandır. 54. Rabbiniz sizi daha iyi bilir; dilerse size merhamet eder, dilerse size azap eder. Biz seni onlann üzerine vekil göndermedik. 55. Senin Rabbin göklerde ve yerde olanları daha iyi bilir. Gerçek şu ki; Biz, peygamberleri birbirlerine üstün kıldık. Davud’a da Zebur verdik. 56. De ki: O’ndan başka tanrılık atfettiğiniz şeyleri çağırın... Herhangi bir sıkıntınızı kaldırmaya da değiştirmeye de güçleri yetmez.

57. O çağırdıkları şeyler; Rablerinin rahmetini umup azabından korkarak “Hangimiz O’na daha yakın olacağız!” deyip O’na götüren vesileyi ararlar. Zira, gerçekten ‘sakmılmaya değer’dir senin Rabbinin azabı! 58. Hiçbir şehir yoktur ki Kıyamet Günü’nden önce Biz onu helâk edecek veya şiddetli bir azapla azap edecek olmayalım. Bu, kitapta yazılı bulunmaktadır.

J?Cî '-İ-IJJ ûjv-Lİ]

59. (İstedikleri) o mucize(vî
afet)leri göndermekten Bizi
alıkoyan, öncekilerin onları ya-
lanlamış olmasından başka bir
şey değildir. Meselâ, o dişi de-
veyi Semud'a aydınlatıcı olarak
vermiştik, fakat ona zulmetti-
ler! Oysa Biz mucizeleri sadece
korkutmak için gönderiyoruz.
60. Hani sana da; "Şüphesiz,
senin Rabbin insanları (azabı
ile) kuşatmış bulunmakta!" de-
miştik; sana (miraçta) gösterdi-
ğimiz o 'vizyon'u ve Kur'ân'da
lânetlenen ağacı da sırf insanlar
için imtihan vesilesi kılmıştık.
Biz onları korkutuyoruz; ama
bu onlara büyük bir azgınlık-
tan başka bir şey katmıyor. 61.
Hani, meleklere; "Adem'e secde
edin." demiştik; onlar da secde etmişlerdi, iblis müstesna... O demişti ki: "Ben
(ki ateşten yaratılmış ulvî bir varlığım), Senin çamurdan yarattığın şeye secde
eder miyim?!" 62. "Benden değerli kıldığın şeye bak! Beni Kıyamet Günü'ne
kadar geciktirirsen, pek azı müstesna, onun neslini tamamen avucumun içine
alınm!" 63. Dedi ki; "Haydi git; onlardan her kim sana uyarsa, sizin cezanız
kesinlikle Cehennem'dir; hem de tam bir ceza olarak!.." 64. "Onlardan gücünün
yettiğini sesinle yerinden oynat; süvari ve piyadelerinle üzerlerine giderek on-
ları kendine meylettir; onların mallarına ve çocuklarına ortak ol; ve onlara (bol
bol asılsız) vaatlerde bulun!" -Nitekim Şeytan, onlara, sadece aldatıcı vaatlerde
bulunuyor.- 65. "Şüphesiz, Benim (halis/muvahhid ve mütevekkil) kullarımın
üzerinde senin hiçbir nüfuz ve otoriten yoktur. Vekil olarak da senin Rabbin ye-
ter." 66. Sizin Rabbiniz O'dur ki; lûtfundan (rızık) arayasınız diye gemileri sizin
için denizde yüzdürür; size karşı gerçekten merhametlidir (Rahîm).

«ilû «-jî Jlî Jlî

J Sçj -ûijS/ ij

ŞlS Ij* cJ! (j

üU^«Ut *tK>*

$ 11^ t».

li^Aî <lS/*-1 î; b 4^3 d)t>^uL»î ^Li==>j

^U^sİ^AÂjpJi $

oj^s^o^jıLi

f|p ^^ÛJ^LLS[>>4^^==

j*5^== û|jf|p!>Lw *b-*$\ <J*

f|p ^Li^üjÂiiv ılrj

0 £iılii^i^=>5

1^1 lA-^bJ^frıili-Utf.*^

67. Denizde başınıza bir sıkıntı gelince, yaşardıklarınızın hepsi zihninizden kaybolur; sadece O kalır. Ama O sizi kur*l* tanp karaya çıkardığıng|||g da yüz çevirirsiniz! Çok teıll nankördür insanoğlu!..

68. Peki, O'nun; sizi kara tarafında yere batırmayacağından ya da başınıza taş yağdırmayacağından emin misiniz?! Sonra bir vekil de bulamazsınız kendinize! 69. Yoksa siz; inkâr etmenizden dolayı O'nun sizi tekrar oraya döndürerek üzerinize kırıp geçiren bir fırtına gönderip, sizi suda boğmayacağından da mı eminsiniz?! Sonra, Bizden öcünüzü alacak birini de bulamazsınız! 70
70. Evet, Biz, Adem'in oğullarına değer verdik; onları karada ve denizde (çeşitli araçlarla) taşıdık; tertemiz nimetlerden rızıklandırdık ve yarattıklarımızın çoğundan üstün kıldık. 71. Herkesi kendi amel defteri (yani, sicili ve karnesi) ile birlikte çağıracağımız gün; amel defteri sağından verilmiş olanlar defterlerini kıvançla okurlar ve kendilerine kıl kadar haksızlık edilmez. 72. Her kim de burada (yani dünyada) 'kör'se, Âhirette de kördür; yol bakımından da daha sapkındır. 73. (Resûlüm!) Bunlar az daha "Bizim sana vahyettiğimizden başka şeyler uydurup Bize isnat edesin" diye seni ay artacaklardı! -Seni ancak o zaman dost edineceklerdi! - 74. Gerçek şu ki; şayet sana sebat vermemiş olsaydık, sen de az da olsa onlara meyletmiştin! 75. Ama o zaman, Biz de sana hem hayattakinin hem de ölümden sonrakinin (yani, dünyevî ve uhrevî azabın) katmerlisini tattırırdık! Sonra kendini Bize karşı koruyacak birini de bulamazdın!

76. Bunların seni yerinden yurdundan koparıp seni oradan çıkarmalarına ramak kaldı! Ama o zaman, kendileri de senin ardından çok az bir süre kalabilirler! 77. Senden önce gönderdiğimiz peygamberlerimizle ilgili (ilahi) kanun üzere... ki Bizim kanunumuzda değişiklik bulamazsın. 78. (O hâlde, bu çetin şartların üstesinden nasıl gelebiliriz dersen...) Güneşin batıya yönelmesinden gecenin kararmasına kadar namaz kıl. Özellikle (uzun uzun Kur'ân okuduğun) sabah namazını... Zira sabah namazı şahitlidir. 79. Geceleyin de -sana mahsus fazladan bir ibadet olmak üzere- onunla (yani Kur'ân ve namazla) uykunu böl. Bakarsın, Rabbin seni (kendi ayakların üzerinde, kendin olarak var olabileceğin) 'hamd' etmeye değer bir yere gönderir. 80. Ve de ki: Ya Rabbi! Beni gireceğim yere hayırlısıyla sok; çıkacağım yerden de hayırlısıyla çıkar. Ve bana katından bir destek, bir güç bahşet. 81. De ki: Hak geldi, bâtıl can çekişmekte! Çünkü bâtıl can çekişmeye mahkûmdur. 82. Böylece, Kur'ân'dan müminler için (gönüllerdeki endişe ve üzüntüye) şifa verecek, mahza rahmet olan öyle (müjdeli) âyetler indirmiş oluyoruz ki, zalimlerin sadece hüsranını artırır bunlar! 83. İnsana nimet verdiğimizde, (şükredeceğine) yüz çevirip yan çizer. Başına bir kötülük geldiğinde ise tam bir karamsara dönüşür. 84. De ki: Herkes kendi değer yargısına göre hareket eder; kimin daha doğru yolda olduğunu en iyi bilen ise sizin Rabbinizdir. 85. Sana (vahyin kaynağı olan) ruhu soruyorlar. De ki: Ruh, benim Rabbimin 'emr'indendir; (ey soru sahipleri! Bu konuda) size çok az bilgi verilmiştir. 86. (Resulüm!) Dileseydik, sana vahyettiklerimizi götürürdük. Sonra o hususta Bize karşı kendine bir vekil de bulamazdın.

[>jl£=»ölj
İİİ. *0*-y I %
La Lâ» 4İâli
û\-& 1 bLi oüj j Lj

\jyj==> (iAlic. ^

^ İJA ı

0^j->j \ } j \ ö t ^ Œ>λ

jS L\j L J j o liAİâji

y*j\.

oi&jJİjİ

İPUJAİ .» *« +*A <X

87. Rabbinden bir rahmet olursa, başka... Şüphesiz O'nun sana karşı lûtfiı daima büyük olmuştur. 88. De ki: İnsanlar ve cinler bu Kur'ân'ın benzerini ortaya koymak üzere bir araya gelseler, birbirlerine yardımcı da olsalar, onun benzerini ortaya koyamazlar. 89. Gerçek şu ki; Biz bu Kur'ân'da her tür temsili farklı üsluplarla verdik insanlara. Ama insanların çoğu nankörce inkâr etmekten başka bir seçeneğe rıza göstermedi! 90. Ve dediler ki; "Sen bize yerden bir kaynak fışkırıncaya kadar sana iman etmeyeceğiz." 91. "Veya hurmalık * 92
ve üzüm bağların olmalı; aralarından da şarıl şarıl ırmaklar akıtmalısın."
92. "Yahut iddia ettiğin gibi göğü üzerimize parça parça düşürmelisin veya Allah'ı ve melekleri karşımıza getirmelisin." 93. "Yahut da altından bir evin olmalı veya göğe yükselmelisin... Oradan bize, (elimize alıp) bizzat okuyacağımız bir kitap indirinceye kadar da senin (miraçta göklere) yükseldiğine iman etmeyiz!.." De ki: Rabbimi tenzih ederim! Ben 'elçi olarak gönderilmiş bir beşer'den başka bir şey değilim. 94. İnsanlara bir kılavuz geldiğinde onları iman etmekten alıkoyan; "Allah elçi olarak bir beşer mi göndermiş?!" demelerinden başka bir şey değildir. 95. De ki: Yeryüzünde, orayı yurt edinerek dolaşan melekler bulunsaydı, Biz onlara elçi olarak gökten elbette melek indirirdik. 96. De ki: Benimle sizin aranızda şahit olarak Allah yeter. Şüphesiz O; kullarından haberdardır, onları görmektedir (Habîr, Basîr).

YU *mm*®

97. (Hidayet kimsenin tekelinde değildir.) Allah kimi doğru yola getirmişse, doğru yolda giden odur. Kimleri de saptırıyorsa, onlar için O'ndan başka j velî bulamazsın. Biz on- *JML* lan Kıyamet Günü kör, dilsiz ve sağır olarak yü- t§i§p züstü haşrederiz! Sığmaklan da Cehennem'dir...

Lıia£-!j£İi *A* Q lij Limiti 'ül'i

î I ı^U-ı^jjî

Ne zaman sönmeye yüz tutsa, alevini artırınz. 98. Cezaları budur; çünkü âyetlerimizi nankörce inkâr edip; "Biz bir kemik yığınına ve ufalanmış toprağa dönüştüğümüzde, yeni bir yaratılışla yeniden mi diriltilecekmişiz?!" derlerdi. 99. Hâlâ öğrenmediler mi ki; gökleri ve yeri yaratan Zat, kendilerinin (uhrevi) benzerini yaratmaya da kadirdir?! Ama onlar için, şüpheye mahal bulunmayan bir ecel takdir etmiştir. Buna rağmen, nankörce inkâr etmekten başka bir seçeneğe nza göstermedi zalimler! 100. De ki: Eğer Rabbimin rahmet hâzinelerine siz sahip olsaydınız, 'İnfak ederiz de tükenir!' korkusuyla onlan sımsıkı elinizde tutardınız. Çok cimridir insanoğlu! 101. Gerçek şu ki; Biz Musa'ya dokuz tane apaçık mucize verdik. Sor İsrailoğullanna; hani, (Musa) onlara gelmişti de Firavun kendisine; "Ey Musa! Ben, senin gerçekten büyülenmiş olduğun kanaatindeyim." demişti. 102.0 da demişti ki: "Aslında, sen bunları göklerin ve yerin Rabbinin, gözlerinizi açacak birer gösterge olarak indirmiş olduğunu biliyorsun. Ey Firavun! Ben de senin gerçekten mahvolacağın kanaatindeyim!" 103. Bunun üzerine onlan yeryüzünden söküp atmak istedi; Biz de onu ve beraberindekileri hep birlikte suda boğduk!.. 104. Onun ardından İsrailoğullanna dedik ki; "Haydi, yerleşin o topraklara! (Surenin başında sözü edilen o iki bozuculuktan) sonuncusunun va'desi geldiğinde, (Yahudiler olarak) hepinizi bir araya getireceğiz."

®/u ü lii JVA H!*

<İİİW l> OjUJlî \ ÇJ

ofjy *â* J*JLB* ^

<3i *öt-* *ö*-3*

1 *öc-j* «-U-lili *QO*jY 1

$ [dtL^jı»j \j ^1-i

jj-^1*1 ı ^ i ' ö û j i

jl^[tj j^>w-j_ji>J ÖİÎ JS^Ö

>» "s'*?'-, 'rir,'> ?^yj ^ *yûJ lijJ^j

o (j *iij ^liLl ftlJL-V I

^ jjUj Jîj ^ !Asır-diî.'i c*î

&&İÎÎ& ~ür '

105. Biz onu gerçek olarak indir-
dik; o da gerçek olarak nazil oldu.
Seni de ancak müjdeci ve uyarı-
cı olarak gönderdik. 106. Ayrıca,
Kur'ân'ı insanlara yavaş yavaş
okuyasın (öğrendiklerini hazmet-
İ sinler) diye onu 'parça'lara
ayırdık ve peyderpey in-
İ3 dirdik. 107. De ki: Siz
buna ister iman edin, ister iman
etmeyin! Bundan önce kendile-
rine ilim verilenler, o kendilerine
okunduğunda, yüz üstü secdeye
kapanıyorlar. 108. "Rabbimizi
tenzih ederiz; Rabbimizin va'di
elbette yerine gelecekti!" diyor-
B lar. 109. Evet, ağlayarak yüz
üstü yerlere kapanıyorlar
ve huşûlannı artırıyor bu (kitap).
110. De ki: (Allah'a yakarırken)
ister Allah diye çağırın, ister Rah-
man diye çağırın; hangisi ile çağı-
rırsanız çağırın (fark etmez; çün-
kü) en güzel isimler O'na aittir...* Dua ederken sesini ne çok yükselt ne de iyice kıs;
ikisinin arasında bir yol tut. 111. "Hamd o Allah'a mahsustur ki; çocuk edinmemiş-
tır. hükümranlığında ortağı yoktur; düşkünlükten kaynaklanan bir velîsi de yoktur."
de... Ve tekbir edebildiğin kadar tekbir et O'nu... (Büyüklüğünü haykır...)

18- KEHF SÛRESİ

{Mekke'de; hicretten önce indirilmiştir. 110 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1-3. Hamd o Allah'a mahsustur ki; kuluna bu kitabı hiçbir eğrilik bırakmadan dosdoğru bir şekilde indirmiştir. Ta ki, O'nun katından gelecek şiddetli bir azaba karşı (insanları) uyarsın, salih amel işleyen müminlere de ebediyen kalıcı oldukları güzel bir mükâfat olduğunu müjdelesin. 4. Özellikle; "Allah çocuk edindi!" diyenleri uyarsın.

Nitekim Allah Teâlâ, Kur'ân'da yaklaşık 150 isim-sıfatla anılmıştır.

Ü! ^9^"ılfj

O !^ıi-^ı^£5ju£j t] j ^

^(üij^lji;'^J (jj iş

'■Hkf*-A£ ^ lUŞJÛ^

.«łlı^jjbjij l^lliÂ ^*1—5 jj^o-4^

I^ÎLkkı li^bl» JJJ i4^1=^î>^ı^iy^ J

>-4-^ >^y t» XP Â_$JÌ * 2^j/> *öt* ıü_^

;PjÎ\j£<I5_Â*^>*-Î(P-^'l>*J>^tPÎai_lî '

5. Çünkü bu konuda ne onların ne de 'peder'lerinin bir bilgileri vardır; bu, (mesnetsizce) ağızlarından çıkan büyük (!) bir sözdür. Tamamen yalan söylemektedirler! 6. (Resulüm!) İşbu söze iman etmediler diye üzüntünden, arkalarından neredeyse kendini paralayacaksın. 7. Şüphesiz Biz, yeryüzündeki şeyleri oranın süsü kıldık ki, kimlerin daha güzel amel işlediğini sınay(ıp, amel sahipleriyle birlikte gör)elim... 8. Şüphesiz Biz, onun üzerindekileri kuru bir toprak hâline getireceğiz. 9. Yoksa sen, 'mağara'dakilerin; o kitabedekilerin[122] Bizim (ArzTa ilgili bu doğal) mucizelerimizden daha ilginç olduğunu mu sandın? 10. Hani, o yiğitler 'mağara'ya sığınmışlardı da; "Ya Rabbi! Bize katından bir rahmet ver de içinde bulunduğumuz şu durumdan bize bir çıkış yolu göster" demişlerdi. 11. Biz de 'mağara'da kulaklarına yıllarca engel koymuş (onları uyutmuştuk. 12. Sonra onları dirilttik ki, iki taraftan hangisi bunların beklediği süreyi daha iyi hesaplamakta, görelim. 13. Onların başından geçenleri şimdi sana gerçek hâliyle anlatacağız: Bunlar öyle yiğitlerdi ki; Rablerine iman etmişler. Biz de onların hidayetini artırmış; 14. kalplerini pekiştirmiştik... Hani kıyam edip de şöyle demişlerdi: "Bizim Rabbimiz göklerin ve yerin Rabbidir; biz O'ndan başkasını tann diye çağırmayız; aksi takdirde gerçekten saçmalamış oluruz!" 15. "Şu kavmimiz Allah'tan başka birtakım tanrılar edinmişler! Bunlara dair güçlü bir kanıt getirseler ya! Uydurduğu yalanı Allah'a isnat edenden daha zalimi olabilir mi?!"

i»ı j 11jLlKi;j *■ *0*

(J>uâ ^İ^Jfcj *t>f^>jjû C^^YiVj* JUİ)\

’>—-^ 'j-G-6

lıı^L^piJ (§J ılj^ûj^'lijjiü.

\ o\i j^4^Cw_**jo**yşj

^.u^=»j ^ 14^ ^^oıııjj v^

•y

J^j\(JWo_OJb ^Cîjj>^'■=>.

j>-*-^Nj c-ikk-J j ı3_^/ p -=^SLjâ l>l_*k

16. (Neticede, birbirlerine) “Madem onlardan ve -Allah dışında- bütün taptıklarından uzaklaştınız, o hâlde ‘mağara’ya sığının ki Rabbiniz sizin için rahmetini yaysın ve size uygun bir ortam hazırlasın.” (dediler.) 17. Onlar ‘mağara’nm iç kısmında iken, güneşin; -doğduğunda- ‘mağara’ larının sağ tarafına yöneldiğini, battığında da onları sol tarafa doğru makasladığını görürdün... Bu, Allah’ın âyetlerindendir. Allah kimi doğru yola getiriyorsa, doğru yolda giden odur; kimi de şaşırtırsa, artık onun için yol gösterici bir velî bulamazsın. 18. Uyudukları hâlde, onları uyanık sanırdın; onları sağa sola çeviriyorduk, köpekleri de ön ayaklarını eşiğe uzatmıştı. Onları görseydin, için korkuyla dolar ve yanlarından kaçardın. 19. Onları bu şekilde uyandırdık ki (bu acayip durumlarına bakarak) kendi aralarında soruştursunlar... Nitekim içlerinden biri; “Ne kadar kaldınız?” dedi. “Bir gün veya daha az bir müddet kalmışızdır” dediler. “Ne kadar kaldığınızı Rabbiniz daha iyi bilir. Şimdi, şu paranızla birinizi şehre gönderin de hangi yiyecek daha nezih diye araştırsın ve size ondan rızık getirsin. Bir de, aman nazik davranıp sizi hiç kimseye hissettirmesin” dediler.* 20. “Çünkü sizi ele geçirecek olurlarsa, sizi ya taşlayarak öldürürler ya da dinlerine döndürürler ki o takdirde asla iflâh olmazsınız.”

Türkçe mantığında buradaki tüm ‘siz’leri ‘biz’ diye düşünmek gerekmektedir.

bjûri ilikle—

21. Böylece, insanları onlar- î^j lii
dan haberdar ettik ki; Allah’ın
va’dinin gerçek olduğunu ve
(Kıyamet) saat(in)den şüphe
edilmemesi gerektiğini bilsin-
ler... O arada, bunların hakkın-
da çekişerek; “Üzerlerine bir
bina kurun!” dediler. -Bunla-
rın kim olduğunu Rableri daha
iyi bilir.- Sözlerini dinletenler
ise; “Onların mağarasının üs-
tünde mutlaka bir secdegâh /s,"* \ "'i'*' ' -
edineceğiz!” dediler. 22. Şim-
di, diyecekler ki: “(Bunlar) üç yüj ^
kişidir; dördüncüleri köpekle-
ridir.” “Beş kişidir; altıncıları
köpekleridir” de derler... Gay-
bı taşlamasına... “Yedi kişidir,
sekizincileri köpekleridir” de
derler. Sen de ki: Onların sayı-
sını Rabbim daha iyi bilir. Onları birkaç kişiden başkası bilmiyor. O hâlde,
onlar hakkında, göstermelik yüzeysel bir tartışma dışında, kimseyle tartışma
ve onlar hakkında hiç kimseden bilgi isteme. 23. Bir şey hakkında da; “Ben
bunu yarın mutlaka yapacağım!” deme. 24. Allah dilerse, başka... (diyerek
ihtiyatlı ol. Bunu) unuttuğunda da Rabbini an ve “Umarım, Rabbim beni
doğruya bundan daha yakın olana eriştirir” de. 25. “Mağaralarında üç yüz-
yıl kaldılar” (da diyecekler...) ve buna (kameri takvimde) dokuz (yıl) daha
eklenecek... 26. De ki: Ne kadar kaldıklarını Allah daha iyi bilir. Göklerin
ve yerin gaybı sadece O’na aittir. O ne güzel görür; ne güzel işitir! Bunların
O’ndan başka velîleri yoktur; O hiç kimseyi hükümranlığına ortak kılmaz.
27. Rabbinin kitabından sana vahyedilenleri (aynen) oku -O’nun sözlerini
değiştirecek yoktur- (yoksa) O’ndan başka sığmak bulamazsın!

İjc^'MO "İV ^ 3jJoJ_

06 ^NjGîll

Û/JO^İÎ ' Jâj ^

pfr-b^ l>b ı^uûku b JCr-l b*Jl&k&

Cri'

\JL*£J\)^*\ îi^lO \J>M^C>İ\Gj 4>|/^

cy^j'r' ÛVr^flılûâlî

d^L»

'><■*'SS ---- - - - -
!&UâL->-»ı_

28. Sabah akşam Rablerinin nzasmı dileyerek O'na yalvaranlarla beraber oturmaya nefsini alıştır. Dünya hayatının güzelliklerini isteyerek gözlerin onlardan aynl(ıp da ekâbir ve eşrâfa dikilmesin. Gönlünü Bizi anmaktan gafil kıldığımız l için arzu ve ihtiraslarına *ğML* uyan, haddini aşan kimindi şelere itaat etme. 29. De ki^U l!=İJ ki: Bu gerçek sizin Rabbinizden gelmiştir; dileyen iman etsin, dileyen inkâr etsin. Şüphesiz, Biz zalimler için öyle bir Ateş hazırlanmışızdır ki, duvarı kendilerini çepeçevre kuşatır; feryad edip yardım dilediklerinde, yüzleri kavuran erimiş maden gibi bir suyla kendilerine yardım (!) edilir. Ne kötü içecek! Ne kötü konak! 30. İman edip salih amel işleyenlere gelince, şüphesiz Biz ihsan üzere hareket edenlerin ecrini zayi etmeyiz. 31. Bunlar için, altından ırmakların aktığı Adn Cennetleri vardır. Orada tahtlarına yaslanmış vaziyette altın bilezikler takınır, ince-kalın ipeklilerden yeşil elbiseler giyerler. Ne güzel mükâfat! Ne güzel konak! 32. Bunların durumunu öyle 'iki adam temsili' ile anlat ki; onlardan birine iki üzüm bağı yapıp çevresini hurmalıkla çevirmiş; ikisinin arasında da ekin meydana getirmişiz. 33. Her iki bahçe de ürünlerini vermiş; hiçbir şeyi eksik bırakmamış. İkisinin arasından bir de ırmak fışkırtmışız. 34. Serveti de var... Bu yüzden, arkadaşıyla diyalogu esnasında; "Ben, hem malca senden zenginim hem de adam sayısı itibariyle senden güçlüyüm!" demekte...

35. İşte bu, nefsine zulmedip dururken, bahçesine girip dedi ki: “Bu bahçenin yok olacağını sanmıyorum!” 36. “(Kıyamet) saatin(in) geleceğini de sanmıyorum. (Ama olur da) Rabbime döndürülürsem, kesinlikle elimdekilerin daha iyileriyle değiştirilmiş olduğunu görürüm!” 37. Arkadaşı da kendisi ile diyaloga girerek şöyle dedi: “Seni topraktan, sonra bir damla sudan yaratıp daha sonra adam eden Zatı mı nankörce inkâr ediyorsun?” 38. “Fakat ben (senin aksine derim ki:) O, Allah’tır; benim Rabbimdir ve ben hiç kimseyi Rabbime ortak koşmam.” 39. “Bahçene girdiğinde, ‘Bu tamamen Allah’ın dileğidir! Çünkü Allah’tan başkasından güç alınmaz!’ demen gerekmez miydi? Gerçi sen beni malca ve evlâtça kendinden az görüyorsun ama,” 40. “Rabbim bana senin bahçenden daha iyisin verebilir; seninkinin üzerine de gökten bir felaket gönderip (ekinsiz ağaçsız) dümdüz bir toprak hâline getirebilir.” 41. “Yahut suyu öyle bir çekilir ki onu bir daha arayamazsın bile!” 42. Nitekim ürünü çepeçevre (afetle) kuşatıldı! Ve onca şey harcamasına rağmen çardakları çök(üp mezbeleye dönd)üğü için, has-ret ve pişmanlıkla ellerini birbirine vurmaya başladı... Bir yandan da; “Keşke h kimseyi Rabbime ortak koşmasaydım!” diyordu. 43. Allah karşısında kendisin yardım edecek bir topluluk yoktu; kendi kendini kurtaracak durumda da değild 44. Demek ki (azap gerçekleşti mi) ‘baş’lar sadece gerçek Allah’a eğiliyor. Çün kü mükâfatlandırma bakımından da cezalandırma bakımından da en iyisi O’du 45. Dünya hayatının durumunu onlara şu temsille anlat: (Bu hayat) gökten indir diğimiz öyle bir su gibi(dir) ki; toprağın bitirdiği şeyler onunla karışıp yeşerir, ama zamanla rüzgârların savurduğu samana döner. Allah her şeye muktedirdir.

d li ULÂ^

jil

d ■*, . ~1! ' L - d » * - (i l i) » -

$ û-L LpPP

I

Pjî \ (İÜ LA f^| û dd *öj**

46. Mal ve oğullar düny
tının ziynetidir. Ama Rabbinin
katında; hem sevap bakımından
hem de kendisine bel bağlama
bakımından, kalıcı salih ameller
daha hayırlıdır. 47. (Ne zaman?)
Dağlan yürüttüğümüz gün;
Arz'ı dümdüz gördüğünde...
> —-il \ dL» \jjJbyi jyjyiÜJ
Hiçbirini bırakmaksızın, her-
kesi (o uçsuz bucaksız meyda-
na) topladığımız gün... 48. Senin
Rabbinin huzuruna çıkarılırlar...
(Der ki:) "İşte sizi ilkin nasıl Biz
1 yaratmışsak yine Bize
J-U-*SsJ_}*<J**_____ Jjn ■*■■+!
geldiniz! Oysa size bu
|jJ3 konuda bir randevu ver-
mediğimizi iddia etmiş-
tiniz!" 49. Kitap* konulmuştur...
Mücrimlerin, orada yazılı olan-
lardan dolayı tir tir titrediklerini
1 U J) J 1 Â) y*ûi*>rjİJ* ->J—
görürsün. Çünkü bütün yaptık-
1iÇlt'j Jj£ $ i i j L k â j û \
larını orada görmekte; "Eyvah-
lar olsun! Bu kitap nasıl olmuş
da küçük büyük hiçbir şey bırakmamış; hepsini saymış?!" demektedirler. Senin
Rabbin kimseye zulmetmez. 50. Hani, meleklere; "Adem'e secde edin" demiştik
de İblis müstesna hepsi secde etmişti. O ise cinlerden olduğu için Rabbinin em-
nnden çıkmıştı... Şimdi siz Beni bırakıp da size düşman olan onu ve neslini mi
velî ediniyorsunuz? Bu (yani, Allah yerine İblis'i velî edinmek) zalimler için ne
körü bir değiş tokuştur! 51. Çünkü Ben onları ne göklerin ve yerin yaratılışına ne
de kendi yaratılışlarına şahit tutmuşumdur; saptırıcıları da asla destekleyici edin-
miş değilimdir. 52. "Benim ortağım olduğunu iddia ettiğiniz şeylere seslenin!"
dediği gün; (dua ederek) onları çağırırlar, ama hiçbiri kendilerine icabet etmez.
Aralarında uçurum meydana getirmişizdir. 53. Mücrimler Ateş'i görürler ve içine
düşeceklerini anlarlar; ama kendilerini ondan kurtaracak bir yol bulamazlar.

Amel defterlerini de kapsayan Imam-ı Mübin ya da Levb-i Mahfuz.

54. Gerçek şu ki; Biz bu Kur’ân’da insanlara her tür temsili farklı üsluplarla verdik. Ama insanın en çok yaptığı şey cedelleşmektir. 55. İnsanlara hidayet geldiğinde onları iman etmekten ve Rablerinden mağfiret dilemekten alıkoyan, ya öncekilere uygulanan (helâk) yasa(sı)nın kendilerinde de (aheste aheste) gerçekleşmesi ya da azabın göz göre göre gelmesini beklemeleridir. 56. Biz peygamberleri sadece müjdeci ve uyarıcı olarak göndeririz. Nankörce inkâr edenler ise bâtıla dayanarak hakkı yok etmek için mücadele ederler; Bizim âyetlerimizi ve kendilerine yapılan uyarıları eğlence konusu edinirler. 57. Kendisine Rabbinin âyetleri anlatılıp da onlardan yüz çeviren ve iki eliyle önden kendisinin gönderdiklerini unutan kimseden daha zalimi var mıdır?! Onu anlarlar diye, kalplerinin üstüne kabuklar, kulaklarına da ağırlık koyduk. Sen onları doğru yola çağırsan da asla yola gelmezler. 58. Bununla beraber, senin Rabbiıı bağışlayıcıdır; merhamet sahibidir. Onları yapıp ettiklerinden dolayı yakalayıverecek olsaydı, elbette onlara azap etmekte acele ederdi. Fakat onlara verilen bir randevu var; ondan kurtuluş çaresi bulamazlar. 59. Nitekim şu şehirler... Onları, zulmettikleri için helâk etmiştik. Onlan yok etmek için de bir randevu vermiştik! 60. Hani Musa, emrindeki delikanlıya demişti ki: “İki denizin birleştiği yere ulaşıncaya kadar, bir ömür boyu (yürümem gerekse bile) durmayıp yürüyeceğim!" 61. İkisi, o iki denizin birleştiği yere geldiklerinde, balıklanın unuttular; o da bu arada denizde 'yol’unu tuttu...

Ip&J itJ *11 İl

$ **S.** 4>uîî(

s^ ^ jiJ $ tU?

Lituis $

-liî li <XAİ> bûl A <LüJ J U ü>U- Ui
[JU ^^L-v«x>^ JC*
\ V ^4jJ^İLj <S£î

ddSA&JAÂdk^^\ZI£\i%^42SI\c'

ÇtA ^

' ÜijjîUi jB0}Pl ££<1% J2 iJÜfö*Jci*

LJ J & ||p i^csÇ^

/iüâ Lite Lii Ljffğs-Lljaâlâ

$ *<J2çzs^^^&ssffijt*

62. Ne zaman ki orayı geçtiler, Musa, delikanlıya; "Azığımızı çıkar, bu yolculuğumuzdan dolayı gerçekten yorgun düştük" dedi. 63. "İşe bak" dedi; "hani kayaya sığınmıştık ya, işte o sırada ben balığı unutmuştum. Bundan bahsetmeyi bana herhâlde Şeytan unutturdu! O; ilginç bir biçimde denizde bir dehliz bulmuştu!.." 64. Musa; "Aradığımız bu işte!" dedi ve hemen, izlerini takip ederek gerisingeri döndüler. 65. Derken, kullarımızdan öyle bir kul buldular ki Biz ona katımızdan rahmet vermiş; nezdimizden (gaybî) bir ilim öğretmiştik. 66. Musa ona: "Sana öğretilen ilimden bana öğretmen karşılığında, sana uyabilir (se-
inie gelebilir) miyim?" dedi. 67. Dedi ki: "Sen benimle birlikte durmaya
la sabredemezsin!" 68. "İçyüzünü bilemediğin bir şeye nasıl sabredeceksin
?!" 69. Dedi ki: "Allah dilerse, beni sabırlı bulacaksın; hiçbir hususta sana
rşı gelmeyeceğim!" 70. "O hâlde, bana uyacaksan, ben sana ondan bahis
madıkça hiçbir şey hakkında bana soru sorma" dedi. 71. Bunun üzerine
si bir kalkıp gittiler. Nihayet gemiye bindiklerinde, gemide bir delik açtı...
ısa; "İçindekileri boğmak için mi deldin bunu?! Doğrusu, tehlikeli bir şey
itin!" dedi. 72. "Benimle birlikte durmaya asla sabredemezsin' dememiş
/dim?" *dedi. 73.* "Unuttuğum şey dolayısıyla beni yakalayıp cezalandır-
; *işimde bana zorluk* çıkarma" dedi. 74. Yine gittiler... Nihayet, bir oğlan
uğuyla karşılaştılar... Tuttu bunu öldürdü!.. "Can karşılığı olmaksızın ma-
ı birini mi öldürdün? Doğrusu, çok kötü bir şey yaptın!" dedi.

4<Jİ5 jsî^ljıs $

1*1*1 ll^Ujl lâiU'.L

jıi 0 *0^SS>Jİ^3Jj;j* Jıi

jüuîfâj ^

L*^s^j ®>L;

1-3^ojilXî £îj

L^JÂ^^Crfî

/üiuâUj

-il^İ2^_j j^C^' j*

f^l i^Ü==ö

75. Ben sana; “ ‘Benimle birlikte durmaya asla sabredemezsin’ dememiş miydim?” dedi. 76. “Sana bir şey daha sorarsam, benimle arkadaşlık etme; doğrusu, benden yeterince mazeret dinledin” dedi. 77. Yine gittiler... Nihayet bir şehir halkının yanına geldiklerinde, onlardan yiyecek istediler, fakat şehirliler bu ikisini ağırlamaktan şiddetle kaçındı. Şehirde yıkılmaya yüz tutmuş bir duvar gördüler. Tuttu, bunu doğrulttu. Musa: “İstesen, buna karşı bir ücret alabilirdin” dedi. 78. Dedi ki: “İşte bu benimle senin aranı ayıracak... Şimdi, sana sabredemediğin şeylerin içyüzünü anlatacağım.” 79. “Gemi; denizde çalışan düşkün kimselere aitti; onu kusurlu kılmak istedim. Zira ötelerinde, bütün (sağlam) gemileri gasp eden bir hükümdar vardı.” 80. “Oğlanın ana babası ise mümin kimselerdi; onun bunlan azdırıp inkâra sürüklemesinden endişe ettik.” 81. “Ve Rablerinin, bu ikisine onun yerine daha ahlâklı ve daha merhametlisini vermesini murad ettik.” 82. “Duvar ise o şehirdeki iki yetim çocuğa aitti; altında onlara ait bir hazine vardı, babalan da salih bir kimseydi... İşte, senin Rabbin; bu ikisinin erginlik çağma ulaşmalannı ve Rabbinden bir rahmet olarak hâzinelerini kendilerinin çıkarmalarını istedi (Bu sebeple, duvarın belli bir süre yıkılmaması gerekiyordu). Ben bunları kendiliğimden yapmadım. Sabredemediğin şeylerin nihaî anlamı işte budur.” 83. Sana Zülkameyn’i de soruyorlar. De ki: Şimdi size, on(un hayatın)dan hisse alınması gereken bir kesit okuyacağım:

İ>J jl^j <_J jjö \' iiAJi Cj\.AXj^j^y
^*i Sy^'J^^A Cıt J U ^ iLli-^i
Ö* $ fjl
{$ f f^| LJL1İ»4 \J^ 'Cç.ji
L*yt«~-1£ 9-Sy •
rfi-[>j ryX Z>\ü<>ji 1 li
Uy»- tiil
i j.J^t'iijÇi-c3j J Ğ f^l 'âU
Lİü al ÎH'UJ

84. Doğrusu, Biz onu bölgesi-
ne hakim kılmış; ona ‘her’ şeye
dair bir araç vermiştik (Bir hü-
kümdarın sahip olabileceği her
şeye sahipti). 85. Derken, bir
yol izledi. 86. Nihayet, güneşin
battığı yere vardığında, onu kara
bir gözede batıyormuş gibi gör-
dü. Orada bir kavim buldu. “Ey
Zülkameyn! Bunlara azap da
edebilirsin, haklannda güzellik
yolunu da benimseyebilirsin.”
dedik. 87.0 da dedi ki: “Zulme-
denlere yakında azap edeceğiz;
sonra Rabbine döndürülecek;
Rabbi de onu berbat bir azaba
çarptıracak!” 88. “Kim de iman
edip salih amel işlerse, mükâfat
olarak ona da daha güzeli var.
Kaldı ki, ona kolayca yapabi-
leceği işler buyuracağız.” 89.
Sonra, bir (başka) yol izledi. 90. Nihayet, güneşin doğduğu yere ulaştığmda,
güneşin kendisine karşı bir örtü ve bina yapmadığımız bir kavmin üzerine doğ-
duğunu gördü. 91. Aynı şekilde... Oysa Biz onun elindeki mekânları tamamen
bilmekteydik. (Onlara giyim kuşam ve bina işlerini öğretebilirdi.) 92. Sonra
bir yol daha izledi. 93. En sonunda, iki dağm arasına varınca, orada neredeyse
hiç söz anlamayan bir kavim buldu. 94. Dediler ki: “Ey Zülkameyn! Şüphesiz
Ye’cuc ve Me’cuc bölgede bozuculuk yapıp duruyor; onlarla bizim aramıza
bir set yapman için sana vergi versek?” 95. Dedi ki: “Rabbimin bana sağladığı
imkânlar daha hayırlıdır. Siz bana kol gücü ile yardım edin de onlarla sizin
aranıza (istediğiniz setten daha) sağlam bir engel yapayım;” 96. “Bana demir
kütleleri getirin...” İki dağın zirvelerini eşit hâle getirince; “Körükleyin!” dedi.
Nihayet onu ateş hâline getirince de; “Verin, erimiş bakın şunun üzerine döke-
yim.” dedi. 97. Böylece, onu ne aşabildiler ne de delebildiler.

98. Dedi ki: “Bu, Rabbimin bir rahmetidir. Rabbimin (Kıyamete dair) va’di gelince onu yerle bir edecektir. Benim Rabbimin verdiği söz gerçektir.” 99.0 gün, bazılarını bırakırız ve diğerlerinin içinde dalgalanırlar. Sûr’a üfürülür ve hepsini bir araya toplarız. 100. O gün, Cehennem’i inkârcı nankörlere öyle bir gösteriş gösteririz ki!.. 101. Onlar ki; gözleri Bizim öğüdümüze kapalıdır; onu dinlemeye tahammülleri yoktur. 102. Nankörce inkâr edenler Ben’den başka, bir de kullarımı velî edineceklerini mi sandılar?! Biz, inkârcı nankörlere konak olarak şüphesiz Cehennem’i hazırladık. 103. De ki: Size amel bakımından en fazla kayıpta bulunanları haber verelim mi? 104. Güzel bir iş yaptıklarını zannederken, dünya hayatındaki bütün çalışmaları boşa gidenlerdir. 105. Bunlardır işte, -Rablerinin âyetlerini ve O’nunla karşı karşıya geleceklerini inkâr ettikleri için- yaptıkları boşa gidenler... Kıyamet Günü onlara değer vermeyeceğiz. 106. İşte, inkâr ederek Benim peygamberlerimi ve âyetlerimi eğlence vesilesi edinmeleri sebebiyle, Cehennem’dir cezalan! 107. İman edip salih amel işleyenlerin konaklan ise şüphesiz Firdevs Cennetleridir. 108. Temelli kalacakları... Hiç çıkmak istemeyecekleri... 109. De ki: Benim Rabbimin ‘kelime’lerini[123] yazmak için denizler mürekkep olsa -bir o kadannı daha katsak bile- Rabbimin kelimeleri tükenmeden denizler tükenirdi. 110. De ki: Ben de sizin gibi bir beşerim; sadece, bana ‘tanrınızın tek bir tanrı olduğu’ vahyediliyor. O hâlde, her kim Rabbiyle karşı karşıya geleceğine dair bir ümit ve korku taşıyorsa, salih amel işlesin ve Rabbine ettiği kulluğa hiç kimseyi ortak koşmasın.

<£ •>I <!***>&££

0 liy

J® b - W C ^ J ^ J l i û î (j I 1

yil£s==>J liii

%j====>jri

19- MERYEM SÛRESİ

{Mekke 'de; hicretten önce
indirilmiştir. 98 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

^İj(İ3^-İİiİU. JİJSjLiSy* Jlî IİJLİ

1. Kâf, Hâ, Yâ, ‘Ayn, Sâd. 2.
Senin Rabbinin, kulu Zeke-
riya’ya rahmetinin yad edil-
mesi: 3. Hani o, Rabbine gizli
bir seslenişle seslenmiş 4. ve
demişti ki: “Ya Rabbi! Kemik-
lerim iyice gevşedi, başım da
ihtiyarlıktan parıl parıl par-
lamakta... Ya Rabbi! Şimdiye kadar Sana dua ettiğim için hiç bedbaht ol-
madım.'' 5. “Doğrusu, benden sonra (yerime geçecek) yakınlarımdan endişe
ediyorum; karım da kısır... Bana katından (beni ve dini sahiplenecek) öyle
bir velî bağışla” 6. “ki, bana ve İsrailoğullanna mirasçı olsun. Ya Rabbi! Onu
nzana enniş biri kıl.” 7. “Ey Zekeriya! Sana Yahya adında bir oğlan çocuğu
müjdeliyoruz; daha önce bu adı hiç kimseye vermemiştik.” (cevabını alınca)
8. “Ya Rabbi! Karım kısır, ben de yaşlılığın nihaî sınırına dayanmışken, nasıl
oğlum olabilir ki?” dedi. 9. Dedi ki: “Öyle ama senin Rabbin; ‘Bu, Benim
için çok basit. Daha önce, seni de bir şey değilken yaratmıştım’ dedi.” 10.
“Öyleyse, bana bir alamet ver ya Rabbi!” dedi... “Senin alametin, birbiri
ardı sıra üç gece insanlarla konuşamamandır.” buyurdu. 11. Bunun üzeri-
ne, mâbedden kavminin karşısına çıktı ve onlara; “Sabah akşam (dua ederek
Allah’ı) tenzih ve takdis edin” diye işareten bildirdi.

r«n mm

\JL^Şİ

' >ifv îj^f; ^

«>J ^ fc l^uî#

4i^^^^LİJjS^ı^ı^p:jii

bjjCİ

0 t* ü Lite (iü oÇJ

■d-^JO^^^Uy4^*i>x4j Û^^^^İ-Uj JİS

^\^lJ,tâ\\l;Ç\l 0

^İbcJlS

12. “Ey Yahya! Kitaba kuv-
vetle sarıl.” (dedik ve) hikmeti
ona daha çocukken verdik. 13-
14. Bir de katımızdan kalp yu-
muşaklığı ve arı duru bir 1
yapı... Takvalıydı; ana
babasına iyi davranırdı; Ifcğy
asi bir zorba değildi. 15.
Selâm olsun ona! Doğduğu
günde, öleceği günde ve di-
riltileceği günde... 16. Kitapta
Meryem’i de an. Hani, o, aile-
sinden ayrılarak doğu tarafında
bir yere çekilmiş 17. ve kendi-
sini onlardan gizleyen bir örtü edinmişti... Derken, Biz de ona Ruh’umuzu
göndermiştik de, ona yakışıklı bir insan olarak görünmüştü. 18. “Takvalı bi-
riysen, Rahman’a sığınırım senden!” dedi. 19. “Ben, Rabbinin sana tertemiz
bir oğul vermek için gönderdiği bir elçiden başka bir şey değilim” dedi. 20.
“Bana bir insan eli değmemişken, kötü kadın da olmadığım hâlde, benim na-
sıl oğlum olabilir ki?!” dedi. 21. “Öyle ama senin Rabbin dedi ki: Bu Benim
için çok basit! Hem Biz onu tarafımızdan bir kanıt ve rahmet kılacağız. Bu-
nun kesinlikle yerine getirileceğine hükmedilmiş bulunuyor.” dedi. 22. So-
nuçta, ona hamile kaldı ve onunla birlikte uzak bir yere çekildi. 23. Doğum
sancısı onu bir hurma dalının altına sürükledi. “Keşke” dedi; “bundan evvel
ölseydim de unutulup gitseydim!” 24. Altından ona şöyle seslendi: “Üzülme!
Bak, ayağının altında bir dere akıtmış Rabbin.” 25. “Şu hurmanın dalını ken-
dine doğru silkele de üstüne taze hurma dökülsün.”

Lŧ« Ƶ*UjâJ1^) lâ^a.⏅ L^-*
^lö^Uöj^JbOİ-bjl
_jl U 4İ)^ojLi-lâ f^| tL*j tiL»1
i_^^\(_£JLJW«İ\ Ju>(_jl c
c^=>L» (^1 ^
L^-^-.*pJ*4-4^^-riJ $ £>-c*o£ â_^=>^L?
^yj o a]j p>j^ (X^\j ffp
ıH'«^>» jÇ/» Û''c5^İ£'"^'ⁱ ’fJPj
^-*1)* < - b * İ 1 3

26. “Ye iç, gözün aydın olsun. Herhangi bir insan görecek olursan, ‘Ben Rahman’a oruç adadım; bugün hiç kimseyle konuşmayacağım!’ de.” 27. Derken, onu alıp kavmine getirdi. Dediler ki: “Meryem! Sen gerçekten utanılacak bir şey yapmışsın!” 28. “Ey Harun’un kız kardeşi! Senin baban kötü biri değildi, annen de azgın değildi?!” 29. Bunun üzerine, ona işaret etti. “Beşikteki bir sabi ile nasıl konuşalım?!” dediler... 30. (İsa Mesih) dedi ki: “Şüphesiz ben Allah’ın kuluyum. Bana kitap verdi ve beni peygamber yaptı.” 31. “Nerede olursam olayım beni mübarek kıldı ve yaşadığım müddetçe gerçek bir dindar olmamı ve benliğimi arındırmak için vermemi emretti.” 32. “Anneme iyi davranan (bir evlât kıldı); bedbaht bir zorba kılmadı.” 33. “Selâm olsun bana; doğduğum günde, öleceğim günde ve diriltileceğim günde!” 34. îşte Meryemoğlu İsa!.. Hakkında tartıştıkları gerçek söze göre... 35. Çocuk edinmek Allah için olacak şey değildir; hâşa! O, bir işe hükmettiği zaman, ona sadece “Ol!” der; anında olmaya başlar. 36. (Sonuç olarak; İsa:) “Şüphesiz, benim Rabbim de sizin Rabbiniz de Allah’tır; o hâlde, yalnızca O’na kulluk edin; dosdoğru yol budur.” (demiştir.) 37. Ama (dinî ve mezhebi) hizipler kendi aralarında anlaşmazlığa düşmüşlerdir... O muazzam günü bütün dehşetiyle gördüklerinde vay hâline nankörce inkâr edenlerin! 38. Bize geldikleri gün çok iyi işitecekler, çok iyi görecekler! Ama bugün apaçık bir sapma içindeler zalimler!

39. Bunları o ‘için için yanma
günü’ne karşı uyar; hani, gaf-
let içinde iman etmezlerken
iş(leri) bitirilmiş olacak ya...
40. (O gün) bütün yeryüzü-
ne ve üzerindeki kişilere Biz I 1 OJİI)
vâris olacağız; Bize döndürü-
lecekler. 41. Kitapta İbrahim’i
de an. Şüphesiz o, önemli
mesajlar ileten özü sözü doğ-
ru bir kişiydi. 42. Hani, baba-
sına demişti ki: “Babacığım!
İşitmeyen, görmeyen ve sana
hiçbir faydası olmayan şey-
lere niçin tapıyorsun?!” 43. UJs liiiı *{jj tb’jıöf* 1
“Babacığım! Doğrusu; sana
gelmeyen bir ilim bana gelmiş
bulunuyor. Öyleyse bana uy da
seni düzgün bir yola ileteyim.” $1 *'İytJ*
44. “Babacığım! Şeytana tap-
ma; şeytan Rahman’a başkaldıran bir varlıktır.” 45. “Babacığım! Rahman’ın
katından başına bir azap gelmesinden ve bu yüzden şeytana velî olmandan
endişe ediyorum.” 46. Dedi ki: “Ey İbrahim! Sen şimdi benim tanrılarımdan
yüz mü çeviriyorsun?! Eğer bundan vazgeçmezsen, kesinlikle seni taşlarım!
Uzun bir süre gözüme gözükme!” 47. Dedi ki: “Selâmetle kal! (Sana iman
lütfedip) seni bağışlaması için Rabbime dua edeceğim. O bana karşı gerçek-
ten lütufkârdır.” 48. “Sizi de Allah’tan başka taptıklarınızı da terk ediyorum!
Ben sadece Rabbime yalvarırım; Rabbime yalvardığım için de mahrum kal-
mayacağımı ümit ediyorum.” 49. Vaktâ ki, onları ve Allah’tan başka taptık-
ları şeyleri terk etti, Biz de ona İshak’ı ve Yakub’u bahşettik. Ve her birini,
peygamber kıldık. 50. Kendilerine rahmetimizden hibe ettik ve onlara hayır-
la yad edilip yüceltilmeyi nasip ettik. 51. Kitapta Musa’yı da an. Şüphesiz o,
ihlâsa erdirilmişti; önemli mesajlar ileten bir elçiydi.

52. Ona Tûr'un sağ tarafından seslendik ve gizlice söyleşmek[124] için onu yaklaştırdık. 53. Biraderi Harun'u da peygamber olarak -rahmetimizden- kendisine hibe ettik. 54. Kitapta İsmail'i de an. Gerçekten va'dine sadıktı; önemli mesajlar ileten bir elçiydi. 55. Kavmine; gerçek birer dindar olmalarını ve benliklerini arındırmak için vermelerini emrederdi. Rabbinin katında, kendisinden razı olunmuştu. 56. Kitapta İdris'i de an. Şüphesiz, önemli mesajlar ileten özü sözü doğru bir kişiydi.

Ud2*s> <-^0* *^1

57. Onu yüce bir 'mekân selttik. 58. îşte Allah'ın, nimetine erdirdiği kimseler... Âdem'in zürriyetinden, Nûh ile beraber gemiye bindirdiklerimizden, İbrahim ile Yakub'un zürriyetinden gelen bu peygamberlerin yanı sıra, derleyip kendilerine getirerek doğruya ilettiğimiz nice kimseler... Bunlara Rahman'm âyetleri okunduğu zaman ağlayarak saygıyla yerlere kapanırlardı. 59. Ama onların ardından, arzularına uyarak dindarlık mefhumunun içini boşalt(ıp, şeklî uygulamalardan ibaret görmeye başlayjan bir nesil geldi... Ama yakında görecekler bu azgınlıklarının karşılığını! 60. Ancak dönüş yaparak iman edip salih amel işleyenler müstesna... Çünkü bunlar, hiçbir haksızlığa uğratılmadan Cennet'e gireceklerdir. 61. Yani, Rahman'm, kullarına gâipten va'dettiği Adn Cennetlerine... Şüphesiz, O'nun sözü daima yerine getirilmiştir. 62. Orada boş söz değil, sadece 'Selâm! ' işitirler; sabah akşam nasiplendirilirler orada. 63. İşbu cennetlere, sakınan kullarımızı sahip kılacağız. 64. (Hz. Peygamber'in Cebrail Aleyhisselâm'dan kendisine daha sık bilgi getirmesini istemesi üzerine, vahiy meleği şöyle demiştir:) Biz,[125] ancak senin Rabbinin emriyle ineriz. Önümüzdeki, arkamızdaki ve bu ikisi arasındaki her şey O'na aittir. Ve senin Rabbin unutkan değildir.

n emsm

Î1ŞZ 1'ij

dş^Jo^ \3 fj||

4^üî^^*j^=XSfjî 0 Ç-^İ-1

$'&<?£>cCÂ0

clkJiiS ^

iir^^^ÜlSç^.LiIil «■ J^lc.^' Ij^j ||î|

ö^J5^ ^-J^'^İSÎo—

İ^J^JXA JOIİ^L^'<jû^

C$JJb J İ * \ J ' 4İiiijH-J $ \x^<uu£j

0 \'zJ^J^j{>\yij&

65. Göklerin, yerin ve ikisi arasında ne varsa hepsinin Rabbi O'dur. O hâlde, sadece O'na kulluk et ve O'na kulluk ederken sabırlı ol... O'nunla aynı özellikleri taşıyan birini biliyor musun?! 66. Buna rağmen, insanoğlu; "Ben, Öldüğümde yeniden mi diriltilecekmişim?!" der. 67. Bu insan hiç düşünmez mi ki, kendisi daha önce bir şey değilken, onu Biz yarattık?! 68. Senin Rabbine yemin ederim ki; Biz onları da şeytanları da mutlaka haşr edeceğiz! Sonra Cehennem'in yanına diz çökmüş vaziyette getireceğiz! 69. Sonra, her toplumdan Rahman'a karşı en çok başkaldıranları çekip çıkaracağız! 70. Sonra... Cehennem'e en lâyık olanları elbette Biz biliriz! 71. İçinizden oraya uğramayacak yoktur; bu, Rabbinin uhdesine aldığı kesinleşmiş bir hükümdür. 72. Daha sonra, müttakîleri teker teker kurtarıp zalimleri diz üstü çökmüş vaziyette orada bırakacağız! 73. Âyetlerimiz kendilerine açık seçik okunduğunda, nankörce inkâr edenler müminler için; "Bu iki gruptan hangisi (yani, Kur'ân'a iman edenler ve onu reddedenler olarak hangimiz) makam bakımından daha iyi, sosyal statü açısından daha yüksek?" derlerdi... 74. Oysa Biz, bunlardan önce öyle nesilleri helâk etmiştik ki, hem eşya hem de gösteriş bakımından bunlardan çok daha yüksektiler! 75. De ki: Her kim dalâlette ise Rahman onlara (refah ve ömürlerini) istediği kadar uzatsın; sonunda, tehdit edildikleri şeyi -ya azabı ya da (Kıyamet) saati(ni)- gördüklerinde, kimin yerinin daha kötü, taraftarının da daha güçsüz olduğunu öğreneceklerdir! 76. Buna mukabil, doğru yola girenlerin hidayetini Allah daha da artırır. Kalıcı salih ameller, senin Rabbin katında hem mükâfat bakımından hem de karşılık bakımından daha hayırlıdır.

*

^j^ss> ^o\ f^|

$P $ ^ 4>«i^

b_^llbtj j)Lu

$ 1>

1^* ' LLuj\ iJ

$ (XPÇ$S£\

4^V3_A> 0

lSj$ÛJİ^\ijâiyıij 0 ıl^^\

Aâffl '^^4rf^V5o>iıı

\JLSIAJX

77. Ya şu, Bizim âyetlerimizi nankörce inkâr ettiği hâlde “(Senin iddia ettiğin Âhirette de) mal ve evlât elbette yine bana verilecek!” diyene ne demeli? 78. ‘Gayb’a mı muttali olmuş bu; yoksa Rahman’m katmdan sağlam bir söz mü almış?! 79. YooL Ne söylediyse yaz(dık; bunun hesabını sor)acağız ve uzattıkça uzatacağız azabını! 80. O söylediği şeylere Biz mirasçı olacağız ve Bize tek başına gelecek! 81. Kendileri için izzet vesilesi olsun diye Allah’tan başka birtakım tanrılar edindiler. 82. Yok böyle bir şey! Onlar bunların kendilerine ettiği kulluğu reddedecek ve onlann aleyhine dönecekler. 83. Bilmiyor musun ki, inkârcı nankörlere onları kışkırttıkça kışkırtan ‘şeytan’lar göndermekteyiz? 84.0 hâlde, onlara karşı acele etme. Çünkü Biz, onlar için sadece gün sayıyoruz! 85-86. Müttakîleri önemli konuklar olarak Rahman’a haşrettiğimiz; mücrimleri ise bir sürü gibi Cehennem’e sürdüğümüz gün... 87. Rahman’ın katında söz alabilenler dışında hiç kimse şefaat hakkına sahip olmayacak! 88. “Rahman çocuk edindi” dediler!.. 89. (Siz ey bu iddianın sahipleri!) Gerçekten, öylesine çirkin bir şey yaptınız ki, 90. onun yüzünden neredeyse gökler parçalanacak, Arz ikiye ayrılacak ve dağlar yığılıp yere kapaklanacak! 91. Rahman’a çocuk isnat ettikleri için... 92. Oysa çocuk edinmek Rahman’a yaraşmaz. 93. Çünkü göklerde ve yerde ne varsa hepsi Rahman’a sadece kul olarak gelecektir. 94. Gerçek şu ki O; (erkeğiyle dişisiyle, büyüğüyle küçüğüyle) bunları bir bir sayıp kaydetmiş bulunuyor. 95. Kıyamet Günü, tamamı, O’na tek başına gelecektir.

96. İman edip salih amel işleyenler için, Rahman, bir sevgi meydana getirir. 97. İşte Biz bununla müttakîleri müjdeleyesin ve inatçı bir kavmi uyarasın diye onu senin dilinle (indirerek) kolaylaştırdık. 98. Onlardan önce nice ne- j si İleri helâk etmiştik. Şu anda onlardan herhangi pşff birini hissediyor veya f|gp onlara ait bir ses işitiyor y musun? (Yani bu mesajın muhatapları olan müşrikler de bunların âkıbetine uğrayabilir.) **Cj) j**

20- TÂHÂ SÛRESİ

{Mekke 'de; hicretten önce indirilmiştir. 135 âyettir.} *fay* ^

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Tâ-Hâ. 2. Bedbaht olursun diye sana Kur'ân'ı toptan indirmedik.[126] 3.0; sadece saygılı kimseler için bir öğüt olarak 4. peyderpey indirilmektedir yeri ve yüce gökleri yaratan tarafından; 5. Rahman (tarafından... ki); mutlak hükümranlık tahtına kurulmuştur; 6. göklerde, yerde, ikisinin arasında ve toprağın altında ne varsa hepsi O'nundur. 7. Sözü açığa vursan da (vurmasan da) şüphesiz O gizliyi de bilir daha gizliyi de... 8. Allah'tan başka tanrı yoktur; en güzel isimler O'nundur. 9. Sahi, Musa'nın haberi gelmiş miydi sana?* 10. Hani, (Medyen dönüşü) bir ateş görmüştü de ailesine; "Burada bekleyin. Bir ateş gördüm; belki size ondan bir kor getiririm (hep beraber ısınırız) ya da ateşin yanında bir kılavuz bulurum." demişti. 11. Oraya gelince, kendisine şöyle seslenildi: "Ey Musa!" 12. "Şüphesiz, (bu sesin sahibi olarak) Ben, senin Rabbinim; haydi pabuçlarını çıkart; çünkü kutsal vadi Tuvâ'da bulunuyorsun."

* Hz. Musa'nın doğumundan bu vadiye gelinceye kadarki hayat hikâyesinden kesitler için bkz. K.asas: 3-29. Ayrıca: TâHâ: 37-41.

Uii-J lâ l$JLiî 1* . ' : y : i !

13. “(Mesajımı iletmek üzere)
seni seçtim; öyleyse vahyedi-
leceklere kulak ver.” 14. “Şüp-
hesiz Ben, Allah’ım; Benden
başka tanrı yok; öyleyse sa-
dece Bana kulluk et ve Beni
daima hatırlamak için ‘namaz’
kıl.” 15. “Neredeyse kendim-
den bile gizleyeceğim (Kıya-
met) saat(i) kesinlikle gelecek
ki, herkes kendi çabasının kar-
şılığını alsın.” 16. “Arzu ve
ihtiraslarına uyarak ona iman
etmeyenler sakın seni ondan
alıkoymasın; yoksa helâk olur-
sun!” 17. (Musa elinde tuttuğu
nesnenin mahiyetinden şüphe
etmesin diye Allah sordu:) “O
sağ elindeki nedir ey Musa?”
18. Dedi ki: “O benim asamdır;
ona dayanırım, onunla koyun-
lanma yaprak silkelerim. Onun bana sağladığı daha başka faydalar da var.”
19. “At onu ey Musa!” dedi. 20. O da attı... Bir de ne görsün; koşarcasına
sürünen bir yılan! 21. Dedi ki: “Tut onu, korkma; Biz onu eski şekline çevi-
receğiz.” 22. “Elini de koltuğunun altına koy; bir başka mucize olarak -(abraş
vb. bir) kusurdan kaynaklanmış olmaksızın- bembeyaz çıksın.” 23. “Böylece
sana büyük mucizelerimizden birkaçını göstermiş olalım.” 24. “Firavun’a
git; gerçekten azıttı!” 25. (Musa) dedi ki: “Ya Rabbi! Göğsümü (yani zihni-
mi) aç” 26. “da kolaylaştır bana işimi;” 27. “dilimdeki düğümü çöz ki” 28.
“iyi anlasınlar dediklerimi.” 29. “Kendi ailemden bir vezir ver bana;” 30.
“biraderim Harun’u.” 31. “Destekle beni onunla.” 32. “Onu işime ortak kıl”
33. “ki seni daha çok tenzih ve takdis edelim” 34. “ve seni daha çok analım.”
35. “Şüphesiz Sen bizi daima görmektesin.” 36. Buyurdu: “Ey Musa! İstedi-
ğin sana verildi.” 37. “Sana bir kere daha lütufta bulunmuştuk...”

ui.lîjâs' nt

^. - Ü H't *K v.r.*

O *J>XA* çil»

\d *0* ÛU il *0* (j

r-* -^ö*d <&JLİÎ

f îgüi İlli j <J lj < 1 lâ

0 JÇLS

38. “Hanı annene, şunu vahyetmiştik.” 39. “Onu bir sandığa koy ve sandığı o sazlı nehre bırak... Nehir onu kıyıya atsın ve hem Bana hem de ona düşman olan birisi onu alsın. Ayrıca, gözümün önünde (onun saraymda özenle) yetiştirilesin diye, sana tarafımdan bir sevimlilik bahşetmiştim.” 40. “Hani, kızkardeşin gidip; ‘Onun bakımını üstlenecek birini size göstereyim mi?‘ diyordu... Böylece, mahzun olmasın, gözü aydın olsun diye seni anneciğine döndürmüştük. Ayrıca, bir cana kıymıştın; fakat seni o tasadan da kurtarmıştık. Seni birçok musibetle denefyerek pişir)miştik; yıllarca Medyenlilerin arasında kalmıştın. Sonra da işte, bir plân program dahilinde buraya geldin ey Musa.” 41. “Ben seni kendim için yetiştirmiştim.” 42. “Sen ve kardeşin mucizelerimle birlikte gidin ve Beni anmakta gevşeklik göstermeyin.” 43. “Firavun’a gidin; gerçekten azdı!” 44. “Ve ona yumuşak söz söyleyin; belki düşünüp ders çıkarır ya da saygılı olur.” 45. İkisi de; “Ya Rabbi! Onun bize karşı gerektiği gibi davranmayacağından ya da taşkınlık edeceğinden endişe ediyoruz.” dediler. 46. Buyurdu: “Korkmayın (ve ‘Biz kimiz ki! ’ diye sakın kendinizi küçümsemeyin)! Çünkü sizinle beraber Ben işitir ve görürüm!” 47. “Gidin ona ve deyin ki: Şüphesiz, biz senin Rabbinin iki elçisiyiz; o hâlde, İsrailoğullannı bizimle gönder; onlara işkence etme. Biz sana Rabbinden bir mucize getirdik... Selâm olsun doğru yolu izleyenlere!” 48. “Bize vahyolundu ki; azap, yalanlayıp sırt çevirenler üzerinedir.” 49. “Ey Musa! Siz ikinizin Rabbi de kim* (ki biz O’nun emriyle hareket edecekmişiz)”?!” dedi. 50. Dedi ki: “Bizim Rabbimiz, her şeye yaratılışını verip sonra da ona doğru yolu gösterendir.” 51. “Peki, (kendilerine elçi gönderilmediği için doğru yoldan habersiz kalan) ilk çağların durumu ne olacak?!” dedi.

* Aynı soru, Şuarâ: 23‘te “Âlemlerin rabbi de ne?!” şeklinde veriliyor.

$ Zs*y*-^. ot

&&&$&$£fi£Xp&

^ ^i
y<yj*
.-t^ 'A, "Tt ' ' ~ C '

>5 ü' li \

52. Dedi ki: “Onların
bilgisi Rabbimin katın-
da bir kitaptadır; benim
Rabbim şaşırmaz, unutmaz...”
53. O ki; yeryüzünü sizi
döşek kılmış; orada sizin için
yollar açmış, gökten su indir-
miştir. Biz de o su ile çeşitli
bitkilerden çiftler çıkarmışız-
dır. 54. Hem siz yiyin hem de
hayvanlarınızı otlatın... Vicdan
sahipleri için bunda elbette
âyetler vardır. 55. Sizi ondan
yarattık, yine oraya döndüre-
ceğiz ve sizi bir kere daha ora-
dan çıkaracağız. 56. Gerçek
şu ki; (Musa’ya verdiğimiz)
bütün mucizelerimizi ona gös-
terdik, ama yalanladı, şiddetle
kaçındı. 57. Ve dedi ki: “Sen, bizi sihrinle yurdumuzdan çıkarmaya mı geldin
ey Musa?” 58. “Biz de sana seninkine denk bir sihir göstereceğiz! Haydi
bizimle senin aranda bir randevu yeri ve zamanı belirle; senin de bizim de
caymayacağımız eşit bir yer olsun.” 59. “Randevunuz; ziynetlerin takıldığı
bayram) günüdür; insanlar kuşluk vakti bir araya getirilecek” dedi. 60. Bu-
nun üzerine Firavun tuzağını kurmaya başladı... Sonra (randevusuna) geldi.
61. Musa onlara dedi ki: “Yazıklar olsun size! Allah’a yalan isnat etmeyin;
sonra bir azapla kökünüzü kurutur. İftira atan, kaybeder!..” 62. Bunun üze-
rine kendi aralarında sessizce konuşarak ne yapacaklarını tartıştılar. 63. Ve
dediler ki: “Bu ikisi, büyüleriyle sizi yurdunuzdan çıkarmak ve ideal yaşam
tarzınızı yok etmek isteyen iki büyücüden başka bir şey değil!” 64. “Bu ba-
kımdan, tuzağınızı iyi kurun; sonra da tek sıra hâline geli(p bütün hünerinizi
hep birlikte ortaya koyu)n. Bugün galip gelen yaşadı demektir!..”

m

imm

üs 0

65. Dediler ki: “Ey Musa! Hünerini ilk sen mi ortaya koyarsın, yoksa ilk koyan biz mi olalım?” 66. “Hayır, siz koyun” dedi... Sihirleri yüzünden, ipleri ve değnekleri, kendisine gerçekten koşuyorlarmış gibi gelmeye başladı. 67. Ve içinde bir korku hissetti. 68. “Korkma; üstün gelecek kesinlikle sensin!” dedik. 69. “Sağ elindekini at da onların bu ustaca yaptıklarını yutuversin. Çünkü o sergiledikleri maharetler, bir sihirbaz numarasından ibaret. Sihirbaz ise ne yaparsa yapsın iflâh olmaz.” 70. Bunun üzerine sihirbazlar secdeye kapanarak; “Biz, Musa ve Harun’un Rabbine iman ettik.” dediler. 71. (Firavun) dedi ki: “Ben size izin vermeden ona (yani Musa’ya) iman ettiniz hâ?! Anladım ki oymuş size sihri öğreten büyüğünüz... Ellerinizi, ayaklarınızı çaprazlama kestirip sizi hurma dallarına astırayım da! O zaman, hangimizin azabı daha çetin ve devamlıymış görürsünüz!” 72. Dediler ki: “Bize gelen apaçık kanıtlara ve bizi yaratana seni asla tercih etmeyeceğiz. Ne hüküm vereceksen ver; sen sadece bu dünya hayatına hükmedersin.” 73. “Biz Rabbimize iman ettik. O bizim yanlışlarımızı ve bize zorla yaptırdığın sihri bağışlayacaktır; AllahÇın vereceği mükâfat da, seninkinden) daha hayırlı ve daha kalıcıdır.”

ıiXîj3ii

»Âl*

74. Mücrim olarak Rabbine gelen biri için öyle bir Cehennem vardır ki orada ne ölür ne de yaşar. 75. İman edip salih amel işlemiş olarak O’na gelenler ise, bunlarındır işte en üstün dereceler. 76. Yani, altından ırmakların aktığı, temelli kalacakları Adn Cennetleri... Arınanların mükâfatı da budur işte...

n v 888&m

77. Gerçek şu ki; Musa’

“Yetişirler diye korkmadan, endişe etmeden Benim kullarımı geceleyin yola çıkar ve denizde onlara kuru bir yol aç...” diye vahyettik. 78. Firavun da ordusuyla onları takip etti... Fakat denizde, onları ne kapladıysa

1 kaplayıverdi! 79. Fira-
g|||g vun, kavmini saptırmış;
pğÖ onları doğru yola ilete-
memişti... 80. Ey İsrai-

loğullan! Sizi düşmanınızdan kurtardık ve sizinle Tûr’un sağ yanında vaatleştik; size kudret helvası ve bıldırcın indirdik. 81. Size nasip ettiğimiz rızıklann temizlerinden yiyin; bunda taşkınlık etmeyin ki gazabıma müstahak olmayasınız! Benim gazabıma müstahak olan, uçuruma yuvarlanmış demektir! 82. Şüphesiz ‘bağışladıkça bağışlayıcı’yımdır Ben; dönüş yapan, iman edip salih amel işleyen, sonra da doğru yolda giden kimseler için... 83. “Ey Musa! Seni, kavminden ayrılıp alelacele buraya getiren nedir?” 84. “Onlar benim izimdedirler. Razı olasın diye ben Sana çabucak geldim ya Rabbi!” dedi. 85. “Ama Biz senin ardından kavmini sınadık; Sâmirî onları saptırdı.” dedi. 86. Bunun üzerine, Musa kızgın ve üzgün bir şekilde kavmine döndü ve; “Ey kavmim! Rabbiniz size güzel bir vaatte bulunmadı mı? Aradan çok mu uzun bir zaman geçti ki, ya da Rabbinizden üzerinize bir gazap inmesini mi istediniz ki, bana verdiğiniz sözden caydınız?!” dedi. 87. Dediler ki; “Sana verdiğimiz sözden kendi kendimize caymış değiliz. Fakat o kavmin (yani Mısırlıların) ziynetlerinden bize yüklenmişti ya,’ işte onları (ateş dolu bir çukura) attık; aynı şekilde Sâmirî de attı...” *

-d Jl
«JlİU
yi UljbJ U i^l la
0 jjüs *Jytk* \

* Ahd-i Atik, Çıkış, XII, 35-36.

ru

88. Böylece, Sâmirî; onlara böğürmesi olan bir buzağı heykeli çıkarmıştı ve “İşte sizin tanrınız bu... Musa’nın tanrısı da bu; ama o (bunu) unuttu.” demeye başlamışlardı. 89. Görmüyorlar mıydı ki; kendilerine ne cevap verebiliyordu ne de zarar veya fayda verme gücüne sahipti?! 90. Aslında, Harun(un buzağının tanrı edinilmesinde suçu yoktu; çünkü) onlara; “Ey kavmim! Siz, bununla sınanıyorsunuz; sizin Rabbiniz, şüphesiz, Rahman’dır. O hâlde bana uyun ve emrime itaat edin.” demişti. 91. Onlar ise; “Musa bize dönene kadar bunun başından ayrılmayacağız!” demişlerdi. 92. (Musa) dedi ki: “Ey Harun! Bunlann saptıklarını görünce seni ne alıkoydu ki” 93. “benim yolumu izlemedin?! Yoksa emrime karşı mı geldin?!” 94. (Harun) “Ey anamın oğlu!” dedi; “Saçımı sakalımı çekeleme... Senin; ‘Benim sözümü gözetmedin de İsrailoğullarmın arasına ayrılık soktun!’ diyeceğinden korktum.” dedi... 95. “Ya senin zorun neydi ey Sâmirî?!” dedi. 96. O da: “Ben onların görmediği bir şey gördüm ve o elçinin ‘iz’inden bir avuç avuçlayıp bunu (ziynetlerin eritildiği potaya) attım. Nefsim bana bunu hoş gösterdi.” dedi. 97. Dedi ki: “Defol git! Artık, hayatın boyunca ‘Dokunmak yok!’ diyeceksin!..* Şüphesiz, senin için bir de asla kaçamayacağın bir (uhrevî azap) randevu(su) var! Şimdi, şu başından ayrılmadığın tanrına (!) bak bakalım; onu nasıl yakacağız, sonra da onu un ufak edip (tozlarını) nasıl nehre savuracağız!” 98. “Sizin yegâne tanrınız Allah’tır; O’ndan başka tanrı yoktur; O, her şeyi ilmiyle kuşatmıştır.”

(*^=1^ liij\j>$

i ıs *J£J* 0 *&z'3St±pLtfyz*

%J^A ûı^jü

S-Â/fi? di Jj^O^CA-^-Üİ

4^dÜ» 0

' <>£<^*İaSş,* O^aJÛ ^HJ

^ ılL

* Kimse, yüzüne bakmayacak, herkes senden fellik fellik kaçacak!..

0 U ^ 4 l £ i) ' f v - |
Sjyj£>*^>_ ^ lü) I_l_y_ â^jkJ J^ İj
U'-Vt *V

L—e^Nj^-4--v2 ^â o|_j^»*it I CAİ-vı'^S ^y>V

ijvl* j>Lo y

^f^LİÇ;

ı^JS ĞC^öjiÜüÇ f|J ıl^>lSfjû£oi2

99. Resûlüm! Böylece, geçmişe ait haberlerin bir kısmını sana anlatmış oluyoruz. Şüphesiz, sana da katımızdan bir mesaj (Kur'ân) verdik. 100. Her kim ondan yüz çevirirse, Kıyamet Günü muazzam bir yük taşıyacaktır! 101. Temelli taşıy(arak altında ezilecekleri bir yük... Kendileri için ne kötü bir yük olacak bu, Kıyamet Günü'nde! 102. Sûr'a üflendiği gün, işte o gün; mücrimleri, gözleri dehşetten gövermiş İ vaziyette bir araya getiririz. 103. Aralarında H gizlice konuşarak; "Siz (dünyada) olsa olsa on gün kalmışsmızdır!" derler. 104. Onlann neler söylediğini Biz daha iyi biliriz... En ideal olanlan bile; "Sadece bir gün kalmışsmızdır" der. 105. Sana dağlan soruyorlardı... De ki: Benim Rabbim (o gün) onlan öyle bir savuruş savuracak ki! 106. Arz'ı dümdüz, kuru bir toprağa dönüştürecek; 107. ne bir girinti göreceksin orada ne de bir çıkıntı... 108.0 gün; hiçbir tarafa sapmadan davetçiye uyarlar. Rahman'm heybetinden sesler kısılmıştır; uğultudan başka bir şey işitmezsin. 109. O gün; şefaat kâr etmez... Rahman'm izin verdiği ve sözünden razı olduğu kimseler müstesna... 110. O onların önlerindekini de bilir arkalanndakini de... Onlardan hiçbirinin ilmi ise O'nu kavrayamaz. 111. Bütün yüzler 'mutlak hayat sahibi'nin, 'bütün varlığı çekip çeviren'in (Hayy, Kayyûm) karşısında eğiktir. Bir zulüm yükü taşıyanlar gerçekten kaybetmiştir. 112. Kim de mümin olarak salih amel işlemişse, ne zulme uğrayacağından ne de hakkının yeneceğinden endişe eder. 113. Evet, böylece, onu (yani, evrensel İlahî mesajı) Arapça bir Kur'ân olarak indirdik ve -belki sakınırlar veya kendilerine ibret verir diye- onda çeşit çeşit tehditlerde bulunduk.

üsteli
ç W -,.u\ A
şd»til) u; ^
j \ Jjb J lî I
LiÂİy vy* LüoaJ ^
\ ^ , A \ .la.fcljlS
li uu 5-^O^J jı*^r
/ *
> y

114. Hulâsa, yüceler yücesidir ‘gerçek hükümdar’ Allah. Kur’ân’ın sana vahyedilişi tamamlanmadan (“bu tehditler ne zaman gerçekleşecek” diye) acele etme ve; “İlmimi artır ya Rabbi!” de. 115. Gerçek şu ki; Biz daha önce Adem’le de sözleşmiştik, fakat o unuttu! Ama Biz onda kararlı bir karşı çıkış bulmadık... 116. Hani, meleklere; “Adem’e secde edin.” demiştik de İblis hariç tamamı secde etmişti; o ise şiddetle kaçınmıştı. 117. Biz de demiştik ki: “Ey Adem! Şüphesiz bu, senin ve eşinin düşmanıdır. Dolayısıyla, sakın ikinizi Cennet’ten çıkarmasın; yoksa bedbaht olursun.” 118. “Zira orada ne acıkman söz konusudur ne de çıplak kalman.” 119. “Ne susaman söz konusudur orada, ne de güneşin alnında yanman...” 120. Ama şeytan ona vesvese vererek: “Ey Adem! Seni ebedîlik ağacına; bitmez tükenmez bir devlete götüreyim mi?” dedi. 121. Bunun üzerine ikisi birden ondan yediler. Ayıp yerleri artık kendilerine açılmıştı... Cennet yapraklan ile üzerlerini örtmeye başladılar... Adem, Rabbine karşı gelmiş ve ne yapacağını şaşırmıştı. 122. Sonra Rabbi onu derleyip kendine getirdi de tevbesini kabul edip onu doğru yola iletti. 123. Buyurdu ki: “İkiniz de inin oradan; hepiniz birbirinize düşmansınız... Tarafımdan size her ne zaman bir kılavuz gelir de kim Benim kılavuzuma uyarsa, ne sapar ne de bedbaht olur.” 124. “Kim de Benim mesajımdan yüz çevirirse, şüphesiz onun için dar bir geçim söz konusudur; Kıyamet Günü de kör olarak haşrederiz onu!” 125. “Ya Rabbi! Neden beni kör olarak haşrettin? Ben gören biriydim.” der.

^ ' Jj j u} j

jjUü l ^

jb lyılij

LJJİJİLÂİ

\ 'o'.''*.'*'*

126. Buyurur ki: "Böyle... Sana âyetlerimiz gelmiş, fakat sen onları göz ardı etmiştin. Bugün de sen nisyana terk edileceksin işte!" 127. Aşırı giderek Rabbinin âyetlerine iman etmeyenleri böyle cezalandırırız Biz. Üstelik Âhiret azabı kesinlikle daha şiddetlidir, daha kalıcıdır. 128. Kendilerinden önceki -yurtlarında dolaştıktan- nice nesilleri helâk etmiş olmamız bunlara doğru yolu göstermedi mi?! Sağduyu sahipleri için elbette bunda âyetler vardır. 129. Şayet senin Rabbinin verilmiş bir sözü; yani adı konulmuş bir ecel(e kadar azap etmeyeceğine dair hükmü) olmasaydı, azap kesinlikle onların da yakasına yapışırdı. 130. O hâlde, bunların söylediklerine sabret ve güneş doğmadan önce ve batmadan önce Rabbine hamd ederek O'nu tenzih ve takdis et. Gece saatlerinde ve gündüzleri de tenzih ve takdis et; belki (sana vereceklerinden) razı olursun. 131. Bunlardan bazısına sırf denemek için verdiğimiz dünya hayatının güzelliğine sakın gözlerini dikme. Rabbinin rızkı daha hayırlıdır, daha kalıcıdır. 132. Ehline (yani, ailene ve müminlere) namazı emret; kendin de sabırla ona tahammül et. Biz senden nzık istemiyoruz; Biz seni nzıklandınrız. Akıbet takvadadır. 133. "(Muhammed) Rabbinden bize bir mucize(vî felâket) getirse ya!" dediler. Önceki kitaplardaki apaçık delil kendilerine gelmedi mi?! 134. Biz onları bundan önce helâk etseydik, o zaman da mutlaka; "Ya Rabbi! Bize bir peygamber gönderseydin de rezil ve rüsvay olmadan önce Senin âyetlerine uy say dik olmaz mıydı?!" diyeceklerdi. 135. De ki: Herkes gözetlemekte...* Gözetleyin bakalım! Ama yakında öğreneceksiniz doğru yola kimin sahip olduğunu; kimin doğru yolda gittiğini!..

* Ben, "Kur'ân'm müşriklere yönelik tehditleri ne zaman gerçekleşecek" diye beklerken, siz de "Muhammed ne zaman ölüp gidecek de şundan kurtulacağız!" diye bekliyorsunuz.

21- ENBİYA SÛRESİ

{Mekke 'de; hicret-ten önce indirilmiştir. 112 âyettir}

jul

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. İnsanların hesap zamanı yaklaştı, fakat hâlâ gaflet için-de yüz çeviriyorlar! 2-3. Rab-lerinden ne zaman kendilerine yeni bir öğüt gelse, bunu mut-laka kalpleri gaflet içerisinde; eğlenerek dinlemişlerdir. "Bu sizin gibi bir insan değil mi?! O hâlde, göz göre göre kana-cak mısınız bu büyüye?!" diye kendi aralarında kulis yapmış-lardır zalim olanları... 4. O da; "Benim Rabbim, gökte ve yer-de söylenen ne varsa hepsini bilir... O'dur işiten; 'mutlak ilim sahibi' (Semi', Alîm)" demiştir. 5. Onlar ise; "Saçma sapan rüyalar... Yok yok, onu kendisi uydurmuş! Yoo! Bir şa-irdir o... Değilse, haydi önceki peygamberler (mucizeyle) gönderildiği gibi, o da bize bir mucize getirsin" demişlerdir. 6. Onlardan önce helâk ettiğimiz hiçbir şehir halkı iman etmemişti! Şimdi, bunlar mı iman edecek?! 7. Senden önce de kendilerine vahyettiğimiz 'er'lerden (yani insanlardan) başkasını göndermemiştik. Bilmiyorsanız, İlahî mesajdan anlayanlara sorun. 8. Onlan, yemek yemez bir yapıda yaratmamıştık; ölümsüz de değillerdi. 9. Sonuçta, kendilerine verdiğimiz sözü tuttuk; onları ve dilediklerimizi kurtardık; aşın gidenleri ise helâk ettik. 10. Gerçek şu ki; size de 'zikr'inizin* bulunduğu bir kitap indirdik. Hâlâ aklınızı başınıza almayacak mısınız?

Zikr; öğüt, bahis, şan şeref anlamlarına geldiği için, kelimeyi aynen bırakmayı tercih ettik.

L*j» U JJO bLülj AJjJâ» ot

jijit <5* \jj»

^ OJL/Ût3

lj Ju^ <îli V |4_i! ^

$ o

11. Biz, nice zalim şehri kırıp geçirdik ve onlardan sonra başka kavimler meydana getirdik. 12. Bizim baskınımızın artık kesinlikle geleceğini) anladıklarında, (bineklerini) mahmuzlayıp ondan kaçmaya çalışıyorlardı. 13. (Ama kendilerine diyorduk ki:) "Mahmuzlamayıııın! Konfor içinde yaşatıldığmız yere; yurtlarınıza dönün; zira sorguya çekileceksiniz."
14. "Vay başımıza gelenler! Gerçekten zalimmişiz!.." diyorlardı. 15. Bu çığınşmalan, Biz onları biçilmiş ota; sönüp gitmiş ocağa çevirene kadar devam ederdi. 16. Göğü, yeri ve ikisinin arasındakileri iş olsun diye yaratmadık Biz. 17. Eğlence edinmek isteseydik, elbette onu kendi katımızdan edinirdik. Biz hiç böyle bir şey yapmamışızdır. 18. Aksine, Biz(im her şeyimiz 'hak'tır); hakkı bâtılın tepesine öyle bir indiririz ki onun beynini parçalar; bir de bakarsın, can çekişmeye başlamış! (Allah'a) yakıştırdıklarınızdan dolayı yazıklar olsun size! 19. Göklerde ve yerde ne varsa tamamen O'nundur. Katındaki (melek)ler de O'na kulluk etmekten büyüklenmezler, bıkıp usanmazlar; 20. gece gündüz; hiç ara vermeksizin O'nu tenzih ve takdis ederler. 21. Yoksa onlar (yani müşrikler); yerden birtakım tanrılar edindiler de onlar mı hayat veriyormuş?! 22. Gökte ve yerde Allah'tan başka tanrılar olsaydı, ikisi(nin düzeni) de kesinlikle bozulup gitmişti. Demek ki; mutlak hükümranlık tahtının sahibi (Allah) onlann nitelendirdiklerinden münezzeh... 23. O; yaptıklarından sorumlu değildir, fakat onlar sorumludur. 24. Yoksa O'ndan başka tanrılar mı edinmişler? De ki: Getirin kanıtınızı! Benimle birlikte olanlara verilen öğüt de budur benden öncekilere verilen öğüt de... Yoo! Onlann çoğu gerçeği bilmedikleri için yüz çevirmekte!

fP^plZ^y öt^X* öi tiy ı;j

p£ ;$cÇî £ ^1

^üj\^y

25. Senden önce gön-Oy "
derdiğimiz bütün pey- LL-1
gamberlere mutlaka: “Benden
başka tanrı yok; sadece Bana
kulluk edin” diye vahyetmişiz-
dir. 26. Bir de; “Rahman çocuk
edindi.” dediler... Hâşa!.. (O
çocuk dedikleri; İsa Mesih,
melekler vb.leri) aksine, öyle
değerli kullardır 27. ki, O’ndan Lp i? ^ Ifi1*1-*
önce söz söylemezler; sadece
O’nun emrettiğini yaparlar.
28. O, onların önlerindekini
de bilir, arkalarındakini de...
Allah’ın razı olduklarından
başkasına şefaat etmezler; çok dikkatlidirler O’na saygılarından dolayı. 29.
Bunlardan her kim; “O’ndan başka ben de tanrıyım!” derse, bunları derhâl
Cehennem’le cezalandırırız! Zalimleri böyle cezalandırıyoruz Biz! 30. Nan-
körce inkâr edenler bilmezler mi ki gökler ve yer bitişik iken onları Biz ayır-
dık ve canlı olan her şeyi sudan yarattık? Hâlâ iman etmeyecekler mi? 31.
Arz’a da onları sarsar diye çakılı dağlar yerleştirdik. Ayrıca orada, yollanın
bulabilsinler diye geniş yollar meydana getirdik. 32. Gökyüzünü korunmuş
bir tavan hâline getirdik, fakat onun âyetlerinden yüz çeviriyorlar! 33. Geceyi,
gündüzü, Güneş’i ve Ay’ı yaratan O’dur. Her biri bir yörüngede yüzmektedir.
34. Senden önce hiçbir insana ölümsüzlük bahşetmedik; şimdi, sen öleceksin
de bunlar baki mi kalacak?! 35. Herkes ölümü tadacak! Sınamak için, şer ile
de hayır[127] ile de sizleri deniyoruz. Sonuçta Bize döndürüleceksiniz.

])}■*y*1 _jJ üj I

36. Nankörce inkâr edenler seni gördükleri zaman, seni eğlence konusu etmekten başka bir şey yapmıyorlar ve “(İlahî mesaj diyerek) tanrılarınızı diline dolayan bu mu?” diyorlar... Aslında (senin şahsınla bir alıp veremedikleri yok; sırf) Rahman’ın mesajını* inkâr ediyorlar!..
37. İnsan aceleci yaratılmıştır. Yakında, size ‘ayet’lerimi göstereceğim! Acele etmeyin!

* --t .

38. “Doğru söylüyorsanız, ne zamanmış bu vaat?” diyorlar.

3>ı£4: f|p

S\> \ jt-0^ <J ^ UJCJ

39. Nankörce inkâr edenler; yüzlerini ve sırtlarını Ateş’ten koruyamayacakları ve kimseden yardım alamayacakları zamanı bilselerdi (hiç böyle acele etmezlerdi)! 40. Aksine, o, (göz göre göre değil) aniden gelecek ve onları şaşkına çevirecektir; onu ne geri çevirebilecekler ne de kendilerine mühlet verilecektir. 41. Aslında, senden önce de peygamberlerle alay edilmişti; ama onlarla dalga geçenlerin başına, alay ettikleri şey gelivermişti! 42. De ki: Gece gündüz sizi kim Rahman’dan koruyabilir? Ama bunlar, Rablerinin öğüdünden yüz çevirmekteler. 43. Yoksa bunların, kendilerini Bize karşı savunacak tanrıları mı varmış? Onlar kendilerine bile yardım edemez; Bizden bir yakınlık da görecek değillerdir. 44. Gerçi Biz onları da atalarını da öyle yaşattık ki, ömürleri kendilerine uzun geldi (ve esaslı bir din üzere bulundukları zehabına kapıldılar). Ama görmüyorlar mı ki; Biz çevresinden eksilte eksilte topraklarının üzerine yürüyoruz?! Böyleyken, onlar galip gelecek, öyle mi?

* Yani çıkarlarını zedeleyen -ya da zedeleyeceğini düşündükleri- vahye dayalı gerçekleri...

45. De ki: Ben sizi tamamen vahiyle uyarıyorum; ama ‘sağırlar uyarıldıkları zaman çağrıyı işitmezler. 46. I Senin Rabbinin azabından bunlara bir esinti pgû dokunuverse, hemen; "Vay başımıza gelenler! Gerçekten zalimmişiz!” demeye başlarlardı. 47. Kıyamet Günü hassas adalet terazileri koyarız ve hiç kimseye hiçbir şekilde haksızlık edilmez; hardal tanesi kadar bile olsa, yapılan her şeyi getiririz. Hiç kimse Bizim kadar iyi hesaba çekemez. 48.

S A i"*1 ' ./'/ £ ^
5 4 İ i 1 yÛLİjiÂ^Llll
^ 0JL&
fjp 0öj&İl£İ
y ^ f|P JZÂ>^Aii jii
ili öi<1İP b\J <S'Â1

Gerçek şu ki; Biz hakkı bâtıldan ayıran o kitabı Musa ile Harun’a; ışık olarak
ve müttakîler için öğüt olarak verdik. 49. Onlar ki; gaip olduğu hâlde Rab-
1 lerinden korkarlar ve (Kıyamet) saat(in)e karşı dikkatlidirler. 50. İşte bu da
Bizim indirdiğimiz mübarek bir mesajdır. Şimdi siz bunu mu yadırgıyorsu-
nuz?! 51. Gerçek şu ki; daha önce İbrahim’e de o olgunluğu Biz vermiştik;
Biz onu(n bu işe ehil olduğunu) bilmekteydik. 52. Hani, babasına ve kavmi-
ne; “Şu başından ayrılmadığınız heykeller de neyin nesi?!” demişti 53. de
“Atalarımızı bunlara tapmakta bulduk” demişlerdi. 54. “Gerçek şu ki; siz
de atalarınız da açık bir sapma içindesiniz!” dedi. 55. “Sen, bize gerçeği mi
getirdin, yoksa bizimle eğleniyor musun?” dediler. 56. Dedi ki: “Ne münase-
bet!.. Sizin Rabbiniz, göklerin ve yerin Rabbidir ki onları O yaratmıştır. Ben
de buna şahitlik edenlerdenim.” 57. (İçinden;) “Vallahi, siz arkanızı dönüp
gittikten sonra putlarınıza öyle bir oyun oynayacağım ki!..”

A *W* *'. > * y'.'"

jî jS (|)

)tj illi *p£====uÛL**V l» «dik

^ ' o£>^*

Şj Âkj.^ ^V?A]

58. Derken, -ona başvursunlar diye bıraktığı- büyükleri dışında hepsini paramparça etti. 59. “Bunu tanrılarımıza kim yaptıysa, gerçekten zalimlerdendir!” dediler. 60. “İbrahim denilen bir gencin bunları diline doladığını duymuştuk.” dediler. 61. Dediler ki: “O hâlde, onu insanlann gözünün önüne getirin; belki şahitlik ederler.”

62. “İbrahim! Sen mi yaptın bu işi tanrılarımıza?!” dediler. 63. “Aksine, şu büyükleri yapmıştır. Şunlara sorun; tabiî, konuşabiliyorlarsa...” dedi. 64. Bunun üzerine, birbirlerine dönüp; “Siz gerçekten zalimsiniz! (Bir, tanrılarınızı koruyamadmız)!” dediler. 65. Sonra, “Biliyorsun ki, bunlar konuşmaz!” diyerek alt üst oldular. 66. Dedi ki: “Öyleyse, ne diye Allah’ı bırakıp da size hiçbir şekilde fayda ve zarar veremeyen şeylere taparsınız?!” 67. “Öf! Sizden de bıktım, Allah’ı bırakarak taptıklarınızdan da!.. Hâlâ, aklınızı başınıza almayacak mısınız?” 68. Dediler ki: “Bir şey yapacaksanız, şunu cayır cayır yakın da tanrılarınıza yardım edin!” 69. “Ey ateş! İbrahim’e serin ve selâmet ol” dedik. 70. Ona bir tuzak kurmak istemişlerdi, ama Biz, asıl hüsrana uğrayanları onlar yaptık. 71. Onu ve Lût’u kurtarıp (o malum millet için değil) âlemler için bereketli kıldığımız topraklara ulaştırdık. 72. Ona İshak’ı -ve fazladan Yakub’u- hibe ettik; her birini salih eyledik.

t
%

73. Ve onları emrimizle insan-
lara doğru yolu gösteren ön-
derler kıldık; kendilerine hayır
yapmalarını, gerçek birer din-
dar olmalarını ve benliklerini
arındırmak için vermelerini
vahyettik. Onlar da (sadece)
Bize kulluk eden kimseler ol-
dular. 74. (Bu arada) Lût'a da
hüküm ve ilim verdik ve kendi-
sini o çirkin işleri yapan mem-
leketten kurtardık. Gerçekten
yoldan çıkmış kötü bir kavim-
diler! 75. Ve onu rahmetimize
dahil ettik. Gerçekten, salih
kimselerdendi. 76. Nuh'a da (hüküm ve ilim verip onu da önder kıldık)...
Hani, daha evvel Bize seslenmişti de duasını kabul edip kendisini ve ehli-
ni (yani iman ederek peşinden gelenleri) büyük sıkıntıdan kurtarmıştık; 77.
Âyetlerimizi yalanlayan kavme karşı ona yardım etmiştik. Gerçekten, kötü
bir kavimdiler... Biz de tamamını suda boğduk. 78. Davud ve Süleyman'a
da... Hani, o ekin hakkında hüküm veriyorlardı ya; hani, o kavmin koyun-
ları orada yayılmıştı... Biz onların hükmüne şahittik. 79. Gerçi her ikisine
de hüküm ve ilim vermiştik, ama onu(n hükmünü) Süleyman'a 'anla'ttık...
Davud'la birlikte tenzih ve takdis etsinler diye de dağlan ve kuşlan amade
kıldık. Bunları yapan, Bizdik. 80. Zırh yapma sanatını kendisine öğrettik ki,
savaşta sizi biribirinizin sertliğinden korusun. Peki, şükrediyor musunuz?
81. Süleyman'a ise şiddetli esen rüzgârı amade kıldık; onun emriyle, bere-
ketli kıldığımız topraklara giderdi. Biz her şeyi biliriz.

82. Onun nâmına; denize dalacak ve daha başka işler görecek birtakım ‘şeytan’lan da (kendisine amade kıldık.) Onları gözetim altında tutan da Bizdik. 83. Eyyub’a da... Hani, Rabbine seslenerek; “Başıma dermansız bir dert gelip çattı; Sen de merhametlilerin merhametlisisin (medet ya Rab!)” demişti 84. de ona icabet edip başındaki sıkıntıyı kaldırmıştık. Üstelik katımızdan bir rahmet ve (sadece Bize) kulluk edenlere bir hatıra olmak üzere, ona ailesini ve bir mislini vermiştik. 85. İsmail’e, İdris’e ve Züikifl’e de... Bunların her biri sabredenlerdendi. 86. Onları da rahmetimize dahil etmiştik. Gerçekten, salih kimselerden idiler. 87. Zünnun’a da... Hani, öfkelenerek, (uyarması gereken kavminden ayrılıp kaçak bir köle gibi) gitmişti de Bizim kendisine güç yetiremeyeceğimizi zannetmişti. Ama sonunda karanlıklar içinde; “(Ya Rab!) Senden başka tanrı yok! Seni tenzih ederim. Ben, gerçekten zalimlerdenmişim!” diye seslenmişti. 88. Bunun üzerine, kendisine icabet edip onu o tasadan kurtarmıştık. Müminleri böyle kurtarırız işte Biz. 89. Zekeriya’ya da... Hani, Rabbine seslenerek; “Ya Rabbi! Gerçi Sen mirasçıların en hayırlısısm, ama Beni tek başıma (evlâtsız) bırakma” demişti. 90. Biz de ona icabet ederek eşini ıslah etmiş (yani, doğum yapabilecek hâle getirmiş); kendisine Yahya’yı hibe etmiştik. Şüphesiz, hayırlı işlerde yarışıyorlardı; hem korkuyla hem de umutla Bize yalvarıyorlardı; Bize karşı mütevazı idiler.

91. Cinsel aygıtını koruması hasebiyle kendisine ‘ruh’umuzdan üfleyip kendisini de oğlunu da âlemlere ‘ayet’ kıldığımız o kadına da... 92. “Şüphesiz bu, -tek bir ümmet olarak- sizin ümmetinizdir; Ben de Rabbinizim. O hâlde, sadece Bana kulluk edin.” 93. (dediğimiz hâlde; Yahudilik, Hıristiyanlık ve bu iki dinin alt mezhepleri olarak) aralarındaki işlerde bölük pörçük oldular... Ama hepsi Bize dönecek 94. ve kim mümin olarak salih amel işlemişse, sa’yügayreti görmezden gelinmeyecektir. Çünkü Biz onu yazmaktaydık. 95. (Bize) dönmedikleri için helâk ettiğimiz bir şehir halkına ise bu haramdır. 96. Nihayet, Ye’cuc ve Me’cuc (önlerindeki set) açılıp da bütün derelerden - tepelerden (kurt yürüyüşüyle) dar ve serî adımlarla çıkageldiklerinde... 97. Ve o gerçek vaat yaklaştığında, bir de bakarsın ki nankörce inkâr edenlerin gözleri dehşetle açılmış; “Yazıklar olsun bize! Daha önce biz buna karşı gaflet içindeydik. Demek ki, zalimmişiz!” demekteler... 98. Şüphesiz, hem siz hem de Allah’tan başka taptıklarınız[128] Cehennem odunusunuz; oraya mutlaka gireceksiniz! 99. Tanrı olsalardı oraya uğramazlardı. Oysa, hepsi orada kalıcıdır. 100. Orada öyle bir nefes alıp vereceklerdir ki!.. Bunlar ise (onları bu feci durumdan kurtarmak bir yana) işitmeyeceklerdir (bile)!.. 101. Tabiî (tann edinilmekle birlikte), haklarında daha evvel tarafımızdan ‘en güzel’in takdir edildiği (İsa Mesih, melekler vb.) kimseleri buradan uzaklaştırılmış olacaktır. *

* Putperest Abdullah b. Zeba’râ’nın “Hıristiyanlar İsa Mesih’e, Yahudiler de Uzeyr Aleyhisselâm’a tapınıyorlar; ne yani şimdi bunlar da mı Cehennem odunu?!” demesi üzerine, yüce Allah bu âyetle asıl kastını belirtmiştir.

*£══L&J\

tf-ji [dtâ&jfcj

1

0

102. Onlar buranın uğultusunu duymazlar; üstelik canlarının istediği şeylerin içinde temelli kalıcıdırlar. 103. O en büyük korku onlan üzmez. Melekler de; "İşte, size va'dedilen gününüz!" diyerek kendilerini karşılarlar. 104. Gökyüzünü yazı tomarım rulo hâline getirircesine düreceğimiz gün, yaratmaya ilk başladığımızdaki gibi onu yeniden yapacağız. Uhdemizdeki bir vaat olarak... Biz (vazettiklerimizi) mutlaka yapmışızdır. 105. Gerçek şu ki; Tevrat'tan sonra Zebur'da da şunu yazdık: Yeryüzüne Benim salih[129] kullarım vâris olacaktır. 106. Şüphesiz bunda, kulluk edenler için yeterli tebligat mevcuttur. 107. Biz seni tamamen 'âlemlere rahmet' olarak gönderdik. 108. "Bana sadece; 'tanrınızın bir tek tanrı olduğu' vahyediliyor. Şimdi, siz buna teslimiyet göstere(rek Müslüman ola)cak mısınız?" de. 109. Yüz çevirirlerse, de ki: Ben hepinize eşit olarak bildirmiş olayım da!.. Tehdit edildiğiniz şey yakın mıdır, uzak mıdır bilemiyorum. 110. Şüphesiz 0, sözün açıktan söylenenini de bilir, gizlediklerinizi de bilir. 111. Bu (tehditlerin henüz gerçekleşmemesi) belki de sizin için bir sınamadır; bir süre daha mı yaşamanız isteniyor, bilemiyorum. 112. "Ya Rabbi! (Bunlarla aramızda) hakkaniyetle hükmet..." (diye dua etti ve) "Sizin nitelendirmelerinize karşı yardımına sığınılacak olan, bizim Rahman Rabbimizdiı " dedi.

.*>, . ' ■> sj-t,

-1 s +'"s i

* < «;

22- HAC SÛRESİ

"ÖÎJ!

/ö âvc/ *müstesna Mekke 'de;*
hicretten önce indirilmiştir.
78 âyettir.}

hs«^ »İ?Cs$4& ^0
sunisi, v-lİjfL^ti

Bisraillâhirrahmânirrahîm
1. Ey insanlar! Rabbinizden
sakının; (Kıyamet) saatin(in)
sarsıntısı gerçekten muazzam
bir şeydir. 2. Onu gördüğünüz
gün, bütün emzirenler emzir-
diklerini unutacak, bütün ha-
mileler yüklerini bırakacaktır;
insanları da 'sarhoş' görecek-
sin. Aslında sarhoş değillerdir,
ama Allah'ın azabı çok şiddet-
lidir! 3. İmdi; öyle insanlar var ki; ne kadar azgın 'şeytan' varsa ona uyarak
Allah hakkında bilgisizce tartışıyor.[130] 4. Oysa şeytan hakkında şuna hük-
medilmiştir: O, kendisini velî edineni saptırır ve onu (götüre götüre) Çılgın
Ateş azabına götürür. 5. Ey insanlar! Öldükten sonra dirilip dirilmeyeceğiniz
hususunda şüpheniz varsa, şurası herhâlde kesindir ki; Biz sizi topraktan,
sonra nutfeden, sonra yapışkan bir maddeden (yani, döllenmiş yumurtadan),
sonra da belli belirsiz bir et parçasından yarattık -ki size açıkça bildirelim.-
İşte, dilediğimizi rahimlerde belli bir vakte kadar tutup daha sonra sizi bebek
şeklinde çıkarıyoruz. Sonra da zamanla ergin çağınıza erişiyorsunuz. İçiniz-
den kiminin işi daha önce bitiriliyor, kimi de ömrünün en rezil çağına kadar
götürülüyor ve böylece, bir zamanlar bilirken hiçbir şey bilmez hâle geliyor.
(İkinci olarak;) yeryüzünü kupkuru görüyorsun, ama Biz ona suyu indirdiği-
mizde, harekete geçip kabarıyor ve her çeşit güzel bitkiden çift çift bitiriyor.

Uyîîip iIX* \<j£5 gfe

;ÜT

-il \ JJO* Jİ LJ
ys ıjfti '«2cJs
U ^ crull I
û*ly- U <jjûî 1 Jj <uıl of
Jb JjbjJiÜİ "..h

6. Bütün bunlar şundan kaynaklanmaktadır: Mutlak gerçek Allah'tır ve ölülere O hayat verir, O her şeye kadirdir; 7. (Kıyamet) saat(i) kesinlikle gelecek ve Allah kabirlerde olanları diri İtecektir. 8. Öyle insanlar var ki; doğruya götüren bir kılavuzu olmadan, aydınlatıcı bir kitabı bulunmadan, bilgisizce Allah hakkında tartışıp duruyor; 9. Allah yolundan saptırmak için kasıla kasıla konuşuyor. Dünyada rüsvaylık onun hakkıdır; Kıyamet Günü de ona o Yangın Azabını tattırırız. 10. "Bu, kendi yapıp ettiklerinden ötürüdür! Yoksa Allah, asla kullarına zulmedici değildir." 11. Öyle insanlar da var ki; Allah'a kıyısından köşesinden kulluk ediyor; (din sayesinde) bir iyilik elde ederse tatmin oluyor, başına bir musibet gelirse, gerisingeri dönüveriyor! Dünyayı da kaybediyor Âhireti de... ki apaçık hüsran budur. 12. Allah'tan başka kendisine fayda ve zarar veremeyecek şeylere tapınıyor... ki derin sapma budur. 13. Tapmıyor; çünkü kendisine zararı faydasından daha yakın olan kimseler (yani, yetki ve nüfuz sahibi inkârcı önderler) söz konusu... Ne kötü efendi! Ne kötü yoldaş! 14. İman edip salih amel işleyenleri, Allah, altından ırmakların aktığı cennetlere sokacaktır. Allah, muıad ettiği şeyi mutlaka yapar. 15. Her kim; Allah'ın, dünyada ve Âhirette kendisine yardım etmeyeceğini zannediyorsa, göğe bir araç uzatıp sonra (ayağını yerden) kessin de (oralarda dolaşıp) baksın bakalım; bulduğu bu çare, kendisini öfkelendiren şeyi giderebilecek mi?[131]

>₣*CS$ &^CSf.CS'J V>'j

b^b'L^= ^ ^ J>4-!J
(^İ')—)li$_c$.iy$_J$i$_J$ l^bo^îJLi^ l^û \j£*3
<j^»ıil^J\ [fi^cj b> 1 *■ j)' J^4jjtç£>|, ^
$ ^=r^ j>4-^ W^J j^jb y-* i

16. Biz onu işte böyle apaçık âyetler olarak indirdik; ama Allah, -dilediğini- hidayete erdiriyor. 17. İman edenler, Yahudiler, Sâbiîler, Hıristiyanlar. Mecusîler ve müşrikler; Allah bunlann arasını şüphesiz Kıyamet Günü ayıracaktır (kimin hak üzere, kimin bâtıl üzere bulunduğuna dair hâkimlik edecektir). Allah her şeye şahittir. 18. Görmüyor musun ki; göklerdekiler ve yerdekiler; Güneş, Ay, yıldızlar, dağlar, ağaçlar, hayvanlar ve birçok insan -ki birçoğu da azaba müstehaktır- Allah'a secde etmektedir? Kimi Allah alçaltırsa, ona değer verecek kimse yoktur. Allah dilediğini elbette yapar. 19. Bunlar* Rableri hakkında çekişen iki hasımdır; nankörce inkâr edenlere ateş-||ten giysiler kesilmiştir, başlarının üstünden kaynar sular dökülür 20. ve kannlanndakiler de bununla eritilir derileri de... 21. Demirden kamçılar vardır onlara bir de. 22. Her ne zaman çektikleri ıstıraptan dolayı oradan çıkmak isteseler, oraya döndürülürler... "Tadın şu yangın azabını!" 23. İman edip salih amel işleyenleri ise Allah şüphesiz altından ırmakların aktığı cennetlere sokar; orada altın bilezikler ve inciler takınırlar, elbiseleri de ipektendir.

Yani, müminler ve diğerleri... 'Diğerleri'ne, münafıklar da dâhildirler; çünkü Âhiret günü bütün ins ü cin iki grup olacak ve bir grup Cennet'e, bir grup da Çılgın Ateş'e girecektir (Şûrâ: 7).

ijiij

24. Çünkü tertemiz, sapasağlam bir söze iletilmiş; 'bizatihi hamde lâyık'm (Hamîd) yoluna getirilmişlerdir.[132] 25. Evet, nankörce inkâr edenler ve Allah yolundan ve -yerli, taşralı bütün insanlar için ayrıcalıksız, tamamen eşit kıldığımız- Mescid-i Haram'dan (insanları) alıkoyanlar... Her kim burada zalimce hareket ederek (hac menâsikini) eğip bük(er; birtakım merasimleri kendi lehine yontarak uygulanmak isterse, ona can yakıcı bir azap tattırırız!* 26. Hani, bu Ev'in yerini İbrahim'e hazırlamış (ve şöyle demiş)tik: "Bana hiçbir şeyi ortak koşma; tavaf edenler, kıyama duranlar, rükû edenler ve secdeye varanlar için Ev'imi temiz tut." 27. "İnsanlara haccı ilan et de gerek yaya olarak gerekse -nice derin vadiler katederek gelen- zayıf, bitkin her türlü binit üzerinde sana gelsinler." 28. "Böylece, (haccın) kendilerine sağlayacağı faydalara şahit olsunlar ve kendilerine Allah'ın nasip ettiği kurbanlık hayvanlan o malum günlerde keserken (sadece) O'nun adını ansınlar. Bunlardan hem kendiniz yiyin hem de sıkıntı içindeki yoksullan doyurun." 29. "Sonra; (tımaklannı kısaltıp, bedenin ilgili kısımlannı tıraş edip elbise giyerek) ihramdan çıksınlar, adaklannı yerine getirsinler ve bu kadim Ev'i tavaf etsinler." 30. İşte böyle... Her kim Allah'ın saygın kıldıklarını ulu bilirse, kendisi için bu, Rabbi katında daha hayırlıdır. Size (Maide: 3'te) okunanlar dışında bütün ehli hayvanlar size helâl kılınmıştır. Öyleyse, murdar putlardan uzak durun ve (gerek Allah hakkında gerekse hangi hayvanlann etinin yenip yenmeyeceği hakkında) asılsız sözler(le yalan yanlış hüküm vermek)ten kaçının.

p-6~-*> i^aiJJLJ f™| ^A^îjj^jî

'JL^-^J-CJ^^/Çk-^i 4İI C-££>-

* îbn Kesir'e göre; *ve men yüridfî-hi bi-ilhâdin...* ifadesi, "Her kim burada kasten çirkin, büyük bir günah işlemeye yeltenirse, ona can yakıcı bir azap tattırırız!" anlamındadır.

' 11 t" •" ST" '-A 7 ü 'îr

31. Allah'a şirk koşmaksızın; samimi birer muvahhit olarak... Allah'a ortak koşan kişi de zaten; bir nevî gökten düşmekte ve kendisini kuşlar kapışmaktadır ya da rüzgâr kendisini uzak, ıssız bir yere savurmaktadır. 32. İşte böyle... Kim Allah'ın simgelerini ulu bilirse, bu, şüphesiz kalplerin takvasındandır. 33. Bunlardan belli bir vakte kadar faydalanabilir (üzerlerine binebileceğiniz gibi, sütlerinden, kıllarından, yünlerinden de yararlanabilirisiniz; I sonunda varacakları yer, o kadîm Ev'dir. 34. Kurban kesmeyi her ümmete İÜ meşru kıldık ki, Allah'ın kendilerine nasip ettiği hayvan-
ları keserken (sadece) O'nun adını ansınlar. Sizin tannnız, bir tek tanrıdır;
o hâlde, sadece O'na teslim olun. Sen de mütevazı olanları[133] müjdele. 35.
Onlar ki; Allah anıldığı zaman kalpleri ürperir; bilhassa, başlanna gelenlere
i sabreden, namazı dosdoğru kılan kimselerdir; kendilerine Bizim nasip ettiği-
miz şeylerden de infak ederler. 36.0 iri cüsseli hayvanlan sizin için Allah'ın
simgelerinden kıldık; onlarda sizin için büyük bir hayır vardır. O hâlde, on-
ları ön ayaklarını sıralı olarak yere basmış durumda keserken, Allah'ın adını
1 anın; yanları üstüne düştükleri vakit de onlardan hem kendiniz yiyin hem de,
kanaat edene de etmeyip isteyene de yedirin. Onları size böyle boyun eğdir-
dik ki şükredesiniz. 37. Onların ne etleri, ne de kanları Allah'a ulaşır; O'na
sadece sizin takvanız ulaşır. Bunları size O boyun eğdirdi ki, sizi hidayete
erdirdiği için siz de (yalnızca) Allah'ı tekbir edesiniz. 38. Allah elbette iman
edenleri savunur. Allah elbette nankör hainleri sevmez.

^^ü***^*?*®*? O- Bj 4İ\ Loji^i

)j\^\|j^\^\(j^y^\^^^3 ö^ÛÜIÎ ^

J&J î>^JÎ'I5'4

JÜ ^Is3 oij ^ ^Sff

0 &££>&>}$?■İÇ

^^^rs^o^lîc^y1 c->i£j .^/Ju

fjp.j^ül^ J^j^JU-1

*-4-lk <^£?

jptişı4-?j3 $ J_J

39. Kendileri ile savaşılanlara -zulme uğradıkları için- (saldırganlarla savaşabilecekleri) bildirilmiştir. Allah elbette onlara yardım etmeye kadirdir.
40. Onlar ki, sırf “Rabbimiz Allah’tır” dedikleri için haksız yere yurtlarından çıkarılmışlardı... Allah’ın insanlan birbiriyle savuşturması olmasaydı; içinde sürekli Allah’ın adı anılan mescitler, manastırlar, kiliseler ve havralar kesinlikle yıkılır giderdi. Allah elbette kendisine yardım edene yardım edecek!.. Şüphesiz, Allah kuvvetlidir, ‘mutlak izzet sahibi’dir (Kavî, Azız).
41. Onlar ki; yeryüzünde kendilerine iktidar bahşetsek; (gerçek dindarlar olarak) namazı dosdoğru kılar, zekâtı veri(p benliklerini anndırınla)r, marufu emredip münkeri yasaklarlar. İşlerinin akıbeti tamamen Allah’a aittir. (Bütün işlerinde O’nu öncelerler.)
42. Eğer seni yalanlıyorlarsa, onlardan önce Nuh kavmi, Âd ve Semud da yalanlamıştı. 43. İbrahim’in kavmi ile Lût’un kavmi de... 44. Medyen halkı da... Musa (o koca peygamber) bile yalanlanmıştı. Nankörce inkâr edenlere mühlet vermiştim, ama daha sonra onları yakalayıverdim... Nasılmış (gördüler), Benim o misli görülmemiş azabım! 45. Nice memleket vardır ki, zulmettiği için helâk etmişizdir de çatılan çökmüştür... Nice körelmiş kuyu, nice sağlam saray... 46. Yeryüzünde dolaşmadılar mı ki; akledecek kalpleri ya da işitecek kulaklan olsun. Şüphesiz, sadece gözler kör olmaz; göğüslerdeki kalpler de körelir (akıllan olduğu hâlde bir işe yaramaz!).

<üll i jj j

|j 1 '[y|f.j

39. Kendileri ile savaşılanlara -zulme uğradıktan için- (saldırganlarla savaşabilecekleri) bildirilmiştir. Allah elbette onlara yardım etmeye kadirdir.
40. Onlar ki, sırf “Rabbimiz Allah’tır” dedikleri için haksız yere yurtlanndan çıkanlmışlardı... Allah’ın insanlan birbiriyle savuşturması olmasaydı; içinde sürekli Allah’ın adı anılan mescitler, manastırlar, kiliseler ve havralar kesinlikle yıkılır giderdi. Allah elbette kendisine yardım edene yardım edecek!.. Şüphesiz, Allah kuvvetlidir, ‘mutlak izzet sahibi’dir (Kavî, Azız).
41. Onlar ki; yeryüzünde kendilerine iktidar bahşetsek; (gerçek dindarlar olarak) namazı dosdoğru kılar, zekâtı veri(p benliklerini anndırırıla)r, marufu emredip münkeri yasaklarlar. İşlerinin akıbeti tamamen Allah’a aittir. (Bütün işlerinde O’nu öncelerler.)
42. Eğer seni yalanlıyorlarsa, onlardan önce Nuh kavmi, Âd ve Semud da yalanlamıştı. 43. İbrahim’in kavmi ile Lût’un kavmi de... 44. Medyen halkı da... Musa (o koca peygamber) bile yalanlanmıştı. Nankörce inkâr edenlere mühlet vermiştim, ama daha sonra onları yakalayıverdim... Nasılmış (gördüler), Benim o misli görülmemiş azabım! 45. Nice memleket vardır ki, zulmettiği için helâk etmişizdir de çatıları çökmüştür... Nice körelmiş kuyu, nice sağlam saray... 46. Yeryüzünde dolaşmadılar mı ki; akledecek kalpleri ya da işitecek kulakları olsun. Şüphesiz, sadece gözler kör olmaz; göğüslerdeki kalpler de körelir (akıllan olduğu hâlde bir işe yaramaz!).

v=-U-UJ ÂİUL ü .lil ~Çj

$£J0

0 <^ü>tU^ I £X.

(jt)>tİJt4 biüj c"ïj l^iu« C)üİ(j

,/ /» ^ /, , , / /; y •>.

I AJ>1^LJ ' jyjk^J"

47. Allah asla va'dinden caymayacağı hâlde, senden azabı hemen istiyorlar! Oysa senin Rabbinin katında bir gün, sizin saydıklarınızdan bin yıl gibidir. 48. Nice memleket vardır ki; zalim oldukları hâlde onlara mühlet vermiştim; ama sonunda onları yakalayıverdim... Yalnız Banadır çünkü nihaî dönüş! 49. De ki: Ey insanlar! Ben sizin için sadece 'apaçık bir uyarıcı'yım. 50. Şöyle ki; iman edip salih amel işleyenler için mağfiret ve değerli bir rızık vardır. 51. Bizim âyetlerimizi geçersiz kılmak için sa'yügayret edenler, cayır cayır yanan Ateş'in sahipleri de bunlardır işte... 52. Senden önce hiçbir resul ve nebi göndermemişizdir ki; o, bir şey tasarladığında şeytan onun tasarısına bir şey katm(aya çalışm)ış olmasın. Ama Allah şeytanın kat(maya çalış)tığı şeyi gidermiş; sonra da -evet, Allah- kendi âyetlerini sapasağlam yerleştirmiştir. Allah; 'mutlak ilim ve hikmet sahibi'dir (Alîm, Hakîm). 53. Böylece O, şeytanın kat(maya çalış)tığı şeyi; kalplerinde hastalık bulunan ve kalpleri kaskatı olan kimseleri sınama vesilesi yapmış olur ve zalimler derin bir cepheleşme içine girerler! 54. Yine böylece, kendilerine ilim verilenler, onun, Rablerinden gelen bir gerçek olduğunu bilerek ona iman ederler ve ona daha bir canıgönülden bağlanırlar. İman edenleri Allah elbette dosdoğru bir yola iletecektir. 55. Nankörce inkâr edenler ise (Kıyamet) saat(i) -veya hayırsız bir günün azabı- ansızın başlarına gelene kadar ondan yana şüphe içinde kalmaya devam ederler.

bl^lL j^=»j

lyl^jll>L-^S

56. Ki o gün mülk tama-
|P1| men Allah'mdır; aralann-
da O hâkimlik eder: İman
edip salih amel işleyenler nimet
dolu cennetlerdedir. 57. Nan-
körce inkâr edip âyetlerimizi
yalanlayanların hakkı ise al-
çaltıcı bir azaptır. 58. Allah yo-
lunda hicret edip de daha sonra
öldürülen veya ölen kimseleri
Allah elbette güzel bir nasiple
nasiplendirecektir. Şüphesiz,
nasiplendirenlerin en hayırlı-
sı Allah'tır. 59. Onları elbette
razı olacakları bir yere sokacaktır. Şüphesiz, Allah 'mutlak ilim sahibi'dir
(Alîm), Halîm'dir. 60. İşte böyle... Kim kendisine yapılan haksızlığa den-
giyle karşılık verir de sonra yine kendisine saldırılırsa, Allah mutlaka ona
yardım eder. Şüphesiz, Allah affedicidir, bağışlayıcıdır (Afüvv, Gafur). 61.
Böyle... Çünkü geceyi gündüze, gündüzü de geceye Allah sokmaktadır; Al-
lah gerçekten işitir, görür (Semî', Basîr). 62. Böyle... Çünkü Allah'ın 'mutlak
gerçek' olmasına karşılık, O'ndan başka yalvardıkları, tamamen boş şeylerdir
ve şüphesiz, sadece Allah'tır yüce, büyük (Aliyy, Kebîr). 63. Görmedin mi
ki; Allah gökten su indirmekte ve yeryüzü yemyeşil olmaktadır? Şüphesiz,
Allah bütün inceliklere nüfuz eder, 'her şeyden haberdar'dır (Latîf, Habîr).
64. Göklerde ve yerde ne varsa, hepsi O'nundur. Sadece Allah'tır şüphesiz,
hiçbir şeye ihtiyacı olmayan, 'bizatihi hamde lâyık' (Ganî, Hamîd).

65. Görmedin mi ki Allah; yeryüzündekileri ve denizde O'nun emriyle aheste aheste giden gemileri size boyun eğdirmiş? Göğü (yani gökteki cisimleri) de tutmaktadır ki, ‘yer’in üzerine düşmesin... İzni olursa başka... Allah insanlara karşı gerçekten şefkatlidir, merhametlidir (Raûf, Rahim).

-'■i <> .VS'E. <

66. Size hayat veren, sonra sizi öldürüp sonra yeniden size hayat verecek olan O’dur... Gerçekten nankördür insanoğlu!

ijUÜİsJ L»J plc lij J_/^i 4İ1
. > 's» ^ <

67. Biz her ümmete, izledikleri bir ibadet usulü koymuşuzdur. Öyleyse, sakın bu hususta seninle çekişmesinler! Sen Rabbine davet etmeye bak. Şüphesiz, dosdoğru bir kılavuzluk üzerinde bulunuyorsun. 68. Seninle cedelleşirlerse, de ki: Sizin yaptıklarınızı en iyi, Allah bilmektedir! 69. Anlaşmazlığa düştüğünüz hususlarda, Allah Kıyamet Günü aranızda hâkimlik edecektir. 70. Bilmez misin ki; gökte ve yerde ne varsa Allah hepsini bilir?! Çünkü bu, şüphesiz, bir kitaptadır; bu, Allah için gerçekten kolaydır. 71. Haklarında Allah’ın hiçbir güçlü kanıt indirmediği, Allah’tan başka şeylere tapıyorlar; bu hususta hiçbir bilgileri bulunmamaktadır!.. Yardımcısı yoktur bu zalimlerin! 72. Âyetlerimiz kendilerine apaçık okunduğu zaman, nankörce inkâr edenlerin yüzlerindeki yadırgamayı görürsün; âyetlerimizi kendilerine okuyanlara saldıracak gibi olurlar! De ki: Ben size bundan daha kötüsünü haber vereyim mi? Ateş... Nankörce inkâr edenlere va’detmiştir Allah onu... Ne kötü dönüş yeri!

OUJ -çS ı*jjj^l* ı» f^|

73. Ey insanlar! İşte size
bir temsil; onu iyi dinleyin:
Allah'tan başka taptığınız o
$$ Jlj ,^1*j ı*2 J$ ç*3»£ şeyler bir araya gelse, bir si-
lyu^=»_)l 1ı-*C'jjk* 1 L$SÎx> ı nek bile yaratamazlar.
JggL Sinek onlardan bir şey
şm kapsa, bunu bile ondan
J-vUj j^JıÇsJ*yk*>t»(^ l_)_L^İ3h^ kurtaramazlar. İsteyen
Âk; *jTs^ü? * de âcizdir çünkü istenen de...
74. Allah'ı hakkıyla takdir
*'j^P*1 -u^-â *ı^y'i)* ^ ö^-^j <*Xf* J^ öi I edememişlerdir (birtakım var-
lıkları Allah'a ortak koşanlar
ve Allah'ın 'insan peygamber'
göndermesini akıldışı bulan-
lar). Allah gerçekten kuvvet-
lidir, 'mutlak izzet sahibi'dir
(Kavı, Azîz). 75. Allah meleklerden de elçi seçer, insanlardan da... Allah
gerçekten işitir, görür (SemF, Basîr). 76. O, onların önlerindekini de bilir
arkalarındakini de... Bütün işler Allah'a döndürülür. 77. Ey iman edenler!
Rükû edin, secdeye varın, (sadece) Rabbinize kulluk edin ve iyilik yapın ki
kurtuluşa eresiniz. 78. Ve Allah uğrunda hakkıyla cihad edin. O, (elçisine
vahyettiği diriltici nefesi ile) sizi derleyip kendinize getirmiş ve bu dinde size
hiçbir zorluk çıkarmamıştır. Tıpkı atanız İbrahim'in dininde olduğu gibi...
Hem daha önce hem de bunda, sizi (kendisine kayıtsız şartsız) 'teslimiyet
gösteren Ter olarak adlandırmıştır ki Peygamber size, siz de insanlara model
olasınız. O hâlde, (gerçek dindarlar olarak) namazı dosdoğru kılın, zekâtı
veri(p benliğinizi arındırı)n ve Allah'a sımsıkı tutunun. Çünkü 'mevlâ'mz
O'dur (size sahip çıkar). Ne güzel Mevlâ! Ne güzel yardımcı!..

23- MÜ'MİNÛN SÛRESİ

{Mekke 'de; hicretten önce indirilmiştir. 118 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Şu müminler kesinlikle felaha ermişlerdir ki; 2. namazlarında huşû içindedirler; 3. boş sözlerden yüz çevirirler; 4. (zekât vs. ile) arınma işlemlerini yaparlar; 5. cinsel aygıtlarını (herkesten) korurlar; 6-7. -eşleri ya da ellerinin altındaki (cariye)ler müstesna... Çünkü bunlar yüzünden kınanacak değillerdir. Kim de bunun ötesini ararsa, bunlardır işte, haddi aşanlar!- 8. emanetlerine ve anlaşmalarına riayet ederler; 9. namazlarını, üzerine titreyerek eda ederler. 10. Bunlardır işte, o mirasçılar 11. ki Firdevs'e vâris olacak; orada temelli kalacaklardır. 12. Gerçek şu ki; Biz insanı çamurdan süzülmüş bir özden yarattık. 13. Sonra onu sağlam bir yere nutfe olarak yerleştirdik. 14. Sonra nutfeyi yapışkan bir madde (yani, döllenmiş yumurta) hâline getirdik. Derken, o yapışkan maddeyi bir çiğnemlik et yaptık; bu çiğnemlik eti kemik olarak yaratıp kemiklere et giydirdik. Sonuçta onu bambaşka bir yaratık olarak meydana getirdik. Ne kadar zengin ve cömerttir 'yaratanların en güzeli olan Allah! 15. Sonra, bunun arkasından, hiç şüphesiz, öleceksiniz. 16. Sonra, Kıyamet Günü kesinlikle yeniden diriltileceksiniz. 17. Gerçek şu ki; Biz sizin üzerinizde de yedi yol yarattık. Yani, Biz 'yaratmak'tan gafil değiliz (her türlü yaratmayı biliriz).

j-iâ»»t» lobiyij

18. Gökten belli miktarda su indirdik ve onu Arz'a yerleştirdik... -Tabiî, onu gidermeye de kadiriz!-19. Ve onunla sizin için hurmalıklar ve üzüm bağlan meydana getirdik. Sizin için onlarda birçok zevk vardır; meselâ onlardan yersiniz. 20. Özellikle Sina dağında çıkan öyle bir ağaç yarattık ki, hem yağı işe yarayacak hem de yiyenler için güzel bir katık olacak şekilde yetişir. 21. Sizin için elbette hayvanlarda da ibret vardır. Onlann karınlarındaki ile susuzluğunuzu gideririz; sizin için onlarda daha birçok fayda vardır; meselâ onlardan yersiniz. 22. Aynca, onlann sırtında -bir de gemilerin üstünde- (çok uzak mesafelere kolayca) taşınırsınız. 23. Gerçek şu ki; Nuh'u kavmine Biz gönderdik; dedi ki: "Ey kavmim! Sadece Allah'a kulluk edin. O'ndan başka tanrınız yoktur. Hâlâ sakınmayacak mısınız?" 24. Bunun üzerine, kavminin nankörce inkâr eden önde gelenleri şöyle dediler: "Bu da aslında sizin gibi bir insan. Ama size üstünlük kurmak istiyor. Allah (elçi göndermek) isteseydi, melek indirirdi. Biz, ilk atalanmızdan böyle bir şey işitmedik!" 25. "Bu, başında cinnet bulunan bir adamdan başka bir şey değil! Bir süre gözetleyin bakalım şunu!.." 26. (Nuh da en sonunda) "Ya Rabbi! Beni yalanlamalarına karşılık bana yardım et!" dedi. 27. Bunun üzerine, kendisine şöyle vahyettik: "(Ey Nuh! Yakında büyük bir tufan kopacak ve ondan ancak sana iman ederek yapacağın gemiye binenler kurtulabilecek... İşbu) gemiyi Bizim gözetimimiz altında; vahyimizle yap. Nihayet buyruğumuz gelip (içinde ateş yakılan) tandırlardan bile su) kaynamaya başlayınca, "Her şeyden ikişer eş (yani birer çift), -hakkında hüküm verilmiş olan dışında- ehlini (yani, aileni ve müminleri) gemiye bindir. Zalimler için Benimle muhatap olma; çünkü boğulacaklar!"

■w

ûvîiû^îj

....

28. “Beraberindeki kimselerle birlikte sen de gemiye yerleştiğinde; ‘Bizi o zalim kavimden kurtaran Allah'a hamdolsun!’ de." 29. “Yine, de ki: ‘Ya Rabbi! Beni bereketli bir yerde indirip konaklat; Sen indirip konaklatanlann en hayırlısısın.' ” 30. Bunda elbette âyetler vardır; Biz (insanları) j hep böyle denemişizdir.

liÜJi

31. Bunların ardından hir hacVfl npcil mpv-dana getirdik. 32. Onlara da; “Sadece Allah’a kulluk edin; sizin O’ndan başka tanrınız yoktur. Hâlâ sakınmayacak mısınız?” diyen kendi içlerinden bir peygamber gönderdik.

^ b J L J f|p (LA*l2kil

33. Kavminin ileri gelenleri -ki dünya hayatında refah verdiğimiz hâlde nankörce inkâr etmiş ve Ahiretle karşı karşıya geleceklerini yalanlamışlardı- dediler ki: “Bu da aslında sizin gibi bir insan; sizin yediklerinizden yiyor, sizin içtiklerinizden içiyor!” 34. “Kendiniz gibi bir insana itaat ederseniz, o takdirde kesinlikle hüsrana uğrarsınız!” 35. “Ölüp de toprağa ve kemiğe dönüştüğünüzde (yerin altından) çıkarılacağınızı mı va’dediyor size?!” 36. “Ne kadar uzak, size va’dedilen! Ne kadar uzak!..” 37. “Dünyevî hayatımızdan başka bir hayat yok. Yaşar, ölürüz; tekrar diriltilecek değiliz!” 38. “O, kendi uydurduğu yalanı Allah’a isnat eden bir adamdan başka bir şey değil! Ona iman edip bağlanacak değiliz!” 39. “Ya Rabbi! Beni yalanlamalarına karşılık bana yardım et!” dedi (peygamber). 40. “Az sonra kesinlikle pişman olacaklar!” buyurdu (Allah da...) 41. Ve hak ettikleri o müthiş sarsıntı kendilerini yakalayıverdi. Ve onları kusmuğa çevirdik. Defolup gitti böylece, zalimler! 42. Sonra, bunların ardından başka nesiller yarattık.

43. Hiçbir kavim ecelini geçemi-
yor, sonraya da kalamıyordu...
44. Sonra, peygamberlerimizi
peşpeşe gönderdik. Hangi üm-
mete bir peygamber geldiyse,
onu mutlaka yalanladılar! Biz de
f|p *Ci/L* onları birbiri ardınca getirdik ve
tamamını birer söylentiye çevir-
dik. Defolup gitti böylece, iman
etmeyen kavimler! 45. Sonra,
Musa'yı ve biraderi Harun'u
mucizelerimizle -özellikle de
aşikâr güçlü bir kanıtla- gönder-
dik. 46. Firavun'a ve kurmayla-
rına... Fakat büyüklüklerine ye-
^ f|jl *öy-j* diremediler. Çünkü (Mısır'da)
egemen kavim onlardı. 47. "Bi-
zim gibi iki insana mı iman edip
bağlanacağız; hem de kavimleri
^ jj f$| ၔ ^ j bizim kulumuz kölemiz iken?!"
dediler. 48. Onları yalanladılar
ve bu yüzden helâk edilenlerden oldular. 49. Gerçek şu ki; o kitabı Musa'ya,
(Israiloğullan) doğru yola gelsinler diye vermiştik. 50. Meryemoğlu'nu da anne-
sini de mucize kıldık; her ikisini de verimli, suyu bol, yüksekçe bir yerde (yani,
Beyt-i Makdis'te) barındırdık. 51. "Ey peygamber gönderilenler! Tertemiz şey-
lerden yiyin ve salih amel yapın; çünkü Ben yaptıklarınızı bilmekteyim!" 52-53.
"Şüphesiz bu, -tek bir ümmet olarak- sizin ümmetinizdir. Sizin yegâne Rabbiniz
Benim; o hâlde, sadece Benden sakının!" (dediğimiz hâlde) aralarındaki birliği
paramparça edip birtakım kitaplar edindiler. Her grup (din ve mezhep) kendi
elindekinden gâyet memnun! 54. Onları bir süreliğine kendi umursamazlıkları
içinde bırak. 55-56. Zannediyorlar mı ki; kendilerine mal ve evlât verdik diye
onların iyiliği için yarışıyoruz?! YooL Ama farkında değiller. 57. (Buna karşılık)
Rablerine saygılarından dolayı dikkatli davrananlar, 58. Rablerinin âyetlerine
iman edenler, 59. Rablerine şirk koşmayanlar, —►

60. verdiklerini, -Rablerine dönecekleri için- kalpleri ürpcrerek verenler... 61. Bunlardır işte, hayırda yarışıp da önde gidenler. 62. Biz hiç kimseye gücünün yettiğinden fazlasını yüklemeyiz. Bizim katımızda, gerçeği konuşan bir kitap vardır: asla haksızlığa uğratılmazlar. 63. Fakat, kalpleri bundan yana umursamazlık içindedir; bunun dışında, yapıp durdukları daha başka işleri de vardır! 64. Sonunda, refah içinde şımaranlannı azapla yakaladığımız zaman, feryat etmeye başlarlar. 65. Hiç feryat etmeyin bugün!.. Çünkü Bizden yardım göremezsiniz! 66. Ayetlerimiz size okunuyordu da sırt çeviriyordunuz! 67. Büyüklük taslayıp gece sohbetleri düzenleyerek (peygamber hakkında) ileri geri konuşuyordunuz! 68. Bu söz üzerinde hiç düşünmediler mi? Yoksa, ilk atalarına gelmeyen (türedi, bid'at) bir şey mi geldi kendilerine?! 69. Yoksa peygamberlerini hiç tanımıyorlar da bunun için mi onu inkâr ediyorlar?! 70. Yoksa "Onda cinnet var!" mı diyorlar?! Hayır! O kendilerine gerçeği getirmiştir; ama onların çoğu 'gerçek'ten hoşlanmamakta (gerçekleri cinnet olarak nitelemektedir! 71. Şayet gerçek onların arzu ve ihtiraslarına uysaydı, gökler, yer ve oralardakiler kesinlikle bozulup giderdi. Aksine, Biz onlara kendi şan ve şereflerini (içeren gerçekleri) getirdik; ama kendilerine şan şeref sağlayacak bir şeyden yüz çeviriyorlar! 72. Yoksa sen onlardan haraç mı istiyorsun? (Böyle düşünüyorlarsa, bilsinler ki) senin Rabbinin vergisi daha hayırlıdır. Çünkü nasiplendirenlerin en hayırlısı O'dur. 73. Şüphesiz, sen onları dosdoğru bir yola çağırıyorsun. 74. Ama Âhirete iman etmeyenlerdir ki, bu yoldan sapmaktalar!

' Li Â*İ L Ûİijfv°| o *

^y\jfr \S'bÇr^.\I^İ\i\gl 0 äJğ^ZCj

0&\> '> 6$\% 0 ÜJJSU &ş
> 1' tf>'T" > >■' »•> >--•»> ^ ,
y>j fp

»j. (5

lî JÎL^J^I^==»JL£* \î *) V^lâ

4/Jj

"JJf>Ll <£\i Ğ| öy£^>

75. Şayet onlara acıyıp da başlanndaki sıkıntıyı gidersek, yine azgınlıklarında ısrar ederlerdi! 76. Aslında, Biz onları azapla yakalamıştık, ama Rablerine karşı ne uslandılar ne de yalvarıp yakardılar. 77. Sonunda, onlara şiddetli bir azabın kapısını açtığımızda, ondan yana ümitsizliğe düşüverdiler! 78. Sizin için kulak, göz ve gönül meydana getiren O'dur. Ne de az şükrediyorsunuz! 79. Sizi yeryüzünde yaratıp türeten de O'dur; işte yine O'na haşredileceksiniz. 80. Dirilten de O'dur, öldüren de... Gece ile gündüzün birbiri ardı sıra gelmesi de O'nun sayesindedir. Hâlâ, aklınızı başınıza almayacak mısınız? 81. Hayır! Onlar da öncekilerin söylediklerim söylediler. 82. Dediler ki; "Ölüp de toprak ve kemik olduğumuzda, gerçekten diriltilecekmişiz öyle mi?!" 83. "Gerçekten, biz ve -daha evvel, atalarımız- bununla tehdit edilmişizdir. Ama bu eskilerin masallarından başka bir şey değildir!" 84. De ki: Arz ve üzerindekiler kimindir? Biliyorsanız (söyleyin). 85. "Allah'ındır" diyecekler. "Öyleyse, hâlâ düşünüp ders çıkarmayacak mısınız?" de. 86. De ki: Yedi göğün Rabbi ve o ulu 'mutlak hükümranlık tahtı'nın sahibi kimdir? 87. "Allah'tır" diyecekler. "Öyleyse, hâlâ sakınmayacak mısınız?" de. 88. De ki: Her şeyin gerçek hükümranlığı elinde olan; kendisi koruma altına alan, fakat hiç kimse tarafından koruma altına alınamayan kimdir? 89. "Allah'tır" diyecekler. "Öyleyse, nasıl büyüleni(p aldatılıyorsunuz?" de.

Ti A *mm*

90. Asıl Biz onlara gerçeği getirdik, kendileri yalan söylemekte!.. 91. Allah çocuk edinmemiştir; O'ndan başka tanrı da yoktur!.. Olsaydı, o zaman, her tann kendi yarattığını alıp götürür ve birbiri üzerinde üstünlük kurmaya çalışırdı. Allah onların nitelediklerinden münezzehtir. 92. Gaybı da bilir, aşikârı da... Dolayısıyla, koştukları ortaklardan 'aşkın'dır.

1*2 '^^Öİ&K.l^saCİj

£U-İ3J2jî*'

93. De ki: Ya Rabbi! Bunların tehdit edildiği şeyi bana göstereceksen, 94. beni bu zalim kavmin arasında bulundurma ya Rabbi! 95. Onları tehdit ettiğimiz şeyi sana göstermeye elbette kadiriz (ama Bizim katımızda her şeyin belli bir süresi vardır. Dolayısıyla;) 96. sen, kötülüğü en güzel ile savmaya bak; onların nitelendirmekte olduklarını Biz çok iyi bilmekteyiz! 97. Ve de ki: Ya Rabbi! Sana sığınırım 'şeytan'lann kışkırtmalarından! 98. Ya Rabbi! Sana sığınırım yanımda bulunmalarından! 99-100. İçlerinden birine ölüm geldiğinde; "Ya Rabbi! Beni geri döndürün de, ömrümün geri kalanında salih amel işleyeyim." der. Yoo!.. Bu, sadece kendisinin söylediği (hükümsüz) bir sözdür. Ötelerinde ise tekrar diriltilecekleri güne kadar devam edecek bir berzah vardır. 101. Sûr'a üflendiği zaman; o gün aralannda ne soy sop kalır ne de birbirlerini arayıp sorarlar! 102. Artık, kimin tartıya giren (salih amel)leri ağır basarsa, felâha erecekler sadece bunlardır. 103. Kimin tartıya giren (salih amel)leri de hafif gelirse, bunlardır işte, Cehennem'de temelli kalarak kendilerini hüsrana uğratacaklar. 104. Ateş yüzlerini öyle kavurur ki orada adeta pişmiş kelle gibi sırıtırlar!..

slA> *0* t

—«jî /yjy oii-

105. “Benim âyetlerim size okunurdu da onları yalanlardınız hâ!” (diye çıkışınca) 106. derler ki: “Ya Rabbi! (Bize gerçekten çeşitli kanıtlar sunulmuştu, ama) bedbahtlığımız bizi alt etti ve yoldan çıkan bir kavim olduk.” 107. “Ya Rabbi! Bizi buradan çıkar. (Tekrar inkâra) dönersek, o zaman gerçekten zalimiz demektir.” 108. Buyurur ki; “Canınız Cehennem’e! Konuşmayın Benimle!” 109. “Benim kullarımın arasında; ‘Ya Rabbi! Biz iman ettik; bağışla bizi, acı bize; merhamet edenlerin en hayırlısı Şensin!’ diyen bir zümre vardı.” 110. “Siz ise onları eğlence vesilesi yapıp durdunuz ve sonunda, Benim asıl mesajımı size unutturdular!* Yine, onlara güler dururdunuz!” 111. “İşte, ‘başarının gerçek sahipleri olma’ mükâfatını, bu sabırlarına karşılık verdim bugün onlara.” 112. “Siz yeryüzünde yıl sayısı olarak ne kadar kaldınız?” buyurur. 113. “Bir gün veya daha az bir süre kaldık; sayabilenlere sor” derler. 114. Buyurur ki; “Çok az bir süre kaldınız... Keşke (bunu orada yaşarken de) biliyor olsaydınız!” 115. “Yoksa, sizi boşuna yarattığımızı ve Bize hiç döndürülmeyeceğinizi mi sanmıştınız?!” 116. Hulâsa, yüceler yücesidir ‘gerçek hükümdar’ Allah. O’ndan başka tanrı yoktur; o değerli ‘mutlak hükümranlık tahtı’nm sahibi de O’dur. 117. -Hiçbir kanıtı olmadığı hâlde- Allah’la birlikte başka bir ‘tann’ya yalvaran kimsenin hesabı Rabbinin katında mutlaka görülecektir! Kesinlikle felâha eremez inkârcı nankörler! 118. De ki: Ya Rabbi! Bağışla, acı; Şensin acıyanların en hayırlısı.

* İlk Müslümanların fakr u zaruretleri ile ve genelde düşük bulunan sosyal seviyeleri ile uğraşırken, sizi yüceltecek; sizi buraya düşmekten kurtaracak asıl mesajlarımı unuttunuz!..

ro-

24- NUR SURESİ X

{Medine 'de; hicretten sonra indirilmiştir. 64 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

4İ t jtîİjLf.

1. (Bu;) indirerek yasa hâline getirdiğimiz (öyle bir) sûre(dir) ki, düşünüp ders çıkarasınız diye onda apaçık 'âyet'ler indirdik... 2. Zinakâr kadın ve zinakâr erkek; bu ikisinden her birine yüzer değnek vurun. Allah'a ve 'Son Gün'e iman ediyorsanız, bu ikisine karşı hissettiğiniz acıma duygusu, Allah'ın cezasını uygulamaktan sizi alıkoymasın. Müminlerden bir grup da o ikisinin cezalandırmışına şahit olsun. 3. Zinakâr erkek, sadece zinakâr veya müşrik kadını nikâhlar. Zinakâr kadını da zinakâr veya müşrik erkekten başkası nikâhlamaz. Bu, müminlere 'haram' kılınmıştır. (Tencere yuvarlanır, kapağını bulur.) 4. Namuslu kadınlara zina isnadında bulunup da sonra dört şahit getiremeyenlere de seksen sopa vurun; bir daha da asla şahitliklerini kabul etmeyin. Tam bir fâsıktır bunlar! (Yalan söylemekten çekinmez; yalancı şahitlik edebilirler.) 5. Bundan sonra dönüş yapıp durumlarım düzeltenler müstesna... Allah gerçekten bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahîm). 6. Kendi eşine zina isnadında bulunup da kendinden başka şahidi olmayan bir erkeğin şahitliği; 'kendisinin doğrulardan olduğu'na dört kez Allah'ı şahit tutmasıdır. 7. Beşinci (şahitlik) de; 'yalancılardansa Allah'ın lânetinin kendi üzerine olması'dır. 8. Buna karşılık, kadının; 'kocasının yalancılardan olduğu'na dört kez Allah'ı şahit tutması cezayı kendisinden savar. 9. Beşincide (yapacağı) ise; 'kocası doğrulardansa Allah'ın gazabının kendi üzerine olması'dır. 10. Ya, Allah'ın üzerinizdeki lütuf ve merhameti olmasaydı... Ya Allah, tevbeleri daima kabul eden, mutlak hikmet sahibi (Tevvâb, Hakim) olmasaydı?

tiita b<jüS 1 Sî

|İ1 *jjai'iljj*

diiv

jii ^ Ljy L p j|j*l*.1 Âjc^L jtl»-
!f>j/yy _^fxe
$ ÇGiîj
u^CkSyL ö j ^ o l j î ı
VS0&

11. (Âişe-i Sıddîka hakkında-
ki) o ters yüz edilmiş haberi
getirenler, şüphesiz kendi içi-
nizden bir gruptur. Onu ken-
diniz için şer sanmayın; aksine
o, sizin için hayırlıdır. Evet,
bunlardan her biri kendi aleyh-
lerine bir günah kazanmış-
lardır, ama asıl, elebaşlannın
hakkıdır muazzam bir azap!..
12. Onu işittiğinizde, kadın er-
kek bütün müminlerin kendi-
leri (ile aynı imanı paylaşan iki
suçsuz insan) hakkında hüsn-i
zanda bulunup “Bu apaçık bir
iftiradır!” demeleri gerekmez
miydi? 13. (İftiracıların da)
buna dört şahit getirmeleri ge-
rekmez miydi? Madem ki bu
şahitleri getiremediler, öyleyse
Allah katında tam bir yalancıdırlar! 14. Evet, Allah’ın, üzerinizdeki dünyevî
ve uhrevî lütuf ve merhameti olmasaydı, o daldığınız dedikodu sebebi ile
sizi gerçekten büyük bir azap çarpacaktı! 15. Hani onu dilinize dolamıştınız!
Bilgi sahibi olmadığınız bir şeyi ağzınızda geveliyordunuz! Siz onu önem-
siz bir şey sanıyordunuz, ama o, Allah katında muazzam (bir vebal)di. 16.
Evet, onu işittiğinizde; “Bunu söylemek bize yakışmaz. Hâşa! Bu, büyük
bir iftiradır!” demeniz gerekmez miydi? 17. Allah size öğüt veriyor ki, -mü-
minseniz- bir daha asla benzer bir tutuma dönmeyin. 18. Allah size âyetlerini
açık-seçik bildiriyor. Allah ‘mutlak ilim ve hikmet sahibi’dir (Alîm, Hakîm).
19. Müminlerin arasında yüz kızartıcı suçların yayılmasını arzu edenlerin
hakkı, dünyada ve Âhirette şüphesiz can yakıcı bir azaptır. Allah bilir, siz
bilmezsiniz. 20. Ya, Allah’ın üzerinizdeki lütuf ve merhameti olmasaydı?
Ya Allah, şefkatli, merhametli (Raûf, Rahîm) olmasaydı?

21. Ey iman edenler! Şeytanın adımlanın izlemeyin. Şeytanın adımlarını izleyenler bilsinler ki: o sadece kötülüğü ve * yüz kızartıcı suçlan emreder. Evet, Allah’ın üzerinizdeki lütuf ve merhameti olmasaydı, hiçbiriniz ebediyen temize çıkamazdı! Fakat Allah, dilediğini temize çıkanyor. Allah işitir; ‘mutlak ilim sahibi’dir (Semi’, Alîm). 22. (Ebubekir Sıddîk gibi) lütuf ve varlık sahibi olanlannız; (ifk* olayındaki rollerine kızarak) yakınlarına, düşkünlere ve Allah yolunda hicret edenlere artık bir şey vermeyeceklerine and içmesinler; affetsinler, hoş görsünler. Allah’ın sizi bağışlamasını arzu etmez misiniz? Allah bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahîm). 23-24. Neler olup bittiğinden habersiz (Âişe-i Sıddîka gibi) namuslu mümin kadınlara zina isnat edenler, dünyada da Âhirette de gerçekten lânetlenmişlerdir. Kendi dillerinin, el ve ayaklarının, yaptıklarına şahitlik edeceği gün, onlar için muazzam bir azap vardır! 25. Ki o gün, Allah onlara hak ettikleri cezayı eksiksiz verecek; onlar da Allah’ın ‘aşikâr gerçek’ olduğunu göreceklerdir. 26. Adi kadınlar adi erkeklere; adi erkekler de adi kadınlara aittir. Nezih kadınlar nezih erkeklere; nezih erkekler de nezih kadınlara aittir. Onların söylediklerinden uzaktır bunlar... Mağfiret ve değerli bir nasiptir bunların hakkı... 27. Ey iman edenler! Sahiplerine selâm vererek onlarla ünsiyet kurmadıkça kendi evlerinizin dışındaki evlere girmeyin. Bu, sizin için daha hayırlıdır; belki düşünüp ders çıkarırsınız.

<>^5* *'AÜ\J\ÖJ£UJ* 0

U 1 1 . G t *,x*\ Jyulîî

C* A ị *\ah\j*

(lyii 1bj *ıjıjjj*

* *Jjk:* Gerçeğin ters yüz edilmesi anlamına gelmektedir. Konu Ehl-i Sünnet’e göre Hz. Aişe’ye ŞiVya göre ise Hz. Mâriye’ye yapılan bir takım yakışıksız suçlamalarla ilgilidir.

j j £ 4 £ u £ J J 0Xf

^ Î^ÎMJ JS

y^İJ$

dj4£}j*i *&)$ £<&'*

%4/'<Slr&j>-$

üt^jj ' JjL/V> ci2£ Ujl

jL^îy^^i_^ku j ^Jıjiyt.Jj cy

r».''ı ,<. ' s' '* *'S>'

28. Orada kimseyi bulamaz-
sanız, *size izin verilinceye ka-
dar* içeri girmeyin. Şayet *size;*
"dönün" denilirse dönün. Bu,
sizin için daha *nezihtir. Yaptık-
larınızı* Allah *bilmektedir! 29.*
Eşyanızın bulunduğu, *içinde*
oturulmayan bir eve girme-
nizde sakınca yoktur. Açığa
vurduklarınızı da gizledikleri-
nizi de Allah bilmektedir! 30.
Mümin erkeklere söyle; gözle-
rini sakınsınlar ve cinsel aygıt-
larını korusunlar. Bu, kendileri
için daha nezihtir. Onların o
ustaca yaptıklarından Allah el-
bette haberdardır! 31. Mümin
kadınlara da söyle, onlar da gözlerini sakınsınlar ve cinsel aygıtlarını korusunlar. Başörtülerini yakalarının üstüne salsınlar ve -kendiliğinden görünen kısmı müstesna- (göğüs* vb. doğal) güzelliklerini göstermesinler. Kocalan, babalan, kocalarının babaları, oğulları, kocalarının oğullan, kardeşleri, erkek kardeşlerinin oğulları, kızkardeşlerinin oğullan, (Müslüman) kadınlan, ellerinin altındaki (cariye)ler, kendilerine tâbi olup da kadınlara doğal meyli bulunmayan erkekler ve kadın mahremiyetinden habersiz küçük çocuklar dışında hiç kimseye güzelliklerini göstermesinler. Gizledikleri güzellikleri bilinsin diye ayaklarını vurup kırıtmasınlar. Ey müminler! (Kadın erkek, genç yaşlı) hep birlikte Allah'a yönelin ki felaha eresiniz.**

♦ Göğüslerin memelere inmeden önceki kısmı. Çünkü bizzat memelerin gösterilmesi zaten mevzuubahis değildir.
*♦ Bu tür emir ve yasaklara toplumun sadece bir kesiminin uyması, o toplumun kurtuluşuna yetmeyecektir.

32. Aranızdaki bekârlan; köle ve cariyelerinizden de elverişli olanları evlendirin. Fakir iseler. Allah onları lûtfuyla zenginleştirir. Allah; (lütfuyla. varlığıyla, kısaca her şeyi ile) geniştir, ‘mutlak ilim sahibi’dir (Vâsi’, Alîm). 33. Evlenemeyenler de Al- 1 lah kendilerini lütfü ile J||g zenginleştırinceye ka- dar iffetli davransınlar. 1=^J Elinizin altındaki (köle)lerden mukavele yap(arak hürriyetlerini kazan)mak isteyenlerle, kendilerinde bir hayır görüyorsanız mukavele yapın ve Allah’ın malından -ki size vermiş- onlara verin. Evlenerek namusu ile yaşamak isteyen cariyelerinizi de dünya hayatının geçici menfaatine tamah ederek fuhşa zorlamayın. Her kim onları zorlarsa, bu zorlanışlarının ardından Allah şüphesiz (o kadınları) bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahîm). 34. Gerçek şu ki; Biz size açık seçik deliller, sizden evvel gelip geçmiş kimselerden örnekler; müttakîler için de bir öğüt indirmekteyiz. 35. Allah; göklerin ve yerin ‘nur’udur. O’nun nurunun durumu, içinde çerağ bulunan bir kandil yuvasına benzer. Çerağ bir sırça içindedir, sırça ise adeta inci gibi parlayan öyle bir yıldızdır ki, doğuya da batıya da ait olmayan mübarek bir ağaçtan; zeytinden tutuşturulup yakılmaktadır. Yağı da neredeyse ateş değmese bile aydınlatacak (kadar berrak ve parlak)tır. Yani, nur üstüne nur... Allah dilediklerini nuruna kavuşturuyor. Allah insanlara böyle misaller verir. Allah her şeyi bilir. 36.0 evlerde (parlamaktadır) ki; Allah, onların saygıyla yüceltilmesini ve içlerinde kendi adının anılmasını bildirmiştir... O’nu orada sabah akşam tenzih ve takdis eder; —>

yP"j

% ^CL.U^İUi1

' j& ç^Lıi 1^3

jl'

İ)U. y-İX^JI y^U^C! [bîjil ^ ^

yyyjl][y^ ^> ^ c>û£Uîl'*çy>£Ss&*

l^i

|ijy ^^ <l£jl £§£"*'pgî^Çy

jU A——~3j*îJfr^yjLyj J ÂlyVj2ÎÎy V

J-^'*«"——J^rvlaÇj (_$_yjtjp^p'jj

£ÂP JAÎİ' ü^y>^.<j f|p

^ ^111,11^3^==.^

^

İH? $ *JSöîÂ* ^

îfl -5 ^

37. öyle 'er'ler ki, Allah'ı zikretmekten, namazı dosdoğru kılmaktan ve zekâtı vermekten onlan ne ticaret ne de alışveriş alıkoyan Çünkü gönüllerin ve gözlerin allak bullak olacağı günden korkmaktadırlar. 38. Böylece Allah onlan yaptıklanndan daha güzeliyle mükâfatlandırır; lûtfundan kendilerine fazla fazla verir. Allah dilediğini hesapsız nzıklandınyor. 39. Nankörce inkâr edenlerin amelleri ise dümdüz bir arazide görülen bir serap gibidir; susuzluktan yanan kişi onu su zanned(ip sevin)ir; nihayet, yanma vardığında ise onun bir şey olmadığını anlar. Üstelik orada Allah'ı bulur; O da onun hesabını eksiksiz görür! Allah son derece hızlı ş hesap görür. 40. Ya da engin bir denizdeki karanlıklar gibidir: (Denizdeki | kişinin) üzerini öyle bir dalga kaplamıştır ki, onun üstünde bir dalga, onun | üstünde de bir bulut vardır; yani, karanlık üstüne karanlık... Elini (sudan) çı- I kardığında, neredeyse onu bile göremez. Allah'ın nur vermediği birinin nuru I olmaz! 41. Görmüyor musun ki, göklerde ve yerde ne varsa hepsi, özellikle | de saf saf dizilerek uçan kuşlar Allah'ı tenzih ve takdis etmekte? Her biri ken- | di duasını, kendi tenzih ve takdisini bilmekte... Allah onların yaptıklarını bi- | lir! 42. Göklerin ve yerin mülkiyeti Allah'ındır... Dönüş de yalnız Allah'adır | 43. Görmüyor musun ki, Allah (su kaynaklarından) bulut kaldırmakta, sonra | onları birbirine geçirmekte, sonra da birbirlerinin üzerine yığmakta ve sen f bunların arasından yağmur çıktığını görmektesin? O; 'dolu' yüklü bulut dağ- | larını gökten indirip onunla dilediklerini vurmakta, dilediklerini esirgemek- I tedir. Şimşeğinin parıltısı da neredeyse gözleri almaktadır.

'~i cspn? £*cj*p* (X

44. Gece ile gündüzü Allah
evirip çevirmektedir. Basiret
sahipleri için elbette bunda
bir ibret vardır. 45. Allah bü-
tün canlıları sudan yaratmıştır;
kimi iki ayağı üzerinde yürür, L>jli*U
kimi dört ayağı üzerinde... Sü-
rünerek gidenler de vardır. Al-
lah dilediğini yaratıyor. Allah
her şeye kadirdir. 46. Gerçek C0 djut JuIjji
şu ki; Biz açıklayıcı âyetler
indirdik; ama Allah dilediğini
doğru yola getiriyor. 47. “Al-
lah ve Resulüne iman ettik, ita- ty*J i L J L » - * < 1 ^
at ettik” diyorlar. Sonra i
bunun ardından, içlerin-
den bir grup hemen yan
çiziyor! Mümin değil-
lerdir bunlar!.. 48. -Aralarında
hâkimlik etsin diye- Allah ve Resulüne çağrıldıkları zaman, içlerinden bir
grup hemen yüz çeviriyor! 49. Ama verilen karar kendi lehlerinde olursa,
tam bir teslimiyetle koşa koşa onu almaya geliyorlar! 50. Kalplerinde hasta-
lık mı var, yoksa ‘kaygı verici bir şüphe’ye mi düşmekteler -ya da- Allah
ve Resulünün kendilerine zulmedeceğinden mi endişe ediyorlar?! Aksine...
Asıl bunlardır zalimler!.. 51. Aralarında hâkimlik etsin diye Allah ve Resu-
lüne çağrıldıkları zaman, müminlerin sözü; “İşittik ve itaat ettik” demekten
ibarettir. Bunlardır işte, felâha erecekler... 52. Kim Allah’a karşı saygılı olup
O’ndan sakınarak Allah ve Resulüne itaat ederse, kazanacaklar da bunlardır
işte... 53. ‘Kendilerine emrettiğin takdirde mutlaka (savaş için) çıkacakları’na
dair var güçleriyle Allah adına and içtiler... De ki: Yemin değil, mâkul çerçe-
vede itaat (edin yeter)! Yaptıklarınızdan Allah elbette haberdardır.

54. De ki: Allah'a da itaat edin, Resulüne de itaat edin. Yan çizerseniz, o sadece kendisine yüklenenden, siz de sadece kendinize yüklenenden sorumlusunuz. Ona itaat ederseniz, doğru yolda gitmiş olursunuz. Elçiye düşen, açık seçik iletmekten başka bir şey değildir. 55. İçinizden iman edip salih amel işleyenlere, Allah; öncekileri nasıl kendi ülkelerine egemen kıldıysa, onlan da mutlaka egemen kılacağını, kendileri için razı olduğu dini uygulama gücünü onlara da mutlaka vereceğini ve geçirdikleri korku döneminin ardından "Bana hiçbir şeyi ortak koşmadan sadece Bana kulluk edebilsinler!" diye onları mutlaka güvenli bir ortama kavuşturacağını va'detmiştir. Bundan sonra kim inkâr ederse, fâsıklar da bunlardır işte! 56. Aynca, (gerçek dindarlar olarak) namazı dosdoğru kılın, zekâtı veri(p benliğinizi anndırı)n. Evet, Peygambere itaat edin ki size merhamet edilsin. 57. Sakın nankörce inkâr edenlerin Bizi yeryüzünde âciz bırakacaklannı sanmayasın. Barınakları Ateş'tir... Ne kötü dönüş yeri! 58. Ey iman edenler! Gerek elinizin altındaki (köle ve cariye)ler gerekse sizden olup da büluğ çağına gelmemiş olanlar, üç vakitte; sabah namazından önce, öğleyin (günün sıcağında dinlenmek üzere) soyunduğunuzda ve yatsı namazından sonra yanınıza girecekleri vakit izin istesinler. Yani, çıplak olabileceğiniz üç vakitte... Bu vakitlerin dışında ne size ne de onlara bir sorumluluk vardır; elbette birbirinizin yanına girip çıkacaksınız... Böylece Allah size âyetleri açık seçik bildiriyor. Allah 'mutlak ilim ve hikmet sahibi'dir (Alîm, Hakîm).

0 ^S=CU

$ jL-Je ^L

Çi>c^(v^==t3yJ ÇiyA$
(•Oy^ o£jıt

«f" Il- f~ ^S\ -Z,' s s> i i •• * '<
-Î-U J^=<U_^b Aü\.XJJ><Jî 4_*^-
^ f»^~=^ Oİi^ftjC^ssJİİllv.l.Â^

59. Çocuklarınız büluğ çağına vardığında, onlardan öncekiler izin istediği gibi onlar da izin istesinler. Böylece, Allah size âyetlerini açık seçik bildiriyor. Allah ‘mutlak ilim ve hikmet sahibi’dir (Alîm, Hakîm). 60. Bir nikâh umudu kalmayan hayızdan-nifastan kesilmiş yaşlı kadınlara, (doğal) güzelliklerini açığa vurmamak şartıyla, dış elbiselerini çıkarmaktan dolayı bir vebal yoktur. Bununla birlikte, iffetli davranmaları kendileri için daha hayırlıdır. Allah işitir; ‘mutlak ilim sahibi’dir (Semî\ Alîm). 61. Köre güçlük yoktur, topala güçlük yoktur, hastaya güçlük yoktur. Sizler için de kendi* evinizde, babanızın evinde, ananızın evinde, kardeşlerinizin evinde, kızkardeşlerinizin evinde, amcalarınızın evinde, halalarınızın evinde, dayılarınızın evinde, teyzelerinizin evinde, anahtarlarına sahip olduğunuz evlerde yahut dostlarınızın evinde yemek yemenizde bir sakınca yoktur. Toplu olarak veya ayrı ayrı yemenizde de sakınca yoktur. Evlere girdiğiniz zaman da Allah katından bereketli ve tertemiz bir yaşama dileği olarak birbirinize selâm verin. Böylece Allah size âyetleri açık-seçik bildiriyor ki akledesiniz.

Hanım veya çocuklarınıza ait evler dahil.

f** l£==s 1 dil L İy-* i *• i

p&A.u-5*i
0

■ *\'>1 £

62. Ancak şu kimseler mümin-
dir ki; Allah ve Resulüne iman
ederler ve kamuyu ilgilendiren
idari bir konuyu Peygamber'le
müzakere ederlerken ondan
izin almadıkça gitmezler...
Senden izin isteyenler evet,
bunlardır işte, Allah ve Resu-
lüne gerçekten iman edenler. O
hâlde, birtakım işleri için sen-
den izin istediklerinde, bunlar-
dan dilediklerine izin ver ve
bağışlanmaları için Allah'a dua
et. Allah gerçekten bağışlayı-
cıdır, merhametlidir (Gafûr,
ı Rahim). 63. Peygamber
jjgjft (birinizi çağırdığında,
pili onun bu) çağrısını her-
lın II hangi birinizin bir di-
ğerinizi çağırışıyla bir
tutmayın. Kimlerin, kimlerin
arkasına saklanarak sıvışıp
gittiğini Allah çok iyi biliyor!
O'nun emrine aykırı hareket edenler, başlarına 'ne idüklerini ortaya koyacak bir belâ' gelmesine veya canlarım yakacak bir azap isabet etmesine karşı tedbirli olsunlar! 64. Bakınız; göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ındır; 0, içinde bulunduğunuz durumu da bilmektedir! O'na döndürülecekleri gün, işlediklerini kendilerine bir bir haber verecektir. Allah her şeyi bilir.

25- FURKÂN SÛRESİ

{Mekke'de; hicretten önce indirilmiştir. 77 âyettir.}

B ismillâhirrahmânirrahîm

1. Âlemlere uyarıcı olsun diye, kuluna Furkan'ı (yani hakkı batıldan ayıran bu kitabı) peyderpey indiren, ne zengin ve cömerttir! 2. O ki; göklerin ve yerin mülkü sadece kendisine aittir, çocuk edinmemiştir, mülkünde ortağı yoktur; her şeyi yaratmış ve onu plânlayıp programlamıştır.

bp ^<3yı&A

^P JÎ& op^^il f j isj 0 \jjâ%ı£4'

ft|

P^p-*d liİH piîJâ ^ X^1J^==İ4Jİ

İ^P $ Jj oy^U

s—_j >1—*-Ü I J^=»lj Jj^ 1 Uılfc d £

â&*

3. Buna rağmen, O'ndan başka öyle tanrılar edindiler ki; hiçbir şey yaratamazlar, üstelik kendileri yaratılmıştır; kendileri için bile bir zarar savma veya bir fayda celbetme gücüne sahip değillerdir; ne ölüm, ne hayat ne de diriltme gücüne sahiptirler. 4. Buna rağmen, nankörce inkâr edenler dediler ki: "Bu (Kur'ân, Muhammed'in) tamamen kendisinin uydurduğu bir yalandır; 'başka' bir topluluk da bu hususta ona yardım etmektedir!" Böylece, haksızlık ve iftira niteliğinde bir iddia ortaya attılar. 5. Yine dediler ki: "(Bu) kendisinin yazdırdığı; sabah akşam kendisine okunan Öncekilere ait masallar(dır)!" 6. De ki: Onu göklerin ve yerin sırrını bilen (Allah) indirmektedir. O gerçekten bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafûr, Rahim). 7. Yine dediler ki: "Bu nasıl bir peygamber ki; (hem 'Allah' Resulüyüm diyor hem de) yemek yiyor, çarşı pazar dolaşıyor?! Ona bir melek indirilse de onunla birlikte (bizi) uyarsa ya?!" 8. "Yahut ona bir hazine verilse veya (hiç çalışmadan zahmetsizce) yiyebileceği bir bahçesi olsa ya?!" Zalimler de; "Siz sadece; büyülenmiş bir adamın peşinden gidiyorsunuz!" dediler. 9. Bak, senin için ne tür temsiller getiriyorlar?! Dalâlete bu yüzden düştüler; bir daha da doğru yolu bulamazlar... 10. 'Dilese sana bunlardan daha hayırlı olarak altından ırmakların aktığı cennetler verebilecek ve köşkler kurabilecek olan' ne zengin ve cömerttir! 11. Ama (Kıyamet) saati(ni) yalanlamaktalar! Oysa Biz, bu saati yalanlayanlara öyle çılgın bir ateş hazırladık ki; —»■

^jSUSjSit^

oftı gjp$_b$

+-ﬁc*c£$j oi^jcj Λ\UJ£L>

^0 iy&\y'§_^=».5S'\J^&-p* ^£

^jli^ ybllj^y^ j^==>

A V/u^==aL^\ jx-İ3 jj *'>-

ö öl£=>j

12. o, kendilerini uza
den görünce, onun kızıp köpürdüğünü ve homurdandığını işitirler. 13. Kelepçelenmiş vaziyette onun dar bir yerine atıldıklarında (çektikleri pişmanlık ve acıdan dolayı) oracıkta yok oluvermek isterler. 14. “Bugün ‘Bir kez helâk olalım da kurtulalım!’ diye yakarmak yookL Daha çook yok olmak isteyeceksiniz!” 15. De ki: Bu mu daha hayırlıdır, yoksa müttakîlere va’dolunan ebedilik Cennet’i mi? Ki bu, kendi yaptıklarının karşılığıdır ve nihaî dönüş yerleridir. 16. Orada diledikleri her şeyi elde ederler; hem de temelli olarak... Bu, senin Rabbinden istenecek (yani, O’nun mutlaka yerine getireceği) bir vaattir. 17. O gün, Rabbin onları ve Allah’tan başka taptıkları şeyleri bir araya toplayarak; “Bu kullarımı siz mi saptırdınız, yoksa kendileri mi yoldan çıktı?” der. 18. Derler ki: “Hâşa! Bizim, Senden başka velîler edinmemiz söz konusu değil!.. Ama Sen onlan ve atalarını öyle yaşattın ki, sonunda Seni anmayı unutup helâki hak eden hayırsız bir toplum oldular.” 19. (Ey müşrikler!) İşte, sizi bunlar da yalancı çıkardı söylediklerinizde! Artık ne (azabı) çevirebilirsiniz, ne de yardım alabilirsiniz. Büyük bir azap tattıracağız içinizdeki zalimlere ... 20. (Resulüm!) Senden önce gönderdiğimiz bütün peygamberler yemek yer ve çarşı pazar dolaşırlardı. Bakalım sabredecek misiniz diye sizi birbirinizle denemekteyiz. Senin Rabbin görmekte!..

Í J^]GJjZsjJ*

S?#®

21. Bizimle karşı karşıya geleceklerine dair bir ümit ve korku taşımayanlar; “Bize de melekler indirilse veya Rabbimizi görsek ya?” dediler bir de... Bunlar, kendilerini ne kadar büyütüyorlar böyle!.. Gerçekten büyük bir küstahlık içindeler![134] 22. Melekleri gördükleri gün; işte o gün, günahkârlara müjde yoktur; “Tam bir mahrûmiyet bu!” derler. 23. Çünkü (iyi olduğu zannıyla) yaptıkları her bir amelin üzerine yürüyüp onu toz duman etmişizdir. 24. O gün Cennet’in sahipleri; hem nihaî karargâhları bakımından daha iyidirler, hem de dinlenecekleri yer bakımından daha güzeldirler. 25. Göğün, beyaz bulutlar hâlinde paramparça olacağı ve meleklerin bölük bölük indirilecekleri gün... 26. İşte o gün, Rahman’ındır (nihaî) hükümranlık. İnkârcı nankörler için de çetin bir gündür. 27. O gün, iki elini ısırarak der ki zalim; “Ah, keşke Peygamberle beraber bir yol tutsaydım!” 28. “Vay başıma gelenler! Keşke falancayı dost edinmeseydim!” 29. “Bana gelen mesajdan beni kesinlikle o saptırdı; şeytan insanı daima böyle yüzüstü bırakmıştır!” 30. Peygamber de; “Ya Rabbi! Doğrusu, benim kavmim bu Kur’ân’ı terk edilmiş hâlde bıraktı.” der. 31. Biz her peygamber için mücrimlerden böyle bir düşman peyda etmişizdir. Yol gösterici ve yardımcı olarak senin Rabbin yeter. 32. Nankörce inkâr edenler; “Kur’ân ona bir kerede topluca indirilmeli değil miydi?” de dediler. Oysa Biz, onunla senin kalbini pekiştirmek için onu böyle tane tane indirmekteyiz

4>*A ^ A f | J

^LA§^ ^ d>^' £

t^frU- ^ }QUj>5ti

^^f|^.£j£'-fr-4 <S'tA^'*j^A İMJCİC^OLIJ^

^^JİXP î^^JUısj^A^y

Ari/ 4iâj^ji.>j^s ^oAj.^'-^<~~=> »-W>

ali-î JA_JW

JİCJ frp \>\j& XJ^J

$ S J J L î â ^

33. hem böylece sana (Kur'ân'ın ve senin aleyhinde) bir temsil getirdiklerinde, onun gerçeğini ve daha güzel açıklayanını mutlaka sana getirmekteyiz. 34. Yüz üstü Cehennem'e haşredilecek olanlar, bunlar hem yer bakımından daha kötüdürler hem de yol bakımından daha yanlıştırlar. 35. Gerçek şu ki; Musa'ya da o kitabı Biz verdik ve biraderi Harun'u onun yüküne ortak ederek; 36. "Siz ikiniz âyetlerimizi yalanlayan o kavme gidin!" dedik ve sonuçta o kavmi yerle bir ettik. [37] 37. Nuh kavmini de peberlerini yalanladıklarında suda boğarak insanlar için bir belge kıldık. Biz zalimlere can yakıcı bir azap hazırlamışızdır! 38. Âd'a, Semûd'a, Ress'lilere ve bunların arasında birçok nesillere... 39. Hepsine temsiller getirmiştik; ama (ders almadıkları için sonuçta) bunların tamamını kırıp geçirdik! 40. Aslında, (müşrikler ticarî seferleri esnasında) o berbat yağmura tutulan (lûtî) şehrin yanından da geçmekteler. Peki, hiç orayı görmediler mi? Yoo, (pekâlâ gördüler) ama tekrar dirilmeye karşı ne ümitleri var ne de korkuları! 41. Seni gördüklerinde, seninle dalga geçmekten başka bir şey yapmıyorlar: "Bu mu Allah'ın elçi diye gönderdiği?!" 42. "Tanrılarımız üzerinde direnmeseydik, bizi onlardan saptırmasına ramak kalmıştı!" Kimin yanlış yolda gittiğini öğrenecekler azabı gördüklerinde! 43. Bak şu, tanrısı olarak kendi arzu ve ihtiraslarını benimseyene?! Sen mi vekil olacaksın böyle birine?

44. Yoksa sen bunların çoğunun işittiğini ya da aklettiğini mi zannediyorsun? Bunlar tıpkı davar gibidir; hatta daha fazla, yoldan çıkmış hâldedirler. 45. Rabbinin, gölgeyi nasıl uzattığını görmedin mi? Dileseydi, onu durağan kılardı. Sonra Biz, ona güneşi kılavuz kıldık; 46. sonra da onu yavaş yavaş kendimize çektik. 47. Sizin için geceyi I örtü, uykuyu (bir tür) ölüm kılan; gündüzü de ÖO diriliş yapan O'dur. 48. Rahmetinin önünde rüzgârları müjdeci gönderen de O'dur... Böylece gökten öyle tertemiz bir su indirmekte 49. ve onunla ölü bir beldeye hayat verip, yarattığımız nice hayvanları ve insanları sulamaktayız. 50. Gerçek şu ki; düşünüp ders çıkarsınlar diye, onu aralarında evirip çevirmekte (yani, farklı farklı yerlere yağdırmakta)yız. Buna rağmen, insanların çoğu nankörce inkâr etmekten başka bir şeye nza göstermemekte!.. 51. (Resulüm!) Dileseydik, her şehre bir uyarıcı gönderir (ve senin işini kolaylaştırıldık. 52, O hâlde, inkârcı nankörlere itaat etme ve var gücünle cihad et onunla (yani, Kur'ân'la). 53. Biri tatlı ve susuzluğu giderici, öbürü ise tuzlu ve acı iki denizi salıp ikisinin arasına bir tampon ve aşılmaz bir engel yerleştiren de O'dur. 54. 'Su'dan bir beşer yaratarak onu soy sop sahibi ve sıhriyet bağları bulunan (müstesna, mükerrem bir varlık) hâline getiren de O'dur... Hâsılı; senin Rabbin kudretlidir. 55. Ama Allah'tan başka, kendilerine fayda ve zarar veremeyen şeylere kulluk ediyorlar. Zaten, hep kendi 'rabbi'nin düşmanlarına destek olmuştur inkârcı nankör!

^p^Lf (jSİ \

(&j^tfi*z6£2iî3i-ıijî (ğ) tj^-^iCf-

fc4'4& $ t &pr&efcijta

%0&p% ^^£»>4

^İA^Âo'¹ *^ *b <S^' O-**- <sji\

Pi^j ^

sJÂ&St&t

\J\,J'O^'^>\ic <^>\ 12$

İfr%£$S<§) &2Sj£^oföC2i

ĞI l^ly -^J-Ata <^A> ûL^=»i i

56. Biz seni, sadece müjdeci ve uyarıcı olarak gönderdik. 57. De ki: Buna karşılık, sizden hiçbir mükâfat istemiyorum. Sadece, dileyen, Rabbine gi- ı den bir yol benimsesin, yeter... 58. Sen; o, hiç |İ!İ| ölmeyen ‘mutlak hayat sahibi’ne (Hayy) güvenip dayan ve kendisine hamd ederek O’nu tenzih ve takdis et. O yeter, kullarının günahlarından haberdar olarak!.. 59. Gökleri, yeri ve ikisinin arasında ne varsa hepsini ‘altı gün’de yaratan, sonra da mutlak hükümranlık tahtına kurulandır Rahman... Bir bilene sor sen O’nu. 60. (Bunu neden söylüyoruz? Çünkü) Onlara; “Rahman’a secde edin” dendiği zaman; “Rahman da ne?! (‘Rahman, Rahman’ deyip duruyorsun! Biz sadece ‘Allah’tan anlarız!) Biz hiç senin bize emrettiğine secde eder miyiz?” diyorlar ve bu, onların kaçışını arttırıyor. 61. ‘Gökte burçlar var eden; orada bir çerağ ve aydınlatıcı bir Ay var eden’ ne zengin ve cömerttir! 62. Düşünüp ders çıkarmak isteyen ya da şükretmek isteyen kimseler için, gece ile gündüzü birbirinin daimi halefi kılan da O’dur. 63. Rahman’ın (sadece O’na kulluk eden has) kulları ise yeryüzünde vakar ve tevazu ile yürüyenlerdir. Cahiller kendilerine lâf attığında; “Selâmetle (haydi bana eyvallah)!” derler. 64. Onlar ki; Rableri için secdeye kapanarak ve kıyama durarak gecelerler. 65-66. Onlar ki; “Ya Rabbi! Cehennem azabını bizden çevir; çünkü Cehennem azabı insanın yakasını bırakmaz. Karargâh olarak da ikametgâh olarak da berbat bir yerdir orası!” derler. 67. Onlar ki; harcama yaptıklarında, ne israf ne de cimrilik ederler; harcamaları bu ikisi arasında, dengelidir.

' p i s ' 4 İ 1 ö",

68. Onlar ki; Allah ile beraber başka bir tanrıya dua etmezler; Allah'ın saygın kıldığı cana haksız yere kıymazlar ve zina etmezler. Bunları yapan, öyle ağır bir ceza ile karşılaşır ki; 69. Kıyamet Günü azap kendisi için katmerli hâle getirilir ve alçaltılmış olarak temelli kalır orada! 70. Dönüş yaparak; iman edip salih amel işleyenler hariç... Bunlann kötülüklerini Allah iyiliğe çevirecektir; Allah bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahim). 71. Kim dönüş yapıp salih amel işlerse, şüphesiz, tevbesi kabul edilmiş olarak döner Allah'a...

($}

S!

72. Onlar ki; asılsız sözlere tanıklık etmezler; boş ve kötü lâkırdılara (dalanlara) uğradıklarında, efendi efendi uzaklaşırlar (Yani, orada durmaya devam ederek onlara meşruiyet kazandırmazlar). 73. Onlar ki; Rablerinin âyetleri kendilerine hatırlatıldığında, onların üzerine kör ve sağır gibi yatmazlar. 74. Onlar ki; "Ya Rabbi! Bize, göz nuru-gönül sürürü eşler ve çocuklar hibe et; bizi müttakîlerin öncüsü eyle" derler. 75. İşte bunlar; sabretmelerine karşılık Has Oda ile mükâfatlandırılacak ve orada, sağlık dilekleri ile ve 'selâm'la karşılanacaklardır. 76. Hem de temelli... Karargâh olarak da ikametgâh olarak da ne güzel bir yer! 77. De ki; Sadece kendisine dua etmedikten sonra, Benim Rabbim size neden değer versin ki?! (Önünü ardını düşünmeden) hemen yalanlayıverdiniz! Ama ileride yakanızı bırakmayacak bu (tekzibiniz; dünyada ve Âhirette başınıza çok işler açacak)!..

yJ*JI
II rv II

26- ŞUARÂ SÛRESİ

{Mekke'de; hicretten önce indirilmiştir. 227 âyettir.}

ly IsL* \y ^

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Tâ, Sîn, Mîm. 2. Bunlar apaçık kitabın âyetleridir. 3. (Resûlüm!) Mümin olmuyorlar diye nerede ise kendini paralayacaksın. 4. Dilesek onlara gökten bir mucize indiririz de onun karşısında boyunları zorla eğilir. 5. Onlara Rahman'dan ne zaman yeni bir öğüt gelse, ondan mutlaka yüz çevirmişlerdir! 6. İşte, yalanlayıverdiler; ama alay edip durdukları şeylerin haberleri yakında başlarına gelecek! 7. Yeryüzünü görmediler mi ki; Biz orada bitkilerden nice güzel çiftler bitirmişiz? 8. Bunda elbette âyet var; fakat çoğu mümin değildir. 9. Şüphesiz senin Rabbindir 'mutlak izzet sahibi', merhametli (Azız, Rahim). 10. Hani, Rabbin Musa'ya seslenmişti ki; "Şu zalim kavme git" 11. "Firavun kavmine... Hâlâ sakınmayacaklar mı?!" 12. Dedi ki: "Ya Rabbi! Beni yalanlamalarından endişe ederim." 13. "Göğsüm daralır, dilim dönmez; dolayısıyla Harun'a da elçilik ver." 14. "Hem onlara karşı bir suç işlemiştim; korkarım ki beni öldürürler." 15. "Asla!" dedi; "İkiniz birlikte mucizelerimizle gidin; Biz sizinle beraber (görmekte ve) işitmekteyiz." 16. "Gidin Firavun'a ve deyin ki: Biz, Âlemlerin Rabbi'nin elçisiyiz." 17. 'İsrailoğullarını bizimle beraber serbest bırakasın' diye gönderdiği... 18. Dedi ki: "Çocukken seni biz yanımıza alıp büyütmedik mi? Ömrünün nice yılını aramızda geçirmedin mi?!" 19. "Ve -bir nankör olarak- yapacağını yapmadın mı?!"

<Sjc^U;lâ kabili

HA msm

i fjj jıi

Ub&*f&Ijû $

fjı ^p>* (§)

$ /^op(s ^ S^V'

İAcLjJ^âifiî^

0W* OİÎ JU fjjOrvJ >(^^L.JJj1

öSr* öÇü (_5^1 o U^C^LİU ^ CM-Ü^JÎÎ

j>£j U1A>5}T4_J>- ^lUJlifrr| (i^iİUiU^.^ljJİ

4

20. Dedi ki: “Evet o zaman onu yaptım, ama ne yaptığını bilmeyenlerdendim.” 21. “Sizden korkunca da yanınızdan kaçtım... Sonra, Rabbim bana hikmet bahşederek beni peygamberlerden kıldı.” 22. “Başıma kaktığın nimet de İsrailoğullarını kul köle etmen(iz) den dolayı idi.” 23. Firavun: “Peki, ‘Âlemlerin Rabbi’ nedir?” dedi. 24. Dedi ki: “Göklerin, yerin ve ikisi arasında ne varsa hepsinin Rabbidir; yakînen inanan kimselerseniz...” 25. (Firavun) etrafındakilere; “İşitiyorsunuz değil mi?” dedi. 26. (Musa devamla;) “Sizin de Rabbiniz, önceki atalarınızın da Rabbidir” dedi. 27. (Firavun) “Size gönderilen peygamberiniz! Cinlinin teki!” dedi. 28. (Musa) “Akledyorsanız, doğunun, batının ve ikisi arasında ne varsa hepsinin Rabbidir” dedi. 29. (Firavun:) Dedi ki: “Benden başka bir tanrı edinirsen, inan, seni zindana tıkılanlardan eylerim!” 30. (Musa:) “Sana aşikâr bir şey getirmiş olsam da mı?!” dedi. 31. “Doğru söylüyorsan, haydi getir onu!” dedi. 32. Bunun üzerine, asasını attı... Bir de ne görsünler; basbayağı bir yılan! 33. Elini (koynuna sokup) çıkardı... Bir de ne görsünler; bakanlar için bembeyaz! 34. (Firavun) etrafındaki ileri gelenlere şöyle dedi: “Bu, öyle usta bir büyücü ki,” 35. “sizi büyüsüyle ülkenizden çıkarmak istiyor. Görüşünüz nedir?” 36. Dediler ki: “Onu ve biraderini alıkoy; şehirlere celpçiler gönder de” 37. “ne kadar usta büyücü varsa sana getirsinler.” 38. Sonuçta, büyücüler malum bir günün belirlenen vakti için bir araya getirildiler. 39. Halka; “Siz de toplanır mısınız?” denilmişti...

|U Jİs te

40. “Galip gelen, büyücüler
olursa, herhâlde onlara uya-
rız.” (diyorlardı.) 41. Büyücü-
ler geldiklerinde, Firavun’a;
“Galip gelen biz olursak, bize
bir ödül var, değil mi?” dedi-
ler. 42. “Evet” dedi; “O takdir-
de, elbette siz de gözdeler(im)
den olacaksınız.” 43. Musa
onlara; “Haydi, sergilediğiniz
hünerleri sergileyin!” dedi. 44.
Onlar da “Firavun’un şan ve
l şerefi adına! Galip gelen,
JHg elbette biz olacağız!” di-
|p|| yerek iplerini ve asalan-
m attılar... 45. Ardından
Musa da asasını attı... Bir de
ne görsünler; yaptıkları nu-
maralan teker teker yutmuyor
mu? 46. Bunun üzerine, büyü-
cüler secdeye kapandılar 47. ve
şöyle dediler: “Biz Âlemlerin
Rabbi’ne iman ettik” 48. “Musa ve Harun’un Rabbine...” 49. (Firavun) “Ben
size izin vermeden ona iman ettiniz hâ?! Artık anladım ki oymuş size büyüyü
öğreten büyüğünüz! Şimdi görürsünüz siz! Ellerinizi ve ayaklarınızı çapraz-
lama kestirip hepinizi astırayım da!” dedi. 50. “Zararı yok” dediler; “Nasılsa,
Rabbimize döneceğiz.” 51. “Müminlerin ilki olduğumuz için, Rabbimizin
hatalarımızı bağışlayacağım umuyoruz.” 52. Bu arada Musa’ya; “Kullarımı
geceleyin yola çıkar; şüphesiz, izlenmektesiniz!” diye vahyettik. 53. Nitekim
Firavun şehirlere (şu mesajını ulaştıracak) celpçiler göndermişti: 54. “Bunlar
az sayıda bölük pörçük bir kavim!” 55. “Ve bize karşı müthiş öfkeliler.” 56.
“Biz ise ihtiyatlı yekvücut bir toplumuz...” 57-59. -Bunun üzerine, onları
güzelim bahçelerden, pınarlardan, hâzinelerden, şerefli makamlardan çıkar-
dık ve İsrailoğullannı aynı şekilde bunlar(ın emsâlin)e mirasçı yaptık.- 60.
Sonuçta, güneşin doğuşu ile birlikte peşlerine düştüler.

0 $

$ $ di

61. İki topluluk birbirini gördüğünde, Musa'nın arkadaşları dedi ki; "Kesin, yakalandık!.." 62. "Hayır!" dedi; "Şüphesiz, Rabbim benimle[135] birliktedir; bana doğru yolu gösterecektir." 63. Bunun üzerine, Musa'ya; "Asanı deryaya vur!" diye vahyettik... Derya ikiye ayrılıverdi ve her parça, 'muazzam bir dağ' gibi oldu... 64. Diğerlerini de oraya yaklaştırdık... 65. Musa'yı ve beraberindekileri tamamen kurtardık. 66. Sonra diğerlerini suda boğduk. 67. Bunda elbette âyet var; fakat çoğu mümin değildir. 68. Şüphesiz senin Rabbindir 'mutlak izzet sahibi', merhametli (Azîz, Rahim). 69. Onlara İbrahim'in haberini de oku. 70. Hani, babasına ve kavmine; "Siz nelere tapıyorsunuz böyle?!" demişti. 71. "Putlara tapıyoruz; onların başından ayrılmıyoruz" dediler. 72. Dedi ki: "Dua ettiğinizde sizi duyuyorlar mı bari?" 73. "Ya da size bir fayda veya zarar veriyorlar mı?" 74. Dediler ki: "Yoo... Ama atalarımızı böyle yaparken gördük." 75. Dedi ki: "Nelere tapıp duruyorsunuz, baksanıza" 76. "siz ve kadim atalarınız?!" 77. "Bunlar benim için birer düşmandır... Alemlerin Rabbi müstesna;" 78. "ki beni O yaratmıştır; doğru yolu O gösteriyor bana." 79. "Beni O yediriyor, O içiriyor." 80. "O şifa veriyor bana hastalandığımda." 81. "Beni O öldürecektir. Ve O diriltecektir beni daha sonra." 82. "O'dur yargılanma günü günahımı bağışlayacağını umduğum Zat da." 83. (Daha sonra Allah'a şöyle münacat etti:) "Ya Rabbi! Bana hikmet bahşet; beni salihlere kat."

<jol.0

<î>jj 0Sfyp

^ J li ij, f|pî

0üj&Jl

1 İ_JJV ^ V\ç£=3'jVş*J

0 1)0 CAİJiU,

ili <300

0^\Zj \yi& ^ÛMİ 4rv^(jl *4^

$ $ 0ÖJS\J <Ş> ’

84. “Sonrakiler arasında hayırla yad edilmemi nasip et.” 85. “Beni o nimet dolu Cennet’in vârislerinden eyle.” 86. “Babamı da bağışla; çünkü o da yoldan çıkanlar arasında.” 87. “Diriltilecekleri gün yüzümü kara çıkartma.” 88. “O gün ki; mal da fayda vermez, oğullar da.” 89. “Allah’a kalb-i selim ile gelmiş olanlar müstesna...” 90. (Ki o gün) Cennet müttakîlere yaklaştırılır; 91. Cehennem de azgınlara gösterilir 92-93. ve kendilerine denilir ki: “Nerede o -Allah’tan başka- taptıklarınız?! Size yardım ediyorlar mı ya da kendilerine yardımlan dokunuyor mu?” 94. Oyl Bunlar ve o azgınlar tepetaklak oraya atılırlar! 95. İblis’in bütün askerleri ile birlikte... 96. Orada birbirleriyle çekişerek şöyle derler: 97. “Vallahi, apaçık bir sapma içerisindeymişiz!” 98. “Sizi Âlemlerin Rabbi ile bir tutar-' ken...” 99. “Bizi bu mücrimlerden başkası saptırmamıştır.” 100. “Şimdi ne | bize bir şefaat eden var,” 101. “ne de candan bir dost!” 102. “Keşke bir daha dünyaya dönsek de müminlerden olsak!” 103. Bunda elbette âyet var; fakat çoğu mümin değildir. 104. Şüphesiz senin Rabbindir ‘mutlak izzet sahibi’, merhametli (Aziz, Rahim). 105. Nuh’un kavmi de peygamberleri yalanla-i mıştı... 106. Hani, kardeşleri Nuh onlara demişti ki; “Hâlâ sakınmayacak | mısınız?” 107. “Şüphesiz, ben size gönderilmiş güvenilir bir elçiyim.” 108. | “Artık Allah’tan sakının ve bana itaat edin.” 109. “Buna karşı sizden bir I ücret istemiyorum; benim ücretimi vermek Âlemlerin Rabbi’ne düşer.” 110. ! “0 hâlde, Allah’tan sakının ve bana itaat edin.” 111. “Sana en aşağı tabakadan kimseler uymuşken, sana iman edip bağlanır mıyız biz!” dediler.

0

öjiû>Y t f U jl|g| iyC^^S\iv

Aile

'■ ılr^L)

112. Dedi ki: “Onların yaptıkları (yani, bana uyarken hangi saiklerle hareket ettikleri) hakkında ‘bilgi’m yok!” 113. “Hesapları da tamamen Rabbime aittir; bunun bir farkına varsanız!” 114. “Ben iman edenleri kovacak değilim!” 115. “Ben, apaçık bir uyarıcıdan başka bir şey değilim.” 116. (Sonunda) “Ey Nuh! Eğer vazgeçmezsen, kesinlikle taşlananlardan olacaksın!” dediler. 117. Dedi ki: “Ya Rabbi! Gerçek şu ki, kavmim beni yalanladı.” 118. “Artık (bir azap gönderip) benimle onların arasını açıkça ayır; beni ve beraberimdeki müminleri de kurtar.” 119. Bunun üzerine, Biz de onu ve beraberindekileri, o tıka basa dolu gemiyle kurtardık. 120. Sonra, geride kalanları suda boğduk. 121. Bunda elbette âyet var; fakat çoğu mümin değildir. 122. Şüphesiz senin Rabbindir ‘mutlak izzet sahibi’, merhametli (Azîz, Rahîm). 123. Âd da peygamberleri yalanlamıştı... 124. Hani, kardeşleri Hûd onlara demişti ki: “Hâlâ sakınmayacak mısınız?” 125. “Şüphesiz, ben size gönderilmiş güvenilir bir elçiyim.” 126. “Artık Allah’tan sakının ve bana itaat edin.” 127. “Buna karşı sizden bir ücret istemiyorum; benim ücretimi vermek Âlemlerin Rabbi’ne düşer.” 128. “Yüksekçe bulduğunuz yerlere gayesiz ve işlevsiz anıtlar mı dikip duruyorsunuz?” 129. “Ebedilik tutkusuyla mı saraylar ediniyorsunuz?!” 130. “Cezalandırdığınızda, birer zorba gibi mi cezalandırıyorsunuz?!” 131. “Artık Allah’tan sakının ve bana itaat edin.” 132. “O bildiğiniz şeylerle size yardım eden Zattan sakının.” 133. “O yardım etmiştir size hayvanlarla, oğullarla;” 134. “bahçelerle, pınarlarla...” 135. “(Sakının) çünkü büyük bir günün azabından endişe ediyorum hakkınızda.” 136. Dediler ki: “Bizim için fark etmez sen bize öğüt versen de öğüt verenlerden olmasan da!”

137. "Bu, tamamen öncekilerin ahlâkıdır (onu terk edemeyiz)!" 138. "Azaba uğratılacak da değiliz!" 139. Böylece, onu yalanladılar... Biz de onları helâk ettik. Bunda elbette âyet var; fakat çoğu mümin değildir. 140. Şüphesiz senin Rabbindir 'mutlak izzet sahibi', merhametli (Azîz, Rahim). 141. Semud da peygamberleri yalanlamıştı... 142. Hani, kardeşleri Salih onlara demişti ki: "Hâlâ, sakınmayacak mısınız?" 143. "Şüphesiz, ben size gönderilmiş güvenilir bir elçiyim." 144. "Artık Allah'tan sakının ve bana itaat edin." 145. "Buna karşı sizden bir ücret istemiyorum; benim ücretimi vermek Âlemlerin Rabbi'ne düşer." 146. "Hep böyle güven içinde mi bırakılacaksınız burada?" 147. "Bahçelerde, pınarlarda;" 148. "ekinlerde, salkımları sarkmış hurmalıklarda..." 149. "Ayrıca, dağlara ustaca evler oyuyorsunuz." 150. "Artık Allah'tan sakının ve bana itaat edin." 151. "Aşırı gidenlerin emrini dinlemeyin." 152. "Onlar ki yeryüzünde bozuculuk yaparlar; asayiş yanlısı değillerdir." 153. Dediler ki: "Sen, kesin büyülenmişlerdensin." 154. "Hem, bizim gibi bir beşerden başka bir şey değilsin. Doğru söyleyenlerdensen, haydi bir mucize getir." 155. Dedi ki: "Bu (mucize), dişi bir devedir; belirli bir günün su içme hakkı sizin olmakla birlikte, onun da su içme hakkı vardır." 156. "Sakın ona kötülük etmeyin; yoksa büyük bir günün azabı sizi yakalayıverir!" 157. Yine de onu hunharca katlettiler... Fakat pişman oldular. 158. Çünkü azap onları yakalayıverdi! Bunda elbette âyet var; fakat çoğu mümin değildir. 159. Şüphesiz senin Rabbindir 'mutlak izzet sahibi', merhametli (Azîz, Rahîm).

ti $

îf>>

"mm rvt

sîıO

0 öAslSiîfljîS $ SJ&SJ53 4i(|)

160. Lût'un kavmi de peygamberleri yalanlamıştı... 161. Hani, kardeşleri Lût onlara demişti ki: "Hâlâ, sakınmayacak mısınız?" 162. "Şüphesiz, ben size gönderilmiş güvenilir bir elçiyim." 163. "Artık Allah'tan sakının ve bana itaat edin." 164. "Buna karşı sizden bir ücret istemiyorum; benim ücretimi vermek Alemlerin Rabbi'ne düşer." 165-166. "Herkesten farklı olarak; Rabbinizin sizin için yarattığı eşleri bırakıp erkeklere mi yanaşıyorsunuz?! Siz gerçekten sapık bir toplumsunuz!" 167. Dediler ki: "Ey Lût! Buna bir son vermezsen, kesinlikle (şehirden) çıkarılanlardan olacaksın!" 168. Dedi ki: "Ben, sizin bu yaptığınızdan tiksinenlerdenim." 169. "Ya Rabbi! Beni ve ehlimi bunların yaptıklarından kurtar." 170-171. Bunun üzerine, Biz de onu ve -geride kalanlar arasındaki bir bayan hariç- bütün ehlini kurtardık. 172. Sonra diğerlerini yerle bir ettik. 173. Ve üzerlerine öyle bir 'yağmur' yağdırdık ki!.. Uyarıl(ıp da buna kulak asmay)anlann yağmuru gerçekten berbattı! 174. Bunda elbette âyet var; fakat çoğu mümin değildir. 175. Şüphesiz senin Rabbindir 'mutlak izzet sahibi', merhametli (Azız, Rahîm). 176. Eykeliler de peygamberleri yalanlamıştı... 177. Hani, Şuayb onlara demişti ki: "Hâlâ, sakınmayacak mısınız?" 178. "Şüphesiz, ben size gönderilmiş güvenilir bir elçiyim." 179. "Artık Allah'tan sakının ve bana itaat edin." 180. "Buna karşı sizden bir ücret istemiyorum; benim ücretimi vermek Âlemlerin Rabbi'ne düşer." 181. "Ölçeği tam tutun; zarara uğratanlardan olmayın;" 182. "dosdoğru terazi ile tartın;" 183. "insanların eşyasını eksiltmeyin ve bozucular gibi yeryüzünde bozuculuk yapmayın."

£C5Ö[Jileti fujJ

0 0

&0 0

184. “Sizi ve sizden önceki nesilleri yaratandan korkun.” 185. Dediler ki: “Sen kesin büyülenmişlerdensin!” 186. “Bizim gibi bir beşerden başka bir şey de değilsin. Kanaatimiz o ki; kesinlikle yalancılardansın!” 187. “Doğru söyleyenlerdensen, üzerimize gökten taş yağdır.” 188. Dedi ki: “Yaptıklarınızı en iyi bilen benim Rabbimdir! (Elbette, vakti gelince cezanızı verecektir!)” 189. Ama onu yalanladılar... Bu yüzden, (son derece yakıcı günlerin akabinde sığınmak zorunda kaldıkları o bulut) gölge(sin)deki azap kendilerini yakalayıverdi! Doğrusu, muazzam bir azap günü idi... 190. Bunda elbette âyet var; fakat çoğu mümin değildir. 191. Şüphesiz senin Rabbindir ‘mutlak izzet sahibi’, merhametli (Azîz, Rahîm). 192. îşte bu (Kur’ân) da böyle peyderpey Âlemlerin Rabbi tarafından indirilmekte. 193. Onu Güvenilir Ruh indirmekte 194. senin kalbine, uyarıcılardan olasın diye; 195. apaçık bir Arapça ile... 196. Kaldı ki, o(nun ana içeriği* **) öncekilerin kitaplarında da mevcuttur. 197. (Müşrikler senden kanıt isteyip duruyor;) İsrailoğulları bilginlerinin bunu biliyor olması, onlar için bir kanıt değil mi? 198. Şayet Bizonu Arapça bilmeyen birine indirseydik 199. de, bunu onlara o okusaydı, (‘Arap’a yabancı dilden bir kitap hâ!’ diyerek) ona iman etmezlerdi. 200. Biz onu mücrimlerin kalbine bir kez böyle soktuk (yani, onu baştan inkârla karşıladılar*) ya, 201. artık, o can yakıcı azabı görene kadar ona iman etmezler. 202. O ise farkında değillerken; aniden gelir kendilerine! 203. Ve o zaman, “Bize biraz mühlet verilemez mi?” derler... 204. Şimdi, hâlâ azabımızı çabuklaştırmak istiyorlar mı? 205. Ne dersin; Biz bunları yıllarca yaşatsak da 206. sonunda o tehdit edildikleri şey başlarına gelse, —>

* Necm: 36-56, kutsal kitapların ortak mesajını vecîz bir şekilde sunmaktadır.

** Taklitçilik, şartlanmışlık ve çıkar kaygısından kaynaklanan bir acullük ile onu reddediverdikleri için Kur’ân’a düşman oluverdiler; bir daha da toparlayamadılar.

207. onca yaşatılmış olmaları
onlara bir fayda (sağlar mı? El-
bette) sağlamaz. 208-209. Biz;
öğüt veren bir uyarıcısı olmak-
sızın hiçbir şehri helâk etme-
mişizdir! Biz zalim değilizdir...
210. Bunu (yani, Kur’ân’ı)
‘şeytan’lar indirmemiştir. 211.
Bu hem onların kârı değildir;
hem de buna güçleri yetmez.
212. Çünkü onlar (vahiyleri)
işitmekten uzaklaştırılmış-
lardır. 213. O hâlde, Allah ile
beraber bir başka tannya daha
dua etme; yoksa azaba uğratı-
lanlardan olursun. 214. Sen en
yakınlarım, aşiretini uyarmaya
bak. 215. Sana uyan müminle-
re de kol kanat ger. 216. Sana
karşı gelirlerse; “Şüphesiz, ben sizin yaptıklarınızdan uzağım.” de 217. ve o
‘mutlak izzet sahibi’ merhametliye (Azız, Rahim) güvenip dayan. 218. Çün-
kü O görmektedir seni, (yalnız başına) kıyâma dururken; 219. alnı secdeliler
arasında gidip gelirken... 220. O’dur gerçekten işiten; ‘mutlak ilim sahibi’
(Semî, Alîm). 221. Ben size, ‘şeytan’ların kimlere indiğini heber vereyim
mi? 222. Ne kadar günahkâr palavracı varsa, onlara inerler. 223. (‘şeytan’lara
sadece) bunlar kulak kabartırlar; çoğu da yalancıdır. 224. Şairlere ise azgınlar
uyar. 225. Görmüyor musun ki, bütün vadilerde şaşkın şaşkın dolaşıyorlar
(her alanda atıp tutuyorlar); 226. yapmayacakları şeyleri söylüyorlar?! 227.
İman edip salih amel işleyen, Allah’ı çokça zikreden ve haksızlığa maruz
kaldıktan sonra (şiiriyle) kendini savunan kimseler müstesna... Zulümde
ısrar edenler ise yakında görecekler, nasıl bir devrilişle devrileceklerini!

&<&>0

,2üî JlL.

±^&L^Zâ\0 £c.jSû

0^4jŞ

UİJCjJlej^ı

u j ^ I s \ C ^ I A İ Ç

i» :

£±<4ş&yf'Lt

i Al» Is UlJj V r<

27- NEML SÛRESİ

{Mekke'de; hicretten önce indirilmiştir. 93 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Tâ, Sîn. Bunlar Kur'ân'ın ve apaçık kitabın âyetleridir. 2. O müminlere kılavuz ve müjdedir ki; 3. namazı dosdoğru kılarlar, (yani, sözde değil, özde; gerçek dindardırlar), zekâtı verirler; Âhirete yakînen iman edenler de onlardır. 4. Âhirete iman etmeyenler ise yaptıklarını kendilerine cazip gösterdiğimiz için bocalamaktadırlar. 5. Bunlardır işte, (dünyada) kötü azaba uğrayacaklar... Âhirette, en çok zarar edecekler de bunlardır. 6. Şüphesiz bu Kur'ân, 'mutlak ilim ve hikmet sahibi' (Alîm, Hakim) katından seninle buluşturulmaktadır. 7. Hani Musa, ailesine; "Bir ateş gördüm; size oradan ya bir haber getireceğim ya da ısınasınız diye bir kor ateş getireceğim." demişti. 8. Oraya geldiğinde, şöyle seslenildi: "Bu 'ateş'tekiler ve onun çevresindekiler mübarek kılınmıştır. Âlemlerin Rabbi Allah her tür eksik ve kusurdan münezzehtir." 9. "Ey Musa! Gerçek şu ki; o 'mutlak izzet ve hikmet sahibi' (Azîz, Hakîm) Allah Benim!" 10. "Asam at..." Onun kıvrak bir yılan gibi hareket ettiğini görünce, arkasına bile bakmadan kaçtı... "Ey Musa! Korkma; çünkü Benim katımda elçiler korkmaz." 11. "Zulmedenler hariç... Tabiî, daha sonra işlediği kötülüğün ardından onu iyiliğe çevirirse, Ben gerçekten bağışlayıcıyımdır, merhametliyimdir (Gafur, Rahîm)." 12. "Elini koltuğunun altına koy da -(abraş vb. bir) kusurdan kaynaklanmış olmaksızın- bembeyaz çıksın; Firavun ve kavmine gönderilen dokuz mucizeden biri olarak... Şüphesiz, fasık bir toplumlar!" 13. Mucizelerimiz kendilerine böyle apaçık bir şekilde gelince; "Bu, basbayağı bir büyüdür!" dediler.

14. Vicdanlan bunlara yakînen inandığı hâlde, zulmederek ve büyüklük kompleksine kapılarak bunları reddettiler... Ama bak, bozucuların sonu nasıl oldu?! 15. Gerçek şu ki; Biz, Davud’a ve Süleyman’a ilim verdik. Her ikisi de “Mümin kullarının birçoğuna Bizi üstün kılan Allah’a hamdolsun!” dediler. 16. Süleyman Davud’a mirasçı olmuş ve şöyle demişti: “Ey insanlar! Bize kuş dili öğretildi; bize her şeyden bir miktar verildi. Bu gerçekten aşikâr bir lütufhır.” 17. (Bir seferinde) Süleyman’ın cinlerden, insanlardan ve kuşlardan oluşan ordusu toplanmış; düzenli bölükler hâlinde gidiyorlardı. 18. Nihayet karınca vadisine geldiklerinde, bir karınca dedi ki: “Ey karıncalar! Yuvalarınıza girin de Süleyman ve orduları farkına varmadan sizi kırıvermesin!” 19. Onun sözü üzerine yüzünü bir tebessüm kapladı ve dedi ki: “Ya Rabbi! Hem bana hem de ebeveynime ihsan ettiğin nimetlerine nasıl şükredeceğimi ve Senin razı olacağın salih ameli nasıl yapabileceğimi bana ilham et! Beni rahmetinle salih kullarının arasına sok!” 20. Kuşları teftiş etti ve; “Hüdhüd’ü neden göremiyorum?! Yoksa ‘gâip’lere mi karıştı?!” dedi. 21. “Bana apaçık bir güçlü kanıt getirmediği takdirde, onu ya şiddetli bir şekilde cezalandıracağım ya da kafasını koparacağım onun!” 22. Çok geçmemişti ki (Hüdhüd gelip) şöyle dedi; “Ben senin tam olarak bilmediğin bir şeyi tüm yönleri ile öğrenmiş bulunuyorum; sana Sebe’ (ahalisin)den önemli kesin bir haber getirdim.”

(3^* 1 J ISJSJÛ

f|P Û i - J ' U 1 * 5 ^*Jjjij*

1^®- J I 1 L^jli Âl^j cJ Is t^l-J £1? \^>\

***' d'Zsf'jJ'* J *U\?* fjj**

^L^İUHJM_jÇja)l JuLiJj

^ İA^*<İ)’^

b .Jaa£ pJ L*J cJaaJ

Lİj »i" ‘—'itJ'İJ (j,\%

C&I

co£=»U \ ol lî

)J3 İs

23. “Onlara hükmeden ö
bir kadın gördüm ki, ‘her’ şey-
1 den kendisine bir miktar
verilmiş; muazzam da
bir tahtı var.” 24. “Gör-
düm ki; o da, kavmi de
Allah’ı bırakıp güneşe
secde etmekteler!.. Bu yaptık-
larını Şeytan kendilerine ca-
zip göstermiş ve onlan yoldan
çıkarmış; bu yüzden, doğru
yolu bulamıyorlar.” 25. (Cazip
göstermiş) ki göklerin ve yerin
gizliliklerini ortaya çıkaran;
gizli - aşikâr tüm yaptıklarınızı
bilen Allah’a secde etmesin-
ler... 26. Allah ki; O’ndan baş-
ka tanrı yoktur, o ulu ‘mutlak
hükümranlık tahtı’nın sahibi-
dir. 27. (Süleyman) dedi ki: “Doğru mu söylüyorsun, yoksa yalancılardan
mısın, bakacağız!..” 28. “Şu namemi götürüp onlara bırak; sonra bir kenara
çekil de bak bakalım sonuçta ne karar alacaklar.” 29. (Kraliçe) dedi ki: “Bey-
ler! Bana değerli bir name bırakıldı.” 30. “Rahmân, Rahîm Allah’ın adıyla...
Süleyman’dan...” 31. “Bana başkaldırmaym; teslimiyet göstererek yanıma
gelin!” diyor. 32. Dedi ki: “Beyler! Ne buyurmam gerektiği hakkında bana
görüşünüzü söyleyin. Yanımda siz olmadan bir buyruğu kesinleştirmiş deği-
lim.” 33. Dediler ki: “Biz, güçlü kimseleriz, zorlu savaşçılarız. Ferman sana
ait; ne emredeceğini iyi düşün...” 34. Dedi ki: “Doğrusu, hükümdarlar bir
şehre (zorla) girdiklerinde, oranın düzenini bozarlar; ora halkının şerefli olan-
larını zelil kılarlar... Onlar da böyle yapacaklardır.” 35. “Onlara bir hediye
gönderip elçilerin ne ile döneceğine bakacağım.”

11>£>-4Uİ Jlî^lLı %L-Qi

^ Ç*İ2»

öl) ööJL*

1 Al* J lâ/ «1 ej löâ)*JZj C)* ^

36. (Heyet) Süleyman'a geldiğinde (onlara) dedi ki: "Getirdiğiniz malla bana lütufta bulunduğunuzu mu zannediyorsunuz?! Böyle hediyelerle belki kendiniz seviniyorsunuzdur, ama Allah'ın bana verdiği, sizin verdiğinizden çok daha hayırlıdır." 37. Sen (ey büyükelçi!) Şimdi onların yanına dön (ve şunu bildir: Emrimi yerine getirmedikleri takdirde) asla karşı koyamayacakları ordularla üzerlerine yürüyeceğim ve onları hor ve hakir vaziyette oradan çıkaracağım!" 38. (Daha sonra, kendi adamlarına) dedi ki: "Beyler! Bunlar teslimiyet göstermiş olarak yanıma gelmeden önce onun tahtını hanginiz bana getirir?" 39. Cinlerden bir ifrit dedi ki: "Sen daha yerinden kalkmadan, ben onu sana getiririm; şüphesiz ben güçlü, güvenilir biriyimdir." 40. Nezdinde o kitaptan bir ilim bulunan kişi ise; "Ben onu sana göz açıp kapayıncaya kadar getiririm!" dedi (ve gerçekten de getirdi). Süleyman, tahtı yanında sabit bir şekilde görünce, dedi ki: "Bu benim Rabbimin bir lûtfudur; böylece şükür mü edeceğim yoksa nankörlük mü edeceğim diye beni deniyor. Kim şükrederse, ancak kendisi için şükretmiş olur; kim de nankörlük ederse, benim Rabbimin hiçbir şeye ihtiyacı yoktur, cömerttir (Ganî, Kerîm)." 41. Dedi ki: "Onun tahtını kendisinin tamyamayacağı bir hâle getirin; bakalım gerçeği bulabilecek mi yoksa bulamayanlardan mı olacak?" 42. Vaktâ ki geldi, "Senin tahtın da böyle mi?" denildi. "Tıpkısı..." dedi. (Oradakiler dediler ki) "Bize ondan önce bilgi verilmişti de o sayede teslimiyet gösterenlerden olmuştuk." 43. "Onu ise Allah'tan başka taptığı şeyler yoldan çıkardı. Gerçekten, inkâr eden bir toplumdandı; (dolayısıyla, iman edip teslimiyet göstermesi hiç de kolay değildi)." 44. Kendisine; "Şu köşke girin" denildi. Onu görünce, derince bir su zannetti ve (eteğini çekip) bacaklarını açtı. (Süleyman;) "Bu, zemini parlak cam olan bir köşktür" dedi, O da; "Ya Rabbi! Ben gerçekten kendime zulmetmişim; artık Süleyman'la birlikte Âlemlerin Rabbi Allah'a teslim olmuş bulunuyorum." dedi.

^ JİS^^ JLCİİîi^ii 0

y U ^ 4'-^-O ∿>

' ■■

<ifj j>

j£X \ L_JU j^ ^

jı^i ($j

15^sr<<^l3

45. Gerçek şu ki; “Allah’a kulluk edin” diyerek kardeşleri Salih’i Semud’a gönderdik. Ama hemen, birbirleriylc çekişen iki grup oluverdiler! 46. “Ey kavmim!” dedi; “Neden iyilikten önce kötülüğün gelivermesini istiyorsunuz?! Sizi bağışlaması için Allah’a dua etsenize! Belki size merhamet edilecek?” 47. “Sen ve beraberindekiler yüzünden uğursuzluğa uğradık!” dediler. “Sizin uğursuzluğunuz Allah katindadır;* aksine, siz (kendi yanlış eylemleriniz yüzünden) çeşitli belalarla sınanan bir toplumsunuz!” dedi. 48. Şehirde dokuz kişilik bir çete vardı; yeryüzünde bozuculuk yapıyorlardı; asayiş yanlısı değillerdi! 49. Kendi aralarında Allah adına yeminleşerek; “Ona ve ehline gece baskını düzenleyelim! Sonra da velîsine; ‘Onun ehlinin yok edilişine tanık olmadık; gerçekten doğru söylüyoruz!’ diyelim” dediler. 50. Onlar bir tuzak kurmuşlardı, ama farkında değillerken Biz de bir ‘tuzak’ kuruyorduk!.. 51. Bak tuzaklarının sonu nice oldu?! Onları da kavimlerini de topyekûn yerle bir ettik! 52. İşte zulümleri yüzünden çöken evleri... Bilen bir toplum için bunda elbette bir âyet vardır. 53. İman edip sakınanları ise kurtardık. 54. Lût’u da (Biz göndermiştik). Hani, kavmine demişti ki; “Bu yüz kızartıcı suçu hâlâ göz göre göre işleyecek misiniz?!” 55. “Kadınlardan başka bir de erkeklere mi şehvetle yanaşıyorsunuz?! Yok yok, siz gerçekten cahil bir toplumsunuz!"

* Yum, Allah size vahiyler göndererek her şeyi açıkça anlam ve böylecc, hepinizin talih kuşunu kendi boynuna lakmış; herkesi kendi sorumluluğu ile baş buşa bırakmış oldu (Bkz. İsnı; 13).

v-v**.' >ir,'<ı'-? ^ ■ıf ^
. ■* ^ 4
I * » A M « e ^ a 2 £ h
^
L^LU-J^ÇJ

5b. Kavmmin buna cevabı ise: Çıkartın şu Lut ailesini şehrinizden! Baksanıza ne kadar ‘temiz’ler!" demekten >J<< başka bir şey olmamıştı... 57. Bunun üzerine onu ve -karısı ^ ^ hariç- ailesini kurtardık; onun geride kalanlardan olmasını takdir etmiştik. 58. Üzerlerine de öyle bir ‘yağmur' yağdırdık ki!.. UyanKıp da buna kulak asmay tanların yağmuru gerçekten berbattı! 59. De ki: Allah’a hamdolsun!.. Selâm olsun O’nun seçkin kullarına! Allah mı daha hayırlı, yoksa müşriklerin koştuğu ortaklar mı? 60. Gökleri ve yeri yaratan, gökten size su indiren kim? -Ki tek bir ağacını bile yetiştiremeyeceğiniz nice güzel bahçeler yetıştirmişizdir onun sayesinde.- Allah’la birlikte bir başka tanrı mı?! Ama (birtakım mevhum ‘şey’leri O’na) denk tutan bir kavimdir onlar! 61. Yeryüzünü, üzerinde yaşamaya elverişli kılan; aralarında akarsular meydana getiren, oraya çakılı dağlar yerleştiren ve iki denizin arasına tampon koyan kim? Allah’la birlikte bir başka tanrı mı?! Ama çoğu bilmez. 62. Darda kalana kendisine dua ettiğinde icabet ederek o sıkıntıyı gideren ve sîzleri Arz’ın şu anki sahipleri kılan kim? Allah’la birlikte bir başka tanrı mı?! Ne de az düşünüyorsunuz! 63. Karanın ve denizin karanlıklarında size yolunuzu bulduran, rahmetinin önünde rüzgârları müjdeci gönderen kim? Allah’la birlikte bir başka tanrı mı?! Allah; koştukları ortaklardan ‘aşkın’dır.

0 ödjVi/Jaİ-İTSİ 1-^*

0

Îr^ıî® f|)t üû 1

4johf|p

*}*j f|p

64. İlkin yaratıp sonra onu tek-
rarlayan, gökten ve yerden sizi
rızıklandıran kim? Allah'la
birlikte bir başka tanrı mı?! De
ki: Şayet doğru söylüyorsa-
nız, getirin kanıtınızı! 65. De
ki: Göklerde ve yerde -Allah
müstesna- hiç kimse gaybı bi-
lemez... Ne zaman diriltilecek-
lerini de farketmiyorlar. 66.
Evet, Âhirete dair 'bilgi'leri
yetersizdir;* ama ondan yana
'şüphe' içindeler... Hatta, ona
karşı tamamen körler!.. 67.
Nitekim şöyle demekteler nan-
körce inkâr edenler. "Biz ve
atalarımız toprak olduktan sonra tekrar mı çıkarılacakmışız?!" 68. "Aslında,
biz ve daha evvel atalarımız bununla tehdit edilmişiz; ama bu, öncekilerin
masallarından ibarettir!" 69. De ki: Yeryüzünde gezin de mücrimlerin sonu
nasıl olmuş, görün. 70. Onlara üzülme; kurdukları tuzaklardan dolayı için
daralmasın. 71. "Doğru söylüyorsanız, ne zaman gerçekleşecekmiş bu teh-
dit?!" diyorlar. 72. De ki: Hemen isteyip durduğunuz şeyin bir kısmı belki
deensenizdedir! 73. Bununla birlikte, senin Rabbin insanlara karşı gerçekten
lütuf sahibidir; ama çoğu şükretmez! 74. Şüphesiz senin Rabbin, içlerinde
gizlediklerini de dışa vurduklarını da bilmektedir! 75. Gökte ve yerde hiçbir
gizli şey yoktur ki apaçık bir kitapta bulunmasın. 76. Bu Kur'ân, anlaşmazlı-
ğa düştükleri şeylerin çoğunu İsrailoğullanna anlatmaktadır.

* Çünkü bu konuda geçerli olan bilim değil imanı kanaatlerdir.

77. Şüphesiz o, müminler için
kılavuzdur, rahmet vesilesidir.
78. Senin Rabbin; bunların ata-
sında verdiği hükmü mutlaka
gerçekleştirecektir. O'dur 1
çünkü 'mutlak izzet ve
ilim sahibi' (Azîz, Alîm).
79. Öyleyse, Allah'a gü-
venip dayan; şüphesiz sensin,
apaçık gerçek üzerinde bulu-
nan. 80. Sen bu çağrıyı elbette
'ölü'lere de, 'sağır'lara da işit-
tiremezsin arkalarını dönüp git-
tikleri takdirde! 81. 'Kör'leri de
gittikleri yanlış yoldan çevirip
doğru yola getirecek değilsin.
Sen sadece, âyetlerimize iman
ederek teslimiyet gösterenlere
işittirebilirsin. 82. Bu (yeniden
diriliş) söz(ü) onlar hakkın-
da gerçekleştiğinde, topraktan
kendilerine ait öyle bir canlı
çıkartırız ki, o insanların Bizim
âyetlerimize yakînen inanmadıklarını (lisân-ı hâli ile) kendilerine söyler. 83.
Her ümmetin âyetlerimizi yalanlayanlarından bir bölüğünü haşr edeceğimiz
gün, düzenli birlikler hâlinde sürülürler. 84. Nihayet (O'nun huzuruna) geldi
lerinde, "Sizler, tam olarak bilmediğiniz hâlde Benim âyetlerimi yalanladını
ha?! Değilse, ne yapmaktaydınız?" buyurur. 85. Böylece, kendi zulümleri yü
zünden (Cehennem'i cinlerle ve insanlarla dolduracağım!) söz(ü) aleyhlerine
gerçekleşmiş olur; bir daha da konuşmazlar. 86. Görmediler mi ki Biz, dinle
bilsinler diye geceyi meydana getirdik; gündüzü de aydınlık kıldık (çalışabil
sinler diye)?! İman eden bir toplum için elbette bunda âyetler vardır. 87. Sur
üfürüldüğü gün, -Allah'ın diledikleri hariç- göklerde ve yerde kim varsa deh
kapılır ve hepsi boynu bükük vaziyette O'na gelir. 88. O sarsılmaz zannettiğ
dağların tıpkı bulutlar gibi geçip gittiğini görürsün... Her şeyi sapasağlam ya
Allah'ın eşsiz sanatı olarak... Yaptıklarınızdan O elbette haberdardır.

•f > "T -* *>'• >

Jlî

1 Jjjkjjp

î_t«U.l^?wsc J uXl <Syj

/->]. § C$^ ^Uîs'

ıd>XÂ O^âsjLİH,

' '^7^ *3|

^ 5uiüît

I Cp L

l^i*tJ^^u^Vfcİ Sb <3]^i

ZLŞ ^JCİŞL

^J^4I^J O^>V O

89. Kim bir iyilik getirmişse, ona daha iyisi vardır; bunlar, o günün dehşetinden emindirler.
90. Kim de bir kötülük getirmişse, yüz üstü ateşe atılırlar... "Kendi yaptıklarınızdan başkasının karşılığım mı alacaktınız?!"
91. Ben şu şehrin Rabbinden başkasına kulluk etmemekle memurum... ki burayı saygın kılan O'dur ve her şey O'na aittir. Ben, O'na teslimiyet gösterenlerden olmakla memurum;
92. bir de Kur'ân'ı okumakla... (Bana düşen açık seçik iletmek;) artık kim yola gelirse, tamamen kendisi için gelmiş olur; kim de yoldan çıkarsa, "Ben sadece uyaranlardanım." de.
93. Yine de ki: Allah'a hamdolsun ki; yakında size âyetlerini gösterecek ve onları anlayacaksınız... Senin Rabbin, yaptıklarınızdan gafil değildir.

28- KASAS SÛRESİ

{Mekke 'de; hicretten önce indirilmiştir. 88 âyettir.}

Bismi llâhirrahmânirrahîm

Tâ, Sîn, Mîm. 2. Bunlar, apaçık kitabın âyetleridir. 3. Musa ile Firavun'a ſ önemli haberlerin bir kısmını, iman eden bir toplum için sana -doğru *tiyle-* **anlatacağız: 4. (Hz. Yusuf'un Mısır'a 'sultan' oluşundan yaklaşık yüz sene sonra) Firavun, ülkesinde iyice zorbalaşmış ve halkını gruplara rek içlerinden bir zümreyi köleleştirmişti; bunların oğullarım teker teker ızlatıyor, kadınlarım ise sağ bırakıyordu. Gerçekten bozuculardandı... 5. de arzu ediyorduk ki, ülkenin zavallılaştırılmış olanlarına iyilikte bulu-** *n;* **onları önder yapalım ve onları mirasçı kılalım; -►**

jı; Tİiiji

4y5© «z/J s^^o^cjlij

^ X P C J JI^=> Û^I^AS J$

•>1(J* cJ Ui,J^3 Lıllp L^*l) ^ f^I

6. onlan bölgeye egemen kı-
lalım ve Firavun'a, Hâmân'a
ve askerlerine onlardan yana
çekinmekte oldukları şeyi
gösterelim... 7. Musa'nın an-
nesine; "Onu emzirmeye de-
vam et; onun hakkında iyice
endişe ettiğinde ise onu o sazlı
nehre bırak. Korkma,
üzülme; Biz onu şüphe-
siz sana döndürecek ve
elçiler(imiz)den kılaca-
ğız" diye vahyettik... 8.
Sonuçta, Firavun'un adamları
onu buldular... ki, kendileri
için bir düşman ve tasa kayna-
ğı olsun... Firavun, Hâmân ve
askerleri gerçekten yanlış yapmakta idiler. 9. Firavun'un karısı; "(ÂL Ne
güzel bir bebek!) Benim için de senin için de göz aydınlığı!.. Onu öldürme-
yin; belki bize faydası dokunur ya da onu evlât edininiz." dedi... Farkında
değillerdi... 10. Bu arada, Musa'nın annesinin yüreciği bütün düşüncelerden
sıyrılmış, sadece onu düşünüyordu. İnananlardan olsun diye kalbini pekiş-
tirmiş olmasaydık, az daha onu açığa vuracaktı!.. 11. Ablasına; "Onu izle"
dedi; o da kimse farkına varmadan uzaktan onu gözetlemeye başladı... 12.
Biz de tâ baştan itibaren ona başka memeleri haram kılmıştık (hiç kimse-
den emmiyordu)... Bunun üzerine, ablası; "Sizin nâmınıza ona bakacak ve
onun iyiliğinden başka bir şey istemeyen bir aile göstereyim mi size?" dedi.
13. Böylece, onu annesine iâde ettik ki gözü aydın olsun; tasalanmasın ve
Allah'ın va'dinin gerçek olduğunu bilsin... Fakat çoğu bilmez.

pSPp ılLj İL: C

0JL.Jf&S

1 (j* ü £<*6^ <4 V O 1 1

14. Gençlik çağına gelip olgunlaştığında, kendisine hikmet ve ilim vermiştik. İhsan üzere hareket edenleri işte böyle mükâfatlandırırız Biz.
15. Halkının haberi olmadığı bir sırada şehre girdi ve dövüşen iki adam gördü. Biri kendi tarafından, öbürü ise düşmanlarındandı. Kendi tarafından olan, düşmanlarından olana karşı kendisinden yardım istedi. Musa da öbürünü şiddetle itip adamın işini bitirdi! (Ama yaptığına pişman oldu ve) "Bu, gerçekten şeytan işi bir davranış! Zira o, apaçık saptırıcı bir düşmandır!" dedi.
16. "Ya Rabbi! Gerçekten kendime zulmettim; bağışla beni." dedi... O da onu bağışladı. O'dur çünkü bağışlayıcı, merhametli (Gafur, Rahim). 17. "Ya Rabbi! Bana ihsân ettiğin nimetlerin hakkı için! Bir daha asla mücrimlere arka çıkmayacağım!" dedi. 18. Şehirde korku içinde etrafı gözetleyerek sabahladı... Bir de ne görsün; dün kendisinden yardım isteyen kişi yine kendisinden imdat istemiyor mu! Musa ona; "Sen, gerçekten azgının tekiymişsin!" dedi. 19. Her ikisinin de düşmanı olan kişiyi yakalamak için hamle yapınca, (adam; Musa'nın, kendisinin üzerine geldiğini zannederek) "Ey Musa, daha dün, bir cana kıydığın gibi beni de mi katletmek istiyorsun?! Senin tek muradın ülkede bir zorba olmak! Asayiş taraftarlarından olmak istemiyorsun sen!" dedi. 20. Bu arada, şehrin tâ öte başından koşa koşa bir adam geldi ve dedi ki: "Ey Musa! Yetkililer seni öldürmek için aralarında görüşüyorlar; hemen çık git... İnan, ben senin iyiliğini isteyenlerdenim." 21. O da korku içinde etrafı gözetleyerek şehirden ayrıldı ve; "Ya Rabbi! Beni, bu zalim kavimden kurtar" dedi.

22. Medyen tarafına yöneldiğinde de; “Umarım, Rabbim bana doğru yolu gösterir.” dedi. 23. Medyen suyuna varınca, onun başında hayvan sulayan bir insan topluluğu gördü. Onlardan başka, hayvanlarını sudan men’eden iki kadın daha gördü ve onlara; “Siz ne yapıyorsunuz böyle?” dedi. Onlar da “Önce çobanlar suvarıp çekilmedikçe biz suvaramayız; babamız da çok yaşlı...” dediler. 24. Bunun üzerine onlar namına suvarıverdi. Sonra da gölgeye çekilip “Ya Rabbi! Doğrusu bana indireceğin her tür hayra muhtacım!” dedi. 25. Bir zaman sonra, o iki kızdan biri utana sıkıla yürüyerek yanına geldi; “Babam, bizim namımıza suvarıvermenin ücretini sana ödemek için seni davet ediyor.” dedi. Onun yanına gelince, başından geçenleri anlattı. O da; “Korkma; o zalim kavimden kurtuldun artık!” dedi. 26. İki kızdan biri dedi ki: “Babacığım! Onu ücretle tut. Çünkü ücret vererek tuttuklarının en iyisi, bu güçlü ve güvenilir kişidir.” 27. O da (Musa’ya) şöyle dedi: “Sekiz yıl yanımda çalışmana karşılık, şu iki kızımdan birini sana nikâhlamak istiyorum; bunu on (yıl)a tamamlarsan, o da senin lütfün olur. Ama sana zorluk çıkarmak istemem. Allah’ın izniyle, benim salihlerden olduğumu göreceksin.” 28. (Musa) dedi ki: “Bu, seninle benim aramdadır; bu iki süreden hangisini tamamlarsam tamamlayayım, bana düşmanlık etmek yok! Allah da söylediklerimize Vekil’dir.”

L^ı> -U-U; ı\â- !0 0

> •**/> v +SP-/ **Ss+* »Sp.'*

İp (3^4=^ <3^ı? ox^aî

<jt^*I ^y^aî illi ^

0

ı i û l s ^ l Â ^ = ^ £ i î \

jdl^ac-^İ Jj ^ S^CAJİ^ÎI

dtyü&'ij C4^ 4J ot

[y ^== p-$-^dr; u h-iAjî

■^biL-LSO <j-*kj <iLil .d Ji^Jdli^JlS

29. Musa süreyi doldurup da
ailesi ile birlikte yola çıktı-
ğında, Tûr tarafında bir ateş
gördü. Ailesine dedi ki: “Şüp-
hesiz, ben bir ateş gördüm;
belki size ondan bir haber ya
da ısınmanız için bir ateş koru
getiririm.” 30. Oraya varın-
ca, o mübarek bölgede yer
alan vadinin sağ yamacındaki
ağaç tarafından; “Ey Musa!
Âlemlerin Rabbi Allah, şüp
hesiz Benim!” diye seslenildi
31. Bir de “Asanı bırak” d
Yere attığı asânın tıpkı kıvrak
bir yılan gibi hareket ettiğini görünce, arkasına bile bakmadan dönüp kaçtı.
(Denildi ki) “Ey Musa! Korkma, beri gel. Çünkü sen emniyette olanlardan-
sın ” 32. “Elini koynuna sok -da (abraş vb. bir) kusurdan kaynaklanmış ol-
maksızın bembeyaz çıksın- ve korkudan açılmış kolunu-kanadım da kendine
çek (yani, elini kalbinin üzerine bastır). Bu ikisi, Firavun ve kurmaylarına
karşı senin Rabbinin iki kesin kanıtıdır. Şüphesiz, fasık bir toplumlar!” 33.
Dedi ki: “Ya Rabbi! Ben onlardan birinin canına kıymıştım; korkarım ki beni
öldürürler!” 34. “Hem biraderim Harun dil bakımından benden daha fasihtir;
dolayısıyla, onu benimle birlikte yardımcı gönder de beni tasdik etsin; beni
yalanlamalarından korkuyorum.” 35. “Senin gücünü kardeşinle artıracağız”
dedi; “İkinize öyle güçlü bir kanıt vereceğiz ki, mucizelerimiz sayesinde size
erişemeyecekler; siz ve size uyanlar galip geleceksiniz.”

jâjU^—

j&A) l|p \<^3i (Sij-^yy Alil

36. Musa mucizelerimizi on- ı',w*-trî‘î.''*■/ .-İrr »>>^
lara apaçık getirince; Bu, uy- ' ' ^ -r J—-PJ-
durulmuş bir büyüden başka
bir şey değil! Biz, önceki ata-
larımızdan böyle bir şey işit-
memiştik!” dediler. 37. Musa
dedi ki: “Benim Rabbim, ka-
tından kimin hidayet getirdi-
ğini ve bu yurdun, sonunda
kimin olacağını daha iyi bilir! yy
Zalimler asla felâh bulamaz!”
38. Firavun da; “Beyler!” dedi;
“Ben sizin için kendimden başka tanrı bilmiyorum! Ey Hâmân! Haydi sen de benim için bir ocak yakıp balçığı pişir ve bana bir kule yap; belki böylece Musa’nın tanrısına yükselir, hakkında bilgi sahibi olurum. Şüphesiz, onun yalancılardan olduğu kanaatindeyim!” 39. O ve ordusu, ülkelerinde kendilerini haksız yere büyük görüyor ve Bize hiç döndürülmeyeceklerini zannediyorlardı. 40. Biz de onu ve ordusunu tutup deryaya atıverdik! Bak, zalimlerin sonu nice oldu!.. 41. Onları, (insanları felâha götürüyorum diye) ateşe davet eden önderler kılmıştık... Kıyamet Günü de yardım alamazlar. 42. Peşlerine bu dünyada bir lânet taktık; ama asıl Kıyamet Günü kabahatli görülenlerden olacaklar!.. 43. İşte, bu ilk nesilleri helâk ettikten sonra, Musa’ya o kitabı insanlar için aydınlatıcı bir kaynak, kılavuz ve rahmet vesilesi olarak verdik ki daha önce yaşadıklarından ibret alabilsinler.

44. (Resulüm!) Biz, o buyruğumuzu Musa'ya bildirirken, sen (Tur-i Sina'nın) batı yö-
C&J£££ \jJS\ nünde bulunmuyordun; olayın
- - tanıklarından da değildin. 45. Aksine Biz (bu arada) nice nesiller meydana getirdik ve ömürleri uzadıkça uzadı... Medyenlilerin arasında kalıp da âyetlerimizi onlardan okumuş da değildin... Aksine, (bu bilgileri sana vahyedip seni insanlara) gönderen Biziz. 46. Evet, Biz seslendiğimizde Tûr'un yanında değildin. Fakat Rabbinin bir rahmeti olarak... Ta ki, senden önce kendilerine hiçbir uyancı gelmemiş bir kavmi uyarasın da onlar da düşünüp ders çıkarsınlar. 47. Ayrıca, -kendi yapıp ettikleri yüzünden başlanna bir bela geldiğinde- "Ya Rabbi! Bize bir peygamber gönderseydin de Senin âyetlerine uyarak müminlerden olsaydık" diyecekleri için... (gönderildin) 48. Ama bu gerçek katımızdan kendilerine gelince, "Musa'ya verilen (mucize)ler gibi ona da verilse ya?!" demeye başladılar! Daha önce (Tevrat ve Kur'ân için) "Birbirini destekleyen iki büyü! İkisini de inkâr ediyoruz!" diyerek Musa'ya verilenleri inkâr etmemişler miydi?! 49. De ki: Doğru söylüyorsanız, Allah katından bu ikisinden daha iyi kılavuzluk eden bir kitap getirin de ben ona uyayım! 50. Sana cevap vermezlerse, bil ki; kendi arzu ve ihtiraslarına uymaktan başka bir şey yapmamaktadırlar. Allah'tan gelen bir kılavuzluk olmaksızın kendi arzu ve ihtiraslarına uyandan daha yanlış yolda olan var mıdır? Zalim bir kavmi Allah elbette doğru yola getirmez.

(n-Klkı1^ $

$ İS

$■<' >S>'* ^\ĵ LJLl-c^Tu ip \îj A^£. [yja^

i&\h $ <^-£4^ ip&\y>j *lil<>* (SX^ 3

<j^4> lî jJ,>^ll>J^^i ^oyi «•

f|jl <^S*>y '^jJssa\

«^G-4^L> û^*> ^ ^ i

51. Gerçek şu ki; düşünüp ders çıkarsınlar diye, o (evrensel ilahi) [1] sözü kendilerine art arda getirmekteyiz. 52. Bundan evvel kitap verdiklerimiz buna (da) iman etmekteler. 53. Kendilerine Kur'ân okunduğu zaman; "Buna iman ettik, çünkü Rabbimizden gelen gerçektir o... Şüphesiz biz ondan önce (de aynı gerçeğe) teslimiyet gösteren kişiler idik." demekteler. 54. İşbu kimselere ecirleri iki kez verilir. Çünkü sabretmişlerdir; kötülüğü iyilikle savmakta ve kendilerine Bizim nasip ettiğimiz şeylerden infak etmektedirler. 55. Boş söz işittiklerinde de (o lâkırdının sahiplerine); "Bizim amellerimiz bize, sizin amelleriniz size aittir; selâmetle!.. Bizim cahillerle işimiz yok!" diyerek ondan yüz çevirirler. 56. Şüphesiz, sen sevdiklerini doğru yola getiremezsin; ama Allah (o engin hikmeti ile) dilediklerini doğru yola getiriyor; doğru yolda gidenleri en iyi bilen O'dur. 57. (Müşrikler): "Seninle beraber biz de bu yola girecek olursak, yerimizden yurdumuzdan sökülüp atılırız (Civar kabileler nezdindeki prestijimiz bu putlara bağlı)!.." dediler... Katımızdan bir nasip olarak her şeyin mahsulünün (yanı sıra, çeşitli ticarî metalann) toplandığı güvenilir bir hareme onları Biz yerleştirmedik mi?.. Ama çoğu bilmez! 58. Biz nimet ve refahıyla şımarmış nice şehirleri yok etmişizdir... -İşte, kendilerinden sonra çok az kimselerin oturabildiği yerleri!- (Buralara) hep Biz vâris olmuşuzdur. 59. Senin Rabbin; âyetlerimizi okuyacak bir peygamberi anakentine göndermedikçe şehirleri helâk edecek değildir. Halkı zalim olan şehirlerden başkasını helâk etmiş ve edecek değilizdir Biz.

l«j 1 £İl*â pCs^irt-jkSx>j\ U_j

L^Xlocj OJ\1Jİ y£\ &\

J^î i ~^iy^y.

^'JJ

60. Size verilm

dünya hayatının zevki ve süsüdür; Allah katındaki ise daha hayırlı ve daha kalıcıdır. Hâlâ, aklınızı başınıza almayacak mısınız? 61. Şimdi; kendisine güzel bir vaatte bulunduğumuz kimse -ki o buna mutlaka kavuşacaktır- kendisine dünya metâı verdiğimiz, fakat sonra Kıyamet Günü yaka paça huzura getirilecek biri gibi olur mu? 62. (Allah'ın) "Nerede o, Benim ortağım olduğunu iddia ettikleriniz?!" diye onlara sesleneceği gün... 63. (Dünyada iken, tanrılaştırılıp da Cehennemlik olduklanna dair İlahî) hükmün aleyhlerine gerçekleştiği kimseler; "Ya Rabbi! Evet, bunlar bizim azdırdığımız kimselerdir; kendimiz nasıl azmışsak onları da öyle azdırdık. Onlardan Sana teberrî ederiz (uzak olduğumuzu bildirir, Sana sığınırız)! Onlar bize tapmıyorlardı." derler. 64. (Bunlara tapmış olan kimselere); "Çağırın şu ortaklarınızı!" denir; çağırırlar. Ama kendilerine icabet edemezler; azabı görmüşlerdir... Keşke zamanında doğru yolda gidiyor olsalardı!.. 65. Yine, kendilerine; "Peygamberlere ne cevap verdiniz?" diye sesleneceği gün, 66. kendilerine karşı bütün haberler körelecek (verdikleri hiçbir cevap ve sığındıktan hiçbir mazeret işe yaramayacak); birbirlerine de bir şey soramayacaklardır. 67. Dönüş yaparak iman edip salih amel işleyenler ise muhtemelen felâha erenlerden olacaklardır. 68. Senin Rabbin dilediğini yaratıyor ve seçiyor; seçim hakkı onlara ait değildir. Allah bunların koştuğu ortaklardan münezzehtir, yücedir. 69. Bunların içlerinde gizlediklerini de, açığa vurduklarını da senin Rabbin bilmektedir! 70. Allah'tır O... O'ndan başka tanrı yoktur. Önünde de sonunda da hamd O'na aittir. Hüküm de sadece O'na aittir; mutlaka O'na döndürüleceksiniz.

$ bLit △ L 4Jüt^ İJ| ^

jt^==allc İul Jjjy Ji

'CîS>^CLi^^j_t^_=s^U *Âi&jyc* Alîj^*

f|p ^>^*AZ^KÂ Xji*

&k=£> **jüji** ^*yj*

LİÂS Us-^jftît^s» o£ I-^A/LJ {^

0<^:

A^Ç^aai L ly^lîjAjîİÂ» o)l*_£j^ho£ Aliâl***.Jp £\r-**

ju^ji İ^.N Aü^^û V /Uy /3 Jİ3 i] ejilîjji

71. De ki: Ne dersiniz? Şayet Allah, Kıyamet Günü'ne kadar geceyi üzerinizde daimi kılsa, sizin için bir ışık meydana getirecek Allah'tan ı başka bir tanrı var mı? Hâlâ kulak vermeyecek |r<0 misiniz? 72. De ki: Ne l^J dersiniz? Şayet Allah Kıyamet Günü'ne kadar gündüzü üzerinizde daimi kılsa, sizin için dinleneceğiniz bir gece meydana getirecek Allah'tan başka bir tanrı var mı? Hâlâ görmeyecek misiniz? 73. Rahmeti sayesinde; dinlenmeniz için geceyi ve lütfettiği rızkı aramanız için gündüzü sizin için O var etmiştir... ki şükredesiniz. 74. (Allah'ın) "Nerede o, Benim ortağım olduğunu iddia ettikleriniz?!" diye onlara sesleneceği gün... 75. Her ümmetten bir şahit çıkartarak; "Getirin kanıtınızı!" deriz. îşte o zaman, gerçeğin Allah'a ait olduğunu ve uydurup durdukları şeylerin zihinlerinden kaybolup gittiğini anlarlar. 76. Şüphesiz, Karun, Musa'nın kavmindendi; ama onlara karşı azdı. Anahtarlarını güçlü bir topluluğun zar zor taşıdığı hazineler vermiştik kendisine... Hani kavmi ona şöyle demişti; "Şımarma, çünkü Allah şımarıkları sevmez." 77. Tamam dünyadaki nasibini unutma, ama Allah'ın sana verdiği şeylerde Âhiret yurdunun da peşine düş; Allah sana ihsanda bulunduğu gibi sen de (ihtiyaç sahiplerine) ihsanda bulun. Yeryüzünde bozuculuk peşinde koşma; çünkü bozucuları Allah sevmez."

J\Zl jlS

(*-^===duj \J>jl I

b ÜUuâJ Ibic. *ly yji J JjüJ*

(jüjj

78. (Peki bu çağrıya o ne cevap verdi?) “Bu (zenginlik) bana tamamen bendeki bir bilgiden ötürü verildi!..” dedi.. Bilmiyor muydu ki, Allah; daha önce kendisinden daha güçlü ve daha zengin nice nesilleri yok etmiştir?! Ki o zaman (zaten bilindiği için) mücrimlere günahları sorulmazdı... 79. Bir gün, bütün debdebesiyle kavminin karşısına çıkmıştı. Dünya hayatını arzulayanlar; “Keşke şu Karun’a verilenlerin bir benzeri de bizim olsaydı. Gerçekten, muazzam bir varlık sahibiymiş!” dediler. 80. Kendilerine bilgi verilmiş olanlar ise dediler ki: “Yazıklar olsun size!.. İman edip salih amel işleyenler için Allah’ın vereceği karşılık daha hayırlıdır. Buna da ancak sabredenler kavuşturulur.”
81. Nihayet, onu ve sarayını öyle bir yerin dibine geçirdik ki!... O sırada Allah karşısında kendisine yardım edecek bir cemaati olmadığı gibi, kendi gücüyle kurtulabilecek gibi de değildi. 82. Daha dün onun yerinde olmayı isteyenler; “Vay be!.. Demek ki, Allah dilediği kullarının rızkını genişletmekte ve daraltmaktaymış! Allah bize lütfetmemiş olsaydı, bizi de yerin dibine geçirecekti. Vay be!.. Demek ki, inkârcı nankörler asla felâh bulamıyormuş!” demeye başladılar. 83. Biz o Âhiret yurdunu, yeryüzünde böbürlenme ve bozuculuk arzusu bulunmayan kimselere veririz. Akıbet muttakılerindir. 84. Kim bir iyilik getirirse, ona daha hayırlısı verilir; kim de bir kötülük getirirse, o kötülükleri işleyenler, sadece kendi yaptıklarının karşılığını alırlar.

85. Kur'ân'ı (insanlara iletme-
yi) sana farz kılan, seni elbet
bir sonuca (yani dünyada, senin
hükmedeceğin özgür bir vatana;
Âhirette de nihaî mutluluk yur-
duna) vardıracak! De ki: Kimin
doğru yolu gösteren kılavuzu
getirdiğini, kimin de apaçık
bir sapma içinde bulunduğunu
en iyi bilen benim Rabbimdir.
86. Sana bu kitabın verileceğini
sen de ummuyordun. Tama-
men Rabbinin bir rah- i
meti olarak... Öyleyse,
sakın inkârcı nankörlere 00
arka çıkma. 87. Allah'ın
âyetleri sana indirildikten sonra,
sakın seni onlardan alıkoyma-
sınlar. Rabbine davet et ve sakın
müşriklerden olma. 88. Allah'la
birlikte bir başka 'tann'ya daha
dua etme; çünkü O'ndan başka
tanrı yok! O'nun zatından baş-
ka her şey helâk olmaktadır;
hüküm tamamen O'na aittir ve mutlaka O'na döndürüleceksiniz.

£&£ ffl iJl

*Lf*J* *$* 1 ö)® 4JUİ «-l_âî

29- 'ANKEBÛT SÛRESİ

{Mekke'de; hicretten önce indirilmiştir. 69 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Elif, Lam, Mîm. 2. Yoksa insanlar hiç denenmeden; sadece "iman ettik" de-
mekle bırakıvereceklerini mi sanmışlardı? 3. Gerçek şu ki; Biz onlardan önce-
kileri de denemiştik... Elbette; Allah, doğru olanları da bilecektir; yalancıları da
bilecektir... 4. Yoksa kötülük yapanlar (Bizi) geç(ip azabımızdan kurtulabilecek-
lerini mi sandılar?! Ne kötü hüküm veriyorlar! 5. Kim Allah'la karşı karşıya gele-
ceğine dair bir ümit ve korku taşıyorsa, Allah'ın verdiği süre mutlaka gelecektir.
O işitir; 'mutlak ilim sahibi'dir (Semî', Alîm). 6. Kim (bu uğurda) cihad ederse,
tamamen kendisi için cihad etmiş olur. Zira Allah âlemlerden müstağnidir.

î^c *itü\j*

j*^‘ ^ *0~$ ıJ^A^&A * ö^>

J*>-4İ\(jii^Ui^ <tt\jk!jû*.

ül^'v-^p<L)"î>r*a> *W<^}_> 4jwâ

Ü3^5L>J-W> ^ ^5Cu« lL^s=»13[

<İJ>ÂÂİ^(yA^^^UvCİl^^ I

\^^\y^\\y~*\t. <^^[lsÂ^=^<y^\i}\3j

L»J ı^L^kii-J^>

fâ\?fâ<&J2j 0 ^İ^3j42iî

&yjt==>He. Â^LIİÂİ \ y^^îj ^Jsiî

.A Â\J

7. İman edip salih amel işleyenlerin kötülüklerini mutlaka örteriz; onlan yapıp ettiklerinden daha güzeli ile mükâfatlandırırız. 8. Biz insana; ana babasına iyi davranmasını emrettik... Ama şayet o ikisi, hakkında ‘bilgi’n olmayan bir şeyi Bana ortak koşman için seni zorlarlarsa, onlara itaat etme. Çünkü dönüşünüz Banadır; yaptıklarınızı Ben size bir bir haber veririm. 9. İman edip salih amel işleyenleri mutlaka salihlerin arasına sokacağız. 10. Öyle insanlar var ki; “Allah’a iman ettik” derler; fakat Allah uğrunda bir eziyete uğratılınca, insanlann işkencesini Allah’ın azabı ile bir tutarlar! Senin Rabbinden bir yardım gelecek olsa; “Biz de sizinle beraberdik” dfiyerek zaferden kendilerine pay çıkarırlar. Peki, herkesin göğsünde neler bulunduğunu (insanların hangi niyet vesaiklerle hareket ettiğini) en iyi bilen, Allah değil mi? 11. Elbette; Allah, iman edenleri de bilecektir, münafıklan da bilecektir. 12. Nankörce inkâr edenler iman edenlere; “Siz bizim yolumuza uyun; biz sizin günahlannızı taşırız.” dediler. Oysa onların günahlarından hiçbirini yüklenecek değiller! Tamamen yalan söylemekteler! 13. Kendi yüklerini elbette taşıyacaklar; ama kendi yüklerinin yanı sıra, daha nice yükler yüklenecekler ve Kıyamet Günü, o uydurup durdukları şeylerden dolayı mutlaka sorguya çekilecekler! 14. Gerçek şu ki; Nuh’u kavmine Biz gönderdik ve -elli yıl hariç- tam bin! yıl[136] aralarında kaldı... Sonunda, tufan, onları zulmederlerken yakalayıverdi!..

öt^~U>^ y&jt
^-£Î) \ Â1 jyüo la UJLÛ? ' ÖJJ
itf-^ölj ^ Ltr^Cıı^ »jiifilj
J c U j ^ = a Âü

cjö;VI ^İ'
î^‘yi;LH]l^îju4İI
^^ji\J^,y*<^jX)ü f|pj
^UeA^j $ <ZpZ4$£*

15. Onu da gemi sahipleri-
ni de Biz kurtardık ve gemi-
yi âlemlere ibret kıldık. 16.
^İbrahim’i de (Biz gönderdik).
Hani, kavmine demişti ki;
“Allah’a kulluk edin ve O’ndan
sakının. Biliyorsanız, bu sizin
için daha hayırlıdır” 17. “Siz
Allah’tan başka, birtakım put-
lara tapıyor; asılsız şeyler uy-
duruyorsunuz! Allah’tan başka
taptıklarınızın kesinlikle size
bir nasip verme gücü yoktur;
öyleyse, nasibi sadece Allah
katında arayın; sadece O’na
kulluk edip O’na şükredin. Çünkü O’na döndürüleceksiniz.” 18. “Şayet ya-
lanlıyorsanız, sizden önce de birtakım toplumlar yalanlamıştı... Elçiye düşen,
açık seçik iletmekten ibarettir.” 19. Allah’ın yaratmayı nasıl başlattığını, sonra
da onu nasıl tekrar gerçekleştirdiğini görmediler mi? Allah için bu gerçekten
kolaydır. 20. De ki: Yeryüzünde gezin de Allah yaratmaya nasıl başlamış, gö-
rün. İşte, Allah Âhiret hayatını da yaratacak... Şüphesiz, Allah her şeye ka-
dirdir. 21. O; dilediğine azap ediyor, dilediğine merhamet ediyor... ki siz de
O’na döndürüleceksiniz. 22. O’nu ne yerde âciz bırakabilirsiniz ne de gökte!
(O’nun huzuruna mutlaka çıkıp hesap vereceksiniz!) Allah’tan başka da ne bir
velîniz ne de bir yardımcınız olacak! 23. Allah’ın âyetlerini ve O’nunla karşı
karşıya geleceğini nankörce inkâr edenler, bunlardır işte, Benim rahmetim-
den ümit kesenler! Can yakıcı azap da bunların hakkıdır işte!..

I^US JW [zA^jî

jfö * ^ ^ oA ıûtj Â_iât

Öl'3kÇp 3 < 3 \JLj-« <■ 'j'^'fl ^ yAİ

■d>^(j \İ î \ţLİ^J fj||

iyki JW3î'>dS_p*Uİ

$ 3 L3 fâ

24. Sonuçta, kavminin verdiği cevap “Onu öldürün!” ya da “Onu cayır cayır yakın!” demek oldu. Ama Allah o ateşten onu korudu. İman edenler için elbette bunda âyetler vardır. 25. O demişti ki: “Siz Allah’ı bırakıp bu putları tanrı edinmişsiniz ki onlar sayesinde şu dünya hayatında birbirinize karşı sevgi ve bağlılık gösteriyorsunuz. Fakat daha sonra; Kıyamet Günü, birbirinizi lânetleyerek birbirinizi inkâr edeceksiniz. Sığınağınız Ateş olacak, bir koruyucunuz da olmayacak!” 26. Ve kendisine sadece Lût iman edip bağlandı. (İbrahim) ayrıca; “Ben, Rabbime hicret edeceğim. Şüphesiz O’dur ‘mutlak izzet ve hikmet sahibi’ (Aziz, Hakim)” dedi. 27. Biz de kendisine İshak’ı -ve (onun oğlu) Yakub’u- hibe ettik, kitabı ve peygamberliği onun nesline verdik... Ona daha dünyada iken mükâfatını verdik; ama o Âhirette de sahillerdendir. 28. Lût’u da... Hani, kavmine demişti ki: “Siz öyle yüz kızartıcı bir suç işliyorsunuz ki, dünyada sizden önce hiç kimse bunu yapmamıştı!” 29. “Şimdi siz gerçekten, yol keserek erkeklere yanaşıyor ve böylesine yadırganacak bir şeyi kulübünüzde alenen işliyorsunuz hâ?!” Kavminin ona cevabı; “Doğru söylüyorsan, getir bize Allah’ın azabını!” demek oldu.

30. “Ya Rabbi! Bu bozuculara karşı bana yardım et.” dedi.

\S*J> Jlî

^ £ O»?1 U^

<I^jJl^r^ o;lL=.

Iy 1TU »L-ll'vT?"y*jj^-_ı jCjjlâl' 8JvlA

14HI^=Ş/ JSJ ^

J4JİÎ

Â^ia^öjÇc^==lâ f™|

i Jsj I ij-»-î>j bl^j

İ^J^.

31. (O arada) elçilerimiz, (bir evlâdı olacağına dair) müjdeyi İbrahim'e getirdiklerinde; "Biz şu şehrin halkım yok edeceğiz! Çünkü oranın ahalisi gerçekten zalimdir." demişlerdi... 32. "Ama Lût da orada?!" dedi. "Biz orada kimin bulunduğunu çok iyi biliyoruz; onu ve onun tüm ehlini kurtaracağız; ancak karısı hariç, çünkü o da geride kalacaklar arasında..." dediler. 33. îşte, elçilerimiz Lût'a gelince, onlar adına kaygılandı ve canı sıkıldı... Dediler ki: "Korkma, tasalanma! Seni ve tüm ehlini kurtaracağız; ancak karın hariç, çünkü o da geride kalacaklar arasında..." 34. "Bu şehrin halkına da; şüphesiz, fasıklık edip durdukları için gökten pis bir azap indireceğiz!" 35. Gerçek şu ki; akleden bir toplum için Biz ondan apaçık bir ibret bırakmışızdır. (Altı üstüne getirilen bu bölgenin uğradığı azabın izleri hâlâ gözler önündedir.) 36. Medyen'e de kardeşleri Şuayb'ı... "Ey kavmim! Allah'a kulluk edin; 'Son Gün'ü umutla ve korkuyla bekleyin; bozucular gibi yeryüzünde bozuculuk yapmayın." dedi. 37. Ama onu yalanladılar. Bunun üzerine, kendilerini şiddetli bir sarsıntı yakalayıverdi de oldukları yerde çökekaldılar diz üstü!.. 38. Âd ve Semud'u da... (helâk ettik) Bunu oturdukları yerlerden de anlarsınız. Yaptıkları şeyleri kendilerine şeytan cazip göstermiş ve onları doğru yoldan alıkoymuştu. Oysa bunu öngörebilecek kişilerdi.

y/fb *W ÂİJ

y£j fr?)

*Uİ->- A^^aî 1 <Cj^J ^^4^

Us >

t* j3l ^

$ &£\

39. Karun’u, Firavun’u ve Hâmân’ı da... Aslında, Musa kendilerine apaçık deliller getirmişti; fakat onlar kendi ülkelerinde büyüklük tasladılar... Oysa (Bizi) geç(ip azabımızdan kurtulabilecek değillerdi. 40. Her birini kendi günahı ile yakaladık: Kiminin başına taş yağdırdık; kimini sarsıntı yakaladı; kimini yerin dibine geçirdik; kimini de suda boğduk... Allah onlara zulmetmiyordu, aksine, kendi kendilerine zulmediyorlardı. 41. Allah’tan başka velî edinenlerin durumu; (ördüğü o gevşek ağı) ev edinen örümceğin durumu gibidir. Şüphesiz, evlerin en dayanıksızı örümcek ağıdır. Keşke bilselerdi... 42. Allah; kendisinden başka dua ettikleri şeyleri elbette bilmekte! O, ‘mutlak izzet ve hikmet sahibi’dir (Azız, Hakîm). 43. Bizim insanlara verdiğimiz bu temsilleri, sadece bilenler anlar (“Allah’ın örümcekle, sivrisinekle ne işi var!” diyerek burun kıvıranlar değil)... 44. Allah gökleri ve yeri gerçek bir gaye ile yaratmıştır. Müminler için bunda elbette bir âyet vardır. 45. Kitaptan sana vahyolunanı oku ve namazı dosdoğru kıl. Böyle bir namaz yüz kızartıcı suçtan ve yadırgatıcı işlerden kesinlikle alıkoyar.[137] (Namazda) Allah’ı zikretmek elbette daha büyüktür. Allah bilmektedir, o ustaca yaptıklarınızı!*

* Bu ifade ile namazı işlevlerinden ve ruhundan uzaklaştırarak kılan, buna rağmen hâlâ dindarlık iddiasında bulunan kimseler uyarılıyor.

İJJJ \jj^ r,j

$ Ay^-W> L^jJ p^=^l

öJii

^ öj^'^üîyı

46. Zulmedenleri hariç, Ehl-i j; fjj|riüVı-
Kitap ile en güzel yolla mü- |||*A^-1f >> ~
cadele edip deyin kı; Bızler; " - *-• ■
bize indirilene de size indirile-
ne de iman ettik. Bizim tanrı-
mız da sizin tanrınız da birdir.
Biz (tanrılaştırılan şahsiyet-
lere ve din adamlarımıza de-
ğil) yalnızca O’na teslimiyet
gösteren kimseleriz.” 47. İşte,
bu kitabı da sana aynı şekilde
indirdiğimiz için, kendilerine
kitap verdiklerimiz ona iman
ederler; şunlardan da ona iman edenler vardır. İnkârcı nankörlerden başkası
Bizim âyetlerimizi bile bile reddetmiyor. 48. Sen daha önce kitap da oku-
muyordun; (yazı namına) sağ elinle bir çizgi de çekmiyordun. Öyle olsaydı,
mutlaka şüphelenirlerdi bâtıl taraftarları. 49. Aksine o, kendilerine ilim ve-
rilenlerin zihinlerinde bulunan apaçık âyetlerdir. Zalimlerden başkası Bizim
âyetlerimizi bile bile inkâr etmiyor. 50. “Rabbinden ona birtakım mucizeler
indirilse ya?!” dediler. De ki: Mucizeler tamamen Allah’ın katındadır; ben
sadece apaçık bir uyarıcıyım. 51. Kendilerine okunan bu kitabı sana indir-
miş olmamız onlara yetmiyor mu? İman eden bir toplum için bunda elbette
bir rahmet ve öğüt vardır. 52. De ki: Benimle sizin aranızda şahit olarak Al-
lah yeter. Göklerde ve yerde ne varsa O hepsini bilir. Allah’ı nankörce inkâr
edip de bâtıla iman edenler, bunlardır işte hüsrana uğrayacaklar!

Jjj\/ J*-İ 'Jpj <_>! jjAl

i yi UÂI^bojj

j 4^J

$j $ Öl jr op’i ÂİTS^çJû fjl

j;İI $ j\U-*! l^ö jt-»i Ç$ jodÇ^^V \ Çılc^

$ ûûK L£w>

p^b İ4İj>_ 4İ' UAİÜ

Ja~-Aj<ü1 f|p jb

jüj

$llllî<<bî J>^

$ o_^*y >_Â^=1 J> 4ji Jubjl Jâ Üıl^JJb

53. Senden azabı hemen istiyorlar!.. Belirlenmiş bir süre olmasaydı, o azap onlara çoktan gelmişti çoktan!.. Oysa o kendilerine, hiç farkında değillerken; ansızın gelecek. 54-55. Senden azabı hemen istiyorlar! Oysa üzerlerinden ve ayaklarının altından azabın kendilerini kapladığı ve; “Tadın, kendi yaptıklarınızın karşılığını!” denildiği gün, Cehennem inkârcı nankörleri kuşatmış olacaktır. 56. Ey Benim iman eden kullarım! Şüphesiz, Benim Arz’ım geniştir. O hâlde (can güvenliğiniz ve ‘kendi’niz olarak var olma adına, özgür bir vatana hicret edin ve) sadece Bana kulluk edin. 57. Herkes ölümü tadacak ve sonunda Bize döndürüleceksiniz. 58. man edip de salih amel işleyenleri, Cennette; altından ırmakların aktığı, temelli kalacakları has odalara mutlaka yerleştireceğiz. Ne güzeldir çalışanların mükâfatı!.. 59. Onlar ki; sabretmişlerdir ve sadece Rablerine güvenip dayanmaktadırlar. 60. Nice canlı vardır ki nzkını kendisi taşımaz; onları -ve sizleri-Allah rızıklandırır. O işitir; ‘mutlak ilim sahibi’dir (Semî\ Alîm). 61. Gerçek şu ki; onlara; “Gökleri ve yeri kim yarattı, Güneş’e ve Ay’a kim boyun eğdirdi?” diye sorsan, kesinlikle “Allah” derler. O hâlde, nasıl ters yüz ediliyorlar?! 62. Allah, kullarından dilediklerinin rızkını genişletiyor, daraltıyor. Allah gerçekten her şeyi bilmektedir. 63. Gerçek şu ki; onlara; “Kim gökten su indirip onunla -ölü vaziyetteki- toprağı diriltmekte?” diye sorsan, kesinlikle; “Allah derler. “Hamdolsun Allah’a!” de... Ama çoğu akletmez!

i

l ' i

64. Bu dünya hayatı tamamen bir eğlence ve oyundur. Asıl canlı olan, elbette Âhiret yurdudur. Keşke bilselerdi!.. 65. Gemiye bindiklerinde, dini tamamen Allah'a özgü kılarak O'na dua ederler. Ama O, kendilerini sağ salim karaya çıkarınca, Allah'a şirk koşmaya başlarlar! 66. Kendilerine verdiklerimizi nankörce inkâr etsinler ve yaşasınlar bakalım... Yakında görecekler! 67. Peki, çevrelerinden insanlar zorla kapılıp götürülürken, (kendileri için) güvenli bir harem meydana getirdiğimizi görmediler mi?! Yoksa, bâtıla iman edip Allah'ın nimetini inkâr mı ediyorlar nankörce?! 68. Kendi uydurduklarını Allah'a mal edenden veya gerçek kendisine gelmişken onu yalanlayandan daha zalimi olabilir mi? İnkârcı nankörlere yer mi yok Cehennem'de?! 69. Uğrumuzda uğraşıp didinenleri Biz elbette yollarımıza iletiriz. Allah elbette ihsan üzere hareket edenler ile beraberdir.

JL fİaİB hy

*$S^J>%0 ^JdJo\j>\k=4öÇ^\^*

££ '^fio

> ("'>' S ,s

a&ZJL?.Ç^ûsiâ !£$ $ ^ar

ç^^^UlLp

Şg%^=> *0*

T*;LQ

30- RÛM SÛRESİ

{Mekke 'de; hicretten önce indirilmiştir. 60 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Elif, Lâm, Mîm. 2. Rumlar (Farslara) yenildiler; 3. Arz'ın (Araplara) en yakın yerinde... Ama bu yenilgilerinden sonra, birkaç yıl içinde galip gelecekler. -Öncekinde de sonrakinde de buyruk Allah'ındır.- 4. O gün, müminler de sevinecekler; 5. Allah'ın yardımı ile... -O dilediğine yardım ediyor; 'mutlak izzet sahibi'dir, merhametlidir (Azız, Rahîm).-

6. Allah’ın va’di olarak... Allah asla va’dinden caymaz. Ama insanların çoğu bilmez;
7. sadece dünya hayatının dış yüzünü bilirler; Âhiretten ise tamamen gafildirler. 8. Peki, bunlar hiç kendilerinin doğup büyüyüp sonunda öldüklerinden hareketle, şunu) düşünemiyorlar mı ki; Allah gökleri, yeri ve ikisinin arasında ne varsa hepsini (iş olsun diye değil) tamamen gerçek bir gayeyle ve belirli bir süre için yaratmıştır?! Buna rağmen, insanların çoğu nankörce inkâr etmektedir Rableri ile karşı karşıya geleceklerini!.. 9. Hiç yeryüzünde gezip dolaşmadılar mı?! (Elbette...) O hâlde kendilerinden öncekilerin akıbetinin nice olduğuna baksalar (bundan ders çıkarsalar) ya! Onlar, kendilerinden daha güçlü idiler; toprağın altını üstüne getirmişler ve yeryüzünü kendilerinin imar ettiğinden daha fazla imar etmişlerdi. Peygamberleri onlara açık deliller getirmiş (fakat reddederek azabı hak etmişler)di! Bu esnada, Allah onlara zulmetmiyordu; asıl kendi kendilerine zulmediyorlardı!.. 10. Evet, Allah’ın âyetlerini yalanladıkları ve onlarla dalga geçip durdukları için, (şirk, adam kayırma, tembellik, rüşvet, adaletsizlik gibi) kötü davranıştan sergileyenlerin akıbeti daha kötü oldu! 11. Allah yaratmayı başlatır ve daha sonra onu tekrarlar; sonunda **O’na** döndürüleceksiniz. 12. (Kıyamet) saat(i) gelip çattığı gün, mücrimler ümitsizliğe düşerler; 13. (Allah’a atfettikleri o) ortaklarından hiçbir şefaatçi yoktur ve bu ortaklanın inkâr etmektedirler. 14. (Kıyamet) saat(i) gelip çattığı gün, işte o gün birbirlerinden ayrışırlar: 15. İman edip salih amel işleyenler, mûtena bir bahçede nimetlere boğulup sevindirilirler.

on mmm

UJj i f *Üj*

16. Nankörce inkâr edip âyetlerimizi ve Âhiretle karşı karşıya geleceklerini yalanlayanlar ise yaka paça azaba getirilirler.
17. O hâlde, Allah'ı tenzih ve takdis edin akşama girerken ve sabaha ererken. 18. -Ki göklerde ve yerde (yarattığı bunca nimete karşılık) hamd sadece O'na aittir.- Yine, karanlık iyice bastırdığında ve öğleyin o güçlü ışığı idrak ettiğinizde...
19. Ölüden diriyi, diriden ölüyü O çıkarır; ölü vaziyetteki yeryüzünü O canlandırır... ki siz de böyle çıkarılacaksınız.
20. O'nun sizi topraktan yaratması ve daha sonra sizin (tenasül ederek dünyanın dört bir yanına) yayılan bir beşer hâline gelmeniz O'nun (varlığının, birliğinin) âyetlerindendir. 21. Kendileriyle huzur bulasınız diye size kendi nefsinizden eşler yaratarak aranızda sevgi ve merhamet peydah etmesi de O'nun âyetlerindendir. Düşünen bir toplum için elbette bunda âyetler vardır. 22. Gökleri ve yeri yaratması, dillerinizin ve renklerinizin farklı olması da O'nun âyetlerindendir. Bilenler için elbette bunda âyetler vardır. 23. Geceleyin uyumanız, gündüzün de O'nun lûtfundan (rızkınızı) aramanız yine O'nun âyetlerindendir. Kulak veren bir toplum için elbette bunda âyetler vardır. 24. Yine O; âyetlerinden olarak -gâh korkutmak gâh ümitlendirmek için- size şimşeği göstermekte, gökten su indirip ölü vaziyetteki yeryüzünü onunla canlandırmaktadır. Akleden bir toplum için bunda elbette âyetler vardır.

öö[

b ^ CStJülii-b

25. Göğün ve yerin, O’ emri ile ayakta durması da O’nun âyetlerindendir. Sonra sizi topraktan bir çağırış çağırdığında, bir de bakmışsınız çıkı veriyorsunuz!.. 26. Göklerde ve yerde kim varsa hepsi O’na ait; her biri gönüllü olarak O’na boyun eğmekte... 27. Evet, yaratmayı başlatıp daha sonra onu tekrarlayacak O’dur. Ve (ilk yaratmaya nazaran) bu, O’nun için çok daha kolaydır. Göklerde ve yerde en yüce durum O’minkidir. O ‘mutlak iz- 1 zet ve hikmet sahibi’dir (Aziz, Hakim). 28. O |T=gj size, kendinize* dair bir temsil getirmekte: “Şimdi; kendi köleleriniz içinde, size nasip ettiğimiz şeylerde size ortak olup da sizinle aynı yetkiye sahip -birbirinizden çekindiğiniz gibi çekindiğiniz- biri olabilir mi?! (İşte Bizim de kullarımızdan böyle ortaklarımız yoktur).” Akleden bir toplum için Biz âyetleri işte böyle açık seçik bildiririz. 29. Hayır! Zulmedenler, bilgisizce arzu ve ihtiraslarına uymaktalar!.. Allah’ın saptırdığı birini kim doğru yola getirebilir? Hiçbir yardımcıları yoktur. 30. Öyleyse, yüzünü; samimi bir muvahhit olarak dine, yani Allah’ın insanları sonraki gelişmelere açık olarak yaratmış olduğu İlahî fıtrata yönelt. Çünkü (çağlar değişse de) Allah’ın yaratışında değişme olmaz; dosdoğru din budur. Ama insanların çoğu bilmez.

31. Hep birlikte O’na yönelerek O’ndan korkun; namazı dosdoğru kılın ve müşriklerden olmayın. 32. Yani, o kimselerden ki; dinlerini parçalayıp fırka fırka olmuşlardır ve her grup kendi elindekinden memnundur!

ö* CİNİ» U JA

ĵSi^

O" ^3\j^ai (Jşİ1 4JJ \ CjJteâ &-

^ ûyJUuY

*** Yani, sizin, “kendi yarattığı ‘şey’leri Allah’a ortak koşma” saçmalığınıza...**

ttfKİjSi- i • A

, y s ', s

33. İnsanlara bir zarar dokunduğunda. tamamen Rablerine yönelerek O'na yalvarırlar; sonra O, katından kendilerine bir rahmet tattırınca, bir de bakarsınız ki, içlerinden bir takım, Rablerine şirk koşmaya başlamış!.. 34. Böylece, kendilerine Bizim verdiğimiz şeyleri nankörce inkâr ederler. Yaşayın bakalım! Yakında göreceksiniz!.. 35. Yoksa Biz, ortak koştukları şeyleri haklı kılan güçlü bir kanıt mı indirmişiz bunlara?! 36. Evet, ne zaman insanlara bir rahmet tattırdıysak, onunla sevinmişlerdir; ama kendi yapıp ettiklerinden dolayı başlarına bir kötülük gelse, ümitsizliğe düşüverirler. 37. Görmezler mi ki; Allah, rızkı dilediklerine yaymakta ve daraltmaktadır? İman eden bir toplum için bunda elbette âyetler vardır. 38. O hâlde, akrabaya, düşküne ve yolda kalmışa; hak ettiğini ver. Allah rızasını arzu edenler için bu daha hayırlıdır. Felâha erecekler de bunlardır. 39. İnsanların malları içinde artsın diye verdiğiniz faiz, Allah katında artmaz. Allah rızasını arzu ederek (benliğinizi ve malınızı) arındırmak için verdiklerinize gelince, bunlardır işte (Allah'tan alacaklarını) kat kat arttıranlar. 40. Sizi yaratıp sonra rızıklandıran, sonra sizi öldürecek ve daha sonra diriltecek olan, Allah'tır. Sizin 'ortak'lannız arasında, bunlardan birini yapabilen var mı?! Allah, koştukları ortaklardan münezzehtir, aşkındır. 41. Karadaki ve denizdeki bozulma, insanların işlediği şeyler yüzünden zuhur etti. Böylece, yaptıklarının bir kısmını onlara tattırıyor ki fişlediklerinden ve yaşadıkları hayattan O'nun kutlu dinine) dönsünler...

U bj Aİ I Mâ p" Ü

flp \0a*> Jüp-ılıı

û i ' o «i

fii^Çir^ç£) 'J^.^z *^*ö*<3 ^ û^iSJÎ

/J^'^J'í^^LMJ d)J ^A llL-jl âl)j f|p öj^İi

<j>ij ı ^ Lli^^ ç£D l»

Aİ^Cu^ıiâ

J fcij ^

J$\^jJt^=*^£~t^jJ->* j$jJ]âMi f|p

$ <5p\^j l\<&*

42. De ki: Yeryüzünde gezin de öncekilerin akıbetinin nice olduğuna bir bakın... ki çoğu müşrikti!.. 43. Allah’tan, geri çevrilmesi söz konusu olmayan bir gün gelmeden, yüzünü o dosdoğru dine yönelt... ki o gün, bölük bölük olacaklar: 44. Kim nankörce inkâr etmişse inkârı kendi aleyhine olacak; kim de salih amel işlemişse, sadece kendilerine hazırlamış olacaklardır; 45. böylece, iman edip salih amel işleyenleri, Allah lütfuyla mükâfatlandıracaktır. O, inkârcı nankörleri elbette sevmez. 46. O’nun âyetlerinden biri de rüzgârları müjdeci olarak göndermesidir; böylece, size rahmetinden tattırmış olur; gemiler O’nun emriyle aheste aheste gider de lûtfundan (nzık) ararsınız ve belki şükredersiniz. 47. Gerçek şu ki; Biz, senden önce kendi kavimlerine nice peygamberler göndermişizdir. Onlara açık deliller getirmişler ve sonuçta, mücrimlere hak ettikleri cezayı vermişizdir. Çünkü müminlere yardım etmek boynumuza borçtur Bizim... 48. Rüzgârları gönderen de O’dur; ki rüzgâr bir bulut kaldırır ve O, onu küme küme yaparak gökte dilediği gibi yayar; sen de yağmurun bunların arasından çıktığını görürsün. 0 bunu, kullarından dilediğine nasip ettiği zaman, sevinip şenlenirler. 49.

daha evvel; bunun üzerlerine yağdırılmasından önce, tam bir ümitsizlik içinde idiler. 50. Allah’ın rahmetinin izlerine bak; ölü vaziyetteki toprağı nasıl canlandırıyor? O, elbette ölüleri de diri İtecektir; O her şeye kadirdir.

mm t\ mmm

51. Ama Biz şiddetli bir rüzgâr
göndersek de onun (yani, toprağa
özene bezene ekip yetiş-
tirdiklerinin) sarardığını
görseler, onun ardından
nankörce inkâr etmeye
başlarlar. 52. Dolayısıy-
la sen, bu çağrıyı ne ‘ölü’lere
işittirebilirsin ne de ‘sağır’lara
işittirebilirsin arkalarını dönüp
kaçtıklarında!.. 53. ‘Kör’leri
de gittikleri yanlış yoldan çe-
virip doğru yola getiremezsin.
Sen sadece, âyetlerimize iman
ederek teslimiyet gösterenle-
re işittirebilirsin. 54. Sizi güç-
süz olarak yaratıp güçsüzlükten
sonra bir güç meydana geti-
ren, sonra gücün ardından bir
güçsüzlük ve yaşlılık meydana
getiren, O’dur. O dilediğini ya-
ratıyor. O’dur ‘mutlak ilim ve
kudret sahibi’ (Alîm, Kadîr).
55. (Kıyamet) saat(i) gelip çattığı gün, mücrimler “(Ölümlerinden o ana kadar)
bir saatten fazla kalmadıklarına” yemin ederler. Bunlar, dünyada da böyle ters
yüz ediliyorlardı işte!.. 56. Kendilerine ilim ve iman verilenler ise şöyle derler;
“Gerçek şu ki; siz, Allah’ın kitabında bildirilen yeniden diriliş gününe kadar
kaldınız. İşte bu, yeniden diriliş günüdür, ama siz ‘bil’mezdiniz!”* 57. İşte o
gün; zulmedenlere, mazeret beyan etmeleri fayda vermez, yeniden dünyaya dö-
nüş istekleri de kabul edilmez. 58. Gerçek şu ki; Biz bu Kur’ân’da insanlara
(yeniden dirilişin imkânını ortaya koyan) her türlü temsili vermekteyiz. Bunun-
la birlikte, sen onlara bir âyet getirsen; “Siz, tamamen boş şeylerle uğraşıyor-
sunuz!” derler nankörce inkâr edenler. 59. İşte Allah, bilmeyenlerin kalplerini
böyle mühürler!.. 60. Dolayısıyla, sen sabret; Allah’ın va’di kesinlikle gerçektir!
Sakın direncini kırmasın senin, yakînen iman etmeyenler.

illa U

5?

Öyle ya, siz ‘bilimsel bilgı’niz olmadan inanamazdınız (Bk?.. Casiyc: 32).

31- LOKMAN SÛRESİ

{Mekke 'de; hicretten önce indirilmiştir. 34 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

p dllijî U,

1. Elif, Lâm, Mîm. 2. Bunlar, hikmetli kitabın âyetleridir; 3. ihsan üzere hareket edenler için hidayet ve rahmet olarak (indirilmiştir). 4. Onlar ki; namazı dosdoğru kılarlar, zekâtı verirler; Âhirete yakînen iman edenler de sadece onlardır. 5. Bunlardır işte, Rablerinden gelen kılavuzu izleyenler... ki felâha erecekler de bunlardır.

*y*j* lis- *yS-tej*

oî *ofS^l'* ıj ^jj (

jıl *0*

6. Öyle insanlar var ki; bilgiye dayanmaksızın Allah yolundan saptırmak ve onu eğlence konusu hâline getirmek için, (İran'dan - Turan'dan) içi boş eğlencelik hikâyeler satın alıyorlar! Alçaltıcı bir azaptır bunların hakkı!.. 7. Bizim âyetlerimiz kendisine okunduğunda, sanki kulaklarında ağırlık varmış da işitemiyormuş gibi büyüklük taslayarak sırtını dönüyor... Can yakıcı bir azapla müjdele bunu!.. 8. İman edip salih amel işleyenler için ise nimet dolu cennetler vardır şüphesiz. 9. Temelli olarak... Allah'ın gerçek va'di olarak... kiO'dur 'mutlak izzet ve hikmet sahibi' (Azız, Hakim). 10. O; gökleri, gördüğünüz direkler olmaksızın yükseltmiş, sizi sarsar diye Arz'a çakılı dağlar yerleştirmiş ve orada her türlü canlıyı yaymıştır. Gökten su indirip her tür değerli bitkiyi yetiştirmekteyizdir orada. 11. İşte Allah'ın yarattıkları... Haydi, siz gösterin bakalım bana O'nun dışındakilerin yarattıklarını?! (Bir şey gösteremezler) ama apaçık bir sapma içindedirler zalimler!

12. Gerçek şu ki; Biz Lokman'a o hikmeti "Allah'a şükret" diyerek verdik. Her kim şükrederse, tamamen kendisi için şükretmiş olur; kim de nankörce inkâr ederse, Allah'ın elbette bir şeye ihtiyacı yoktur; 'bizatihi hamde lâyık'tır (Ganî, Hamîd). 13. Hani Lokman, oğluna öğüt vererek şöyle demişti: "Yavrum! Allah'a şirk koşma; çünkü şirk, gerçekten büyük bir zulümdür." 14. Biz; "Bana ve ana babana şükret... Yalnız Banadır çünkü nihaî dönüş!" diyerek insana, ana babasına iyi davranmasını emrettik; çünkü anası, onu zorluk üstüne zorlukla taşımıştır; sütten ayrılması da iki yıl zarfındadır. 15. Şayet o ikisi; hakkında bilgi sahibi olmadığın (asılsız) şeyleri Bana şirk koşman için seninle uğraşırlarsa, onlara itaa etme! Dünya işlerinde onlarla iyi geçin, ama asıl, Bana yönelenlerin yolunu izle. Sonuçta, dönüşünüz yalnızca Banadır; o zaman Ben size yaptıklarınızı bir bir haber veririm. 16. "Yavrum! O (amel), bir hardal tanesi kadar (küçük ve basit) olsa ve bu, bir kayanın içinde veya göklerde ya da yerin derinlikle rinde bulunsa, Allah onu getirir. Allah bütün inceliklere nüfuz eder, 'her şey den haberdar'dır (Latîf, Habîr)." 17. "Yavrum! Namazı dosdoğru kıl; iyiliğ emret, kötülüğü önle, başına gelene sabret. Bunlar gerçekten kararlılık isteyen şeylerdendir." 18. "İnsanlara karşı şişinme (onları küçümseme), yeryüzünde böbürlenerek yürüme. Kendini beğenip böbürlenen hiç kimseyi Allah sevmez." 19. "Yürüyüşünde orta yolu tut, sesini alçalt. Şüphesiz, seslerin en beti eşek sesidir! (Her ne kadar çok üst perdeden çıkıyorsa da...)"

tu
'O'
İ$^i /AJLO
^A\ (LÛ^?J ^ jL^jLkj
J o4?c^^Âj
JİU^^İSo^-^'^iöiJ $ J^\
lI^ı-»^Lju]\(^'.»^ :-*-1 .^L^
v »>
o^ÜŞİ^

üıöl î^*i1

ii^ ^^/u^C'ŞJİe
iyjijjijjj ^ ^jçjŞo
jL&jjij. beUU Is^Jjiîîl
$rt£^ holIIL-Uii *Jkj J&*
l Jo ^ai föiİA^0' £&
*t$"jjJ>\]}j*f|j| yfc3<5io^V[$
$ *-faflçg*

20. Görmez misiniz ki; Allah, göklerde ve yerde ne varsa hepsini size amade kılmış; nimetlerini gizli ve açık olarak size bolca vermiş? Fakat öyle insanlar var ki; hiçbir bilgileri, hiçbir rehberleri ve aydınlatıcı kitapları olmadığı hâlde Allah hakkında tartışıyorlar!.. 21. Bunlara; “Allah’ın indirdiklerine uyun” dendiği zaman, “Hayır! Biz atalarımızı üzerinde bulduğumuz yola uyarız!” diyorlar. Peki, ya şeytan kendilerini Çılgın Ateş azabına çağırıyorsa?! 22. (Siz onların dediklerine bakmayın; Allah’ın katında Yahudi ya da Hıristiyan vb. kimlikler geçerli değildir; [* 25] aksine) kim varlığını en güzel şekilde Allah’a teslim ederse, şüphesiz, en sağlam kulpa yapışmış olur. İşlerinin akıbeti de Allah’a aittir. 23. Kim de inkâr ederse, onun inkârı seni üzmesin; çünkü nihaî dönüşleri Bizedir; o zaman, yaptıklarını kendilerine bir bir haber veririz! Allah, elbette sinelerin özünü bilir (zihinlerin en derin bölgelerine bile vâkıftır). 24. Onları az bir süre yaşatıp sonra da şiddetli bir azaba sürükleriz!
25. Aslında, onlara “Gökleri ve yeri kim yarattı?” diye sorsan, kesinlikle, “Allah” derler. “Elhamdülillâh!” de... Ama çoğu bilmez. 26. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah’a aittir. Yalnız Allah’tır ‘hiçbir şeye ihtiyacı olmayan’, ‘bizatihi hamde lâyık’ (Ganî, Hamîd). 27. Yeryüzündeki bütün ağaçlar kalem olsa ve deniz de -kendisinden sonraki yedi denizle birlikte- mürekkep olsa, Allah’ın kelimeleri yine de tükenmez. Şüphesiz, Allah ‘mutlak izzet ve ilim sahibi’dir (Azîz, Hakîm). 28. Sizin tamamınızın yaratılması ve yeniden diriltilmesi, tek bir kişininki gibidir. Allah gerçekten işitir, görür (Semî’, Basîr).

29. Görmez misin ki; Allah geceyi gündüze sokuyor, gündüzü geceye sokuyor; Güneş'i ve Ay'ı, emrine boyun eğdirmiş; -her biri belli bir süreye kadar akıp gitmekte...- yaptıklarınızdan da Allah haberdar?! 30. Böyle... Çünkü Allah'ın 'mutlak gerçek' olmasına karşılık. O'ndan başka yalvardıkları, boş şeylerdir ve şüphesiz, sadece Allah'tır yüce, büyük (Aliyy, Kebîr). 31. Görmez misin ki; gemiler denizde Allah'ın nimetiyle aheste aheste gitmekte? Böylece, O size âyetlerinden bir kısmını göstermiş oluyor. Gerçekten sabreden ve gerektiği gibi şükreden herkes için, elbette bunda âyetler vardır. 32. Bununla birlikte, dalgalar onları birer gölgelik gibi kapladığında, (tam bir muvahhit edasıyla) dini tamamen Allah'a özgü kılarak sadece O'na yalvarırlar. Onları sağ salim karaya çıkardığında ise içlerinden yalnızca bir kısmı orta yolda sebat eder! Bizim âyetlerimizi, güvenilmez, nankör inkârcılardan başkası bile bile reddetmiyor!.. 33. Ey insanlar! Rabbinize karşı saygılı olun ve babanın, oğlu adına; oğulun da babası adına hiçbir şey ödeyemeyeceği günden sakının. Şüphesiz, Allah'ın va'di gerçektir. Öyleyse, sakın sizi aldatmasın dünya hayatı! Allah(ın affediciliği ve bağışlayıcılığı) ile sakın sizi de aldatmasın bu aldatıcı!.. 34. (Kıyamet) saat(in)e dair bilgi, tamamen Allah katindadır. Yağmuru O indirir, rahimlerde bulunanı O bilir; hiç kimse yarın ne kazanacağını bilmiyor; hiç kimse nerede öleceğini bilmiyor. Allah gerçekten 'mutlak ilim sahibi'dir, 'her şeyden haberdar'dır (Alîm, Habîr).

f $ L j

Alil <1>A)

Ai1U K '-.'S''.'* o Jıi\ \ &-

<*>L. ı liLjj-iı <sj -K-j 14? y>yy i

^J^===S\^: 0 yj\

32- SECDE SÛRESİ

{Mekke'de; hicretten önce indirilmiştir 30 âyettir.}

//, s }• * ^k »s**/s s s

Bismillâhirrahmânirrahîm

j-4yi' $

4_j jûij tA^-« ^Lî Ö5j4>-•*

S JliV <J^rJ

^9^"4uiSiHÎi56 $

0^^İ^^İvJî*p"i0

1. Elif, Lâm, Mîm. 2. İşbu şüphe götürmez kitap, Âlemlerin Rabbi tarafından indirilmektedir. 3. Yoksa, "Onu kendisi uydurmakta!" mı diyorlar?! Asla!.. O, senden evvel kendilerine uyarıcı gelmemiş i olan bir kavmi uyarasın J|§Lda onlar da doğru yola gelsinler diye senin Rabbinden gelen gerçeğin ta kendisidir. **4.** Allah: gökleri, yeri ve ikisinin arasmdakileri 'altı gün'de yaratıp sonra da Arş'ına kurulandır. Sizin O'ndan başka ne velîniz ne de şefaatçiniz vardır. Hâlâ, düşünüp ders çıkarmayacak mısınız? 5. Gökten yere kadar her işi O düzenler; sonra, bu işler, sizin saydıklarınızdan bin yıl tutan bir 'gün'de O'na yükselir. 6. O, gaybı da bilir aşikân ; 'mutlak izzet sahibi'dir, merhametlidir (Aziz, Rahîm); 7. yarattığı her şeyi güzel yaratandır; insanı yaratmaya da çamurdan başlamıştır. 8. Sonra, onun neslini 'değersiz bir sudan süzülmüş bir öz'den meydana getirmiştir. Sonra, onu tamamlayıp ruhundan ona üflemiş; size de kulak, göz ve gönül vermiştir. Ne de az şükrediyorsunuz! 10. "Toprağa karışıp kaybolduktan sonra, yeniden mi yaratılacakmışız?!" dediler. Aslında, bunlar, Rableri ile karşı karşıya geleceklerini inkâr etmekteler nankörce!.. 11. De ki: Size vekil kılınan ölüm meleği canınızı alacak, sonra da Rabbinize döndürüleceksiniz.

12. Âh. sen bu mücrimleri Rablerinin huzurunda başlan öne eğik vaziyette; “Ya Rabbi! Gerçekten, gördük ve işittik; l|3 Jo-Ö î, ÂÎ>J haydi artık bizi dünyaya döndür de salih amel işleyelim! Gerçekten, yakînen iman ^ ettik.” derlerken göre- JL çektin!.. 13. İsteseydik, |||| elbette herkesi doğru yola getirirdik... Fakat Benim; Lilly *öy-Z* “Cehennem’i tamamen cinlerle ve insanlarla dolduracağım!” şeklindeki sözüm kesinleşmiş bulunuyor. 14. Öyleyse tadın, bu gününüzle karşı karşıya *l^üâ\üj0* gelmeyi göz ardı etmenin cezasını! Biz de sizi nisyana terk ettik! Yapıp durduklannıza karşılık tadın şu sürekli azabı! 15-16. Bizim âyetlerimize ancak o kimseler iman ederler ki; âyetler kendilerine hatırlatıldığında büyüklük taslamadan secdeye kapanırlar; Rablerini hamd ile tenzih ve takdis ederler; yanlan yataklanndan uzak durur; korkuyla ve ümitle Rablerine dua ederler; kendilerine Bizim nasip ettiğimiz şeylerden de infak ederler. 17. Yapmış oldukları amellere karşılık kendileri için saklanmış bulunan göz aydınlıklannı hiç kimse bilmez.* 18. Mümin, fasık gibi olur mu hiç?! Bir olmazlar... 19. İman edip salih amel işleyenler için, yaptıklan amellere karşılık cömertçe ağırlanacaklan Me’vâ Cennetleri vardır. 20. Fasıklara gelince, onların sığınağı ise Ateş’tir; oradan her çıkmak istediklerinde geri çevrilirler ve kendilerine; “Tadın bakalım şu yalanlayıp durduğunuz Ateş azabını!” denir.

* Cennet nimetleri hiç kimsenin görmediği, işitmediği, hatta aklının ucundan bile geçirmediği şeylerdir; sadece şu biyolojik yapımızın anlayabileceği kadarı ile teşbîhen/temsîlen anlatılmaktadır.

SECDE SÜRESİ

JL^V Uju») İÛD J <13 1 -\Jj

AÂ\j>\^==3-.L.

J' 0

0

21. Bu en büyük azaptan önc (dünyada uğrayacaktan) daha yakın azaptan da kendilerine mutlaka tattıracağız ki dönsünler!.. 22. Rabbinin âyetleri kendisine hatırlatılıp da onlardan yüz çeviren birinden daha zalimi var mıdır?! Biz mücrimlere hak ettikleri cezayı mutlaka veririz! 23. Gerçek şu ki; Musa’ya o kitabı Biz vermiştik ve onu İsrailoğullanna kılavuz kılmıştık. Dolayısıyla, sen de onunla karşılaştığından* şüphe etme... 24. Sabrettikleri sürece de, içlerinden emrimizle yol gösteren önderler çıkarmıştık; ki bunlar Bizim âyetlerimize yakînen iman ederlerdi. 25. Anlaşmazlığa düştükleri (itikadı ve amelî) hususlarda, Kıyamet Günü aralarında nihaî hükmü verecek olan da şüphesiz senin Rabbindir. 26. Şu anda yurtlarında gezip dolaştıkları kendilerinden önceki nice nesilleri helâk olmamız, bunları doğru yola getirmedi mi?! Bunda, elbette âyetler var. Hâlâ kulak vermeyecekler mi? 27. Görmediler mi ki; Biz kupkuru topsuyu gönderip onunla hayvanlarının ve kendilerinin yedikleri ekinleri çıkarıyoruz? Hâlâ görmeyecekler mi? 28. “Doğru söylüyorsanız, ne zaman gerçekleşecekmiş bu fetih?!”** diyorlar!.. 29. De ki: Nankörce inkâr edenlere, fetih günü edecekleri iman fayda vermeyecek; kendilerine mühlet de verilmeyecek! 30. Bırak bunları ve bekle... Zaten onlar da beklemekte!..

* Yani, tıpkı Musa gibi, İlahî vahye mazhar olduğundan... tbn Kesir’in ilk zikrettiği görüşe göre; "Sen de onunla -yani, Musa ile- karşılaşacağından şüphe etme.” -Bu görüşmenin miraçta gerçekleştiğini belirtiyor.- İkinci sırada naklettiği görüşe göre ise "Onun, Rabbiyle karşılaştığından şüphe etme."

** İlahî bir azapla kimin haklı kimin haksız, kimin doğru yolda kimin dalâlette olduğunun açıkça anlaşılacağı gün.

t\ A mmm

33-AHZÂB SÛRESİ

{Medine 'de; hicretten son- \ ra indirilmiştir 73 âyettir.}

^î'^ûUÂlUÎ Jjö^J I ^ V>4İV^'^Î' £ts

££^!J C)Jl

t^ı 1/^ö^i^l^ö^^vİJ^j

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Ey Peygamber! Allah'tan sakın da inkârcı nankörlere ve münafıklara boyun eğme. Allah gerçekten 'mutlak ilim ve hikmet sahibi'dir (Alîm, Hakîm). 2. Rabbinden sana ne vahyediliyorsa (kimseden çekinmeden olduğu gibi ilet ve) ona uy. Yaptıklarınızdan Allah gerçekten haberdardır. 3. Ve Allah'a güvenip dayan; vekil olarak Allah yeter. 4. (İmdi) Allah hiç kimsenin göğüs boşluğunda
1 iki kalp yaratmamıştır. (İşte bunun gibi) 'zıhar' yaptığınız* eşlerinizi de anneleriniz kılmamış; ayrıca, evlâtlıklarınızı öz oğullarınız hâline getirmemiştir. Bunlar, dilinize doladığınız kendi (asılsız) sözlerinizdir. Allah ise doğru yolu göstererek gerçek neyse onu söyler. 5. Onları öz babalarına nispet ederek çağırın (meselâ Zeyd b. Muhammed demeyin; Zeyd b. Hârise deyin); Allah katında en doğrusu budur. Gerçek babalarının kim olduğunu bilmiyorsanız, o takdirde, bunlar sizin (yine öz oğullarınız değil) din kardeşleriniz ve dostlarınızdır. Yanlışlıkla yaptığınız nispet etmelerde üzerinize bir vebal yoktur; fakat kalbinizin bilerek isteyerek yaptıkları başka... Allah yine de bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahîm). 6. Peygamber (manevî babalan olarak) müminlere birbirlerinden daha yakındır; onun eşleri de onlann anneleridir. Ayrıca, Allah'ın kitabına göre, akrabalar birbirlerine mirasçı olmaya diğer müminlerden -hatta muhacirlerden bile- daha lâyıktır. Ancak, dostlarınıza uygun bir vasiyette bulunabilirsiniz. Bu, kitapta** yazılı bulunmaktadır.

4İ1 *ij* *ğî* f î^jlj

|14-^ 'of.

Yani, "Sen bana artık anamın sırtı Czahr'ı) gibisin!" diyerek en mahrem varlıklarınız olan annenize benzettiğiniz; kendinize haram ettiğiniz; kendileri ile bir daha asla karı koca ilişkisine girmediğiniz...

Nisâ: 11-12. Krş.Enfal: 75.

i \ î tmmm

J jjj

$ UüuLü. UiL» PJ

J] Mi* 1j

J*-* ç ll»'Y jÂbj

by- 5İP

\j\j^

7. Hani, Biz peygamberlerden; -özellikle de senden, Nuh'tan, İbrahim'den, Musa'dan ve Meryemoğlu İsa'dan- ahitlerini almıştık... Evet, bu dürüst kişilerden sapasağlam bir söz aldık 8. ki, Allah (gönderildikleri insanlar tarafından) dürüst sayılıp sayılmadıklarını kendilerine sorsun (ve buna göre bir karşılık versin.)[138] Nitekim inkârcı nankörlere, can yakıcı bir azap hazırlamıştır. 9. Ey iman edenler! Allah'ın üzerinizdeki nimetini hatırlayın: Hani, (Hendek savaşında) üzerinize ordular* gelmişti de Biz, kasırganın yanı sıra, görmediğiniz ordular göndermiştik üzerlerine! Yaptıklarınızı Allah görmektedir. 10. Hani, onlar size hem üstünüzden hem de altınızdan gelmişlerdi... Hani, gözler(iniz) kaymış, yürekleriniz) ağızlar(ınız)a gelmişti... Allah hakkında çeşitli sızanlarda bulunuyordunuz! 11. O sırada, müminler (kimin kaç kırat olduğunu kendisine gösterecek muazzam) bir belâ ile sınanmış; şiddetli bir sarsıntıyla sarsılmışlardı. 12. Hani, münafıklar ile kalplerinde hastalık bulunanlar; "Allah ve Resulü bize sadece boş vaatlerde bulunmuş meğer!" diyorlardı. 13. Hani, içlerinden bir grup; "Ey Yesripliler! (Burada; -yani, Peygamberin yanında-) sizin için tutunacak bir yer yok; (ordugâhı terk edip Medine'ye) ric'at edin!" demişti. Bunlardan bir grup da "Evlerimiz gerçekten korumasız!" diyerek Peygamberden izin istemişti. Oysa hiç de korumasız değildi; sadece, firar etmek istiyorlardı!.. 14. Şehrin dört bir yanından zorla evlerine girilip de baskıyla (dinden ya da savaştan dönmeye) zorlansalardı, anında bunu yerine getirirlerdi... Evet, birazı hariç bundan geri durmazlardı!.. 15. Oysa gerçek şu ki; daha önce, arkalarını dönüp kaçmayacaklarına dair Allah'a söz vermişlerdi... ki Allah'la yapılan ahit mutlaka sorulur.

• Kureyş, Esed, Gatafan, Eşcâ, Murra, Fezâre ve Süleym kabilelerinin teşkil ettiği muazzam bir ordu...

i Y < mm®

16. De ki: Firar etmek size hiçbir yarar sağlamayacaktır; şayet ölümden veya öl- ^ dürülmekten, kaçtığınızı düşünüyorsanız, bu |p§| takdirde bile, hayatta Ịrlfll kalabileceğiniz süre çok az olacaktır! 17. De ki: Allah sizin için bir kötülük murad etse, O’na karşı sizi kim koruyabilir? -Ya da bir rahmet murad etse (bunu kim engelleyebilir)?- Allah’tan başka ne bir velî ne de bir yardımcı bulabilirler. 18. Allah, içinizden kimlerin, yandaşlarına; “Haydi yanımıza gelin!” diyerek insanları (vatan savunmasından) alıkoymaya çalıştığını çok iyi biliyor! Pek azı dışında, savaşa gelmezler!.. 19. (Geldiklerinde de) size karşı kıskançlık ederek (gelirler)...

|j \ ojj ı Ö\J\^ '
<3 $ ^J» ^ [oy^i
$> f^| hrUA)*İjüj
îiJ $ livıj:b'rsjMj&3ı'^>v
p^===yJ^ t3jj^ i 1 j]â I ^ 4^^İV>
Jî^_>-U Ü>T_î.t 3 _w Â_jl
Vİ^^oJr-^t â İA-^AÜ^ J& dlhb ö^3
°^fW-ıİPIKJİ‘
^~3\y[S ^ 7-r psjLjty o
ci|ı 'J
dyjj AÜI liocjUlâiA jj] lâ ı_r>Fr>-Y

Korkutucu bir dunun ortaya çıktığında, ölmek üzere olan biri gibi baygın bay gın sana baktıklarını görürsün. Tehlike geçtiği zaman ise ganimet hırsıyla o s ri ve keskin dillerini size batırmaya başlarlar. Bunlar, iman etmiş değillerdir. lah da yaptıklarını boşa çıkarmıştır... ki bu, Allah için çok kolaydır. 20. Düşn birliklerinin henüz gitmediğini zannediyorlardı. Bu birlikler yeniden gelecek olsa, çölde bedevilerle birlikte kalıp sizinle ilgili haberleri gelip gidenlerden almayı (savaşı uzaktan izlemeyi) tercih ederlerdi. Zaten, aranızda bulunsalar pek azı dışında vuruşmazlardı. 21. Gerçek şu ki; sizin için, -yani, Allah’a ve ’Son Gün'e yönelik endişe ve ümitleri bulunanlar ve Allah’ı çokça zikredenl için- Allah Resulünde güzel bir örneklik vardır. 22. Müminler ise o birlikler gördüklerinde; “İşte Allah ve Resulünün bize va’dettiği şey... Allah ve Resu doğru söylemiş!” dediler ve bu, onların sadece iman ve teslimiyetini artırdı.

m

yİfaı'-ij3 o 1

1k*iâL-ojdiI

A—AL>a

23. Müminlerden öyle ‘er’ler vardır ki; Allah’la yaptıkları ahde sadakat gösterip hiçbir şekilde değiştirmemişlerdir. -Bir kısmı bu uğurda canını vermiştir; bir kısmı ise (vermeyi) beklemektedir.- 24. Böylece, Allah doğrulan doğruluklarıyla mükâfatlandıracak; münafıklara da dilerse azap edecek ya da tevbelerini kabul edecektir. Allah gerçekten bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahîm). 25. Sonuçta; nankörce inkâr edenleri, Allah, hiçbir hayra nail olamadan (ve bir başan elde edemeden) kinleriyle geri çevirdi. Savaş- * 29 30 ta müminlere Allah yeter... Allah kuvvetlidir, ‘mutlak izzet sahibi’dir (Kavı, Azîz). 26. Ehl-i Kitap’tan (‘Bu sefer, kesin, müminlerin işini bitirirler’ diyerek) bunlara destek veren (Kurayzaoğulları Yahudi)leri(ni) de kalplerine korku salarak kalelerinden indirdi... ki (bunlan ‘vatana ihanet’ suçundan yargılayıp) kimini öldürüyor, kimini ise esir alıyordunuz. 27. Ve onların yerlerine yurtlarına, mallarına ve ayak basmadığınız topraklara sizi vâris kıldı. Allah her şeye kadirdir. 28. Ey Peygamber! Eşlerine de ki: Eğer dünya hayatını ve süsünü murad ediyorsanız, gelin, size bağışta bulunayım ve sizi (boşayıp) güzellikle salıvereyim.

29. Yok, Allah’ı, Resulünü ve Âhiret yurdunu murad ediyorsanız, içinizden ihsan üzere hareket edenlere Allah elbette büyük bir mükâfat hazırlamıştır.

30. Ey Peygamber kadınları! İçinizden her kim yüz kızartıcı apaçık bir suç işlerse, onun azabı ikiye katlanır... ki bu, Allah için çok kolaydır.

c^î »Lr^ı $ UJ^=3 lîj^ Lİ ll_cx^ U^Lİ

J^^f*'£^Ste<LÂ5Ad<ji ç.L-4) 'û^*-^='ûî-D

$ lilH“ V^«^âj *okr** <İL?Jl£Ş

o-*5ÎÎ ,'i .Vu "i, cîd": ^*it*-»k

LJ>| 3 î^ULl i

fgl ı^ıl^^sföıfoil: =*ıJL*-\ş 4ü 1 o2J I«.

?1!

ÛşAi3d[j C^9Al3al)j OJ3_LJÜÎ><^*Jx2jiİ\j ü*

•C^SçkiLİ-^oi»^_l^aî\^(_vii.'

ıa^: 6jj3_«fc4^_^4nl-t£>Î Li5 \}

31. İçinizden her kim de Allah ve Resulüne gönülden boyun eğip salih amel işlerse, ona da mükâfatını iki kat veririz ve kendisine değerli bir nasip hazırlarız. 32. Ey Peygamber kadınlan! Siz, herhangi bir kadın gibi değilsiniz; sakınmaktaysanız, edalı işveli konuşmayın; normal bir şekilde konuşun. -Aksi takdirde, kalbinde hastalık bulunanlar (size) tamah ederler!- 33. Evlerinizde oturun da ilk Câhiliyye devrinde yapıldığı gibi, bedeninizin (birer burç misâli) öne çıkan noktalarını sergilemeyin; namazı dosdoğru kılın, zekâtı verin, Allah ve Resulüne itaat edin. Ey (Peygamber ve onun) hane halkı! Şüphesiz, Allah’ın muradı, sizden şâibeyi gidererek sizi tertemiz temizlemektir. 34. Allah’ın evinizde okunan âyetlerini ve hikmeti (yani, eşiniz Peygamberin bunlara yönelik pratiklerini) yad edin. Şüphesiz, Allah bütün inceliklere nüfuz eder, ‘her şeyden haberdar’dır (Latif, Habîr). 35. Teslimiyet gösteren erkek ve kadınlar, mümin erkek ve kadınlar, gönülden itaat eden erkek ve kadınlar, dürüst erkek ve kadınlar, sabırlı erkek ve kadınlar, alçakgönüllü erkek ve kadınlar, sadaka veren erkek ve kadınlar, oruç tutan erkek ve kadınlar, ırzlarını koruyan erkek ve kadınlar, Allah’ı çokça zikreden erkek ve kadınlar, işte bunlar için Allah büyük bir mükâfat ve mağfiret hazırlamıştır.

csİSJjpû |n)s \'A

ÇjL^XaJİs L

36. Allah ve Resulü herhangi bir hususta hüküm verdiklerinde, mümin bir erkek ve kadının, kendileriyle ilgili o hususta tercih haklan yoktur. Kim Allah ve Resulüne karşı gelirse, şüphesiz, apaçık bir sapışla sapmış olur. 37. (İmdi) hani sen, Allah'ın da nimetlendirdiği, senin de nimetlendirdiğin kişiye (yani, Hârise'nin oğlu Zeyd'e); "Allah'tan kork da eşini elinde tut (boşama)" diyordun; Allah'ın eninde sonunda açığa vuracağı şeyi* insanlardan çekinerek içinde saklıyordun. Oysa Allah senin kendisinden çekinmeni daha çok hak etmektedir! İşte, Zeyd eşi ile (nikah ve gönül) bağını tamamen koparınca, onu senin eşin kıldık ki, evlâtlıklarının kesin olarak ayrıldıkları eşlerini nikâhlamakta müminler için bir sakınca olma(dığı net olarak anlaşılsın. Allah'ın emri mutlaka yerine getirilir. 38. Allah'ın kendisine farz kıldığı hususlarda Peygamber açısından bir sıkıntı olmamalıdır. Allah'ın öncekiler hakkındaki uygulaması budur. Hem, Allah'ın emri, ölçülüp biçilmiş kesin bir hükümdür. 39. (Peygamberler) Allah'ın mesajlarını iletenler ve Allah'tan sakınıp O'ndan başka hiç kimseden korkmayan kimselerdir)... ki hesaba çekici olarak Allah yeter. 40. (Hârise'nin oğlu Zeyd'e 'Muhammed oğlu Zeyd' diyorsunuz. Evet, bütün müminlerin manevî babası olarak Zeyd'in de babasıdır, ama) Muhammed sizin adamlarınızdan herhangi birinin öz babası değildir; o Allah'ın Resulüdür; son peygamberdir. Allah da her şeyi bilmektedir. 41. Ey iman edenler! Allah'ı çokça zikredin; 42. O'nu sabah akşam tenzih ve takdis edin. 43. Sizi karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için sizi destekleyen, öve melekleridir. O, müminlere karşı hep merhametli (Rahîm) olmuştur.

*** Kişinin, evlâtlığı ile arasında gerçek bir baba-oğul ilişkisi bulunmadığını, kendi evlâtlığın olan Zeyd b. Hârise'nin hanımı Zeynep bint-i Cahş'la evlenerek bizzat göstermen gerektiğini.**

44. Kendisi ile karşı karşıya geldikleri günkü sağlık dilekleri “Selâm !”dır. (Onları her tür tehlike ve azaptan uzak kılar.) Ayrıca, onlara değerli bir mükâfat hazırlamıştır. 45-46. Ey Peygamber! Biz seni bir şahit, müjdeci ve uyarıcı olarak; kendisinin emriyle Allah’a çağıran aydınlatıcı bir ‘kandil’ olarak gönderdik. 47. Allah .tarafından gelecek büyük bir lütfün kendilerini beklediğini müminlere müjdele. 48. İnkârcı nankörlere ve münafıklara itaat etme, onların eziyetine aldırma, Allah’a güvenip dayan; vekil olarak Allah yeter.

$

C>LıjdUpO'Cij£jjş}c4ts\^UTÎl..'>

o>>-Lib(^â 1 C£İİ_U-OLJJ

49. Ey iman edenler! Mümin kadınlan nikâhlayıp da kendilerine (cinsel) temasta bulunmadan önce onlan boşadığınızda, normalde saydığınız iddet kadar onlara iddet bekletmeye hakkınız yoktur. O hâlde, onlara bağışta bulunarak memnun edip kendilerini güzellikle serbest bırakın. 50. Ey Peygamber! Mehirlerini verdiğin eşlerini; elinin altında bulunan -Allah’ın sana fey'[39] olarak verdiği- cariyeleri; seninle birlikte hicret eden amcakızlarını, halakızlarmı, dayıkızlarını, teyzekızlannı sana helâl kıldık. Şayet mümin bir kadın kendisini Peygambere hibe eder, Peygamber de onunla evlenmeyi arzu ederse onu da... Müminlere değil, sadece sana has olmak üzere... -Biz, müminlerin eşleri ve ellerinin altındaki cariyeler hakkında neye hükmettiğimizi” biliriz-. Sırf, sana zorluk olmasın diye... Allah bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafûr, Rahim). *

* Yani, ancak dön özgür kadın ve diledikleri kadar cariye alabileceklerini, aynca veli, mehir ve şahit şartlarım.

r

i-^0^-4?"

j yli;

4#\— 1y.^==0

51. Onlardan dilediğini bek-
letir, dilediğini yanında alıko-
yabilirsin. (Baştan) uzak dur-
duklarından, arzu ettiklerini
(daha sonra) almanda da senin
için bir sakınca yoktur. Göz-
lerinin aydın olması, üzülme-
meleri ve kendilerine verdiğin
şeylere tamamının razı olması
için, bu daha elverişlidir. Allah
kalplerinizde olanı bilir. Allah
‘mutlak ilim sahibi’dir (Alîm),
Halîm’dir. 52. Ancak bu (50.
âyetteki dört grup kadı)ndan
başka kadınlar(ı nikâhlamak)
da, bunları başka (gruba dahil)
eşlerle değiştirmek de, ne ka-
dar hoşuna giderse gitsin sana
helâl değildir. (Müslümanların
reisi olarak onlara Yahudi ya da Hıristiyan bir ‘anne’ getiremezsin!) Elinin
altındaki (cariye)ler hâriç... Allah her şey üzerinde gözcü (Rakîb) bulunuyor!
53. Ey iman edenler! Size yemek için izin verilmedikçe Peygamberin hâne-i
saadetine girmeyin. İzin verildiğinde de içeride yemeğin hazırlanmasını bek-
lemeyin; aksine içeriye, tam çağrıldığınız zaman girin. Kamınızı doyurur
doyurmaz dağılın; lâfa dalıp oturmayın. Çünkü bu, gerçekten Peygamberi
rahatsız ediyor. Hayâsmdan size bir şey söyleyemiyor, ama Allah gerçeği
açıklamaktan çekinmez. Peygamber hanımlarından bir şey isteyecek olursa-
nız, onu da perde arkasından isteyin. Bu, hem sizin gönlünüz hem de onların
gönülleri açısından daha nezihtir. Kaldı ki, size Allah Resulüne eziyet etmek
yakışmadığı gibi, onun vefatından sonra hanımlarını nikâhlamak da yakış-
maz. Böyle bir şey Allah katında gerçekten büyük (bir saygısızlıktır. 54. Bir
şeyi açıktan da yapsanız, gizli de yapsanız, Allah elbette her şeyi bilir!

XtİỵJ,J) ^
j-£ jl ci ı\ dil'j ÜJJC\£, Û>İL
f|P j jui
'f~£J >oS i>
j^-U; U[\.MÛŧ .■>. ˛ "A^lj _>.ɫ>^Î3Î
£$-iî \ (££J> ö^=»^J'j
o^t»j r^v^-4^4^!
ü[^ (jl^SS^J'j 5|JjoÎ £#
f|| ilip

51. Onlardan dilediğini bek-
letir, dilediğini yanında alıko-
yabilirsin. (Baştan) uzak dur-
duklarından, arzu ettiklerini
(daha sonra) almanda da senin
için bir sakınca yoktur. Göz-
lerinin aydın olması, üzülme-
meleri ve kendilerine verdiğin
şeylere tamamının razı olması
için, bu daha elverişlidir. Allah
kalplerinizde olanı bilir. Allah
'mutlak ilim sahibi'dir (Alîm),
Halîm'dir. 52. Ancak bu (50.
âyetteki dört grup kadı)ndan
başka kadınlar(ı nikâhlamak)
da, bunları başka (gruba dahil)
eşlerle değiştirmek de, ne ka-
dar hoşuna giderse gitsin sana
helâl değildir. (Müslümanların
reîsi olarak onlara Yahudi ya da Hıristiyan bir 'anne' getiremezsin!) Elinin
altındaki (cariye)ler hâriç... Allah her şey üzerinde gözcü (Rakîb) bulunuyor!
53. Ey iman edenler! Size yemek için izin verilmedikçe Peygamberin hâne-i
saâdetine girmeyin. İzin verildiğinde de içeride yemeğin hazırlanmasını bek-
lemeyin; aksine içeriye, tam çağrıldığınız zaman girin. Kamınızı doyurur
doyurmaz dağılın; lâfa dalıp oturmayın. Çünkü bu, gerçekten Peygamberi
rahatsız ediyor. Hayâsından size bir şey söyleyemiyor, ama Allah gerçeği
açıklamaktan çekinmez. Peygamber hanımlarından bir şey isteyecek olursa-
nız, onu da perde arkasından isteyin. Bu, hem sizin gönlünüz hem de onların
gönülleri açısından daha nezihtir. Kaldı ki, size Allah Resulüne eziyet etmek
yakışmadığı gibi, onun vefatından sonra hanımlarını nikâhlamak da yakış-
maz. Böyle bir şey Allah katında gerçekten büyük (bir saygısızlıktır. 54. Bir
şeyi açıktan da yapsanız, gizli de yapsanız, Allah elbette her şeyi bilir!

umm İH mmm

55. Peygamber eşleri için; babaları, oğullan, kardeşleri, erkek kardeşlerinin oğullan, kız kardeşlerinin oğulları, (mümin) kadınlan ve ellerinin altındaki (köle ve cariye)lerden dolayı vebal yoktur (onlarla perde ardından konuşmaları gerekmez). Yine de (ey hanımlar!) Allah'tan sakını(p dikkatli hareket edi)n; Allah elbette her şeye şahittir.
56. Şüphesiz, Peygam- 1 beri Allah da desteklemektedir melekleri de... Ey iman edenler! Siz de)'na salâtüselâm edin.[254] 57.

y ^ 9 'S *

Ulah ve Resulünü incitenleri Ulah dünyada da Âhirette de (ânetlemiş; onlar için alçaltıcı bir azap hazırlamıştır. 58. Mümin erkek ve kadınlan, işlemedikleri bir şeyle incitenler kesinlikle bir iftira ve apaçık bir günah(ın muazzam ağırlığını) yüklenmiş olurlar! 59. Ey Peygamber! Eşlerine, kızlarına ve müminlerin kadınlarına söyle de (başörtülerinin üstünden) üzerlerine bir dış giysi alsınlar. Tanınıp incitilmemeleri için bu daha elverişlidir. Allah bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahim). 60. Gerçek şu ki; (kadınlan rahatsız eden gruplar, yani) münafıklar, kalplerinde hastalık (yani, zamparalık meyli) bulunanlar ve Medine'de yalan haber yayanlar buna bir son vermezlerse, seni bunların üzerine saldırtırız ve -çok az bir süre dışında- bir daha orada barınamazlar! 61. (Kimsenin, yüzüne bakmadığı, herkesin fellik fellik kaçtığı) birer mel'ûn olarak... Ele geçirildikleri yerde teker teker öldürülürler!.. 62. Allah'ın öncekiler hakkındaki uygulaması budur. Allah'ın uygulamasında da değişme bulamazsın.

^ 5Liâ V jLs
. ■Sf'< c ^îfc. S '-'■>,>/* >

* Yani, onu destekleyip her tür kötülük ve şaibeden uzak tutun; söz ve davranışlarınızla onu asla incitmeyin.

ASM ;TV mmm

^\j Xc/li\

'M?

İt ı> A"*. 3ys

1 L^kc.\jjsjls Aiâ

Iöl <jlSd \j

63. İnsanlar sana (Kıyamet) saat(in)i soruyorlar. De ki: Onun bilgisi tamamen Allah katındadır. Ancak, o saat belki de yakındır; nereden bilebilirsin ki? 64-65. Şüphesiz, Allah inkârcı nankörleri lânetlemiş ve onlara, -içinde ebediyen kalacakları ve ne bir velî ne de bir yardımcı bulabilecekleri- çılgın bir ateş hazırlamıştır. 66. Yüzlerinin Ateş'te çevrildiği gün; "Ah, keşke Allah'a itaat etseydik! Şu Peygambere itaat etseydik keşke!" derler. 67. Yine, derler ki: "Ya Rabbi! Şüphesiz, biz efendilerimize ve büyüklerimize itaat etmiştik; bizi onlar yoldan saptırdılar!" 68. "Ya Rabbi! Onlara bu azabın iki katını ver ve onları büyük bir lânet ile lânetle." 69. Ey iman edenler! Siz de (Peygamberinizin, başta evlilik olmak üzere birtakım tasarrufları ile ilgili olarak* orada burada yaptığınız konuşmalar yüzünden) Musa'yı incitenler gibi olmayın. (Onu incitmişlerdi de) Allah onlann söylediklerinden onu ibra etmişti. O, Allah katında hep itibarlı olmuştur. 70. Ey iman edenler! Allah'tan sakınıp doğru söz söyleyin 71. ki, O da amellerinizi düzeltsin ve günahlarınızı size bağışlasın. Allah ve Resulüne itaat eden, gerçekten büyük bir başarı elde etmiş olur. 72. Şüphesiz, Biz bu (itaat) emaneti(ni)** göklere, yere ve dağlara sunduk da büyük bir hassasiyet gösterdiler ve onu üzerlerinde tutmaktan şiddetle kaçındılar (Bize secde ettiler, musahhar oldular; emrimizden çıkmadılar). İnsan ise bunu eda edemedi. Çünkü gerçekten cahildir, zalimdir! 73. İşbu sebepledir ki Allah, münafık erkek ve kadınlarla müşrik erkek ve kadınlara azap edecek; mümin erkek ve kadınların ise tevbelerini kabul edecektir. Allah bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahîm).

* Bu âyet, sûrenin 37, 50, 56-57 ve 60. âyetleriyle birlikte düşünülmeli.

** Hak Teâlâ'ya mutlak itaat; bir başka deyişle: Allah'a saygı ve resulleri aracılığıyla ilettiklerine içten bağlılık...

l—dj İri*-"

"ü!! 1JÂ> 1 \y* U (jüJ l L^. is

^

alil e'l:

63. İnsanlar sana (Kıyamet) saat(in)i soruyorlar. De ki: Onun bilgisi tamamen Allah katindadır. Ancak, o saat belki de yakındır; nereden bilebilirsin ki? 64-65. Şüphesiz, Allah inkârcı nankörleri lânetlemiş ve onlara, -içinde ebediyen kalacakları ve ne bir velî ne de bir yardımcı bulabilecekleri- çılgın bir ateş hazırlamıştır. 66. Yüzlerinin Ateş’te çevrildiği gün; “Ah, keşke Allah’a itaat etseydik! Şu Peygambere itaat etseydik keşke!” derler. 67. Yine, derler ki: “Ya Rabbi! Şüphesiz, biz efendilerimize ve büyüklerimize itaat etmiştik; bizi onlar yoldan saptırdılar!” 68. “Ya Rabbi! Onlara bu azabın iki katını ver ve onları büyük bir lânet ile lânetle.” 69. Ey iman edenler! Siz de (Peygamberinizin, başta evlilik olmak üzere birtakım tasarrufları ile ilgili olarak* orada burada yaptığınız konuşmalar yüzünden) Musa’yı incitenler gibi olmayın. (Onu incitmişlerdi de) Allah onların söylediklerinden onu ibra etmişti. O, Allah katında hep itibarlı olmuştur. 70. Ey iman edenler! Allah’tan sakınıp doğru söz söyleyin 71. ki, O da amellerinizi düzeltsin ve günahlarınızı size bağışlasın. Allah ve Resulüne itaat eden, gerçekten büyük bir başan elde etmiş olur. 72. Şüphesiz, Biz bu (itaat) emaneti(ni)** göklere, yere ve dağlara sunduk da büyük bir hassasiyet gösterdiler ve onu üzerlerinde tutmaktan şiddetle kaçındılar (Bize secde ettiler, musahhar oldular; emrimizden çıkmadılar). İnsan ise bunu eda edemedi. Çünkü gerçekten cahildir, zalimdir! 73. İşbu sebepledir ki Allah, münafık erkek ve kadınlarla müşrik erkek ve kadınlara azap edecek; mümin erkek ve kadınların ise tevbelerini kabul edecektir. Allah bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahîm).

* Bu âyet, sûrenin 37, 50, 56-57 ve 60. âyetleriyle birlikte düşünülmeli.

*♦ Hak Teâlâ’ya mutlak itaat; bir başka deyişle: Allah’a saygı ve resûlleri aracılığıyla ilettiklerine içten bağlılık...

t U

-d-İ 4i 1 j1U> oyUJ \ <_|l» yi c£ $\ 4İi JuİĪ

34- SEBE’ SURESİ

{Mekke'de; hicretten önce indirilmiştir. 54 âyettir.}

Xc\jS il^TlSSf ojJÜ uj 0

f^sstLibî Ojj^jî

B i smi 1 lâhirrahmânirrahîm

1. Hamd o Allah’a mahsustur ki; göklerde ve yerde ne varsa hepsi O’na aittir. Ahirette de hamd O’na aittir. O’dur ‘mutlak hikmet sahibi’, ‘her şeyden haberdar’ (Hakim, Habîr).
2. Yere gireni, oradan çıkanı, gökten ineni ve oraya yükseleni bilir. O’dur merhametli bağışlayıcı, (Rahim, Gafur). 3. Nankörce inkâr edenler; “(Kıyamet) saat(i) bize gelmez.” dediler. De ki: Elbette... Gaybı bilen Rabbime yemin ederim ki o saat kesinlikle size gelecektir. Göklerde ve yerde zerre kadar bir şey bile O’nun ilmi dışında kalmaz; bundan daha küçüğü de daha büyüğü de apaçık bir kitaptadır. 4. Böylece, iman edip salih amel işleyenleri mükâfatlandıracaktır; bunlara mağfiret ve değerli bir nasip vardır. 5. Bizi âciz bırakacakları zannıyla âyetlerimizi geçersiz kılmak için koşturanlara gelince, bunlara da can yakıcı pis bir azap vardır. 6. Kendilerine ilim verilmiş olanlar; sana Rabbinden indirilenin gerçek olduğunu ve ‘mutlak izzet sahibi’nin, ‘bizatihi hamde lâyık’ın (Azız, Hamîd) dosdoğru yoluna ilettiğini görürler (yani onlar da aynı görüştedir). 7. Ama nankörce inkâr edenler dediler ki: “Size; tamamen parçalanıp dağıldığınızda yeni bir yaratılışa gireceğinizi haber veren bir adam gösterelim mi size?!”

0

^ 1 /î *LLJj*

oyUuu

UJİâ

ÇCJJ*J*>- lliâ /ûLJwJ^=s>b 1 iŞbSfj

8. “Artık, kendi uydurduklarını mı Allah’a isnat ediyordur, yoksa cinlenmiş midir nedir ı (bilemiyoruz)?!” Asıl, Âhirete iman etmeyenler ||§|| azaptadır, derin bir sapmadadır. 9. Gerek gökten gerekse yerden önlerinde ve arkalannda bulunan şeyleri görmüyorlar mı? Dilesek, onları yerin dibine geçirir ya da üzerlerine gökten parçalar düşürürüz! (Allah’a) yönelen her kul için bunda elbette bir âyet vardır. 10-11. Gerçek şu ki; “Ey dağlar! Davud’la birlikte siz de tenzih ve takdis edin kuşlar da...” diyerek Davud’a katımızdan bir lütuf ihsan ettik; “Geniş zırhlar yap ve dokurken belli aralıklarda olmasına dikkat et” diyerek kendisine demiri yumuşattık (ve şöyle dedik); “(Yararlı) salih amel işleyin; şüphesiz, Ben yapmakta olduğunuz şeyleri görmekteyim.” 12. Süleyman’ın emrine de; -sabahleyin bir aylık, akşamleyin bir aylık mesafe kat’eden- rüzgârı verdik[140] ve onun için bakır eriyiğinden ‘pınar’ akıttık. Cinlerden de Rabbinin izniyle önünde çalışan kimseler vardı; onlardan her kim Bizim emrimizden çıksa, ona Çılgın Ateş azabından tattırırdık. 13. Ona dilediği her şeyi; saray mabetler, heykeller, havuz misâli leğenler, yerinden oynatılamayan kazanlar (vs.) yaparlardı. Ey Davud hanedanı! Siz de (bütün bunlara) şükrederek çalışın; kullarımdan pek azı şükredicidir çünkü! 14. Onun ölümünü gerçekleştirdiğimizde de bunu onlara, (yani, o gaybı bildiğini iddia ettiğiniz cinlere Süleyman’ın) bastonunu içten içe kemiren ağaç kurdundan başkası göstermemişti... Yere kapaklanınca, ortaya çıktı ki; şayet cinler gaybı biliyor olsalardı, o alçaltıcı azabın içerisinde kalmazlardı!..

)â£íS4 tr< «İP

15. Gerçek şu ki; Sebe'liler için yurtlarında bir âyet vardı; (baraja göre) biri sağda diğeri solda iki muhteşem bahçe (ki ikisi de lisan-ı hâlleri ile) “Rabbinizin rızkından yiyin ve O'na şükredin. Güzelim bir belde ve bağışlayıcı bir Rab(be sahipsiniz)!” (diyordu). 16. Ama onlar yüz çevirdiler... Biz de Arim* selini üzerlerine göndererek kurdukları barajı yık)tık ve sahip oldukları iki (verimli) bahçeyi yenemeyecek kadar acı yemişlerle, ılgın ağaçlarıyla ve bir miktar da Arabistan kirazı ile dolu iki (çorak) bahçeye çevirdik!..

17. Bu cezayı, nankörce inkâr etmiş oldukları için vermiştik... Biz hiç, nankörce inkâr edenlerden başkasını cezalandırır mıyız?! 18. Bereket verdiğimiz (Suriye ve Irak bölgelerindeki) şehirlerle kendilerininkinin arasında, kolayca görebilecekleri şehirler yerleştirmiş; (Hadramut ile Eyle arasında yetmiş konağın sıralandığı) bu güzergâhta gidip gelmelerini takdir etmiş ve “Haydi, gece gündüz güvenlik içinde seyrüsefer edin burada!” demiştik. 19. Fakat onlar (nankörlük ve tembellik ederek); “Ya Rabbi! Şu seferlerimizin arasını aç!” dediler ve kendilerine zulmettiler... Biz de onlar! ağızdan ağza dolaşan birer masala çevirdik ve darmadağın ettik. Gerçekten sabreden ve gerektiği gibi şükreden herkes için, elbette bunda âyetler vardır. 20. Gerçek şu ki; İblis, onlar hakkındaki kanaatinde” doğru çıkmış; -müminlerden bir grup hariç- ona uymuşlardı. 21. Oysa onun kendileri üzerinde hiçbir hakimiyeti yoktu. Sırf, Âhirete iman edenlerle ondan yana şüphede olanları belirleyelim diye..,”* Senin Rabbin her şey üzerinde bekçidir (Hafız). 22. De ki; Allah’tan başka tanrı olduğunu iddia ettiğiniz şeyleri çağırı(p onlara dua edi)n; (göreceksiniz ki) bunların; göklerde ve yerde zerre kadar bir şeyleri yoktur, bu ikisinfin plânlanmasında, yaratılmasında ve yönetilmesin)de herhangi bir ortaklıkları yoktur. O’nun bunlardan herhangi bir destekçisi olmamıştır.

* >< c -Ht'4 *'r>tt *£ - " : T " ' î r * î $ jyu^c_ü) A~k><U>?

£pt£- ^ !**£& I

*J*tCsb S*\j* Jlji c^î|

£|**-L*- ?/ *'>ÎŞs*.* *Î^J)*

jojXöjCiU

j^ıJİ*3ö *p^Jû* I^ULÛUIOJJ UÜ'

^11^dü'i

etli *ö^JLr*^* *ü** (*^*4 ^ 1

Arim, bu iki bahçenin arasındaki vadinin adıdır. Me’rib barajının yıkılmasıyla birlikte, bu vadiyi dolduran sular Sebe’yi mahvetmiştir. ;

Bkz. A’raf: 17 (“Ve Sen onların çoğunu minnettar bulmayacaksın.”)

Ona bir nevi mihenk taşı vazifesi gördürmekteyiz.

J* $ ^ f =»

(g)

^ A1^=>^ jocTjt*hb^)Ji*JİJJ
oySjiLSfij Âcd

1*$1* Jj cA; üî h

t

j 23. O'nun katında şefaat kâr etmez; sadece O'nun izin verdiklerine... Nihayet, kalplerindeki korku giderilince (şefaat umanlar, kendilerinden şefaat umduklan kişilere); “Rabbiniz ne buyurdu?” derler; onlar da “Hak neyse onu” derler. O'dur çünkü yüce, büyük (Aliyy, Kebîr). 24. “Göklerden ve yerden sizi rızıklandıran kimdir?” de... “Allah'tır.” de... Bu durumda, bizim mi yoksa sizin mi; kimin doğru yolda, kimin de dalâlette olduğu ortada!.. 25. De ki: Bizim işlediğimiz suçlar! size, sizin işlediğiniz suçlar da bize sorulacak değil! 26. De ki: Rabbimiz nasılsa bizi bir araya getirip sonra gerçeği ortaya koyarak aramızda hakemlik edecektir. O'dur çünkü ‘haklıyı haksızı ortaya çıkaran’ ‘mutlak ilim sahibi’ (Fettah, Alîm). 27. De ki: O'na ortak olarak iliştirdiklerinizi gösterin bana. Hâşa!.. Aksine, O; ‘mutlak izzet ve hikmet sahibi’ (Azîz, Hakîm) Allah'tır. 28. Biz seni bütün insanlara sadece müjdeci ve uyarıcı olarak gönderdik; fakat insanların çoğu bilmez 29. ve derler ki; “Doğru söylüyorsanız, ne zaman gerçekleşecekmiş bu tehdit?!” 30. De ki: Sizin için öyle bir güne randevu verilmiştir ki, ondan ne geri kalabilirsiniz ne de öne geçebilirsiniz. 31. Nankörce inkâr edenler; “Biz bu Kur'ân'a da onun önündekilere de asla iman etmeyeceğiz!” dediler... Âh, sen bu zalimleri, yaka paça Rablerinin huzuruna çıkarıldıklarında suçu birbirlerine atarken görecektin! O zaman, güçsüz görülenler, kendilerini büyük göstermiş olanlara; “Siz olmasaydınız biz kesin mümin olurduk!” derler.

Sjiüiij (ğj

'4-JL> 3?

7^Jj«jfj4İLı_y^ö'*Gj/6

' (3 I LL)lî>rJ I-J1 jjlî ([)]; G

jG^c5^L^\Uj|rr| O^JLa.jo\^>^L»

f|p \^ö\\jş^j^J\i^-/-^tir*.

$ S

/J<3'jJ' G-^üj 5^J*i

^ÛIG ^gjli <y

CjöjA-i jU^ ^

<33^r^^^3^l(j<iJ^jl(^»el^l^İJ^

Gj/İJAİJJ ^ a J a - * J j 3 j ü j . :

■ » * -

32. kendilerim büyük göstermiş olanlar da güçsüz görülenlere; “O kılavuz size geldikten sonra sizi ondan biz mi vazgeçirdik?! Yoo?! Siz kendiniz suçlu idiniz!" derler. 33. Güçsüz görülenler de kendilerini büyük göstermiş olanlara; “Haydi oradan!.. Gece gündüz (işiniz) tuzak kurmaktı!.. Bize Allah'ı nankörce inkâr etmemizi ve O’na birtakım denk varlıklar yakıştırmamızı emredip duruyordunuz!" derler... O azabı gördüklerinde, için için yanacaklardır! Bu sırada, nankörce inkâr edenlerin boyunlarına demir halkalar geçirmiş oluruz. Kendi yaptıklarından başkasının karşılığını mı alacaklardı?! 34. Biz herhangi bir şehre bir uyancı gönderdiğimiz zaman oranın kodamanları mutlaka; “Biz, sizin gönderildiğiniz şeyi inkâr etmekteyiz!” demişlerdir. 35. Yine demişlerdir ki; “Mal ve evlat bakımından biz sizden daha çoğuz; azaba uğrayacak da değiliz!" 36. De ki; Benim Rabbim dilediklerinin rızkını genişletiyor ve daraltıyor; ama insanların çoğu bilmez! 37. Oysa, katımızda sizi Bize yaklaştıracak olan, ne mallarınız ne de evlâtlarınızda. İman edip salih amel işleyenler hariç... Yaptıklarına karşılık, bunlara; -has odalarda emniyet içinde oldukları hâlde- kat kat artırılmış bir mükâfat vardır. 38. Bizi âciz bırakacakları zannıyla âyetlerimizi geçersiz kılmak için koşturanlara gelince, bunlar da yaka paça derdest edilip azaba atılırlar!.. 39. De ki: Benim Rabbim kullarından dilediklerinin rızkım genişletiyor ve daraltıyor. Her ne infak ederseniz, O onun yerine başkasını getirir; nasiplendirenlerin en hayırlısı O’dur.

dÇH i f|p oJ~*y pfr ÖJJİL

ı j ıij tiiîry İUİA

l J - ^ A i ç

AA) ^ jJ&üyA* L»

d-Dİ?

^>-UajU \jj jJi Âü}y

îjfcSÎ bt d js

0 <S]Jî £§l ^

40. Onlann tamamını toplayıp da meleklere; “Bunlar size mi tapıyordu?” dediği gün... 41. Derler ki; “Hâşa! Bizim velîmiz onlar değil, Şensin. Hayır! Bunlar cinlere tapıyorlardı; çoğu, onlann mümini idi!” 42. İşte o gün; birbirinize ne fayda verebilirsiniz ne de zarar... Zulmetmiş olanlara ise; “Tadın şu yalanladığınız Ateş’in azabını!” deriz. 43. Âyetlerimiz ken-
1 dilerine (kendi dilleri ile) apaçık okunduğun-
[Ej da; “Bu (Muhammed), sizi atalannızın tapageldiği şeylerden alıkoymak isteyen bir adamdan başka bir şey değildir!” demişlerdi. Yine demişlerdi ki: “Bu (Kur’ân) da tamamen uydurmadır!” Evet, gerçek kendilerine geldiğinde; “Bu, basbayağı bir büyüdür!” demişlerdi nankörce inkâr edenler... 44. Oysa Biz kendilerine, okuyacakları kitaplar vermemiştik; senden önce bir uyarıcı da göndermemiştik. 45. Kendilerinden öncekiler de bunlara verdiklerimizin onda birine bile muhatap kılınmadıklan hâlde, Benim resullerimi yalanlamışlardı; ama (gördüler) nasılmış Benim o berbat azabım! 46. De ki: Ben size tek bir şey öğütlerim: O da Allah için, ikişer ikişer ya da teker teker kalkmanız ve sonra da iyice düşünmenizdir. Arkadaşınızda cinnet yoktur; O sadece, şiddetli bir azap öncesinde size (gönderilmiş) bir uyarıcıdır. 47. De ki: Benim sizden istediğim tek ücret, yine, tamamen sizin lehinizedir (yani; Allah’a iman ve teslimiyet); benim ücretimi vermek Allah’a düşer. O, her şeye şahittir. 48. De ki: Benim Rabbim, hakkı (bâtılın üzerine işte böyle) atar; bütün gaybları hakkıyla bilir (Allâmü’l-guyûb).

49. De ki: Hak gelmiştir; artık bâtıl, yeni bir şey ortaya koyamayacağı gibi, bir şeyi de geri getiremez. 50. De ki: Şayet (haktan) sapmışsam, kendi aleyhime sapmışımdır; yok. doğru yoldaysam. bu da Rabbimin bana vahyettikleri sayesindedir. O, gerçekten işitir, yakındır (Semî\ Karîb). 51. Âh, sen bunlan (azaba) ansızın yakalandıkları için dehşete düşüp de kaçacak delik bulamadıkları zaman görecektin!.. 52. (O gün) "Ona iman ettik" derler... Ama bu kadar uzak bir yerden onu nasıl elde edecekler ki?!* 53. Çünkü daha önce onu inkâr ederler ve gaybî konular hakkında uzaktan uzağa atıp tutarlardı. 54. İşte, kendileri ile o arzu ettikleri şeyin arasına böyle böyle set çekildi... Tıpkı daha önce benzerlerine yapıldığı gibi... Çünkü 'kaygı verici bir şüphe' içinde idiler!..

$ -v?. £j j^kü' Uj ji
/'jjÇ-p tİ C^41
o?^ *db* İ^î ls> f|p <*pj*
S?~J
^ j !>* ^»TU^ oj (>4^ ^
J

35_ F^TIR S£JRESİ

/Mekke'de; hicretten önce indirilmiştir. 45 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

. Hamd; gökleri ve yeri yaratan, melekleri ikişer, üçer, dörder kanatlı elçiler kılan Allah'a mahsustur. -O, yaratmada dilediği kadar artırır.- Şüphesiz, Allah her şeye kadirdir. 2. İnsanlara Allah'ın açtığı bir rahmeti tutacak yoktur; O'nun tuttuğunu da O'ndan sonra salıverecek yoktur. O'dur 'mutlak izzet ve hikmet sahibi' (Azız, Hakim). 3. Ey insanlar! Allah'ın üzerinizdeki nimetini düşünün; Allah'tan başka gökten ve yerden sizi rızıklandıran bir yaratıcı var mı? O'ndan başka tanrı yok... O hâlde, nasıl ters yüz ediliyorsunuz?!

Her şeyin 'ayan beyân ortaya çıktığı bu hengâmda, ancak gayba yönelik olarak tahakkuk edebilen 'iman ın devri geçmiştir. Dünya hayatına dönüş fırsatı da verilmeyecektir.

öy*^*sjL*j 1

0

4. Seni yalanlıyorlarsa, senden önce de birtakım peygamberler yalanlanmıştı... İşler yalnızca Allah'a döndürülür. 5. Ey insanlar! Şüphesiz, Allah'ın va'di haktır. Sakın dünya hayatı sizi aldatmasın Allah'(ın affediciliği ve bağışlayıcılığı) ile sakın sizi de aldatmasın bu aldatıcı!* 6. Şüphesiz, şeytan sizin düşmanınızdır; siz de onu düşman edinin. O, taraftarlarını ancak Çılgın Ateş'in sahiplerinden olmaya çağırır. 7. Nankörce inkâr edenlere şiddetli bir azap; iman edip salih amel işleyenlere ise mağfiret ve büyük ecir vardır. 8. Kötü ameli kendisine süslendiği için onu güzel gören kimse, bunun gibi olabilir mi? Allah dilediğini saptırıyor, dilediğini doğru yola getiriyor; öyleyse, bunlara yanarak kendini yiyip bitirme! Onların o ustaca yaptıklarını Allah elbette bilmektedir. 9. Allah O'dur ki; rüzgârlar göndermekte, onlar bulutlan kaldırmakta, Biz de onu ölü bir memlekete sevk edip ölü vaziyetteki toprağı onunla diriltmekteyiz. -Yeniden diriliş de böyledir.-10. Kim izzeti (yani, şan şeref ve gücü) murad ediyorsa (bilsin ki) izzet tamamen Allah'a aittir. Bu talebi içeren güzel sözler, (tann ve velî olarak benimsenen Allah dışındaki varlıklara değil) yalnızca O'na yükselir; onu yükselten de salih ameldir (fiilî duâ). O kötülükleri gizlice tasarlayanlan şiddetli bir azap bekliyor. Kaldı ki, mahvolup gitmeye mahkûmdur bunlann kurduğu tuzak! 11. Allah sizi topraktan, sonra nutfeden yaratmış; sonra da sizi eşler hâline getirmiştir. Hiçbir dişi, O'nun bilgisi olmadan hamile kalmıyor ve yükünü bırakmıyor. Kendisine ömür verilen herhangi bir canlının ömrünün artırılması veya eksiltilmesi mutlaka bir kitapta kayıtlıdır. Bu, Allah için gerçekten kolaydır.

* Çünkü O aynı zamanda; 'hak edeni mutlaka cezalandıran Azız, Kahhâr bir Rab'tır.

iMm tn

A! A jiı-j-Âg' .İI&ohAjLjgy :,j-

A^çLAy A-i ' (jJj l^jyl^ ÂJO.

i^j ' 4<-^ ^4>_ $

< \l V'"\f"-£'V * ^ »>> s yy,/, yOso A^lJail'j»j»j

^li \yfa^\j J |iT^Lid (gj

f|Jy^^ofcj {^=^A^.4$ SJjî

öb^ışALıb'^jjy^j

SAs ı i Ö Kjb <■ ^ A AiA<^ İÂU^4

ŞA^fl)' AU'3 <—*~-«J h p-fr) JjX^- i)ûj'JXJI*J|

lâ LHÛ*J

12. (Allah'ın kudretine dair ilginç bir emaredir: Aynı görünüme sahip) iki su kaynağı[141] bir olmuyor. Biri tatlıdır; susuzluğu keser, içimi kolaydır, diğeri ise tuzludur, acıdır... Her ikisinden de taze et yersiniz ve takınacağınız süs eşyaları çıkartırsınız. (Bir başka âyet olarak) gemilerin denizde suyu yara yara gittiklerini görürsün; böylece Allah'ın lütfunu j ararsınız ve (denizcilik- _£|kf ten kazandıklarınızdan P=| dolayı) belki minnettar |*ifl| kalırsınız. 13. O; geceyi gündüze sokar; gündüzü geceye sokar; Güneş'i ve Ay'ı emrine ram etmiştir; ikisi de aheste aheste belli bir ecele doğru gitmektedir... İşte, Rabbiniz Allah budur; mülk yalnızca O'nundur. O'ndan başka dua ettikleriniz ise hurma çekirdeğinin zarına bile malik değillerdir. 14. Onlara dua etseniz, duanızı işitmezler. Diyelim ki işittiler, size icabet edemezler... Kıyamet Günü de kendilerini Allah'a ortak koşmanızı inkâr edeceklerdir. Hiç kimse, 'her şeyden haberdar' olan (Habîr) gibi haber veremez sana. 15. Ey insanlar! Allah'a muhtaç olan sizlersiniz; sadece O'dur hiçbir şeye ihtiyacı olmayan, 'bizatihi hamde lâyık' (Ganî, Hamîd). 16. İstese, sizi ortadan kaldırıp yeni bir halk getirir. 17. Bu, Allah'a göre hiç de güç değildir. 18. Kendi üzerinde yük bulunan hiç kimse bir başkasının yükünü çekemez. Ağır bir yük altında ezilmiş biri, bir başkasını onu taşımaya çağırsa -akrabası bile olsa- kendisine ondan bir şey yüklenmez. Sen ancak; Rablerinden gayben* korkanları ve namazı dosdoğru kılanları uyarabilirsin. Kendini arındıran da sadece kendi hesabına arındırmış olur... Yalnız Allah'adır çünkü nihaî dönüş!

* O'nu görüp algılayamadığı ve O'ndan başkası kendisini görmediği hâlde.

* '^İÂ^ 1 Alb *ö\y^Şî <Sy-^)*

Ş4^Jı4i^oji4=î*'Sod*

J!0 •

djJ&\j^±JbS aj £i==ü):> JLİİ

/ >* ^ »V* // v/.//
_A-â-Jiâ *dAZj^y*j^s^rra^Îşö^iS^^Lil^jjj

™iiûr

f^yi-^ı^-^ohj (v^==î^' s.AAj^ö!j Uiı

öb ^-bJj *bj[jjy^j* Çjl

b û^b *<3-" V âJJii«

Ş^L^s) l^«Ub v4-*^ V f*-T-^

12. (Allah'ın kudretine dair ilginç bir emaredir: Aynı görünüme sahip) iki su kaynağı[141] bir olmuyor. Biri tatlıdır; susuzluğu keser, içimi kolaydır, diğeri ise tuzludur, acıdır... Her ikisinden de taze et yersiniz ve takınacağınız süs eşyaları çıkartırsınız. (Bir başka âyet olarak) gemilerin denizde suyu yara yara gittiklerini görürsün; böylece Allah'ın lütfunu ararsınız ve (denizcilikten kazandıklarınızdan dolayı) belki minnettar kalırsınız. 13. O; geceyi gündüze sokar; gündüzü geceye sokar; Güneş'i ve Ay'ı emrine ram etmiştir; ikisi de aheste aheste belli bir ecele doğru gitmektedir... İşte, Rabbiniz Allah budur; mülk yalnızca O'nündür. O'ndan başka dua ettikleriniz ise hurma çekirdeğinin zarına bile malik değillerdir. 14. Onlara dua etseniz, duanızı işitmezler. Diyelim ki işittiler, size icabet edemezler... Kıyamet Günü de kendilerini Allah'a ortak koşmanızı inkâr edeceklerdir. Hiç kimse, 'her şeyden haberdar' olan (Habîr) gibi haber veremez sana. 15. Ey insanlar! Allah'a muhtaç olan sizlersiniz; sadece O'dur hiçbir şeye ihtiyacı olmayan, 'bizatihi hamde lâyık' (Ganî, Hamîd). 16. İstese, sizi ortadan kaldırıp yeni bir halk getirir. 17. Bu, Allah'a göre hiç de güç değildir. 18. Kendi üzerinde yük bulunan hiç kimse bir başkasının yükünü çekemez. Ağır bir yük altında ezilmiş biri, bir başkasını onu taşımaya çağırsa -akrabası bile olsa- kendisine ondan bir şey yüklenmez. Sen ancak; Rablerinden gayben* korkanları ve namazı dosdoğru kılanları uyarabilirsin. Kendini arındıran da sadece kendi hesabına arındırmış olur... Yalnız Allah'adır çünkü nihaî dönüş!

* O'nu görüp algılayamadığı ve O'ndan başkası kendisini görmediği hâlde.

^ jdİh

<3 ....

«JLLİÎ

19. Yine, kör ile gören de eşit
olmuyor. 20. Karanlıklarla ay-
dınlık da... 21. Gölgelikle sı-
caklık da... 22. Evet, dirilerle
ölüler de bir olmuyor. Allah
elbette dilediklerine işittiri-
yor; (manen) kabirde olanlara
elbette işittiremezsin. 23. Sen
sadece bir uyarıcısın; 24. şüp-
hesiz, Biz seni gerçekten, ger-
çek bir gaye ile müjdeleyici
ve uyarıcı olarak gönderdik.
Hiçbir toplum yoktur ki, ora-
da bir uyarıcı gelmiş olmasın.
25. Seni yalanlıyorlarsa (bırak
yalanlasınlar!), onlardan ön-
cekiler de yalanlamıştı... Pey-
gamberleri onlara açık deliller,
sahifeler ve aydınlatıcı bir ki-
tap getirmişti. 26. Sonra Ben,
o nankörce inkâr edenleri yakalayıverdim! Nasılmış benim o misli görül-
memiş azabım!.. 27-28. Görmüyor musun ki gökten suyu Allah indirmekte;
Biz de onunla çeşitli renklerde meyveler çıkartmaktayız? Dağların arasında
muhtelif renklerde; bembeyaz, kızıl yollar ve simsiyah sarp kayalıklar oldu-
ğu gibi, insanlardan, hayvanlardan ve davarlardan da böyle çeşit çeşit renk-
te olanlar vardır. Kulları içinde, Allah'a karşı ancak bilginler saygılı olur.
Şüphesiz, Allah 'mutlak izzet sahibi'dir, bağışlayıcıdır (Azîz, Gafur). 29.
Allah'ın kitabını okuyup izleyenler, namazı dosdoğru kılanlar ve kendileri-
ne Bizim nasip ettiğimiz şeylerden gizli-açık infak edenler, elbette, bitmez
tükenmez bir ticaret umabilirler. 30. Allah, yaptıklarının karşılığını eksiksiz
ödeyeceği gibi kendi fazl ü kereminden bunu daha da artıracaktır. O gerçek-
ten bağışlayıcıdır, hiçbir iyiliği karşılıksız bırakmaz (Gafur, Şekûr).

b A-J'ty^A ^-İkyaİ,û>Ül

$Ju^=Jıi^îIı

$ ^İJ]_J ^â, i Ö^JLİ^Çİ

^İİÎfc;<lS^Û>î-' Cx-U-JbjiXS'Â₁4İİİSİJ î^lij

^ $ v_^

f|p ^

L^= jj |y& L>tLı-^»J-«-*j baîyi-ll^j lyjf

^'p^-Uı?_^-^ö^A^yJ*-! |>^*_*jJ^jjj

^wLl_c-AUİ <^3l. f^l

31. Sana vahyettiğimiz kitap, -önündekileri tasdik edici olarak- gerçeğin ta kendisidir. Allah, elbette kullarından haberdardır, onlan görmektedir (Habîr, Basır). 32. Daha sonra Biz, seçtiğimiz kullarımızı (yani peygamber ümmetlerini) ‘kitab’a mirasçı kıldık; içlerinden kimi nefsine zulmetmekte, kimi orta karar, kimi ise Allah’ın izni ile hayırda önde gitmektedir... ki büyük üstünlük budur. 33. Adn Cennetleri... Oraya girerler ve orada altın bilezikler ve inciler takınırlar; oradaki elbiseleri de ipektir. 34. Derler ki: “Allah’a hamdolsun ki gamı-kederi bizden giderdi!.. Bizim Rabbimiz gerçekten hiçbir iyiliği karşılıksız bırakmayan bir bağışlayıcı (Gafur, Şekûr) imiş!” 35. “Kalıcı olduğumuz bu yurda bizleri kendi lütflıyla sokan da O... Artık burada, bize ne yorgunluk dokunur ne de bıkkınlık.” 36. Nankörce inkâr edenlere gelince, onlara da Cehennem ateşi vardır; ne işleri bitirilir -ve ölüp kurtulurlar- ne de çekecekleri azap hafifletilir. Bütün inkâra nankörleri böyle cezalandırırız Biz! 37. Burada; “Ya Rabbi! Bizi çıkar da yaptıklarımızdan bambaşka, salih bir amel işleyelim!” diye bağırışırlar... Biz sizi; ‘ders çıkaracak birinin ders çıkarabileceği kadar’ yaşatmadık mı? Kaldı ki, size uyarıcı da gelmişti!.. Öyleyse tadın (azabı); çünkü zalimlerin yardımcısı yoktur!.. 38. Allah elbette göklerin ve yerin gaybını bilir; O, sinelerin özünü bilir (zihinlerin en derin bölgelerine bile vâkıftır).

: v '"/ysE .i;?
'4î>:
ş} j»
jyüi-lj ü 1 ö/i
<JÜ
/S s*/ S ^ S * ^
«^^4 jLiAl
^ İH-AÂ L-dy I ʒ vy ■» ' o

39. Sizi yeryüzünün şu anki sa-
hipleri kılan O'dur. Artık kim
inkâr ederse, inkârı kendi aley-
hinedir. İnkarcı nankörlerin
nankörce inkân, Rableri katında
sadece hışmı artırır. Evet, hüs-
randan başka bir şeyi ar-
J&y tırmaz inkârcı nankörlerin
nankörce inkân! 40. De ki:
Gelin, şu, Allah'ın ortağı
olduğunu iddia ettiğiniz
şeyleri bir düşünün: Yeryüzünde
ne yaratmışlar gösterin bana!..
Yoksa bunlann göklerde mi or-
taklığı var? Yoksa Biz onlara bir
kitap verdik de onlar bundan bir
delile mi dayanıyorlar? Yoo!.. Bu
zalimler, birbirlerine tamamen
aldatıcı şeyler va'dediyorlar. 41.
(Düzenleri bozulup) zeval bul-
masınlar diye gökleri ve yeri ke-
sinlikle Allah tutmaktadır. Bir de
(Kıyamet Günü O'nun emri ile) * 42
zeval bulmaları kesinleşti mi,
bunları O'ndan başka hiç kimse tutamaz. O, gerçekten Halîm'dir, bağışlayıcıdır.*
42. "Kendilerine bir uyarıcı gelecek olursa, herhangi bir ümmetten kesinlikle daha doğru yolda olacaklarına" dair olanca güçleriyle Allah adına and içmişlerdi... Fakat kendilerine uyarıcı gelince, bu, onların sadece nefretle kaçışlarını artırdı!.. 43. Yani,
yeryüzünde büyüklük taslamalarını ve tuzak kurmalarını... Oysa tuzak dönüp dolaşıp sahibini bulur. Bunlar galiba öncekilerin başına gelen (helak) uygulamalar! ın) dan başka bir şey beklemiyorlar!? Allah'ın uygulamasında değişim bulamazsın. Allah'ın uygulamasında başkalaşma da bulamazsın. 44. Hiç yeryüzünde gezip
dolaşmadılar mı?! (Elbette...) O hâlde kendilerinden öncekilerin akıbetinin nice olduğuna baksalar (bundan ders çıkarsalar) ya! Üstelik onlar kendilerinden daha kuvvetli idi,.. Göklerde ve yerde Allah'ı âciz bırak(ıp elinden kurtulacak hiçbir şey yoktur. O; 'mutlak ilim sahibi'dir, kudretlidir (Alîm, Kadîr).

Nitekim '(iümıhkûrlur kendilerini cezalandırmamı isliyorlar' diye, kurduğu bu muazzam sistem» bazuvcrroez.

M Rt İs II* mâ

pıs:aiig$|

45. Allah; işledikleri hatalar yüzünden insanları anında yakateyıv erecek olsaydı, yeryüzünde tek bir canlı bırakmazdı... Fakat O, onlan adı konulmuş bir ecele kadar ertelemektedir. Ecelleri geldiğinde (gereken yapılır); Allah, elbette kullarını görmektedir.

(^ ö^ı^^i^ijçCj i|

■—^ |*4iic1^ıI*>-Ğ*cj^jy^*

- V- ot Çp |

47* *!rJ*l 0& *$£*

» *S m \

36-VÂSİN SERESİ

{Mekke 'de; hicretten önce indirilmiştir. 83 âyettir}

Bısmıllâhırrahmânirrahîm

öjr^yy ^üiîu j^&j

1. Yâ. Sın. 2. Hikmetli Kurân'a yemin ederim ki; 3-4. şüphesiz. sen (de) dosdoğru bir yol üzere gönderilenlerdensin; 5. o 'mutlak izzet sahibi'nin, o merhametlinin (Azız. Rahim) peyderpey indirdikleri ile... 6. Atalan uyarılmadığı için gafil kalmış bir kavmi uyarasın diye... 7. Gerçek şu ki; bunların çoğu hakkında (azap) söz(ü) tahakkuk etmiştir;* artık iman etmezler. 8. Bunların boynuna çenelerine kadar varan (manevi) zincirler takmışızdır; bu yüzden yukarı kalkıktır o başları!.. 9. Önlerinden bir set, arkalarından bir set çekmiş ve gözlerini perdelemişizdir; bu yüzden göremezler. 10. Bunları uyarsan da uyarmasan da onlar açısından fark etmez; iman etmezler. 11. Sen ancak; bu öğüde uyan ve Rahman'a karşı gaybcn saygılı olanı[142] uyarfr bilirsin. O halde, mağfiretle ve değerli bir nasiple müjdele onu. 12. Ölüleri Biz kesinlikle dirilteceğiz. Önden gönderdiklerini ve geride bıraktıklarım yazmaktayız; Biz her şeyi apaçık bir kütükte saymışızdır.

* Putperestliğe iyice yarılandıkları ve bunu kazanç kapısı ve itibar aracı hâline getirdikleri için,

0

lij jyl Lii

13. Onlara şu şehir halkını lemsi) getir, hani, oraya elçiler gelmişlerdi... 14. Hani, kendilerine iki elçi göndermiştik de onları yalanlamışlardı... Biz de o ikisini bir üçüncü ile desteklemiştik ve “Biz, size gönderilmiş elçileriz” demişlerdi. 15. “Siz de bizim gibi birer insansınız! Rahmanın da bir şey indirdiği yok!.. Tamamen yalan söylüyorsunuz!” dediler. 16. Dediler ki: “Rabbimiz biliyor ki; biz kesinlikle size gönderilmiş elçileriz.” 17. “Bize düşen, açık seçik iletmekten ibarettir.” 18. Dediler ki: “Zaten sizin yüzünüzden uğursuzluğa uğradık. Vazgeçmezseniz, inanm, sizi taşlayacağız ve tarafımızdan size can yakıcı bir azap dokunacak!” 19. Dediler ki: “Uğursuzluğunuz sizinledir. (Uğursuzluk dediğiniz şey) size öğüt verildi diye mi (gerçekleşti)?! Aksine, siz ileri giden bir toplumsunuz da o yüzden gerçekleşti!..” 20. Şehrin ötebaşmdan bir adanı koşarak gelip şöyle dedi: “Ey kavmim! Bu elçilere uyun.” 21. “Doğru yolda gidip de (sizi oraya getirmek için) sizden hiçbir ücret istemeyen kişilere uyun.” 22. “Hem, benim ‘ne’ın var ki beni sonraki gelişmelere açık bir şekilde yaradana kulluk etmeyecekmişim?! Siz de sonunda O’na döndürüleceksiniz.” 23. “Hiç, O’ndan başka birtakım tanrılar edinir miyim ben?! Rahman bana zarar vermek istese, onların şefaati bana kâr etmez; beni kurtaramazlar.” 24. “O takdirde, gerçekten apaçık bir sapma içerisindeyim demektir” 25. “Şüphesiz ben, sizin Rabbıııize iman ettim; gelin bana kulak verin.” 26. (Sonuçta, adamı şehit ettiler; Allah tarafından kendisine:) “Cennet’e gir” denildi... Dedi ki: "Keşke kavmim de bilmiş olsaydı;” 27. “Rabbimin beni neden bağışladığını ve beni, niçin, değer verdiği kimselerden kıldığını.”

. ^ j ^ y f c > V L * J | L - J l ^ J c

o ■ ■ bü-'. (:j) 'J> 'J^=L1i >j'b^1 ^ ^V' -"fi
><_ ^ *_•*»>> f> ^ ı ^ 'V/-Ö
'‘^r1

jl^i11> ^ ^-d'*J ^ öf*L*iİ llijjt
*
,3^-Jjl—■* 4-jjı-AÎ^*_iî\j ^>--1*5 \yj>! L^
ib-bj' ^

28. Kendisinden sonra, kavrninın üzerine gökten bir ordu indirmedik: indirecek de değildik 29. Sadece, bir tek gümbürtü! . Ânında sönüp gittiler. 30. Ey ‘yazık*lar, ‘vahvah’lar! (Neredesiniz?) Gelin şu kullara ki; kendilerine bir peygamber geldiğinde onunla mutlaka eğlenirlerdi!.. 31. Görmediler mı ki, kendilerinden önce nice nesilleri helik etmişiz, artık kendilerine dönemiyorlar; 32. tamamı derdest edilip istisnasız huzurumuza getirilmiş?! 33. Onlar için, ölü toprak bir âyettir; Biz, onu diriltip ondan taneler çıkarmaktayız ve kendileri ondan yemekteler. 34. Yine, orada hurmalıklar ve üzüm bağlan var etmişiz: orada pınarlar fışkırtmışız 35. ki toprak mahsûllerinden ve kendi'el emeklerinden yesinler... Hâlâ şükretmeyecekler mi?! 36. -Her tür eksik ve kusurdan münezzehtir ‘yerin bitirdiklerinden, kendilerinden ve bilmedikleri daha başka şeylerden bütün eşleri yaratan’. 37. Gece de onlar için bir âyettir; gündüzü ondan sıymp çıkarırız da karanlıkta kalıverirler. 38. Güneş kendi yörüngesinde aheste aheste gider. Bu, ‘mutlak izzet ve ilim sahibi’nin (Azız, AHm) takdiridir. 39. Ay için birtakım konaklar belirlemişiz; sonunda (şeklen) eski hurma dalına döner. 40. Ne Ay’a yetişmek Güneş’in kârıdır ne de gece gündüzü geçebilir. Hepsi (kendilerine ait) bir yörüngede yüzerler.

t İT

41. Zürriyeti(nden geldiğiniz atalarınızı (Nuh'un) o tıka basa dolu gemi(sin)e yüklemiş olmamız da onlar için bir âyettir. 42. Kendileri için, binecekleri bunun gibi daha nice şeyler yaratmışız. 43. Dilesek, onları suda boğardık da ne 'îmdat!' diyecekleri biri olurdu ne de kurtarılırlardı. 44. Bizim katımızdan bir rahmet ve bir süreliğine yaşamak başka... 45. Onlara; "Önünüzdeki lerden ve arkanızdakilerden* sakının; belki size merhamet edilir" dendiğinde 46. ve Rablerinin âyetlerinden

dil

^CjU 1 *Xx* £ *JÂJA* l»

H kendilerine bir âyet geldiğinde, mutlaka ondan yüz çevirmişlerdir. 47. Onlara; "Size Allah'ın nasip ettiği şeylerden infak edin" dendiğinde, nankörce inkâr edenler, iman edenler için; "Dilediği takdirde Allah'ın kendi doyuracağı kimseleri biz mi doyuracakmışız?! Siz, açık bir sapma içindesiniz!" dediler. 48. "Doğru söylüyorsanız, ne zamanmış bu tehdit?!" deyip duruyorlar. 49. Oysa (Resul ile) çekişip dururlarken, kendilerini ansızın yakalayıverecek bir tek gümbürtüden başka bir şey beklemiyorlar! 50.0 zaman, ne vasiyet etme ne de ailelerine dönme imkânı bulabilirler. 51-52. Sûr'a üflenir... Bir de bakmışsınız, "Yazıklar olsun bize!.. Kim kaldırdı bizi yatağımızdan?!" diyerek seri ve kısa adımlarla kabirlerinden Rablerine gidiyorlar... Rahman'm va'dettiği ve peygamberlerin doğru söylediği, budur işte!.. 53. Sadece, bir tek gümbürtü... Bir de bakmışsınız, tamamı derdest edilip huzurumuza getirilmiş!.. 54. Bugün hiç kimseye haksızlık edilmez; siz de kendi yaptıklarınızdan başkasıyla cezalandırılmazsınız.

Yani, ileride yapacak olduğunuz ve geçmişte yapmış olduğunuz şeyler konusunda Allah'tan sakının.

ÜJjîİ
ş ><K
ojfcU;
»llllíçA2*U|
i ö j # a %

LİiXy^\xjt;

[y
\yuLİ&rrJ&K -«1 lal

55. Şüphesiz bugün. Cennet sahiplen zevkli bir meşgale içinde eğlenmektedir. 56. (Cennette verilen) eşleri ile birlikte yaslanmışlardır gölgeliklerde koltuklara. 57. Birtakım meyvelenn yanı sıra, istedikleri her şeyi elde etmektedirler orada. 58. Merhametli Rableri tarafından verilen bir hükümle tam bir selâmet içindedirler. 59. Bu arada (mücrimlere şöyle denmiştir:) Aynim bugün, ey mücrimler! 60. Ey Adem'in oğullan! Ben size and vermemiş miydim; şeytana tapmayın: şüphesiz o sizin apaçık düşmanmızdır, diye; 61. Bana kulluk edin; bu dosdoğru bir yoldur, diye... 62. Gerçek şu ki; o, içinizden birçok nesilleri saptırdı. Akletmiyor muydunuz hiç?! 63. İşte, size va'dedilen Cehennem! 64. (Dün; dünyada iken) inkâr edip durduğunuz için girin bugün buraya!.. 65. O gün, ağızlannı mühürleriz; Bizimle elleri konuşur ve işledikleri şeylere ayaklan şahitlik eder. 66. Dileseydik, gözlerini tamamen kör ederdik; o yola yanşırlardı, ama nasıl görsünler! 67. Dileseydik, onların şeklini olduklan yerde değiştirirdik; ne ileri gidebilirlerdi ne de geri dönebilirlerdi. 68. Biz kime uzun ömür veriyorsak, onun yaratılışını tersine çeviriyoruz. Hâlâ akletmeyecekler mi? 69. Biz ona şiir öğretmedik... Zaten bu, onun kân değildir; o, sadece bir öğüttür; apaçık bir Kur'ân'dır. 70. Ta ki, o, (manen) diri olanları uyarsın ve böylece inkâra nankörler hakkında o (azap) söz(ü) tahakkuk etmiş olsun... (Kimsenin Allah'a karşı bir mazereti kalmasın.)

^<rtnb 1 ili

0 İZ

j-p < 3 ^ J A J 3 İS \js

fiilili f|P

o6H 'j ^

71. Görmediler mi ki; Biz kendi ‘eklerimizin ürünü olarak kendileri için ehlî birtakım hayvanlar yaratmışız da onları kolayca zaptedebiliyorlar? 72. Ayrıca, onları kendilerine râm eylemişiz; bir kısmını binek olarak kullanmakta, bir kısmını da yemekteler. 73. Onlarda kendileri için daha nice faydalar; özellikle, içecekler var. Hâlâ şükretmeyecekler mi? 74. Kendilerine yardım etsinler diye Allah’tan başka birtakım tanrılar edinmişler.
75. Oysa onlara yardım edemezler. Asıl, kendileri onlar için ‘emre hazır askerler’dir.
76. Söyledikleri seni üzmesin. Biz onlann gizlediklerini de açıkladıklarım da gerçekten bilmekteyiz! 77. İnsan; Bizim kendisini nutfeden yarattığımızı görmedi mi ki, birdenbire apaçık bir hasım kesildi?! 78. Kendi (yoktan) yaratılışını unutarak; “Şu çürüyüp un ufak olmuş kemikleri kim diriltebilir?!” diye Bize temsil getirmeye kalktı! 79. De ki: Onları; ilk defa kim yarattıysa, O diriltecek! O, ‘her türlü yaratabilir’, ‘mutlak ilim sahibi’dir (Hallâk, ‘Alîm). 80. Nitekim O, yemyeşil ağaçtan* size ateş çıkartmakta; siz de onunla tutuşturuvermektesiniz. 81. Gökleri ve yeri yaratan, hiç, o (insa)nların benzerini[143] yaratamaz olur mu?! Elbette... 0, ‘her türlü yaratabilir’, ‘mutlak ilim sahibi’dir (Hallâk, ‘Alîm). 82. O, bir şey murad ettiği zaman, emri ona “Ol!” demekten ibarettir; anında olmaya başlar. 83. Her tür eksik ve kusurdan münezzehtir ‘her şeyin hükümranlığını elinde tutan’ ki, sonunda siz de O’na döndürüleceksiniz...

* Yani, Merh ve Afâr... Bu iki ağaçtan, misvak gibi iki dal koparılıp birbirine sürtülünce ateş çıkardı. Hızla tutuşan ince bir ağaç olan Merh bu iki dalın işlem sırasında üstte olanı, Afâr ise altta olanıdır.

ın

37- SÂFFÂT SÛRESİ

{Mekke 'de; hicretten önce indirilmiştir. 182 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Sıra sıra dizilenlere, 2. zorla sürenlere, 3. mesaj iletenlere yemin ederim ki; 4, tanrınız tektir sizin: 5. Göklerin, yerin ve ikisi arasında ne varsa hepsinin Rabbi; doğuların Rabbi... 6. Şüphesiz Biz en yalan göğü bir süsle; yıldızlarla süsledik. 7. Ve onu bütün inatçı ‘şeytanlardan koruduk. 8. Artık Mele-i Âlâ’yı* dinleyemezler; dört bir yandan ateş altındadırlar; 9. kovulup dururlar; daimî bir azap içindedirler. 10, Ancak, bir şeyler kapan olursa, onun peşi- ı ne de derhâl delici bir alev ığfc topu düşer. 11.0 hâlde, sor P=P| onlara bakalım; kendilerinin yaratılışı mı daha zor yoksa (ilk) yarattığımız kimseler[144] mi? Şüphesiz (kendilerini bir anne babadan yaratmamıza karşılık) onları sağlamca yapışan bir çamurdan yaratmıştık. 12. Ama, sen (çamurdan insan yaratılmasına) hayranlık duyarken, onlar alay ediyorlar! 13. Kendilerine öğüt verildiğinde kulak asmıyorlar. 14. Bir mucize gördüklerinde, onunla dalga geçiyorlar. 15. Ve şöyle diyorlar: “Bu, apaçık bir büyüden başka bir şey değil!” 16. “Şimdi Biz, toprağa karışıp çürümüş kemiğe dönüştükten sonra tekrar mı diriltileeekmişiz?!” 17. “Peki ya (toprağa karışan) ilk atalarımız?!” 18. De ki: Evet... Hem de hor ve hakir olarak... 19. Bu, tek bir sert buyruğa bakar... Birden, bakışmaya başlarlar!.. 20. Ve derler ki: “Eyvah (yazıklar olsun) bize! Yargılanma günü bu!..” 21. Evet, yalanlayıp durduğunuz ayırdetme günüdür bu! 22-23. Zulmedenleri ve ‘eş’lerini (yani, inanç kardeşlerini) -Allah’tan başka- taptıkları ile birlikte bir araya getirin ve Cehennem’in yolunu gösterin onlara! 24. Durdurun onları; çünkü sorulacak kendilerine: —►

< >. ♦> t-

* Yüce Allah’la, en üst düzey meleklerin evrenle ilgili sorunları tartıştıkları, emirlerin verilip alındığı sembolik meclis.

ili

Sili jöjJfUj *0* İJİTJJ

0 |»li*öjjp»*iSjİ*0*1alilÇcJI fn|

25. Sizin ‘ne’niz var ki yardımlaş-
mıyorsunuz?! 26. Hayır!.. Bugün
tamamen teslim bayrağını çek-
mişlerdir. 27. Birbirlerine dönerek
sorarlar 28. ve (güçsüz görülenler
liderlerine) derler ki: “Şüphesiz,
siz suret-i haktan görünüp bizi
kandırırdınız!” 29. Onlar da derler
ki: “Yoo!.. Siz kendiniz mümin
olmadınız!” 30. “Sizin üzerinizde
bizim bir otoritemiz yoktu; aksine
siz azgın bir topluluk idiniz!” 31.
“Bu yüzden de Rabbimizin halikı-
mızdaki (azap) sözü tahakkuk etti.
Artık, (çaresiz) tadacağız!” 32.
“Şüphesiz sizi biz azdırdık; ama
biz de azgındık.”* 33. Hâsılı; o
gün azapta ortaktırlar. 34. İşte Biz,
mücrimlere mutlaka böyle yapa-
rız. 35. Çünkü onlara; “Allah’tan
başka tanrı yoktur” dendiğinde, büyüklük taslarlar 36. ve şöyle derlerdi; “Cinli bir
şair için mi tanrılarımızı terk edeceğiz?!” 37. Hayır!.. O; gerçeği getirmiştir ve pey-
gamberleri tasdik etmektedir. 38.0 can yakıcı azabı mutlaka tadacaksınız! 39. Kendi
yapıp durduklarınızdan başkasının karşılığını almıyorsunuz! 40. Allah’ın (ihlâslan
sayesinde) kurtarılan kulları müstesna... 41. Bunlar için malum bir nasip vardır; 42.
meyveler... Ayrıca, kendilerine büyük değer verilir; 43. Nimet dolu cennetlerde; 44.
tahtlar üzerinde, karşılıklı olarak... 45. Kaynağından doldurulmuş bir kadehle pervane
olunmaktadır etraflarında... 46. (Öyle bir kaynak ki) berraktır, içenlere sadece zevk
verir; 47. ne sersemletir ne de sarhoş eder. 48. Eşlerinden başkasına bakmayan ahu
gözlü dilberler vardır yanlarında; 49. gün yüzü görmemiş bir yumurta kadar beyaz...
50. İşte bu vaziyette iken, birbirlerine dönüp soruşurlar. 51. İçlerinden söz sahibi
biri der ki: “Benim bir (inkârcı) dostum vardı;”

♦ Yani, o zaman gerçekten öyle inanıyorduk; sizi kandırmaya çalışmıyorduk.

li *.\ £ f^l Ü'İJL^aÜM^ (iC *1(jyî

öjUiiİ^ J*5'506^a2

tj*j* f^|OJÛAİ c> Jİ5 j. -41

ûj~**J<j**I^Iû-^vas^lôî.C^4

â^->ti ^ ^f^l öjb*ljdlJj*jdi\âifeJiJ

e^—>s-İJ _$J 1 U}^Ûlâll L^İİlacsf-lS^^^ ^Ş^

oty ^ ^ U*bk f^I

LÂy^jP îÛŞ^*^^

VV ^ \'> -' '' '\'/ ' */fr^t-' -.il
|vp <L£;'JC~J^'4^A2P <jDlk-Jİ^^=^lâ>U ^p Op^"^

f|p

52. “Şöyle derdi: Yoksa, sen de mi (ba’sı) tasdik edenlerdensin?" 53. “Biz, ölüp toprağa ve (çürümüş) kemiğe dönüştükten sonra gerçekten cezalandırılacakmışız hâ?” 54. “Şu anda hâli nicedir, muttali olan var mı içinizde?” 55. Daha sonra kendisi muttali olur ve onu Cehennem’in ortasında görür. 56. (Ve ona) şöyle der: “Vallahi, neredeyse beni de düşürecektin (oraya)!” 57. “Rabbimin nimeti olmasaydı, ben de yaka paça derdest edilip oraya atılanlardan olacaktım!” 58. (Sonra Cennet’teki arkadaşlarına dönerek) “Biz bir daha ölmeyeceğiz, değil mi?” 59. “İlk ölümümüz müstesna... Azaba da uğramayacağız?” 60. Büyük başarı şüphesiz budur. 61. Bunun gibisi için çalışsın çalışanlar! 62. Şimdi, ziyafet olarak bu mu daha iyidir, yoksa zakkum ağacı mı? 63. Biz, onu şüphesiz, zalimler için fitne kıldık. 64. O, Cehennem’in dibinde çıkan öyle bir ağaçtır 65. ki şeytan başı gibidir tomurcukları!.. 66. İşte, bundan yiyecekler ve karınlanın onunla dolduracaklar. 67. Onlara, bunun üzerine bir de pis kokulu bir kaynar su vardır. 68. Sonra, nihai dönüşleri de cayır cayır yanan Ateş’tir. 69. Çünkü atalarını yanlış yolda bulmuşlardı; 70. fakat yine de onların izinden koşturuyorlardı! 71. Aslında, kendilerinden önce gelip geçenlerin çoğu da yanlış yoldaydı... 72. Aslında, Biz onlara uyarıcılar göndermiştik. 73. Ama bak; uyanl(ıp da kulak asmayjanların akıbeti nice oldu!.. 74. Allah’ın (ihlâsları sayesinde) kurtarılan kulları müstesna. 75. Gerçek şu ki; Nuh Bize seslenmişti... Biz de gerçekten güzel icabet ederiz! 76. Nitekim onu ve ehlini o büyük sıkıntıdan kurtardık.

f|p (i^^*'^ <jc*jdı iTjiS

0 >j^ '"«i sJiL^â <jy^k^^Csi;£S ^

^İİL-® $ <jpUi

l» jjjJ^jt J li f^| f^r| jul! L

»ydUfejb£]\yt\'jSlâ f|pj Ö^LJÖ\Zj^J^4Si\jf^|

^ i? ->i;ti f^^-ç^uld(j

üî^*^ı>J(J Çtr^T^tbi) (İİİV*^ Q\J} ÜJ

Jlîv«15j»^LaJiâ>^ J!D)İ5>ÎÎ.

^ İİİAJ*2^<>Î<U! La(J-JİS^OJIL

77. Sadece onun neslini kalıcı hâle getirdik. 78. Sonrakiler arasında güzelce yâd edilmesini sağladık: 79. Herkesçe selâmlanmaktadır şimdi Nûh! 80. İhsan üzere hareket edenleri işte böyle mükâfatlandırırız Biz. 81. O, gerçekten mümin kullanmızdandı. 82. Diğerlerini ise suda boğduk!.. 83. Şüphesiz, İbrahim de onun taraftarlanndandı. 84. Hani, Rabbine arı duru bir kalp ile gelmişti. 85. Hani, babasına ve kavmine demişti ki: “Siz neye tapıyorsunuz?!” 86. “Gerçeği ters yüz ederek Allah’tan başka tanrılar mı murad ediyorsunuz?!” 87. “Peki, Âlemlerin Rabbi hakkındaki kanaatiniz nedir?” (Böyle yüce, eşsiz bir ‘varlık’a inanmak istemez misiniz?) 88. Derken, yıldızlara bir bakış baktı; 89. “Ben (yann) kesin hastayım!” dedi. 90. Onlar da arkalannı dönüp gittiler. 91. (Ertesi gün) tanrılaştırdıkları put)lannın yanına gelip şöyle dedi: “Yesenize!” 92. “Neniz var ki, konuşmuyorsunuz?!” 93. Nihayet, üzerlerine yürüdü ve (en büyükleri hariç tamamını) kırdı güçlü sağ eliyle... 94. Bunun üzerine, koşarak ona yöneldiler... 95. Dedi ki: “Kendi yonttuğunuz şeylere mi tapıyorsunuz?!” 96. “Sizi de, yaptıklarınızı da Allah yaratmışken...” 97. Dediler: “Haydi, şunun için bir bina yapın da onu cayır cayır yanan ateşe atın.” 98. Ona tuzak kurmak istemişlerdi... Ama asıl altta kalanları kendileri kıldık. (Ateş’ten sağ salim kurtuldu ve) 99. Dedi ki: “Ben Rabbime gidiyorum; O bana yakında doğru yolu gösterecektir.” 100. “Ya Rabbi! Bana salihlerden (olacak bir evlat) ihsan et.” 101. (diye yakarınca) Biz de onu ağırbaşlı bir oğulla müjdeledik. 102. Oğlu, kendisi ile birlikte koşturma çağma gelince, “Yavrum! Ben, rüyamda kendimi seni boğazlarken görüyorum. Bir düşün bakalım, ne diyeceksin?” dedi. “Babacığım!” dedi; “sana ne emrediliyorsa, yap. Allah’ın izniyle, beni sabredenlerden bulacaksın.”

103. -Her ikisi de teslimiyet gösterip- onu şakağı üzerine yatırınca. 104. kendisine şöyle seslendik: “İbrahim!” 105. “Sen rüyanı doğruladın. Biz, ihsan üzere hareket edenleri (şiddetli ve kerih durumlardan) işte böyle (kurtarır; böyle) mükâfatlandırırız.” 106. “Şüphesiz, bu, apaçık bir imtihandı.” 107. Ve büyük bir kurbanlık fidye vererek onu kurtardık. 108. Sonrakiler arasında güzelce yâd edilmesini sağladık: 109. Selâm olsun İbrahim’e!.. 110. İhsan üzere hareket edenleri böyle mükâfatlandırırız işte. 111. O, gerçekten mümin kullanmızdandı. 112. Onu, -salih bir peygamber olacak- İshak’la da müjdeledik. 113. Ona ve İshak’a bereket verdik; ikisinin soyundan ihsan üzere hareket edenler de var, açıkça kendisine zulmedenler de... 114. Gerçek şu ki; Biz, Musa ve Harun’a da lütufta bulunduk. 115. İkisini kavimleri ile birlikte o büyük sıkıntıdan kurtardık. 116. Onlara yardım ettik de galip gelenler onlar oldu. 117. Her ikisine de o açık seçik kitabı verdik. 118. Ve ikisini de doğru yola getirdik... 119. Sonrakiler arasında güzelce yâd edilmelerini sağladık: 120. Selâm olsun Musa’ya da Harun’a da!.. 121. Biz, ihsan üzere hareket edenleri işte böyle mükâfatlandırırız. 122. İkisi de gerçekten mümin kullarımızdandı. 123. Şüphesiz, İlyas da peygamberlerdendi. 124. Hani, kavmine demişti ki: “Hâlâ, sakınmayacak mısınız?” 125-126. “Suret verenlerin en güzelini -yani, sizin ve ilk atalarınızın Rabbi olan Allah’ı- bırakıp da Baal’e mi tapıyorsunuz?!”

'jitâ s\0

uM İİ5"" fvp |VA|

fw| ûJLlilî

öjÂü'if JlSi)

0

127. Fakat onu yalanladılar... Bu sebeple, yaka paça derdest edilip getirildiler! 128< Allah'ın (ihlâslan sayesinde) kurtanlan kullan müstesna. 129. Sonrakiler arasında güzelce yâd edilmesini sağladık. 130. Selâm olsun İlyas'lara! 131. İhsan üzere hareket edenleri böyle mükâfatlandınnz işte. 132. O, gerçekten mümin kullarımızdandı. 133. Şüphesiz, Lût da i peygamberlerdendi. 134. ® Hani, onu ve bütün ehlini kurtarmıştık 135. -geridekiler arasında kalan bir bayan müstesna-; 136. sonra diğerlerini yerle bir etmiştik. 137. Doğrusu, siz (ey Mekkeliler! Ticaret amacı ile Suriye'ye giderken) onlara uğramaktasınız; sabahleyin 138. ve geceleyin... Hâlâ, aklınızı başınıza almayacak mısınız? 139. Şüphesiz, Yunus da peygamberlerdendi. 140. Hani, o tıka basa dolu gemiyle kaçmıştı kaçak bir köle gibi... 141. Kur'a çekmişti de kaybedenlerden olmuştu. 142. Kendi kendini kınayıp dururken, balık kendisini yutmuştu. 143. (Allah'ın af ve mağfiret sahibi olduğunu bilen) tenzih ve takdisçilerden olmasaydı, 144. tekrar diriltilecekleri güne kadar onun kamında kalacaktı!.. 145. Nihayet onu, bitkin bir hâlde çıplak bir yere attık. 146. Ve üzerinde (gölge etsin diye) geniş yapraklı bir bitki bitirdik... 147. Onu yüz bin -veya daha fazla sayıda- insana elçi gönderdik. 148. Nihayet, ona iman ettiler. Biz de onları bir süreye kadar yaşattık. 149. Şunlara sor bakalım; kız çocukları Rabbinin de, oğlanlar onlann, öyle mi?!* 150. Yoksa, Biz, melekleri onlann tanıklığında mı dişi yaratmışız?! 151. Bakınız; kesinlikle gerçekleri ters yüz ederek söylüyorlar; 152. "Allah'ın kızı / oğlu var." diye... Oysa, kesinlikle yalancılar!.. 153. Kız çocuklarını oğlanlara tercih etmiş ha?!

* Melekleri Allah'a isnât ederken, onları ne diye o beğenmedikleri kızlar gibi düşünüyorlar?!

' tiilslSliS- İOT

lâ İyi!

-Ajıly I^cİiGÇJB-

154. (Bilgi-belge nâmına) 'ne'niz var; nasıl böyle bir hüküm verebiliyorsunuz?! 155. Hâlâ, düşünüp ders çıkarmayacak mısınız? 156. Yoksa sizin apaçık bir güçlü kanıtınız mı var? 157. Doğru söylüyorsanız. getirin kitabınızı! 158. O'nunla görünmez varlıklar arasında bir nesep ilişkisidir uydurmuş gidiyorlar! Oysa gerçek şu ki; görünmez varlıklar da onların yaka paça derdest edileceklerini biliyor! 159. Allah, bunların nitelendirdiklerinden münezzehtir. 160. -Allah'ın, (ihlâslan sayesinde) kurtardığı kullarının O'na dair mecazî nitelendirmeleri) müstesna.- 161. Çünkü ne siz ne de Allah'tan başka taptıklarınız, 162. evet sizler, hiç kimseyi saptıramazsınız!.. 163. Tabiî, Cehennem'e girecek olanlar müstesna. 164. (Bu gizli varlıklar derler ki:) "Bizim her birimizin belli bir yeri vardır." 165. "Şüphesiz, biz de sıra sıra diziliyizdir." 166. "Şüphesiz, biz de (O'nu her tür eksiklikten) tenzih ve takdis etmekteyizdir." 167-169. (Müşrikler;) "Bize de evvelkiler gibi bir mesaj gelmiş olsaydı, biz de herhâlde Allah'ın, (ihlâslan sayesinde) kurtardığı kullarından olurduk." deyip duruyorlardı... 170. Şimdi ise onu inkâr ediyorlar... Ama yakında görecekler! 171. Gerçek şu ki; peygamber olarak gönderilen kullanmız hakkında sözümüz önceden verilmiştir: 172. Muzaffer olacaklar, kesinlikle kendileridir; 173. galip gelecekler, mutlaka Bizim ordumuzdur. 174. (Resulüm!) Şimdilik onlardan yüz çevir. 175. Gözetle onları... Yakında görecekler!.. 176. Bizim azabımızın hemen gelmesini mi istiyorlar?! 177. O, yurtlarına bir iner (ve helâk şartlan gerçekleşirse, uyanl(dıkları hâlde kulak asmay)anların sabahları çok kötü olur! 178. Evet, şimdilik bunlardan uzak dur 179. ve gözetle onları... Yakında görecekler!.. 180. Senin o 'mutlak izzet sahibi' Rabbin, bunların yakıştırdıklarından münezzehtir. 181. Selâm olsun O'nun peygamberlerine! 182. Hamdolsun Âlemlerin Rabbi Allah'a!

38- SÂD SÛRESİ

{Mekke 'de; hicretten önce indirilmiştir. 88 âyettir.}

!>■>

$ y ^ ^L> Cf#l

(p v-r**1^*' »yy«•Jltilk*

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Sâd. 'Zikir'li* Kur'ân'a yemin olsun. 2. Asıl, nankörce inkâr edenlerdir gurur ve muhalefet içinde olanlar (ona iman edenler değil)!.. 3. Kendilerinden önce nice nesilleri helâk ettik... Çığırıştılar! Ama kurtulma vakti değildi... (O vakit, çoktan geçmişti!) 4. Kendi içlerinden bir uyarıcının gelmesine şaştılar ve şöyle dediler nankörce inkâr edenleri: "Bu (Muhammed), yalancı bir büyücüdür!" 5. "Ne! Tanrıları bir tek tanrı mı yapmış?! Bu, gerçekten şaşılacak bir şey!" 6. İleri gelenleri de harekete geçip (dediler ki); "Tanrılarınızda direnip yürüyün!.. Sizden istenen sadece bu!" 7. "Biz bunu son din (olan Hıristiyanlıkla bile işitmedik! Bu, tamamen uydurmadır!" 8. "(İlahî) mesaj aramızdan ona mı indirilmiş (bizler dururken)?!" Aslında, Benim mesajımdan yana şüphededirler! Ama, henüz tatmadılar Benim azabımı! 9. Yoksa senin 'hibe ettikçe eden' 'mutlak izzet sahibi' (Vehhâb, Aziz) Rabbinin rahmet hâzineleri onların yanında mı? 10. Yoksa göklerin, yerin ve bu ikisi arasında ne varsa hepsinin mülkiyeti onlara mı ait?! Öyleyse, yükselsinler araçlarla! 11. Sadece, uyumsuz birliklerden oluşturulmuş, yenilmeye mahkûm derme çatma bir ordu!.. 12. Kendilerinden önce Nuh kavmi, Âd ve kazıklı fıravun(lar)" da yalanlamıştı. 13. Semud, Lût kavmi ve Eyke halkı da... Bunlar da uyumsuz birliklerdi... 14. Hepsi peygamberleri yalanladı ve sonunda gerçekleşti Benim azabım! 15. İşte şunlar da asla dönüşü olmayan tek bir gümbürtü bekliyorlar! 16. Nitekim "Ya Rabbi! Bizim payımıza düşeni şu yargılanma gününden önce veriver!" dediler.

* Zikr; öğüt, bahis, şan şeref anlamlarına geldiği için, kelimeyi aynen bırakmayı tercih ettik.

** Bkz. Fecr: 10'un dipnotu.

17. Sen bunların söyledikle-
rine sabret ve güçlü kulumuz
Davud'u yad et; o, daima Allah'a
yönelirdi. 18. Akşamleyin l
ve kuşluk vakti kendisiyle
birlikte tenzih ve takdis
etsinler diye dağlan râm
etmiştik. 19. Etrafında toplanan
kuşlan da... Hepsi ona yönelirdi.
20. Hükümranlığını pekiştirmiş
ve kendisine hakimane yönet-
me ve anlaşmazlıkları giderme
kabiliyeti vermiştik. 21. Peki, o
dâvacıların haberi sana gelmiş
miydi? Hani, saray ma- j
bedine tırmanmışlardı...
22. Hani, Davud'un yanı- |||gj
na girmişlerdi de o ken- Wu.
dilerinden ürkmüştü...
Demişlerdi ki: "Korkma! Biz
birbirinin hakkına tecavüz eden
iki davacıyız. Aramızda âdilâne
hükmet; haksızlık etme ve bize
dosdoğru yolu göster." 23. "Şimdi; bu benim kardeşimdir; kendisinin doksan dokuz koyunu, benimse bir tek koyunum var. Ama 'Onu da bana ver!' dedi ve beni altedip istediğini zorla aldı." 24. (Davud) dedi ki: "Senin koyununu kendi korunlarına katmayı istemekle sana zulmetmiş! Doğrusu, bir arada yaşayanların çoğu birbirinin hakkına tecavüz eder. Ancak iman edip salih amel işleyenler müstesna; ama onlar da pek azdır." Bununla birlikte, Davud (bu mizansenle, asıl) kendisini imtihan ettiğimizi anladı ve derhâl Rabbinden mağfiret diledi; rükûa kapanarak Allah'a yöneldi. 25. Biz de o yaptığını kendisine bağışladık; şüphesiz kendisi için, nezdimizde ayrı bir yakınlık ve güzel bir âkıbet vardır. 26. (Dedik ki:) "Ey Davud! Seni bu topraklarda halife kıldık (giden hükümdarların yerine sen hükmediyorsun artık); o hâlde insanlar arasında âdilâne hükmet, arzu ve ihtirasına uyma; çünkü bu seni Allah'ın yolundan saptırır. Allah'ın yolundan sapanlara da şüphesiz şiddetli bir azap vardır hesap verme gününü unuttuklarından dolayı!"

öJjb£$^Â
'M $ gk\
\)Jfi 'i^S\ ^ ^lK $ 0^\Li\^j
<-A^ $ı0 ^£j
g^5^1 i C-l L^o ^ ^lUl.
S-> btj jy^C^Â 4İİ LJÎJJIJ ^İÜ
^e/iöb^il
o$C% 4İ^<&S^\5\J£\J£ 0
öy^fi Ü$>'ûj^İ' ıS^ O^^{1}lilLj*;® d£)^J\ğğjSj

İİ3 jjüj

üi4> i

^»///» 'M"*}' yp 'il* <->\ Jtf-J'

27. Biz; göğü, yeri ve bu ikisi arasmdakileri boşuna yaratmadık. Bu, nankörce inkâr edenlerin zannıdır. Ama Ateş'e girdiklerinde hâlleri haraptır nankörce inkâr edenlerin!.. 28. Yoksa Biz, iman edip salih amel işleyenleri yeryüzünde bozuculuk edenlerle bir mi tutacakmışız?! Müttakîleri günahkârlarla bir mi tutacakmışız yoksa?! 29. (Bu) mübarek bir kitap(tır); onu sana indirmekteyiz ki âyetleri üzerinde derin derin düşünsünler ve vicdan sahipleri düşünüp ders çıkarsın... 30. Davud'a Süleyman'ı da hibe etmiştik; ne güzel kuldu o!.. Daima Allah'a yönelirdi. 31. Hani, bir akşam üzeri o muhteşem duruşlu yarış atlan kendisinin önünde resm-i geçit yapmıştı 32. da; "Bu serveti, sırf Rabbimi bana hatırlattığı için seviyorum."[145] demişti. Nihayet (güneş) tamamen gözden kaybolunca; 33. "Onları bana tekrar getirin." (deyip) bacaklarını ve boyunlarını okşamaya başlamıştı... 34. Gerçek şu ki; Biz Süleyman'ı denemiş ve tahtının üzerine bir ceset bırakmıştık... Sonra tekrar (Bize) döndü. 35. Dedi ki: "Ya Rabbi! Beni bağışla ve bana öyle bir hükümranlık ver ki benden sonra hiç kimseye nasip olmasın. Şüphesiz Şensin, hibe ettikçe eden (Vehhâb)." 36. Biz de emriyle istediği yere aheste aheste giden rüzgârı kendisine ram ettik. 37. İnşaat ustası ve dalgıç bütün 'şeytan'lan... 38. Ve zincire vurulmuş diğerlerini (yani, angaryacı, cenkçi, cenk arabacısı ve süvarileri)... 39. "Bu bizim 'ver'gimizdir; artık ister hesapsızca ver, ister tut (diyerek...)" 40. Doğrusu, katımızda onun için bir yakınlık ve güzel bir sonuç vardır. 41. Kulumuz Eyyub'u da yad et. Hani, "Şeytan bana gerçekten yorgunluk ve eziyet verdi" diye Rabbine seslenmişti. 42. "Ayağını yere vur... İşte yıkanılacak ve içilecek bir soğuk su." —»

"f

SÂDSl'iRFSl tot

43. (dedik) ve taralımızdan bir rahmet -\ icdan sahipleri için de bir ibret- olmak üzere hem ailesini hem de onların bir mislini kendisine hibe ettik. 44. “Eline bir demet sap alıp (eşine) onunla vur da yeminini bozmuş olma.” (dedik.) Onu gerçekten sabırlı bulmuştuk. Ne iyi kuldu ^ o! Daima Allah'a yönelirdi. 45. Güçlü ve basiretli kullarımız İbrahim, İshak ve Yakub'u da yad et. 46. Biz onları samimiyetle o (Ahiret) yurdu(nu) düşünen kimseler kılmıştık. 47. Şüphesiz onlar Bizim katımızda seçkin, hayırlı kimselerdendir. 48. İsmail’i, Elyesâ’yı ve Zülkifl’i de yad et; hepsi de hayırlı kimselerdendir. 49. Bu bir öğüttür; şüphesiz müttakîler için güzel bir sonuç vardır: 50. Kapıları kendileri için ardına kadar açılmış Adn Cennetleri... 51. Orada keyifle arkalarına yaslanmış vaziyette her türlü meyve ve içeceği isteyebiEnektedirler. 52. Yanlarında, eşlerinden başkasına bakmayan yaşıt dilberler olduğu hâlde... 53. Yargılanma günü için size va’dedilen işte budur. 54. Şüphesiz bu Bizim nasip ettiğimiz öyle bir şeydir ki, bitmek tükenmek söz konusu değildir onun için. 55. İşte böyle... Azgınlar için ise en kötü sonuç mevzuubahistir: 56. Dibini boylayacakları Cehennem... Ne kötü yatak! 57. İşte, kaynar ve pis kokulu bir su!.. Tadsınlar bakalım. 58. Buna benzer daha başka azaplar... 59. (Kendi aralarında çekişirler) “İşte, sizinle eylem birliği yapan bir kalabalık!.. ‘Merhaba!’ yok bunlara; mecbur, ateşi boylayacaklar!” 60. Derler ki: “Hayır! Asıl size ‘Merhaba!’ yok. Bizi buraya siz sürdünüz! Ne kötü bir durakmış burası!” 61. Derler ki: “Ya Rabbi! Bizi buraya kim sürdüyse onun Ateş’teki azabını katmerli hâle getir.”

^ "5

>Jlİ0_5_U^L»ljlfc JCcj ^

dSb'j-^0 i^öt^ ^t[0 ^ıliı

y£j3 Sjida

O

Çİ j^ı>yyi\jajbUpJLâ^l^l^îls

SÂD SÜRESİ

ÛCİjıg

62. Yine, derler ki: “Bizim kötülerden saydığımız birtakım adamlar vardı; onlan niye (burada) görmüyoruz?” 63. “Onlarla boşu boşuna mı dalga geçmişiz?! Yoksa (buradalar da) gözlerimiz mi kaydı onlardan?!” 64. Ateş’tekilerin işbu çekişmesi mutlaka gerçekleşecektir! .. 65. De ki: Ben sadece bir uyarıcıyım. ‘Ezici güce sahip’ ‘tek’ (Vâhid, Kahhâr) Allah’tan başka tanrı yoktur. 66.0; göklerin, yerin ve ikisi arasmda ne varsa hepsinin Rabbidir; ‘mutlak izzet sahibi’dir, bağışlayıcıdır (Azîz, Gafur). 67. De ki: Bu, muazzam bir mesajdır. 68. Siz ise ondan yüz çevirmektesiniz! 69. Mele-i Âlâ’nın (İblîs’in

û^elsli **<3 İS I^CJÛÎÎ**

Âdem’e niçin secde edip etmediği vb. konular çerçevesindeki) tartışmaları hakkında kendiliğimden (kesin ve etraflı) bir bilgi elde etmem mümkün değildir. 70. Bana sadece vahyolunur; ben apaçık bir uyarıcıdan başka bir şey değilim. 71. Hani, senin Rabbin meleklere demişti ki: “Ben çamurdan bir insan yaratmaktayım.” 72. “Onu ‘düzen’leyip ‘ruh’umdan kendisine üflediğimde derhâl ona secde edin.” 73. Bunun üzerine, bütün melekler hep birlikte secde ettiler. 74. İblis müstesna... O, büyüklük tasladı ve inkârcı nankörlerden oldu. 75. “Ey İblis!” dedi; “Benim iki elimle yarattığım bir varlığa secde etmekten seni alıkoyan ne?! Kendinde büyüklük mü vehmediyorsun, yoksa sen de mi ‘yüceler’densin?” 76. Dedi ki: “Ben ondan daha hayırlıyım; çünkü beni ateşten yarattın, onu ise çamurdan yarattın.” 77. Buyurdu ki: “O hâlde, çık oradan! Kovulmuş bir varlıksın artık!” 78. “Yargılanma gününe kadar da lânetim senin üzerindedir!” 79. Dedi ki: “Ya Rabbi! Diri İtilecekleri güne kadar bana süre tanı.”
80-81. Buyurdu ki: “Şüphesiz, o malum vaktin gününe kadar süre tanınanlardansın!”
82. Dedi ki: “Senin izzetin üzerine yemin ederim ki, onların tamamını azdıracağım!”
83. “(İhlâsları sayesinde) kurtarılan kulların müstesna.”

84. Şöyle buyurdu: "İşin gerçeği -ki Ben. gerçek neyse onu söylerim-:^ 85. "Cehennem'i seninle ve sana uyanlarla dolduracağım!" 86. De ki: Ben, ne buna karşı sizden bir ücret istiyorum ne de kendiliğinden konuşan kimselerdenim (Hak Teâlâ bana neyi, ne zaman, ne kadar isterse vahyediyor; ben de size iletiyorum). 87. Bu herkese açık öyle bir öğüttür 88. ki. bir müddet sonra göreceksiniz haberlerinin nasıl bir bir gerçekleştiğini)!

JUlföl^î'Ö^,»3/,

^Î)İ6^

vAo* <£ ^ £ j

t++££ 'jdj Js_>0 Alil f^l jUi==»

I . . .

39- ZUMER SURESİ

{Üç âyet müstesna, Mekke 'de; hicretten önce indirilmiştir. 75 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Bu kitap; 'mutlak izzet ve hikmet sahibi' (Azîz, Hakim) Allah tarafından indirilmektedir: 2. Şüphesiz Biz, kitabı sana gerçek olarak indirdik. Öyleyse, dini Allah'a özgü kılarak (sadece) O'na kulluk et. 3. Bakınız; Allah'a yalnızca (şirkten uzak) halis din yakışır. O'ndan başka velîler edinenler; "Biz bunlara, sadece bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye tapıyoruz." (diyorlar!) Ama anlaşmazlığa düştükleri hususlarda, Alladı aralarında mutlaka hâkimlik edecek... İnkârcı nankör bir yalancıyı Allah doğru yola getirmez. 4. Allah bir çocuk edinmek isteseydi, yarattıklarından dilediğini seçerdi elbette... Hâşa!.. O; 'ezici güce sahip' 'tek' (Vâhid, Kahhâr) Allah'tır.

5. O, gökleri ve yeri gerçek (bir gaye) ile yaratmıştır. Geceyi gündüzün üzerine dolar, gündüzü gecenin üzerine dolar. Güneş'i ve Ay'ı müsahhar kılmıştır. Her biri belli bir süreliğine aheste aheste gider. Bakınız; O'dur 'mutlak izzet sahibi' 'bağışladıkça bağışlayan' (Azîz, Gaffar).

■^ö&$pg3Xfyi^

İJ j ^ <^ıli£ «j jU

^£)li[jyıS3 ol, ^ ö&*î> ^taû

*'\»K S . " \ ı \ * > JS'ı-'s#* ^ _, ?.»

^&&*öS*û îkc

Y^öt ı&l^UÂ jâ

;îı JÛI

Jjb [/ryj s>»r$M

il^* s * * y^ ^ E*^,

6. O; sizi tek bir candan yaratmış, sonra eşini de ondan meydana getirmiştir; sizin için hayvanlardan sekiz eş (yani, dört çift) indirmiştir. Sizi, analarınızın kamında -üç karanlık içinde yaratılıştan yaratılışa geçirerek- O yaratmaktadır. İşte, Rabbiniz Allah budur; mutlak hükümranlık O'na aittir, O'ndan başka tanrı yoktur. Böyleyken, nasıl döndürülüverirsiniz?! 7. Nankörce inkâr ederseniz (bilin ki); Allah'ın sizin hiçbir şeyinize ihtiyacı yoktur. Ne var ki O, kullarının nankörce inkâr etmesine rıza göstermez. Şükrederseniz, bunun için sizden razı olur. Hiçbir yük sahibi de bir başkasının yükünü çekmez. Sonra, dönüşünüz tamamen Rabbinizedir; o zaman, yaptıklarınızı size bir bir haber verecektir. Şüphesiz O, sinelerin özünü bilir (zihinlerin en derin bölgelerine bile vâkıftır). 8. İnsana bir sıkıntı dokunduğunda, Rabbine yönelerek sadece O'na yalvarır. Sonra O, kendi katından ona bir nimet bahşedince, önceden yalvarmış olduğu şeyi unutuverir ve (insanları) Allah yolundan saptırmak için O'na birtakım denk varlıklar ihdas eder. De ki: Küfrünle biraz yaşayadur; şüphesiz, Ateş sahiplerindensin! 9. Şimdi; böyle biri mi daha hayırlıdır, yoksa hem Âhiret korkusuyla hem de Rabbinin rahmetine nail olma ümidiyle gecenin bir saati gâh secdeye kapanarak gâh ayakta durarak Allah'a gönülden kulluk eden biri mi? De ki: Hiç, bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? Doğrusu, ancak vicdanlılar düşünüp ders çıkarır. 10. De ki: Ey Benim iman eden kullarım! Rabbinizden sakının. Bu dünyada ihsan üzere hareket edenlpre (akıbette) bir güzellik vardır. Allah'ın Arz'ı da geniştir. Sabredenlere, mükâfatları mutlaka hesapsız ödenir.

jultâ iSl* JL^İİCJ4İ^İ J

v'j^zc4^a^ÖL^ 0 ÜÜZ^i'iğ

‘-&3ⁱOÎ f^Jî

^ I AİİI p-c^l* ı>f^ o]jî

-fâöt

f^ Oyu la

(İŞ/1ıÎ ' pİ fİ^cijî^Ö? IAJ-LJÜ jil Ûjyt2İJÎ I^jûs^Vjjf^

<j_y^—«atJjÂİlöj.ı».^.t..^ıj*jjl aLtylö

$ yd VT^ijl ^Ji<ibJjİ

„C*:T '- 4-j^ ı_â/^ Öİ .1 .f» VV>

_P|iJ^ JL*—J1 4jil 4 İ i l 1

Ç_5 <-L« ^.L*—

J*}\J.—- Aj/L-â^*/Oy' uLa: ->>/<^> "'i'-t'üf.C*'^*' > '.*

$ V ı 4 İ V ^ 4 ' S

11. De ki: Bana, dini yalnızca Allah’a özgü kılarak (sadece) O’na kulluk etmem emrolundu. 12. Bana, (O’na) teslimiyet gösterenlerin ilki olmam da emredildi. 13. De ki: Rabbime karşı gelirsem, büyük bir günün azabından korkarım.
14-15. De ki: Evet, ben dîni kendisine özgü kılarak yalnızca Allah’a kulluk ederim. Siz, O'ndan başka dilediklerinize tapın!.. De ki: Hüsrana uğrayanlar. kendilerini ve ehillerini Kıyamet Günü hüsrana uğratacak olanlardır. Bakınız; apaçık hüsran budur! 16. Çünkü hem üzerlerinde hem de altlarında Ateş’ten tabakalar olacaktır. Allah, kullannı bununla korkutmaktadır. Ey kullarım! Benden sakının! 17. Allah’a yönelerek tâğuta tapmaktan kaçınanlara müjde vardır; Benim o kullarımı müjdele 18. ki; sözü dinlerler ve ‘en güzel’ine uyarlar. Bunlardır, Allah’ın doğru yola getirdiği kimseler... Bunlardır vicdanlılar... 19. Ama, ya hakkında azap hükmü kesinleşenler? Ateş’in içindeki birini sen mi kurtaracaksın?! 20. Fakat Rablerinden korkanlar için, altından ırmakların aktığı kat kat inşâ edilmiş has odalar vardır. Allah’ın va’dı olarak... Allah da verdiği sözden caymaz. 21. Görmüyor musun ki; AlLah gökten su indirip onu topraktaki kaynaklara akıtıyor, sonra onunla renk renk ekin çıkarıyor, sonra o ekin iyice güzelleşiyor, sonra sapsarı sararmış I olduğunu görüyorsun ve sonunda, onu kupkuru bir çer çöp hâline getiriyor?! Vicdan sahipleri için elbette bunda bir ders vardır.

22. Allah her kimin zihnini İslâm'a* açmışsa, o artık Rabbinden bir nur üzeredir. Allah hatırlatıldığı hâlde, gönülleri hâlâ katı kalanların hali ise haraptır! Bunlar, apaçık bir sapma içindedir! 23. Allah, 'sözün en güzeli'ni; çift yönlü (karşılaş-tırmalı) ve içeriği birbirini andı-ran bir kitap olarak indirmektedir. Öyle ki; Rablerinden korkanların, ondan ötürü tüyleri diken diken olur; sonra, Allah'ın öğüdüne kar-şı derileri ve kalpleri yumuşar. Bu, (hiç kimsenin tekelinde olmayıp) Allah'ın hidayetidir; dilediğini onunla doğru yola getiriyor. Kimi de Allah saptırırsa, bir daha onu yola getiren bulunmaz! 24. Zalim-lere; "Kendi kazanmış olduğunuz şu cezayı tadın!" dendiğinde, Kı-yamet Günü o berbat azaptan yü-zünü korumaya çalışan biri, hiç, oraya güvenli bir şekilde gelenler gibi olabilir mi? 25. Onlardan ön-cekiler de yalanlamıştı; fakat, hiç farkında olmadıkları bir yerden geliverdi azap!.. 26. Ve Allah onlara, dünya hayatında rüsvaylığı tattırdı... Âhiret azabı ise elbette daha büyüktür. Keşke bilselerdi! 27. Gerçek şu ki; Biz bu Kur'ân'da insanlara her türlü temsili getirmekteyiz... ki düşünüp ders çıkarsınlar. 28. Hiçbir eğriliği bulunmayan Arapça bir Kur'ân olarak (indirmekteyiz) ki (rahatlıkla anlayıp) sakınsınlar. 29. (İşte) Allah size, (şirkin anlamsızlığını gösteren) bir temsil daha getiriyor: 'Hangimiz iş yap-tıracağız' diye birbiriyle çekişen birtakım efendilere sahip bir adamcağız ile yalnız bir tek efendisi olan bir (başka) adam düşünün. Bu ikisinin durumu bir olur mu? (Biri, onca sahipten hangisine hizmet edeceğini bilemezken, öteki kime hizmet edeceğini bilmektedir. Böylesine güçlü bir kanıt sunan) Allah'a hamdolsun!.. Ama çoğu bilmez. 30. Şüphesiz, sen de öleceksin, onlar da ölecek... 31. Sonra, Kıyamet Günü hepiniz Rabbinizin huzurunda çekişeceksiniz (ve nihaî hüküm o zaman verilecek).

^ăA Û aiîjLîi
JİFc
^L n l j _ y v c >
^prb<^-=* 13* AÜ JUİ. İ

***Yani, Allah'a kayıtsız şartsız teslimiyete...**

32. Bu durumda. Allah adına yalan uyduran ve kendisine gelen doğruyu yalanlayan birinden daha zalimi olabilirini?! İnkârcınankörlere yer mi yok Cehennem’de? 33. Doğruyu getiren ve onu tasdik edenler ise bunlardır işte, (kendilerini Cehennem’den kurtaracak) müttakîler. 34. Diledikleri her şey Rableri katında kendilerine verilecektir. İhsan üzere hareket edenlerin mükâfatı budur. 35. Böylece Allah, yaptıkları en kötü şeyleri bile örtecek ve onlan yaptıklarının en güzelini ölçü alarak mükâfatlandıracaktır. 36. Hiç, Allah, kuluna yetmez olur mu? (Putlannm seni çarpacağını vs. söyleyerek) seni O’ndan başkalarıyla korkutmaya çalışıyorlar. Oysa Allah’ın saptırdığı birini doğru yola getirecek yoktur. 37. Kimi Allah doğru yola getirirse, onu da saptıracak yoktur. Allah, hak edenin cezasını mutlaka veren ‘mutlak izzet sahibi’ (Azız) değil midir? 38. Gerçek şu ki; onlara: “Gökleri ve yeri yaratan kim?” diye sorsan, muhakkak “Allah” diyeceklerdir... De ki: Peki, O’ndan başka taptıklarınızı bir düşünün; Allah bana bir zarar vermek istese, O’nun vereceği zararı giderebilirler mi bunlar? Ya da bana bir rahmet dilese, O’nun vereceği rahmeti engelleyebilirler mi (ne dersiniz)? De ki: Bana Allah yeter! Güvenip dayanacaklar da yalnız O’na güvenip dayansınlar. 39.

I De ki: Ey kavmim! Elinizden geleni yapın; şüphesiz ben de yapacağım! Ve yakında öğreneceksiniz 40. o rezil edici azabın kime geleceğini ve (bitip tükenmek bilmeyen) o sonsuz azabın kime ineceğini!..

Töitii

d |) (ii^jji z^(i

c>~^>^J' <■'>- cdl'j |V^~ ~} JCX-

öi^o<Ul^,_^Jİ^ f^| OJ)^^|J>>1^==»L£^1(>“'>Î?

ıi/1? ^ *Cft* \? *p* -t-»c

İİ^ÖÎ/JÖAÜIJ^<*y*j* $

(3^*cy*-> f^|

£=<S* (J-®yv*Aiil Ö-5L^ûi^û>>>öi

i > k * — J â 1 l p *öj*

ıfJüc tJjjî 13i

>J >

1

öt S% 4^

f|p ^4

ıJii' 1 ıj)-*

41. Şüphesiz, Biz, insanlar için bu kitabı sana gerçek olarak indirdik. Artık kim doğru yola gelirse, kendi lehinedir; kim de saparsa, yine kendi aleyhine sapmış olur. Sen, onların üzerinde vekil değilsin. 42. Allah; 'ruh'ları öldükleri sırada, ölmeyenleri de uyurlarken almakta;* ölmesine hükmettiklerini nezdinde alıkoyup diğerlerini belli süreliğine salıvermektedir. Önyargısız düşünen bir zümre için, elbette bunda âyetler vardır. 43. Yoksa, Allah'tan başka şefaatçiler mi edinmişler? De ki: Hiçbir şeyleri olmasa ve akıl erdiremez olsalar da mı?! 44. De ki: Şefaat tamamen Allah'a aittir. Göklerin ve yerin mülkü O'nundur. Sonunda hepiniz O'na döndürüleceksiniz! 45. (Tanrı olarak) sadece Allah'tan bahsedildiğinde, Âhirete iman etmeyenlerin canı sıkılır; ama O'ndan başkaları da anıldığı vakit hemen yüzleri güler. 46. De ki: Ey benim gökleri ve yeri yaratan, gaybı da aşikârı da bilen Allahım! Ayrılığa düştükleri şeyler hakkında kullarının arasında Sen hâkimlik edersin. 47. Yeryüzündeki her şey bir misliyle birlikte o zalimlerin olsaydı, Kıyamet Günü -hiç hesaba katmadıkları şeyler Allah tarafından kendilerince de açıkça göriileceğinden- o berbat azaptan kurtulmak için (ellerindekinin) tamamını feda ederlerdi.

* Yani, geceleyin sizi 'vefat' ettirip kendinizden geçirmekte (Bkz. En'ânı: 60).

tlt **mmm**

»£«£

^lÜç^Û^OiÎÎLİli *öpZÜ'pft*

o l i l — (j j l ^ o î y iTü*^

48. Evet, işledikleri şeyin berbatlığı kendilerince de açıkça görülmüş ve alay edip durdukları şey kendilerini çepeçevre kuşatmıştır... 49. İnsana bir sıkıntı geldiğinde, sadece ı Bize yalvarır. Sonra. katı-g||ğg mı zdan ona bir nimet bah- |ü|Jj şettiğimizde; "Bu bana tamamen kendi bilgimden dolayı verilmiştir!" der. Aslında, o bir denemedir, fakat çoğu bilmez!.. 50. Bunu onlardan öncekiler de söylemişlerdi; ama işledikleri şey kendilerine fayda vermemiş 51. ve işledikleri şeyin berbatlığı başlarına gelmişti... İşte, bunların (yani, inkârcı Araplar) içindeki zalimlerin işlediklerinin berbatlığı da onların başına gelecek! (Allah'ı) âciz bırakacak değiller... 52. Bilmiyorlar mı ki; Allah, rızkı dilediklerine genişletiyor ve daraltıyor?! İman edecek kimseler için bunda elbette âyetler vardır. 53. De ki: Ey Benim kendileri aleyhine aşırı giden[146] kullarım! Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin; -Allah bütün günahları bağışlayabilir. O'dur çünkü bağışlayıcı, merhametli (Gafur, Rahim).- 54. Azap başınıza gelip de bir daha hiç kimseden yardım alamayacağınız dem gelmeden önce O'na yönelin ve O'na kayıtsız şartsız teslimiyet gösterin. 55. Azap, siz hiç farkında değilken ansızın başınıza gelmeden önce, Rabbinizden size indirilen en güzel vahye tâbi olun. 56. Kişinin; "Âh! Allah'a karşı ettiğim kusurlar için; ayrıca, o alaycıların yanında yer aldığım için şimdi ne kadar pişmanım!" diyeceği gün gelmeden...

İ^İLJİJp^vpûlİİJ^J $

J ^ t e s ^ - I ^ î j $

<İ>U_*M ^<=-==t^L (*^=:^J<>;(*^|

^JİL^I $

0 S^^'S^0^1j^tyİcİİ^5^($

57. Ya da “Allah bana d
yolu göstermiş olsaydı, elbette ben de müttakîlerden olurdum!” diyeceği gün... 58. Yahut azabı gördüğü vakit; “Âh! Bana bir şans daha verilse de, ihsan üzere hareket edenlerden olsam!” diyeceği gün... 59. Hayır (olamazsın)! Çünkü Benim âyetlerim sana gelmişti; fakat sen büyüklük taslayarak onları yalanlamış ve inkârcı nankörlerden olmuştun! 60. Kıyamet Günü, Allah’a karşı yalan uyduranların yüzlerini kapkara görürsün... Cehennem’de kibirlilere yer mi yok? 61. Bununla birlikte, Allah; müttakîleri -kurtuluşlarına sebep olan şey* ile- kurtarır; onlara kötülük dokunmaz ve üzülmezler. 62. Allah; her şeyin yaratıcısıdır ve O, her şeye vekildir. 63. Göklerin ve yerin kilit (ve anahtarları tamamen O’nundur. Allah’ın âyetlerini nankörce inkâr edenler, bunlardır işte, hüsrana uğrayacaklar! 64. De ki: Be cahiller! Siz bana Allah’tan başkasına kulluk etmemi mi emrediyorsunuz? 65. Gerçek şu ki; sana da, senden öncekilere de şu vahyedilmiştir: Şayet (Allah’a) ortak koşarsan, amellerin kesinlikle boşa gider ve gerçekten hüsrana uğrayanlardan olursun. 66. Aksine, sadece Allah’a kulluk et ve şükredenlerden ol. 67. Buna rağmen, Allah’ı hakkıyla takdir edememişlerdir. Oysa Kıyamet Günü Arz’ın tamamı O’nun ‘avuc’unun içinde olacak, gökler de O’nun ‘sağ eli’nde dürülmüş olacaktır. O; bunların koştuğu ortaklardan münezzehtir, aşkındır.

* İbn Kesir’e göre; bu, “O kişinin başarılı olup azaptan kurtulacağına dair Allah katında daha evvel verilen (ezelî) hükünV’dür.

tn mm

&

68. A\nca Sûra üflenmiş olur... O sırada, Allah'ın diledikleri hâriç, göklerde ve yerde kim varsa çarpılıp yıkılmıştır. Sonra ona bir kez daha üflenir, bir de bakarsın ki (diriltilip) kalkmışlar; bakınıyorlar... 69. Arz. Rabbinin nûru ile parlamaktadır. Kitap ortaya konur, peygamberler ve şahitler getirilir, hiç kimseye haksızlık edilmeksizin aralarında hakça hüküm verilir; 70. ve herkese yaptıklarının karşılığı) tam olarak ödenir. -Zira onların neler yaptığını, O çok iyi bilmektedir.- 71. Nankörce inkâr edenler bölük bölük Cehennem’e sürülür... Nihayet oraya geldiklerinde, kapıları açılır ve bekçileri onlara derler ki: “Size, Rabbinizin âyetlerini okuyan ve böyle bir günle karşı karşıya geleceğiniz konusunda sizi uyaran kendi içinizden resuller gelmemiş miydi?!” Onlar da “Elbette!” derler... Ama iş işten geçmiş; inkarcı nankörler hakkındaki azap hükmü gerçekleşmiştir. 72. Onlara şöyle denilir: Temelli kalacağınız Cehennem’in kapılarından girin. Ne kötü, kibirlilerin varacağı yer!.. 73. Rablerinden sakınanlar ise bölük bölük Cennet’e götürülürler... Oraya geldiklerinde, kapıları ardına kadar açılmıştır. Oranın bekçileri de bunlara der ki: “Selâm olsun size! Gözünüz aydın! Temelli olarak girin buraya.” 74. Onlar da şöyle derler: “Bize ettiği va’di gerçekleştiren ve bizi bu topraklara mirasçı kılan Allah’a hamdolsun! Cennet’te, istediğimiz yerde oturabiliyoruz... Ne güzel, çalışanların mükâfatı!

ojA^y^j (*f? ^j jo^ö
$ LJ cIL^c. ü zlsjj fâ
^ j-jföfe 3 lij ı^5$c£4
XJJ ^CSJ ^J*j£C&öJ)c*
O6,1'7S'-^^5-^CUİs-j^lij ^ \^İİS i JCA
->^ J lSj Lg-J^ C->Jij Ltoji la- Iji^V-j 4İ>JÎ
$ ^i===^ic. ^İJL^ Cjisyi.
j$\Qjjij oacjLi jL^tiii^ Ljj

Jp,

i 75. Ayrıca görürsün ki; melekler de Arş'ın etrafı- pğÖ m çepeçevre kuşatmışlar; Rablerini överek O'nu her tür noksanlıktan tenzih etmekteler... Hâsılı; aralarında hakça hükmolunmuş ve 'Âlemlerin Rabbi Allah'a hamdolsun!' denilmiştir.

40- GÂFİR SÛRESİ

{Mekke 'de; hicretten önce indirilmiştir. 85 âyettir.}

• J < -e ı>' * r'»' > *'*>',*'

Üfj J^=» oİL-jI2JJ U

^ _g lj (yj^lyLP^

Bismillâhirrahmânirrahîm

İ. Hâ, Mîm. 2. Bu kitap; 'mutlak izzet ve ilim sahibi' ('Alîm Azız) Allah tarafından indirilmektedir. 3. Günahları bağışlayan, tevbeleri kabul eden, cezası sert, lûtfu bol... ki O'ndan başka tanrı yoktur... Yalnız O'nadır ayrıca, nihaî dönüş! 4. Allah'ın âyetleri hakkında, nankörce inkâr edenlerden başkası cedelleşmiyor. Ama bunlann şehir şehir dolaşmaları sakın seni aldatmasın. 5. Onlardan önce Nuh kavmi de yalanlamıştı, onlann ardından gelen gruplar da... Her toplum kendi peygamberini yakalayıp cezalandırmaya yeltenmiş; hakkı bâtılla yok etmek için bâtıl (şüphe ve gerekçeler) öne sürerek cedelleşmişti. Ama sonunda, Ben onları yakaladım! Nasılmış Benim cezalandınşım?! 6. Böylece, Rabbinin; 'nankörce inkâr edenlerin Ateş sahibi' olacağına dair sözü gerçekleşmiş oldu. 7. Arş'ı taşıyanlar ve Arş çevresindekiler, hamdederek Rablerini tenzih ve takdis ederler; O'na iman ederler;[147] müminlerin bağışlanması için dua ederler: "Ya Rabbi! Sen, ilim ve rahmet açısından her şeyi kuşatmış bulunuyorsun. O hâlde, dönüş yaparak Senin yolunu izleyenleri bağışla; cayır cayır yanan Ateş'in azabından koru onları."

t'lA

8. “Ya Rabbi! Onlan -atalarından, eşlerinden, nesillerinden salih olanlarla birlikte- kendilerine va'dettığın Adn Cennetlerine sok. Şensin çünkü ‘mutlak izzet ve hikmet sahibi’ (Aziz, Hakim).” 9. “(Kıyamet Günü) onlan kötülüklerden koru. O gün her kimi kötülüklerden korursan, şüphesiz ona acımışsındır... ki en büyük başan da budur.” 10. Nankörce inkâr edenlere ise şöyle seslenilir: Allah’ın hışmı, sizin birbirinize karşı hıncınızdan elbette daha büyük! Çünkü siz, imana davet edildiğiniz hâlde, nankörce inkâr ediyordunuz!.. 11. “Ya Rabbi! (Biri ana rahmine düşmeden önceki ‘hayat’sız hâlimiz,* diğeri ise hayâta gözlerimizi yumuşunuz olmak üzere) bizleri iki kere öldürdün ve (biri ana rahminde kazandığımız dünyevî hayâtiyet diğeri ise şu anki dirilişimiz olmak üzere) bize iki kere hayat verdin; biz de suçlarımızı itiraf ettik. O hâlde, bir çıkış yolu yok mu?” derler. 12. (Yoktur!) Şu sebeple ki; siz yalnızca Allah’a çağrıldığında nankörce inkâr etmekte, O’na şirk koşulduğunda ise iman etmekteydiniz! Artık hüküm; (koştuğunuz ortaklardan) aşkın, büyük Allah’ındır! (‘Aliyy, Kebîr) 13. Size âyetlerini gösteren ve sizin için gökten nzık indiren O’dur. O’na yönelenden başkası düşünüp ders çıkarmaz. 14. O hâlde, siz, dini Allah’a özgü kılarak (sadece) O’na dua edin. İnkârcı nankörler istemese de... 15. Dereceleri yükselten, Arş sahibi (Allah), ‘emr’inin ruhunu kullarından dilediğine indirmektedir ki, mutlaka karşı karşıya gelinecek o güne karşı (insanları) uyarsın... 16. Yani, hiçbir şeyleri Allah’a gizli kalmayacak şekilde ortaya çıkacakları güne karşı... “Kimin, bugün hükümdarlık?” (diye sorulup da) “Ezici güce sahip’ ‘tek’ (Vâhid, Kahhâr) Allah’ın!” (denileceği güne karşı...)

*S&y** Joâ *jj>y_*

1^1 buji

\ al 4tl\ *\Jc-%*

OJJJJ

Bakara: 28’deki *ve kuntum emvâten fe-ahyâküm* ifadesi de ‘ilk ölüm’ü ifade etmektedir.

Âij'y yJ$J 4jılî

0 ^ gûv

öjiai^ j ^ öy^-^ <3*^ V

-5 . t -£

i-V_>'

>.$Ai ot !y^Ltr^*3 jffi\

Ây\^i3]'jı

4jİ4ü'ys J3(^'

f^| ı^lî«J^-Aj-A»i< t^j5

ojpj o^j i $ s^-i^yLLij

^(3>Jbjvk£L-tlls f^l ^A^==»^>tiw< IjîUi

17. O gün, herkese kendi kazandığının karşılığı verilir; o gün zulüm diye bir şey yoktur. Allah son derece hızlı hesap görür. 18. (Resulüm!) Sen de bunları, yaklaşan güne karşı uyar. Hani, yürekler ağızlara gelecek de yutkunacaklar ya... Zalimler için ne candan bir dost ne de sözü dinlenecek bir şefaatçi olacak hani... 19. Hain gözlerin ve sinelerin (yani zihinlerin) neler gizlediğini O bilir! 20. Gerçek neyse Allah ona hükmeder. O'ndan başka taptıkları ise hiçbir şeye hükmedemez. Şüphesiz Allah'tır işiten, gören (Semî', Basîr).

21. Hiç yeryüzünde gezip dolaşmadılar mı?! (Elbette...) O hâlde kendilerinden öncekilerin akıbetinin nice olduğuna baksalar (bundan ders çıkarsalar) ya! Onlar, hem kendilerinden daha güçlüydüler hem de yeryüzünde kendilerinden daha fazla eser bırakmışlardı. Ama Allah günahları yüzünden onları yakalayıverdi! Allah'a karşı kendilerini koruyan da olmadı... 22. Çünkü peygamberleri bunlara apaçık mucizeler getirdiğinde nankörce inkâr etmişler; Allah da onları yakalayıvermişti! Şüphesiz O; güçlüdür, cezalandırması şiddetlidir! 23. Gerçek şu ki; Biz Musa'yı mucizelerimizle ve apaçık güçlü bir kanıt ile gönderdik. 24. Firavun'a, Hâmân'a ve Karun'a... "Yalancı büyücü" dediler. 25. O, kendilerine Bizim katımızdan gerçeği getirdiğinde, "Onunla beraber iman edenlerin oğullannı öldürün, kadınlarını sağ bırakın!" demekteydiler. Oysa inkârcı nankörlerin stratejileri mutlaka hedefinden şaşar.

26. Firavun dedi ki: “Beni bırakın da Musa’yı öldüreyim; Rabbine yalvarsın (bakalım, onu kurtarabilecek mi?)! Çünkü onun, dininizi değiştireceğinden veya ülkede bozuculuk yapacağından endişe ediyorum.” 27. Musa da dedi ki: “Şüphesiz ben, yargılanma gününe iman etmeyen bütün kibirlilerden; hem benim hem de sizin Rabbiniz olan (Allah) a sığınmış bulunuyorum!” 28. Firavun hanedanından olup da imanını gizleyen inanmış bir adam da şöyle dedi: “Bir adamı; sırf ‘Benim Rabbim Allah’tır’ dedi diye öldüreceksiniz, öyle mi?! Hem de size Rabbinizden âyetler getirmişken?.. Yalancıysa, yalanı kendisine; ama doğru sözlü ise sizi tehdit ettiklerinin bir kısmı başınıza gelebilir. Şüphesiz, ‘yalancı aşın’lan Allah doğru yola getirmez.” 29. “Ey kavmim! Bugün ülkenin güçlü kimseleri olarak hükümranlık sizlerin elinde; ama ya başımıza Allah’ın azabı gelirse, o zaman kim yardım edecek bize?” Firavun dedi ki: “Ben size kendi gördüğümden başkasını göstermiyorum; size yalnızca doğru yolu gösteriyorum.” 30. İnanmış adam dedi ki: “Ey kavmim! Doğrusu, ben sizin adınıza, peygamberlerini yalanlayan gruplarınkine benzer (azap dolu) bir günden endişe ediyorum.” 31. “Yani, Nuh kavminin, Âd’m, Semud’un ve onlardan sonrakilerin başına gelenler gibi... Allah, kullarına zulmetmek istemez.” 32. “Ey kavmim! Doğrusu ben, sizin için o bağrışıp çağrışma gününden endişe ediyorum.” 33. “Arkanızı dönüp kaçacağınız gün, sizi Allah’tan koruyan olmayacak... Allah’ın saptırdığı birini doğru yola getirecek yoktur.”

y>* 'f^ f>^==<^>J ^J*y> jlij
'Cî J JjÂı.o' oy^îbl <3^j
^ '^===a ^ öjj ^V-J Ö5 V (*^ W -Ü$ üt
'-^ lâ ctL 0İ_? /4jü^dLâ
j|l ,> ıSj^^J Üit
O? l^r^t>>-9 cÇ^)Vt (_i 6^-^ |*J^tdÛİ!l^J
t-^j oypsj İS b ^UröiübjJj
jli^'J^^^Cjuiıl
^ yj)>^t^JİI^4İ£.oÛ
<İA£-V> (j^jj pj ^P jOtpjj^^böU-t^J^İİ^
$ İ^öjjd ül(ji ^KİÜ

t 1 *.4J |*^=» *■ U- ı*-*
>>. ,>s> *'><■{ T > ^.. < <. ^

*jScS\'<-Z^j^ 4,(gî

Cş'iy* 4jJ^jj.^_l>tâ
u^£^âi<ıyjk£İ3.Lx^=5»j
Cilülg $ yÇ4VI^>JLji^==»^

e£b—5-^'ö]j
^^^idŞj^!Mİ4jdL*u Jîl/^^b'-5
;> 'irî.'f •> < 't^ı^-r -•»^
_yı?x__L^L>'^—==■ -^ o-^

34. “Gerçek şu ki; daha önce
Yusuf da size apaçık delillerle
gelmişti. O zaman, onun size
getirdiklerinden de şüphelenip
durmuştunuz!.. Sonunda vefat
edince; ‘Allah bundan sonra
peygamber göndermez!’ de-
miştiniz... ‘Şüpheci aşırı’lan
Allah böyle saptınr işte.” 35.
“Onlar ki; Allah’ın âyetleri
hakkında cedelleşirler... Oysa
kendilerine gelmiş güçlü bir
kanıtları yoktur (sadece zan
ve iddialarla konuşmaktadırlar!) Bu, Allah katında da iman edenler nezdinde
de büyük bir hışımla karşılanmaktadır. Büyüklük taslayan bütün zorbalann
kalbini, Allah böyle mühürler işte!” 36-37. Firavun da dedi ki: “Ey Hâman!
Bana bir kule inşa et, belki o yollara; göklerin yollanna ulaşırım da Musa’nın
tannsına muttali olurum. Doğrusu, ben onun yalancı olduğu kanaatindeyim!”
Yaptığı kötü iş böylece Firavun’a güzel gösterilmiş ve doğru yoldan alıko-
nulmuştu. Firavun’un numarası elbette boşa çıkacaktı... 38. İnanan kişi şöyle
dedi: “Ey kavmim! Siz bana uyun ki ben de sizi doğru yola götüreyim.” 39.
“Ey kavmim! Şu dünya hayatı, şüphesiz geçici bir yaşamdır; asıl karar kılı-
nacak yurt Âhirettir.” 40. “Kim bir kötülük işlerse, sadece onun kadar ceza
görür; kadın veya erkek her kim de mümin olarak salih amel işlerse, bunlar
Cennet’e girerler ve orada hesapsız bir şekilde nasiplendirilirler.”

41. “Ey kavmim! Niçin, ben sizi kurtuluşa çağlarken, siz beni ateşe çağırıyorsunuz?!” 42. “Siz ^ beni; Allah'ı nankörce ' inkâr etmeye ve haklarında hiçbir bilgim olmayan şeyleri O'na ortak koşmaya çağınyorsunuz; ben ise sizi ‘mutlak izzet sahibi’ne, ‘bağışladıkça bağışlayan’a (Aziz, Gaffâr) çağırıyorum.” 43. “Şüphesiz, sizin beni çağırdıklannızın, ne bu dünyada ne de Âhirette yardıma çağnlma salahiyetleri vardır. Dönüşümüz de (onlara değil) tamamen Allah’a olacak ve aşınlar Ateş sahibi olacaktır.” 44. “Size söylediklerimi yakında hatırlayacaksınız. Ben (elimden geleni yaptım; artık) işimi Allah’a havale ediyorum. Allah, elbette kullarını görmektedir.” 45. Allah da kurmak istedikleri tuzakların fenalıklarından onu korudu ve Firavun’un adamlarını kötü azap kuşatıverdi! 46. Ateş, sabah akşam kendilerine arzediliyor... (Kıyamet) saat(i) gelip çattığı gün ise “Firavun’un adamlarını daha şiddetli bir azaba sokun!” (denir ve oraya atılırlar...) 47. Ateş’te birbirleriyle tartışırlarken, güçsüzler büyüklük taslayanlara derler ki: “Biz size uymuştuk; şimdi, Ateş’ten payımıza düşeni bizim üzerimizden savuşturabilecek misiniz?” 48. Büyüklük taslayanlar: “Hepimiz onun içindeyiz! (Kurtarabilsek, herhâlde kendimizi kurtarırdık!) Şüphesiz, Allah, kulları arasında hükmünü vermiş bulunuyor (Ne yaparsak yapalım, durum değişmez)!” derler. 49. Ateş’tekiler (yani, her iki grup da son bir umutla) Cehennem bekçilerine; “Rabbinize yalvarın da hiç değilse bir gün azabımızı hafifletsin.” derler.

Ar^j fi f|pj jüı

' <4 Jul ^lx$>fl(3

yÜöfl* J O\x^S=C\j

âc-UJyyü çy,J \ZJLc.j \jjjz

^ l {*^=*Llj lj

^^İ^Â^===Ü I îy-'/ö İ) u^:

Lsuâîjj ^ jüjıi^i. ^jjÂx_*utjt445

<& $

İi'l-LC-J <~-2İİV1 tijV c£^==> j_}

i%j^==z\ dfS^^j i -W5'

50. Onlar da; “Size peygamberleriniz açık deliller getirmemiş miydi?!” derler. “Elbette” derler. “Öyleyse, yalvann yalvarın!” derler. Ama inkârcı nankörlerin yalvanşı boşunadır elbette... 51. Biz; peygamberlerimize ve iman edenlere, hem dünya hayatında hem de şahitlerin şahitlik edeceği (o son) günde elbette yardım ederiz. 52. Yani, zalimlere mazeretlerinin fayda vermeyeceği gün... Lânet de onlarındır, yurdun kötüsü de!.. 53. Gerçek şu ki; Biz, (Firavun’dan kurtardığımız) Musa’ya o kılavuzu vermiş ve İsrailoğullarını kitaba varis kılmıştık; 54. ki o, vicdan sahipleri için bir kılavuz ve öğüttür. 55. Sen de sabret; Allah’ın va’di kesinlikle gerçektir. Günahının bağışlanması için dua et; sabah akşam hamdederek Rabbini tenzih ve takdis et. 56. Kendilerine gelmiş güçlü bir kanıt olmadığı hâlde Allah’ın âyetleri hakkında cedelleşenler; bunların göğüslerinde, asla ulaşamayacakları bir büyüklük (kompleksin)den başka bir şey yok! O hâlde, sen, Allah’a sığın. Şüphesiz O’dur işiten, gören (Semî, Basîr). 57. Göklerin ve yerin yaratılması, elbette insanların yaratılmasından daha büyüktür; fakat insanların çoğu bilmez. 58. Ne kör ile gören ne de iman edip salih amel işleyenler ile kötülük eden bir oluyor. Ne de az düşünüyorsunuz!

& \3\j^=J\ t:?

0 <<£§}

vfSİ^d;$YZi\ fj| <r*^

^ıjk^/İ

^y3)^$*^|y> 0 İîSJİ

'4 'X>Xİ AİSÖJİ öyuj CJI/JS \

C|p ^ <JJ> O*

59. (Kıyamet) saat(i) mutlaka gelecek! Bunda şüphe yok; ama insanlann çoğu iman etmez. 60. Rabbiniz; “Bana dua edin, Ben de size icabet edeyim. Bana kulluk etmeyi büyüklüğüne yediremeyen kimseler, yakında, burunları sürtülmüş 1 olarak Cehennem’e girecekler!” demiştir. 61. Allah O’dur ki; sizin için, geceyi -dinlenesiniz diye- karanlık, gündüzü de (çalışasınız diye) aydınlık kılmıştır. Allah insanlara karşı gerçekten lütufkârdır; ama insanlann çoğu şükretmez. 62. İşte Rabbiniz Allah... Her şeyin yaratıcısı... O’ndan başka tanrı yok. O hâlde, nasıl olup da ters yüz ediliyorsunuz?! 63. Allah’ın âyetlerini bile bile reddedenler böyle ters yüz edilirler işte... 64. Allah O’dur ki; sizin için yeryüzünü karargâh, göğü ise sağlam bir yapı hâline getirmiş; size suret vermiş -hem de çok güzel bir suret vermiş- ve sizi tertemiz şeylerden nasiplendirmiştir. İşte Rabbiniz Allah!.. Ne zengin ve cömerttir Âlemlerin Rabbi Allah! 65. Mutlak hayat sahibi O’dur; O’ndan başka tann yoktur. Öyleyse, dini yalnızca kendisine özgü kılarak (sadece) O’na dua edin. “Hamdolsun Âlemlerin Rabbi Allah’a!..” (diyerek...) 66. De ki: Bana Rabbimden apaçık deliller geldiğinde, Allah’tan başka taptıklarınıza kulluk etmem bana yasaklandı ve bana, sadece Âlemlerin Rabbi’ne teslimiyet göstermem emredildi.

S'öthÂiy

$ oj3^4^ı2ji^

öjfcj^/O} 4jiîç^ljl *~<J>jj

'liy^jSy^ LİÍj *^\iL^tl^<^^==dL

0 3 (>4Âia^i J y£j\ jd ^

^^(42^4

jjîlİ[^İ^C54Îl(öj^ ^ ûj^JİlfU

$ 4^'4Ü'^j^düıiST^, Js

a© oy^

$ y>j\ (İlfy

67. Sizi topraktan, sonra nutfeden, sonra yapışkan bir maddeden (yani, döllenmiş yumurtadan) yaratan; sonra da sizi bebek olarak (ana rahminden) çıkaran O'dur. Böylece, zamanla erginlik çağına ulaşır, sonra da yaşlanırsınız -içinizden daha evvel vefat ettirilenler de olur- ve sonunda, adı konulmuş bir ecele erişirsiniz. Ve belki akledersiniz... 68. Dirilten de O'dur öldüren de... O bir şeye hükmetti mi, ona sadece "Ol!" der; anında olmaya başlar. 69. Allah'ın âyetleri hakkında cedelleşenlere bak; nasıl da vazgeçiriliyorlar?! 70. Kitabı ve peygamberlerimizle gönderdiğimiz şeyleri yalanlayanlar, yakında öğrenecekler!.. 71-72. Boyunlarında demir halkalar ve zincirler olduğu hâlde kaynar suda yüzdürülürlerken, sonra da Ateş'te kızdırırlarken... 73-74. Sonra kendilerine şöyle denir: "Nerede o, Allah'tan başka ortak koşup durduklarınız?!" Derler ki; "Kaybolup gittiler zihnimizden. Meğer biz, hiçbir 'şey'e ibadet etmiyormuşuz!" İnkârcı nankörleri Allah böyle saptırır işte. 75. Çünkü siz yeryüzünde haksız yere şımarır, böbürlenip dururdunuz. 76. Girin Cehennem kapılarından; temelli kalıcı olarak... Ne kötüdür kibirlenenlerin varacağı yer! 77. O hâlde, sabret; Allah'ın va'di elbette gerçektir. Onları tehdit ettiğimiz şeyin bir kısmını sana göstersek de, seni (daha evvel) vefat ettirsek de, sonunda nasılsa Bize dönecekler!

78. Gerçek şu ki; Biz senden önce de peygamberler gönderdik. Bunlardan sana anlattıklarımız var, anlatmadıklarımız var. Hiçbir peygamber, Allah'ın izni olmadan bir âyet getirmiş değildir. Allah'ın emri geldiğinde de âdilâne hükmedilmiştir. İşte o zaman hüsrana uğramıştır bâtıl taraftarları!.. 79. Allah O'dur ki; bir kısmını binek olarak kullanasınız, bir kısmını da yiyesiniz diye sizin için hayvanlar yaratmıştır. 80. Onlarda sizin için daha nice faydalar vardır; içinizdeki ihtiyaçları onlar sayesinde giderirsiniz; gerek onlarla gerekse gemilerle (bir yerden bir yere kolayca) taşınırsınız. 81. O size âyetlerini gösteriyor; Allah'ın âyetlerinden hangisini görmezden gelebilirsiniz?! 82. Hiç yeryüzünde gezip dolaşmadılar mı?! (Elbette...) O hâlde kendilerinden öncekilerin akıbetinin nice olduğuna baksalar (bundan ders çıkarsalar) ya! Onlar, hem kendilerinden daha fazla sayıda idiler hem daha güçlüydüler hem de yeryüzünde kendilerinden daha fazla eser bırakmışlardı. Ama, onlara bir fayda sağlamadı bu yaptıkları! 83. Peygamberleri kendilerine açık delillerle geldiğinde, sahip oldukları bilgiye güvenip şımarmışlar ve alay edip durdukları şey kendilerini kuşatıvermişti... 84. Bizim şiddetli azabımızı görünce, "Yalnızca Allah'a iman ediyoruz; O'na şirk koştuğumuz şeyleri ise inkâr ediyoruz!" dediler. 85. Ama Bizim şiddetli azabımızı görünce (ye's hâlinde) iman etmeleri onlara fayda sağlamadı. Allah'ın, kullan hakkında uygulayageldiği kanunu buydu. İşte, o an hüsrana uğradı inkârcı nankörler!..

CJX& <JX'Lja^Ai pji

ÇÜJC (j;1i ^

C& i^-k^ of3**^*' i4^A-^4 jU^ ^ ÖJJ^MİÎ

-tî^J |»-f^_A^==> 1 Iji'^-^X-9 ö^s^jUİ 1 ^-

Oyy^X'j l^U ı^ic-^c-1 Lfcâ <jj^/}M 3yi

>.ı>> "*-X' \'v. aJp&-

CJısf^l U

i Jo~j L ll* İS

41- FUSSÎLET SÛRESİ

{Mekke 'de; hicretten önce indirilmiştir. 54 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Hâ, Mîm. 2. (Bu kitap) bilfiil merhamet eden mutlak merhamet sahibi (Rahman, Rahim) tarafından indirilmektedir; 3. bilen bir toplum için âyetleri açık seçik bildirilmiş bir kitaptır; (hem) Arapça bir

fjjl

, Kur'ân olarak; 4. (hem de) müjdeleyici ve uyarırdı cı olarak... Ama çoğu yüz ı!=^J çevirmiştir! Dinlemezler artık... 5. Şöyle demektedirler: "Bizi çağırdığın şeye karşı kalplerimiz kılıflıdır; kulaklarımızda da ağırlık vardır. Se-

ifp^Çİ 4JÜ_3İ

f^) GisVÜ l a . $ ÛJJIe

nimle bizim aramızda bir perde var; istediğini yap, biz de yapacağız!" 6. De ki: Ben de tamamen sizin gibi bir beşerim; yalnız, bana 'Tanrınızın tek bir tanrı olduğu' vahyediliyor. O hâlde, O'na yönelin ve sizi bağışlaması için O'na dua edin. Şu müşriklere yazıklar olsun ki; 7. vererek (benliklerini) arındırmazlar; Âhireti nankörce inkâr edenler de yalnızca onlardır.[148] 8. İman edip salih amel işleyenlere şüphesiz, bitmez tükenmez bir mükâfat vardır. 9. De ki: Siz; Arz'ı iki günde yaratanı nankörce inkâr edip O'na denk varlıklar ihdas ediyorsunuz, öyle mi?! Ki Alemlerin Rabbi O'dur. 10. O; dört 'gün' içinde, Arz'a çakılı dağlar yerleştirmiş; orayı bereketlendirmiş ve onun gıdalarını -istemeyi bilen herkes için eşit olarak- takdir etmiştir. 11. Sonra, duman hâlindeki göğe yönelmiş; ona ve Arz'a; "Gönüllü ya da gönülsüz ikiniz de gelin." demiştir... İkisi de (Allah'ın bu yaratma irâdesine boyun eğerek lisân-ı hâlleriyle) "Gönüllü geldik." demişlerdir.

tv A

12. Böylece, iki ‘gün’ içinde yedi gök var edip her göğün işini kendisine vahyetmiş; dünya semasını lambalarla ve koruyucu (şihap)larla süslemişiz. Bu, ‘mutlak izzet ve ilim sahibi’nin (Azız, Alîm) takdiridir. 13. Hâl böyle iken, yüz çevirirlerse, de ki: Ben sizi, Âd ve Semud’u çarpıp yıkan (azaplar)a benzer bir azapla uyarmaktayım!.. 14. Hani, “Allah’tan başkasına kulluk etmeyin” diye önlerinden ve arkalarından* bunlara peygamberler gelmişti de, “Rabbimiz (elçi göndermeyi) dileseydi, elbette melek indirirdi. O hâlde, biz, sizin gönderildiğiniz^ iddia ettiğiniz) şeyleri inkâr etmekteyiz!” demişlerdi... 15. İmdi; Âd’lılar yeryüzünde haksız yere büyüklük taslamakta ve “Var mı bizden daha güçlüsü?!” demekteydiler. -Kendilerini yaratan Allah’ın daha güçlü olduğunu görmüyorlar mıydı?- Ve âyetlerimizi bile bile inkâr ediyorlardı!.. 16. Biz de üzerlerine öyle şiddetli bir rüzgâr gönderdik ki!.. Böylece, o rezil edici azabı onlara daha dünya hayatında tattırmış olduk. Âhiret azabı, elbette daha rezil edicidir; onlara yardım da edilmez. 17. Semud’lulara gelince, onlara doğru yolu gösterdik, ama körlüğü hidayete tercih ettiler ve sonuçta, -yaptıkları yüzünden- onları çarpıp yıkan o rezil edici azap kendilerini yakalayıverdi! 18. Bununla birlikte, iman edip sakınanları kurtardık. 19. Allah düşmanlan, Ateş’e haşredilecekleri gün düzenli birlikler hâlinde götürülürler. 20. Nihayet oraya gelince, kulaklan, gözleri ve derileri, yapıp durdukları şeylere -kendi aleyhlerinde- şahitlik ederler.

Jul jii 1

ÖJtr^y

Oo^yLl <_j\ \

* Yani, hem geçmişte Allah düşmanlarının başına gelen felaketleri ve Allah dostlarına ihsan edilen nimetleri hem de ileride uğranacak azapları ve nail olunacak lütuflan anlatarak...

ll W mmm IS

?j!
<£j~* jÜiÜh kA-Ci öl^ f||

ksi' öj (v^Û ^ cl^ JÂ^4İ3'

*!£ dÜS^Ö^İlSoki £4 1-^-iÂ
*Uc1

$ otU^V kj b i l * İjâl oI*î ll4I^ ^b/* k

21. Derilerine “Niçin aleyhimize şahitlik ettiniz?” derler; onlar da derler ki: “Bizi, her şeyi konuşturan Allah konuşturdu...” İşte sizi ilk seferinde O yaratmıştır; yine O’na döndürüleceksiniz. 22. Kulaklarınız, i gözleriniz ve derileriniz, aleyhinize şahitlik eder diye hiç sakınmazdınız! Aksine, yaptıklarınızın birçoğunu Allah bilmiyor zannederdiniz. 23. İşte sizi, Rabbiniz hakkındaki bu zannınız alçalttı ve hüsrana uğrayanlardan oldunuz. 24. Şimdi; sabredebilirlerse şayet, Ateş’tir varacakları yer!.. (Tekrar dünyaya dönme hususunda) bir fırsat daha isteyecek olsalar da fırsat verilenlerden olmayacaklardır. 25. Biz onların başına birtakım (şeytanî) yoldaşlar sardık da önlerindekini ve arkalarındakini* onlara cazip gösterdiler. Böylece, kendilerinden önce gelmiş geçmiş bütün cin ve insan toplumlanna uygulanan İlahî hüküm bunlar hakkında da kesinleşmiş oldu. Şüphesiz, hüsrâna uğramışlardı... 26. Nankörce inkâr edenler; “Şu Kur’ân’ı dinlemeyin! Okunurken yaygara kopann, belki bastırırsınız.” demekteler! 27. Ama nankörce inkâr edenlere kesinlikle şiddetli bir azap tattıracağız ve onları, yapmakta olduklarının en kötüsü ile cezalandıracağız kesinlikle! 28. Allah düşmanlarının cezası, işbu Ateş’tir!.. Âyetlerimizi bile bile reddedip durmalarının cezası olarak oradadır bunların ebedi yurdu. 29. Nankörce inkâr edenler derler ki: “Ya Rabbi! Cinlerden ve insanlardan bizi saptıranları göster; onları ayaklarımızın altına alalım da (Ateş’in dibine gidip) en aşağıdakilerden olsunlar.”

* Yani, yaptıkları ve yapacakları kâfirane amelleri.

U&SjCİ\^L

J İİ_J L»ıİ2vS’(J-^-cJ \ (J, ^ 4 J

—S)l_j (2jV<wL,ı.*^'(^_ğj|

/ü K y 'AC-^CJÜ j \jS J5 \l i U 1^ çijl

....

jL^«Sİ

^ <^SjJ£C>\IA

01

30. “Bizim yegâne Rabbimiz Allah’tır” deyip sonra da istikamet üzere yaşayanların üzerine (ölüm esnasında) melekler in(ip onları şöyle teselli ederi) er: “Korkmayın, üzülmeyin; size va’dedilen Cennet’le neşelenin!” 31. “Dünya hayatında da Âhirette de sizin dostlarınız Biziz. Orada canınızın çektiği her şey sizindir! Evet, istediğiniz her şey sizindir orada.” 32. “Bir bağış- ı layıcının, bir merhamet- J||g linin (Gafûr, Rahîm) lESSI ikramı olarak...” 33. Bu durumda, “Şüphesiz ben de (Allah’a) teslimiyet gösterenlerdenim” diyerek salih amel işleyen ve Allah’a davet eden kimseden daha güzel sözlüsü olabilir mi? 34. İyilik ile kötülük bir olmaz. Kötülüğü en iyi (bir karşılık) ile def’et; göreceksin ki, seninle arasında düşmanlık bulunan kişi, adeta yakın bir dost oluvermiş. 35. Bu, sadece sabredenlere telkin edilir; evet, buna sadece büyük bir nasibi olanlar kavuşturulur. 36. Şeytanî bir dürtü seni bu konuda dürtüp aldatacak gibi olursa, hemen Allah’a sığın. O’dur çünkü gerçekten işiten; ‘mutlak ilim sahibi’ (Semî[5], Alîm). 37. Gece, gündüz, Güneş ve Ay O’nun âyetlerindendir. Güneş’e ve Ay’a secde etmeyin; bunları yaratan Allah’a secde edin; sadece O’na kulluk ediyorsanız... 38. Büyüklük taslarlarsa, (bilsinler ki) senin Rabbinin nezdindeki (yüce varlık)lar, gece gündüz usanmaksızın O’nu tenzih ve takdis ediyorlar.

&yâfA)&y^i^cJ \J» ÇÜİ ZS-& ö[^JJ Cİ/Jb\

J^JÂUN^İ^ jUi\5 f|p

^ 5^3 ^jjLrîr*^-?-^ O^ Jr^l

fiî <Ülı\ * cd^aâ^JÎ \jî Û 11*J£ 1 Ijl <^3 ^ÜJÎJi^-^ÎJ

^iiîjl p-f?) 2>\

ı>i'

'"

3 V_^î_j ^~3<—aL^â-ta

^,'İ j L$-U-*5 «.Ud!

39. O'nun âyetlerinden biri de; sen yeryüzünü kupkuru görürken, üzerine suyu indirdiğimizde harekete geçip kabarmasıdır. Ona can veren, elbette ölüleri de diriltir. Şüphesiz, O her şeye kadirdir. 40. Bizim âyetlerimizi yanlış yönlere çekenler, Bi-

Hzim gizlimiz saklımız değiller!.. Peki, Ateş'e atılacak biri mi daha hayırlıdır, yoksa Kıyamet Günü tam bir güven içinde gelen biri mi? Dilediğinizi yapın! Ama O, yaptıklarınızı gerçekten görmekte!.. 41. (Ah şu) kendilerine (anladıkları dilde) öğüt gelince, onu nankörce inkâr edenler!.. Oysa * 42 o, öyle şanlı şerefli bir kitaptır

42. ki, ona ne önünden ne de arkasından bâtıl bulaşabilir. 'Mutlak hikmet sahibi', 'bizatihi hamde lâyık' (Hakim, Hamîd) tarafından indirilmektedir. 43. Senin için söylenen her şey, senden önceki peygamberler için de söylenmiştir. Senin Rabbin; şüphesiz hem mağfiret sahibidir, hem de can yakıcı bir azap sahibidir. 44. Biz onu yabancı dilde bir Kur'ân kılsaydık, hemen; "Ayetleri açık seçik bildirilmeli değil miydi?! Kitap yabancı dilde, ama muhatap Arap, öyle mi!?" derlerdi... De ki: O, iman edenler için kılavuz ve şifadır; iman etmeyenlerin kulaklarında ise ağırlık vardır ve bu (öğüt), onlara kapalıdır. Bunlara, adeta uzak bir mesafeden seslenilmektedir! 45. Gerçek şu ki; Biz Musa'ya da kitap vermiştik ve onda da anlaşmazlığa düşülmüştü... Senin Rabbinin daha önce verilmiş bir sözü olmasaydı, aralarında çoktan hüküm verilmiş olurdu. Şüphesiz, ondan yana 'kaygı verici bir şüphe' içindeler! 46. Kim salih amel işlerse, kendi lehinedir; kim kötülük yaparsa, o da kendi aleyhinedir. Senin Rabbin, hiç de kullarına zulmedici değildir.

47. (Kıyamet) saat(in) jwj e dair bilgi, tamamen O’na havale edilir. O’nun | bilgisi dahilinde olmaksızın hiçbir meyve, tomurcuğundan çıkmıyor; hiçbir dişi de hâmile kalıp doğurmuyor. Onlara; “Nerede Benim ‘ ortak’ lanm?!” diye seslendiği gün; “İçimizden (buna dair) hiçbir şahit olmadığını Sana açıkça ilân ederiz.” derler. 48. Çünkü tapıp durduklan şeyler zihinlerinden kaybolup gitmiş; kaçacak delikleri olmadığını anlamışlardır!.. 49. İnsan hayır istemekten usanmaz; ama başına bir kötülük gelince, birden ümitsiz bir karamsar kesilir... 50. Oysa başına gelen bir sıkıntıdan sonra tarafımızdan kendisine bir rahmet tattırsak,

âolli \ jtic. $

J-İll

4,^ Ç, ^ ^ ^ *9s/* *rJL* t ^

^-1 <ü>1 <JyÂ) <£».

f*r

4-4<^İ^irî4

mutlaka; “Bu, zaten benim hakkımdı! (Kıyamet) saatin(in) gelip çatacağı kanaatinde değilim; ama olur da Rabbime döndürülürsem, şüphesiz O’nun nezdinde en güzeli yine benimdir!” der. Fakat nankörce inkâr edenlere, yaptıklarını (o gün) kesinlikle bir bir haber vereceğiz; onlara mutlaka ağır bir azap tattıracağız!.. 51. İnsana nimet verdiğimizde, (şükredeceğine) yüz çe-
U virip yan çizer. Başına bir kötülük geldiğinde ise uzun uzun yalvarır. 52. De ki: Peki, ya bu (Kur’ân), Allah tarafından geliyor; siz de buna rağmen onu nankörce inkâr ediyorsanız? O zaman, onunla derin bir ayrılık içinde bulunandan daha şaşkını olabilir mi? 53. Gerçi Biz, bunun gerçek olduğu kendilerince iyice anlaşılsın diye, yakında hem dış dünyadaki hem de bizzat kendi içlerindeki âyetlerimizi onlara göstereceğiz; ama, senin Rabbinin her şeye şahit olması yetmiyor mu?! 54. Bakınız; onlar Rablerine kavuşmaktan yana şüphedeler. Bakınız; O, zaten her şeyi çepeçevre kuşatmakta!..

42- ŞÛRÂ SÛRESİ

{Mekke 'de; hicretten önce indirilmiştir. 53 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Hâ, Mîm. 2. 'Ayn, Sîn, Kaf. 3. 'Mutlak izzet ve hikmet sahibi' (Aziz, Hakim) Allah sana da senden öncekilere de işte böyle vahyediyor. **4.** Göklerde ve yerde ne varsa O'nundur. O'dur yüce, ulu (Aliyy, Azîm).

(ıı3iAj <3 <3^ Q>y>~

J * -wj ^ ^

5. (O'nu
tinden) gökler nerede ise üstlerinden çatlayacak... Melekler de Rablerini hamd ile tenzih ve takdis ediyorlar ve yeryüzündekilerin bağışlanması için O'na dua ediyorlar. Çünkü bakınız; Allah'tır gerçek bağışlayıcı, merhametli (Gafur, Rahim). 6. O'ndan başka birtakım velîler edinenler üzerinde Allah daimî gözetleyicidir. Sen onların vekili değilsin! 7. Böylece, sana Arapça bir Kur'ân vahyetmekteyiz ki, anaşehri ve çevresindekileri (anladıkları bir dille) uyarasın... Evet, asla şüphe edilmemesi gereken o toplanış (haşir) gününe karşı (bunları) uyarasın diye... (O gün ki,) bir fırka Cennet'te, bir fırka da Çılgın Ateş'tedir. 8. Allah dileseydi, onları tek bir ümmet yapardı. Ama O, rahmetine diledikle-rini sokuyor. Zalimlere gelince, onlar için ne velî vardır ne de yardımcı...

9. Yoksa bunlar O'ndan başka velîler mi edinmişler?! Asıl velî Allah'tır; ölüleri O diriltir. O her şeye kadirdir. 10. Anlaşmazlığa düştüğünüz herhangi bir hususta hüküm Allah'a aittir. İşte, benim Rabbim Allah!.. Ben, yalnızca O'na güvenip dayanmaktayım; yalnızca O'na yönelirim.

11. Gökleri ve yeri sonraki
gelişmelere açık bir şekil-
de yaratan; size kendi cin-
sinizden -hayvanlara I
da kendilerinden- eşler Jlla
yaratmıştır. Sizi orada Öp
üretip çoğaltıyor. O'nun
gibi bir Zat'm benzeri olmaz!
O'dur işiten, gören (Semi',
Basîr). 12. Göklerin ve yerin
anahtarları O'nundur; rızkı
dilediklerine genişletmekte ve
daraltmaktadır. O gerçekten
her şeyi bilmektedir. 13. O;
:Nûh'a emrettiği -sana vahyet-
tiğimiz; İbrahim'e, Musa'ya
ve İsa'ya emrettiğimiz- 'Dini
dimdik ayakta tutun ve onda
anlaşmazlığa düşmeyin' ilke-
sini, evrensel dine ait bir yasa
olarak sizler için de yasalaş-
tırmıştır. Kendilerini davet ettiğin ilke, müşriklere ağır geliyor; ama Allah,
dilediklerini bunun için seçmekte ve kendisine yönelenleri ona iletmektedir.
14. (Ehl-i Kitap) kendilerine ilim geldikten sonra sırf birbirlerini çekeme-
dikleri için anlaşmazlığa düştüler. Senin Rabbinden; 'adı konulmuş bir ecele
kadar azap etmeyeceği'ne dair bir karar çıkmış olmasaydı, çoktan aralannda
hükmedilmiş olurdu! Onlardan sonra kitaba vâris kılınanlar da ondan yana
'kaygı verici bir şüphe' içindedirler. 15. O hâlde sen, yalnızca buna davet et
ve emrolunduğun gibi dosdoğru ol. Onların arzu ve ihtiraslarına uyma ve de
ki; Ben, Allah'ın indirdiği her kitaba iman ettim; bana aranızda ayrım yap-
mamam emredildi. Allah bizim de Rabbimizdir, sizin de Rabbinizdir. Bizim
amellerimiz bize, sizin amelleriniz sizedir. Bizimle sizin aranızda çekişme
yoktur. Bizi 'Allah' bir araya getirir... Kaldı ki, yalnız O'nadır dönüş.

'-~-^3^t5^jj U-_y ^
&J$\tÂÛ*^SL ^.,'-ı , \''<'\" <^s
^Â!&&%
^~*Û*j?E f» ɍ^'.C-^ J^u^r^l\yyb
»^İLUJİJ £olâ ÛjJJuU
> <îı I LJ U J5j

öp^y ^ J^ y>fc^_^ Jlı

| J^ci^jöcS^jîSfît

jijj ı ijAj iuu j>» (3j_/_ JÇLJU tLo^y <u(

tfy&j*- â$ >y â^-İM 4L/.^ ^ $

j}$j-k^' (-if^ L*j LÎ Jiî i <^->j>- -^i/''-CL&

J_^2İl(4»Jy^===Vjij L»

ûdjJlûi^yj

(|) V^A. tüü.'i S^

16. Bu çağrı kabul edildikten sonra, Allah hakkında çekişenlerin delilleri Rableri katında geçersizdir; bunların üzerine gazap yağar; şiddetli azap da onların hakkıdır. 17. Allah O'dur ki; kitabı ve ölçüyü gerçek olarak indirmiştir. Ama ne bilirsin; (Kıyamet) saat(i) belki de yakındır? 18. Ona iman etmeyenler, onun hemen gelmesini istiyorlar! İman edenler ise onun gerçek olduğunu bilerek ondan yana kaygılanıyorlar. Bakınız; derin bir sapma içerisindedir o saat hakkında tartışıp duranlar! 19. Allah, kullarına karşı lütufkârdır; dilediklerini nasiplendiriyor. O'dur kuvvetli, 'mutlak izzet sahibi' (Kavî, Azız). 20. Kim Âhiret ekini isterse, kendisine oranın ekinini fazlasıyla veririz; kim de dünya ekini isterse, ona da bundan veririz; ancak onun Âhirette bir payı olmaz. 21. Yoksa bunların; Allah'ın izin vermediği şeyleri dinde kendilerine yasalaştıran ortakları mı var?! Şayet o 'nihaî karar' olmasaydı, aralarında derhâl hükmedilirdi... Gerçekten can yakıcı bir azap vardır zalimler için! 22. O zaman, kendi yaptıklarının karşılığı) başlarına gelirken bu zalimlerin tir tir titrediğini göreceksin! İman edip salih amel işleyenler ise (o sırada) Cennet'in en mutena yerlerindedir. Rablerinin katında diledikleri her şey onlarındır... ki, büyük lütuf budur.

tA-V

23. İşte, Allah'ın; iman edip salih amel işleyen kullarına müjdeledikleri!.. De ki: Ben buna karşılık, sizden, akrabanız olarak benimle gönül birliği etmeniz dışında hiçbir şey istemiyorum. Her kim güzel bir davranış sergilerse, Biz ona daha güzeliyle karşılık { veririz. Allah gerçekten Jjlfe bağışlayıcıdır, iyiliklerin karşılığım mutlaka verir (Gafur, Şekûr). 24. Yoksa, “(Muhammed) Allah’a karşı yalan uydurmakta!” mı diyorlar?! Allah dilese senin kalbini mühürler ve bâtılı bizzat yok eder; kendi sözleriyle gerçeği gerçek olarak ortaya koyar. Şüphesiz O, sinelerin özünü bilir (zihinlerin en derin bölgelerine bile vâkıftır). 25. Kullarının tevbesini kabul eden, kötülükleri bağışlayan ve sizin yaptıklarınızı bilen O’dur. 26. İman edip salih amel işleyenlere lûtfundan fazla fazla vererek onlara icabet eden de O’dur. İnkârcı nankörlerin hakkı ise şiddetli bir azaptır! 27. Şayet Allah, kullan için nzkı iyice yaysaydı, yeryüzünde kesinlikle azarlardı. Fakat O dilediği kadannı bir ölçü ile indirmektedir. O; kullarından gerçekten haberdardır, onlan görmektedir (Habîr, Basîr). 28. (İnsanlar) ümit kestikten sonra yağmuru indirip rahmetini yayan da O’dur. ‘Bizatihi hamde lâyık’ ‘gerçek sahip’ (Velî Hamîd) de O’dur. 29. Gökleri, yeri ve ikisinde yaydığı canlıla yaratması da O’nun âyetlerindendir. Dilediğinde onları toplamaya da kadirdir O... 30. Başınıza her ne musibet gelirse, tamamen kendi ellerinizin kazandığı yüzündendir; çoğunu da O affetmektedir. 31. Yeryüzünde O’nu âciz bırakacak değilsiniz; sizin Allah’a karşı ne bir velîniz vardır, ne de bir yardımcınız...

İJ ÖJlâj l İp" \^10

Crf. [AJ L? 1

pfj^j !/-*' «- <^1SJ£- ^xxX»j Ç%±lı

'4^ **v^ f»t^.L?w^^Jl>** f|p 'jJv5*d^,!A^

j^Cİöyfri (4^-i>^?J

1^^'Çfc a&l

^Ji^J^'^iClP d-^r" <j-î p-fcicl» lil^lL^JİÎ; Jul

û u b k M ı L i i ı ı î ^ J - l -Uv&j

(fl J-^1 çilli-* ' İA> Ö

32. Denizde aheste aheste giden
'dağ' gibi gemiler de O'nun
âyetlerindendir. 33. Dilese,
rüzgârı durdurur da deniz yü-
zeyinde hareketsiz kalakalırlar.
Gerçekten sabreden ve gerek-
tiği gibi şükreden herkes için,
elbette bunda âyetler vardır. 34.
Yahut da onları işledikleri (gü-
nahlar) yüzünden helâk eder;
-birçoğunu da affediyor- 35. ta
ki, Bizim âyetlerimiz hakkında
tartışanlar, kendileri için kaça-
cak delik olmadığını öğrensin-
ler... 36. Demek ki; size verilen
herhangi bir şey, tamamen dün-
ya hayatına ait bir geçimliktir.
Allah katında olanlar ise iman
ederek, yalnızca Rablerine gü-
venip dayananlar için, hem daha
hayırlı hem de daha kalıcıdır.
37. Onlar ki; büyük gün
dan ve yüz kızartıcı suçlardan uzak dururlar, öfkelendiklerinde bağışlarlar. 38.
Onlar ki; Rablerine icabet ederler; namazı dosdoğru kılarlar; yönetimleri, arala-
rında istişare iledir ve kendilerine Bizim nasip ettiklerimizden infak ederler. 39.
Onlar ki; kendilerine saldırı vâki olunca, yardımlaşırlar. 40. Bununla birlikte,
(haddi aşmazlar; çünkü) kötülüğün karşılığı, dengi bir kötülüktür. Kim de affe-
dip barışırsa, onun ecri Allah'a düşer. O, zalimleri elbette sevmez. 41. Zulme
uğradıktan sonra hakkını alan birinin aleyhine elbette sorumluluk yoktur. 42.
Sorumluluk, ancak; insanlara zulmedenler ve yeryüzünde haksız yere saldır-
ganlık edenler içindir. Can yakıcı bir azaptır bunların hakkı! 43. Kim de sab-
redip bağışlarsa... Bu da gerçekten kararlılık isteyen şeylerdendir. 44. Allah'ın
saptırdığı biri için artık O'ndan sonra bir velî yoktur. Göreceksin ki bu zalimler,
azabı gördüklerinde; "Yok mu, geri dönmenin bir yolu?" diyecekler...

45. Göreceksin ki o azap kendilerine seyrettirilirken, burunları sürtülmüş vaziyette boyunlarım bükerek gözlerinin ucu ile bakacaklar... İman edenler ise “Hüsrana uğrayanlar; kendilerini de, ailelerini de Kıyamet Günü hüsrana uğratanlardır.” diyecekler. Bakınız; temelli bir azap içindedir zalimler! 46. Allah’a karşı kendilerine yardım edecek bir velîleri de olmamıştır. Allah’ın saptırdığı biri için, artık (hedefe götüren doğru bir) yol yoktur. 47. Asla geri çevrilmeyecek (azap 1 dolu) bir gün Allah’tan Jg||% gelmeden, Rabbinize IfeJl icabet edin. Ki o gün, hiçbiriniz için sığmak yoktur, sizi (Allah’ın ‘göz’ünden kaçıracak; asi/mücrim olarak) tanınmanızı engelleyecek bir yer de yoktur!.. 48. Yüz çevirirlerse (çevirsinler), Biz seni onların üzerine bekçi göndermedik ya!.. Sana düşen, sadece iletmektir. Biz, insana katımızdan bir rahmet tattırdığımızda, bununla sevinir. Ama kendi elleriyle işledikleri yüzünden başlarına bir fenalık gelse, o zaman, gerçekten nankördür insanlar! 49. Göklerin ve yerin mülkü tamamen Allah’ındır; dilediğini yaratıyor. Dilediğine kızlar bağışlıyor; dilediğine erkekler bağışlıyor. 50. Yahut, kızlı erkekli olarak iki cinsten de veriyor... Dilediğini de kısır bırakıyor. O ‘mutlak ilim sahibi’dir, kudretlidir (Alîm, Kadîr). 51. Ayrıca, bir beşer için Allah’ın kendisiyle konuşması olacak şey değildir.[149] Sadece; vahyederek,[150] perde arkasından ya da bir elçi gönderip de onun -kendi izni ile- dilediklerini vahyetmesi şeklinde... Çünkü O, yücedir (beşerî kalıplar içinde konuşmaz), ‘mutlak hikmet sahibi’dir (Aliyy, Hakîm).

. .
^JJ^JOJ-Jî ^<U^|p 0 2^J£ p% J
iirf^-^ ^ JrV-'öî/J J ^pJJ(>*
'-L& öte
S i ? C r Z J ^ ^ Aİ&O
ite Vjy » j

111

bvjî0 p>-

\&J&

û^j ^

J*j$'\p==â J**-c£ jK ^

0 o;j X_$3 MİÎ Li JJu^ i

52. İşte sana da ‘emr’imizin ruhunu bu şekilde vahyetmekteyiz. Yoksa, sen daha önce kitap nedir, iman nedir bilmiyordun. Fakat Biz o ruhu, dilediğimiz kullan doğruya ileteceğimiz bir nur kıldık. Sen gerçekten dosdoğru bir yola iletiyorsun. 53. Yani, göklerde ve yerde ne varsa hepsinin kendisine ait olduğu Allah’ın yoluna... (O hâlde, başkalannın dediğine değil, Allah’ın şahitliğine itibar et.) Bakınız; yalnızca Allah’a döner çünkü bütün işler.

43- ZUHRUF SÛRESİ

{Mekke’de; hicretten önce indirilmiştir. 89 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Hâ, Mîm. 2. Apaçık kitaba yemin ederim ki; 3. Biz onu -siz akledesiniz diye- Arapça bir Kur’ân kıldık. 4. O, nezdimizdeki ana kitaptadır; yücedir, hikmet doludur. 5. Siz aşın giden bir toplum olduğunuz hâlde, size öğüt vermekten vaz mı geçecektik?! 6. Oysa, daha öncekilere nice peygamberler göndermiştik. 7. Kendilerine bir peygamber geldiğinde mutlaka onunla alay ederlerdi. 8. Biz de onlardan (yani, inkârcı Araplardan) daha güçlülerini helâk ettik. -Öncekilerin durumu daha önce geçmişti.- 9. Gerçek şu ki; onlara “Gökleri ve yeri kim yarattı?” diye sorsan, kesinlikle; “Onları, ‘mutlak izzet ve ilim sahibi’ (Azız, Alîm) yarattı” derler. 10. O ki; Arz’ı sizin için beşik kılmış; doğru yolda gidesiniz diye orada sizin için yollar var etmiştir.

11.0 ki; gökten bir ölçüye göre su indirmiştir... -Biz ölü bir memleketi onunla diriltmekteyiz. Nitekim siz de (yeniden diriltilirken, topraktan) böyle çıkarılacaksınız.- 12. O ki; bütün eşleri yaratmış; sizin için, bineceğiniz gemiler ve hayvanlar var etmiştir. 13. Böylece, bunların üzerine kurulur sonra da Rabbinizin nimetini anarsınız şöyle diyerek; “Her tür eksik ve kusurdan münezzehtir şunu emrimize amade kılan!.. Yoksa, bizim buna gücümüz yetmezdi.” 14. “Şüphesiz, sonunda mutlaka Rabbimize döneceğiz.” 15. Ama O’nun bazı kullarını kendisinin parçası kıldılar. İnsan, gerçekten apaçık bir nankördür. 16. Yoksa Allah, yarattıkları arasından erkek çocukları size ayırdı da kızlan kendisi mi aldı (ey inkârcı Araplar)?! 17. Bunlardan herhangi birine, kendisinin Rahman’a isnat ettiği (cinsten bir kız evlat) müjdelendiğinde, yüzü kapkara kesilir ve öfkeyle yutkunur. 18. Öyle ya, “(para harcanıp) süs püs içinde yetiştirilecek ve savaşta hiçbir işe yaramayacak biri” söz konusudur... 19. Rahman’ın kulları olan melekleri dişi yapmaktalar!.. Peki, onlann yaratılışını görmüşler mi?! (Yoo!.. Ama ‘Gördük; dişiydiler!’ diyorlarsa, bilsinler ki) ileride şahitlikleri yazılacak ve sorguya çekilecekler! 20. Bir de, “Rahman dileseydi, biz bunlara kulluk etmezdik.” demekteler. Bu konuda (yani, O’nun neyi, nasıl dilediği hususunda) hiçbir bilgileri yok; sadece tahmin yürütüyorlar. 21. Yoksa, Biz kendilerine bundan önce bir kitap vermişiz de ona mı tutunuyorlar?! 22. Aksine; “Biz atalarımızı bir din üzerinde bulduk; onlann izinde elbette doğru yolda gitmekteyiz.” demekteler.

, - - _ - - . J«tf2te$î

^ L^=»Lj Uia, Ü

dA-^*' Û^O^^UÇ:^ j^ 1>W^ f^| û^lilll

y ^ (j&U^-kii U1 ^ ûjJ(jyı$3

f^I ûjylti

'‘-âl>“*41>*-^ ^

>J ^ *(jy>j* Â^LjÎ

23. Zaten, senden önce hangi memlekete uyarıcı göndermişsek, oranın kodamanlan -tıpkı bunlar gibi- mutlaka; “Biz atalanmızı bir din üzerinde bulduk ve onla- 1 nn izinden gitmekteyiz.” demişlerdir. 24. (Uyancı) “Peki, ben size, atalannızı üzerinde bulduğunuz şeyden daha doğrusunu getirmişsem de mi?!” deyince, (cahilane bir inatla) “Biz sizin gönderildiğiniz şeyi inkâr etmekteyiz!” demişlerdir. 25. Biz de hak ettikleri cezayı vermişizdir... Bak, yalanlayanlann sonu nice olmuş! 26. Hani İbrahim, babasına ve kavmine şöyle demişti: “Ben, sizin taptıklannızdan uzağım.” 27. “Beni yaratan müstesna... O bana elbette yakında doğru yolu gösterecek.” 28. Ve -belki dönerler diye- bunu (yani, tevhidi) ardından gelenler için kalıcı bir ilke kılmıştı. 29. Aslında, Ben bunları ve atalarını yaşattım, yaşattım... Sonunda, işte hem gerçek hem de gerçeği açıklayan peygamber onlara (da) geldi. 30. Kendilerine gerçek geldiğinde; “Bu bir büyüdür; biz onu kesin olarak inkâr etmekteyiz!” dediler. 31. Ve “Bu Kur’ân’ın, o iki şehirden (yani Mekke ve Taif’ten) büyük bir adama indirilmesi gerekmez miydi?” dediler. 32. Rabbinin rahmetini bunlar mı bölüştürüyorlar?! Oysa (manevî dereceleri dilediğimize verdiğimiz gibi) kendilerinin dünya hayatındaki geçim vasıtalarını paylaştırarak onları birbirlerinden derece derece üstün kılan da Biziz. Bu sayede birbirlerini tutup iş gördürebiliyorlar. Bir farkla ki; senin Rabbinin rahmeti, bunlann biriktirdiklerinden daha hayırlıdır. 33. Öyle ki; bütün insanların (Bizim, “sevdiklerimizi zengin ettiğimiz” yönünde yanlış bir kanaat edinerek) tek bir (inkârcı) ümmete dönüşme ihtimali olmasaydı, Rahman’ı nankörce inkâr edenlerin evlerinin tavanlarını ve basıp çıktıkları merdivenleri gümüşten kılardık; -►

İXj

^ ^rJ ^ \^jJ h/j)

Qj\\

% $ öjk&S-açîZırfetâz

m mmm

34. evlerinin kapılanın, üze-
rine yaslanacakları kerevetle-
ri de 35. envâ-i çeşit değerli
taşla bezerdik. Oysa bunlann
tamamı, gelip geçici dünyalık-
lardır. Rabbinin katında Âhiret
ise müttakîlerindir. 36. Kim
Rahman'm öğüdüne gözü-
nü kaparsa, başına bir şeytan
sardınnz: ona yoldaş olur 37.
ve mutlaka bunlan yoldan çı-
karır. Oysa, onlar doğru yolda
gittiklerini zannetmektedir. 38.
Nihayet. Bize geldiklerinde;
"Keşke benimle senin aranda
doğu ile batı arasındaki kadar
uzaklık olsaydı!.. Ne kötü ar-
kadaşmışsın!" der. 39. Ancak,
(yapmanız gerekeni zamanın-
da yapmayıp) zulmetmiş ol-
duğunuz için, bu pişmanlık şu
anda azabı ortaklaşa çekmek-
ten sizi kurtaramayacaktır!.. 40. Sen bu 'sağır'lara söz dinletebilir misin ya da
bu 'kör'leri; açık bir sapma içinde bulunanları doğru yola getirebilir misin?
41. O hâlde, ya seni götürür (vefat ettirir)iz -ve bunların hak ettiği cezayı
mutlaka veririz- 42. ya da onlara va'dettiklerimizi sana da gösteririz... Bizim
elbette onlara gücümüz yeter! 43. Sen, sana vahyedilenlere sımsıkı tutun; ger-
çekten dosdoğru bir yol üzerindesin. 44. Aslında, o, hem senin için hem de
kavmin için bir şan şeref vesilesidir. Ondan dolayı sorguya çekileceksiniz!..
45. Senden önce görevlendirmiş olduğumuz peygamberlerimize bir sor baka-
lım; Rahman'dan başka tapılacak 'tanrı'lar belirlemiş miyiz? 46. Gerçek şu
ki; Biz, Musa'yı Firavun ve kurmaylarına mucizelerimizle göndermiştik de;
"Şüphesiz ben, Âlemlerin Rabbi'nin elçisiyim." demişti. 47.0 Bizim mucize-
lerimizle yanlarına gittiğinde, bunlara gülmeye başladılar!..

^J-AİÇ: * l i J t a j i s s

f | p <_*5

£ . ^ ö Ş i l i l i

f j l

23. Zaten, senden önce hangi memlekete uyarıcı göndermişsek, i oranın kodamanlan -tıp-dŞgbi kı bunlar gibi- mutlaka; 1J1 “Biz atalarımızı bir din üzerinde bulduk ve onla-' rın izinden gitmekteyiz.” demişlerdir. 24. (Uyancı) “Peki, ben size, atalannızı üzerinde bulduğunuz şeyden daha doğrusunu getirmişsem de mi?!” deyince, (cahilane bir inatla) “Biz sizin gönderildiğiniz şeyi inkâr etmekteyiz!” demişlerdir. 25. Biz de hak ettikleri cezayı vermişizdir... Bak, yalanlayanlann sonu nice olmuş! 26. Hani İbrahim, babasına ve kavmine şöyle demişti: “Ben, sizin taptıklannızdan uzağım.” 27. “Beni yaratan müstesna... O bana elbette yakında doğru yolu gösterecek.” 28. Ve -belki dönerler diye- bunu (yani, tevhidi) ardından gelenler için kalıcı bir ilke kılmıştı. 29. Aslında, Ben bunları ve atalarını yaşattım, yaşattım... Sonunda, işte hem gerçek hem de gerçeği açıklayan peygamber onlara (da) geldi. 30. Kendilerine gerçek geldiğinde; “Bu bir büyüdür; biz onu kesin olarak inkâr etmekteyiz!” dediler. 31. Ve “Bu Kur’ân’m, o iki şehirden (yani Mekke ve Taif’ten) büyük bir adama indirilmesi gerekmez miydi?” dediler. 32. Rabbinin rahmetini bunlar mı bölüştürüyorlar?! Oysa (manevî dereceleri dilediğimize verdiğimiz gibi) kendilerinin dünya hayatındaki geçim vasıtalarını paylaştırarak onları birbirlerinden derece derece üstün kılan da Biziz. Bu sayede birbirlerini tutup iş gördürebiliyorlar. Bir farkla ki; senin Rabbinin rahmeti, bunlann biriktirdiklerinden daha hayırlıdır. 33. Öyle ki; bütün insanların (Bizim, “sevdiklerimizi zengin ettiğimiz” yönünde yanlış bir kanaat edinerek) tek bir (inkârcı) ümmete dönüşme ihtimali olmasaydı, Rahman’ı nankörce inkâr edenlerin evlerinin tavanlarını ve basıp çıktıkları merdivenleri gümüşten kılardık; -►

<î>, . >>

34. evlerinin kapılarını, üzerine yaslanacakları kerevetleri de 35. envâ-i çeşit değerli taşla bezerdik. Oysa bunların tamamı, gelip geçici dünyalıklardır. Rabbinin katında Âhiret ise müttakîlerindir. 36. Kim Rahman'm öğüdüne gözünü kaparsa, başına bir şeytan sardırırız; ona yoldaş olur 37. ve mutlaka bunları yoldan çıkarır. Oysa, onlar doğru yolda gittiklerini zannetmektedir. 38. Nihayet. Bize geldiklerinde; “Keşke benimle senin aranda doğu ile batı arasındaki kadar uzaklık olsaydı!.. Ne kötü arkadaşmışsın!” der. 39. Ancak, (yapmanız gerekeni zamanında yapmayıp) zulmetmiş olduğunuz için, bu pişmanlık şu anda azabı ortaklaşa çekmekten sizi kurtaramayacaktır!.. 40. Sen bu ‘sağır’lara söz dinletebilir misin ya da bu ‘kör’leri; açık bir sapma içinde bulunanları doğru yola getirebilir misin? 41. O hâlde, ya seni götürür (vefat ettirir)iz -ve bunların hak ettiği cezayı mutlaka veririz- 42. ya da onlara vazettiklerimizi sana da gösteririz... Bizim elbette onlara gücümüz yeter! 43. Sen, sana vahyedilenlere sımsıkı tutun; gerçekten dosdoğru bir yol üzerindesin. 44. Aslında, o, hem senin için hem de kavmin için bir şan şeref vesilesidir. Ondan dolayı sorguya çekileceksiniz!.. 45. Senden önce görevlendirmiş olduğumuz peygamberlerimize bir sor bakalım; Rahman’dan başka tapılacak ‘tanrı’lar belirlemiş miyiz? 46. Gerçek şu ki; Biz, Musa’yı Firavun ve kurmaylarına mucizelerimizle göndermiştik de; “Şüphesiz ben, Âlemlerin Rabbi’nin elçisiyim.” demişti. 47.0 Bizim mucizelerimizle yanlarına gittiğinde, bunlara gülmeye başladılar!..

JjoJÂlp Çj! ili eili'i jisss
f$î SûLi]
f ç n â JL
$ <4^
Ljlâ cilj oyfcjvj İÜ
-. Is
^iUydjıii!j5Â/ülj I (iiilıiljl

ir* *VT 92^M

C?J>Â=a\(Jfc V İ4_)U _/

lij ^ ^4İ*î juJL

^Gimiî 0

tf^Pv-4-^ 4^411 >_>«4(jis

[01 u* H a l â

■ 4 ^ 3 > . 4-^LÛJL^t

$ f|p 'fc'jİJal^

jj fo|) jsiSrAJu

ık* Aile. Lljol |_yb ^

48. Oysa onlara, birbirinden büyük mucizeler gösteriyorduk... Sonunda, belki dönerler diye, onları azapla yakaladık. 49. (Musa'ya) dediler ki: "Ey büyücü! Rabbinden aldığın and aşkına! Bizim için O'na dua et. Kesinlikle, yola geleceğiz!" 50. Ama üzerlerinden azabı kaldırınca, sözlerinden cayıveriyorlardı. 51. Firavun, kavmine seslenerek dedi ki: "Ey kavmim! Mısır mülkü ve altımdan akan şu ırmaklar benim değil mi? Hâlâ görmeyecek misiniz?" 52. "Ben mi daha hayırlıyım, yoksa, neredeyse merâmım bile anlatamayan şu zavallı (Musa) mı?!"* 53. "Kendisine altın bilezikler verilseydi ya da beraberinde melekler gelseydi ya?!" 54. Hâsılı, kavminin direncini kırdı; onlar da ona itaat ettiler... Zaten fasık bir millettiler. 55. Ama ne zaman ki Bizi öfkelendirdiler, Biz de cezalarını verip hepsini suda boğduk 56. ve, daha sonra gelecekler için (ders alınması gereken) bir maziye ve nümûtıeye çevirdik onları! 57. Yine, Meryemoğlu (İsa Mesih) temsil getirilince, senin kavmin buna sevinerek küstahça bağnşmaya başladı... 58. Ve dediler ki: "Bizim tanrılarımız mı hayırlı, yoksa o mu?"[151] Bunu, sırf seninle cedelleşmek için ortaya atıyorlardı. Doğrusu, ağzı iyi lâf yapan bir kavimdir bunlar!.. 59. 0; 'Bizim kendisini nimetlendirdiğimiz ve İsrailoğullarına örnek kıldığımız bir kul'dan ibarettir. 60. Dileseydik, sizlerden de 'ardınızdan yeryüzünde sizin yerinizi tutacak melek'ler var ederdik.

Yüce Allah'ın vahyini Hz. Musa almakla birlikte, dilinde sorun olduğu için, Firavun ve kurmaylarına Hz. Harun aktarıyordu (Ahd-i Atik, Çıkış, VII, 1-2).

ı*t&$lîS4 İM

’&f^ îcilÜfâfy
»-t'i
•& <3 ıi çiîıj L ^ixc il»-ilij
\ JsİA OJ^C-M
Ot‘■r* 1 tJlliUî
Sf İ^t
'OİniLj 1 İ+**3.
1 _jL»oî |y|^-=>j
W.
|-4?ijdj 1*Lf^âj
fc^-»22j;ji\\ 4İJüciiî^j f^|

61. Ayrıca. o (ve onun elinde
zuhur eden olağanüstü hâller)
Kıyamet saati için kesin bir
bilgidir; “O’ndan şüphe et-
meyin ve bana tâbi olun; dos-
doğru yol budur.” 62. "Sakın
şeytan sizi çevirmesin; şüp-
hesiz o, sizin için apaçık bir
düşmandır.” 63. İsa açık delil-
ler getirdiğinde şöyle demişti:
"Ben size hikmeti getirdim
ki, anlaşmazlığa düştüğünüz
şeylerin bir kısmını size böy-
lece açıklayayım. O hâlde,
Allah’tan sakının da bana itaat
edin.” 64. “Şüphesiz, benim
Rabbim de sizin Rabbiniz de
Allah’tu; öyleyse sadece O’na
kulluk edin. Dosdoğru yol bu-
dur.” 65. Fakat (bütün bunlara
rağmen, dinî ve mezhebi) hizipler kendi aralarında anlaşmazlığa düşmüş-
lerdir... O günün can yakıcı azabı karşısında vay hâline bu zalimlerin! 66.
(Aslında) bunlar; (Kıyamet) saatin(in), hiç farkında değillerken ansızın gelip
çatmasından başka bir şey beklemiyorlar!.. 67. Oysa o gün, can ciğer dostlar
bile birbirlerine düşman kesilir... Müttakîler hariç... 68. “Ey Benim (müttakî)
kullarım! Bugün size korku yoktur; üzülecek de değilsiniz.” 69. -Onlar ki;
âyetlerimize iman etmiş, teslimiyet göstermişlerdir.- 70. “Siz ve ‘eş’leriniz
(yani, sizin gibiler) nimete gark edilip sevindirileceğiniz Cennet’e girin.”
71. -Etraflarında altın tepsilerle ve kadehlerle fır dönülmektedir. Orada can-
larının istediği ve seyretmekten hoşlanacakları her şeyi elde etmektedirler.-
72. “Kendi yaptıklarınıza karşılık mirasçı kılındığınız Cennet işte budur.”
73. “Orada yiyeceğiniz nice meyveler vardır tamamen size ait...”

74. (Buna ka
rimler Cehennem azabında kalıcı-
dır; 75. azaplarına ara verilmez...
Orada tamamen ümitsizdirler. 76.
Ama onlara Biz zulmetmemişiz-
dir; zalim olan kendileridir... 77.
“Ey Malik! Rabbin işimizi bitirsin
artık!” diye bağrışırlar; fakat o der
ki: “Hep böyle kalacaksınız!” 78.
“Aslında biz size gerçeği getir-
miştik; fakat çoğunuz ‘gerçek’ten
hoşlanmazdı...” 79. Yoksa bir işe
mi karar vermiş (müşrik)ler? Biz
de kararlıyız doğrusu! 80. Yoksa
sırlarını ve gizli konuşmalarını*
Bizim işitmediğimizi mi sanıyor-
lar?! Elbette (işitiyoruz; ayrıca)
yanlarındaki elçilerimiz (yani,
kirâmen kâtibin, onların bütün
eylemlerini) yazıyor. 81. De ki:
Rahman’ın bir çocuğu olsaydı,
(ona) tapanların ilki ben olur-
dum!** 82. Göklerin ve yerin Rab-
bi; o mutlak hükümranlık tahtının
sahibi bunların nitelemelerinden
elbette münezzehtir. 83. Öyleyse, tehdit edildikleri gün ile karşı karşıya gelinceye
kadar bırak oyalanıp dursunlar. 84. Göğün tanrısı da O’dur, yerin tanrısı da... O’dur
mutlak hikmet ve ilim sahibi’ (Hakim, Alîm). 85. Ne zengin ve cömerttir ‘gökle-
rin, yerin ve ikisi arasında ne varsa hepsinin mülkü kendisine ait olan’ ki, (Kıyamet)
saat(in)e dair bilgi tamamen O’nun katındadır ve sonunda O’na döndürüleceksi-
niz, 86. O’ndan başka taptıkları şeyler şefaat edemezler; ancak bilerek gerçek ney-
se ona göre şahitlik edenler hariç... 87. Bunlara, kendilerini kimin yarattığını sor-
san, kesinlikle; “Allah” derler. O hâlde, nasıl ters yüz ediliyorlar?! 88. Onun; (yani
Peygamber’in) “Ya Rabbi! Bunlar, gerçekten iman etmeyecek bir güruh!” şeklindeki
serzenişi hakkı için... (Yakında müstehak oldukları karşılığı alacaklar!) 89. Ancak,
(şimdilik) onlardan yüz çevir ve “Selâmetle!” de... Yakında öğrenecekler!..

fjl dtjj

j Âc-Uiî! ! ɵ $ L»_y

J}*' S * + S s ^ £<< »A
p* |£p O 4) d J ! y ü

^ O^fcLo (jj-J f*p

*** Seni yok etmek için sonuçsuz kalmaya mahkûm ne tür stratejiler oluşturduklarını...**

'» Rahman’ın kulu olarak benim elbette O’na itaat etmem gerekirdi. Ama O’nun Resulü olarak ben böyle bir şeye tapmadığıma göre demek ki yok!

44- DUHÂN SÛRESİ

/Mekke 'de; hicretten önce indirilmiştir. 59 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Hâ, Mîm. 2. Apaçık kitaba yemin ederim: 3-4. Biz onu öyle mübarek bir gecede indirdik ki bütün hikmetli işler o gece ayrılır. Çünkü Biz, hep uyarmışızdır. 5. Katımızdan (evrensel) bir emir olarak... Çünkü Biz, hep elçi göndermişizdir. 6. Senin Rabbinden bir rahmet olarak... O’dur gerçekten işiten; ‘mutlak ilim sahibi’ (Semî’, Alîm). 7. Yakînen iman ||O3*M|| eden kimselerseniz, göklerin, yerin ve ikisi arasında ne varsa hepsinin Rabbinden... 8.

^\£^==Jg 0 ^

$ cKiJ-ijl^i ^

SA^UJÖÎÂİ^ fjj ü n U İ ^ l ^ T i jc^£1

ofj>VÇoyllJ!0

0 ^LA^YJ^ÖI

"^>^-^!‘■^U<4p-fc<i^ C^Jl 'Cll^JVÎ^CLJIft*CJIJJ*

<*S*^*~*i* C^ oj-~3 öU—b »1.A-/.i' tjLj ^_JJ

^->1-Â*) I UU^ÎUJJ |^| JLJİt»f>l Jkcl JcjbJlÜİ

{|l öv* cil f^J| üy-»£»ül

SU fön^ı^ı Cp „ Şyii& y & liJ^J^

Û^IÂLU' ■•' rjifâlöj.

O’ndan başka tanrı yoktur; hayat verir, öldürür. Sizin de sizden önceki atalarınızın da Rabbi O’dur. 9. (İndirdiğimiz bu kitaba inanmaları gerekirken) aksine, şüphe içinde oynuyorlar! 10. Öyleyse, göğün aşikâr bir duman getireceği öyle bir günü gözle 11. ki, insanları bürüyecek!.. İşte can yakıcı azap! 12. “Ya Rabbi! Bu azabı üzerimizden kaldır; biz artık gerçekten müminiz!” (derler, ama) 13. nerede onlarda düşünüp ders çıkarmak?! Oysa, kendilerine, gerçeği açıklayan bir peygamber geldi. 14. Sonra... “Eğitilmiş, Cinlinin teki!” diyerek ondan yüz çevirdiler... 15. Azabı biraz kaldıracak olsak, eski hâlinize dönersiniz!.. 16. Onları o büyük yakalayışla yakaladığımız gün, hak edeni mutlaka cezalandırırız! 17. Gerçek şu ki; kendilerinden önce, Firavun kavmini de denemiştik; onlara değerli bir elçi gelmişti (şu mesajla): 18. “Allah’ın kullarını bana verin (de onları Mısır’dan çıkarayım); çünkü ben, gerçekten size gönderilmiş güvenilir bir elçiyim!”

ifö ^ 3pâ

■İp'İP 5jl *Y*

(^rijıü(2p.

J *fi&lÂ* AÛ, v i jJ

$ ı>L>V İJ 03C1! (llîli-dj frp

^ *üy^*CÛ* j>JtA^==î

19. “Allah’a karşı yücelik tas-
lamayın; çünkü ben, gerçekten
size açık bir kanıt getirdim.”
20. “Beni taşlamanıza karşı,
‘hem benim hem de sizin Rab-
biniz olan Zat’a sığındım.”
21. “Bana iman etmiyorsanız,
bari, beni serbest bırakın.”
22. “Bunlar, mücrim bir ka-
vimdir!” diye de Rabbine dua
etti. 23. (O da kendisine şöyle
vahyetti:) “Öyleyse, kullarımı
geceleyin yola çıkar; çünkü
mutlaka izleneceksiniz.” 24.
“Denizi de açık bırak; çün-
kü onlar suda boğulacak bir
ordudur.” 25. Nice bağlar bı-
raktılar; nice pınarlar, 26. nice
ekinler, değerli ikametgâhlar,
27. zevküsefa sürdükleri nice
nimetler... 28. Böylece, bunlara başka bir kavmi mirasçı kıldık. 29. Üzerleri-
ne, ne gök ağladı ne de yer... Mühlet de verilmedi kendilerine. 30. Gerçek şu
ki; İsrailoğullarını o alçaltıcı azaptan Biz kurtardık; 31. Firavun’dan... Ger-
çekten, aşırı giden bir azgındı. 32. Gerçek şu ki; Biz onları, o sırada, bile bile
âlemlere tercih etmiş 33. ve kendilerine açıkça denendikleri nice âyetler ver-
miştik. 34. Şimdi, bunlar da diyorlar ki: 35. “İlk ölümümüzden ilerisi yoktur;
diriltilip kaldırılacak değiliz!” 36. “Doğru söylüyorsanız, getirin o hâlde bize
atalarımızı!” 37. Bunlar mı daha üstün, yoksa Tübba’ın kavmi ile onlardan
ewel gelenler mi? Onları da helâk etmiştik!.. Çünkü gerçekten mücrimdiler.
38. Gökleri, yeri ve ikisinin arasındakileri oyun olsun diye yaratmadık Biz!
39. Onları, tamamen gerçek bir gaye ile yarattık (elbette tamamını diriltip,
herkese hak ettiği nihaî karşılığı vereceğiz); fakat çoğu bilmez.

40. (Haklıyı haksızdan) ayırt etme günü, hepsinin bir araya getirileceği vakittir. 41. Yani, hiçbir dostun, hiçbir dost için herhangi bir fayda sağlayamayacağı; yardım da görmeyecekleri gün... 42. Allah'ın merhamet ettikleri müstesna... Gerçekten O'dur 'mutlak izzet sahibi', merhametli (Aziz, Rahim). 43. O zakkum ağacı ki, 44. günahkâr yiyeceğidir; 45. karınlarda fokurdar; 46. kaynar su fokurtusu gibi... 47. Tutun şunu, sürükleyin şunu tâ cayır cayır yanan Ateş'in ortasına!.. 48. Başının üzerinden kaynar su azabını boca edin sonra!.. 49. Bak bakalım tadına! Asıl şerefli, asıl güçlü sensin, öyle ya! 50. İşte, hakkında şüphelenip durduğunuz azap... 51. Müttakîler ise güvenli bir ikametgâhtadır; 52. bahçelerde, pınar başlarında... 53. İnce ipekten ve parlak atlastan giyinip karşılıklı otururlar. 54. İşte böyle... Onları, âhu gözlü bembeyaz dilberlerle eşleştirmişizdir. 55. Her meyveyi korkmadan isteyebilmektedirler orada. 56. -İlk ölüm hariç- ölümü tatmazlar orada... Cayır cayır yanan Ateş'in azabından korumuştur onları (Rableri). 57. Senin Rabbinin lütfuyla... ki büyük kurtuluş da budur. 58. Biz; onu (yani, Kur'ân'ı) senin dilinle kolaylaştırdık ki düşünüp ders çıkarabilsinler. 59. Öyleyse, gözetle; çünkü onlar da gözetlemekte...

45- CÂSİYE SÛRESİ

{Mekke 'de; hicretten önce indirilmiştir. 37 âyettir.}

$*/'*v >J ^ // »/ t ^ ^ ^ ^ //

lui<üi I l^ÂJ [j ^1 |J|J|

fÂ^} *■ ' ‘-İLf'^j VLy* I 4JL>-İİ t3jj öt

4*; LciÜtf’UbybjAijt olA ^ O^i*

ÇA^J-Ht ^ 0y^j.^£>\t-jÂiıl

2-âî

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Hâ, Mîm. 2. Bu kitap; ‘mutlak izzet ve hikmet sahibi’ (Azız, Hakim) Allah tarafından indirilmektedir: 3. Göklerde ve yerde elbette müminler için âyetler vardır. **4.** Sizi yaratmasında ve yeryüzüne yaydığı her canlıda da, yakînen iman eden bir toplum için âyetler vardır. 5. Gece ile gündüzün gidip gelişinde ve Allah’ın, gökten indirdiği rızıkla ölü vaziyetteki yeri diriltmesinde, rüzgârları farklı yönlerden estirmesinde de, akleden bir toplum için âyetler vardır. 6. İşte Allah’ın âyetleri... Onları sana (belli bir gaye ile) gerçeğin ta kendisi olarak okuyoruz. Peki, Allah’tan ve O’nun âyetlerinden sonra hangi söze iman edecek bunlar?! 7. Yazıklar olsun her günahkâr palavracıya ki; 8. Allah’ın âyetleri kendisine okunurken dinler, fakat daha sonra, onları hiç duymamış gibi büyüklük taslamakta direnir! Can yakıcı bir azapla müjdele onu!..

9. Âyetlerimizden bir şey öğrendiği vakit, onu eğlence vesilesi edinir. Alçaltıcı bir azaptır bunların hakkı!.. 10. Arkalarında da Cehennem vardır! Ne yaptıkları (ameller), ne de Allah dışında edindikleri velîler onlara bir fayda verir; muazzam bir azaptır onların hakkı!.. 11. îşte kılavuz... Buna rağmen Rablerinin âyetlerini nankörce inkâr edenler için can yakıcı, pis bir azap vardır. 12. Gemiler denizde O’nun emriyle aheste aheste gitsin; siz de (denizcilikle) O’nun lütfundan nasip arayın diye Allah denizleri hizmetinize vermiştir. Belki şükredersiniz. 13. Göklerde ve yerde ne varsa tamamını, yine kendi lütfuyla size O hizmet ettirmektedir, Önyargısız düşünen bir zümre için, bunda kesin âyetler vardır.

ise»4^ₘ s ^ ^

ÜJIIJÜVCJ; Juiykl

(SJUSJ ,JMJCA

|j ojyuJjî4jil 3*-J f|p £

$ XL> opü

14. (Resûlüm!) İman edenlere söyle de, Allah’ın günlerine yönelik bir korku ve umut taşımayanları bağışlasınlar. Zira Allah, her kavme kendi yaptıklarının karşılığını mutlaka verir. 15. Her kim salih amel işlerse, kendi lehinedir; kim de kötülük yaparsa, kendi aleyhinedir. Sonunda Rabbinize döndürülürsünüz.
16. Gerçek şu ki; Biz, kitabı, hükmü ve peygamberliği İsrailoğullanna vermiş; onları tertemiz şeylerle nzıklandırmış ve âlemlere tercih etmiştik.
17. Onlara (ilahi) emirden açık delilller de vermiştik... Ama onlar, kendilerine ilim geldikten sonradır ki sırf aralarındaki azgınlıktan dolayı ayrılığa düştüler. Şüphesiz senin Rabbin, ayrılığa düştükleri hususlarda Kıyamet Günü aralarında hâkimlik edecektir. 18. Sonra, seni de (kadim vahiy zincirinin kaynaklandığı o evrensel) ‘emr’e dayanan bir şeriat üzere kıldık. O hâlde, ona uy; bilmeyenlerin arzu ve ihtiraslarına uyma. 19. Bunların, Allah karşısında sana hiçbir faydaları olmaz; çünkü bu zalimler sadece birbirlerinin velîsidir. Allah ise müttakîlerin velîsidir. 20. Bu (ayetler), insanların gözlerini açacak göstergeler olup yakînen iman eden bir zümre için de kılavuz ve rahmettir.
21. Yoksa o kötülükleri işleyenler, iman edip salih amel işleyenlerle kendilerini bir tutacağımızı mı sandılar sağlıklarında da ölümlerinde de?! Ne kötü hüküm veriyorlar!.. 22. Allah gökleri ve yeri gerçek bir gaye ile yaratmıştır ki; herkes, -haksızlığa uğratılmaksızm- kendi yaptığının karşılığını alsın.

»yİJt AJÛJ

OJLJIJ ti; İyot lî d) bilil «■

AJ>2£,\ZÎ 1 çyu pıj [jfjl lj Cj'y+lSİ

öjj4 ^ \ ^

L Û ^ L * J Û

öyJllljjiîtjAcÜhi

oj.4c-bIl 1 L» <SJSXA

23.0 hâlde, tanrısı olarak kendi arzu ve ihtiraslarını benimseyen, Allah'ın da -bu bilgiye dayanarak- şaşırttığı; kulağını ve kalbini mühürleyip gözüne perde çektiği birini düşün! Allah da getirmediğine göre, kim doğru yola getirebilir böyle birini?! Hâlâ, düşünüp ders çıkarmayacak mısınız? 24. "Hayat şu dünyada yaşadığımızdan ibarettir; yaşarız, ölürüz. Bizi yok eden de 'zaman'dan başka bir şey değildir!" demekteler... Oysa, bu konuda 'kesin bilgi'leri yoktur. Sadece 'zann'ediyorlar. 25. Âyetlerimiz kendilerine açık-seçik okunduğunda; "Doğru söylüyorsanız, atalarımızı getirin bakalım!" demekten başka bir delilleri de yok!.. 26. De ki: Size Allah hayat veriyor, sonra sizi O öldürüyor... Daha sonra, -asla şüphe edilmemesi gereken- o toplanış günü sizi O bir araya getirecek. Fakat insanların çoğu bilmez! 27. Göklerin ve yerin mülkü tamamen Allah'ındır. (Kıyamet) saat(i) gelip çattığı gün; işte o gün hüsrana uğrar bâtıl taraftarları!.. 28. Bütün ümmetleri dizüstü çökmüş görürsün; her ümmet kendi kitabına çağrılmaktadır. (Şöyle buyrulur:) "Bugün, size sadece kendi yaptıklarınızın karşılığı verilecek! 29. İşte, gerçek neyse yüzünüze karşı onu söyleyen kitabımız... Şüphesiz, yaptıklarınızı bir bir kaydediyorduk Biz!" 30. Şimdi; iman edip salih amel işlemiş olanları, Rableri, rahmetine sokacaktır... ki, aşikâr başan budur. 31. Nankörce inkâr edenlere gelince; "Bizim âyetlerimiz size okunmuş; fakat siz büyüklük taslayarak mücrim bir topluluk olmuştunuz, değil mi?!" 32. "Allah'ın va'di haktır; (Kıyamet) saat(i) hakkında şüphe yoktur" denildiği zaman; 'Nereden bilebiliriz ki o saat nedir?! (Böyle bir şey hakkında) sadece zan besleyebiliriz; yakînen söyleyemeyiz!' diyordunuz öyle mi?!.."

o*r

33. Evet, yaptıklan şeyin sğl|| berbatlığı kendilerince de açıkça görülmüş ve alay edip durdukları şey çepe- ' çevre kuşamuştır kendilerini! 34. Denilir ki: "Siz nasıl (dünyada) bugünle karşı karşıya geleceğinizi göz ardı ettiyseniz, Biz de sizi (bu ebedi günde) nisyana terk ettik!.. Barınağınız Ateş'tir; bir yardımcınız da yoktur!" 35. "Bunun sebebi; dünya hayatının sizi aldatarak Allah'ın âyetlerini eğlence vesilesi edinmiş olmanızdır..." Böylece, o gün ne dışan çıkarılırlar ne de kendilerine bir başka şans verilir. 36. O hâlde, hamd Allah'a mahsustur; göklerin, yerin ve bütün Âlemlerin Rabbi; 37. göklerde ve yerde mutlak büyüklük ve azameti tekelinde tutan Allah'a... ki O'dur 'mutlak izzet ve hikmet sahibi' (Azız, Hakim).

|jy> & ç£C f (uj ^jj

46-AHKAF SURESİ

{Medine 'de; hicretten sonra indirilmiştir. 35 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Hâ, Mim. 2. Bu kitap; 'mutlak izzet ve hikmet sahibi' (Azız, Hakim) Allah tarafından indirilmektedir. 3. Biz; gökleri, yeri ve ikisinin arasında ne varsa hepsini gerçek bir gayeyle ve belli süreliğine yarattık. Nankörce inkâr edenler ise uyanldıklan şeylerden yüz çevirmekteler! 4. De ki: Allah'tan başka taptığınız şeyleri hiç düşündünüz mü? Gösterin bana, yeryüzündeki hangi nesneyi bunlar yaratmış?! Göklerde bir ortaklıkları varsa, o zaman, ya bundan önce indirilmiş bir kitap ya da bilimsel bir kanıt getirin (de görelim)! Doğru söylüyorsanız!.. 5. Şimdi, Allah'ı bırakıp da, 'kendisine yalvanldığından bile habersiz, duasına Kıyamet Günü'ne kadar icabet edemeyecek' şeylere yalvaran birinden daha şaşkını olabilir mi?!

!ı()y£tli££‘ o.r

\ J lâ UJLİ> l«.

/CJJVİ'A/j'ûy>^

lıli. <J

j/ı ^ ~

ö* <Jd ot ^

1J ISjfJl ' pil 1

jj.:__j A.»

Sy>~y^ [y£ûS*\pıiii

6. Ki insanlar haşredildi onlar bunlara düşman olacak ve yaptıkları kulluğu inkâr edeceklerdir!.. 7. Âyetlerimiz bunlara açık seçik okunduğunda, kendilerine gelen gerçeği nankörce inkâr edenler; “Bu, apaçık bir büyüdür!” dediler. 8. Yoksa “Onu (yani, Kur’ân’ı) kendisi uydurmakta!” mı diyorlar?! De ki: Onu kendim uydurduysam, Allah’ın bana vereceği cezayı savmaya (sadece benim değil) sizin gücünüz de yetmez! Kaldı ki, sizin kendisi hakkında neler neler söylediğinizi O çok iyi bilmektedir! Sizinle benim aramdaki ilişki çerçevesinde, hiç kimsenin şahitliği Allah’ınki kadar geçerli değildir. Bağışlayıcı, merhametli (Gafur, Rahim) de O’dur. 9. De ki: İlk gönderilen peygamber ben değilim. Bana ve size ne yapılacağını da bilmem; sadece bana vahyedilene uyanm; apaçık bir uyarıcıdan başka bir şey değilim. 10. De ki: Hiç düşündünüz mü? Ya onu, Allah tarafından geldiği hâlde inkâr ediyorsanız?! Ya, İsrailoğullanndan bir şahit, onun bir benzeri (olan Tevrat’ın gerçekliği) hakkında şahitlik ederek (Kur’ân’a) inandığı hâlde, siz büyüklük taslamakta iseniz?! Zalim bir kavmi, Allah elbette doğru yola getirmez. 11. Nankörce inkâr edenler, iman edenler için; “Bu, hayırlı bir iş olsaydı, onlar bunda bizi geçemezlerdi!” dediler. Onunla hidayete eremedikleri için, tabiî; “Bu, eski bir uydurmadır!” diyecekler... 12. Evet, bundan önce de -hem bir kılavuz hem de rahmet vesilesi olarak- Musa’nın kitabı var. Bu da onun (müşrik Arap) zalimleri uyarsın ve yaptıklarını en güzel bir şekilde yapanları müjdelesin diye Arapça bir tasdikçisidir. 13. “Bizim yegâne Rabbimiz Allah’tır” deyip sonra da istikamet üzere yaşayanlar için korku yoktur; üzülecek de değillerdir. 14. Bunlardır işte, Cennet’in sahipleri... Yaptıklarının karşılığı olarak temelli kalacaklardır orada...

15. Biz insanoğluna, ana babasına iyi davranmasını emrettik; çünkü annesi onu kanunda zahmetle taşıyıp zahmetle doğurmuştur. Taşınması ve sütten kesilmesi otuz! ay sürer. Ergin çağma ulaşıp kırkma basınca (salih bir evlât) şöyle der “Ya Rabbi! Beni, hem bana hem de ana babama ihsan eylediğin nimetine şükredebilecek, Senin razı olacağın salih ameller yapabilecek şekilde yönlendir: benim neslimi de benim için sâlih eyle. Ben gerçekten Sana yöneldim; artık gerçekten teslimiyet gösterenlerdenim.” 16. İşte bunlar, yaptıklar en güzel ameli esas alarak makbul kılacağımız ve kötülüklerini görmezden geleceğimiz Cennet sahiplerinin arasındaki kimselerdir. İşte budur kendilerine va’dedilegelen kesin vaat... 17. Buna karşılık, (nankör bir evlât) ana babasına: “Öf be!.. İkinizden de bıktım!.. Benden önce o kadar nesil gelip geçtiği hâlde hiçbiri geri gelmemişken siz hâlâ beni öldükten sonra diriltilmekle mi tehdit ediyorsunuz?!” der... Ana babası, Allah’a sığınarak; “Yazıklar olsun sana! İman et, Allah’ın va’di elbette gerçektir.” dedikleri hâlde; “Bu, eskilerin masallarından başka bir şey değildir” der. 18. Bunlar da kendilerinden önce gelip geçmiş insan ve cin topluluklarıyla birlikte, İlahî hükmün haklarında kesinleştiği kimselerdir; gerçekten hüsrana uğramışlardır! 19. Her iki grup için de kendi yaptıklarına göre birtakım dereceler vardır. Böylece, kimseye haksızlık edilmeden; herkese kendi işlediğinin karşılığı ödenir. 20. Ateş’in nankörce inkâr edenlere seyrettirileceği gün (kendilerine şöyle çıkışılır): “Siz, (Ahirette elde edeceğiniz) tertemiz-hoş şeyleri dünya hayatınızda tükettiniz; o hayatın safasını sürmek için elinizden geleni yaptınız!.. Bugün de burnunuzu sürtecek bir azaba çarptırılacaksınız!.. Haksız yere kendinizde büyüklük vehmedip durduğunuz için... Fasıklık edip durduğunuz için...”

^J? j^ jk£.j
C-*-*j1^t SiLtSşJsZÂ <j\ ^ğc-jj\ ı_Jj Jlî ÂX*ı ÖJ
<j <_| aj^>y UcÎ^Ö» J-o^ 1 ö^j İSJ^j
<4jJldLı!jl f^I
'3^e^tİ(*r L?^J û-^pf^. J^’
Ö^ÖJ^İÎ\cJLi-s&IJ K/~\öÎ£ğ^»J^
,"Zs' s ,SZ' ~
oy~i ö^-^ul j£-j (jl<y^*-dttşj kul öllJ^L-j LİjJ^
J-& O ^ C * ® U J C A C
(* r ^ J 4 ^ $ ^ * * *
l^j^ı^Jj [£yo o_ylby
öj^ 1 (_j\ât ö^- li JİI^oL».^
Ujîı~a> 4^LÇ J (JJ^LAÂJ O^J^ 1 <4<-^1/^“A>-‘^L«j

jüf il

ljj-Ejü'yî z AAİİ-Ö^J 4jJj0y

lJİiLiiUjjC’ LSslLi bi£>-1 İJ İs (n! 4 ilit

AİIJC$^*)1 LJ

1^ ^ jvpJ jJi1—J Çiylo j His

j^-c» f^rJj o' QTU^ A> ç İ?HLU il L»_ ^A> IJ

|yw*lâ l^rj

JJÜJ .■■i

JS-L ı&ul

8

21. Âd’ın kardeşini (yani Hud Peygamber’i) de yâd et. Hani o, kum tepelerinde yaşayan kavmini uyararak; “Allah’tan başkasına kulluk etmeyin! Ben sizin hakkınızda, büyük bir günün azabından endişe ediyorum!” demişti... ki o kavmi önündekilerden ve arkasmdakilerden* uyaranlar da gelip geçmişti. 22. “Sen bizi tanrılarımızdan vazgeçirmek için mi geldin bize?! Doğru söyleyenlerden isen, haydi getir, tehdit ettiğin şeyi başımıza!” dediler. 23. “(Bunun ne zaman gerçekleşeceğine dair) bilgi tamamen Allah katindadır. Ben sadece, size iletmekle görevlendirildiğim şeyi size iletiyorum; ama görüyorum ki, cahil bir toplumsunuz!” dedi. 24. Nihayet, onu (yani, bahsettiği azabı), kendi vadilerine yönelmiş ‘ufku enlemesine kaplayan bir bulut’ olarak gördüklerinde; “İşte bize yağmur getirecek ‘ufku enlemesine kaplayan bir bulut’!” dediler... “Hayır! Bu, sizin o hemen istediğiniz şeydir; canınızı yakacak azabı taşıyan öyle bir kasırga” 25. “ki önüne çıkan her şeyi, Rabbinin emriyle yerle bir edecek!” (dedi...) Ama sonunda, öyle bir hâle geldiler ki, oturdukları yerlerden başka bir şey görülmez oldu... Mücrim toplumlan işte böyle cezalandırırız Biz! 26. Aslında bunlara, size vermediğimiz imkânlar bahşetmiştik. Onlara da kulak, göz ve gönül vermiştik; fakat ne kulaklarının, ne gözlerinin ne de gönüllerinin kendilerine bir faydası oldu. Çünkü Allah’ın âyetlerini, bile bile reddediyorlardı! Ama sonunda başlarına geliverdi o alay edip durdukları şey! 27. Gerçek şu ki (ey putperestler); Biz çevrenizdeki şehirleri helâk ettik... Oysa, belki dönerler diye âyetleri türlü şekillerde açıklamıştık... 28. Allah’a yaklaştıracağı düşüncesiyle Allah’tan başka tanrı edindikleri şeyler kendilerini kurtarsaydı ya!.. Aksine, sıvışıp gittiler zihinlerinden!.. Kendi uydurageldikleri asılsız şeylerdi çünkü...

* Bkz. Fussilet: 14’lin dipnotu.

illi ö ' i m

(y^4^ ö^3_/^ û"*^ ■=> L-JC>..O Ü[Îİ»_JÂİJ i^ı is ^
^ÇAL** ^-^û^l^îlâ-u*0'4
«jj (*^==^Âii^ -* ^
>İİ^
<_s jjl üıl ül û^Jd^j
<$-? o^Vvj
jû[>İ^^J(J^_ fj£ *0j£ $&$&%[*
\ \jSjJL3 Jls L^j ^ (^»ÎUilA>o^^
J-ü^' *Oi* (â öj_
V jJjûîjj! Uc_££ <SXJ *çy^T^J^SLj)!J*
fÖ öjİ-;^'j*^l^^tiJli-^J J-^3 ^Jbjl^^^Lı

29. (Resûlüm!) Hani, Kur'ân'ı dinlesinler diye sana cinlerden bir taife yöneltmiştik... On(un okunuşun)da hazır bulunduklarında, "Susun!" dediler; (okuma) bitince de birer uyarıcı olarak kavimlerine döndüler. 30. Ve şöyle dediler: "Ey kavmimiz! Biz, Musa'dan sonra indirilen, önündekini doğrulayan, gerçeği ve dosdoğru yolu gösteren bir kitap dinledik." 31. "Ey kavmimiz! Allah'ın davetçisine icabet edin ve ona iman edin ki, O, günahlarınızdan bir kısmını bağışlasın ve sizi can yakıcı bir azaptan kurtarsın." 32. Allah'ın davetçisine uymayan biri, yeryüzünde Allah'ı âciz bırakacak değildir; Allah karşısında velîleri de olmayacaktır. Apaçık bir sapma içindedir bunlar! 33. Anlamıyorlar mı ki; gökleri ve yeri yaratan -ve onları yaratmaktan yorulmayan- Allah, ölüleri de diriltmeye kadirdir?! Elbette... Şüphesiz, O her şeye kadirdir. 34. Ateş'in nankörce inkâr edenlere seyrettirileceği gün; "Gerçek değil miymiş bu?!" denildiğinde; "Rabbimize yemin ederiz ki, gerçekmiş!" derler. "O hâlde, inkâr edip durmanız yüzünden tadın şu azabı!" buyurur. 35. O hâlde, sen de o azimli peygamberler gibi sabret; bunlar için acele etme. Nasılsa, tehdit edildikleri azabı gördüklerinde, ancak gündüzün tek bir saati kadar kalmış gibi olacaklar! Sen ilet yeter! Fâsık bir toplumdan başkası helâk edilir mi?!

47- MUHAMMED SÛRESİ

{Medine'de; hicretten sonra indirilmiştir. 38 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Nankörce inkâr edip Allah yolundan (kendileri uzak durmakla kalmayıp başkalarını da) uzaklaştırmaya uğraşanların çalışmalarını Allah hedefinden saptırır; 2. iman edip salih amel işleyenlerin; -Rablerinden gelen hakkın ta kendisi olarak- Muhammed'e indirilene iman edenlerin ise kötülüklerini örter ve durumlarım düzeltir. 3. Bunun sebebi, nankörce i edenlerin bâtıla uymaları; iman edenlerin ise Rablerinden gelen gerçeğe uymalarıdır. Allah, insan- i lara kendi durumlarını işte jggggg böyle* anlatır. 4. Öyleyse, (ey iman edenler!) nankörce inkâr edenlerle (savaşta) karşılaştığınızda, hemen boyunlarını vurmaya bakın. Direnişlerini kırıp mağlûp edeceğinizi anladığınız zaman da onları sıkıca bağlaym. Sonra duruma göre; ya bedelsiz olarak ya da fidye alarak serbest bırakırsınız. Yeter ki, (imanla şirk arasındaki) savaş tamamen sona ermiş olsun... Allah dileseydi, onlara karşı tek başına da galip gelirdi; ama O, böylece sizi birbirinizle denemiş oluyor. Allah, kendi uğrunda öldürülenlerin (ve öldürülmeyi göze alanların) yaptıklarını asla hedefinden saptırmaz; 5. onları hidayete erdirip durumlarını düzeltir; 6. onları, kendilerine tanıttığı Cennet'e sokar... 7. Ey iman edenler! Siz Allah'a yardım ederseniz, O da size yardım eder ve ayaklarınızı yere sağlam bastınr. 8. Nankörce inkâr edenler içinse; "YıkılasıcalarL" der ve çalışmalarını hedefinden saptınr. 9. Zira Allah'ın indirdiklerini beğenmemişler; O da onların çalışmalarını boşa çıkarmıştır. 10. Hiç yeryüzünde gezip dolaşmadılar mı?! (Elbette...) O hâlde kendilerinden öncekilerin akıbetinin nice olduğuna baksalar (bundan ders çıkarsalar) ya! Allah onları yerle bir etmiştir!.. Bu inkârcı nankörlerin hakkı da buna benzer şeylerdir. 11. Çünkü iman edenlerin, 'mevlâ'sı Allah'ken, inkârcı nankörlerin (kendilerine sahip çıkacak) bir mevlâlan yoktur!..

* Yani, müminlerin çalışmalarını 'hakk/gerçek', kafirlerin çalışmalarını ise 'bâtıl/boş' olarak tasvir edip birinin kalıcı diğerinin ise boşuna olduğunu ve hiçbir işe yaramayacağını göstererek...

o * A

12. Şüphesiz, Allah; iman edip salih amel işleyenleri, altından ırmakların aktığı cennetlere sokar. Nankörce inkâr edenler ise hayvanların yediği gibi yiy(ip iç)erek yaşayıp giderler! Ama Ateş'tir sonunda varacakları yer!.. 13. (Resûlüm!) Senin -seni sürüp çıkaran- şehrinden daha güçlü nice şehirler gelip geçti... Onları helâk ettik de. hiç kendilerine yardım eden olmadı!.. 14. Rabbinden gelen apaçık bir kanıt üzere bulunan kişi, ‘arzu ve ihtiraslarına uyarak işlediği kötülüklerin kendisine cazip gösterildiği kimse’ gibi olur mu hiç?! 15. Müttakîlere va’dedilen Cennet’in temsili şöyledir: Orada kokusu ve tadı bozulmayan su ırmakları, tadı değişmeyen süt ırmakları, içenlere sadece tad veren şarap ırmakları ve süzme bal ırmakları vardır; her türlü meyvenin yanı sıra, Rabl erinin mağfireti de onlan beklemektedir... Şimdi, böyle bir yere girecek olanın durumu ile, kalıcı olduğu Ateş’te bağırsaklarını parçalayacak kızgın bir suya hem de itilip kakılarak götürülecek birinin durumu bir olur mu?! 16. Bunların içinde, seni dinleyenler de var... (Ama söylediklerini önemsemedikleri ve gerektiği gibi dinlemedikleri için, senin sözünden bir şey anlamıyorlar.) Hatta, yanından çıktıklarında, kendilerine ilim verilmiş olanlara; “Demin ne söylemişti o?” diyorlar!.. Bunlar, kendi arzu ve ihtiraslarına uyduklan için kalplerini Allah’ın mühürlediği kimselerdir. 17. Buna karşılık, O, doğru yolda gidenlerin hidayetini artırmakta ve onlara takvalarını vermektedir. 18. Galiba bunlar, (Kıyamet) saatinrin) başlarına ansızın gelip çatmasından başka bir şey beklemiyorlar?! Oysa onun şartları tahakkuk etmiş bulunuyor. Kendilerine gelip çattığında çıkaracakları ders neye yarayacak ki!.. 19. Sen, Allah’tan başka ilah olmadığını bil ve hem kendinin hem de kadın erkek (bütün) müminlerin bağışlanması için dua et. Şu an dolaştığınız yeri de, sonunda varacağınız yeri de Allah bilmektedir!

(woi[\ b \&bj6 \j j^Vîl^

^b^îisCı&1 ı

^ ^ op^^yj»

d^S~X'L?J-r'J c^liü j-0j^J^^j/^a'J^

^ <jÛİ1 tilllîSjl

pt- ll»—ûi

jj.A)i\ V Û2//üîîlclif^|

$ ’&y-*j Soylilj

JP CJ»jy* Yjl d

20. İman edenler; “(müşrikler-
le savaşmamızı emreden) bir
sûre indirilse ya!” diyorlardı...
Fakat savaştan bahsedilen net
bir sûre indirilince, gördün ki;
kalplerinde maraz olanlar, sana
tıpkı ölüm döşeğindeki biri
gibi baygın baygın bakmaya
başladılar! Oysa kendilerine
düşen; 21. münasip sözler sar-
federek itaat etmekti... İş ciddi-
ye bindiğinde, Allah’a verdik-
leri sözde dursalardı, kendileri
adına elbette daha iyi olacaktı.
22.
(Savaştan) yüz çevirdiği-
niz takdirde, bölgede bozu-

H*jrj ^

culuk yap(anlann ekmeğine
yağ sür)müş ve yakınlarınızla
bağlarınızı paramparça etmiş
olacağınızı düşünmüyor mu-
sunuz?! 23. Bunlar; Allah’ın
lânetleyerek ‘sağır’laştırdığı
ve ‘göz’lerini kör ettiği kimselerdir. 24. Bunlar hiç Kur’ân üzerinde düşün-
mezler mi?! Yoksa, kilit üstüne kilit mi var kalpler(i) üzerinde?! 25. Doğru
yol kendilerince belli olduktan sonra irtidat ederek sırt çevirenleri şüphesiz
şeytan aldatmıştır da, o vermiştir bu ümidi onlara!.. 26. Zira onlar, Allah’ın
indirmekte olduğu âyetleri beğenmeyen (Yahudi ve müşriklerle temasa ge-
çip; “Emredeceğiniz bazı hususlarda (Muhammed’e karşı) size itaat edece-
ğiz.” demişlerdir... Oysa yaptıkları gizli kapaklı her şeyi Allah bilmektedir!
27. Peki, melekler, bunların yüzüne ve arkasına vura vura canlarını alırlarken
hâlleri nice olacak?! 28. Çünkü onlar, Allah’ı öfkelendiren şeylerin peşine
takılır; O’nu razı edecek şeyleri ise beğenmezlerdi. O da onların amellerini
boşa çıkardı. 29. Yoksa ‘kalplerinde maraz bulunan’lar, o kötü düşüncelerini
Allah’ın dışarı vurmayacağını mı sandıydılar?

^ AÎSJ JJJVJ

30. Dileseydik. elbette onlan sana gösterirdik ve onlan simalanndan tanırdın. Aslında, sen onlan konuşma tarzla- , nndan da tanıyorsun... Allah, yaptıklannızı bi- |1|1| liyor! 31. Biz; içinizden, cihad edenlerle sabredenleri (diğerlerinden) ayırt edinceye kadar elbette sizi belâlarla sınayacağız ve haberlerinizi değerlendireceğiz. 32. Nankörce inkâr edip de Allah yolundan uzaklaşanlar ve doğru yol kendilerince belli olduktan sonra hâlâ Peygamberle cepheleşenler, Allah'a asla zarar veremezler. O, bunların amellerini boşa çıkaracaktır. 33. Ey iman edenler! Allah'a itaat edin; Peygambere itaat edin de amellerinizi iptal et(tir)meyin. 34. Nankörce inkâr edip de Allah yolundan uzaklaşanlar, sonra da inkarcı olarak ölenler, Allah asla bağışlamayacaktır bunları! 35. O hâlde, gevşemeyin; üstün olan sizlerken mütarekeye siz talip olmayın. Hem, Allah sizinle beraberdir; amellerinizi sizden ayırıp sizi tek başınıza bırakmaz. 36. Şüphesiz dünya hayatı, bir oyun ve eğlenceden ibarettir. Şayet iman edip sakınırsanız, O, size ecrinizi verir ve sizden mallarınızın tamamını istemez. 37. Evet, bütün malvarlığınızı sizden isteyip de sizi yalın ayak, başı kabak bıraksa, cimrilik ederdiniz ve bu, (Peygamber ve din ile ilgili) kafanızdaki kötü düşünceleri açığa çıkarırdı.

38. Siz öyle kimselersiniz ki; size 'Allah yolunda harcama yapma' çağrısında bulunulduğu hâlde, aranızda cimrilik edenler var!.. Oysa cimrilik eden, kendisinin ve toplumunun ileride nail olacağı nimetler)e cimrilik etmiş olur; çünkü Allah'ın hiçbir şeye ihtiyacı yoktur; muhtaç olan sizsiniz! Siz yüz çevirirseniz, O sizin yerinize bir başka toplum getirir ve hiç de sizin gibi olmazlar!..

48- FETİH SÛRESİ

{Medine 'de; hicretten sonra indirilmiştir. 29 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. (Resûlüm! Hudeybiye Mütarekesi ile birlikte senin önünü apaçık bir açışla açtık. (Bundan böyle insanların dine girmesi daha kolay olacak.) 2. Böylece, Allah senin mazideki ve atideki ‘ günah’ını bağışlayacak; sana olan nimetini tamamlayacak ve seni dosdoğru bir yola iletecektir. 3. Evet, böylece Allah; sana gerçekten onurlu bir zafer ihsân edecektir. 4. İmanlarına iman katılsın diye o sükûnet verici rahmetini müminlerin kalbine indiren O’dur. Göklerin ve yerin ordulan Allah’ındır. Allah ‘mutlak ilim ve hikmet sahibi’dir (Alîm, Hakîm). 5. Böylece O; kadın erkek bütün müminlerin kötülüklerini örterek onları altında ırmakların aktığı, temelli kalacaklan cennetlere sokacaktır... ki bu, Allah katında muazzam bir başandır. 6. Böylece 0; Allah hakkında sûizanda bulunup duran ama sûizanları dönüp dolaşıp kendilerini bulacak olan kadın erkek münafıklar ile kadın erkek putperestlere de azap edecektir. Allah; bunlara gazap etmiş, onları lânetlemiş ve onlara Cehennem’i hazırlamıştır... Ne kötü dönüş yeri! 7. Göklerin ve yerin ordulan Allah’ındır. Allah ‘mutlak izzet ve hikmet sahibi’dir (Azîz, Hakîm). 8. Biz seni gerçekten bir model olarak, bir müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderdik 9. ki; (ey insanlar) Allah ve Resûlüne iman edesiniz; ‘o’nu destekleyesiniz; Vna saygı gösteresiniz... Ve sabah akşam O’nu tenzih ve takdis edesiniz.

«ültı–^a£> $ 1 o ⌐>i^ i ≥l> 4Jilli

$ 'ïriJ1
*'t'> * *.'l'>
V <>j-==o.

10. (Rıdvan ağacının altında) sana biat edenler, aslında Allah'a biat etmişlerdir. (Senin elin değil) Allah'ın elidir ellenilin üstündeki... Dolayısıyla, kim cayarsa tamamen kendi aleyhine caymış olur! Kim de Allah'la yaptığı anlaşmaya vefa gösterirse, ona da Allah büyük bir mükâfat verecektir. 11. (Hudeybiye seferine çıkmayarak Peygamberden) geri duran bedeviler, sana diyecekler ki: "Bizi mallanmız ve ailelerimiz alıkoydu; bizim için Allah'a istiğfar ediver!" Oysa, dillerinin ucuyla 'kalplerinde olmayan'ı söylüyorlar. De ki: Şayet Allah size bir zarar vermek veya bir fayda eriştirmek istese, kim O'nun karşısında durabilir?! Aksine, Allah yaptıklanmzdan haberdardır! 12. Aksine, Peygamber ve müminlerin, ailelerine bir daha asla dönemeyeceklerini sanmıştınız. Ve bu, kalplerinize cazip gelmişti... Evet, sûizanda bulunmuş ve kendinizi yakmıştınız! 13. Kim Allah ve Resûlüne iman etmezse, şüphesiz Biz, inkârcı nankörler için çılgın bir ateş hazırlamışızdır! 14. Göklerin ve yerin mülkü Allah'ındır. O, dilediklerini bağışlıyor, dilediklerine azap ediyor. Allah bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahim). 15. Bu geri duranlar, ganimet almaya gittiğinizde* ise Allah'ın sözünü değiştirmek arzusuyla; "Bırakın, biz de peşinizden gelelim!" diyecekler... De ki: Asla peşimizden gelemezsiniz! Çünkü Allah, daha önce böyle buyurmuştu.** Bunun üzerine, "Yoo! Siz sadece, bizi çekemiyorsunuz!" diyecekler. Zaten, öteden beri, bazı hususlar dışında pek bir şey anlamazlardı...

t*-(Z ı3y Lj f^

■ » ı l â b J 'y>\ Ljdjelu

\jyL£- a İ Ü J O J il_li

A\jİİİU 131 j (§) £-*3

[jl j^CîcJu bjL>iUj

: > : - 1 r

* Meşakkatli, tehlikeli bir sefere değil de sonucu nispeten garantili görünen bir cihat seferine çıktığınızda...

** Siz kendileriyle birlikte *sefere* çıkmak istemeden evvel, ganimeti; Hudeybiye Seferi'ne katılanlara va'detmişti.

>LİÜ *oi* S

OT ^-Â*-! d-â*öt* *yjr*-> O

$Şı ^ AJ

>JLMJ Lü *j,* UcL3 Jjili

dJşj ''*o*^ M 1.

L *y...t*

ili $

16. (Seferden) geri duran bedevilere de ki: Yakında, sizin hâkimiyetinizi kabul edinceye kadar savaşmanız gerekecek güçlü ve cengâver nice kavimlere* karşı seferberlik(ler) ilan edilecek... İtaat ederseniz, Allah size güzel bir mükâfat verir. Ama daha önce yüz çevirdiğiniz gibi o zaman da yüz çevirirseniz, can yakıcı bir azapla size azap eder! 17. -Ancak, köre vebal yoktur; topala vebal yoktur; hastaya vebal yoktur...- Kim Allah ve Resûlüne itaat ederse, O onu, altından ırmakların aktığı cennetlere sokar. Kim de yüz çevirirse, ona da can yakıcı bir azapla azap eder! 18. Gerçek şu ki; o ağacm altında sana biat ederlerken Allah müminlerden razı olmuştur; kalplerindeki (iman ve samimiyetlerini görerek o sükûnet verici rahmetini üzerlerine indirmiş ve onları yakın bir fetihle (yani, Hayber Fethi ile) mükâfatlandınnıştır. 19. Ve alacaktan daha nice ganimetlerle... Allah 'mutlak izzet ve hikmet sahibi'dir (Aziz, Hakim). 20. Allah size alacağınız daha nice ganimetler va'detmekte... Bunu ise insanların ellerini sizden çekerek size peşin vermiştir ki, müminler için bir işaret olsun ve O sizi dosdoğru bir yola iletsin. 21. Sizin ele geçiremediğiniz, ama Allah'ın, (ilmiyle) tamamen kuşattığı daha başka ganimetler... Allah her şeye kadirdir. 22. Nankörce inkâr edenler, sizinle savaşacak olsalardı, kesinlikle arkalarını dönerlerdi. Ayrıca, ne bir velî ne de bir yardımcı bulabilirlerdi. 23. Allah'ın öteden beri yürürlükte olan uygulaması böyledir... Allah'ın uygulamasında da asla değişiklik bulamazsın.

*** Yani, öncelikle Arap Yarımadası'ndaki Hevâzin, Ğatafan, Sakîf, Benî Hanîfe gibi büyük Arap kabilelerine, sonra da Bizans, İran, Turan vb. gayriarap süper güçlere...**

«u

Ij* jJj Â JtğliJİ Ijij

!&3jS ‘ JİJLİ

|1|| d._jt

^ alil (3*41

öj (S A4] sZÜÜÎly* L-^âhC-â

^ 1-u—

24. Sizi onlara muzaffer kıldıktan* sonra, Mekke’nin göbeğinde onların elini sizden, sizin elinizi de onlardan çeken O’dur... Yaptıklarınızı Allah görmektedir. 25. Onlar; nankörce inkâr edip de (inatçılık ve saldırganlıktan yüzünden) sizin Mescid-i Haram'ı ziyaret etmenizi, bekletilen kurbanlıklann(ızın) da yerlerine ulaşmasını engelleyenlerdir!.. Şayet “tanımadığınız kadın erkek birtakım müminleri farkına varmadan çiğneyip de kendi şanınıza kendinizin leke sürme’ tehlikesi olmasaydı -ki böylece Allah dilediklerini rahmetine dahil etti**- evet, açıkça ayırt edilebilselerdi, nankörce inkâr edenlerine Biz öyle can yakıcı bir azapla azap ederdik ki!.. 26. Hani, nankörce inkâr edenler, (barış antlaşmasının imzalanması sırasında) Cahiliye taassubunun tipik bir göstergesi olan bir taassup göstermişlerdi de Allah, o sükûnet verici rahmetini hem Resûlünün hem de müminlerin üzerine indirmiş ve onları, takva sözüne[1S2] sımsıkı bağlamıştı... ki buna (müşriklerden) daha lâyık ve daha ehildiler. Allah, her şeyi bilmektedir. 27. (Siz ey bu antlaşmanın hükümlerini kabul edilemez görüp de homurdanan müminler!) Gerçek şu ki; Allah’ın, rüyada Resûlüne gösterdikleri doğrudur. Evet, Mescid-i Haram’a başlarınızı tıraş etmiş, saç ve tırnaklarınızı kısaltmış olarak Allah’ın izniyle tam bir güven içinde gireceksiniz! Fakat O sizin bilmediğiniz birtakım şeyler bildiği için, bunun gerçekleşmesinden önce size yakın bir fetih nasip etmiş bulunuyor. 28. Resûlünü; ‘rehberliğiyle ve nuruyla bütün dinlerin ışığım sönük bırakacak hak din’ ile gönderen O’dur. Hiç kimsenin şahitliği de Allah’ınki kadar geçerli değildir...

*** Size gözdağı vermek isteyen yirmi otuz kadar müşrik süvarisini ele geçirip sonra da serbest bırakacak güç ve özgüveni size bahşettikten...**

**** Bu arada bazı müşrikler de İslâm’la şereflenme fırsatı bulmuştur.**

jliSCll<Jc-*ÜLİ.1 TAJK* <jû3 |_j jJ»!Zjjy jtjL^1

^L--- by>;j ^öt y^ai OyCu\j^u>[^j y

4jŞe-J'

ıVji ^ı>. *ia^ü ^y>.\ ij

*43İ0&

İUİlyül^jjyj

^^*»1 !y*jy Y lywaU(l^ll^\lîj ÜllöJ.

^ 0->cİ4^ jllıiiiî^l^üll J_yj_)

s^SyÜ_*jY jrAy^==>l 0>>d-' Âbj ot

29. Evet, (verdiği bazı kararlar sizin aklı ve mantığınıza aykın gelse de unutmayın ki) Muhammed, Allah Resûlüdür; beraberindekiler de inkârcı nankörlere karşı sert, kendi aralarında merhametlidirler. Onlan; Allah'ın lütuf ve rızası peşinde koşarak rükû ve secde ederlerken görürsün. Yüzlerindeki görüntü, yaptıkları secdenin etkisiyle oluşmuştur. Bu, onların Tevrat'taki temsilleridir. Incil'deki temsilleri ise şöyledir: Tıpkı, filizini çıkardıktan sonra gittikçe güçlenerek sertleşip gövdesi üzerine dikilmiş öyle bir ekin ki çiftçilerin hoşuna gider.[153] İşte böyle böyle serpilip güçlendikleri için (müminler), öfkeden kudurmaktadır inkârcı nankörler. Bunlardan, iman edip salih amel işleyenlere, Allah, mağfiretin yanı sıra büyük de bir mükâfat va'detmektedir.

49- HUCURÂT SÛRESİ

{Medine 'de; hicretten sonra indirilmiştir. 18 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Ey iman edenler! Allah'tan sakının da Allah ve Resûlünün önünde ileri gitmeyin. Allah gerçekten işitir; 'mutlak ilim sahibi'dir (Semî', Alîm). 2. Ey iman edenler! Seslerinizi Peygamberin sesinin üstüne çıkarmayın. Birbirinizle bağıra-çağıra konuştuğunuz gibi, onunla da konuşmaya kalkmayın. Yoksa, hiç farkına varmadan amelleriniz boşa gider!.. 3. Allah Resûlünün yanında seslerini alçaltanlar, Allah'ın, gönüllerindeki takvayı sına(yıp onayla)dığı kimselerdir. Onlar için mağfiret ve büyük bir mükâfat vardır. 4. (Hane-i Saadet) hücrelerin(in) ardından sana seslenenlerin ise çoğunun aklı ermez.

İfa

(£.jğ3 ^jîj

'&£k^&tö\)p ^cdKh0t^>

^ ! Jj-*1*J* ^Cjöl i

Cp ' pjb dliijil j&l

ollLIl^j^ f|J|

^^OİçoliU^oJyeUsli \

9 ^ ^ *'ft}•SS*

o iU 'Jp

ydÇ>ta İ

i^£j

E *bari* *A-*îf*

5. Sen yanlarına çıkıncaya kadar sabretmelerdi, kendileri için elbette daha hayırlı olurdu. Ama Allah bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahim). 6. Ey iman edenler! (Günah işlemekten çekinmeyen) fasığm biri size bir haber getirirse, onu iyice araştırın. Çünkü bilmeden bir kavmin başına belâ olabilir, sonra da bu ettiğinize pişman olursunuz. 7. Bilin ki, sizin aranızda Allah Resûlü var!.. O, yönetimle ilgili birçok hususta sizi dinleyerek hareket etseydi, inanın siz zorluk çekerdiniz! Fakat Allah, size imam sevdirip onu gönlünüze nakşetti; sizi inkârdan, fâsıklıktan ve karşı gelmekten iğrendirdi... -ki doğru yoldakiler de bunlardır.- 8. Allah'tan bir lütuf ve nimet olarak... Allah 'mutlak ilim ve hikmet sahibi'dir (Alîm, Hakîm). 9. Şayet müminlerden iki grup çatışırsa, aralarını düzeltmeye çalışın. Biri, hâlâ diğerine saldınyorsa, saldırganla Allah'ın emrine dönünceye kadar savaşın! Dönerse, hakkaniyetle aralarını düzeltin ve adaletten ayrılmayın. Allah elbette âdil olanları sever. 10. Müminler, ancak 'kardeş'tirler. Öyleyse, Allah'tan sakınıp iki kardeşinizin arasını bulun ki size merhamet edilsin. 11. Ey iman edenler! Hiçbir kavim bir başka kavmi küçümsemesin. Çünkü onlar, kendilerinden daha hayırlı olabilirler... Özellikle, kadınlar kadınları... Belki o kadınlar kendilerinden daha hayırlıdırlar?! Birbirinizi arkanızdan çekiştirmeyin; birbirinize kötü lakaplar takmayın! Ne kötü bir yaftadır imandan sonra fasıklık! Kim de (bundan) vazgeçmezse, bunlardır işte zalimler!..

II 0\d *mmmm*

4»fe 5
>.{ //• 5 .i,/ . »>•?"*' ^ ^
*^SSy^*

ı^L->li JilîlJli^jjlîi/^1^ ^i.1 ^Sj^yTj

0 **LJâ£-]^j Ir^n-r-4 C^>Jü^H *U^J i İX**

^^»tîj*ijıV ^ılo[

V.) 63^0^63»

^ o->*-* ^0/-^ i *—^rli ^ ^ J>"^} l>^3 j-woî ö^Sajtı

*^yÛL^İ <^jJ=^CSj>ı*i-\ e-bj öt^J^bj

29. Evet, (verdiği bazı kararlar sizin akıl ve mantığınıza aykırı gelse de unutmayın ki) Muhammed, Allah Resûlüdür; beraberindekiler de inkarcı nankörlere karşı sert, kendi aralarında merhametlidirler. Onları; Allah'ın lütuf ve rızası peşinde koşarak rükû ve secde ederlerken görürsün. Yüzlerindeki görüntü, yaptıkları secdenin etkisiyle oluşmuştur. Bu, onların Tevrat'taki temsilleridir. Incil'deki temsilleri ise şöyledir: Tıpkı, filizini çıkardıktan sonra gittikçe güçlenerek sertleşip gövdesi üzerine dikilmiş öyle bir ekin ki çiftçilerin hoşuna gider.[153] İşte böyle böyle serpilip güçlendikleri için (mü'minler), öfkeden kudurmaktadır inkârcı nankörler. Bunlardan, iman edip salih amel işleyenlere, Allah, mağfiretin yanı sıra büyük de bir mükâfat va'detmektedir.

49- HUCURÂT SÛRESİ

{Medine'de; hicretten sonra indirilmiştir. 18 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Ey iman edenler! Allah'tan sakının da Allah ve Resûlünün önünde ileri gitmeyin. Allah gerçekten işitir; 'mutlak ilim sahibi'dir (Semi', Alîm). 2. Ey iman edenler! Seslerinizi Peygamberin sesinin üstüne çıkarmayın. Birbirinizle bağıra-çağıra konuştuğunuz gibi, onunla da konuşmaya kalkmayın. Yoksa, hiç farkına varmadan amelleriniz boşa gider!.. 3. Allah Resûlünün yanında seslerini alçaltanlar, Allah'ın, gönüllerindeki takvayı sına(yıp onayla)dığı kimselerdir. Onlar için mağfiret ve büyük bir mükâfat vardır. 4. (Hane-i Saadet) hücrelerin(in) ardından sana seslenenlerin ise çoğunun aklı ermez.

« *mmm* «M

5. Sen yanlarına çıkıncaya kadar sabretselerdi, kendileri için elbette daha hayırlı olurdu. Ama Allah bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahim).

<4 fÇjjj

6. Ey iman edenler! (Günah işlemekten çekinmeyen) fasığın biri size bir haber getirirse, onu iyice araştınn. Çünkü bilmeden bir kavmin başına belâ olabilir, sonra da bu ettiğinize pişman olursunuz. 7. Bilin ki, sizin aranızda Allah Resûlü var!.. O, yönetimle ilgili birçok hususta sizi dinleyerek hareket etseydi, inanın siz zorluk çekerdiniz! Fakat Allah, size imanı sevdirip onu gönlünüze nakşetti; sizi inkârdan, fasıklıktan ve karşı gelmekten iğrendirdi... -ki doğru yoldakiler de bunlardır.- 8. Allah'tan bir lütuf ve nimet olarak... Allah 'mutlak ilim ve hikmet sahibi'dir (Alîm, Hakîm). 9. Şayet müminlerden iki grup çatışırsa, aralarını düzeltmeye çalışın. Biri, hâlâ diğerine saldırıyorsa, saldırganla Allah'ın emrine dönünceye kadar savaşın! Dönerse, hakkaniyetle aralarını düzeltin ve adaletten ayrılmayın. Allah elbette âdil olanları sever. 10. Müminler, ancak 'kardeş'tirler. Öyleyse, Allah'tan sakınıp iki kardeşinizin arasını bulun ki size merhamet edilsin. 11. Ey iman edenler! Hiçbir kavim bir başka kavmi küçümsemesin. Çünkü onlar, kendilerinden daha hayırlı olabilirler... Özellikle, kadınlar kadınları... Belki o kadınlar kendilerinden daha hayırlıdırlar?! Birbirinizi arkanızdan çekiştirmeyin; birbirinize kötü lakaplar takmayın! Ne kötü bir yaftadır imandan sonra fâsıklık! Kim de (bundan) vazgeçmezse, bunlardır işte zalimler!..

CJ <jû

Ö\J |*y*>*r*|^,|*sı o*

Zsg} fS^SUÛ v_>UuVj \jL^L^J
i \y 4ü\o]*d \j£>\jlilli jjL=>t
iiji fSÂ^Cxj>^^=J\
ı^J J* ^ v'c^'U
aiıî^L: 4 y
fölfe iyvj
\ ! 4L ^Jüiu

12. Ey iman edenler! Zanmn ço-
ğundan kaçının; çünkü zannın
bir kısmı günahtır. Kusur araştır-
1 mayın; birbirinizin gıybe-
iailg tini yapmayın! Herhangi
[3 biriniz, ölü kardeşinin
etini yemek ister mi?!
Elbette bundan tiksinirsiniz!..
Allah'tan sakının. Ama Allah
tevbeleri daima kabul eder, mer-
hametlidir (Tevvab, Rahim). 13.
Ey insanlar! Şüphesiz Biz sizi
bir erkek ve bir dişiden yarattık;
sizi milletler ve kabileler hâline
getirdik ki birbirinizi (o millet
ve kabilelere nispet ederek) ta-
nıyabilesiniz... Allah katında
en değerliniz, şüphesiz, en çok
sakınanmızdır. Allah; 'mut-
lak ilim sahibi'dir, 'her şeyden
haberdar'dır (Alîm, Habîr). 14. Bedeviler; "İman ettik" dediler. De ki: Siz iman
etmediniz, ama "(Siyasî otoritenize) teslimiyet gösterdik" diyebilirsiniz. İman
henüz kalplerinize girmiş değil... Bununla birlikte, Allah ve Resûlüne itaat eder-
seniz, 0, amellerinizden hiçbir şey eksiltmez. Allah gerçekten bağışlayıcıdır,
merhametlidir (Gafur, Rahîm). 15. Ancak şu kimseler mümindir ki; Allah ve
Resûlüne iman etmiş, sonra şüpheye düşmemiş; mallarıyla ve canlarıyla Allah
yolunda cihad etmişlerdir. Bunlardır işte (iman iddiasında) sadık olanlar. 16. De
ki: Siz dininizi Allah'a öğretmeye mi kalkıyorsunuz?! Hem de Allah, göklerde
olanı da, yerde olanı da bilirken... Allah her şeyi bilmekte iken... 17. (Senin siyasî
otoritene) gösterdikleri teslimiyeti sana bir lütuf gibi sunuyorlar! De ki: Bana bir
lütuf gibi sunmayın teslimiyetinizi! Sizi imana erdirmekle asıl Allah size lütufta
bulunmuştur! Tabiî, (iman ettik derken) doğru söylüyorsanız... 18. Allah elbette
göklerin ve yerin gaybını bilir. Allah sizin yaptıklarınızı da görmektedir!

0\A

50- “RAF” SÛRESİ

{Mekke 'de; hicretten önce indirilmiştir. 45 âyettir.}

lityi *(yfej* i îî (J) *öl*

....

\ * ’ *Ç* ^ JslteL

â jÇlil lâjj

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Kaf. Şanlı Kur’ân’a yemin ederim ki... 2. Aslında kendi aralarından bir uyarıcının gelmesine şaştıklarından; “Bu, şaşılacak bir şey!” dedi inkârcı nankörler. 3. “Ölüp toprak olduğumuzda ha?! Uzak bir dönüş bu!..” 4. Oysa, Biz toprağın onlardan neler eksilttiğini bilmekteyiz. Çünkü katımızda (her şeyi) saklayan bir kitap var. 5. Buna rağmen, kendilerine gelen gerçeği yalanladılar; bu yüzden de ne yapacaklannı bilemez hâldeler. 6. Bunlar hiç üstlerindeki göğe bakmazlar mı; Biz onu nasıl sapasağlam bina etmiş, nasıl süslemişiz? Bir tek çatlağı bile yok... 7. Arz’ı (hayata elverişli biçimde) döşemişiz; oraya çakılı dağlar yerleştirmiş ve orada her türden güzelim ‘eş’ler bitirmişiz. 8. (Allah’a) yönelecek her kul için bir gösterge ve ders olarak... 9. Gökten bereketli bir su indirip onunla nice bahçeler ve biçilecek daneler bitirmişiz. 10. Özellikle de tomurcukları birbiri üzerine dizilmiş yüksek hurma ağaçları... 11. Sırf kullar(ımız)a rızık olsun diye... Onunla yine, ölü beldelere hayat vermişiz... (Topraktan) çıkış da böyle olacak işte... 12. Onlardan önce Nuh’un kavmi, Ress’liler ve Semud da yalanlamıştı. 13. Ad, Firavun kavmi ve Lût’un hemşehrileri de... 14. EykeTiler ve Tübba’ın kavmi de... Her biri, peygamberleri yalanlamıştı da Benim tehdidim gerçekleşmişti! 15. Yoksa Biz, ilk yaratışı gerçekleştirmekle yorulmuş muyuz?! Yoo! Ama hâlâ, yeni bir yaratılıştan şüphe ediyorlar!

y i-4 J&J î bili- Julj

16. Gerçek şu ki; insanı Biz yarattık; nefsinin ona ne vesveseler verdiğini de biliriz. Biz ona şah damarından daha yakınızdır. 17. Çünkü onun 'sağ'mdan ve 'sol'undan iki alıcı, (onun bütün yapıp ettiklerini) kaydetmekte... 18. (Dudaklarının arasından) attığı her sözü, mutlaka yanında bir gözcü olduğu hâlde atmakta... 19. Sonunda, gerçek olarak gelir ölüm sarhoşluğu... Öteden beri kaçtığın şey işte buydu!

tyjyâ' çyj |vp Juâ cA U dİh ji-hıjpl

ll^fil

20. Sûr'a üfurülür... Buydu işte tehdit edildiğin gün! 21. Her nefis, yanında bir sevk edici ve şahit ile birlikte gelir. 22. Gerçek şu ki; sen bundan yana gaflette idin; işte, perdeni kaldırdık (gözlerinin) üzerinden... Bugün keskindir artık 'göz'ün. 23. Beraberindeki; "Bu yanımdaki hazırdır!" der... 24. (O sevk edici ve şahide şöyle buyrulur:) Siz ikiniz! Atın Cehennem'e inat eden her inkârcı nankörü; 25. hayrı engelleyip duran, saldırgan şüpheciyi... 26. O ki; Allah'la birlikte bir tanrı ihdas etmişti. Siz de atın onu o şiddetli azabın içine!.. 27. (Son bir umutla, suçu dünyadaki arkadaşlarına atmaya çalışır. Bunun üzerine) yoldaşı; "Ya Rabbi! Ben azdırmadım onu... Asıl kendisi, derin bir yanlıştaydı." der. 28. Buyurur ki: "Benim katımda çekişmeyin! Ben sizi daha önce (bugün ile) tehdit etmiştim." 29. "Benim katımda söz değiştirilmez. Ve Ben, asla kullara zulmedici değilimdir." 30. Bizim, Cehennem'e; "Doldun mu?" dediğimiz, onun da; "Daha yok mu?" dediği gün... 31. Cennet müttakîlere yaklaştınlmıştır; uzakta değildir artık... 32. İşte, size; -yani, daima Allah'a yönelen ve (O'nunla yaptığı antlaşmaya) riayet eden herkese- va'dedilen budur... 33. Gayben Rahman'dan korkan ve '(tamamen O'na) yönelen (tertemiz) bir kalp' ile gelen herkese... 34. Selâmetle girin oraya... Ebediyet günüdür bu... 35. Orada, diledikleri onlarmdır; katımızda daha, çok vardır.

■jh-y*- ^ ûyAİiü 3cX-İ

OY*

mmm

36. Biz onlardan evvel, kendilerinden daha güçlü nice nesilleri helak ettik! “Kaçabileceğimiz bir yer var mı?” diye diyar diyar dolaştılar. (Ama nafileydi!) 37. Akleden bir kalbi olanların ya da (doğruluğuna) şahitlik ederek vahye kulak verenlerin* bundan çıkaracakları bir ders mutlaka vardır. 38. Gerçek şu ki; Biz gökleri, yeri ve ikisinin arasında bulunanları ‘altı gün’de yarattık. Bize bir yorgunluk da dokunmadı! 39. O hâlde, bunların söylediklerine sabret ve güneş doğmadan önce ve batmadan önce Rabbine hamd ederek O’nu tenzih ve takdis et. 40. Gecenin bir bölümünde ve secdelerin ardından da O’nu tenzih ve takdis et. 41. Ve dinle: Gür sesli birinin, yakın bir yerden (ölülere) sesleneceği gün; 42. o çığlığı kesinlikle işitecekleri gün... İşte odur (topraktan) çıkış günü! 43. Hayat veren de Biziz şüphesiz, öldüren de... Yalnız Bizedir nihaî dönüş. 44. Yer yarılıp da hızla çıkacakları gün... Bu, Bize göre kolay bir haşir olacaktır. 45. Biz onların söylediklerini çok iyi biliriz! Sen, onların başına dikilmiş bir zorba değilsin; Benim tehdidimden korkanlara bu Kur’ân’la öğüt ver (yeter).

ülÇp^jâ^i Ja,S 4->ıjn| O^Ö^Jİ|

^ *X^Ly,j* £3\ jtfjl ^

Uj **^jVÇc^llıî**

<i£3s^Cj|i v^oi

^' <S?J $ yj>^"^j0^lüİ ^i-jj

^ (*jf £^[y f|jl J j l j

^-r^V^- *Wİi5t ÖJÜİIJ^ ^

j^Syij L^Q ^l/^1 |î4^

$ * *0*13 *1*\ ^ Ej Jî̂i

51- ZÂRİYÂT SÛRESİ

{Mekke ’de; hicretten önce indirilmiştir. 60 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Savurdukça savuran (rüzgâr)lara, 2. Böylece yükünü tutan (bulut)lara, 3. O sayede kolayca; aheste aheste giden (gemi)lere, 4. (ilahi) emri dağıtan (melek) lere yemin ederim ki; 5. kesinlikle doğrudur size va’dedilen. 6. Kesinlikle gerçekleşecektir o yargılanma!..

* Htısün-kubuh mes’elesi (yani “akıl mı vahiy mi?”, “din mi bilim mi?” tartışmaları) açısından oldukça önem bir ifade. Ayrıca bkz. A’raf: 43; Fâtır: 35.

ilâ

ji; ^ SjJcy&j

1 CİJ Ja- tiillîjjb ,'\yı ia'J

^ İS î>) Ui £$jîio jl

^ JlSviÜ'j^ Ijllî

7. Kıvnmlı yollara sahip bulunan gökyüzüne yemin ederim ki; 8. şüphesiz, birbirini tutmayan sözler sarfetmektesiniz. 9. (İlkin) döndürülen, ondan temelli döndürülmekte!.. 10. Kahrolsun o tahminciler! 11. Onlar ki, büyük bir aymazlık içindeler, yanılmaktalar; 12. "Ne zamanmış o yargılanma günü?!" diye soruyorlar... 13. Ateş üzerinde sınanacakları (yani, bir maden gibi kızdırılıp dövülerek kaç kırat olduklarını görecekleri) gün! 14. "Tadın sizi sınayacak işbu azâbı!.. İşte buydu, o gelivermesini istediğiniz!" 15. Müttakîler ise şüphesiz cennetlerde ve pınar başlarmdadır. 16. Rablerinin kendilerine verdiğini almış olarak... Zira, bundan önce ihsan üzere hareket etmekteydiler. 17. Geceleyin pek az uyurlardı; 18. seher vakitlerinde bağışlanmak için dua ederlerdi; 19. isteyene ve yoksuna bir hak tanırlardı 'kendi' mallarında. 20. Yakînen iman edenler için yeryüzünde âyetler vardır. 21. Kendinizde de... Hâlâ, görmeyecek misiniz? 22. Rızkınız da göktedir, size va'dedilenler de... 23. O hâlde, göğün ve yerin Rabbine yemin ederim ki; sizin konuşmanız nasıl gerçekse, bu (Kur'ân) da öyle gerçektir!.. 24. İbrahim'in değerli misafirlerinin haberi gelmiş miydi sana? 25. Hani, onun yanma girerek; "Selâmün aleyküm!" demişlerdi de; "(Aleyküm) selâm!" demişti; (bir yandan da, -içinden-) "Yabancı bir zümre?" (diyordu...) 26. Fakat hemen ailesinin yanına gitti ve semiz bir buzağı (çevirmesi) ile geldi... 27. Ve onu kendilerine yaklaştırıp; "Yemez miydiniz?" dedi. 28. (Yemediklerini görünce) onlara karşı içini bir korku kapladı. "Korkma!" diyerek onu bilgin bir oğulla müjdelediler. 29. Bunun üzerine, kadını, çığlık atarak çıkageldi ve alnına vura vura; "Kısır bir kocakarı (doğum yapacak ha?)!" dedi. 30. "Evet, Rabbin böyle söyledi. O'dur, 'mutlak hikmet ve ilim sahibi' (Hakim, Alîm)" dediler.

31. (İbrahim) “Ey elçiler!” dedi; “Sizin asıl göreviniz nedir peki?” 32. gggp Dediler ki: “Biz, mücrim 'pP bir kavme gönderildik...” 33. “Üzerlerine öyle topraksı taşlar yağdıralım diye” 34. “ki; aşın gidenler için Rabbinin katında tek tek nişanlanmış...” 35. Böylece, oradaki bütün müminleri çıkardık. 36. Zaten, orada bir evden başka (emrimize) teslimiyet gösteren bulamamıştık. 37. Can yakıcı azaptan korkanlar için de orada bir âyet bıraktık... 38. Musa’da da (ayetler vardır). Hani, onu apaçık güçlü bir kanıt ile Firavun’a göndermiştik. 39. Fakat o, gücüne ve otoritesine dayanarak yüz çevirmiş ve (Musa için) “Ya büyücü ya da cinli!” demişti. 40. Biz de onu ve ordulannı tutup denize attık! O sırada kendini kınayıp duruyordu!.. 41. Âd’da da... Hani, üzerlerine o hayırsız kasırgayı göndermiştik 42. de, üzerine geldiği hiçbir şeyi bırakmayıp adeta toza çevirmişti!.. 43. Semud’da da... Hani, onlara; “Bir süreliğine yaşayın bakalım” denmişti. 44. Onlar ise Rablerinin emrine küstahça başkaldırdılar! Ve o çarpıp yıkan azap, göz göre göre kendilerini yakalayıverdi. 45. Ne ayağa kalkabildiler ne de yardım alabildiler. 46. Daha önce, Nuh kavmini de (helâk etmiştik); zira, gerçekten fâsık bir kavimdiler... 47. Evet, Biz; göğü müthiş bir güç (ve hassas bir denge) ile inşâ ettik; Bizim ‘el’imiz de gerçekten geniştir.[154] 48. Yeryüzünü de (mahlukatımızın altına) Biz döşedik... Ne güzel döşeyiciyiz! 49. Ve her şeyden iki eş (yani, birer çift) yarattık ki düşünüp ders çıkarasınız. 50. O hâlde, (bunlara benzer bir helâke uğramamak için) Allah’a kaçın; şüphesiz ben (Muhammed) size O’nun tarafından gönderilmiş apaçık bir uyarıcıyım. 51. Allah’la birlikte bir başka tanrı edinmeyin; şüphesiz ben size O’nun tarafından gönderilmiş apaçık bir uyarıcıyım.

M\JĞ * \,yt ılstrliü 0 âİJÎ 0

Ü$\ ü3l* <ühj£"
&3 iuıjj S>\İ5 ji _p\f^j
(ğj >jL
^ 4^ ^ 9^^yı \JCJ£
j^S\ âyi'j i <3)^V^k *JJ\ û^L*ju J\ JoJ\\ij
)Jp^LS% '-fy * S^î\?y *\y^> u^'dk ^
$1 ÛJ c i i j ^ _ ^ by!_k== yMfSy â
ÇJ^Ûg
İLlîljyJİ J Cr^ ^ £4^
%pi^3:> 0 £. ^VJ^j OĞy.
0 Si^3ı^i^\iû\5>0 fcja*.

52. İşte böyle... Demek ki, şun-
lardan evvelkilere de ne zaman
bir resûl gelse, ona mutlaka ya
büyücü ya da cinli demişler...
53. Bunu birbirlerine vasiyet
mi ediyorlardır nedir?! Yok
yok, sadece taşkın bir kavim
oldukları için!.. 54. O hâlde,
yüz çevir bunlardan; kınana-
cak değilsin. 55. Öğüt verme-
ye bak; çünkü öğüt müminlere
fayda verir. 56. Ben, cinleri ve
insanları, sadece Bana, kulluk
etsinler diye yarattım. 57. Ben,
onlardan rızık istemiyorum;
Beni doyurmalarını da istemi-
yorum. 58. Çünkü 'Allah'tır
herkesi rızıklandıran, güçlü,
dayanıklı... 59. Demek ki; tıp-
kı benzerlerinin sırası geldiği
gibi, bu zalimlerin de sırası
gelecek! 60. Tehdit edildikleri
şey gerçekleşince, vay hâline nankörce inkâr edenlerin!

52- TÜR SÛRESİ

{Mekke'de; hicretten önce indirilmiştir. 49 âyettir}

B ismillâhirrahmânirrahim

1. Tûr(-i Sînâ'y)a, 2-3. yayılmış parşömene satır satır dizilen (kutsal vahy)e,
4. o âbad eve (yani, yeryüzüne), 5. şu yüksek tavana (yani, gökkubbeye)
6. ve kaynayan denize yemin ederim ki; 7. senin Rabbinin azabı kesinlikle
gerçekleşecek; 8. yoktur önüne geçebilecek. 9. O gün ki; gök gider gelir;
10. dağlar da yürüdükçe yürür. 11. O gün vay hâline yalanlayanların! 12.
Daldıkları yerde oyalananların!.. 13. O gün ki; Cehennem ateşine itilip kakı-
lırlar: 14. "İşte, yalanlayıp durduğunuz ateş!"

15. “Sihir miymiş bu? Yoksa,
siz mi görmüyörmüşsünüz?!’’ $ öjj* \j
16. “Girin oraya! İster sabredin,
ister sabretmeyin; sizin için fark
etmez. Sadece kendi yaptıkları-
nızın karşılığını alıyorsunuz!”
17. Müttakîler ise cennetlerde
ve nimetlerdedir. 18. Rablerinin
kendilerine verdikleriyle ı C2&
mutlu olarak... Rab 1 eri, «||L
cayır cayır yanan Ateş’in |T|0
azabından korumuştur
onları. 19. “Yaptıklarınızın kar-
şılığı olarak afiyetle yiyin için.”
20. “Sıra sıra dizilmiş koltuk-
lara yaslanarak...” Ahu gözlü
hurileri eş kılmışızdır onlara.
21. Kendileri iman ettiği gibi,
nesilleri de iman ile izlerinden ^ <>*^-î 4L>
yürümüş olanların nesillerini de <j^ ö£jî
onlara katmışızdır; hem de hiç-
birinin alacağını eksiltmeksizin... Çünkü (Rabbinin katında) herkes, kendi yap-
tığına ipoteklidir. 22. Canlarının istediği meyve ve etlerden bol bol vermişizdir
kendilerine. 23. Birbirlerine kadeh uzatırlar orada... Ama ne saçmalamak vardır
burada ne de günaha sokmak... 24. (Sedefinde) korunmuş inci kadar parlak civan-
lar da fır dönmektedir etraflarında. 25. Birbirlerine yönelerek sorarlar: 26. Derler
ki: “Bundan önce, kendi insanlarımızın arasında iken (Rabbimizin azabından)
kaygılanırdık.” 27. “Allah bize lütfetti de bizi, o ‘insanın içine işleyen azap’tan
korudu.” 28. “İyi ki, daha önce O’na kulluk etmişiz! Gerçekten lütufkârmış, mer-
hametliymiş (Berr, Rahim).” 29. (Resûlüm!) Sen öğüt vermene bak; -Rabbinin
nimeti sayesinde- ne kâhinsin ne de cinli!.. 30. Yoksa (senin için); “Şairin teki!
Gözleyelim bakalım; zaman şunun başına neler açacak!” mı diyorlar?! 31. De ki:
Gözleyin gözleyin! Doğrusu, ben de sizinle beraber gözleyenlerdenim!..

oyo mmm

p> f\ $

^s? $ ö>4^ J? J^jV' *■"“" '1'

32. Bunu, kendilerine (o hayalci) akılları mı emrediyor, yoksa, taşkın bir kavim midir nedir bunlar?
33. Yoksa “Onu (yani, Kur’ân’ı) kendisi uydurmakta!” mı diyorlar?! Hayır, iman etmezler (de onun için böyle söylüyorlar)!..
34. Doğru söylüyorlarsa, ona benzer bir söz getirsinler. 35.
Yoksa bunlar, hiçbir şey değilken mi yaratılmışlar? Yoksa, onlar mıymış yaratanlar?! 36. Gökleri ve yeri mi yaratmışlar yoksa? (Sorunca, bunlan Allah’ın yarattığını söylüyorlar) ama yakînen inanmıyorlar!.. 37. Yoksa senin Rabbinin hâzineleri bunların yanında mıymış? Bekçileri de kendileri miymiş yoksa?! 38.
Yoksa, (Mele-i Âlâ’yı) dinleyebilecekleri bir merdivenleri mi varmış? -Varsa; dinleyebilenleri, açık bir kanıt getirsin de görelim!- 39. Yoksa oğlanlar sizin de kız evlâtlar mı O’nun?! 40. Yoksa sen bunlardan bir ücret istiyorsun da onun borcu altında mı eziliyorlar?! 41. Yoksa gayb (bilgisi) yanlarında da, oradan mı yazıyorlar?! 42. Yoksa tuzak mı kurmak istiyorlar?! Ama nankörce inkâr edenlerdir asıl tuzağa düşecekler. 43. Yoksa Allah’tan başka bir tanrıları mı var?! Allah, koştukları ortaklardan münezzehtir. 44. (Üzerlerine) gökten düşen bir kütle görseler; “Birbiri üstüne yığılmış bir bulut canım!” derler (Ne azap olarak değerlendirirler ne de ders çıkarırlar)! 45. O hâlde, çarpılıp yere düşecekleri gün ile karşı karşıya gelinceye kadar bırak onlan. 46. Tuzaklarının kendilerine hiçbir fayda vermeyeceği, yardım da göremeyecekleri gün ile... 47. Şüphesiz, o zalimler için bundan başka bir azap daha var; fakat çoğu bilmez!.. 48. Rabbinin hükmüne (yani, hükmü infaz edilinceye kadar) sabret; şüphesiz, sen Bizim gözetimimiz altındasın. (İstirahat ederken uyanıp) kalktığında, hamd ederek Rabbini tenzih ve takdis et; 49. gecenin bir kısmında ve (sabahleyin) yıldızların batışı ardından O’nu tenzih ve takdis et.

53- NECM SÛRESİ

{Mekke 'de: hicretten önce indirilmiştir. 62 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahim

I. İndiğinde ‘yıldız’a yemin ederim ki; 2. arkadaşınız ne sapmış ne de azmıştır. 3. (Kur’ân’ı size iletirken), kendi arzu ve ihtirasıyla konuşmuyor o!.. 4. Vahyedilen bir vahiyden ibarettir o. 5. ‘Kuvveleri son derece sağlam olan (Cebrail)’ öğretmiştir ona; 6. deha sahibi... Ve aynı düzeye gelmiştir 7. onunla, en yüce ufukta... 8. Sonra yaklaşıp iyice sarkmış 9. ve (aralarındaki mesafe) bir yayın iki ucu kadar, hatta daha da 1 yakın olmuştur. 10. İşte o <J||g vakit vahyetmiştir ben- |[7|Ö desine ne vahyetmişse...

^ûkjâaLl

II. gördüklerinde yalan söylememektedir (Peygamber’in) gönlü. 12. O hâlde, kendi gördükleri üzerinde mi tartışıyorsunuz onunla?! 13. Gerçek şu ki; o, onu bir başka inişinde daha görmüştür: 14. (Sidretü’l-Müntehâ diye bilinen) sınır ağacının yanında; 15. ki Me’vâ Cenneti de onun yanında... 16. Hani, o ağacı bürüyen bürüyordu ya... 17. (Peygamber’in) gözü ne kaymış ne de taşmıştı. 18. Gerçek şu ki, Rabbinin en büyük âyetlerinden bir kısmım görmüştü. 19. Peki, ne dersiniz Lât ve Uzzâ hakkında? 20. Ayrıca, üçüncüleri olan diğeri (yani) Menât hakkında? 21. Erkekler sizin, dişiler O’nun, öyle mi?! 22. Bu, -şayet öyleyse- insafsız bir paylaşma... 23. Bunlar, sizin ve atalarınızın kendi taktığınız isimlerden başka bir şey değil!.. Allah bunlar hakkında hiçbir güçlü kanıt indirmemiştir. Tamamen zanna ve nefislerinin arzusuna uymaktalar. Ama Rablerinden kendilerine bir kılavuz geldi artık. 24. Yoksa kendi tasarladığı her şey verilecek miymiş insana?! 25. Ahiret de Allah’ındır dünya da... 26. Göklerde nice melekler vardır ki, şefaatleri hiçbir fayda sağlamaz. Ancak, Allah, diledikleri yani razı oldukları için izin verdikten sonra...

• ^^ & & o-o*J»^1* 5İ.Î
ffeökfâj* iüj (ğj GJJ\
p ç\ f|p % v j L i f ™

27. Ahirete iman etmeyenler, melekleri kesin bir dille dişi olarak adlandırmakta... 28. Oysa, bu hususta biçbir 'bilgi'leri yok; sadece zanna uyuyorlar. Zan ise 'gerçek'ten yana hiçbir şey ifade etmez. 29. O hâlde, Bizim öğüdümüze sırt çeviren ve dünya hayatından başka bir şey arzu etmeyen kimselerden yüz çevir. 30. Erişebilecekleri bütün 'bilgi' budur. Yolundan kimin saptığını elbette en iyi senin Rabbin bilir! Doğru yolda gideni en iyi bilen de O'dur. 31. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ındır. Demek ki, kötülük edenlere yaptıklarının karşılığını verebilir; ihsan üzere hareket edenleri ise daha güzeliyle ödüllendirebilir. 32. Onlar ki; büyük ve yüz kızartıcı günahlardan uzak dururlar; ufak tefek kusurlar hariç; şüphesiz, senin Rabbinin mağfireti geniştir... O sizleri -hem size topraktan yeni bir hayat verdiği zamanki hâlinizle hem de analarınızın kamında gizli ikenki hâlinizle- çok iyi bilir. Öyleyse, kendinizi temize çıkarmayın! Kimin sakındığını en iyi bilen O'dur. 33. Gördün mü şu yüz çevireni; 34. birazcık verip daha sonra cimrileşeni?! 35. Gayb bilgisi onun yanında da orada mı görüyor?! 36-37. Yoksa haber verilmedi mi ona, Musa'nın -ve verdiği sözü yerine getiren İbrahim'in- sayfalarındaki[155] (şu bilgiler)? 38. 'Kendi üzerinde yük bulunan hiç kimsenin bir başkasının yükünü çekemeyeceği'; 39. 'insanın ancak kendi çalışmasının karşılığını alabileceği';
40. 'çalışmasının ileride mutlaka görüleceği'; 41. 'karşılığının eksiksiz ödeneceği'; 42. 'sonunda mutlaka, senin Rabbine dönüleceği'; 43. 'güldürenin de ağlatanın da O olduğu'; 44. 'öldürenin de diriltenin de O olduğu';

*T iSS&ligS, oYA mmm

45-46. ‘erkek dişi iki cinsi de akıtılan bir menîden yaratanın O olduğu”; 47. ‘O'nun uhrevî hayatı da var edebileceği”;
48. ‘zengin edenin ve sermaye verenin de O olduğu”; 49. ‘Akyıldız’m[156] Rabbinin bile O olduğu”; 50. ‘İlk Âd’ı O’nun helâk ettiği”; 51. ‘Semûd’u bile (dünyada) bırakmadığı”; ,
52. ‘daha evvel Nûh kav- J|Ö mini de, daha zalim ve gm azgın oldukları için helâk ^ ettiği”; 53. ‘altı üstüne getirilen (o lûtî) şehirleri yerle bir ettiği’ 54. ‘ve o kaplayanın kendilerini tamamen kapladığı?!’ (Bütün bunlar bildirilmedi mi sana?!) 55. O hâlde, Rabbinin nimetlerinden hangisi hakkında tartışıyorsun?! 56. Bu da ilk uyarıcılar gibi bir uyarıcı işte...
57. O yaklaşan (Kıyamet) de yaklaştı iyice!.. 58. Yoktur Allah’tan başka onu(n gizlilik örtüsünü) açacak kimse!.. 59. Siz bu söze mi hayret ediyorsunuz? 60. Ağlayacağınıza gülüyorsunuz!.. 61. Bir de kafa tutuyorsunuz! 62. Haydi, secde edin yalnızca Allah’a kulluk edin.

'-r^jy* ,<^f^| C^JC^

i i î l ı S i c v i İ u l

dLj ^ U (jli U l^JJLÂâ <]5_>

JjjJ^Ââj*§ îçijl^ 2İjVîj ik

‘^^aî>^p üy**> IJCA^I^ İJ^I^ÎÖJJ

' >İ!3%âJ

İİCİİ

54- KAMER SÛRESİ

{Mekke’de; hicretten önce indirilmiştir. 55 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. (Kıyamet) saat(i) yaklaştı; Ay yarıldı yarılacak... 2. Ama bir âyet gördüklerinde yüz çeviriyorlar ve “Devam edegelen bir büyü!” diyorlar. 3. Aslında, arzu ve ihtiraslarına uydukları için yalanlamaktalar! Oysa (O’nun verdiği) her emir kesindir. 4. Aslında onlara, (kendilerini şirkten ve gafletten) vazgeçirecek öyle önemli haberler gelmiştir 5. ki, son derece hikmetlidir... Fakat fayda vermiyor bu uyarılar! 6. Öyleyse yüz çevir bunlardan. Görülmemiş bir şeye çağırdığı gün o çağıran;

■ *f*•<'. < ^.

öO*5TOteM*^Jj«

l^'“ü4. ç£jhç»\i <li^ 4li*-_j

■A* d>î LV^3 i^>P-ûıij fâ

#0,
İVÎV

o^\t,lijiij ^pj jjj _/»iJ! jli

w

^ j^3!? f»t^J^ ^ i^ıi 4i\lı \ i^u,Silili j^*

7. (dehşet ve utançtan) gözleri yere çakılmış vaziyette, etrafa saçılmış çekirge sürüsü gibi çıkarlar kabirlerinden. 8. Çağırana doğru koşturarak... “Zorlu bir günmüş!” der inkârcı nankörler. 9. Bunlardan önce Nuh kavmi de yalanlamıştı... Bizim kulumuzu yalanlayarak “Cinli!” demişlerdi... Engellenmişti... 10. O da; “Gerçekten yenildim; bana yardım et!” diye Rabbine seslenmişti. 11. Bunun üzerine, bardaktan boşanırcasına yağan bir suyla gök kapılarım açtık. 12. Yeryüzünde de kaynaklar fışkırttık... Sonunda, su, takdir edilen bir emre göre birleşti (her tarafı kapladı). 13. Ve bindirdik onu, tahtadan yapılmış, mıhla çakılmışa... 14. Bizim gözetimimizde aheste aheste gidiyordu; nankörce inkâr edilip duran (Nuh)a (lütûfkâr bir) karşılık olarak. 15. Gerçek şu ki; Biz, onu (Cudi’de) bir âyet olarak bıraktık. Ama düşünüp ders alan var mı?! 16. Nasılmış Benim azabım ve uyanlanm?! 17. Evet; Biz, ders alınsın diye kolaylaştırdık Kur’ân’ı. Ama düşünüp ders alan var mı?! 18. Âd kavmi de yalanlamıştı... Ama (gördüler) nasılmış Benim azabım ve uyanlarım?! 19. Uğursuzluğu hiç bitmeyen bir ‘gün’, üzerlerine öyle dondurucu bir rüzgâr gönderdik 20. ki, insanlan yerlerinden kaldırıp köksüz hurma kütükleri gibi yere seriyordu! 21. Nasılmış Benim azabım ve uyarılanın?! 22. Evet; Biz, ders alınsın diye kolaylaştırdık Kur’ân’ı. Ama düşünüp ders alan var mı?! 23. Bu uyanlan, Semud da yalanlamış 24. ve şöyle demişlerdi: “Kendi içimizden bir ‘insan’a mı uyacağız?! Şüphesiz, o zaman, gerçek bir sapma ve cinnet içindeyiz, demektir!” 25. “İlahi mesaj aramızdan bir tek ona mı iletilmiş?! Hayır! O, yalancı şarlatanın tekidir!” 26. (Ey Salih!) Yalancı şarlatanın kim olduğunu yarın öğrenecekler!.. 27. Şüphesiz, onlan imtihan etmek için dişi deveyi göndereceğiz! Sen sabret de gözle bunları...

mm of'

**28. Onlara; (bir gün devenin, bir gün
de kendilerinin olmak üzere) suyun
aralarında paylaştınldığını haber
ver: O gün kimin hakkıysa, suya sa-
dece o gelecek!.. 29. Sonunda, (su-
dan nöbetleşe yararlanma sistemi
işlerine gelmedi ve) arkadaşlarına
seslendiler; o da silahını kuşandı ve
ayaklarını biçerek hunharca katletti
(deveyi)! 30. Ama (gördüler) nasıl-
mış Benim azabım ve uyanlarım?!
31. Üzerlerine öyle bir çığlık gön-
derdik ki, çöl merasındaki kuru otla-
ra döndü hepsi!.. 32. Evet; Biz, ders
alınsın diye kolaylaştırdık Kur'ân'ı.
Ama düşünüp ders alan var mı?!
33. Lût kavmi de yalanlamıştı o
uyanlan... 34. Biz de taş yağdırdık
başlanna!.. Lût'un ehli hariç; çünkü
seher vakti kurtarmıştık onları. 35.**

<y& %\3\S? f|p! JJ\\'Ö

**Katımızdan bir nimet olarak... Ki
Biz böyle mükâfatlandınrız şükre-
denleri. 36. Gerçek şu ki; kendileri-
ni sert bir biçimde yakalayacağımız
hususunda, (Lût) onlan uyarmıştı. Ama tartışıp durmaktaydılar bu uyarılan!.. 37. Onun
misafirlerinden kam almaya yeltenmişlerdi!.. Biz de kör ettik gözlerini! Haydi, tadın
Benim azabımı ve uyanlarımı! 38. Bir sabah erkenden, kaçınılmaz bir azap bastmverdi
kendilerini. 39. Haydi, tadın Benim azabımı ve uyarılarımı! 40. Evet; Biz, ders alınsın
diye kolaylaştırdık Kur'ân'ı. Ama düşünüp ders alan var mı?! 41. Gerçek şu ki; Firavun
hanedanına da uyancılar gelmişti. 42. Fakat bütün mucizelerimizi yalanladılar... Biz de,
'muktedir bir güçlü'ye yakışır bir yakalayışıyla yakaladık onları!.. 43. (Şimdi, ey müşrik-
ler!) Sizin inkarcı nankörleriniz bütün bu sayılanlardan daha mı ileri? Yoksa, sizin için bir
kurtuluş beratı mı var kitaplarda?! 44. Yoksa "Biz yardıma mazhar bir topluluğuz!" mu
diyorlar? 45. Bu topluluk yakında dağıtılacak; arkalarını dönüp kaçacaklar! 46. Asıl ran-
devuları (Kıyamet) saat(i ile)dir... Ne belalı, ne acıdır o saat!.. 47. Gerçekten sapmadadır;
çılgın ateşler içindedir mücrimler. 48. Ateş'te yüz üstü yüzdürüldükleri gün... "Tadın şu
Kavurucu'nun dokunuşunu!" 49. Şüphesiz, Biz her şeyi bir ölçüyle yaratmışızdır.**

tti,

$.^=*^Ü?JÎî ç^ÇlI :t ■ ’■

j ^rj«y&â

50. Bizim emrimiz, tektir; bir
göz kırpması gibi... 51.
Evet; sizin benzerleri-
£*0 nizi helâk ettik. Ama
düşünüp ders alan var
mı? 52. Yaptıkları her
' şey kitaplardadır; 53.
küçük büyük ne varsa yazıl-
mıştır satır satır. 54. Şüphesiz,
müttakîler cennetlerde ve ır-
maklardadır; 55. dostluk ma-
kamındadır muktedir bir hü-
kümdarın katında.

fS5$ oÇ^^iÇ^lıİJi^ SÇİiAİit

ÖİAJ! idiydi ST\

$ 0^3'j 0 'İj

i jîciij

31 * ^ öL^Jitj

öl^ei! (3^J İ^İ ^L-Îcii ^^lyO^a (jA (J^^j'

& X\'+l :_>yât

55- RAHMAN SURESİ

{Mekke’de; hicretten önce indirilmiştir. 78 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Rahmân 2. öğretti Kur’ân’ı... 3. Yaratıp da insanı; 4. öğreterek ona beyanı...*
5. Bir hesaba göre hareket eder Güneş ve Ay. 6. Secde eder bitkiler, ağaçlar... 7.
0; göğü yükseltmiş ve dengeyi koymuştur 8. ki siz de tartıda haksızlık etmeyin;
9. doğru tartın; tartarken zarara uğratmayın. 10. Yeri de yarattıklarının altına ser-
miştir. 11. Meyveler, salkımlı hurma ağaçlan vardır orada; 12. yapraklı taneler,
hoş kokulu bitkiler... 13.0 hâlde, Rabbinizin hangi nimetini yalanlıyorsunuz (ey
insanlar ve cinler)?! 14. O; (en güzel varlık olan) insanı pişmiş kuru balçık gibi
iğrenç kokulu bir çamurdan yaratmıştır. 15. Cinleri de dumansız safı bir ateşten
yaratmıştır. 16. Rabbinizin hangi nimetini yalanlıyorsunuz o hâlde?!

*** Yani bütün varlıklardan farklı olarak, meramını başkalarına dil ile aktarabilme özelliğini... Ayrıca bkz. Bakara: 30-33.**

ofY

i£j0

'j C>^c-

ij ofjV\j

17. İki doğunun da Rabbidir,
iki batının da... 18. Rabbinizin
hangi nimetini yalanlıyorsunuz
o hâlde?! 19. İki denizi salı-
vermiştir. Karşılaşırlar... 20.
Fakat aralarında engel vardır;
karışmazlar birbirlerine. 21.
Rabbinizin hangi nimetini ya-
lanlıyorsunuz o hâlde?! 22. İnci
ve mercan çıkar ikisinden de...
23. Rabbinizin hangi nimetini
yalanlıyorsunuz o hâlde?! 24.
O'nun sayesindedir denizde
aheste aheste giden o dağ gibi
gemiler de... 25. Rabbinizin
hangi nimetini yalanlıyorsu-
nuz o hâlde?! 26. Fanidir kim
varsa yeryüzünde. 27. Celal
ve ikram sahibi* Rabbinin zatı
bâkîdir sade. 28. Rabbinizin
hangi nimetini yalanlıyorsunuz
o hâlde?! 29. Göklerde ve yer-
de kim varsa, hepsi O'ndan ister; O her an bir 'iş'te... 30. Rabbinizin hangi
nimetini yalanlıyorsunuz o hâlde?! 31. Ey insanlar ve cinler! Yakında ilgi-
leneceğiz sadece sizinle... 32. Rabbinizin hangi nimetini yalanlıyorsunuz o
hâlde?! 33. Ey cin ve insan toplumu! Göklerin ve yerin sınırlarını delip geçin,
gücünüz yeterse... Ama güçlü bir araç olmadan delip geçemezsiniz kesinlikle!
34. Rabbinizin hangi nimetini yalanlıyorsunuz o hâlde?! 35. Üzerinize bir ateş
seli ve zehirli duman salınır da başaramazsınız. 36. Rabbinizin hangi nimetini
yalanlıyorsunuz o hâlde?! 37. Gök ikiye ayrılıp; 'dipte kalan yağ tortusu gibi
(eriyip renkten renge giren) bir gül'e dönüştüğünde... 38. Rabbinizin hangi
nimetini yalanlıyorsunuz o hâlde?! 39. İşte o gün, ne insana sorulur günahı[157]
ne de cine... 40. Rabbinizin hangi nimetini yalanlıyorsunuz o hâlde?!

Bu ifade, "bunca azamet ve haşmetine rağmen kullarına değer veren" anlamındadır.

ÖyjS\ 1 *■ 41. Mücrimler simalarından tanınırlar; perçemlerinden ve ayaklarından tutul(up atılı)rlar (Ateş'e). 42. Rabbinizin hangi nimetini yalanlıyorsunuz o hâlde?! 43. İşte, mücrimlerin yalanl ğı Cehennem! 44. Bununla kızgın bir kaynar su arasında gider gelirler biteviye. 45. Rabbinizin hangi nimetini yalanlıyorsunuz o hâlde?! 46. İki Cennet vardır, Rabbinin huzuruna çıkacağı endişesi ile yaşayan kimseye. 47. Rabbinizin hangi nimetini yalanlıyorsunuz o hâlde?! 48. Çeşit çeşit ağaçlar vardır ikisinde de... 49. Rabbinizin hangi nimetini yalanlıyorsunuz o hâlde?! 50. Gürül gürül akan iki pınar vardır ikisinde de... 51. Rabbinizin hangi nimetini yalanlıyorsunuz o hâlde?! 52. Her tür meyveden iki eş (yan i, bir çift) vardır ikisinde de... 53. Rabbinizin hangi nimetini yalanlıyorsunuz o hâlde?! 54. İçleri atlastan döşemelere yaslanmış olarak... Devşirilme vakti gelmiştir iki Cennetin de. 55. Rabbinizin hangi nimetini yalanlıyorsunuz o hâlde?! 56. Her birinde, sadece kendi eşlerine bakan öyle dilberler vardır ki; onlardan evvel, ne insan -ne de cin- eli değmiştir ellerine. 57. Rabbinizin hangi nimetini yalanlıyorsunuz o hâlde?! 58. Yakut (kadar parlak) ve mercan (kadar beyaz)dırlar neredeyse. 59. Rabbinizin hangi nimetini yalanlıyorsunuz o hâlde?! 60. İhsan üzere yaşamanın karşılığı, ihsandan başka bir şey olur mu? 61. Rabbinizin hangi nimetini yalanlıyorsunuz o hâlde?! 62. O ikisinin yanı sıra, iki muhteşem Cennet daha vardır. 63. Rabbinizin hangi nimetini yalanlıyorsunuz o hâlde?! 64. Yemyeşildir ikisi de... 65. Rabbinizin hangi nimetini yalanlıyorsunuz o hâlde?! 66. Adeta fışkıran iki pınar vardır ikisinde de... 67. Rabbinizin hangi nimetini yalanlıyorsunuz o hâlde?!

68. Memeler -özellikle hurma ve nar- vardır ikisinde de... 69. Rabbinizin hangi nimetini yalanlıyorsunuz o hâlde?! 70. Huyu güzel, suyu güzel hatunlar vardır her birinde. 71. Rabbinizin hangi nimetini yalanlıyorsunuz o hâlde?! 72. Öyle huriler ki (kendilerine) tahsislidir; otağlar içinde... 73. Rabbinizin hangi nimetini yalanlıyorsunuz 1 o hâlde?! 74. Onlardan önce, ne insan -ne de cin- 03 eli değmiştir ellerine. 75. Rabbinizin hangi nimetini yalanlıyorsunuz o hâlde?! 76. Yaslanmışlardır yemyeşil yastıklara, kaliteli kumaşların serildiği güzelim döşeklere... 77. Rabbinizin hangi nimetini yalanlıyorsunuz o hâlde?! 78. Senin, o 'celâl ve ikram sahibi' Rabbinin adı ne kadar yüceymiş (bak da gör işte)!

î? fv»)

0 ÇtfpZ0

0 ÖJI^\AŞÛ}\ ^ ÜJİ^\ÖJL&\J0 Â^ınî

ŞijV'o^

00

56- VÂKTA SÛRESİ

{Mekke'de; hicretten önce indirilmiştir. 96 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. O büyük olay gerçekleştiğinde; 2. kalmaz gerçekliğini yalanlayacak kimse. 3. Alçaltmaktadır, yükseltmektedir. 4. Arz şiddetle sarsıldığında; 5. dağlar paramparça olup da 6. toz duman gibi etrafa saçıldığında; 7. siz de (huzurumda) üç sınıfa ayrıldığınızda: 8. (1) Uğur ve bereket sahipleri... -Uğur ve bereket sahipleri mi, (ne mutlu bunlara)!- 9. (2) Uğursuzlar, meymenetsizler... -Uğursuzlar mı, meymenetsizler mi (berbattır hâlleri)!..- 10. (3) Ve (takvada) önde giden öncüler... 11. Ki bunlardır (katımızdaki) 'gözde'ler; 12. nimet dolu cennetlerde... 13. Birçoğu öncekilerdendir; 14. birazı da sonrakilerden... 15. Murassa tahtlar üzerinde; 16. karşılıklı kurulmuşlardır yerlerine.

y ^ ü'-dj ı_İjix>

17. Fır dönmektedir ölümsüz
çocuklar, çevrelerinde; 18.
kaynağından doldurulmuş ib-
rikler, kadehler ve kâselerle...
19. -Ki ne başlan ağmr on-
dan, ne de sarhoş olurlar.- 20.
Canlarının istediği meyveler-
le 21. ve arzu ettikleri her tür
kuşun etiyle... 22. Ahu gözlü
huriler bir de; 23. (sedefinde)
korunmuş inci kadar parlak;
24. tamamen kendi yaptıl
larının karşılığı olarak... 25.
Orada ne boş lâf işitirler ne de
günaha sokacak bir söz. 26.
Sadece “selâm!” sesleri (az ve
öz). 27. Peki ya sağ cenahta-
kiler? Sağ cenahtakiler mi?
(Bakın nerededir bunlar:) 28.
Dalbastı kiraz ağaçlan ara-
sında; 29. salkım salkım muz
ağaçları arasında; 30. koyu bir gölge altında, 31. bir akarsu başında, 32. nice
meyveler içinde 33. -ki ne tükenir ne de yasaktır- 34. yüksek yataklar üzerin-
de... 35. Öyle yaratmışızdır ki o kadınları; 36-37. (eşleriyle) yaşıt, sevgi dolu
bakireler kılmışızdır onları. 38. Sırf o sağ cenahtakiler için... 39. ki birçoğu
öncekilerdendir; 40. birçoğu da sonrakilerden... 41. Peki ya sol cenahtaki-
ler? Sol cenahtakiler mi? (Bakın bunlar nerede:) 42. Zehirleyen bir duman
ve kaynar su içinde. 43. Âteşin bir duman gölgesi, üzerlerinde... 44. -ki ne
serindir ne de fayda verir.- 45. Çünkü bundan önce şımarık bir hayat sürer-
lerdi. 46. O büyük günahta ısrar ederlerdi; 47. şöyle derlerdi: “Ölüp toprak
ve kemiğe dönüştükten sonra, yeniden diriltilecekmişiz hâ!” 48. “Peki ya
ilk atalarımız?!” 49. De ki: İnanın, hem öncekiler hem de sonrakiler. 50. O
malum günün belirlenmiş vaktinde, kesinlikle bir araya getirilecekler!..

L J J ^ ÂJJ 5 % öp 6JJ* ^ İU '«• ^ li Â

on

^ 0 Öîfeyı Ü

51. İmdi; siz ey yalanlamakta direnen yanlış yoldakiler! 52. Kesinlikle yiyeceksiniz, Zakkum ağacından! 53. Karınlarınızı doldurup duracaksınız da ondan; 54. üstüne içeceksiniz o kaynar sudan! 55. Su içmeye kanmaz bir deve gibi hem de!.. 56. 'Ziyafet'leri budur işte, yargılanma gününde. 57. Sizi Biz yarattık... Tasdik edersiniz herhâlde!.. 58. Hiç düşündünüz mü, şu akıttığınız meni üzerinde? 59. Siz mi yaratıyorsunuz onu (insan olarak), yoksa, I yaratan Biz miyiz sadece? 60. Aranızda ölümü Biz IL^rJ takdir ettik ve önümüze geçemez hiç kimse 61. sizi benzerlerinizle değiştirmekte; sizi, bilmediğiniz bir şekilde inşa etmekte!.. 62. ilkin yaratıldığınızı pekâlâ bildiğinize göre, bundan ders çıkarsanıza o hâlde! 63. Peki, hiç düşündünüz mü şu ekip diktikleriniz üzerinde? 64. Onu siz mi bitiriyorsunuz, yoksa, bitiren Biz miyiz sadece? 65. İsteseydik, onu çer çöpe çevirirdik de geveleyip dururdunuz biteviye; 66. "Gerçekten ziyana uğradık!.." 67. "Hatta, tamamen mahrum kaldık!" diye... 68. Peki, hiç düşündünüz mü şu içtiğiniz su üzerinde? 69. Onu buluttan siz mi indiriyorsunuz, yoksa, indiren Biz miyiz sadece? 70. Dileseydik, onu acılaştınrdık. Şükretsenize, o hâlde? 71. Peki, hiç düşündünüz mü şu tutuşturduğunuz ateş üzerinde? 72. Onun ağacını siz mi meydana getirdiniz, yoksa, meydana getiren Biz miyiz sadece? 73. Biz bu ateşi hem (Cehennem'i) hatırlatıcı kıldık hem de çöldeki muhtaçların istifadesine sunduk. 74. Öyleyse, o azametli Rabbinin adını tenzih ve takdis et... 75. YooL 'Yıldız'ların iniş yerlerine yemin ederim ki!.. 76. -Bir bilseniz, gerçekten büyük bir yemindir bu.-

Uj oJ-J -Ââ uydîij

5^İll\^-öfc{£S ^y&rj ^
C&öfâj ^ tz^Orj Ö&JJÇL>J*
* ö^o^jf^ çj\31
d/» $ û^lİit ^.&li\
&~'P>tâ^{j
0pf jjVrj*

77. Şüphesiz, bu, değerli bir kitaptır (yani, Kur'ân-ı Kerim'dir); 78-79. tertemiz olanlardan başkasının el süremeyeceği sımsıkı korunan bir (ana) kitapta bulunmaktadır; 80. Âlemlerin Rabbi tarafından indirilmektedir. 81. Şimdi siz, böylesine önemli bir sözü mü küçümsüyorsunuz?! 82. (Ondan) bütün nasibiniz, (onu) yalanlamak mı olacak?! 83. Peki, ya can boğaza gelip dayandığında? 84. O sırada çaresizce bakakaldığınızda? 85. Biz ona sizden daha yakınızdır; fakat siz görmezsiniz... 86. Madem cezalandırılmayacakmışsınız; 87. geri döndürsenize onu, doğru söylüyorsanız!.. 88. İmdi; (ölmek üzere olan kişi, sûrenin başında sözü edilen) gözde kullardan ise 89. rahatlık, ferah, hoş kokular ve nimet dolu bir Cennet'tir (mükâfatı).
90. Sağ cenahtakilerden ise, 91. "(Cennet'teki) sağ cenahtakilerden sana selâm var!" (buyrulur.) 92. Ama bir de, yalanlamakta direnen yanlış yoldakilerden ise, 93. (cezası) kaynar sudan ibaret bir 'ziyafet'tir 94. ve boylamaktır cayır cayır yanan Ateş'in dibini... 95. Bunlar, kesin birer gerçektir. 96. O hâlde, tenzih ve takdis et ulu Rabbinin ismini!..

57- HADÎD SÛRESİ

{Medine'de; hicretten sonra indirilmiştir. 29âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ı tenzih ve takdis etmektedir;[158] çünkü O'dur 'mutlak izzet ve hikmet sahibi' (Azîz, Hakîm). 2. Göklerin ve yerin mülkü O'nundur; diriltir, öldürür. O, her şeye kadirdir. 3. 'İlk' de O'dur 'Son' da; Aşikâr da O'dur Gizli de... O her şeyi bilir.

ılrî J.y'J L“j Uf!jJ\ <3 ç4d^*il*J

£1)1

4. Gökleri ve yeri ‘altı gün’de yaratan, sonra da Arş’a kurulan O’dur. Yere gireni ve ondan çıkanı, gökten ineni ve oraya yükseleni bilir. Nerede olursanız olun, sizinle beraberdir; yaptıklarınızı Allah görmektedir. 5. Göklerin ve yerin mülkü O’nundur; bütün işler sadece O’na döndürülür. 6. Geceyi gündüze sokar, gündüzü geceye sokar. O, sinelerin özünü bilir (zihinlerin en derin bölgelerine bile vâkıftır). 7. Allah ve Resûlüne iman edin de O’nun sizi halife* kıldığı şeylerden infak edin. İman ederek infak edenlerinize büyük mükâfat vardır. 8. Peygamber sizi Rabbinize iman etmeye çağırdığı hâlde niçin O’na iman etmiyorsunuz? Oysa O sizden kesin söz almıştı... -Tabiî müminseniz!..- 9. Sizi karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için kuluna apaçık âyetler indiren O’dur. Allah size karşı gerçekten şefkatlidir, merhametlidir (Raûf, Rahîm). 10. Sizin ‘ne’niz var ki, Allah yolunda infak etmiyorsunuz?! Hem de göklerin ve yerin mirası tamamen Allah’ınken!.. İçinizden, fetihten[159] önce infak edip savaşanlar (diğerleri ile) bir olmaz; Allah, ‘en güzel’i her ikisine de va’detmiştir, ama bunlar, daha sonra infak edip savaşanlardan derece bakımından daha üstündürler. Yaptıklarınızdan Allah haberdardır! 11. Kimdir o, Allah’a güzel bir şekilde borç verip O’nun da bunu kendisine kat kat fazlasıyla geri ödeyeceği (bahtiyar) kimse? -Ki ona ayrıca değerli bir mükâfat vardır.-

\«. 0 JjX^aji

' - £ > ö*)j ‘iiıîj'jlıij

* Yani, sizden evvelkilere ait mal ve mülkün şu anki sahipleri.

.....

^5£csJ3f^g

12. Kadın erkek bütün mümin-
leri; önlerini ve sağlannı nurları
hızla aydınlatırken gördüğün
gün (verilir bu mükâfat... Ey ha-
yır sahipleri!) İşte o gün, altın-
dan ırmakların aktığı, içinde ka-
lıcı olduğunuz cennetlerle müj-
delenirsiniz... ki budur büyük
başarı. 13. Kadın erkek
bütün münafıkların, iman
edenlere; “Bize bakın da
nurunuzdan faydalana-
lım!” diyecekleri gün... Onlara:
“Arkanıza dönüp orada arayın
nuru!”[160] denir ve aralarına tek
kapılı öyle bir sur çekilir ki, içi
tamamen rahmet; dışı ise aza-
bın geleceği taraftır. 14. Onlara:
“Biz sizinle beraber değil miy-
dik?” diye seslenirler. Onlar da:
“Elbette... Ama siz birbirinizi ayarttınız; (bizim başımıza felâket gelsin diye) bekleyip durdunuz, (yeniden diriliş hakkında) şüpheye düştünüz ve o kuruntular sizi aldattı. Nihayet, Allah’ın emri gelip çattı... Allah’a karşı sizi de aldatmıştı o aldatıcı!.. 15. Bugün, ne sizden fidye kabul edilir ne de nankörce inkâr edenlerden... Sığınağınız Ateş’tir; sahibiniz ve dostunuz odur!.. Ne kötü dönüş yeri! 16. İman edenlerin kalplerinin, Allah’ın öğüdüne ve O’ndan nazil olan hakka karşı yumuşama vakti gelmedi mi hâlâ?! ‘Daha önce kendilerine kitap verilip de aradan uzun zaman geçtiği için kalpleri katılaşanlar’ gibi -ki birçoğu fasıktır- olmayacakları vakit... 17. Allah’ın, ölü vaziyetteki toprağı dirilttiğini bilin (ve bunu yeniden dirilişe dair bir kanıt kabul edin). Akledesiniz diye, size âyetleri açık seçik bildirdik. 18. (Alacağı mükâfatı tasdik ederek) tasaddukta bulunan; Allah’a güzel bir şekilde borç veren erkek ve kadınların nam u hesaplarına (bütün verdikleri) ikiye katlanacaktır; onlara ayrıca, değerli bir mükâfat vardır.

19. Allah ve resûllerine iman edenler, bunlardır işte, Rableri katında sıddîklar ve şehitler...* Onların hem mükâfatları hem de nurları vardır. Âyetlerimizi nankörce inkâr edip yalanlayanlara gelince, cayır cayır yanan Ateş'in sahipleri de bunlardır işte... 20. Bilesiniz ki, şu yaşadığınız hayat; oyundan, eğlenceden, süslenip püslenmekten birbirine karşı övünmekten ve mal ve evlât çoğaltma yarışından ibarettir. Öyle bir yağmura benzer ki, yetiştirdiği ürün çiftçileri sevindirir; iyice serpilip büyüdükten sonra ise ürünün önce sarardığım, daha sonra çerçöp hâline geldiğini görürsün... İşte, sizler için de sonunda, ya şiddetli bir azap ya da Allah'ın mağfiret ve rızası söz konusudur. Evet, aldatıcı bir metâdan ibarettir dünya hayatı... 21. Siz Rabbinizin bağışlamasına ve gök ile yer arasındaki mesafe kadar geniş olan öyle bir Cennet'e koşun ki o, Allah ve resûllerine iman edenler için hazırlanmıştır. Bu, Allah'ın lütfııdur; onu dilediklerine veriyor... Allah büyük lütuf sahibidir. 22. Yeryüzünde -ve sizin başınıza gelen- herhangi bir musibet yoktur ki; Biz onu yaratmadan evvel bir kitapta bulunmasın. Bu, Allah'a göre gerçekten kolaydır. 23. Ta ki, kaybettiklerinize üzülmeyesiniz ve size verdikleriyle şımarmayasınız... Övünen, kurumlanan hiç kimseyi Allah sevmez. 24. Onlar ki; cimrilik ederler ve insanlara cimriliği emrederler... Kim yüz çevirirse, Allah'ın kesinlikle hiçbir şeye ihtiyacı yoktur; 'bizatihi hamde lâyık'tır (Ganî, Hamîd).

\j OjMi dfl)j\ ZA&JJ 4ÜL IA 'j

« 7s'» < » C J İ j£,^>011 <Jj Ulias-Öyo ç- yL Ss

d-ö*® uilû j yı lı j yiyÂ \j

A4JJ4Ü!

<4 Y y>yî'\^ y

^ t <$} JAyS'SUf

4iiîöiâ(Jy[j]_o^jJÂdtj-ldı

* Şehit kelimesinin manası için bkz. Nisâ: 69'un meâli.

oluJ L -JÛ)

AJ ji-l j, i? i r' Ud' pJÜ 1j

\^lf.1 £'.ı'fCİ*İAy>jû.l

25. Gerçek şu ki; Biz peygam-
berlerimizi açık delillerle gön-
derdik ve -insanlar adaleti ger-
çekleştirsin diye- beraberlerin-
de kitabı ve ölçüyü indirdik.
İnsanlara birtakım faydaları bu-
lunan, (caydırıcı ve engelleyi-
ci) müthiş sertlikteki demiri de
(idraklerine) indirdik ki Allah,
kendisine ve peygamberlerine
kimlerin gayben yardım etti-
ğini görsün... (Yoksa) Allah
gerçekten kuvvetlidir, 'mutlak
izzet sahibi'dir (Kavı, Azîz).
26. Evet, Nûh'u ve İbrahim'i
gönderdik; peygamberliği de
kitabı da bu ikisinin nesline
verdik... Gerçi, (nesilleri ara-
sında) doğru yolda olanlar var,
ama çoğu fasıktır. 27. Sonra,
peygamberlerimizi onların izinde ard arda gönderdik. Arkalarından, (en son,
Hz. Muhammed'i müjdeleyici olarak) Meryemoğlu İsa'yı gönderdik. Ona
İncil'i verdik ve onun izinde gidenlerin kalplerinde bir şefkat ve merhamet
peydah ettik. Ruhbanlığı, onlara Biz emretmedik; Allah rızasını kazanma
gayesi ile kendileri uydurdular. Fakat ona hakkıyla riayet edemediler... Biz
yine de iman etmiş olanlarına ecirlerini verdik... Birçoğu ise fasıktır. 28. Ey
iman edenler! Allah'tan sakının ve O'nun (tüm) peygamberlerine iman edin
ki, size rahmetini iki kat versin; size, ışığında yürüyeceğiniz bir nur mey-
dana getirsin ve sizi bağışlasın. Allah bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur,
Rahim). 29. Ehl-i Kitap böylece şunu öğrensin ki; Allah'ın lûtfundan hiçbir
şeyi tekellerine alamazlar; lütuf, tamamen Allah'ın elindedir ve onu dilediği-
ne vermektedir; Allah büyük lütuf sahibidir.

58- MÜCÂDİLE SÛRESİ ifc

***{Medine de; hicretten sonra* f}~sl**
***indirilmiştir. 22 âyettir.}* §|pp**

Bismillâhirrahmânirrahîm i

1. Gerçek şu ki; kocası hakkında seninle tartışarak Allah'a şikâyette bulunan kadının söylediklerini Allah işitmiştir. Allah ikinizin diyalogunu dinlemekteydi... Allah gerçekten işitir, görür (Semi', Basîr). 2. İçinizden kadınlarına 'zıhar' yapanlar* (bilsinler ki) onlar, anneleri değildir. Anneleri, sadece onları doğuran kadınlardır. Şüphesiz, çirkin ve asılsız bir söz söylemiş oluyorlar! Ama Allah gerçekten affedicidir, bağışlayıcıdır (Afuvv, Gafur). 3. O hâlde, kadınlarına 'zıhar' yaptıktan sonra, tekrar kendi söylediklerine dönenlerin, ilişkiye girmeden önce birini özgürlüğüne kavuşturmaları gerekir. Size gösterilen çıkış yolu budur... Yaptıklarınızdan Allah haberdardır! 4. (Bu imkânı) bulamayanın ise ilişkiye girmeden önce kesintisiz iki ay oruç tutması; buna da gücü yetmeyenin, altmış düşkünü doyurması gerekir. Bunlar, (bu iğrenç Cahiliye âdetini terk edip etmediğinizi) Allah ve Resûlüne iman edip etmediğinizi görmek içindir. Evet, bunlar Allah'ın çektiği sınırlardır. (Bunları) inkâr edecek nankörlerin hakkı ise can yakıcı bir azaptır!.. 5. Allah ve Resûlü ile sınır çekme yarışma girenler, kendilerinden evvelkilerin -onca aşikâr âyet indirmemize rağmen- burnu sürtüldüğü gibi kendilerinin burnunun da sürtüleceğinden emin olsunlar! Evet, alçaltıcı bir azaptır inkârcı nankörlerin hakkı!.. 6. Allah'ın; tamamını diriltip yaptıklarını kendilerine bir bir haber vereceği gün... Çünkü kendileri unutmuş olsa da Allah, onu bir bir kaydetmişti. Allah her şeye şahittir.**

•* «fâSHİgi. otY

ûj^cyilı^j '■& 'o&\İ

ö]JL

vL>j.J bjjj 1^==^ ojiyçi jvr^i A jJj

5* AJ"i f 15 $ J&J&M

^ûV^ûi;

Ç^/T1 ^ #/ 's s < ^ i*- ^ ,,

^ aj-^»~ ^ A!-y^jj ^

^jji'-^ 6"v^4J

ö^^b ol^^J «-Ü/Î jîj JL&İİo^J 1 cJs(£

i öyleli! âs

»-lijLs-

* Eşlerine; "Sen bana artık anamın sırtı Çzahr'ı) gibisin!" diyerek onları, en mahrem varlıkları olan annelerine benzetip kendilerine haram edenler; onlarla bir daha asla karı koca ilişkisine girmeyenler...

** Allah'ın değil, bizzat kendilerinin söyleyip kendilerinin yasakladıkları şeye; zıhar yaptıkları eşleri ile cinsel ilişkiye...

J» jîll

7. Allah'ı
varsa hepsini bildiğini bilmiyor
Jü'jXRj musun sen?! Üç kişi kendi ara-
larında gizli kapaklı bir konuş-
ma yapsa, dördüncüleri mutlaka
Allah'tır; beş kişi yapsa, altıncı-
lan mutlaka Allah'tır. Gizli giz-
li konuşanlar, bundan daha az
veya daha çok da olsalar, nerede
\uz> \ <■ \ tj. olurlarsa olsunlar Allah mutlaka
onlarla beraberdir. Sonunda, bü-
tün yaptıklarını Kıyamet Günü
bir bir kendilerine bildirecektir.
W'* <y.-^' ^ğj-i \ JJİ iı ij ili İ Allah, elbette her şeyi bilir! 8.
Gizli gizli konuşmak kendileri-
ne yasaklandığı hâlde, yasakla-
nan şeye tekrar dönerek 'günah,
düşmanlık ve Peygamber karşıtlığı' çerçevesinde fısıldaşanlar ve senin yanına
geldiklerinde, Allah'ın selâmlamadığı birtakım ifadelerle seni selâmlayıp iç-
lerinden de; "Söylediklerimiz yüzünden Allah bize azap etse ya!" diyenler...
Dibini boylayacakları Cehennem gelir ancak bunların hakkından... Ne kötü
dönüş yeri! 9. Ey iman edenler! Gizlice konuştuğunuzda, 'günah, düşmanlık
ve Peygamber karşıtlığı' çerçevesinde konuşmayın; kendisine haşredileceğiniz
Allah'tan sakının da 'iyi'lik ve takva çerçevesinde konuşun. 10. Bu gizli ka-
paklı konuşmalar, tamamen Şeytandan kaynaklanır; sırf, iman edenler üzülsün
diye... Ama o, Allah'ın izni olmadıkça, onlara zarar verecek değildir. O hâlde,
sadece Allah'a güvenip dayansın müminler. 11. Ey iman edenler! Meclislerde,
size; "Yer açın!" denildiğinde yer açın ki, Allah da size yer açsın. "Kalkın!"
dendiğinde de kalkın ki, Allah, içinizden iman edenleri ve kendilerine ilim
verilenleri derece derece yükseltsin. Yaptıklarınızdan Allah haberdardır!

12. Ey iman edenler! Peygamberle gizlice konuşacağınız vakit, bu konuşmanızın önünden (ihtiyaç sahiplerine) bir sadaka takdim edin. Bu, sizin için daha hayırlıdır, daha nezihtir. (Bu imkânı) bulamazsanız, Allah gerçekten bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahîm). 13. Peygamberle yapacağınız bütün gizli konuşmaların önünden sadaka veremeyeceğiniz için kaygılandınız demek?! Madem ki yapamadınız, Allah da tevbenizi kabul eyledi. O hâlde, namazı dosdoğru kılın, zekâtı verin; Allah ve Resûlüne itaat edin. Yaptıklarınızdan Allah haberdardır! 14. Bak şu Allah'ın gazap ettiği bir kavmi velî edinenlere! Yalan yere, bile bile and içiyorlar; ama ne sîzdendirler ne de onlardan!.. 15. Allah bunlar için şiddetli bir azap hazırlamış bulunuyor... Çünkü yapmakta oldukları şey gerçekten kötüdür!.. 16. Yeminlerini kalkan edinerek Allah'ın yolundan döndüler... Alçaltıcı bir azap bekliyor onları! 17. Allah'ın azabından onları ne malları ne de evlâtları kurtarabilir. Bunlardır işte Ateş'in sahipleri! Hem de temelli olarak... 18. Allah'ın, tamamını dirilteceği ve tıpkı bugün size yemin ettikleri gibi, bir başarı elde edecekleri vehmiyle O'na da yemin ede(rek mazeret üretecekleri gün... Bakınız; bunlardır işte yalancılar! 19. Şeytan onların dizginlerini eline geçirmiş ve onlara Allah'ı anmayı unutturmuştur; bunlar artık şeytanın birliğidir. Ama bakınız; hüsrana uğrayacaklar da Şeytanın birliğidir! 20. Allah ve Resulü ile sınır çizme yarışma girenler, kesinlikle en düşüklerin içindedirler! 21. Çünkü Allah; "Ben ve peygamberlerim mutlaka galip geliriz!" diye hükme bağlamıştır. Allah gerçekten kuvvetlidir, 'mutlak izzet sahibi'dir (ICavî, Azız).

l JÜ^ ||J"J| ^="

'y^3 'S ^ A 'r ojj J plBl»0
^\[^\jl^i\\yLj îc&hŞĞj
Jjjiy ouî o^ÜUJJ
'-T1 ' <J^ Oy4^j f*t^J ^ ^
!>&&: ^nl AİO !11 f|| öj&py
>4^ ^b-j^' ^ ö&*
3^öt ^
r&fy.0iki
'> $ ^ jjgtl^.' f^| Ö^.^SJi ı»* ^ İ
i ı_>y>-ö).*^ \ji)aLİÎ l V'Jr^ *-'I
f§3 îr^cSi ^4jtf v^=

jpi^sssj]\j j j s ı ^ > -

y l î j .

(^Csî

^ÛJS^LİI^A 4 İ \ İ

1 Lâtaj Ç»y*JLÎ \ J^U AÜ

uî ! 4^' ^ y»

Ln-yjJi^tj ' jtfîy^4

i^aüSİe^öl'Sh^j ^ Oi^JXfi~&

22. Allah'a ve 'Son Gün'e iman eden bir toplumun, Allah ve Resûlü ile sınır çizme yarışına giren birine -kendi babaları, oğulları, kardeşleri veya aşiretleri bile olsa- dostluk beslediğini göremezsin! Allah, imanı bunların kalbine yazmış ve bunları kendi ruhuyla desteklemiştir; onlan, aşağısında ırmakların aktığı, içinden çıkmayacakları cennetlere [1] yerleştirecektir. İşte bunlar da Allah'ın birliğidir. Bakınız; asıl felâha erecekler de Allah'ın birliğidir.

59- HAŞR SÛRESİ

{Medine 'de; hicretten sonra indirilmiştir. 24 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ı tenzih ve takdis etmektedir; çünkü O'dur 'mutlak izzet ve hikmet sahibi' (Aziz, Hakim). 2. Ehl-i Kitap'tan nankör inkârcıları (yani, Benî Nadîr'i, kalelerinin önünde) daha ilk toplanış(ınız)da yurtlarından çıkaran O'dur. Oysa siz çıkacaklarını zannetmiyordunuz; onlar da kalelerinin kendilerini Allah'tan koruyacağını zannediyordu! Ama Allah hiç hesap etmedikleri bir yerden gelerek gözlerini öyle bir korkuttu ki, evlerini hem kendi elleriyle hem de bizzat siz müminlerin elleri ile tahrip etmeye başladılar. O hâlde, ibret alın ey basiret sahipleri! 3. Allah, haklarında toplu sürgün kararı vermiş olmasaydı, •Âhiretteki Ateş azabından ayrı olarak- bunları, daha dünyada iken fecî bir şekilde cezalandırırdı!

4. Bu; onların Allah ve Resûlü ile cepheleşmelerinden ötürüdür. ‘Allah'la cepheleşenler (bilsinler ki) Allah’ın azabı gerçekten şiddetlidir. 5. Herhangi bir hurma ağacını kesmeniz de, kesmeyip gövdesi üzerinde bırakmanız da tamamen Allah’ın izniyledir. Bir de rezil-rüsvay etmek içindir bu fasıklan!.. 6. (Ey ‘fey’lerin nasıl dağıtılacağını soranlar!) Allah’ın onlardan savaşsız olarak alıp Resûlüne verdiği o malı mülkü elde etmek için, siz ne at ne de deve koşturmak zorunda kaldınız... Fakat Allah’tır ki, resûllerini, dilediği kimselerin başına musallat ediyor! Allah her şeye kadirdir. 7. Bu şehirlerin ahalisinden, Allah’ın savaşsız olarak alıp Resûlüne verdikleri; Allah ve Resûlüne, yakınlarına, yetimlere, düşkünlere ve yolda kalanlara aittir. Ta ki, sadece zenginleriniz arasında dönüp dolaşan bir güç olmasın... O hâlde, Allah’tan sakının da Peygamber size ne vermişse onu alın, neyi de size yasaklamışsa ondan uzak durun. Allah’ın azabı gerçekten şiddetlidir! 8. Özellikle, kendi yurtlarından çıkarılmış ve mallan ellerinden alınmış bulunan fakir muhacirlere aittir... Onlar ki; Allah’ın lütuf ve nzası peşinde koşarlar; Allah ve Resûlüne yardım ederler. (Eylemleri söylemleriyle tutarlı) dürüstler de bunlardır. 9. Bu diyara onlardan önce yerleşip imanı da gönüllerine yerleştirmiş olanlar; kendilerine hicret edenleri severler; onlara verilenlerden ötürü içlerinde bir kıskançlık hissetmezler; kendilerinin ihtiyacı olsa bile, onları kendilerine tercih ederler. Zaten, kim nefsinin bencilliğinden korunabilmişse, bunlardır işte felâha erecekler.

i > >. *.<

jJl *Jt-J? Cf-Â* 1*j* ü

Â^>lv3>-jvf-ö ^*J* 1*4

aɫ *çzlu* <3y

HAŞR SÛRESt

\J U J \ \ 1 Û ^ J (J

o;4lİ

LH)jc\j£i

âgî ^£Sj|

y olS 65 \ JIS

}rJs^y y^ (4^> o}>^z^ i£rjj\ iyS ^

JJ^J(CJ^1 JÇjlyli Li^ Jl^-Lâ ö^

f^l uy«Ç*! 1 İ-^J» iul _/, ^Jlâ

10. Onlardan sonra gelenler
de; “Ya Rabbi! Bizi ve
bizden önce iman eden
kardeşlerimizi bağışla;
iman edenlere karşı gö-
nüllerimizde kötü bir düşünce
bırakma Ya Rabbi! Sen ger-
çekten şefkatlisin, merhamet-
lisin (Raûf, Rahim)” derler. 11.
Görmedin mi o münafıklık
edenleri?! Ehl-i Kitap’tan nan-
körce inkâr eden kardeşlerine;
“Yemin ederiz ki, siz buradan
çıkarılacak olursanız, biz de
sizinle beraber çıkıp gideriz!
Hakkınızda verilecek hiçbir
emre itaat etmeyiz; sizinle sa-
vaşılacak olursa, size mutlaka
yardım ederiz!” diyorlardı...
Oysa Allah şahit ki, kesinlikle
yalancıdırlar! 12. Çıkarılacak
olsalar, asla onlarla beraber
çıkıp gitmezlerdi; onlarla savaşılsa asla yardım etmezlerdi... Yardım etme-
ye kalksalar da arkalarım dönüp kaçarlar, sonra kendilerine de yardım edil-
mezdi!.. 13. (Ey müminler!) Bunların kalbine korku salan, Allah’tan çok
sîzlersiniz... ki bu, (asıl O’ndan korkmak gerektiğini) anlamayan bir kavim
oldukları içindir. 14. Bunlar(ın ikisi de) sizinle vuruşamazlar; iyi konman
şehirlerde ya da surların ardında olursa başka... Kendi aralarındaki sertlikleri
daha fazladır; bunları yekvücut zannedersin, ama kalpleri darmadağındır...
Bu da akletmeyen bir topluluk oldukları içindir. 15. Tıpkı, yakında, kendile-
rinden önce yaptıklannın cezasını çekenler (yani, Kaynukâ oğulları) misâli...
-ki, canlarını yakacak bir azapları daha var!- 16. Tıpkı, insanoğluna; “İnkâr
et” deyip de -nankörce- inkâr edince; “Ben senden uzağım; çünkü Âlemlerin
Rabbi Allah’tan korkuyorum!” diyen şeytan misâli...

f|)

&%\3\4&kp$ $

ûûköytjj f|pı 4 > 5 Â L > J Î 4 ^ ^ » 1 Â!>JÎ

W>J^1_lli,l^:_^VOJ <^5^1 ail

'J*y\'Â\^jV._$^\^\yt ^ jL^I^Lî^lly,

17. Sonuçta, her ikisinin akıbeti de temelli Ateş'te yanmak olmuştur. Budur işte, zalimlerin alacağı karşılık!.. 18. Ey <u>îman</u> edenler! Allah'tan sakının da, herkes; yarın için önden ne gönderdiğine baksın. Evet, Allah'tan sakının; yaptıklarınızdan Allah gerçekten haberdardır! 19. Ey iman edenler! Allah'ı unuttukları için, Allah'ın da kendilerini unutturduğu kimseler gibi olmayın!..[161] Bunlardır işte fasıklar... 20. Cehennem sahipleri ile Cennet sahipleri bir olmaz; kazananlar, Cennet sahipleridir. 21. Biz bu Kur'ân'ı bir dağın üzerine indirmiş olsaydık, Allah korkusundan kesinlikle ezilip parçalanmış olduğunu görürdün. -Biz insanlar için bu tür temsilî anlatımlara başvuruyoruz ki düşünsünler.- 22. O; kendisinden başka tanrı olmayan 'Allah'tır; gaybı da bilir aşikârı da... O'dur bilfiil merhamet eden mutlak merhamet sahibi (Rahman, Rahim). 23. O; kendisinden başka tanrı olmayan 'Allah'tır. Eksiksiz-kusursuz, esenlik ve barış kaynağı, güven ve huzur kaynağı, gözeten-koruyan, mutlak izzet sahibi, istediğini zorla yaptırabilen, eşsiz büyüklükte, mutlak hükümdar.* Allah, koştukları ortaklardan münezzehtir. 24. 'Allah'tır O... Yaratan, varlık veren, şekillendiren... (Hâlık, Bârî, Musavvir) O'na aittir en güzel isimler; göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nu tenzih ve takdis eder. O'dur 'mutlak izzet ve hikmet sahibi' (Azız, Hakîm).[162]

Melik, Kuddus, Selâm, Mümin, Müheymin, Aziz, Cebbar, Mütekebbir.

60- MÜMTEHANE SÛRESİ

{Medine'de; hicretten sonra indirilmiştir. 13 âyettir.}

yİj îDjî V j£*1 «• ÖÜİİÎ l^ls

4r^' ^ı

jtf j(Sş^î

^CA^LJ^C^ \3^J 'O \J *\pJLs~? d>^(/** *V*i>)_

Û^^^(3-JJÜ\ fr\^Jtij (j^J ^JÎ£>1 L»

jyjSop İJJJJ Jylili

> _A^? \-*J4W_) ^CL\j 3^Aİ ^»Lusi\^_£

td ***pS***

Û*bl-Ûj ailî *öjzcr.* **Stî** V2\

/<!?" ı>î5^Crî<-^ ciii» \ \-*j <zA! *ÖJSÛZZU^Î* A-JV ^Jb^?^ıJy

ld«f^ ^ ^ »4İŞİ LJÛÎı£İİİ)j Idis^î ed^lcbj;

0 jL^İ^ÎU^I ûjic-tj [jy^y^Jİ

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Ey iman edenler! Benim de düşmanım, sizin de düşmanınız (olan kimseler)i velî edinmeyin. Size gelen gerçeği nankörce inkâr etmiş oldukları hâlde, siz bunlara muhabbetlerinizi iletiyorsunuz! Hem Peygamberinizi hem de sizi, sırf Rabbiniz Allah'a iman ettiniz diye yurdunuzdan çıkardıkları hâlde, -Benim uğrumda cihad etmek ve sırf Benim nzamı kazanmak amacıyla çıkmışsanız tabiî !- siz bunlara hâlâ gizliden gizliye sevgi gösteriyor (savaş plânlarını onlara sızdırıyorsunuz! Oysa Ben sizin gizli-açık bütün yaptıklarınızı çok iyi bilmekteyim! Hanginiz böyle bir şey yapmışsa, düz yoldan sapmış demektir!'[163] 2. Bunlar size rastlasalar, size düşman kesilirler; ellerini ve dillerini kötülükle size uzatırlar ve sizin inkârcı bir nankör olmanızı isterler. 3. Size ne akrabalarınız fayda verecektir ne de çocuklarınız. Kıyamet Günü, (hakemlik ederek) aranızı Allah ayıracaktır... Yaptıklarınızı Allah görmektedir! 4. Gerçek şu ki; İbrahim'de ve beraberindekilerde sizin için güzel bir model vardır. Hani, -İbrahim'in, babasına; "Senin bağışlanman için dua edeceğim; senin için yapabileceğim başka bir şey yok!.." demesi müstesna*- kavimlerine şöyle demişlerdi: "Biz sizden de, Allah'tan başka taptığınız şeylerden de kesinlikle uzağız; sizi reddettik! Artık, siz de sadece Allah'a iman edinceye kadar bizimle sizin aranızda düşmanlık ve nefret belirmiştir!"[164] (Şöyle dua ediyorlardı:) "Ya Rabbi! Sadece Sana güvenip dayandık; yalnız Sana yöneldik... Yalnız Sanadır çünkü nihaî dönüş!" 5. "Ya Rabbi! Bizi, nankörce inkâr edenlerin sınanma vesilesi hâline getirme.** Bizi bağışla, ya Rabbi! Sadece Şensin 'mutlak izzet ve hikmet sahibi'."

*** Bu, ondan teberrî etmediği anlamına gelmez; bir evlâdın, -kâfir de olsa- babasının hayrını istediğini gösterir. Bu bakımdan, aşağıdaki 8. ve 9. âyetler iyi anlaşılmalıdır.**

**** Bizim kötü durumumuza bakıp da, kâfirliklerinden memnun olmasınlar.**

6. Evet, onlarda sizin için; Allah'a ve ‘Son Gün'e yönelik endişe ve ümitleri bulunanlar için, güzel bir model vardır. Kim de yüz çevirirse, şüphesiz, Allah’ın hiçbir şeye ihtiyacı yoktur; ‘bizatihi hamde lâyık’tır (Ganî, Hamîd). 7. Bakarsınız, Allah; bunlardan düşman olduğunuz kimselerle aranızda bir sevgi peyda eder. Allah kudretlidir... Allah bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahîm).

8. Sizinle din savaşı yapmamış ve sizi yurdunuzdan çıkarmamış olanlara iyilik etmenizi ve onlara âdil davranmanızı Allah size yasaklamaz. Âdil olanları Allah elbette sever. 9. Allah size sadece; sizinle din uğrunda savaşan, sizi yurdunuzdan çıkaran ve çıkarılmanıza yardım eden kimseleri velî edinmenizi yasaklamaktadır. Kim bunları velî edinirse, bunlardır işte zalimler! 10. Ey iman edenler! (İnkârcı erkeklerle evli) mümin kadınlar, hicret ederek yanınıza geldikleri vakit, onları imtihan edin. -Aslında, iman edip etmediklerini Allah çok iyi bilmektedir.- Mümin olduklarını kesin olarak anlarsanız,* onları inkârcı nankörlere iâde etmeyin; çünkü ne bunlar onlara ne de onlar bunlara helâldir. Yalnız, -yaptıklan harcamaları- kocalarına verin. O (kadı)nlara mehirlerini verdiğiniz takdirde, onları nikâhlamanızda sakınca yoktur. Siz de inkârcı nankör kadınları nikâhınız altında tutmayın. Ama hem siz yaptığınız harcamaları isteyin hem de onlar (yani, eşi sizin yanınıza kaçan inkârcılar) yaptıkları harcamalan istesinler. Bu, Allah’ın hükmüdür; aranızda böyle hükmediyor. Allah ‘mutlak ilim ve hikmet sahibi’dir (Alîm, Hakîm).

11. Şayet sizin eşlerinizden biri inkârcı nankörlere kaçar (mehri de inkârcılar tarafından mümin kocasına iâde edilmez) ise ve daha sonra, (o inkârcı larla savaşarak onları) cezalandırıp kendilerinden ganimet alı)rsamz, eşleri gitmiş olanlara harcadıkları kadarını (o ganimetten) verin... İman ettiğiniz Allah’tan sakının.

^E "’
»■jjy^A)i\jj^Aii\j it.it'">", y>> >>'\" '\i'-" *<<» qu1

X^İJ ^' j C$cf&V)3£İ 0

i AAl i ö) jt-fj■»*>„> ^İL/V ö' oj

lyüıl l» pjLül L* 1 t^^tü

\2oi\ \y^

* Kâfir eşlerini sevmediklerinden, onlarla geçinemediklerinden ya da bir suç işlediklerinde dolayı değil de tamam iman uğruna Medine’ye kaçtıklarını anlarsanız...

^ ^ *VA ^ ı Q-\L

J CAÇ/^4ji^

^ji^r^rj'j öiz ^ ûy> /SCJJUÜ {JZ£L>

\^J, \ f (jUl \ l^J-Ü C^|

<$±*j CJJ^Z^\^A 4i.

oiŞ^sjts*3uy^5$_6$ı^\ JCÇ\2Î:^

>-$-^ li^»* 11 dL^ Alil

J&J &y^jS

$ AÜ\J AL\ ç\j] iJİ\y

12. Ey Peygamber! Mümin kadınlar “Allah’a hiçbir şeyi ortak koşmayacaktan, hırsızlık etmeyecekleri, zina etmeyecekleri, evlâtlarını öldürmeyecekleri, elleri ile ayaklan arasında uydurdukları bir iftira getirmeyecekleri* ve senin emredeceğin hiçbir meşru şeyde sana karşı çıkmayacakları” hususunda sana biat[165] etmek için yanına geldikleri vakit, onlardan biat al ve bağışlanmalan için Allah’a dua et. Allah gerçekten bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahim). 13. (Sonuç olarak) Ey iman edenler! Allah’ın gazap ettiği bir toplumu velî edinmeyin; inkarcı nankörler kabirdekiler(in diriltileceğin)den tamamen ümit kestiği gibi, bunlar da Âhiretten ümit kesmişlerdir (Ahirete yönelik hiçbir beklenti ve endişeleri yoktur).

61- SAF SURESİ

{Medine 'de; hicretten sonra indirilmiştir. 14 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah’ı tenzih ve takdis etmektedir; çünkü O’dur ‘mutlak izzet ve hikmet sahibi’ (Azız, Hakim). 2. Ey iman edenler! Yapmayacağınız şeyi niçin söylersiniz?! 3. Yapmayacağınız şeyleri söylemeniz** Allah katında büyük nefretle karşılanmaktadır. 4. Kuşkusuz, Allah; kendi uğrunda ‘kurşunla berkitilmiş bir bina gibi’ saflar hâlinde savaşanları sever. 5. Hani, Musa, kavmine; “Ey kavmim! Benim gerçekten Allah tarafından size gönderildiğimi bildiğiniz hâlde, niçin bana eziyet verirsiniz?!” demişti...[166] Ne zaman ki (haktan) saptılar, Allah da kalplerini saptırıverdi (yani, onları şaşkınlık ve şüphe içinde; yüzüstü bıraktı)! Çünkü fasık bir kavmi Allah doğru yola getirmez.

* Yani başkasından gayrimeşru bir şekilde peydahladıkları bir çocuğu kendi kocalarımnmış gibi göstermeyecekleri.

** Meselâ, “Ah bir savaş emri verilse de Allah yolunda kâfirlerle çarpışabilsek!” diye va’detmeniz... Bu minvalde ifadeler için bkz. Nisâ: 77; Muhammed: 20.

6. Hani, Meryemoğlu İsa da; "Ey İsrailoğullan! Ben size, önümdeki Tevrat'ı tasdik edici ve benden sonra gelecek -Ahmed[167] adlı- bir peygamberi müjdeleyici olarak gerçekten Allah tarafından gönderildim." demişti... Ama ne zaman ki onlara açık mucizeler getirdi; "Bu apaçık bir büyüdür!" dediler. 7. İslâm'a (yani, kayıtsız şartsız Allah'a teslimiyet göstermeye) çağrıldığı hâlde, kendi uydurduğu şeyleri Allah'a mâl edenden daha zalimi olabilir mi?! Zalim bir kavmi Allah doğru yola getirmez. 8. Bunlar, 'Allah'm nûrunu (o küçücük) ağızlarıyla söndürmek istiyorlar. Oysa, Allah, nûrunu her tarafa yayacaktır. İnkârcı nankörlerin işine gelmese de... 9. Evet, Resûlünü; 'rehberliğiyle ve nûruyla bütün dinlerin ışığını sönük bırakacak hak din' ile gönderen O'dur. Putperestlerin işine gelmese de... 10. Ey iman edenler! Sizi, can yakıcı bir azabtan kurtaracak bir alışveriş göstereyim mi size? 11. Siz Allah ve Resûlüne iman edersiniz; mallarınızla ve canlarınızla Allah yolunda cihad edersiniz; -Bu sizin için ne kadar hayırlıdır bir bilseniz!- 12. O da sizin günahlarınızı bağışlar; sizi altından ırmakların aktığı cennetlere ve Adn Cennetlerindeki güzelim yerleşkelere sokar. Büyük başarı da budur... 13. Hoşunuza gidecek bir başka şey ise Allah'ın yardımı ve yakın bir fetihtir... Müminleri müjdele!.. 14. Ey iman edenler! Allah'ın yardımcıları olun. Nitekim Meryemoğlu İsa, havarilere; "Allah'a giden yolda kimdir benim yardımcılarım?" dediğinde, havariler; "Biziz Allah'ın yardımcıları!" demişlerdi. Ve İsrailoğullarının bir kısmı iman etmiş, bir kısmı nankörce inkâr etmişti... Sonuçta Biz, iman edenleri düşmanlarına karşı destekledik de onlar oldu üstün gelenler...

1 Jlk 1 3fc,\ «JC. i —, C . lî 1* h
vJSOyiJe
<-jjy 0
o 3>J-
UrV**1 < 4
ciU'i o j£> Â-İ
|y_f|pC SÎl f|j <So>JÎ
J lâL^ubUaiî
' ' s,"11'
o^ÇLıj^
Çjûî \ |j Jjlâ^übU»cjy^

62- CUM‘A SURESİ

{Medine ’de; hicretten sonra indirilmiştir. 11 âyettir.}

fjp 11»\ *ijj^)l* in *\j 4Ü*\oiAiı

oi<î® $ ûulılâi-*d*

ojj ı Cjj-J ı

0

Bismillâhirrahmânirrahîm
1. Göklerde ve yerde ne varsa, hepsi; mutlak hükümdar eksiksiz-kusursuz, mutlak izzet ve hikmet sahibi* Allah’ı tenzih ve takdis eder. 2. Ümmîlere; âyetlerini okuyan, onları arıtan, onlara kitabı ve hikmeti öğreten bir peygamberi kendi içlerinden gönderen O’dur. Çünkü daha önce, gerçekten açık bir sapma içindeydiler. 3. Tabiî, henüz kendilerine iltihak etmemiş başkalarına da (gönderilmiştir o peygamber)... O’dur ‘mutlak izzet ve hikmet sahibi’ (Azîz, Hakîm). 4. Bu, Allah’ın lûtfudur; onu dilediğine veriyor... Allah büyük lütuf sahibidir. 5. Tevrat(ı doğru anlayıp, realitelere uygun bir şekilde yorumlama ve gereğince amel etme sorumluluğu) kendilerine yüklendiği hâlde, onu taşıyamayanların durumu; ‘koca koca kitaplar[168] taşıyan eşeğ’in durumuna benzer! Ne kötüdür Allah’ın âyetlerini yalanlayan kavmin durumu!.. Evet, zalim bir kavmi Allah doğru yola getirmez. 6. De ki: Ey Yahudiler! Bütün insanlardan ayrı olarak sadece kendinizin Allah’ın velîleri olduğunu iddia ediyorsanız, ölümü temenni etsenize doğru söylüyorsanız!.. 7. Önden kendi elleri ile gönderdikleri (kötü amelleri) yüzünden, asla ölümü temenni edemezler. Allah bu zalimleri iyi bilir!.. 8. De ki: Kaçıp durduğunuz ölüm, mutlaka karşınıza çıkacak; sonra da ‘gaybı ve aşikârı bilen’e döndürüleceksiniz ve O, yaptıklarınızı size bir bir haber verecek!

* Melik, Kuddûs, Azîz, Hakîm.

00i

___ ^

5ÜS'

9. Ey iman edenler! Cuma günü namaza çağrıldığınız vakit, alış-verişi bırakın da hemen Allah'ı zikretmeye koşun. Bu, sizin için ne kadar hayırlıdır, bir bil-seniz! 10. Namaz eda edilince de, yeryüzüne dağılın ve (çalış-maya devam ederek) Allah'ın lûtfundan isteyin. Allah'ı çok* zikredin ki felâha eresiniz. 11. (Resûlüm!) Bir ticaret veya eğ-lence gördüklerinde, oraya ko-şuşup seni (minberde hutbe irad ederken) ayakta bıraktılar!.. De ki: Allah'ın katındaki (nasipler), eğlenceden de ticaretten de daha hayırlıdır. Nasiplendirenlerin en hayırlısı da Allah'tır. 1

1^J\\~*0Au\(Ji}*

63- MÜNÂFİKfJN SÛRESİ

{Medine 'de; hicretten sonra indirilmiştir. 11 âyettir.}

0 O

B i smillâhirrahmânirrahîm

1. Münafıklar senin yanına geldiklerinde; "Şahitlik ederiz ki; sen gerçekten Allah Resûlüsün!" diyorlar. Senin kendi resûlü olduğunu Allah da biliyor; ama Allah, münafıkların kesinlikle yalancı olduklarına şahitlik ediyor!.. 2. Çünkü yeminlerini kalkan edinerek Allah yolundan ayrıldılar. Gerçekten berbattır yap-tıkları!.. 3. Bu da; iman ettikten sonra inkâr etmelerinden; kalplerinin bu yüzden mühürlenmiş olmasından ve artık (kârlarını-zararlarını) anlayamamalarından-dır. 4. Onları gördüğünde, kalıpları hoşuna gider;** konuştular mı, sözlerine ku-lak verirsin... (Hint) kumaş(ı) giydirilmiş kütük gibidirler!.. (Suçluluk ve ihanet psikolojisiyle) her gürültü patırtıyı kendi aleyhlerine zannederler. Asıl düşman onlardır! Sakın onlardan! Allah kahretsin bunları; nasıl da ters yüz ediliyorlar!..

* Yani, sadece namaz vesilesi ile değil, işyerlerinizde çalışırken de...

** İyi giyimli, bakımlı, beyefendi görünümlü, ağzı lâf yapan kerli ferli adamlardır.

>-0£- $ öjjfzzs

'yi£Lü>^ ^1J43 oJİ£EJ3

j** $ <£+fy 'X\

^y^^.sZs^ ^ \ d^O-^OJJ £ ^y~~^İ

jj^ia^y \d^b ufj>^3 o^îLıj(

j^*' <^jPrj^>Q £0*0-3' d üd

J-*Â> Or°j ^"L-^===> i O^ p^=-OÜJ^j

_j 0^0^ 1 ç*-A> tiAl

CIJJ (J^Â-a oj-döl

0^!î^d50wC^y-/d^d'

5. Onlara; “Gelin, Allah Resûlü sizin bağışlanmanız için dua etsin” denildiği zaman, (kızgın kızgın sallayarak) başlarını döndürürler; görürsün ki büyüklük taslayarak yan çizmekteler! 6. Onların bağışlanması için dua etsen de, etmesen de fark etmez; Allah onları asla bağışlamayacaktır. Fâsık bir kavmi elbette Allah doğru yola getirmez. 7. “Allah Resûlü (!) ile birlikte hareket edenlere infakta bulunmayın da dağılıp gitsinler!” diyenler onlardır... Oysa, göklerin ve yerin hâzineleri sadece Allah’a aittir; ama bunu anlayamazlar münafıklar! 8. “Medine’ye dönersek,* and içeriz ki, en güçlü olanlar en düşük olanları oradan çıkaracak!” diyorlar... Oysa güç şan ve şeref yalnızca Allah’a, Resûlüne ve müminlere aittir; fakat bilmezler münafıklar! 9. Ey iman edenler! Mallarınız ve çocuklarınız sizi Allah’ı anmaktan alıkoymasın. Kim de bunu yaparsa, bunlardır işte hüsrana uğrayacaklar!.. 10. Birinize ölüm gelip de; “Ya Rabbi! Beni bir süre daha geciktirsen de (alacağım mükâfatı tasdik ederek) tasaddukta bulunsam ve salihlerden olsam!” demeden önce, size Bizim nasip ettiğimiz şeylerden infak edin. 11. Eceli gelen hiç kimseyi Allah geciktirmeyecektir. Yaptıklarınızdan da Allah haberdardır!

*** Bunu, Benî Mustalik gazvesi olarak da bilinen Mureysî’ gazvesi esnasında söylemişlerdi.**

64- TEĞÂBÜN SÛRESİ

{Medine 'de; hicret ten sonra
indirilmiştir. 18 âyettir.}

Bismi 1 lâhirrahmânirrahîm
1. Göklerde ve yerde ne varsa,
hepsi Allah’ı tenzih ve takdis
eder; çünkü mülk O’nundur,
hamd O’na mahsustur... O, her
şeye kadirdir. 2. Sizi yaratan
O’dur; ama kiminiz inkârcı J-Â *ot* 1\ 1^1 *JJ*
nankör, kiminiz mümin! Yap-
tıklarınızı Allah görmektedir.
3. Gökleri ve yeri gerçek bir gaye e?*—-!
ile yaratmıştır; sizi suretlendir-
miş, hem de size çok güzel bir
suret vermiştir... Yalnız O’nadır 4İıU_y^lis
ayrıca, nihaî dönüş! 4. Göklerde
ve yerde ne varsa hepsini bilir;
gizlediklerinizi ve açığa vur-
duklarınızı da bilir... Allah sine- **L*Juj*.4j\Zy*u*** **İXo**
lerin özünü bilir (zihinlerin en
derin bölgelerine bile vâkıftır). *0*
5. Daha önce inkâr edip de yap-
tıklarının cezasını tadanlann haberi size gelmedi mi? Can yakıcı bir azap daha
var bunlara!.. 6. Bu da; peygamberleri onlara apaçık delililler getirdiği hâlde;
“Bizi bir beşer mi doğru yola götürecekmiş?!” diyerek nankörce inkâr etmele-
rindendir... Onlar yüz çevirmiş, Allah da onlara ihtiyacı olmadığını göstermiştir
Allah’ın hiçbir şeye ihtiyacı yoktur; ‘bizatihi hamde lâyık’tır (Ganî, Hamîd).
7. Nankörce inkâr edenler, öldükten sonra asla diriltilmeyeceklerini iddia ettile
De ki: Elbette... Rabbim üzerine yemin ederim ki; kesinlikle diriltileceksiniz;
sonra da yaptıklarınız size bir bir haber verilecek... ki bu, Allah’a göre kolaydır.
8.0 hâlde, Allah’a, Resulüne ve indirdiğimiz ‘nur’a iman edin. Yaptıklarınızdan
Allah haberdardır! 9. O sizi toplanma günü için bir araya getireceği gün; kârın-
zararın anlaşılacağı gün işte o gündür. Kim, Allah’a iman edip salih amel işlerse
Allah onun kötülüklerini örter ve onu; -ebediyen içinde kalmak üzere- altından
ırmakların aktığı cennetlere sokar... ki budur büyük başarı.

J^iutj/ûİ S^û) i\>*^ i

OJIİ 4^ ' i j L h i J ^\p jLAp*^1

^ üu-J' £lDi

^*4/ i

o 1 5 J î ^ = ^ 3 XT ,.. . . „ .

İ^%'f±'y\I4.f$l

J_ÂJO J

âyetlerimizi yalanlayanlar ise
-kalıcı olarak- Ateş'in sahip-
leridir... Ne kötü dönüş yeri!
11. Allah'ın izni olmadıkça
hiçbir musibet isabet etmez.
Kim, Allah'a iman ederse, O
onun kalbini doğruya götürür.
Allah her şeyi bilmektedir. 12.
Allah'a da itaat edin, Resûlüne
de itaat edin... Yüz çevirirseniz,
(bilin ki) 'Resûl'ümüze düşen, açık seçik iletmekten ibarettir!.. 13. Allah'tan
başka tanrı yoktur; o hâlde, sadece Allah'a güvenip dayansın müminler. 14.
Ey iman edenler! Eşleriniz ve çocuklarınız arasında, şüphesiz size düşman
olanlar var; onlara karşı dikkatli olun... Ama affeder, hoş görür, bağışlarsanız,
Allah gerçekten bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahim). 15. Mallarınız
da çocuklarınız da sadece imtihan vesilesidir; büyük mükâfat ise Allah ka-
tindadır. 16. Öyleyse, gücünüz yettiğince Allah'tan sakının, kulak verip itaat
edin ve kendi hayrınıza olmak üzere infakta bulunun. Kim nefsinin bencil-
liğinden korunmuşsa, bunlardır işte felâha erecekler. 17. Siz Allah'a güzel
bir şekilde borç verirseniz, O bunu size kat kat fazlasıyla geri öder ve sizi
bağışlar. Allah iyiliği karşılıksız bırakmaz (Şekûr), Halîm'dir. 18. Gaybı da
bilir aşikârı da... 'Mutlak izzet ve hikmet sahibi'dir (Azız, Hakim).

65- TALAK SÛRESİ

/Medine 'de; hicretten sonra indirilmiştir. 12 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Ey Peygamber! Kadınları boşayacağınız zaman, onları iddetlerini(n tamlığını) gözeterek boşayın. Ve -Rabbiniz Allah’tan sakının da- iddeti sayın. Apaçık bir yüz kızartıcı suç işlemedikçe, onları evlerinden çıkarmayın; kendileri de çıkmasın... Bunlar Allah’ın koyduğu sınırlardır. Kim Allah’ın sınırlarını çiğnerse, şüphesiz kendine zulmetmiş olur. Bilemezsin; belki Allah, bundan sonra yeni bir durum meydana getiri verir. 2. Sürelerini doldurdukları vakit, onları ya meşru bir şekilde (nikâhınızda) tutun ya da meşru bir şekilde onlardan ayrılın ve içinizden iki âdil kişiyi de şahit tutun. Siz de (ey şahitler!) şahitliği Allah için dürüstçe yapın. Allah’a ve ‘Son Gün’e iman etmekte olanlara öğütlenen budur. Kim Allah’tan korkarsa, O ona bir çıkış yolu gösterir 3. ve onu beklemediği bir yerden nasiplendirir. Kim Allah’a güvenip dayanırsa, O ona yeter. Allah, emrini eninde sonunda yerine getirir; ama Allah, her şey için bir ölçü belirlemiştir. 4. -Şüphe etmekteyseniz- hayızdan-nifastan kesilmiş bulunan kadınlarınızın ve henüz âdet görmemiş olanların iddeti, üç aydır. Yüklü olanların süresi ise (doğum, düşük vs. ile) yüklerini bırakmalarıdır. Kim Allah’tan korkarsa, O onun işinde bir kolaylık halkeder. 5. İşte Allah’ın size indirdiği emri... Kim Allah’tan sakınırsa, O onun kötülüklerini örter ve ecrini büyütür.

J^AU! SJUİI

jJuÂÛÎ JJJ». JUÜJ^J^İÎ

^ JU>İ -KAÜÎ

O^İi ü ^>* ^=ü'i 4Ji*

;>$■* <Iı 1 «İL-i^Y ö->-0^

£H?U^5i b-^ J^AÎiİJJ^Ş-

ySslI
$cfc^lr£c

l^^lü^V^İAİiUll^(_yL^/Öjj^l^^(lr'J
^r*y ü^öd^\r*■i/'-^'-L»)
L^Ji£J(JJ_LiJLLur^l'.J„.ula^s^4)^^^j~)(J^UC' l~~£'
jâ jjkîU
İ^u£j(^ VTJjk al t

02 eŞ/f y^>- ^Ol^O4j
J^ıijjfelî ^ Ğjj^l İU\2j—»-1 Jkâ 1 JuH^İ

^ ÜÇ^^JİsC-I JâAülûl3jS&

6 O (boşadığınız kadıjnları,
(İddetleri dolana dek) imkân-
larınız nispetinde, kendi otur-
duğunuz yerin bir bölümünde
oturtun. Onlara baskı yapma
adına zarar vermeye kalkışma-
yın. Yüklü iseler, yüklerini
bırakıncaya kadar nafakalarını
verin. Sizin için emzirirlerse,
ücretlerini kendilerine verin.
Uygun bir şekilde aranızda
anlaşın; birbirinize zorluk çı-
karıyorsanız, çocuğu bir baş-
ka kadın emzirir. 7. Eli geniş
olan, genişliğine göre nafaka
versin; nzkı kendisine ölçüle
biçile (yani, az) verilmiş olan
da Allah kendisine ne verdiy-
se ondan nafaka versin. Allah
hiç kimseyi kendisine verdi-
ğinden fazlasıyla yükümlü tut-
maz. Allah, güçlüğün ardından
kolaylık meydana getirecektir. 8. Rabbinin ve resûllerinin emrini küstahça
çiğneyen nice şehir vardı... Ama onu şiddetli bir hesaba çekip benzeri görül-
memiş bir azaba çarptırdık! 9. Böylece, kendi yaptığının cezasını tattı; işinin
sonu hüsran oldu!.. 10. Allah onlara şiddetli bir azap hazırlamıştı!.. Ey iman
eden vicdan sahipleri! Allah'tan sakının; Allah size (şan şeref bahşedecek)
bir öğüt indirdi... 11. İman edip salih amel işleyenleri karanlıklardan aydınlığa
çıkannak için Allah'ın açıklayıcı âyetlerini size okuyan bir Resûl (gönderdi).
Kim Allah'a iman edip salih amel işlerse, onu, -içinde ebediyen kalmak üze-
re- altından ırmakların aktığı cennetlere sokar... Allah ona güzel bir nasip ha-
zırlamıştır... 12. Allah'tır yedi gök ve Arz'dan da bir o kadar yaratan... (İlahi)
emir bunlar arasında iner durur ki, Allah'ın her şeye kadir olduğunu, Allah'ın
her şeyi ilmiyle kuşatmış olduğunu bilesiniz.

66- TAHRİM SÛRESİ

{Medine de; hicretten sonra indirilmiştir. 12 âyettir.)

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Ey Peygamber! Eşlerinin rızası için; (‘And içerim; bir daha Ümm İbrahim’e -yani Mariye’ye- yaklaşmayacağım!’* diyerek) Allah'ın sana helâl kıldığı şeyi neden kendine haram ediyorsun?! Allah bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gaftır, Rahim). 2. Allah, (gerektiğinde, keffaret ödeyerek) yeminlerinizi bozmanızı size helal kılmıştır. Allah sizin ‘mevlâ’nızdır ve O’dur ‘mutlak ilim ve hikmet sahibi’ (Alîm, Hakim). 3. Hani, Peygamber; eşlerinden birine (Hafsa’ya) gizlice bir söz söylemişti... O bunu (Aişe’ye) haber vermiş, Allah da bunu; bir kısmını bildirip bir kısmını es geçerek kendisine açıklamıştı... İşte, ne zaman ki bunu o eşine haber verdi, eşi; “Kim haber verdi bunu sana?!” dedi; o da; “Mutlak ilim sahibi, haberdar (Alîm, Habîr) haber vermektedir bana...” dedi. 4. (Ey Aişe ve Hafsa!) Allah’a tevbe ederseniz (ne âla!) -çünkü ikinizin de kalbi kaymış bulunuyor.- Ama ona karşı birbirinize arka çıkmaya devam ederseniz, (bilin ki) onun ‘mevlâ’sı Allah’tır; Cebrail’dir, salih müminlerdir. Bunların dışında, melekler de onun destekçisidir. 5. O sizi boşasa, Rabbi ona dul ve bakire olarak; teslimiyetçi, imanlı, gönülden itaat eden, tevbekâr, âbit, oruçlu sizden daha hayırlı eşler verir. 6. Ey iman edenler! Kendinizi ve çoluk çocuğunuzu; yakıtı insanlar ve taşlar olan öyle bir Ateş’ten koruyun ki üzerinde, haşin ve sert öyle melekler (görevli) bulunmaktadır ki, kendilerine emrettiği hususlarda asla Allah’a karşı gelmezler; kendilerine ne emrediliyorsa onu yaparlar. 7. “Ey nankörce inkâr edenler! Bugün mazeret üretmeyin. Çünkü sadece kendi işlediklerinizin karşılığını görmektesiniz...” (derler)

^İL*Jİ S&

4jıc- j^'lâS j[j L^vjiâ CÂ^J -Ûâ aJil (J^j^ tl^f^

lû?jlî<İİXJ_Ö'üîjÂJcS-"'^'

Lf_lii ^X/*y i* o>Uiuj IL âju I o^vfl*J V

$ ûjfcsa&fc

Hafsa’nın nöbetinde onun evinde, Mariye ile ilişkiye girdiği için.

AİI *S/^İ* **j»**

^ öjlyu J <>-*! (v^y/^

lj^*<;

^ic.ii^\j ü|ûiıııJ_->Vi_^=ti\ 1

oV^\

IfcjbLu Uı3 ι~*t'^c*ʻ

^' (^*J^1 <^A*İ2İsi LejÂİ

8. Ey iman
tevbe ile Allah'a tevbe edin.
Belki Rabbiniz, kötülüklerini-
zi örter ve sizi altından ırmak-
ların aktığı cennetlere sokar;
Allah'ın, Peygamberini ve
beraberindeki müminleri utan-
dırmayacağı gün, nurları, ön-
lerini ve sağlarım hızla aydın-
latırken; "Ya Rabbi! Tamamla
nurumuzu; bağışla bizi. Sen
her şeye kadirsin" derler. 9. Ey
Peygamber! İnkârcı nankörler-
le ve münafıklarla cihad et ve
onlara taviz verme; çünkü sığınakları Cehennem'dir... Ne kötü dönüş yeri!
10. (Peygamber olan eşlerine) nankörlük edenler için Allah; Nuh'un karısı ile
Lût'un karısını örnek vermekte... Bu ikisi, Bizim iki salih kulumuzun nikâhı
altında iken onlara hainlik[169] etmişlerdi de, Allah'tan gelen (felâket)e karşı,
(peygamber kocalan) kendilerine hiçbir fayda sağlayamamıştı; "Siz de gi-
rin Ateş'e girenlerle beraber!" buyrulmuştu! 11. Allah; iman edenler için de
Firavun'un kansını* örnek göstermekte... Hani; "Ya Rabbi! Bana, katında
Cennet'te bir ev yap; beni Firavun'dan ve icraatından kurtar. Kurtar beni
bu zalim kavimden!" demişti. 12. Bir de, İmran kızı Meryem'i... O, cinsel
aygıtını korumuş, Biz de ruhumuzdan oraya üflemiştik... Rabbinin sözlerini
ve kitaplarını tasdik etmişti; gönülden itaat edenlerdendi.

* Âsiye bint-i Müzâhim.

mm onr

&mm

&&&

67- MÜLK SURESİ

{Mekke 'de; hicretten önce indirilmiştir. 30 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Ne zengin ve cömerttir mülkü tekelinde tutan... ki O her şeye kadirdir. 2. Hanginizin amelinin daha güzel olduğunu görmek için ölümü ve hayatı yaratan... ki O’dur ‘mutlak izzet sahibi’, bağışlayıcı (Azız, Gafur). 3. Tabakalar hâlinde yedi gök yaratan ... Rahman ’ m yaratı şmda bir düzensizlik görmüyorsun. Gözünü çevir de bak bakalım, bir yarık görebilecek misin? 4. Sonra, gözünü iki kez daha çevir de sana geri dönsün o göz bitkin ve bezgin. 5. Gerçek şu ki; Biz, en yakın göğü ‘kandil’lerle donattık ve onları ‘şeytan’lara atılan mermiler hâline getirdik ve Çılgın Ateş azabı hazırladık onlara! 6. Rablerini nankörce inkâr edenler için ise Cehennem azabı vardır... Ne kötü dönüş yeri! 7. Oraya atıldıkları vakit, onun fokurdarken çıkardığı hırıltıyı işitirler; 8. öfkesinden çatlamak üzeredir!.. Oraya ne zaman bir topluluk atılsa, zebaniler onlara; “Size bir uyarıcı gelmemiş miydi?!” diye sorarlar. 9. Derler ki: “Evet, bize bir uyarıcı gelmişti. Ama biz; ‘Allah hiçbir şey indirmemiştir böyle peyder pey!.. Siz büyük bir sapma içindesiniz!’ diyerek yalanladık.” 10. Yine, derler ki: “Şayet (vahye) kulak vermiş ya da kendimiz akletmiş olsaydık,* bu Çılgın Ateş’in sahipleri arasında olmazdık!” 11. Böylece günahlarını itiraf ederler; ama Çılgın Ateş’in sahipleri için iş işten geçmiştir artık!.. 12. Rablerine gayben saygı duyanlar için ise gerçekten, büyük bir mükâfat ve mağfiret vardır.**

c^Ü 1

iLlIÎEf) ASJJ 0 iL, 1 İÜ

L* bltj b b «-L»-1^1 iğ

ju \jsj£%

0^4 >

* Hüsün-kubuh mes’elesi açısından önemli bir ifade. Ayrıca bkz. A’raf: 43; Fâtır: 35.

** Yani, O’nu görmediği ve O’ndan başkası kendisini görmediği hâlde.

«ir mmm

13. Sözünüzü ister gizleyin ister açığa vurun; şüphesiz O, sinelerin özünü bilir (zihinlerin en derin bölgelerine bile vâkıftır). 14. Yaratan, bilmez olur mu hiç?! O'dur çünkü 'bütün inceliklere nüfuz eden', 'her şeyden haberdar' (Latif, Habîr). 15. O'dur yeryüzünü size boyun eğdiren... Haydi, (dağ bayır, dere tepe, yüksek alçak demeden) onun 'omuzlarında yürüyün ve O'nun nzkından yiyin. Sonunda O'na döneceksiniz. 16. Emin misiniz göktekinin, sizi yerin dibine geçirmeyeceğinden? Bir de bakmışsınız, 'yer' gidip geliyor!.. 17. Peki, göktekinin, başınıza taş yağdırmayacağından emin misiniz?! Yakında öğreneceksiniz nasılmış Benim tehdidim! 18. Gerçek şu ki; bunlardan öncekiler de yalanlamıştı... Ama nasılmış Benim 'tanıma'yışım!.. 19. Bunlar, üzerlerinde sıra sıra dizilerek (boşlukta) süzülen kuşları görmezler mi? Rahman'dan başkası tutmuyor onları... O her şeyi görmektedir. 20. Rahman'dan başka kimmiş size yardım edecek asker?! Sırf aldanış içinde bu inkârcı nankörler... 21. O, rızkınızı kesse, kimmiş size rızık verecek?! Yoo... Sırf bir küstahlık ve kaçış içindeler! 22. Yüz üstü sürünen mi daha doğru yoldadır yoksa dosdoğru bir yol üzerinde dümdüz yürüyen mi? 23. De ki: O'dur sizi yaratan ve sizler için kulak, göz ve gönül var eden... Ne de az şükrediyorsunuz! 24. De ki: O'dur sizi yeryüzünde yaratıp yayan... ki yine O'na haşredileceksiniz. 25. "Doğru söylüyorsanız, ne zamanmış bu tehdit?!" deyip duruyorlar. 26. "Bilgi, sadece Allah katındadır; ben sadece apaçık bir uyarıcıyım." de.

\îîi0

ît & & ö}y£0 SjyiUg b jği\j

f^İ \ -C^Ul 1 Lî) JSf^İO!\ÎXd

27. Onu yaklaşırken gördüklerinde, nankörce inkâr edenlerin yüzleri buruşur. Ve "İşte o isteyip durduğunuz!" denir. 28. De ki: Düşünün bakalım bir: Allah beni ve beraberimdekileri helâk etse ya da bize acısa, (siz) inkârcı nankörleri, can yakıcı bir azaptan kim kurtarabilir?! 29. De ki: O, Rahman'dır. Biz O'na ^ iman ettik ve yalnızca O'na<u>pjgh</u> güvenip dayandık. Kimin <u>p|*!fl</u> apaçık bir sapma içinde olduğunu yakında öğreneceksiniz! 30. De ki: Düşünün bakalım bir: Suyunuz çekiliverse, şu şırıl şırıl akan sulan size kim getirebilir?

jijs di <^3_^JÖ^

S* J* f$)

U^T* ^y» 0<jii>û—J USj? Â^İC-J *e.Â)* L

$ *by'jZjt** o|jco ^ J» ^

$ *ÜİJ*

*y*C|1 di '

68- KALEM SÛRESİ

{Mekke 'de; hicretten önce indirilmiştir. 52 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Nun. Kaleme ve (yazanlann) yazdıklanna yemin ederim ki; 2. Rabbinin nimeti sayesinde, cinli değilsin. 3. Bitmez tükenmez bir mükâfat var şüphesiz senin için. 4. Sen gerçekten muazzam bir yaradılışa sahipsin... 5. O hâlde, sen de göreceksin yakında, onlar da görecek 6. hanginizin, aklından zoru olduğunu!..

7. Senin Rabbin, yolundan sapanlan çok iyi bilir! Doğru yolda gidenleri en iyi bilen de O'dur. 8. Öyleyse, yalanlayanlara itaat etme! 9. İstiyorlar ki; sen taviz veresin de, kendileri de taviz versinler. 10. Evet, itaat etme and içip duran hiçbir 'adi'ye; 11. sürekli ayıplayan lâf getirip götürene; 12. hayrı engelledikçe engelleyen saldırgan günahkâra; 13. kendisi dakmanın teki* olduğu hâlde insana üstten bakana; 14. sırf mal mülk ve evlât sahibi olmuş diye... 15. Âyetlerimiz kendisine okunduğunda; "Öncekilerin masalları!" diyene...

Soyu sopu belli olmadığı hâlde, bir aile tarafından nesebe geçirilmiş kimse.

ö*\0

40 (Jj oAj>J

0 öy^^>jİjÂAİi\lijl _>iîî

ü^-^J^İc- pi 1

J^jV^jÜ li ^ <3^ AOüy^İt

J-^f|p jc^Al^ f|^J o

^ **u ı§5**

İ^v\&ı5i2r^

o*^' 9^" (ʳty öA*d ly ^

f1$s^J#3c: 0

:\fö

L-" ^ lâjdjiTlif.

©AJA

16. Yakında damgalay(ıp kılaca-
ğız o koca burnu!.. 17. Vaktiyle o
bahçe sahiplerini sınadığımız gibi
bunlan da sınamaktayız şüphesiz.
Hani, ‘sabahleyin oranın ürününü
mutlaka kaldıracaklarına’ and iç-
mişlerdi. 18. (‘İnşâallah’/ ‘Allah’ın
izniyle’ gibi) bir istisna da yapmı-
yorlardı!.. 19. Ama uyurlarken, se-
nin Rabbin tarafından gönderilen
bir salgın, bahçeyi sardı 20. da,
kapkara bir ‘anız’a döndü orası!..
21. Sabahleyin birbirlerine seslen-
diler; 22. “Ürünü kaldıracaksanız,
erkenden çıkın!” diye... 23. Ve
yola koyuldular... Aralarında fısıl-
daşıyorlardı: 24. “Sakın, bahçede
düşkünün biri yanınıza gelmesin!”
diye... 25. Kimseye bir şey kok-
latmamaya kararlı, net bir tutumla
erkenden gittiler. 26. Ama orayı
gördüklerinde şöyle dediler: “Biz
herhalde yanlış bir yere geldik!”
27. “Aksine, düpedüz mahrum bı-
rakılmışız!..” 28. En dengeli olan-
lan dedi ki: “Dememiş miydim Ben size: ‘(Allah’ı) tenzih ve takdis etsenize’ ?!” 29.
“Rabbimizi tenzih ve takdis ederiz; gerçekten zalimmişiz!” dediler. 30. Birbirlerini kı-
namaya başladılar. 31. Ve dediler ki: “Yazıklar olsun bize! Gerçekten azgınmışız!” 32.
‘Belki Rabbimiz bize bundan daha iyisini verir. Biz artık sadece Rabbimize bel bağ-
lanz.” 33. İşte, azap böyledir!.. Ahiret azabı ise elbette daha büyüktür. Keşke bilmiş
olsalardı! 34. Müttakîler için ise Rableri katında nimet dolu cennetler vardır. 35. Biz;
teslimiyet gösterenleri mücrimlerle bir tutar mıyız hiç?! 36. (Ey müşrikler! Bilgi-belge
nâmına) ‘ne’niz var; nasıl böyle bir hüküm verebiliyorsunuz?! 37. Yoksa bir kitabınız var
da ondan mı öğreniyorsunuz 38. ‘tercih ettiğiniz her şeyin mutlaka size verileceği’ni?!
39. Yoksa Kıyamet Günü’ne kadar sürecek yeminler mi etmişiz size; ‘Hükmettiğiniz her
şey mutlaka sizin olacak!’ diye?! 40. Sor onlara; bunu hangisi iddia etmekte!.. 41. Yoksa
ortakları mı var? Öyleyse getirsinler ortaklarını, doğru söylüyorlarsa!.. 42. Baldırın
açıldığı,* secdeye çağrıldıkları hâlde güçlerinin buna yetmediği gün;

♦ Keşf-i sâk tâbiri, mahşerin dehşet ve şiddetinden dolayı, hesâba çekileceklerin “paçalarının tutuşacağı” devri sembolize etmektedir.

43. gözleri yere çakılmış, kendile-
rini zillet bürümüş olarak... Oysa,
sapasağlam iken de secdeye çağ-
rılıyorlar (fakat şiddetle reddedi-
yorlar)dı!.. 44. Sen Bana bırak, bu >43 (/Lİ>4 illi ÖC* ıS
'söz'ü yalanlayanları!.. Biz onları,
kendilerinin bilmediği bir yönden '~r^ j**öt
yavaş yavaş azaba yaklaştıraca-
ğız. 45. Onlara mühlet veriyorum;
ama çok sağlamdır Benim tuzağım!
46. Yoksa sen bunlardan bir ücret
istiyorsun da onun borcu altında mı
eziliyorlar?! 47. Yoksa gayb (bil-
gisi) yanlarında da, oradan mı ya-
zıyorlar?! 48. O hâlde, sen;
Rabbinin hükmüne sabret de
o 'balık yoldaşı'* gibi olma.
Hani, o; dertli dertli Rabbine AâÛ-\UdûjSl L»J^pÂS\X\U^piâlİ
seslenmişti... 49. Rabbinin
katından ona bir nimet yetişmiş ol- l»^)^p^iLiaîb^j^=^İAls zÂtjljâî Ij jlfj
masaydı; yerilmiş vaziyette çıplak J>^2İ£- **Maaş**
bir yere atılacağı kesindi!.. 50. Ama
Rabbi onu derleyip kendine getirdi
ve salihlerden kıldı. 51. Nankörce
inkâr edenler bu 'öğüt'ü işittiklerin-
de, (hasetlerinden) neredeyse seni gözleriyle yere devireceklerdi!.. "O kesinlikle Cinlidir"
diyorlar bir de!.. 52. Oysa o, âlemlere (yani, herkese) açık bir öğütten başka bir şey değil!

69- HÂKKA SÛRESİ

{Mekke'de; hicretten önce indirilmiştir. 52 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Mutlaka gerçekleşecek! 2. Nedir, 'mutlaka gerçekleşecek'? 3. Nereden bileceksin ki
nedir, 'mutlaka gerçekleşecek'? 4. Semûd ve Âd kavimleri de ansızın gelip çatacak olan
(bu gün)ü yalanlamışlardı. 5. Ama Semûd o müthiş sarsıntıyla helâk edildi; 6. Âd da önü
çıkanı acımasızca deviren dondurucu bir kasırgayla helâk edildi. 7. Allah, onu başlarma;
yedi gece, sekiz gün köklerini kurutacak şekilde aralıksız musallat etti. Öyle ki; bu kav-
min, kökünden sökülmüş kof hurma kütükleri gibi yerlere serilmiş olduğunu görebilirdin
8. Şimdi onlardan geride kalan bir tek kişi görüyor musun?

* Yani, Hz. Yunus b. Metta... Bkz. Enbiya: 86-88; Sâffât: 139-148. Ayrıca Yunus: 98.

ijlll UJ *i* Ju-tpA

Âjbtj Â1 Ç.â 1^1 < - .*Jitj* i, , *A***y A*

1._*%* I L»J 1*£jtı \j \/* *jl»**

4-ı!^Cy d△ âd \âU

/dfrp»JK ı ,.ı ^ d

9. Firavun, ondan öncekiler ve altı üstüne getirilmiş (lûtî) şehirler de aynı günahla gelmişlerdi. 10. Rablerinin elçisine karşı gelmişler; O da onları, şiddeti gittikçe artan bir yakalayışla yakalayıvermişti!.. 11. (Buna karşılık, tufanda) sular taştığında, sizi Biz yüklemiştik o aheste aheste giden (gemiy)e; 12. onu size bir öğüt; kavrayışlı kulaklara da ibret küpesi kılalım diye...
13. İmdi, Sû
de; 14. Arz ve dağlar yerlerinden kaldırılıp tek bir çarpma ile paramparça olduklarında; 15. işte o gün gerçekleşecek, o büyük hadise! 16. Gök yarılmış; bîtap düşmüş (çökmeye yüz tutmuş)tur;
17. melekler göğün dört bir yanına saçılmıştır (çünkü). Rabbinin mutlak hükümranlık tahtını ise o gün üstlerindeki sekizi* taşımaktadır. 18. İşte o gün, huzura alınır (hesaba çekilirsiniz; hiçbir gizliniz-saklımz kalmaz. 19. Amel defteri sağından verilmiş olan, der ki: “Alın işte, okuyun amel defterimi.” 20. “Biliyordum, bu hesaba çekilişle mutlaka karşı karşıya geleceğimi.” 21. Bundan böyle, (kendisini) razı eden bir yaşam sürecektir: 22. öyle yüksek birCennet’te ki; 23. kolayca koparılabilir meyveleri... 24. Geçmiş günlerde, önden gönderdiğiniz amellere karşılık yiyin için afiyetle!.. 25. Amel defteri solundan verilmiş olan ise der ki: “Keşke amel defterim verilmeseydi” 26. “de, öğrenmeseydim hesabımı!” 27. “Keşke o (ölüm) her şeyi bitirmiş olsaydı!” 28. “Malımın bana bir faydası olmadı!” 29. “Gücüm kuvvetim de yok olup gitti!..” 30. (O anda bir nida:) Tutun şunu, bağlayın şunu! 31. Cayır cayır yanan Ateş’e sallayın şunu! 32. Sonra da öyle bir zincire vurun ki onu; yetmiş arşın olsun uzunluğu!.. 33. Çünkü ulu Allah’a iman etmezdi. 34. Düşkünü doyurmaya teşvik etmezdi.

* Haınele-i Arş denilen sekiz büyük melek.

35. Bugün de ona yok; ne candan bir dost 36. ne de -bedenî akıntılar dışında- bir yiyecek; 37. ki onu sadece günahkârlar yiyecek... 38. İmdi; yemin ederim görebildiklerinize 39. ve göremediklerinize ki; 40. o, gerçekten değerli bir elçinin sözüdür. 41. Bir şair sözü değildir... -Ne de az iman ediyorsunuz!- 42. Bir kâhin sözü de değildir... -Ne de az düşünüyorsunuz!- 43. Âlemlerin Rabbi'ndeıı indirilmektedir. 44. Şayet (o elçi) bazı sözler uydurup da Bize mâl etmeye kalksaydı; 45. onu sağ elimizle yakalardık; 46. sonra da şah damarını kopartırdık!.. 47. Ve hiçbiriniz onu koruyamazdı! 48. Bu. gerçekten müttakîler için bir öğüttür. 49. İçinizde, yalanlayanlar olduğunu elbette bilmekteyiz! 50. inkarcı nankörler için bir pişmanlık kaynağıdır bu... 51. Şüphesiz, kesin bir gerçektir bu... 52. O hâlde, tenzih ve takdis et ulu Rabbinin ismini.

'-c^üiZ.pr!

9 '

70- MA‘ÂRİC SÛRESİ

{Mekke’de; hicretten önce indirilmiştir. 44 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Öyle kesin bir azap istedi ki isteklisi 2-3. bütün isteklerin katına çıkarıldığı Allah’tan; inkarcı nankörlerin başına mutlaka patlar, hiç kimse onu bertaraf edemez! 4. Oysa (istekleri O na çıkaran) melekler ve Ruh, O’na öyle bir günde çıkmaktadırlar ki (dünya hesabı ile) elli bin sene sürmektedir.[170] 5. O hâlde, sabret güzel bir sabırla... 6. Onlar bunu tamamen uzak görüyorlar; 7. Biz ise ‘yakın’ görüyoruz onu!.. 8. O gün ki; gök, erimiş maden gibi olur; 9. dağlar ise (savrulmuş) pamuk gibi.,. 10. Can ciğer hiçbir dost, can ciğer bir dostunu sor(a)maz;

11. birbirlerine gösterildikler
hâlde... Mücrim; o günün aza-
4 3 bından kurtulmak için fidye ver-
1 mek ister oğullarını; 12.
hayat arkadaşını, kardeşi-
m ni; 13. kendisini sahiple-
nen sülalesini; 14. hatta,
yeryüzünde kim varsa hepsini...
ki sonunda kendisini kurtara-
0 **40** bilsin. 15. Fakat ne mümkün!..
Çünkü o, öyle halis bir alev-
dir ki; 16. kavurup soyar kafa
derisini!.. 17. Çağırır arkasını
dönüp, yüz çevireni; 18. (malı-
nın hakkını vermeden) üst üste
yığıp biriktireni. 19. Gerçekten
0$ haris yaratılmıştır insanoğlu. 20.
*S*fu| Başına bir şer geldiğinde, ferya-
dı basar; 21. ama pinti kesilir bir
hayır dokundu mu! 22. Gerçek
dindarlar müstesna... 23. Onlar
ki; berdevamdırlar namazlarına.
24-25. Onlar ki; belirli bir hak vardır mallarında, isteyene ve yoksuna. 26. Onlar
ki; yargılanma gününü tasdik ederler. 27. Onlar ki; kaygılanırlar Rablerinin aza-
bından yana. 28. -Emin olunacak bir şey değildir (yani) Rablerinin azabı da...-
29. Onlar ki; ırzlarını korurlar. 30-31. -Eşleri ve ellerinin altındaki (cariye)ler
müstesna; bunlar için kınanacak değillerdir zira. Kim de bundan ötesini ararsa,
bunlardır işte haddi aşanlar!- 32. Onlar ki; emanetlerine ve anlaşmalarına riayet
ederler. 33. Onlar ki; şahitliklerini dürüst yaparlar. 34. Onlar ki; namazlarını,
üzerine titreyerek eda ederler. 35. Bunlardır işte, cennetlerde ikrama mazhar
olacaklar. 36. Nankörce inkâr edenlerin 'ne'si var ki; senden nefretle kaçıyor-
lar?! 37. Sağdan soldan halka halka dağılarak (uzaklaşıyorlar)?! 38. Bunlardan
herhangi biri nimet dolu Cennet'e sokulacağını mı umuyor (hâl böyle iken)?!
39. Asla!.. Doğrusu; Biz onları bildikleri (o basit) şeyden yarattık.

40. O hâlde, doğuların ve batıların Rabbine yemin ederim ki; Biz gerçekten kadiriz 41. onları kendilerinden daha iyileri ile değiştirmeye... Ve önümüze geçemez hiç kimse! 42. Öyleyse, bırak onları, tehdit edildikleri günle karşı karşıya gelinceye dek dalıp oynasınlar. 43. O gün ki; yattıkları yerden, dikilmiş hedeflere doğru yarışırcasına çıkarlar... 44. Hem de (dehşet ve utançtan) gözleri yere çakılmış ve benliklerini zillet bürümüş olarak... İşte budur, tehdit edilip durdukları gün!

f
Oy>l X*\iUİ 1 Ûi
faSZ&jp 0 fj
fjj)
_> liC^i
^ \3 ■> $

71- NUH SURESİ

{Mekke 'de; hicretten önce indirilmiştir 28 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. "Başlarına can yakıcı bir azap gelmeden önce şu kavmini uyar!" diyerek, Nuh'u kavmine Biz göndermiştik.
2. Demişti ki: "Ey kavmim! Ben, sizin için gerçekten apaçık bir uyarıcıyım." 3.
"Allah'a kulluk edesiniz, O'ndan sakınasınız ve bana itaat edesiniz;" 4. "O da bir kısım günahlarınızı size bağışlasın; sizi (helâk etmeyip) adı konulmuş bir ecele kadar geciktirsin, diye... -Kuşkusuz, Allah'ın yazdığı ecel geldiğinde geciktirilmez. Keşke bilmiş olsaydınız!-" 5. (Fakat kavminin kahir ekseriyeti, yıllarca süren bu çağrıyı reddetti. O da bunun üzerine, Rabbine yakararak) dedi ki: "Ya Rabbi! Doğrusu; ben kavmimi gece gündüz çağırdım." 6. "Ama benim çağrım, sadece benden kaçışlarını artırdı onların!.." 7. "Sen onları bağışlayasın diye kendilerini her çağırdığımda, gâh parmaklarını kulaklarına tıkadılar gâh elbiselerine büründüler... Hâsılı; inat ettiler ve kibirlendikçe kibirlendiler!" 8. "Ayrıca; ben onları açıkça çağırdım." 9. "Sonra, onları hem açıkça hem de gizlice çağırdım" 10. "ve dedim ki: 'Rabbinizin sizi bağışlaması için dua edin; çünkü O 'bağışladıkça bağışlayan'dır (Gaffar).'

ÛJ'jU^ı -*>J cts^ç J?J^\ 'J±%^*Â\J A Al1^ o* Ç~â-N ^yö-âjj <dV>» ' >" >j*ı *j\c.\jj^j *j öj^j^24ijcSj ji"5 $^İ^^S|UiI3j0 £4î mi

11. ‘Ta ki; gökten üzerinize bol
yağmur yağdırsın;’ 12. ‘sizi
mallarla ve oğullarla destek-
lesin; sizin için bahçeler ve
ırmaklar var etsin.’ 13. ‘Sizin
‘ne’niz var ki; Allah’a (sadece
O’na) bir saygı yakıştıramıyor-
sunuz?!’* 14. ‘Hem de sizi aşa-
ma aşama O yaratmışken...’ 15.
‘Görmediniz mi, Allah nasıl ta-
bakalar hâlinde yedi gök yarat-
mış?’ 16. ‘Aralarında, Ay’ı nur
kılıp Güneş’i kandil yapmış?’
17. ‘Sizi topraktan, bir bitki
gibi Allah bitirmiş...’ 18. ‘Sonra
sizi, yine oraya döndürecek ve
sizi bir çıkarışla çıkaracak (ora-
dan).’ 19. ‘Yeryüzünü sizin için
Allah döşek kılmış’ 20. ‘ki geniş
yollara girip dolaşasınız...’ ” 21.
Nuh yine dedi ki: “Ya Rabbi!
Şüphesiz, bunlar bana karşı gel-
diler ve ‘malı ve çocuğu kendi-
sine zarardan başka bir şey getirmeyen kişiler’e uydular!” 22. “Muazzam tuzak-
lar kurdular:” 23. ‘Sakın tanrılarınızı bırakmayın!.. Asla terk etmeyin Vedd’i,
Süvâ’ı, Yeğûs’u, Yeûk’u ve Nesr’i!..’ dediler.” 24. “Ve birçoğunu saptırdılar.
Sen de ‘sapma’dan başka bir şeylerini artırma bu zalimlerin!” 25. Kendi yanlış-
ları yüzünden suda boğuldular ve öyle bir Ateş’e sokuldular ki!.. Allah karşısın-
da kendilerine bir yardımcı da bulamadılar... 26. Çünkü Nuh şöyle demişti: “Ya
Rabbi! Yeryüzünde, inkârcı nankörlerden yurt tutan bir tek kişi bile bırakma.”
27. “Onları bırakırsan, mutlaka kullarını saptırırlar; haram helâl dinlemeyen
inkârcı nankörlerden başka da çocukları olmaz!” 28. “Ya Rabbi! Beni, anamı,
babamı, mümin olarak evime girenleri ve kadın erkek bütün müminleri bağışla;
zalimlerin ise helâkten başka bir şeylerini artırma (Allah’ım!).”

*** Allah’ın yegâne mâbud olduğunu düşünemiyor; O’nun azabından korkmuyor, nimetine bel bağlamıyorsunuz. ..**

72- CİN SÛRESİ

{Mekke 'de; hicretten önce indirilmiştir. 28 âyettir.}

Bismillâhin-ahmânirrahîm

1. De ki: (Kur’ân okuduğum sırada) cinlerden bir topluluğun (beni) dinledikleri ve şöyle dedikleri bana vahyedildi: Doğrusu biz, öyle enteresan bir Kur’ân dinledik 2. ki, olgunluğa erdiriyor... Biz de ona iman ettik. Bundan böyle, Rabbimize hiç kimseyi ortak koşmayacağız. 3. (Kur’ân’ı dinleyince şunu kesin olarak anladık ki) meğer, Rabbimizin şanı yüce imiş; eş ve çocuk edinmemiş. 4. Meğer, Allah’a karşı asılsız şeyler uyduruyormuş bizim beyinsiz (İblis)! 5. -Oysa insanların ve cinlerin, Allah’a karşı bir şey uydurmayacaklarını zannederdik Biz.- 6. Meğer, insanlardan bazı ‘er’ler, cinlerden birtakım ‘er’lere sığımyorlarmış da onların cür’etini artırıyorlarmış. 7. Meğer, onlar da -tıpkı sizin gibi- Allah’ın hiç kimseyi diriltemeyeceği kanaatindeymişler. 8. Meğer, biz (gaybî bilgiler çalmak için) göğü yoklarmışız da onun sert bekçilerle ve alev topları ile doldurulmuş olduğunu görürmüşüz. 9. Meğer, biz orada (gaybın) dinlenebileceği yerlerde otururmuşuz; ama şimdi kim onu dinleyecek olsa, kendisini izleyen bir alev topu buluyormuş. 10. Meğer, yeryüzündekilere kötülük mü murad edilmiştir, yoksa Rableri onlara bir olgunluk mu dilemiştir, bilmiyormuşuz. 11. Meğer, bizim aramızda da; hem salihler varmış hem de bunun dûnundakiler... Biz de türlü türlü yollar tutturmuşuz. 12. Meğer, yeryüzünde kalsak da Allah’ı âciz bırakamazmışız, kaçsak da O’nu âciz bırakamazmışız... 13. Evet; biz bu kılavuzu işitir işitmez ona iman ettik. Artık kim Rabbine iman ederse, ne yaptığı iyiliklerin eksiltileceğinden korkar ne de üzerine kötülüklerinden fazlasının yükleneceğinden...

Jü'

L) 'CrJJJ Üt J U-> ö ^

(jî öl İS i öjl lL»j

\ öjJa-jîiai \ lİ4j

^CaJ^ \ J3\)

jil SŞ 4j^ ^ \yûi \

j^jî ^J <3İk»\"S! <j)3*C^-^z^i

Jol ^AJ\

>İ4>»*j\j/f& o&* jdJ

I j^L)Jw-î *ojs&yy \j* \j

I A / ' O ^ J ® ^p \'*}J—C*- Jâ*j

ii yZjJt^İjS ^ IILASJÎJ İ^JSOJ^U

ıl^ 1$

f^l b-A£ fC-^ ^rj Olil^ 21 * * * * * * * * * *

14. Evet; içimizde (hakka) tes-
limiyet gösterenler de var, sa-
panlar da... Kim teslimiyet gös-
terirse, bunlardır işte doğruyu
arayanlar. 15. (Haktan) sapanla-
ra gelince, onlardır Cehennem’e
odun olanlar!.. 16. Gerçek şu ki;
şayet bu (yanlış) yolda dosdoğru
giderlerse, onları bol su ile su-
varırız[171] 17. ki; onlan bununla
sınayalım... Evet, kim Rabbinin
öğüdünden yüz çevirirse, O da
onu gittikçe yükselen bir aza-
ba sokar! 18. Ayrıca, mescitler
Allah’a aittir; öyleyse, Allah’la
beraber hiç kimseye dua etme-
yin; 19. Allah’ın kulu dua et-
mek üzere kalktığında, (cinler)
onun üzerinde adeta keçe gibi
birbirlerine geçmektedirler diye
de (vahyedildi). 20. De ki: Ben
sadece Rabbime dua ederim ve
hiç kimseyi O’na ortak koşmam.
21. De ki: Benim size, ne zarar verme ne de (zorla) yola getirme gücüm var. 22.
De ki: Kuşkusuz, Allah’a karşı bana hiç kimse garantör olamaz; O’ndan başka
da asla sığınak bulamam. 23. Yapabileceğim tek şey, Allah’dan gelen mesajlan
iletmektir... Kim Allah ve Resûlüne karşı gelirse, şüphesiz onun için Cehennem
ateşi vardır. Ebediyen içinde kalmak üzere... 24. Sonunda, tehdit edildikleri şeyi
gördüklerinde, kimin yardımcısının daha güçsüz ve sayıca daha az olduğunu öğ-
renecekler!.. 25. De ki: Tehdit edildiğiniz şey yakın mıdır, yoksa Rabbim onun
için uzun bir süre mi koymuştur bilmiyorum. 26. Gaybı bilen O’dur... Gaybını da
kimseye açıklamaz; 27. razı olduğu elçi müstesna... Onun da önünden ve ardından
gözcüler salar 28. ki; -onların bütün yapıp ettiklerini tam anlamıyla bildiği, teker
teker de sayabildiği hâlde- ‘Bakalım, Rablerinin mesajlarını iletmişler mi?’ gör-
sün (ve buna dayanarak, hem elçilerini hem de ümmetlerini sorguya çeksin)...

yi ayakta geçir; 3. yansım
Ya da, bunu biraz eksilt 4. # '< ,/Z '.,,
veya biraz artır... Ve tane tane Cp
oku[172] (vahyedilmekte olan)
Kur'ân'ı. 5. -Çünkü 'ağır bir
söz' bırakıyor olacağız senin
üzerine. 6. Gece hayatında, d L-îlj U jpj i
şüphesiz hem hafıza daha güç-
lüdür hem de söylenenler daha
iyi kavranır. 7. Çünkü gün-
düzün bir yığın meşgalen var
senin...- 8. Ve Rabbinin adını
'zikr' et; tam bir teveccüh-
le yönel O'na... 9. Doğunun C^S ^LJÇİ «.US Ö-*-3
Rabbi de O'dur Batının da...
O'ndan başka tanrı yoktur; öyleyse sadece O'nu vekil edin.* 10. Onların
söylediklerine sabret ve onlardan nazikçe uzak dur 11. ve bu konfor içinde-
ki yalanlayıcıları Bana bırak; onlara biraz süre tanı... 12. Çünkü katımızda,
ağır boyunduruklar var; cayır cayır yanan Ateş var!.. 13. Boğazdan geçme-
yen bir 'yiyecek' var; can yakıcı bir azap var!.. 14. ('Ne zaman?' derseniz,)
Arz'm ve dağlann sarsıldığı; o (granit gibi) dağların kum yığınına döndüğü
gün... 15. Size de bir model peygamber gönderdik; tıpkı Firavun'a peygam-
ber gönderdiğimiz gibi... 16. Fakat Firavun, o peygambere karşı çıktı; Biz de
onu sert bir yakalayışla yakaladık! 17. Nankörce inkâr ederseniz, 'çocuk-
ları (dehşetiyle) ihtiyara çeviren bir gün'den nasıl korunabilirsiniz? 18. Ki o
gün, gökyüzü çatırdamaktadır; O'nun va'di yerini bulmuştur. 19. Şüphesiz,
bu bir öğüttür. Dileyen, Rabbine giden yola girer.

* Elinden geleni yaptıktan sonra kendini O'na bırak.

utjo^vaİ j J_ÂJ Aİ\J O'-J i Ol
1 > «-jÂlâ^CİC.

cj «it jJLî ^ j*yCJojJ^İ* (jp^3J *üJjXj*

^»jtjL^tij^Lâij A^^LÜU

\£i$j »j^l'

^ -4İI oİ4lü pjiclj l^yt, 4)i\jcx-

0 | 0 | f ^ J 1 ^ j u i \ ı^ts

0>^s -££)j 0 J^llj >^'j

£*Vf ' S û v j 0 tajill

0£İS *fİAjC* ı0

20. Senin Rabbin, beraberinde olanlardan bir zümre y>j'|| ile birlikte senin, gecenin gâh üçte ikisine yakınını gâh yarısını gâh üçte birini ayakta geçirdiğinizi elbette biliyor; -geceyi ve gündüzü takdir eden Allah'tır- ancak O, sizin geceyi tam olarak taksim edemeyeceğinizi gördü... Ve sizi bağışladı.* Artık, kolayınıza geldiği kadar Kur'ân okuyun... Allah şunu da gördü ki; içinizde daima hastalar olacak; Allah'ın lütfundan nasip arayarak (ticarî amaçlarla) yola çıkanlar, Allah yolunda çarpışanlar bulunacak. Dolayısıyla, kolayınıza geldiği kadar okuyun. Bununla birlikte, (gerçek dindarlar olarak) namazı dosdoğru kılın, zekâtı veri(p benliğinizi arındın)n; Allah'a güzel bir şekilde borç verin. Kendiniz için önden gönderdiğiniz her bir hayrın Allah katında daha hayırlı ve daha büyük hâ'e geldiğini göreceksiniz. Sizi bağışlaması için Allah'a dua edin. Allah gerçekten bağışlayıcıdır, merhametlidir (Gafur, Rahim).

74- MÜDDESSİR SÛRESİ

{Mekke'de; hicretten önce indirilmiştir. 56 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Sen ey örtünüp bürünen! 2. Kalk da uyar artık... 3. Yalnızca Rabbini 'büyük' kabul et.
4. Tertemiz tut elbiseni. 5. 'Pislik'ten uzak dur. 6. Başa kakma, çok görerek (verdiğini).
7. Ve Rabbinin uğrunda sabret... 8. Zira o Boru öttürüldü mü bir; 9. zorlu bir gün gelmiş
demektir; 10. inkârcı nankörler için kolay geçmeyecektir. 11. Bana bırak o kişiyi** ki; tek
yarattığım hâlde, 12. daha sonra ona nice mallar verdim; 13. parmakla gösterilen oğullar
verdim; 14. önüne serdikçe serdim... 15. Hâlâ daha fazla vermemi istemekte!.. 16. Asla!
Çünkü âyetlerimize inatla direnmekte! 17. (Aksine) sarp bir yokuşa sardıracağım onu!..

*** Geceleyin ne zaman kalkılıp kaçta kaçının ibadetle geçirileceği konusunda size ruhsat verdi.**

**** Velid b. Muğîre ve benzerlerini.**

18. Çünkü (Kur'ân'ın ne olduğu sorusu üzerine) düşündü: ölçtü, biçti. 19. Nasıl da ölçtü biçti, kahrolası! 20 Evet, nasıl ölçüp biçtiyse kahrolası! 21. Şöyle bir baktı; 22. sonra kaşlarını çatıp yüzünü ekşitti. 23. En sonunda kasıla kasıla arkasını döndü ve; 24. "Bu, olsa olsa öteden beri tekrarlanan bir büyüdür!" 25. "İnsan sözünden başka bir şey değildir." dedi. 26. Kavurucu'ya sokacağım onu! 27. Nereden bileceksin ki nedir Kavurucu? 28. Ne sağ bırakır ne de (işi bitirip) terk eder;* 29. kavurdukça kavurur deriyi!.. 30. Üzerinde 'on dokuz' (görevli melek) vardır. -31. Biz, Ateş'in görevlilerini hep melek yaptık. Sayılarını da nankörce inkâr edenler için bir ayartılma vesilesi kıldık ki; kitap verilenler yakînen iman etsin, iman edenlerin de imanı artsın. Evet, kitap verilenler ile müminler şüphe etmesin; kalplerinde maraz bulunanlarla inkârcı nankörler ise; "Allah bu temsille ne murad eder ki?!" desin!.. Allah; böyle böyle, dilediklerini saptırmakta** dilediklerini doğruya iletmektedir. Aslında, senin Rabbinin ne kadar askeri olduğunu kendisinden başkası bilmez; bu (gibi âyetler), insanlar için sadece bir öğüttür.- 32. Hayır!.. Ay'a, 33. dönüp geldiğinde geceye, 34. ağardığında sabaha yemin ederim ki; 35. o (Ateş), gerçekten büyük (öğüt) lerden biridir; 36. insanlığı uyarıcı olarak: 37. içinizden öne geçmek veya geri kalmak isteyenler için... 38. Herkes, kendi yaptığına ipoteklidir (Rabbinin katında). 39. Sağ cenahtakiler müstesna... 40. Cennetlerde; birbirlerine sorarlar 41. o mücrimler hakkında... 42. (İçlerinden biri der ki:) "Sizi sokan nedir bu Kavurucu'ya?" 43. Derler ki: "Gerçek dindarlardan değildik;" 44. "düşkünü de doyulmazdık;" 45. "(Kur'ân ve peygamber hakkında boş, suçlayıcı sözlere) dalanlarla birlikte biz de dalar;" 46. "yargılanma gününü yalanlardık..." 47. "Ama sonunda bize de geldi o kesin gerçek (yani, ölüm)!"

*J°t/** sioüS I JyUj jy-îjü İ3 kjlly'lfj

4 - t < u ı I 1 I jljlTj U *Ü J \ j*

(İrCa^-l

*** Yani, ne sağ kalırlar ne de ölürler. Bütün etlerini, deri, damar ve sinirlerini yaktığı hâlde, kendilerine yeni bedenler verilir...**

**** Yanlış yola sapanı Allah kolundan tutup da zorla doğru yola getirmez.**

o VV mmm

^>yl^S.y^0 'o'j^Â liAi j>id^ fr-İ4>J*\&

0o^=»i ıj>&^\y^==> ^;^*§7

&. t^jü^ ^

^)0^\o^^\%0^\^^

'S.^^.ıS'jp* çjf Jt ^ I

'çf~j

iU^rÜcö^^p z^Jj>TjCİıfIjLJ^4ji]^.'^ itiM

48. Şimdi ‘şefaatçi’lerin şefaati de kâr etmiyor onlara!.. 49. O hâlde, ‘ne’leri var ki bu öğütten yüz çeviriyorlar? 50. Tıpkı birer yaban eşeği gibi... 51. Aslandan ürküp kaçar ya hani... 52. Aslında, kendisine, basbayağı açıp okuyacağı sayfalar verilmesini istiyor her biri... 53. Asla!.. Aksine, sırf, Âhiretten yana endişelenmedikleri için... 54. Oysa bu sadece bir öğüttür. 55. Dileyen, ders çıkarır ondan... 56. Bunlar ise ders çıkarmıyorlar! -Allah dilerse başka...- Asıl sakınılması gereken de O’dur, bağışlama yetkisine sahip olan da...

75- KİYÂME SÛRESİ

{Mekke ’de; hicretten önce indirilmiştir. 40 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Kıyamet Günü’ne yemin ederim; 2. (o gün kendini) kınayıp duran nefse yemin ederim ki (öldükten sonra mutlaka diriltileceksiniz!) 3. însan zannediyor mu ki; kemiklerini bir araya getirmeyeceğiz? 4. Elbette... Hem de, parmak uçlarını bile düzenlemeye kadir olarak... 5. İnsan ise aksine, önündeki (yargılanma günü)nü yalanlayarak günahkârca yaşamak[173] istiyor; 6. “Ne zamanmış o Kıyamet Günü?!” diye soruyor... (Söyleyeyim:) 7. Göz şimşek şimşek çaktığında, 8. Ay tutulduğunda, 9. Güneş ve Ay dürüldüğünde... 10. İşte o gün, der insan: “Kaçacak yer nerede?” 11. Hayır! Hiçbir sığmak yoktur. 12. Sadece Rabbindir o gün, nihai karargah. 13. Önden gönderdiği ve geri bıraktığı her şey bir bir haber verilir o gün insana! 14. Aslında, insan da kendisinin şahididir ya; 15. mazeretlerini atsa da ortaya... 16. Onu alelacele söyleyeceğim diye dilini kıpırdatma! 17. Çünkü onun derlenip okunması Bize düşer yalnızca. 18. O hâlde, onun okunuşunu izle Biz onu okuduğumuzda. 19. Sonra yine sadece Bize düşer onu açıklamak da...

20. Hayır!.. Aslında, siz
hoşlanıyorsunuz; 21. Ahiret
rakıyorsunuz!.. 22. Birtakın
parlaktır o gün; 23. (alacak
lan mükâfatı bekleyerek) [1^1
Rablerine bakmaktadır... 24.
Birtakım yüzler ise asıktır o gün;
25. Anlamıştır zira, kendisine bir
belkıran (azap) uygulanacağını!..
26. Hayır!.. Can köprücük
ne dayandığında; 27. "Yok
'okuyup üfleyecek' (hekim
arandığında, 28. (Dünyadaı
ma vaktinin geldiğini anladığında,
29. bacak bacağa dolandığında,
30. yalnız Rabbinedir gidiş, işte o ^ . -
gün!.. 31. Ne tasdik etmişti ne de
dindardı; 32. aksine yüz çevirmiş,
yalanlamıştı; 33. sonra da çalımlı
çalımlı adamlarının yanına gitmiş-
ti... 34. Lâyıktır bu lâyık sana! 35.
Evet, lâyıktır bu lâyık sana!.. 36.
(Dünyada mükellef kılınmadan;
Âhirette ise diriltilmeden) başı-
boş bırakılacağını mı zannediyor
insanoğlu?! 37. Akıtılan bir meni- "
nin içindeki bir nutfe değil miydi bu? 38. Sonra, yapışkan bir madde iken O yaratıp da
'düzen'lemedi mi?! 39. İki eş yaratmıyor mu ondan; erkek ve dişi?! 40. Ölüleri dirilte-
mez olur mu hiç, böyle bir (mutlak güç sahib)i?

76- İNSAN SÛRESİ

{Mekke'de; hicretten önce indirilmiştir. 31 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. İnsanoğlu henüz (insan olarak) anılmazken, üzerinden uzunca bir zaman geçmiştir.
2. Gerçek şu ki; Biz insanı katışık bir nutfeden* yarattık ve 'o'nu işitip gören bir varlık hâline getirdik ki kendisini sınayalım. 3. Kendisine yolu gösterdik; ya şükredici olacak ya da nankör (tercih kendisinin). 4. Ama (bilsin ki) Biz; inkârcı nankörler için zincirler, demir halkalar ve çılgın bir ateş hazırlamış bulunuyoruz! 5. 'İyi'ler ise kâfur katkılı bir kâseden içerler.

* Spermanın yumurtayı döllemesiyle ortaya çıkan katışık hücreden.

\)f^^jr^-i-^jİ d&JJ^İx\j(^\jJİj CÂ>J
AJ~* <*u!
(jjfj ^jj£&> ç4>j-j f|p

W*ij l^ÜLU^^ü&Âjji JJ

itr^i* O'JJ^O$> ^

6. Öyle bir pınardan (doldurulmuştur) ki; oradan Allah'ın has kullan içer ve (tükenecek endişesi taşımadan) akıttıkça akıtırlar onu. 7. Çünkü adaklannı yerine getirirlerdi; şerri herkesi kapsayan bir günden korkarlardı; 8. kendileri de arzulamalarına rağmen, yemekleriyle düşkün, yetim ve esirleri doyururlardı (ve içlerinden şöyle derlerdi); 9. i "Sizi tamamen Allah rızası gğ§|g için doyuruyoruz; sizden fej ne karşılık ne de teşekkür istiyoruz." 10. "Çünkü 'insanın yüzünü ekşitecek, suratını astıracak' bir güne karşı Rabbimizden korkuyoruz." 11. Allah da onları bu günün şerrinden korudu ve yüzlerini ağartıp neşelendirecek şeylerle karşılaştırdı onları: 12. Sabretmelerine karşılık, Cennet'le ve ipekle mükâfatlandırdı onları. 13. Orada koltuklara yaslanmış vaziyette, ne bir 'güneş' görürler ne de dondurucu bir soğuk... 14. Ağaçlar kendilerini gölgelemektedir; dallar, kolayca koparabilecekleri mesafeye kadar eğilmiştir. 15. Etraflarında fır dönülmektedir panl panl gümüş kaplarla ve kristal kupalarla; 16. gümüşî kristallerle... ki onu türlü biçimlere sokarlar... 17. Orada kendilerine zencefil katkılı bir kadeh takdim edilir; 18. öyle bir pınardan (doldurulmuştur) ki, Selsebil denir. 19. Öyle ölümsüz civanlar fır dönmektedir ki etraflarında; etrafa saçılmış birer inci zannedersin onları gördüğünde. 20. Konfor ve muhteşem bir saltanat görürsün baktığın her yerde. 21. Üstlerinde ince ipekliler, kaftanlar; gümüş bilezikler takınmışlar... Rableri tertemiz içkiler sunmakta... 22. "Kendi yaptıklarınızın karşılığıdır bunlar; karşılıksız kalmadı çabanız!" (buyurmakta...) 23. Biziz gerçekten, Kur'ân'ı sana peyderpey indiren. 24. 0 hâlde, Rabbinin hükmüne sabret de, onlardan hiçbir günahkâr ya da nankörе itaat etme. 25. Rabbinin admı zikret sabah erkenden ve akşam üstü;

26. gecenin bir kısmında O'ıa secde et; O'nu geceleyin uzun uzun tenzih ve takdis et. 27. Doğrusu bunlar, 'peşin'den hoşlanıyorlar da, ağır bir günü arkalarına atıyorlar! 28. Onları Biz yarattık ve bünyelerini Biz güçlendirdik. Dilediğimiz vakit de onlan benzerleri ile değiştirip yeniden yaranacağız. 29. Bu sadece bir öğüttür; dileyen, ders çıkarır ondan... 30. Siz ise dilemiyorsunuz!.. -Allah dilerse başka...- Allah da 'mutlak ilim ve hikmet sahibi'dir (Alîm, Hakîm). 31. O, dilediğini sokuyor rahmetine... Zalimlere ise can yakıcı bir azap hazırlamıştır.

^>[0 İl

o 1 o ' '.UJ [o_? C.j

ZlO&tiZ 0 ıjj^öto^îî

*L-Ü i \. ı.. *A*> 1 *OJJcy*

*kî*sŞj0*

77- MURSELÂT SÛRESİ

{Mekke'de; hicretten önce indirilmiştir. 50 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Ard arda gönderilenlere; 2. (hak edenleri) böylece kırıp geçirenlere, 3. (İlahî rahmeti) yaydıkça yayanlara; 4. böylece, ayırdıkça ayıranlara 5. ve (insanı) düşünceye daldırıp da 6. gâh ümitlendirenlere gâh korkutanlara[174] yemin ederim ki: 7. Tehdit edildiğiniz şey kesinlikle gerçekleşecek!.. 8. (Ne zaman? Söyleyeyim:) Yıldızlar söndüğünde, 9. gök yarıldığında, 10. dağlar savrulduğunda, 11. elçiler için vakit belirlendiğinde... 12. Hangi güne ertelendi (bütün bunlar)? 13. Ayrım gününe! 14. Nereden bileceksin ki nedir, ayrım günü? 15. Yalanlayanların o gün vay hâline! 16. Öncekileri helâk etmedik mi? 17. (Siz) sonrakileri de bunların peşine takacağız (demek ki)... 18. -Mücrimlere hep böyle yaparız!-19. Yalanlayanların o gün vay hâline!

f$î ^'fcjrZ^jÇLL*.Û.

^<3ÎJ0 ^ pbii'^yj f|p 3çj) 3^

ofö^ {fp J-^ih p> l jjb ^ Sr^jâiW.

v_i ujiLi \ oi.^pl ö^-^^İÂç.JpJjj^p ÖJJJSI J^5^

j^J\)p öC^r>d.! ö>i-*-»j>

J5$l ^î§tî

^ ■ * ■* *'*1 •**.<^^<JŞG> ^1

20 Biz sizi değersiz bir sudan
yaratmadık mı?! 21. Sağlam
bir yere yerleştirmedik mi onu
22. belli süreliğine?! 23. Biz
ölçüp biçmişizdir bu süreyi
de... Biz hep böyle güzel ölçüp
biçeriz! 24. Yalanlayanların o
gün vay hâline! 25. Biz, Arz'ı
toplanış yeri hâline getirme-
dik mi 26. hem dirilere hem
de ölülere?! 27. Oraya, çakılı
ulu dağlar yerleştirip de tat-
lı bir su içirmedik mi size?
28. Yalanlayanların o gün vay
hâline! 29. Haydi, yürüyün şu
yalanlayıp durduğunuz şeye!
30. Haydi yürüyün, şu üç kola
ayrılmış duman gölgesine!..
31. -Ki ne gölgelendirir ne de
alevden korur.- 32-33. 'Gemi
halatı gibi tutuşmuş bir kü-
tük' misâli kıvılcım saçar. 34.
Yalanlayanların o gün vay hâline! 35. Bu gündür işte, dillerinin tutulaca-
ğı gün; 36. kendilerine, bahane üretme izninin verilmeyeceği (gün)... 37.
Yalanlayanların o gün vay hâline! 38. Bu gündür işte ayrım günü!.. Sizi ve
öncekileri bir araya getirdik; 39. varsa (kurtuluş için) bir 'numara'nız, onu
Bana hemen yapın. 40. Yalanlayanların o gün vay hâline! 41. Müttakîler ise
gölgeliklerde ve pmarbaşlarındadır; 42. canlarının istediği meyveler için-
de... 43. "Kendi yaptıklarınıza karşılık yiyin için afiyetle!" 44. İhsan üzere
hareket edenleri Biz böyle mükâfatlandırırız işte. 45. Yalanlayanların o gün
vay hâline! 46. (Bugün) yiyin, eğlenin biraz!.. Gerçekten mücrimsiniz! 47.
Yalanlayanların o gün vay hâline! 48. Bunlara; "(Hak karşısında) saygıyla
eğilin!" dendiği zaman, eğilmezler. 49. Yalanlayanların o gün vay hâline!
50. Bun(a bile inanmadıksan sonra, hangi söze iman edecekler?!

4^ ili ^ SjiUail

1^1 jdjV \ p>ÜİA^|

ö

0 *0 kMt**

**20 Biz sizi değersiz bir sudan
yaratmadık mı?! 21. Sağlam
bir yere yerleştirmedik mi onu
22. belli süreliğine?! 23. Biz
ölçüp biçmişizdir bu süreyi
de... Biz hep böyle güzel ölçüp
biçeriz! 24. Yalanlayanların o
gün vay hâline! 25. Biz, Arz’ı
toplanış yeri hâline getirme-
dik mi 26. hem dirilere hem
de ölülere?! 27. Oraya, çakılı
ulu dağlar yerleştirip de tat-
lı bir su içirmedik mi size?
28. Yalanlayanların o gün vay
hâline! 29. Haydi, yürüyün şu
yalanlayıp durduğunuz şeye!
30. Haydi yürüyün, şu üç kola
ayrılmış duman gölgesine!.,
31. -Ki ne gölgelendirir ne de
alevden korur.- 32-33. ‘Gemi
halatı gibi tutuşmuş bir kü-
tük’ misâli kıvılcım saçar. 34.
Yalanlayanların o gün vay hâline! 35. Bu gündür işte, dillerinin tutulaca-
ğı gün; 36. kendilerine, bahane üretme izninin verilmeyeceği (gün)... 37.
Yalanlayanların o gün vay hâline! 38. Bu gündür işte aynm günü!.. Sizi ve
öncekileri bir araya getirdik; 39. varsa (kurtuluş için) bir ‘numara’nız, onu
Bana hemen yapın. 40. Yalanlayanların o gün vay hâline! 41. Müttakîler ise
gölgeliklerde ve pmarbaşlarındadır; 42. canlarının istediği meyveler için-
de... 43. “Kendi yaptıklarınıza karşılık yiyin için afiyetle!” 44. İhsan üzere
hareket edenleri Biz böyle mükâfatlandırırız işte. 45. Yalanlayanların o gün
vay hâline! 46. (Bugün) yiyin, eğlenin biraz!.. Gerçekten mücrimsiniz! 47.
Yalanlayanların o gün vay hâline! 48. Bunlara; “(Hak karşısında) saygıyla
eğilin!” dendiği zaman, eğilmezler. 49. Yalanlayanların o gün vay hâline!
50. Bun(a bile inanmadıksan sonra, hangi söze iman edecekler?!**

78- NEBE' SÛRESİ

{Mekke 'de; hicretten önce indirilmiştir. 40 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Neyi soruşturuyor bunlar?! 2. O 'büyük haber'i (yani, Kıyameti) mi? 3. Üzerinde anlaşmazlığa düştükleri... 4. Oysa yakında öğrenecekler. 5. Evet, yakında öğrenecekler!.. 6. Arz'ı (hayata elverişli) bir 'yatak' hâline getirmedik mi? 7. Dağlan ise (Arz'ın sarsılmasını önleyen) birer 'kazık'... 8. Sizi eş olarak yarattık; 9. uykunuzu istirahat vesilesi kıldık; 10. geceyi 'örtü' hâline getirdik 11. ve maişet vakti kıldık gündüzü... 12. 'Yedi sağlam' (gök) inşa ettik üstünüzde. 13. Parıl panl parlayan bir 'kandil' yarattık. 14. (Suyu) sıkıp akıtan (bulut)lardan şanl şarıl bir su indirdik. 15. Ki onunla çıkaralım taneler, bitkiler; 16. sarmaş dolaş bahçeler... 17. (Evet) ayrım gününün bellidir vakti: 18. Sûr'a üfurüldüğü gün; işte o zaman gelirsiniz bölük bölük. 19. Gök açılmış, kapı kapı olmuştur; 20. dağlar yürütülmüş, serap olmuştur. 21. Şüphesiz, Cehennem gözetlemektedir 22. azgınları... Nihaî dönüş yerleri olarak... 23. Ömürler boyu içinde bekleyecekleri; 24-25. -kaynar su ve irin dışında- serinlik ve içecek tadamayacakları... 26. (İşlediklerine) uygun bir karşılık olarak... 27. Çünkü hesap diye bir şey ummazlardı! 28. Âyetlerimizi yalanlayıp dururlardı! 29. Oysa Biz, her şeyi bir bir saymış; kitaba geçirmiştik. 30. Tadın öyleyse!.. Hiçbir şey artırmayacağız, azaptan başka artık size!..

0 ly- fjl ;Hı ^

VJj^^SiU-j (|l' i^jUÇİJj

ılSOıiC^ı^^^ûJîö^O

fJİ^ V-^lO ^Glt

'—LA-' J ^^tL-iî' C-lj»l Oytli

1/^* J lil

Vir^ J!5.^Ç£öj*J ji^/f^|Ui»3Çj

İsi?-' c^j ffp 0 Çlll^- *ö^rjy*

0

31. Müttakîler için ise gerçek bir
başarı var; 32. bahçeler, bağlar,
33. göğüsleri yeni olgunlaşmış
dilberler 34. ve ard arda doldu-
rulan kupalar 35. orada, ne boş
söz ne de yalan işitirler... 36.
Senin Rabbinin, -çektiği hesaba
karşılık- bir 'ver'gisi olarak... 37.
Göklerin, yerin ve ikisi arasın-
da ne varsa hepsinin Rabbinin...
^hman'ın ('ver'gisi olarak) ki,
hiç kimse O'na hitap edemez;
38. Ruh'un ve meleklerin, (hu-
zurunda) saf durduklan gün;
konuşamazlar... Rahmanın ızm
verdiği; doğruyu söyleyenler
hari? 39. *?te' budur 0 gerîek
gön!- Di'eyen, Rabbine doğru
bir sığınak edinir (bu dehşetli
güne karşı)!.. 40. Şüphesiz, sizi
- yakın bir azaba karşı uyarmış
olduk... İnsanın, kendi elleriyle
önden gönderdiklerine bakacağı
ve inkarcı nankörün; "Keşke, toprak olsaydım!" diyeceği gün(kü azaba karşı)...

79- NÂZİ'ÂT SÛRESİ

{Mekke 'de; hicretten önce indirilmiştir. 46 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. (İnkârcı nankörün ruhunu) boğarak çıkaranlara; 2. (müminin ruhunu) usul usul alanlara; 3. yüzdükçe yüzenlere; 4. yarıştıkça yarışanlara; 5. (İlahi) emri çekip çevirenlere (yani, meleklere) yemin ederim ki... (Kıyamet mutlaka kopacaktır! 'Ne zaman?' derseniz, söyleyeyim:) 6. O Sarsıntının sarstığı gün... 7. -Ki artçısı da onu izler.- 8. İşte o gün, titrer gönüller! 9. (Dehşet ve utançtan) yere çakılmıştır gözler!.. 10. Diyorlar ki; "Eski hâlimize mi döndürülecekmişiz o çukurda?!" 11. "Hem de çürümüş kemiğe döndükten sonra!.." 12. "Böyle bir şey varsa yandık desenize!" diy(e dalga geçiy)orlar. 13. Oysa bu, tek bir 'sert komut'a bakar. 14. Bir de bakmışsın; tamamı meydana dolar... 15. Sahi, gelmiş miydi sana Musa'nın haberi?

 ymm oM mm

16. Hani, kutsal vadi Tuvâ’da
ona şöyle seslenmişti Rabbi: 17. 0 iı
“Firavun’a git; çünkü azdı!..” 18.
“De ki: ‘Arınmaya ne dersin?!’ 19.
‘Sana Rabbine giden yolu göstere-
yim de saygılı olasın.” 20. (Musa)
ona en büyük mucizeyi göstermiş-
ti... 21. Ama o, yalanlayıp karşı
geldi. 22. Sonra hızla arkasını
döndü 23. ve (insanları) toplayıp Ifû j ciü'j jju JaJsî \j
seslendi: 24. “Sizin en yüce efen-
diniz benim!” dedi... 25. Allah da lEı JÇİÇ
onu, Ahiretin ve dünyanın ibret-
lik azabıyla yakalayıverdi!.. 26.
Saygılı kimseler için elbet bir ibret
S vardır bunda. 27. (Ey insanlar!)
9 Sizin yaratılmanız mı daha zordur
yoksa göğün mü? Onu O bina et-
1 miştir; 28. boyunu yükseltmiş, onu
‘ düzen’lemiştir; 29. gecesini ka-
rartmış, gündüzünü ağartmıştır...
30. Bundan sonra da Arz’ı (haya-
ta elverişli şekilde) yaymıştır; 31.
ondan suyunu ve otlağını çıkarmıştır; 32. dağları çakmıştır... 33. Siz ve hayvanlarınız
yaşasın diye... 34. Fakat o ‘bütün felâketleri bastıran felâket’ geldiğinde; 35. insanın,
ne için çabaladıysa onu düşündüğü gün... 36. ki (o gün) Cehennem de açıkça göste-
rilmektedir görebilen herkese... 37. Artık kim azmışsa; 38. kim dünya hayatını tercih
etmişse, 39. cayır cayır yanan Ateş’tir şüphesiz, sığınağı!.. 40. Kim de Rabbiyle karşı
karşıya geleceğinden korkmuş ve nefsinin arzu ve ihtiraslarını dizginleyebilmişse; 41.
onun sığınağı da Cennet'tir şüphesiz. 42. “Ne zaman gelip çatacakmış şu (Kıyamet)
saat(i)?!” diye sana sorup duruyorlar 43. (da) sen neden onu bu kadar çok düşünüyor-
sun ki?! 44. Sadece senin Rabbindedir ona dair nihaî bilgi. 45. Sen sadece, ondan yan
çekingen olanları uyarabilirsin.* 46. Onu gördükleri gün, ‘(dünyada) bir akşam ya da
bir kuşluk vakti kadar kalmış’ gibi gelecektir her birine!..

* ‘Elçi’ olarak senin görevin; gayp hakkında asılsız tahminler yürüten müneccimler gibi Kıyamet saatini bildirmek değil, insanları bu kaçınılmaz sona karşı uyarmaktır.

1 80- 'ABESE SURESİ

ipg&b *{Mekke 'de; hicretten önce*
fâl *indirilmiştir. 42 âyettir.}*

! U

ilil0^3*^! 1 *\CaaZi*^

^

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Surat astı, yüz çevirdi; 2. âma yanma (zamansız) geldi diye... 3. Ne bilirsin; belki arınacak 4. yahut düşünüp ders çıkaracak ve bu ders kendisine fayda verecek?! 5. Hiç ihtiyacı yokmuş gibi davranana 6. ilgi gösteriyorsun!.. 7. -Sen sorumlu değilsin ki, onun kendisini arındırmamasından...- 8-9. Sana, koşa koşa saygıyla geleni ise 10. görmezden geliyorsun!.. 11. Olmaz (Resûlüm)!.. Bu bir öğüttür; 12. dileyen, düşünüp ders çıkarır ondan. 13-14. Şerefli, yüksek, tertemiz sahifelerdedir; 15-16. kıymetli, saygıdeğer, kâtiplerin elleri ile (kayda geçirilmiştir)... 17. Ne nankördür şu kahrolası insan! 18. 'Ne'den yarattı (Rabbi) onu? 19. Bir nutfeden yarattı; (ecelini, rızkını...) programladı; 20. sonra da yolu(nu) kolaylaştırdı (dilerse iman eder, dilerse inkâr); 21. sonra öldürüp kabre sokacak; 22. dilediğinde de diriltecektir!.. 23. Ama! O'nun emrettiğini yerine getirmedi henüz! 24. Bir düşünsün insan şu yediklerini: 25. Gökten (suyu) döktükçe dökmüşüz; 26. sonra toprağı yardıkça yarmışız 27. da bitirmişiz orada; taneler, 28. üzümler, yeşillikler, 29. zeytinler, hurmalar, 30. sık ağaçlı büyük bahçeler, 31. meyveler, çayırlar... 32. Hem siz hem de hayvanlarınız yararlansın diye... 33. Fakat o kulakları sağır eden ses geldiğinde... 34. İşte o gün, kaçacak insan kardeşinden, 35. annesinden, babasından, 36. hayat arkadaşından, oğullarından... 37. Çünkü, her birinin kendine yetip de artan bir derdi olacak o gün. 38. O gün, birtakım yüzler parlaktır; 39. gülmektedir, şen şakraktır. 40. Öyle yüzler de olacaktır ki o gün, toz toprak kaplıdır; 41. kapkara kesilmiştir. 42. Rahatça günah işleyen inkârcı nankörlerden başkası değildir bunlar!..

81- TEKVÎR SÛRESİ

{Mekke'de; hicretten önce indirilmiştir. 29 âyettir.}

î \ ijj cJİiŞ y1 i i

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Güneş dürüldüğünde, 2. yıldızlar döküldüğünde, 3. dağlar yürütüldüğünde, 4. gebe develer (yani, paha biçilmez mallar) salıverildiğinde, 5. 'vahşi' İlay-

â^J}^)î C shj

la vanlar toplandığında, 6. deniz-

~ 1er kaynatıldığında, 7. ruhlar eşleştirildiğinde,[175] 8. diri diri gömülen kız çocuğuna sorulduğunda; 9. hangi günahtan dolayı öldürüldüğü... 10. Amel defterleri (sahiplerine) dağıtıldığmda, 11. gökyüzü, üzerindekilerden soyutlandığında, 12. cayır cayır yanan Ateş iyice kızdınldığında, 13. Cennet yaklaştırıldığında, 14. (işte o zaman) ne getirdiğini bilir herkes... 15-16. (Arz'ın hareketlerine bağlı olarak, gündüzün) kaybolan, (geceleyin ise) ortaya çıkıp aheste aheste giden (yıldız)lar hakkı için! 17. Kararmak üzere iken gece hakkı için! 18. Teneffüs ettiğinde sabah hakkı için! 19. Gerçekten, değerli bir elçinin sözüdür bu; 20. kuvvetli, Arş Sahibi'nin katında itibarlı, 21. orada sözü dinlenen, güvenilir (bir elçinin)... 22. Arkadaşınız da cinli değildir. 23. Gerçek şu ki; onu apaçık ufukta görmüştür. 24. Ve işte, gaybı sizden kıskanmamaktadır.[176] 25. Kovulmuş bir şeytanın sözü değildir o!.. 26. Hâl böyle iken, nereye gidiyorsunuz?! 27. Âlemlere açık bir öğüttür o!.. 28. Özellikle, içinizden istikamet üzere yaşamayı dileyenlere. 29. Siz ise dilemiyorsunuz! -Âlemlerin Rabbi Allah dilerse başka...-

öl jiö?^

fâo^vJö*i\ *luLİctâ \ŞJ>/XÂ\AJ* ^

|) İİ^dL^iiĞSl

^İzCCp (Lşûi\» o

SjGû£ S

^>Cjf|p *J$\ çyÇ^aJ*

sjJ$\ çyC jjojl\Z Y ^ ö p » U JibjjVuj^n

^_? ^~-*'^j.^-.ﬂ.'i vfJi-*j^I ^_y

CTMJ

C^I öj^j^^ütj&İji \ \ cnÂİkJ^Jo

^ ^j' cÂ*^' $ ^i^f^jjJ¹ jU*) fâjy*

^ *öy^Cy*

82- İNFİTÂR SÛRESİ

{Mekke'de; hicretten önce indirilmiştir. 19 âyettir.}

BismiUâhirrahmânirrahîm

. Gök parçalandığında, 2. yıldızlar saçıldığında, 3. (acı tatlı bütün) denizler birbirine karıştığında, 4. kabirler deşilip içindekiler çıkarıldığında, 5. (işte o zaman) bilir herkes; önden ne göndermiş, geriye ne bırakmışsa... 6. Ey insan! Seni aldatan ne, o cömert Rabbine karşı? 7. Ki seni O yarattı; seni O 'düzenledi; seni O dengeledi; 8. seni dilediği bir şekilde terkîb edip şu (şahsî) hâle O soktu. 9. Hayır! (O'nun bunca cömertliğine hiçbir sebeple değil) aksine, sırf hesabı yalanlıyorsunuz (da o yüzden, nankörlük ve isyanla |İ karşılık veriyorsunuz)! 10. Oysa, şüphesiz üzerinizde bekçiler var; 11. değerli yazıcılar (kirâmen kâtibin); 12. yaptıklarınızı biliyorlar. 13. Cennet'tedir şüphesiz, 'iyi'ler. 14. Günahkârlar ise cayır cayır yanan Ateşledirler. 15. Oraya, yargılanma günü girerler. 16. Bir daha da oradan uzaklaşamazlar!.. 17. Nereden bileceksin ki nedir yargılanma günü? 18. Evet, nereden bileceksin ki nedir yargılanma günü? 19. Kimsenin kimse için (iyilik namına) hiçbir şeye sahip olmadığı gün... ki o gün, emir tamamen Allah'a aittir.

83- MUTAFFİFÎN SÛRESİ

{Mekke'de; hicretten önce indirilmiştir. 36 âyettir.}

BismiUâhirrahmânirrahîm

1. Yazıklar olsun şu hilekârlara ki; 2. insanlara kendileri için bir şey ölçtürüp tarttırırken tam olmasını isterler; 3. ama kendileri ölçüp tartarken eksiltirler!.. 4, Bunlar, diriltileceklerine kani olsalar ya; 5. muazzam bir gün için!.. 6. Bütün insanların. Âlemlerin Rabbi'nin huzuruna çıkacağı gün...

-*fdid* JliCS)«.Aİk-^i!

<*Şjfâ* f * r b J ; ü ^ V l

oyjSsi^L^^J&j$fcj0

^*Jötö^d* fjl

z»*Âry i^p j^Liliul (^jJsliİs ıiil> <j^

p - r ' ' i] j ^ *ofd^t>* *\j^* i «• öûî ^öi |y *& \yy&*

^ *\^ddXdd$\\£dd*\ijj^ü_v»££

f^| ö^otCaJ jli&vJ*\,y»\y~A* **ifjd* 1 pils frjl .jdâila-

7. Doğrusu; rahatça gü
nah işleyenlerin amel defteri,
Siccîn'dedir. 8. Nereden bile-
ceksin ki Siccîn nedir?[177] 9. İri
harflerle yazılmış bir kitap...
10. Yalanlayanların hâli o gün
harap! 11. Yargılanma günü-
nü yalanlayanların... 12. Oysa
onu, saldırgan bir günahkârdan
başkası yalanlamaz. 13.
Âyetlerimiz kendisine okundu-
ğunda; "Öncekilerin masalları!"
diyenden... 14. Hayır!.. Asıl,
kendi yaptıkları paslandırmış-
tır kalplerini. 15. Hayır! O gün,
şüphesiz Rablerinden mahrum
kalacaklar. 16. Sonra da cayır
cayır yanan Ateş'i boylayacaklar! 17. Sonra; "İşte yalanlayıp durduğunuz gün!"
denilecek. 18. Doğrusu; 'iyi'lerin amel defteri de İlliyyîn'dedir. 19. Nereden bi-
leceksin ki İlliyyîn nedir? 20. İri harflerle yazılmış bir kitap... 21. ki gözde kul-
lar onu seyrederler... 22. Şüphesiz, nimet dolu Cennet'tedir 'iyi'ler. 23. Tahtlar
üzerinde etrafı temaşa ederler. 24. Yüzlerinden anlarsın o nimetin güzelliğini...
25. Mühürlü, öyle saf bir içecek içirilir ki kendilerine; 26. sonunda misk kokusu
bırakır... -Ancak böyle bir şey için yarışsın yarışacaklar!..- 27. İçindeki karışım,
(en şerefli Cennet içeceği olan) Tesnîm'dendir; 28. yani, gözde kulların İçeceği
bir pınardan... 29. Bu müminlere güler dururlardı mücrimler; 30. yanlarından
geçerken birbirlerine kaş göz işareti yapar, eğlenirlerdi; 31. tanıdıklarının yanına
döndüklerinde, keyiflenmiş olarak dönerlerdi. 32. Onları gördüklerinde; "Bunlar
gerçekten yoldan çıkmış!" derlerdi. 33. Oysa onların başına bekçi tayin edilmiş
değillerdi! 34. İşte bu gün de iman edenler gülecek bu inkârcı nankörlere:

35. Koltuklarının üzerinde; etra-
temaşa edecekler; 36. “Acaba
inkarcı nankörler işledik-
lerinin sevabını! aldılar
mı?” diye...

ıvi^J'll

wfe (|j Oİ^-J \^}CJ> i\j^j3 CJL£J\^££Â\J fj|

üj' <>* 'uU^ ^iLâC ^İI^*

84- tNŞİKÂK SÛRESİ

*{Mekke’de; hicretten önce indi-
rilmiştir. 25 âyettir.}*

ö* £*j d^

Bismillâhirrahmânirrahîm

(^0 t ỷ;^L>\^£>\

1-2. Gök, Rabbini dinleyerek iki-
ye ayrıldığında... -ki (Rabbinin
azameti karşısında) ona yakışan
budur.- 3. Arz dümdüz
edildiğinde 4-5. ve Rabbini
dinleyerek içindekileri fır-
latıp tamamen boşaldığında... -ki
ona yakışan da budur.- 6. Ey in-
san! Gerçek şu ki; sen Rabbine
varıncaya kadar didinip dura-
cak ve sonunda O’nunla karşı karşıya geleceksin! 7. İşte o vakit, amel defteri
sağ eline verilen, 8. kolay bir şekilde hesaba çekilecek 9. ve tanıdıklarının yanına
sevinçle dönecektir. 10. Amel defteri arkasmdan verilen ise 11. yok oluvermek
için yalvaracaktır! 12. Ama Çılgın bir Ateş’i boylayacaktır... 13. Çünkü (dünyada)
tanıdıklarının arasında pek mutlu idi; 14. (Rabbine) hiç dönmeyeceği kanaatinde
idi... 15. Elbette (dönecekti)!.. Onu görmekteydi çünkü Rabbi. 16. Evet, akşamın
alacakaranlığına, 17. geceye ve örttüklerine 18. ve dolunay hâlini alan Ay’a yemin
ederim ki; 19. aşama üstüne aşama geçirecek (uhrevî bir hayatla yeniden diriltile-
ceksiniz! 20. Öyleyse, ‘ne’leri var ki iman etmiyorlar?! 21. Kendilerine Kur’ân
okunduğunda saygıyla eğilmiyorlar! 22. Aksine, yalanlıyorlar inkârcı nankörler!..
23. Oysa Allah, içlerinden neler geçirdiklerini biliyor. 24. Can yakıcı bir azapla
müjdele bunları! 25. İman edip salih amel işleyenler müstesna... Çünkü bitmez-
tükenmez bir ecir vardır onlara (dünyada ve Ahirette).

"^/^b $ ö?H>Ol

\jja^b \Si ^^ OjÎ^İ Q\ ^yŞ\^j£

$ y C j

-U ^öui\S

85- BURUC SURESİ

{Mekke 'de; hicretten önce indirilmiştir. 22 âyettir}

İjliUj^ yi, *Ö&P\Ö^£&£J0*1>İ*

Bismillâhirrahmânirrahîm

^■1^1$ *J°H'\J c/j£ZS*

*’p>Jf^r*v>'^*Mr*&K'^li

pil Ç*l>*llia5b_>i»£j \y-«U *jtJ^L>\j&*

^iL jj^ d ü ' V t *(ff-crîıS£c£k*

^ İJİ^bjâ*Sl>*J^ J^*>jc£jçjJj-kİİUİJj

1. Yemin ederim burçlarla dolu gökyüzüne, 2. va’dedilen güne, 3. seyredene ve seyredilene ki; 4. kahrolmuştur o hendeği kazanlar! 5. O yakıt dolu ateşi!.. 6. Hani, onun etrafında oturup da 7. müminlere yaptıklarını seyredenler!.. 8. Onlan bu ağır işkenceye çarptırmalarının sebebi; onların, ‘bizatihi hamde lâyık’ ‘mutlak izzet sahibi’ne (Azız, Hamîd) iman etmelerinden başka bir şey değildi. 9. Ki göklerin ve yerin mülkü tamamen O’na aittir... Allah her şeye şahittir! 10. Mümin kadın ve erkeklere işkence edip sonra da tevbe etmeyenler için Cehennem[178] azabı var! Yangın azabı var onlara!.. 11. İman edip salih amel işleyenler için ise altından ırmakların aktığı cennetler var... ki büyük başarı budur. 12. Senin Rabbinin yakalayışı, gerçekten serttir! 13. İlkin yaratan da O’dur, daha sonra yaratacak olan da... 14. Bağışlayıcıdır, sevgi doludur (Gafur, Vedûd). 15. Mutlak hükümranlık tahtının sahibidir; şanlıdır-şereflidir (Mecîd). 16. Murad ettiğini mutlaka yapar.* 17. Gelmedi mi sana o ordulara dair haber? 18. Firavun ve Semûd’a... 19. Aksine, hâlâ yalanlamaktalar nankörce inkâr edenler. 20. Oysa Allah kendilerini çepeçevre kuşaünış! 21. Aksine!.. Bu, şanlı şerefli bir Kur’ân’dır. 22. Levh-i Mahfuz’dadır.

Hiç kimse O’nun iradesine ipotek koyamaz; ancak O, bütün işlerinde hakîmâne ve âdilâne hareket etmektedir.

'0

pot ^

86- TÂRİK SÛRESİ

{Mekke 'de; hicretten önce indirilmiştir. 17 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

**1. Gökyüzüne ve 'gece ortaya
çıkan'a yemin ederim ki... 2.
-Nereden bileceksin ki nedir 'gece
ortaya çıkan'? 3. (Karanlığı) delip
geçen yıldız...- 4. Herkesin başında
mutlaka bir bekçi var. 5. O hâlde,
'ne'den yaratıldığına baksın insan.
6. Yaratıldı, fışkıran bir su-
ji dan; 7. (erkeğin) bel kemiği
Jgggs ile (kadının) kaburga ke-
r&ş^| mikleri arasından çıkan... 8.
Şüphesiz, onu döndürmeye
y de kadirdir O; 9. bütün sır-
ların ortaya çıktığı gün... 10.
ki ne gücü vardır insanın ne de yar-
dımcısı... 11. (Suyu yeryüzüne) geri
getiren gök hakkı için! 12. Çatlayıp
yarılan toprak hakkı için! 13. Bu
(Kur'ân), (hakkı bâtıldan) ayıran bir
sözdür; 14. şaka değildir... 15. Tuzak
kurup duruyorlar şüphesiz; 16. ama Ben de 'tuzak' kuruyorum!.. 17. Dolayısıyla, mühlet ver
sen bu inkârcı nankörlere; onları biraz kendi hâllerine bırak (da şartlanmışlıklan geçsin)...**

87-A'LÂ SÛRESİ

{Mekke'de; hicretten önce indirilmiştir. 19 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

**1. Yüceler yücesi Rabbinin adını tenzih ve takdis et. 2. Çünkü O'dur, yaratıp 'düzen'leyen;
3. programlayan, yol gösteren; 4. otlağı (yemyeşil) çıkarıp 5. sonra da siyahi bir kusmuğa
çeviren... 6. (Resûlüm!) Sana okutacağız ve unutmayacaksın. 7. Allah'ın diledikleri müs-
tesna... Çünkü O, açığı da bilir, gizli kalanı da... 8. Kolayca ulaştıracağız seni, en kolaya...
9. Öyleyse öğüt ver; öğüdün faydası olacaksa! 10. Saygılı olan, düşünüp ders çıkaracak-
tır. 11. Bedbaht ise ondan uzak duracaktır 12. ve en büyük ateşi boylayacaktır; 13. sonra;
ne ölecektir orada ne de diri kalacaktır. 14. Gerçek şu ki; ancak kendini arındıran felâha
erer 15. ve Rabbinin adını zikrederek gerçek bir dindar olan...**

m®

16. Siz ise aksine, dünya hayatını tercih ediyorsunuz! 17. Oysa Âhiret daha iyi ve daha kalıcıdır. 18. Şüphesiz bu, ilk sahifelerde de geçmektedir; 19 yani, İbrahim'in ve Musa'nın sahifelerinde...

$ djVia^Lıı jji *fa*

Q **31 jl***

88- ĞÂŞİYE SÛRESİ

{Mekke 'de; hicretten önce indirilmiştir. 26 âyettir}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. (Dehşeti tüm insanları kaplayacak) o kaplayıcınm haberi gelmiş miydi sana? 2. Birtakım yüzler (zilletten) yere çakılır o gün. 3. Çalışıp didinmiş; (ama boşuna) yorulmuştur: 4. Kızgın bir Ateş'i boylayacaktır. 5. Bir kaynar su pınarından suvanlacaktır; 6. yiyecekleri yoktur; iğrenç, sert dikenli bir bitkiden başka... 7. Ki ne besler ne de açlık giderir... 8. Birtakım yüzler de neş'e ile parlamaktadır o gün. 9. Çabası(na karşılık aldıklarından dolayı memnundur. 10. Yüksek bir Cennet'tedir. 11. Boş söz işitmemektedir. 12. Sürekli akan bir pınar vardır, orada. 13. Yüksek kanepeler vardır orada; 14. önlerine konmuş kadehler, 15. sıra sıra dizilmiş yastıklar, 16. serilmiş nefis döşemeler... 17. Peki, hiç bakmazlar mı deveye, ki nasıl yaratılmış?! 18. Gökyüzüne, ki nasıl yükseltilmiş? 19. Dağlara, ki nasıl dikilmiş? 20. Arz'a, ki (yuvarlak olduğu hâlde) nasıl dümdüz yayılmış? 21. Sen öğüt vermene bak... Sadece öğüt vericisin Sen; 22. bunların başına dikilmiş bir zorba değilsin. 23. Yalnız; (özgür iradesi ile ders çıkarmayan, aksine) yüz çevirerek inkâr eden kimseleri 24. en büyük azaba çarptıracaktır Allah! 25. Nihaî dönüşleri Bizedir zira; 26. onları hesaba çekmek de Bize düşer daha sonra!..

89- FECR SÛRESİ

{Mekke'de; hicretten önce indirilmiştir. 30 âyettir.}

$ 4^^ jfep J' O fji

Bismillâhirrahmânirrahîm

ı^f^İ «iJbj o^ıpi

ö*J>' dij J^î-^ulöj/UjS" U/Ç-> All^J Ll

^yİA^ti j Jyuâ ^jj J-XÌ3<CK\L^C\j f'j

_^aİ2ei-*^J J?

^ id y^J===>\ j^>\}i\^^>^==^Gj f^| ö^Cijt

fe JÜVTc^^$

$ ^^ 4İ? c>~^y Ç^=>

1. Yemin ederim tanyerine, 2. on geceye, 3. çifte ve teke, 4. geçeceği sıra geceye ki... (siz de şunlar gibi azaba çarptırılacaksınız böyle giderse!) 5. -Aklını başına alacak biri için yemin etmeye değmez mi bunlar?- 6. Rabbinin nasıl yaptığını bilmiyor musun Âd'ı; 7. o sütunlu İrem (bahçelerin)i... 8. Ki hiçbir yerde benzeri yaratılmamıştı; 9. vadideki kayaları oyan Semûd(lular)ı; 10. Kazıklı fıravun(lar)ı...?![179] 11. Ki ülkelerinde iyice azmışlardı; 12. fesadı çoğaltmışlardı. 13. Senin Rabbin de şaklattıkça şaklatmıştı üzerlerinde azap kamçısını!.. 14. Çünkü senin Rabbin gözetlemektedir. 15. Gelelim şu insana... Rabbi -sırf denemek maksadıyla- ona değer verip rahat bir yaşam sunduğunda; "Bana Rabbim değer vermiş!" diyor. 16. Ama O, yine denemek maksadıyla ölçüp biçerek verdiğinde, bu sefer de; "Rabbim beni hiç önemsememiş!" diyor. 17. YooL Asıl, siz yetime değer vermiyorsunuz! 18. Birbirinizi, düşkünü doyurmaya teşvik etmiyorsunuz! 19. Hak hukuk gözetmeden miras yiyorsunuz! 20. Mala karşı aşırı bir sevgi besliyorsunuz!.. 21. Ama!.. Arz peşpeşe sarsılıp paramparça olduğunda, 22. melekler sıra sıra dizilip senin Rabbin (tek hâkim olarak) geldiğinde... 23. Ki o gün, Cehennem de getirilmiş olur... İşte o gün, insanoğlu düşünüp ders alır; ama ne fayda sağlar ki bu ders ona?!

▪ o\l mm

24. “Âlı! Keşke şu hayatım için
önden bir şey gönderseydim!”
der. 25. O gün O’nun cezalan-Â.«.△»laJ'(j-JLj 1 lyjl»|^|Jg-1)4Âfej(j>y)lj
dırdığı gibi cezalandıramaz hiç
kimse! 26. O’nun bağladığı gibi
bağlayamaz hiç kimse! 27. Sen,
ey itminan içindeki kim- 1
se!* 28. (Titre ve) Rabbine |ljj§§
dön!.. Sen O’ndan, O da E&1
senden razı olacak şe-
kilde; 29. ‘Benim’ kullarımın
araşma gir de, 30. sen de gir ö1 i-J-l !$ İJİJ ^ U cS^h>\
‘Benim’ Cennet’ime.

O ÜO.J0Ü

^ âJL»!\\A \ 0

90- BELED SÛRESİ

{Mekke 'de; hicretten önce indirilmiştir. 20 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Şu (güvenli) şehre yemin ederim ki... 2. -Gerçi sen orada her türlü saldırıya açıksın![180]- 3. Babaya ve oğluna yemin ederim ki; 4. Biz insanoğlunu gerçekten zorluklar içinde(n geçirerek) yarattık. 5. O; hiç kimsenin, kendisine güç yetiremeyeceğini mi zannediyor? 6. “Onca mal tükettim!” diyor!.. 7. Hiç kimsenin kendisini görmediğini mi zannediyor?! 8. Biz yaratmadık mı onun için iki göz; 9. bir dil ve iki dudak?! 10. İki de yol göstermedik mi ona? 11. Fakat o zorlu geçidi aşamadı kendisi!.. 12. Nereden bileceksin ki nedir, ‘zorlu geçit’? 13. Âzat etmektir 14. ya da -kendisi aç olduğu hâlde- doyurmaktır 15. akrabası olan yetimi 16. yahut sürünen bir düşkünü... 17. Ayrıca, iman edip birbirlerine sabrı tavsiye edenlerden, birbirlerine merhameti tavsiye edenlerden olmaktır. 18. Bunlardır işte, uğur ve bereket sahipleri... 19. Bizim âyetlerimizi nankörce inkâr edenler ise uğursuzlar ve meymenetsizler de bunlardır işte... 20. üzerlerini tamamen kaplayan bir Ateş’in içinde!..**

* Bkz. Yunus: 7.

** İhtiyaç sahibi yetim, fakir ve köleler için infakta bulunma ahlakî yükümlülüğünden kendini kurtarmak için, böyle söylüyor...

91-ŞEMS SÛRESİ

{Mekke 'de; hicretten önce indi-
rilmiştir. 15 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

îu^'j $

•^0 W1 yjj UJC^l J ^

//•»/< /.><"' >>■? ^ ^îfç »A ^ ■£" ',' ^ J^l_Ajji-*3 «JlAı l^-i-ıj^)ıl\İJu

0 45^£.*i $ <4J 1^45

Ş-Sifjp % CŞl

I. Yemin ederim Güneş'e ve en
parlak hâline, 2. onu izlediğinde
Ay'a, 3. onu açığa çıkardığında
gündüze, 4. onu bürüyüp kapladı-
ğında geceye, 5. göğe ve onu inşa
eden güce, 6. Arz'a ve onu yuvar-
lağımsı bir şekilde yayan güce,
7. nefse ve onu 'düzen'leyip de,
8. günahkârlığını da takvasını da
ona ilham eden güce ki; 9. ger-
çekten felâha ermiştir, nefsini arı-
tıp parlatan; 10. ziyana uğramıştır
şüphesiz, onu gömüp karartan...
II. (Meselâ) Semud, azdığı için
yalanlamıştı!.. 12. En şakî olan-
ları harekete geçtiğinde, 13. Allah
resûlü (Salih) onlara; "Aman,
Allah'ın devesine ve onun su
hakkına dikkat edelim!" demiş-
ti... 14. Ama onu yalanlamışlar ve
deveyi hunharca katletmişlerdi!..
Rableri de günahları yüzünden onları kırıp geçirdi ve orayı yerle bir etti!.. 15. Orayı
cezalandırırken de (kimseden) korkmuyordu!..

92- LEYL SÛRESİ

(Mekke'de; hicretten önce indirilmiştir. 21 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Yemin ederim bürüyüp kaplıyorken, geceye; 2. iyice açıldığında gündüze, 3. er-
keği ve dişiyi yaratan güce ki; 4. çabanız gerçekten farklı farklı... 5-6. İmdi, kim 'en
güzel'i tasdik ederek ve sakınarak verirse, 7. en kolay olanı kolaylaştırırız kendisine.
8-9. Kim de 'en güzel'i yalanlayarak ve kendisini müstağni görerek cimrilik ederse,
10. ona da 'en zor olan'ı kolaylaştırırız! 11. Ama (buraya) düştüğünde, malının ken-
disine bir faydası olmuyor! 12. Şüphesiz Bize düşen, hangi yolun hangisine çıktığını
göstermekten ibarettir. 13. Kuşkusuz sonu da Bizimdir, önü de... 14. İşte sizi, alev
saçan öyle bir Ateş'e karşı uyarmış oldum ki;

m®

15-16. yalanlayıp yüz çeviren bedbahttan başkası girmez oraya! 17. Müttakî olan ise uzaklaştırılır oradan... 18. Ki o; malını arınmak için verir; 19. birinden, karşılığını ödemesi gereken bir iyilik gördüğü için değil, 20. sırf yüce Rabbinin rızasını kazanmak için... 21. Ki kendisi de razı olacaktır ileride.

93- DUHÂ SÛRESİ

{Mekke'de; hicretten önce indirilmiştir. 11 âyettir.}

^ *Cijonj,* < i £ j 3 ^

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Yemin ederim Güneş'in ! en 'parlak' hâline 2. ve 'zifiri karanlık' hâlindeki geceye ki: 3. Rabbin seni ne terk etti ne de darıldı. 4. Senin için; işin sonu önünden kesinlikle daha iyi olacak; 5. Rabbin sana o kadar verecek ki, razı olacaksın... 6.0 seni yetim bulup da barındırmadı mı? 7. Ne yapacağını bilemez hâlde bulup da seni, yol göstermedi mi? 8. Seni 'başkasının eline bakar' bulup da zengin etmedi mi? 9. Öyleyse, sen de ezme yetimi. 10. Azarlama, isteyeni. 11. Anlat(maya devam et) Rabbinin nimetini...

0

94- İNŞİRAH SÛRESİ

{Mekke'de; hicretten önce indirilmiştir. 8 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Biz senin göğsünü (yani zihnini) açmadık mı? 2. İndirmedik mi yükünü üzerinden; 3. belini büken... 4. Senin şanım yükseltmedik mi? 5. Çünkü güçlükle beraber elbet bir kolaylık vardır. 6. Evet, güçlükle beraber elbet bir kolaylık vardır. 7. Öyleyse, boş kaldın mı bir başka işe giriş 8. ve sadece Rabbine bel bağla.

ps^VıiJnlij fjl öîSÇcjğS

^ ^ ^ûiL

~~WLmmBT^

’^t*' 0 <$*öîo-ty

W*$ Fjtjty&Ojâ U^l$flVı

&$$$$İ0 ®?Sjfa\

-OJL> ^xJâ^p jııLU-ij^L^lj^p j.,»1*11»1»j * M A- \ , j

->ji\ i j Ç j u

95- TÎN SÛRESİ

{Mekke 'de; hicretten önce indirilmiştir. 8 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Yemin ederim incire, zey-
tine, 2. Sina dağına 3. ve şu
güvenli şehre ki: 4. Biz; insa-
nı gerçekten en güzel biçimde
yarattık. 5. Sonra onu aşağıların
aşağısına döndürdük. 6. İman
edip salih amel işleyenler müs-
tesna... Çünkü bitmez tüken-
mez bir mükâfat var onlara. 7.
Yargılanmayı yalanlatan ne öy-
leyse sana?! 8. Allah hâkimlerin
hâkimi değil mi?! (Güvenmiyor
musun bu Adîl-i Mutlak’a)

96- ‘ALÂK SÛRESİ

{Mekke ’de; hicretten önce indirilmiştir. 19 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Yaratan Rabbinin adıyla oku. 2. İnsanı yapışkan bir maddeden yarattı O.
3. Oku! Senin Rabbin son derece cömerttir; 4.0’dur öğreten kalemle (yazmayı).
5.0 öğretti insana, bilmediklerini... 6. Ama!.. İnsan gerçekten azgınlık ediyor.
7. Kendini müstağni[181] gördüğü için... 8. Nihaî dönüş senin Rabbinedir şüphe-
siz! 9. Bak şu yasak koyana, 10. namaz kıldığı sıra bir kula!.. 11. Ne dersin? Ya
o doğru yoldaysa? 12. Ya da takvayı emrediyorsa? 13. Ne dersin? Ya kendisi
(hakkı) yalanlayıp yüz çeviriyorsa?! 14. Bilmiyor mu ki, Allah gerçekten gör-
mektedir? 15. Hayır!.. Vazgeçmezse, onu mutlaka perçeminden tutup sürükleye-
ceğiz!.. 16. O yalancı, günahkâr perçemden!.. 17. Çağırsm bakalım kulübün(deki
adamlar)ı! 18. Biz de zebanileri çağırırız... 19. Hayır! Ona boyun eğme; (sadece
Bize) secde et ve yakınlaş...

97- KADR SÛRESİ

JpjliIı

{Medine 'de; hicretten sonra indirilmiştir. 5 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Biz onu, şüphesiz Kadir gecesi indirdik. 2. Nereden bileceksin ki nedir Kadir gecesi? 3. Kadir gecesi bin aydan daha hayırlıdır. 4. O gece, melekler ve Ruh (Allah'tan aldıkları) her emir için Rablerinin izniyle iner dururlar. 5. Tanyeri ağarıncaya kadar da tam bir esenliktir.

4Ü! b Sf H l*j *kjJ* t (v^ fUU Ju)

bt* **iJ** ' [?J?J #^3 **(jûî ı i**

Şilili

98- BEYYİNE SÛRESİ

{Medine 'de; hicretten sonra indirilmiştir. 8 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1-3. Ehl-i Kitap'tan olsun, müşriklerden olsun nankörce inkâr edenlerin tamamı, kendilerine apaçık kanıt -yani dosdoğru mesajlar içeren birtakım kutsal sahîfeler okuyan bir resûl- gelinceye kadar güya, (ittifak ettikleri inkârcılıktan) ayrılacak değillerdi!..[182] 4. Oysa kendilerine kitap verilenler ancak kendilerine böyle bir kanıt geldikten sonra parçalanmışlardı... 5. Hâlbuki onlara emredilen; samimi birer muvahhit olarak dini yalnızca Allah'a özgü kılıp (sadece) O'na kulluk etmek; namazı dosdoğru kılmak ve zekâtı vermekten ibaretti... ki dosdoğru din budur. 6. Ehl-i Kitap'tan ve müşriklerden nankörce inkâr edenler, şüphesiz kalıcı olarak Cehennem ateşindedirler! Bunlardır işte yaratıkların en kötüleri!.. 7. İman edip salih amel işleyenler; yaratıkların en hayırlıları da bunlardır işte.

8. Onlann, Rableri katında alacakları karşılık; altından ırmakların aktığı, temelli kalacakları Adn Cennetleridir. Allah onlardan razı, onlar da O'ndan razıdır. Rabbine karşı saygılı (yaşamış) olan kimselere mahsustur bu...

$ tÇ-îiitf ûC^_ij/î jisj^
tüUû

99- ZİLZÂL SÛRESİ

{Mekke 'de; hicretten önce indirilmiştir 8 âyettir}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Arz kendine özgü (müthiş) bir sarsılışla sarsıldığında, 2. ağırlıklarını dışarı çıkardığında, 3. insanoğlu; "Buna ne A oluyor böyle?!" dediğinde, 4. işte o gün, anlatacaktır o, haberlerini; 5. senin Rabbinin kendisine vahyetmesiyle... 6. Yaptıkları kendilerine gösterilsin diye insanların bölük bölük öne çıkacağı gün; 7. zerre kadar hayır işleyen de onu görür. 8. zerre kadar şer işleyen de onu görür.

^

100- 'ÂDİYÂT SÛRESİ

{Mekke'de; hicretten önce indirilmiştir 11 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Harıl hani koşanlara, 2. kıvılcım saçanlara, 3. sabah vakti baskın vererek, 4. tozu dumana katanlara, 5. bir topluluğun ortasına korkusuzca dalanlara (yani savaş atlarına) yemin ederim ki; 6. Rabbine karşı gerçekten nankördür insanoğlu! 7. Kendisi de buna şahittir aslında. 8. Ama mala mülke karşı aşırı bir zaafı vardır. 9. Peki bilmiyor mu ki; kabirler deşilip içindekiler çıkarıldığında;

10. göğüslerdeki (inanç, duygu ve düşünceler tahsil edil(ip ortaya serildiğinde, 11. (ortaya çıkacak ki) Rableri, onların durumundan gerçekten haberdarmış meğer)! A k l i l ı J&jjfcj 0 ÎZj\JÂ\C 0

101-KÂRİ'A SÛRESİ

{Mekke 'de; hicretten önce indirilmiştir. 11 âyettir}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Ansızın gelip çatacak! 2. Nedir 'ansızın gelip çatacak'? 3. Nereden bileceksin ki nedir, 'ansızın gelip çatacak'? 4-5. İnsanların etrafa dağılmış kelebekleri, dağların ise savrulmuş renkli yünleri andıracağı gün... 6. İşte o gün, tartıya giren (salih amel)leri ağır basan 0 0 kişi, 7. memnun kalacağı bir hayata başlayacak; 8. tartıya girenleri hafif basan kişi ise 9. baş aşağı bir uçuruma yuvarlanacak!.. 10. Ne uçurumu biliyor musun? 11. Kızgın Ateş!..

102- TEKÂSÜR SÛRESİ

{Mekke'de; hicretten önce indirilmiştir. 8 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Bir çoğaltma yarışıdır dalmış gidiyorsunuz; 2. tâ kabirlere girinceye kadar! 3. Ama! İleride öğreneceksiniz. 4. Evet! (Böyle gitmeyeceğini) ileride öğreneceksiniz... 5. Hayır hayır! Kesin bir bilgi ile bilseydiniz (diyorum)... 6. Çaresi yok! Cayır cayır yanan Ateş'i mutlaka göreceksiniz! 7. Evet çaresi yok! Onu kesin bir şekilde göreceksiniz![183] 8. Sonra, nimetler sorulacak size o gün.

103- ‘ASR SÛRESİ

{Mekke’de; hicretten önce indirilmiştir. 3 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Geçip giden zamana yemin ederim ki; 2. gerçekten hüsrandadır insanoğlu. 3. İman edip salih amel işleyenler, birbirlerine hakkı tavsiye edenler, birbirlerine sabrı tavsiye edenler müstesna...

mm

104- HÜME

{Mekke'de; hicretten önce indirilmiştir. 9 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Yazıklar olsun; insanı arkasından çekiştirene de, yüzüne karşı eğlenene de... 2. O ki, servet yığar ve durmadan sayar! 3. Zanneder ki, serveti kendisini ölümsüzleştirecek. 4. Ne münâsebet!.. Kırıp Geçiren’e atılacak kesinlikle!.. 5. Nereden bileceksin ki nedir, Kırıp Geçiren? 6. Allah’ın alev alev yanan öyle bir ateşi ki, 7. gönüllerinin içine nüfuz etmekte 8. ve üzerlerini tamamen kaplamaktadır 9. uzatılmış devâsâ sütunlarda (bağlı bulunan bu kişilerin)!..

105- FtL SÛRESİ

{Mekke’de; hicretten önce indirilmiştir 5 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Görmedin mi, Rabbinin fil sahiplerini nasıl yaptığını? 2. Boşa çıkarmamış mıydı, bunların tuzağını? 3-4. Hani, -üzerlerine topraksı taşlar atan- sürü sürü ‘kuş’lar göndermişti 5. de, onları çiğnenmiş bir ekine çeviri vermişti!..

w VI 1. Y *cm*

106- KUREYŞ SÛRESİ

{Mekke 'de; hicretten önce indirilmiştir. 4 âyettir.}

JLİJ*!0*

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. (O yağmacılık ortamında, diğer kabileler nezdinde) Kureyş'e ülfet sağlandığı için; 2. yani, yaz ve kış yolculuklarını (güvenlik ve esenlik içinde) rahatça gerçekleştirebildikleri için, 3. bu Ev'in Rabbine kulluk etsinler... 4. O ki; kendilerini açken doyurmuş, korkudan emin kılmıştır...

typpP 'J\0 ppj

107- MÂ'ÛN SÛRESİ

{Mekke 'de; hicretten önce indirilmiştir. 7 âyettir.}

0P'\y.^Jk\lp

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Bak şu yargılanma gününü yalanlayana?! 2. Odur işte yetimi itip kakan; 3. d
künü doyurmaya (insanları) teşvik etmeyen... 4. Yazıklar olsun bu 'dindar'lara
5. ki, dindarlığın anlamından bihaberdirler. 6. Bunlardır gösteriş yap(arak saçı
savur)anlar; 7. ama (gerektiğinde) en basit bir şeyi bile esirgeyenler!

108- KEVSER SÛRESİ

{Mekke'de; hicretten önce indirilmiştir. 3 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Sana Biz verdik bunca hayrı. 2. Sen de sadece Rabbine yakar ve (O'na) kes 'kurban'ı... 3. Şüphesiz sana kin güdendir, asıl nasipsiz...

*'

vr &BB 109-KÂFİRÛN SÛRESİ

{Mekke 'de; hicretten önce indirilmiştir. 6 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. De ki: Ey inkârcı nankörler!
2. Ben sizin taptıklarınıza tapmam! 3. Siz de benim taptığıma tapıyor değilsiniz. 4. Ben sizin taptıklarınıza tapmayacağım (gibi), 5. siz de (anlaşılan) benim taptığıma tapacak değilsiniz. 6. Sizin dininiz size, benim dinim bana!..*

K tmm m

LSÎT —T—- ^ i)

t—i!jpûV^==»/kJ)e_^ÂJcL*ulj

110- NASR SÛRESİ

{Mekke 'de; hicretten önce indirilmiştir. 3 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. (Resûlüm!) Allah'ın yardımı ve fetih gel(ip de önün tamamen açıldığında, 2. insanların dalga dalga Allah'ın dinine girdiklerini gördüğünde; 3. Rabbine hamd ederek O'nu tenzih ve takdis et; seni bağışlaması için** O'na dua et. Şüphesiz O, tevbeleri kabul etmiş-,ir hep (Tevvâb).

MESED SÛRESİ

{Mekke 'de; hicretten önce indirilmiştir. 5 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Her iki kolu da kurusun*** Ebû Leheb'in!**** Kendisi de kurudu ya zaten... 2. Ne malı fayda verdi kendisine ne de kazandığı... 3. Parıl parıl yanan bir ateşi yakında boylayacak; hem kendisi 4. hem de (kendi ateşine) odun taşıyan hanımefendisi; 5. o narin boynunda sert bir urgan olduğu hâlde!..

* Siz 'şirk'inizin hesabını vereceksiniz, ben ise 'tevhid'imin... Ama göreceksiniz ki, hak din, müntesiplerini âbad ederken, bâtıl din müntesiplerinin başına bela olacak.

** Yani, mutlak izzet ve hikmet sahibi Rabbinin yardımı ile ilgili düşüncelerinden dolayı...

*** Bu kuruma, 'teribet yedâke' ifadesinin tersi olup elin bereketsizleşmesinden kinayedir; kâr etmesin, zarara uğrasın demektir.

**** Bu zatın asıl adı, AbdüPuzzâ'dır. Parlak yüzünden dolayı kendisine *E bu Leheb* denmiştir.

112- İHLÂS SÛRESİ

{Mekke 'de; hicretten önce indirilmiştir. 4 ây>ettir.}

4^^û i^3aJl£ul

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. De ki: O (yani, benim Rabbim): 'Allah'tır, tektir; 2. 'Allah'tır; mutlak bir yetkinliğe sahiptir (Samed); 3. ne doğurmuş ne de doğurulmuştur. 4. Hiç kimse O'na denk olmamıştır, olamaz...

113- FELAK SURESİ

{Medine 'de; hicretten sonra indirilmiştir. 5 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. De ki: Sabah aydınlığının Rabbine sığınırım 2. yarattıklarının şerrinden; 3. karanlığı bastırdığı sıra, gecenin şerrinden; 4. düğümlere okuyup üfleyen (üfürükçü) kadınların şerrinden 5. ve bir hasetçinin, haset ettiği zamanki şerrinden...

114- NÂS SÛRESİ

{Medine'de; hicretten sonra indirilmiştir. 6 âyettir.}

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. De ki: Sığınırım insanların Rabbine; 2. insanların mutlak hükümdarına; 3. insanların tanrısına; 4. sinsi sinsi vesveselendirenin şerrinden; 5. ki, insanların içine vesvese sokar... 6. Gerek cinlerden, gerekse insanlardan...[184]

^ * > *

y* ji üt tyj ^ y ıja^utfll IÜA
y>.jı-up ji ^ jyüi e$y^ bi^ tirî s*yî t?-ovı
ou j; *bjj yu» (jî yj jûp j; oy ıy^' '-rcr^ ot •V'
. çL.j AJP «»i J-» y)i y yr ^ yij

4â»ı?*j! ^ yı j£' *-L*-ip oijj L*»« aji^A
Jt>wallj 4 Â$v»j ^UJt_j Â*yjlj S^^AJI y Ks- 4LÎ1Î ^J>j jUp y j]^ »iiyı
ui>Uail c ^yl^-l t^jjl t_A>*«s<ail_y 4 Âb>AİI AİAS^
yi? jjy) üUfcJLİl «dİ U tiÜS (j -kij . ly
. »ö'^b>-'i/l -UP y ^ ûLe—L*1

O^ASi t_û>-u<aii jj »yâJ yy ö>«-vaii iÂA y?^ o_^>- y} i-i*
. ı*yi> jjUi oJ1

otS" (J ijj U ....>- y- ia.>OJl *UİP oj f bf «da^v» iiy üi>lj
u>-ı ^ yı>jı oi»>bo d>-'vı £» yt>u «jiyjı ^y jiyii»
. <;jUİİ? Ol*t^P ^ V-b 4 Îîjbiil y 4plJlj
4—>- y 4)1 -LP y*?-)\ -Lp (ji JP cyy^' yy *bbl OP j oy'j
Uiijjı ^ur j ^ u jp 4»ı <jıt u'
jiyı y t y>ıyı ^j ijoii ^o^Oı y uy-j 4 y»biüi y*AJ «y)\
:.1 ŋM*w! r1!,^ly. lp

, . » < » « > ' . <
^ l^pbjlj y~Jl <olj>-lj y*>\£jl Üj^-l yijl jü ö^lj
jy»j .yyj y»uı «^jjı ij?b'»_j .^yuljı i*t>uü
oy>j _LP jj'y 4 * ı y ı -stijiDj 'yy' «jiyı
. J ^ k i i

ĵ}<wjb5"ıı yt <J A^*
,j yp d oi*ıyı ıı j ıı (jiSlıı OP ^ ~U«^ ^ ^«-p p^uii
. lf*Â*J
JLıJi^ıl JiİP yi j b>«A)l ijjî bf IJ-U^PJ 4İjij <1)LJ JU~IJ
d^jîL SJU<i^VM« li y)l 4*I L» 4_.~>- yp <•—?ji^II OJLA
. 4İJi*yij (Ja*jJl »LİPJ ^ <c^/l
(J ı — J J P VIJ-U-IJ . 4ÂâJl Oİ JL>v—İl jU> Jb^-l^
^i-1 ®j^~4 î^liîl âJ>*-Jl yj o»will yül* (J AJ| Z~> ji \^«
• <J^j (JIÜJ^IJ J*4*«JJIJ ,y; İJ^I jj»JI (J SijljJl Oİ-b»wJlj
öyoj ((iJsliJl)) y ;pÂ>- Xs- Ot£-Jl jü JbMj
. ^jliil «IyÎ J. jüb 1^

<^JaoâJl Ol»-'>Üx^l^>

^ ÖJJ-I killi Oibj y Jjb İP öy- Jlj» (û) JJJ&MU ^UaJl
. . \juef IJIîJ ." y t ö#j!l <j Nj yy I ti ^ y*b

j y U-b iXj*c* UJby OJ' J>y(0) y$' J-ias—^JJ
IA-U, yi üdSfl OUS . JS^"&J . A^tf : y tlij>1^j
öir jlj l^îj» JJaXÜ.l y<a)l y>j y. yUl Ü I : y 4 û^^-
. *>L<?J ı^jJ j*^y ^~uJ Uij CJJJ *iw>) iai—j ıy <j y'
' yp J«b ö^>- t£İ <Jy (*) (AİaÂ jj*b) *-b".
• . jü); ; y t jLJJl <P-^İ ^*1 JJPJ öyi OİÌ-*
. okfr}l . ££**Jıi
Jjj (JUI öj^-l -bJ-iJ öjCJI i»^p ^ cîyi
• yi'i«^4JL • d^=Cyj-S^y : yi t ^UlT CiIPJJ jli)l j JjSll
• V ^rjî y * » JUî -Jy üs'j . c£jJ>Zyj •

^ ^ ur ı^T j> ^ Ji JU, *>*■ ^ j* ^ ^8,İA
>-0.^ *•>,- *>• ^ ^ ^

Jp l$j^,j <ÂI* J* V^r pJî ^ ^ V
lUÇılC^p 0^p\Jj£tâî-5J:y ^

UÜUU 4zŞ\ vy\ JJ l$*J>j jyi N>

■ ^y-'j' j Uîb t JJ-J J^l>' j ^

.\^ıjj lyu^ ^ İU ><♦> M*J» ** d*»J

.Sa>Jji J^i UJT tij» ^

: > So*3 ç *y JP ÜJb UJT .u, (f) ÛIA Çf»

^$CzUİU I.V t »Oj^t* ^ ^ jL»JO^-*UJ\C|U-X^WMİ4^J

• ^ 't o^uy p-*>

: JU; -Oy j o*i (0) J&Jl «£İJI ÂJl^ £*JJ

jlS} .tül J,| <U#iSfl ÂİUJjt S^S^i Jl İ>*ii5l ÂJUJ JP J-L .^ 1A

-Ö^*J' J^-~" JJ Jy <J UÜİ j—U Ui* J^liJt

: J>L*J Aİy j. iilill j>Jl j!J ^ii y-T Jy OJJTJ&I Âbâjl

i!--

Jiji J^(UP^\ yj)^\ JP Sc . JLZJ>£&\j'j£}£

h^tm*

.(jUl j J\ UÜâJ ^ Öİ > w ÜJ-U1 İS>I jî Jl SjUl iw^

: İUî *!jî j* V^' 5>A» J>(.) JjuyJI 5ijx^ O^JU &&

S>U Uy J ^ ^ l^- jp Juj_ . «£g ^1;

cXJ< JP JJJ OUKil ^ j w3>l jjJJ "

J* <J ^ oJ^ \£ 4U, JU J Jil Jjyj İp

oJl Jp U>UJI Ji> ^ ^ ^ c^L.11 u . ^

4 ^ _6AÎ >U,,.u*» ^^

Etî-n

Üüi î^ ^5G JJ ^ , i.uaı îj^,

•II IV ■ ^ **U" °',>~? ^ UjU ^*1» j <1 j_f£,

t$>$..

V-":

- . ..p- .iy ...

| ? u | p - ■fy'MM

wt U^ı jt» j j\auj ^ t* cr «u%

y¹ V* •■"■ ■*' • >Uj* • 4'-> öî • >^>*îo* : _^L

. iifot • > ^ ^ ^ J* ^ ^ oLDl^

îTU üjjı c3y J' ^ ^ ^ ^ '■" °J^ p ^»JJ

->' ûi-^1 ^ 'J^UI 'Ul OiJLÜ C0P c OJCJ, ^

• ^ • jy^CSj^ • : yi

{Jİ_ 1 £: I0SJ (ây^ J' û^i jî ^i) : j^>\

U J*1^' jt lıl JB jjjua _ / »ij^ 1H taj

■^Şİ/->U d⁶ 'Jî JUJÜ-H fj» » U^tsj

• ^ ;y

. . u f . ^ -°>' > OjSÜl c*» 3jt tff>ı ^

S-ı. îî??J ^ İ"t' ^ ^ Jj: îjM' ^

"J^ ■ o»jİ. : 4 V

itûı ^ . • U U J l i ' - ' U i J Î ' U j

jp oûfc jy*L Vâİ» Ö\SJ

> MĞr J u^ J** aıuı j d», pi y 5J-Sn

'^J-^j : jij .-'^l J UJJ «1 ti)JÜ üK" '^İJ

^ üî U ^1' ^ ' • *jU)î: yi MJ-B Jt M JİİJI o>l

■" iL-J' s^t ^1 i J>} ^ . İX%^K>İ -J^5

^ lX1 : J«l j dUl >*• »Ull,

• t ySî j* ı> Jj; Jy (-) i*"*»¹' •■*» Cy->->

■ İJJ ■ ^ : U '

^ br* J..^ni; Jfr .

ys AJ'V t 4Ü5-JI ç* jlfü'Vl "^TJ (J^- £^>1 '-*■* "**3

y üüJI *UI -uy £ 4 J^Sfi *U« JP jjCJl Ü*>IP £Ü_* ÜJİJ

JP^4 ş>^tU c> ÛJ-H 5^->1 J*ai*uJI

VI ^ ^ ' ^ ^ cXJI

.ciUb

Jp Jjo y^ÜL* CJlT İİ] ^_-îUJ' iyili jr~ü> *U -U; âjü-P> <İ^]J

İAJ JlU J) Üjiy* âyjüP *b JU-jj . J-^I' Jl>- J "Sr^ Jİ>. '•^' ^

Jl*" (J IfbUp JJP (J*XJ 5JJ—53 CJl$~ Üt jj53il ^-waJl *U

. LÂÎ

JLÜ t y» U-Uc ,j5v |i Ü] ^əüaJI JÜLİ Jü y» 1^^ iUaJt «-i> öj^j

4 JÜLİ ÂA'M 1,-İP ^üy» t y® Uo*j jl5" lil J-*üdl uii Jü ^y jj5jj

4 yW1 T*^J ^: ^ ols^ £j*j,aiî ^

* 4 j^Jİ<3z^J*İlyİÎ U C/3 lj ^

jlj; 4,îUJl iyÂUJ jvü *U JS' J^au JP UÜ>- üî â-U-lîllj

Jî l* İİJ^CJ jl J^y-ij Ojy~£* C—IIT Ijl <JüJ e-bj ; i * < L J 1 5 * lil

• <JİI 1* «iUi ^y 3~*"1 "^j 4 IAJUJ L*J .Ul «-i*

■ *3» jj.b Uü»~ jU . y*j! 1 âjj-*> <J 4^^/ ^ iü! ^y *UI — (^)

. <»li *iy**îJlj üîly-VI ^Jjy^ câ 4^J> iü] ^y «-UI — (t)

. LÛ ljl5w 4i|i 4 JxM Sjj-* J 4 iüi (>* *UI — (f)

v* ^ ^ <;!i Ua^ u ' ali y^üJi *u JJ u jS3- iiij

• öliyiil aj>- j ^ : JU; <ly J 4^i)> Jüi j

'ül oli LTL. ^î ITyo* Ifli U jlTİ *1^ *U,I OJLA a*, l* j$3- lil Ul

14 4M5 ^: Ji~ 4>> y 4jiru ^ t Lük. v

• 4^JWi> c 4 *Ü^^Uyti^> 4 43-^f^

j ây^y J hjA 4 ^ fJJ\ bj~> <j - ■0)

. J>»!J

4İİ^ ; (JUj A)J» J ı^JJij

i. ilül : l**a>-l : Âî*>Li]l a-k <j ^yüi» jj£j

. »■b'b/l <j çJİA ^ütj t Lf- tjy» ül^^llj

. lüj yüi- jlp-j J^l «JJ^ J ^ ^ ^ <İ ~ (^)

. oyJI ^* t l$iâ>- ■ \JJ c L* tül oLÎI l^jL>-t

. ö-yi* tül C—y> Jb*- (_3 Ul

. Usj Lâjl olp-j jUJ'V' <J 4 'VLÜL- iü! (jj — (T)

^JP (_«*_>]| £* t : L^Jlîj 4 «jy-Vl (JaîVI otil : U®JL>-1

. ^ru ^ı

. lüiV] jy^ı jı>- (j ı*ı

4-JâJ (J ^UliJI ^l*Vfl t*yTİ> jw»l^ yp ,_/üi- 0«JİJ ^1 »Â*J

. (İ (JljJl *>-JJ (JU^t Jy-11 Lg*-*>i'

3i A ^ e/²^" CİW> öjkil l^i oi^- JÜI 4]~U

oy-a»

4 oLy^bjp ^

y- t ^3*^1 ıü>ji] i**>\p -*

>lL* LAÜ* ^4*Ɨ^* C?jJl • A 4 ^y.ii İ**}\P

r^££&

'■ J*- L jîii-ı j*îj\ G.

. S^j£s>Z££s*{£[&i\

4 jV J-^1 ûjT ^ JÎÜ7I Jaiyi İ**>IP

^^ ^^ İst^^^^

■î '.J
jt^JUJ ^Icl DjJ» .'j£ 4 (Ja^jjl jjT'' ç4 jîl^-l '-^*^1 İ**>IP £

. |^^L»J>UJ^ljiVjp 4 J w>lİ

Jf- Jai^l ^waj V <^v*~<âyU Os-I ^JP kJij lj| ijsâj I (JJU7 Â^MP A A

• CAALÜ ı$-u> A _ S y _ ^ y j J J | J ; y£- t ^ V l

605/ **MEALDE KULLANILAN MUSHAF-I ŞERİF'İN TANITIMI**

Bu **mushaf,** Küfeli Tâbiî Âsim b. Behdele Ebi'n-necûd'un[v.i27h.]; Ebu Abdurrahman Abdullah b. Habîb es-Sülemî [v.73], Osman b. Affan, Alî b. Ebu Tâlib, Zeyd b. Sâbit ve Übeyy b. Kâ'b kanalıyla Elazret-i Peygamber *sallâ'llâhu 'aleyhi ve sellem*'den aldığı kıraatin Küfeli Hafs b. Süleyman b. el-Muğîre el-Esedî [v.ıso] rivayetine göre yazılmış ve harekelenmiştir.

Mushaftaki **heceleme,** râşit halife Osman b. Affân *radıya 'llâhu 'anh* 'ın; Basra, Küfe, Suriye ve Mekke'ye gönderdiği mushaflara, Medineliler için hazırlattığı mushafa, kendisi için hazırlattığı özel mushafa ve bunlardan ço-ğaltılan diğer mushaflara dair resm-i 'osmanî (imlâ) âlimlerinin rivayet et-tikleri özelliklerden alınmış ve bunda; iki otoritenin yani Ebu **'Amr** ed-Dânî [v.444] ve Ebu Davud Süleyman b. Necâh'ın [v.496] naklettikleri göz önünde bulundurulmuştur. -Bu iki âlimin anlaşmazlığa düştükleri hususlarda, ikinci birinciye tercih edilmiştir.- Bu mushafın bütün harfleri, yukarıda adı geçen altı Osman mushafı arasındaki nazîrine tıpatıp uymaktadır.

Harekeleme metodu ise hareke âlimlerinin İmam Tenesî'nin [v.899] *et-Tarrâz 'alâ zabtı 'l-Harrâz* adlı eserine göre ortaya koydukları kaidelere dayanmakta olup, Endelüs ve Mağriblilerin alâmetleri değil, Halil b. Ahmed [v.i75] ve izinden giden Doğulu âlimlerin alâmetleri alınmıştır.

Ayetlerinin sayımında; Kûfelilerin, -Ebu Abdurrahman es-Sülemî'nin [v.73] 'Alî b. Ebu Tâlib *radıya 'llâhu 'anh'*'tan rivayetine dayanan- tarîki esas alınmış ve bunda; İmam Şâtıbî'nin [v.791] *Nâzımetu 'z-züher [fî a 'dâdi* âyârî *'s-*swver]'inde ve "âyet sonlan bilgisi (ilm-i fevâsıl)" çerçevesinde tedvin edilmiş diğer eserlerde geçen bilgiler esas alınmıştır.

30 cüz'ün, 60 hizbin ve rubûların nerede başladığı hususunda Allâme es-Safakusî'nin [v.742] *Ğaysü'n-nef* i, İmam Şâtıbî'nin *Nâzımetu'z-züher'i* ve şerhi, Şeyh Muhammed el-Mütevellî'nin [V.i4i8] *Tahlâku'l-beyân'ı* ve

Ebû ‘îd Rıdvan el-MuhalIilâtî’nin [v.i308j *İrşâdü’l-kurrâ ve’l-kâtibîn [ilâ marifeti resmi'l-Kitâbi’l-Mubîn*] adlı eseri esas alınmıştır. / /606

Mushafın sonuna eklenen cedveldeki mekkî - medenî surelerin belirlenmesinde, bazıları hakkında farklı görüşler olsa da, Ebu’l-Kasım Umer b. Muhammed b. Abdülkâfî’nin [v.400~] eseri ile Kıraat ve Tefsir kitapları esas alınmıştır.

Vakfeler ve vakfe alâmetleri, Komisyonun, vakfelerin sınırlarını -önde gelen müfessirlerin ve vakıf - ibtidâ [ayetin neresinde durulup, nereden başlanacağı] âlimlerinin görüşleri doğrultusunda ortaya çıkan mânalara göre- göstermek üzere akdettiği oturumlarda aldığı kararlara dayanmaktadır.

Secdeler ve secde yerleri, Fıkıh ve Hadis kitaplarından alınmıştır; bunların beşinde anlaşmazlık bulunmaktaysa da mushafın dipnotunda bunlara işaret etmedik. Bunlar: Hac suresindeki ikinci secde ile Sâd, Necm, İnşikâk ve ‘Alâk surelerindeki secdelerdir.

Hafs’a göre sektelerin nerelerde yapılacağı, *eş-Şâtıbiyye* [olarak bilinen *Hirzü ’l-emânî]den* ve onu şerh edenlerden alınmıştır. Bunlann nasıl yapılacağı, hoca efendilerin fem-i muhsinlerinden alınarak öğrenilir.

HAREKE ISTILAHLARI

Bir illet harfinin üzerine yuvarlak sıfır (o) konulduğunda bu, o harfin zâit olduğunu, yani geçerken de dururken de okunmayacağını gösterir.

Örneği:

Kendisinden sonra harekeli bir harfin geldiği Elifin üzerine konulan dikey uzun sıfır (•), Elif’in duruşta değil de geçişte zâit olduğunu [okunmayacağını] gösterir.

Örneği: •&££&

Kendisinden sonra harekesiz bir harfin geldiği Elif ise dikkate alınmaz; yok hükmündedir.

Örneği: U

Bu Elifin hükmü, her ne kadar sonrasında harekeli harf bulunan Elif gibi -geçişte düşmek, duruşta okunmak- ise de, bu Elifin üzerine dikey uzun sıfır konulmaz; çünkü “[sonrası harekesiz olan] Elif geçişte okunur mu” diye bir yanlış algıya düşülmesi söz konusu değildir.

Herhangi bir harfin başına noktasız küçük Hâ başı (*) konulması, o harfin harekesiz olduğunu, aynca dil tarafından açıkça vurgulanacak biçimde *izhâr* edilmesi gerektiğini gösterir.

Örneği:

Bir harfin -devamındaki harfe şedde konulduğu hâlde- harekesiz bırakılması, ilk harfin İkinciye tam bir idğâm ile idgâm edilmesi gerektiğini gösterir.

Örneği: • I *f*

ifadesi de hakkındaki iki görüşten şâyan-ı tercih olana göre böyledir. /

Bir harfin -devamındaki harfte şedde olmadığı hâlde- harekesiz bırakılm ilk harfin İkinciye eksik bir idğâm ile idgâm edilmesi gerektiğini gösterir.

Örneği: İL3 . cl'J *&*

Ya da o harfte ihfâ yapılması gerektiğini... Böylece, izhar da edilmemektedir ki, dil onu vurgulayabilsin- idgâm da edilmemektedir ki, devamındaki harfle aynı cinstenmiş gibi okunabilsin.

Örneği:

Tenvinli bir harfin ikinci harekesi yerine veya harekesiz Nun'un üzerin -devamındaki Bâ şeddeli olmadığı hâlde- cezim [sükûn] yerine küçük mim konulması, tenvinin veya Nun'un Mim'e çevrilmesi gerektiğini gösterir.

Örneği:

Çift harekelerin (iki ötre, iki üstün, iki esre) ? ~ - şeklinde birleşik dizilmesi, tenvinin izhâr edileceğini gösterir.

Örneği: ***A\ ■ fögr***

Devamındaki harf şeddeli olduğu hâlde, *7~~* şeklinde peşpeşe gelmesi ise, bu iki harfin eksiksiz biçimde birbirine idgâm edileceğini (idgâm-ı kâmil) gösterir.

Örneği: *.»M*

Devamındaki harf şeddeli olmadığı hâlde peşpeşe gelmesi de, bu iki harfin eksik biçimde birbirine idgâm edileceğini (idgâm-ı nâkıs) gösterir.

Ö™#: *\SvS-6*

Ya da ihfâ edileceğini...

Örneği: *yjC»<s&* • • Ci\î *w*

Yani, iki harekenin birleşik dizilmesi, harfe cezim konulması mesabesinde; peşpeşe gelmesi ise harfin harekesiz bırakılması mesabesindedir.

Küçük harfler, okunması gerektiği hâlde Osman Mushaflannda terk edilmiş harflerin varlığına delalet etmektedir.

Örneği:

Hareke âlimleri bu harfleri kırmızı renkle aslî yazı harfleri kadar büyük olarak kelimelere eklemekte idiyse de bu, matbaa baskılarında son derece zor olmaktadır. Bu sebeple, söz konusu harfler -maksûda delâlet etmek üzere-küçültülıuekle yetinilmiştir.

Şayet metruk harfin, aslî yazımda bir bedeli varsa, kelimenin telaffuzunda bedel olan harfe değil eklenen harfe dayanılmıştır.

Örneği:

Örneği: . §£jbî . ijjî.

Şayet Sîn Sâd’m [üzerine değil] altına konulmuşsa, kelimenin Sâd’lı telâffuzunun daha meşhur olduğu gösterilmiş olmaktadır ki bu da, lafzındadır.

Harfin üzerine (—) [med] alâmetinin konulması, onun aslî medd-i tabiîden daha fazla uzatılması gerektiğini gösterir.

Örneği: jjütL,. c>\z.ijl«ü. • • *uf* •

-Bunların kaç Elif miktarı uzatılacağına dair tafsilat Tecvid ilminde verilmektedir.- / Bu alâmet, -yanlış olarak birçok mushafta kullanıldığı gibi-
benzeri kelimelerde, yazılı vaziyetteki Elif’ten sonra bulunan mahzuf Elifi göstermek için kullanılmaz.

Ortasında rakam bulunan süslü daire; kendi şekliyle, âyetin sona erdiğini; rakamıyla da o âyetin suredeki sırasmı gösterir.

Örneği: *0>£j\j*

Bu işaretin âyetten evvel konulması kesinlikle caiz değildir. Nitekim sure başlarında bulunmamakta; daima âyet sonlarında yer almaktadır.

(40i) alâmeti, cüz ve hiziplerin başını, yanlarını ve çeyreklerini gösterir.

Kelimenin üzerine konulan yatay çizgi, o kelimenin secde etmeyi gerektirdiğini gösterir.

Bir kelimeden sonra (t) alametinin konulması, nerede secde edileceğini gösterir. Örneği:

U^5»İ5—İ âyetinde, Râ'nın altına bilinen şekliyle 'içi boş nokta'nın (0) konulması, fethanın kesraya; Elifin Yâ'ya meylettirileceğim (imâle) gösterir. Hareke ve noktaları koyanlar, bu alameti kırmızı bir daire şeklinde koymaktaydı; fakat matbaa baskılarında son derece zor olduğu için, malum şekle dönüldü. ^ ~ '

Söz konusu noktanın, âyetinde, şeddeli Nun'un hemen öncesindeki Mim'in üzerine konulması ise *işmâmı,* yani -telâffuzda ötreye dair hiçbir iz olmaksızın- dudakların tıpkı ötre okumak istiyormuş gibi ileri götürülmesi gerektiğini gösterir. Böylece, orada mahzufbir hareke bulunduğu ve bunun ötre olduğuna işaret edilmiş olur.

6^* âyetinde, ikinci Elifin üzerine ortası kapalı dairevi nokta (°) konulması, bu Elifin Elif - Hemze arası bir harf gibi telaffuz edilmesi gerektiğini gösterir.

Bazı kelimelerin son harfinin üzerine Sîn konulması, o kelimenin mâba'dine geçerken, o harf üzerinde, nefes almadan hafif bir duruş ile durulması gerektiğini gösterir.

Şâtıbiyye tankından gelen Hafs rivayetinde; İmam Âsım'ın şu dört Üjj kelime üzerinde kesinlikle sekte yaptığı varit olmuştur:

* Kehf suresindeki kelimesinin Elifinde;
* Yasin suresindeki kelimesinin Elifinde;
— * Kıyame suresindeki *İr** kelimesinin Nun'unda;
" * Mutafifîfîn suresindeki kelimesinin Lâm'ında. *J*, ,

Hâkka suresindeki terkibinin Hâ'sında her ikisi de caiz olan iki okuyuş nakledilmiştir: 1) Sekte yaparak Hâ'yı izhar etmek; 2) Hâ'yı deva-
609/ mındaki ^İU'nin Hâ'sına idgam etmek. /

Bununla birlikte, burası sekteli izhar okuyuşuna göre harekelenmiştir; çünkü bu daha şâyan-ı tercihtir. Bu, Hâ'nın izhar edilmesini sağlamak için

ilk Hâ’nın üzerine cezim konulup, ikinci Hâ’nm şedde alâmetinden soyutlanmasıyla ve -nefes almadan hafif bir duruş ile durulması gerektiğini göstermek için- terkibinin Hâ’sının üzerine Sîn konulmasıyla gerçekleştirilmiştir. Çünkü geçişte, izhar ancak sekte yapılarak gerçekleştirilebilir.

Müfred gâib zamirinin -şayet ötreliyse- Hâ’sından sonra küçük bir Vav eklenmesi, bu Hâ’nm geçişte telâffuz edilen (lâfzı) bir Vav’la irtibatını gösterir. Yine, söz konusu zamir Hâ’smdan sonra -şayet esreliyse- arkaya konulmuş küçük bir Yâ eklenmesi, bu Hâ’nın geçişte telâffuz edilen bir Yâ ile irtibatını gösterir. Her iki şekliyle bu irtibat, şayet sonrasında Hemze yoksa, medd-i tabiî kabilinden olmakta ve zamir iki hareke kadar uzatılmaktadır.

Örneği:

Sonrasında Hemze olması durumunda ise medd-i munfasıl kabilinden olmakta; üzerine med alâmeti konulmakta ve 4 veya 5 hareke kadar uzatılmaktadır. , , *.

Örneği: ^ ^ 4 ^

İmam Âsim kıraatinin Hafs rivayetinde zamirle ilgili kaide şudur: Hafs, şayet ötreliyse bütün müfred gâib zamirlerini lâfzî bir Vav’la; esreli olduğunda ise lâfzî bir Yâ ile uzatmaktadır; yalnız, Hâ’nm öncesi ve sonrası harekeli olmak şartıyla... Fakat bunun da istisnaları vardır:

Zümer suresindeki *4.^0.^* lâfzının Hâ’sı. Hafs bunu, uzatmadan salt ötre ile okumaktadır. ^ „

A’raf ve Şu’arâ surelerindeki lâfzının Hâ’sı; Hafs bunları cezimli okumaktadır. ^

Nemi suresindeki \ ' *T* lâfzınm Hâ’sı; Hafs bunu da cezimli okumaktadır.

Söz konusu zamir Hâ’sının öncesi harekesiz olup sonrası harekeli olduğunda, Hafs; -Furkan suresindeki âyetindeki 4***^ lâfzı dışında- bu Hâ’lan uzatmamaktadır. Bu Hâ’nın sonrası harekesiz olduğunda ise, -öncesi harekesiz de olsa harekeli de olsa- iki harekesiz harf yan yana gelmesin diye, Hâ uzatılmamaktadır.

Örneği: /610

DİKKAT EDİLECEK BAZI HUSUSLAR (TENBİHAT)

1) Rum suresinin aşağıdaki âyetinde ^ ^ kelimesi iki yerde mecrur (iki esreli), bir yerde mansup (iki üstünlü) gelmiştir:

İmdi; bu üç yerde Hafs için iki okuyuş söz konusudur: a) Dâd'ı *[daf* şeklinde] fethalı okumak, b) *[du* /şeklinde] ötreli okumak. Her iki okuyuşla da okunmuştur; okunabilir; ancak telaffuzda fethanın öncelik hakkı vardır.

2) Nemi suresindeki lafzı üzerinde durulduğu takdirde, Hafs için iki okuyuş söz konusudur: a) Yâ'ya hareke vermeden *[âtânî* şeklinde] Yâ üzerinde durmak, b) Yâ'yı hazfederek *[âtân* şeklinde] Nun'da durmak.

Geçişte ise Yâ harekeli olarak okunur.

3) İnsan suresindeki ^ ^ lâfzında da iki okuyuş mevcuttur, a) Sondaki Elif'i *[selâsilâ* şeklinde] isbâtla okumak, b) Elif'i hazfederek, harekesiz Lâm üzerinde *[selâsil* şeklinde] durmak.

Geçişte ise Elif hazfedilir.

Hafs'ın Âsım'dan rivayetle okuduğunu belirttiğimiz işbu okuyuşları İmam Şâtıbî, *Hirzü 'l-emânî ve vechu 't-tehânî* adlı manzum eserinde zikretmektedir.

Böyle... Tariklerin anlaşmazlığa düştükleri yerler ise mezkur şiirdeki tarike uygun biçimde harekelenmiştir.

DURAK (SECAVEND) ALÂMETLERİ

(O Mutlaka durulması gerektiğini gösterir.

Örneği. ~~v^*1~~

(y> Durmanın caiz olmadığını gösterir.

611/ Örneği: oyjf /

(C) Durmanın caiz olduğunu gösterir; orada durulabilir de geçilebilir de.

Örneği:

(^) Durmanın caiz, geçmenin evlâ olduğunu gösterir.

Örneği:

(£) Durmanın caiz olduğunu gösterir ve burada durmak evlâdır.

Örneği:

.•.) Bu üç nokta mu'ânaka vakfelerine işaret eder. [Birkaç kelime arayla iki kez tekrarlanan bu 'üç noktalar'dan] birinde durulduğunda diğerinde durulursa, mana bozulur.

Örneği:

DİPNOTLAR'

1. Esmâ-i hüsnâ arasında 'rahmân'ın özel bir yeri vardır. Rahmân; "bütün hayırların, güzellik ve kemâllerin ezelî-ebedî kaynağı" demektir. Kur'ân'da, zaman zaman tıpkı 'Allah' lâfzı gibi Yüce Allah'ın özel adı olarak kullanılmaktadır. Buna karşılık, 'rahim' merhametli demektir. Allah'tan başka varlıklara da 'rahim' denebilir. Bu iki kelime bir arada kullanıldığında, 'rahmetin mutlak sahibi, bilfiil merhamet eden' anlamına gelmektedir.
2. 29 sûrenin başında geçen bu harflere hurûf-i mukatta'a denir. Başta Yahudiler olmak üzere, harflerin esrarına inanan meraklı gruplar tarafından bu harflere de çeşitli anlamlar yüklenmiştir. Oysa bunların asıl işlevi, Kur'ân'ın i'câzı çerçevesindedir: Bu harflere yer vermekle Yüce Allah, Kur'ân'ın ilahi vahye dayandığını bir türlü kabullenemeyen Araplara bir nevi şöyle demiş olmaktadır: "Bu harflerden oluşan Kur'ân-ı Kerim'in arkadaşınız tarafından uydurulduğunu iddia ediyorsanız, buyurun, siz de aynı harflerle ona bir nazire yazın/söyleyin. Aranızda söz üstadlan var; dilinizin temeli bu harfler; bunlardan oluşan kelime ve cümlelerle konuşup yazıyorsunuz." Bu harflerin geçtiği sûre girişlerinde, sürekli Kur'ân'dan bahsedilmesi de bu yorumu destekler.
3. Kitâbm kökü olan ketb; "bir deri parçasını bir başka deri parçasına dikerek tutturmak" demektir. Kitâb ise "harfleri çeşitli biçimlerde birleştirmekten oluşan yazı ve yazı yazılan yapraklar" demektir. Kitap denince, akla "basılmış ve bir araya getirilmiş ciltli-ciltsiz kâğıt yaprakları bütünü" gelir. Ancak, Kur'ân kelime hâzinesinde, her tür yazılı metinden kitâb diye bahsedilir. Birkaç cümlelik kısa bir mektuptan (Nemi: 29), birkaç sahîfeden tutun da hayatımızın en ince ayrıntısına kadar kaydedildiği amel defteri ve yaş-kuru her şeyin yer aldığı Levh-i Mahfuz'a varıncaya kadar tüm yazılı metinler kitâbdır. Bazı sûrelerin girişinde, "şimdi okunacaklar, kitâbm ayetleridir" gibi bir girişten sonra söz konusu ayetlerin, sayılan özellikleri taşıyanlar için kılavuz, rahmet vs. olduğu belirtilir [Bakara (1-5), Nemi (1-6), Lokman (1-5; Bakara sûresinin girişine çok benzer), Secde (1-3) ve Câsiye (1-6). HâMîm'lerin yanı sıra, A'râf, Hûd, Hicr, Ra'd ve TâHâ sûre girişlerini de bu kapsama dahil edebiliriz]. Sûre girişlerinde yer alan kitâblara Kur'ân, sûre anlamını da yüklemektedir. *

* Bu not ve açıklamalar, çevirenin çeşitli çalışmalarından uyarlanmıştır. Bu açıklamaların kaynaklan için özellikle *Kur 'ân-ı Kerim Açısından İman-Amel İlişkisi* (İstanbul: Ensar, 2005) ve *Kur 'ân Kılavuzu Mutlak Gerçeğin Sesi* (İstanbul: Ensar, 2011) adlı eserlere bakılabilir.

4. Müttakî: gerek dünyevî gerekse uhrevî açıdan korkuya yol açacak şeylerden, yani, dînin özüne aykırı her tür inanç ve düşünceden, tutum ve davranıştan kaçman, âhiret azâbına karşı ayağını denk alan, dikkatli hareket eden, kısaca: sürekli Allah bilinciyle hareket eden kimsedir.
5. Sözlükte *iman;* "güven ve emniyet hissi ile dolu bir tasdik"tir; -kökeni olan- *emn*-deki "kendini korku ve tasadan yana garantide hissetme" fikri, kelimenin dindışı kullanımında çok daha belirgindir. Istılahta ise Yüce Allah katından getirdiği her hususta Peygamberi tasdik etmektir; kişiye mümin muâmelesinin yapılabilmesi için de bu tasdiki ikrar etmesi gerekir. Ebü'l-Baka'nın isabetle kaydettiği üzere, şer'î teblîğât sadece haber veriliyorsa, iman, bu haberi doğru kabul etmekten (tasdik) ibaret olur; ancak bir şeyin emredilmesi ya da yasaklanması söz konusu ise iman, -mezkûr tasdike ilâveten- kişinin emir ve yasağa içdünyasında tam olarak boyun eğmesidir (inkıyâd)
6. *Salât* kelimesinde Yüce Allah'a yalvarıp yakarma, O'nun büyüklüğünü haykırma ve bu azamet karşısında eğilip yerlere kapanma, O'nu her tür noksan sıfattan tenzih etme, O'na hamdüsenâda bulunma vb. anlamlar mündemiçtir. Ancak namazın, ilke olarak cemaatle kılınması, namazda Kur'ân okunarak bir tür eğitim-öğretim yapılması, siyasî, askerî her tür ulusal ve uluslar arası sorunun konuşulup hükme bağlanması, inancı olumsuz etkileyen zihnî sorunların namaz aralarındaki sohbetlerde bertaraf edilmesi, aynı imana sahip kimselerin birbirlerinin farkında olması, birbirlerinin hâli ile hallenip birbirlerinin her tür sorunu ile ilgilenmesi gibi işlevleri de vardır.
7. Ayet Âhirete sadece iman edenlerden değil, sarsılmaz bir inançla iman edenlerden bahsetmektedir. Çünkü *yûkınûn* fiilinin kökü olan *yakın* "herhangi bir zihnî sorun karşısında yıkılmayacak kesin bir inanç"tır. Ancak yakîn yine de ilim değil, kanaat ifade eder. Çünkü *'Um* lâfzı, "gerçeğe birebir uygun objektif bir bilgi" demek iken, yakîn, "gerçeğe birebir uygunluk iddiasındaki sübjektif bilgi"dir. Nitekim ilim gibi objektif bir kesinlik ifade etmediği, ayrıca muhakeme, tefekkür ve istidlâle dayalı olduğu için Allah'a yakîn isnad edilmez.
8. Kur'ân'ın, karşıtlarını tanımladığı temel kavram olan *küfrde,* hem nankörlük (özellikle, 'Rabbe küfr' söz konusu ise ve birtakım nimetler tâdat edildikten sonra kullanılıyorsa) hem de inkâr anlamı mevcuttur. Nankörlük, küfrün temel unsuru olup *küfrdeki* nankörlük, zamanla yerini tekzîb ve inkâra bırakmış; önceleri şükrün zıttı olan küfr, zamanla imanın zıttı hâline gelmiş; Kur'ân karşıtlarının tutumları, hep bu kökten gelen kelimelerle ifade edilmiştir. Küfür kelimesinde; bile bile reddetme (cahd) ve yalanlamaya (tekzîb) ek olarak, benimsememe, beğenmeme, tuğyân, 'utüvv, istikbâr vb. tutumlar da mevcuttur. Yani, nasıl ki iman -tasdike ek olarak- iman edilen kişiye mutabakat ve teslimiyeti ifade ediyorsa, küfür de tekzîbden öte bir olumsuzluk ifade eder; iman için tasdik yeterli olmadığı gibi, küfr için de tekzîb mutlaka gerekli değildir: Peygamberi küçümsemek, ona muhalefet etmek özünde tekzîb olmasa da kişiyi kâfir yapmaya yeter.

9. Yüce Allah’ın kullarını saptırması ile ilgili ayetler, Râgıb’ın dediği gibi, şu iki şekilde yorumlanabilir: (i) Bunun temel sebebi, kişinin kendi sapmasıdır; yani kişi kendisi dalâlete düşer ve Allah, dünyada onun dalâlete düşmesine hükmeder, Âhirette de cennete giden yoldan çevirip ateşe atar, (ii) Allah kişiyi öyle bir karakterde yaratır ki övgüye ya da yergiye lâyık bir yol tutturduğu zaman, o yola ısınıp onu güzel görmeye başlar ve artık ondan hiç ayrılmaz, kendisini bu yoldan uzaklaştırmak nerede ise imkânsızlaşır. Öyle ki, artık bu onun adeta tabiatı hâline gelmiştir. Râgıb, kalplerin mühürlenmesi/çevrilmesi ile ilgili ayetleri de bu doğrultuda anlamak gerektiğini belirterek Allah’ın kulunu, -bildiğimiz anlamda- saptırdığım ancak cahillerin düşünebileceğini ihsas eder. Dikkat edilirse, 2. şık 1. şıkkın açıklaması mahiyetindedir: Yani, aslında kul sapmaktadır, ama bu, onu kuşatan genel şartlardan ve cibilliyet ve tabiatına yerleştirilmiş birtakım kuvvelerden ileri geldiği, bu kuvveleri veren de Yüce Allah olduğu için, kişinin kendi sapması Allah’ın saptırması olarak ifade edilmiştir. Râgıb’a göre, Allah’ın hidayet etmeyeceğine ilişkin bütün ayetler Allah’ın bunlardan tevfîkini esirgeyeceği anlamına gelir.
10. Gerek din ile gerekse kutsal ilke ve şahıslarla alay etmek, ekonomik, siyasî ve kültürel gücü elinde tutanların genel tavrıdır. Bu tabakanın, gerek mesaja gerekse mesaj sahibine karşı takındıkları temel tutum önce önemsememe, küçümseme ve akıldışı bulma şeklinde ortaya çıkar. Böylece, idare ettikleri kitleleri mesajın öngördüğü gaybî hususların akıldan uzak, değersiz ve önemsiz şeyler olduğuna inandırmak isterler. Bunların iğvâsıyla çevredekiler de aynı alaycı tavn benimsedikleri için, Kur’ân söz konusu tavrı elit tabakanın değil, kâfirlerin genel tutumu olarak yansıtır. İnkârcı nankörlerle onların anladığı dilden mücadele etmeyi ilke edinen Kur’ân, bu alaycı kâfirler dünyevî ya da uhrevî bir azaba çarptırılırken müminlerin de onlarla alay edeceklerini, yani dalga geçtikleri insanlann durumuna düşeceklerini hatırlatarak akıllarını başlarına almalarını ister.
11. Dinî kullanımda “isyanda haddi aşmak” anlamına gelen *tuğyâmn* sözlük anlamı taşkınlıktır; zira bir şeyin (meselâ suyun) taşması bu masdarla ifade edilir. Bununla birlikte, tuğyân, yerine göre azmak fiili ile de karşılanabilir. Kur’ân tâğût lafzıyla, kendisinde bir güç ve kutsallık vehmedilen somut veya soyut Allah dışı varlık ve otoriteleri kasteder. Dinî gerçekler karşısında düşülen büyüklük kompleksinin temeli kendini ihtiyaçsız hissetmek (istiğnâ) ise sonucu da tuğyândır. Tuğyân ile istiğnâ arasında bir sebep-müsebbep bağlantısı vardır, çünkü insan, kendini müstağni gördüğü için taşkınlık etmektedir.
12. *Hidâyet* ve *dalâlet* zikredildiğinde ilk akla gelen, inanç boyutu olmakla birlikte, bu iki kavram sadece iman ve küfrü değil, kişinin inanç, hareket ve eylemlerini toptan ifade eder. Nitekim “hidayet üzere olmak/doğru yolda gitmek” tabiri, Allah’ın bir mükelleften talep ettiği: tasdik, itaat, güzel ahlâk gibi şeyleri yerine getirme durumu, yani, kolektif bir tavır ve tutum için kullanılır. Tıpkı “dalâlet üzere olma” tabirinin, tekzip, mâsiyet ve kötü ahlâkı toptan ifade edecek şekilde kullanılması gibi...

13. Kur’ân’da geçen *sûre* lafızları bildiğimiz şu başı sonu belli sûreler değildir. Önceleri, tek celsede inen pasajlara sûre deniyordu. Bunlardan kimi, hâlâ tek sûredir (kısa sûreler); kimi ise benzer konular ihtiva eden yeni vahiylerin eklenmesi sonucu hacmen artmış, ayet sayısı fazlalaşmış pasajlar bütünüdür. Sözgelimi, müşriklerden on tane uydurma sûre getirmeleri istendiğinde, bugünkü sûrelerden 10 tanesi değil, ayrı zamanlarda inen on pasaj kastedilmiştir. Nûr sûresinin başındaki *sûretün* kelimesi de elimizdeki altmışdört ayetlik sûreyi değil, ifk hadisesi ile ilgili indirilen pasajı kast etmektedir. Çünkü bu altmışdört ayetin bir kerede indirildiğini gösteren bir rivâyet yoktur.

14. *İ'câzı* konu alan diğer ayetler “Allah’ın karşısında yardıma çağırabileceğiniz bütün varlıkları da çağırın!” ifadesi ile birlikte düşünülürse, Kur’ân’ın sadece Araplara değil, akıl taşıyan bütün varlıklara; Arapça konuşsun konuşmasın bütün insanlara ve -Arapça konuştuğu iddia edilemeyecek- cinlere meydan okumakta olduğu görülecektir. Bundan da, Kur’ân’ın lâfzından ziyâde, bu lâfza esas teşkîl eden içeriğin önemli olduğu sonucu çıkar. Kur’ân; evet yüksek bir âhenk ve müzikaliteye sahip edebî bir şaheserdir; ancak o, daha ziyade, bir ahlâkî değer ve hükümler yumağıdır. Kur’ân’m insanlardan istediği, İlahî mâna ve muhtevayı Arapça veya Arapça dışı bir dille getirmeleridir. Yoksa en fasih Arapların bile benzerini getiremeyeceği bir şeyin Arap olmayan diğer insanlardan istenmesi yersiz olacaktır.

15. Sözlükte *salâh,* “yarayışlı, lâyık ve elverişli olmak” anlamına gelir. Kelime, Kur’ân’da bazan *seyyie*nin karşılığı olarak fakat daha ziyade *fesâd* ve *ifsâdm* karşılığı olarak kullanılır. Kur’ân amel-i salihin kapsamını belirlemiyorsa da, aşağıdaki fiilleri salâh kapsamında değerlendirir: Söz-davranış uygunluğu, Allah’a ve Resul’e itaat, ihsân, yardımlaşma, tevazu, tevekkül, takvâ, kişiyi erdemli kılan ameller, amelde istikâmet sahibi ve sâbitkadem olmak, hayırda yarışmak ve güleryüzlülük. Amel-i salih ile iman çok güçlü bir şekilde birbirine bağlıdır. Ancak amel-i salihin bulunduğu her yerde imanın da bulunacağım söylemek ve bunları birbiri ile tarif etmek gerçeği yansıtmaz. Çünkü amel-i salih iman şartına bağlanmış ise de imansız bir amel-i salih de bulunabilir; çünkü şart ile şart koşulduğu şey (maşrût) aynı olamaz. Tabiî, imansız bir amel-i salihin kişiyi İlâhî rızâya eriştirip eriştiremeyeceği ayn konudur. Gerçi Mâtürîdî de amel-i salihin kalbî ameller olabileceğini belirterek “iman edip amel-i salih işleyenler” ifadesini, münafıkların tam zıttı bir tutumla, yani tüm benliğiyle iman edenler olarak anlar, fakat Kur’ân, iki kavramı birbirinden boşuna ayırmış olmamalıdır. Ayrıca bu düşünce Kur’ân’ın imanlı herkesin salih olduğunu, bunun tam aksi olarak da, imansız hiçbir kimsenin salih amel yapamayacağını kabul ettiği anlamına gelir. Oysa salih amel denince, sadece dinî ritüeller değil, insanın faydasına olan, dünya-âhiret mutluluğuna vesîle olacak bütün çalışmalar, eylem, aksiyon, icad-keşif ve davranışlar anlaşılır.

16. Kasıt, yorulma, değişim ve süre fikirlerini barındıran *amel;* niyet ve iradeye bağlı olarak yapılan bilinçli bir aksiyon; “değiştirme ve dönüştürme maksadına mâtuf sürekli bir çaba”dır. Bir hareket veya davranış, herhangi bir maksada yönelik değilse,

ona amel denmez; bu yönü ile *fi '*/den özeldir. Çünkü fiil, hayvanlar, hatta cansız varlıklar için de kullanılırken, amelin bunlar için kullanıldığına nâdiren rastlanır. Kur'ân Yüce Allah'ın herhangi bir eyleminden amel olarak söz etmez; bunun yerine *fi'l, ca* 7, *sun '* gibi lafızları tercih eder. A-m-1- kökü Allah'la ilgili olarak sadece bir yerde, o da, doğrudan Allah'a değil "ellerimiz"e isnâd edilerek kullanılmıştır (YâSîn: 71). Bunun sebebi ameldeki "etraflıca düşünme, süre ve yorgunluk" anlamlarının Allah açısından düşünülemeyecek olmasıdır.

17. *Teşâbüh* kelimesinin masdan olan şibh ve şebeh hakikat anlamı itibarı ile; renk, tad, adalet ve zulüm gibi soyut bir keyfiyet açısından denklik/mümâselet ifade ederler. Şüphe ise aralarındaki somut ya da soyut bir benzerlikten dolayı, iki şeyden birini diğerinden ayıramamak demektir. Ayetin *ve utû bihî müteşâbihen* kısmında geçen müteşâbih, güzellik ve kaliteleri itibarı ile biribirine benzeyen nimetler; suretâ birbirlerine benzedikleri hâlde, tadları farklı nimetler demektir Görüntüleri aynı olan iki şeyin farklı bir tadda olması şüphesiz daha ilginç ve etkileyici olacaktır
18. Sözlükte *fisk.* hurmanın kabuğunu yarıp çıkması anlamında kullanılır. Istılahta ise dinin koyduğu sınırları çiğnemek demektir. Ancak, küçük günahları irtikâb edenler de dinin sınırlarını çiğnemiş olsalar bile, bunlar, fıskufucûrla tavsif edilmez. Zira bir su bendini önemsiz miktarda delen birine bendi yarma (fücûr) fiili izafe edilmediği gibi, fisk da ancak sürekli ve büyük orandaki sınır ihlâlleri için kullanılır. Bu ihlâl ise günahın büyüklüğünden küçüklüğünden ziyade, sürekli işleme ve Allah'a karşı gelmekten korkmama suretiyle tezâhür eder. Böylece fisk: "İkide bir yuvasının dışına çıkan farelere *fâsika* ya da *Juveysika* denmesi" ile de bağlantılı olarak dinin özellikle toplumsal kurallarım önemsememeyi, bunları ikide bir işleyerek alışkanlık hâline getirmeyi ve işlemekten çekinmemeyi ifade etmiş olacaktır. Fisk kavramı; mâsiyet, ifsâd, isâe, fücûr, zulüm, dalâlet, hevâya kulluk kapsamındaki amelleri bir bütün olarak ifade eder ki bu yönüyle, imanın değil teslîmiyyetin zıttıdır. Nitekim Kur'ân; kâfirleri, münâfıkları -hatta bir ayette (Hucurât: 6) bir Sahabîyi bile- fâsıklıkla suçlamıştır.
19. Tiirkçede, peygamber kusuru bağlamında kullanılan *zelle;* sözlükte "ayakların kasıtsız olarak salıverilmesi" anlamındadır. Kur'ân, kasıtsız işlenen günahları ayak kaymasına benzeterek bu fiili kullanır (Bakara: 36; 209). *Ezelle* ayağını kaydırdı; *istezelle* ise ayağını kaydıracak noktaları aradı demektir. Kur'ân her iki kalıbı da Şeytan'a izafe eder; ancak asıl kasdettiği ikinci anlamdır. Zira Şeytanın insanın ayağını kaydırma gücü bulunmamaktadır; buna yeltenir, ama girişiminde başarılı olması ayağını kaydırmak istediği kişinin bileceği iştir.
20. Yüce Allah kendisini unutanları nasıl 'unutmakta' ise kendisine yönelenlere de yönelmektedir. *Tevvâb* ism-i şerifi göz önünde bulundurulursa, bu yöneliş O'nun daimî surette yaptığı bir şeydir. Ancak kulun Allah'a yönelmesi *ilâ* harfiyle anlatılırken, Allah'ın kula yönelmesi, yüceliğine yaraşsın diye *'alâ* ile anlatılır (Tevbe: 15, 27, 102, 106, 117, 118; Ahzâb: 73). Allah'a yönelmenin tek bir şartı vardır; o da ölümün

gelip çattığı kesinleşmeden önce yapılmasıdır (Nisa: 17-18; En'âm: 158); yani bu yönelişin insana bir fayda sağlaması esastır.

21. 'İyi'lik, dindarlık ve ahlâk güzelliği olarak özetlenebilecek *birr,* insanı Allah'a yaklaştıran bütün hayırlı davranış ve hareketleri kapsayan bir kavramdır. Birr; kök anlamı itibarı ile: "Denizin zıttı (kara) mânasındaki *berrden* geldiği için, kapsamlılık ve genişlik anlamı ifade etmektedir. Bu bakımdan, kulların ö/rrinden bahsedilirken kullanıldığı takdirde, kulun Allah'a her konuda itaat ettiğini ifade eden kelime, Allah'ın 6/mni anlattığında (Tür: 28), O'nun şefkatini ve kuluna sınırsız sevap verişini ifade eder. Birr "Allah bilinci/takvâ" ile güçlü bir bağa sahiptir. Çünkü iman gibi takva da hayatın odağında yer almaktadır. Vahyin iniş ortamında büyük bir ahlâkî-sosyal değeri bulunduğu anlaşılan birrin yani kişinin Allah katındaki 'iyi'liğinin mahiyeti Kur'ân'da açıkça bildirilerek mevcut yargılar değiştirilmeye çalışılır.

22. Sabır; "zor zamanda kendine hakim olabilmek ve nefsi, arzu ve ihtiraslarından uzak tutabilmek'' anlamında olup rızâ, teslimiyet, tevekkül ve kanaat gibi kavramlan da içerir. Kur'ân sabır üzerinde önemle durur. Zira sabır, gerek iman ederken gerekse imanın itikadı, hissi, ahlâkî, İktisadî gereklerini ifa ederken karşılaşılabilecek her türlü meşakkate direnmenin adı olup muhtemelen bu özelliği sebebiyle "imanın yarısı" olarak gösterilmiştir. Sabra kişiyi hüsrandan kurtaran temel özellikler arasında yer verildiği gibi (Asr sûresi), sabredenlere Allah'ın beraber olduğu ve sevdiği cennetlikler arasında da yer verilir. Çünkü cehenneme gitmek için, arzu ve heveslerin tatmin edilmesi yeterli iken, cennete ancak büyük zorluklara katlanılarak gidilebilmektedir.

23 Fussilet: 39 vb. ayetlerdeki kullanılışına dikkat edilirse, *huşû'u*n anlamı daha da belirginleşir: Ayette, yağmurdan önce hareketsiz bir şekilde öylece duran yeryüzünün, yağmur sayesinde nasıl kıpırdayıp kabardığı anlatılır. Huşû' lâfzınm karşısında kıpırdama ve kabarma fiillerinin kullanıldığına dikkat edilirse, huşû'un bu iki kavramın anlattığı durumun tam tersini, yani sükûnet ve vakan ifade ettiği ortaya çıkar. Dinî prensiplere ve vahyin tebliğcisine karşı kabarma tavnnı kâfirlerin temel vasfı olarak yansıtan Kur'ân'a göre müminlerin temel vasıflarından biri huşû olduğu gibi, Kur'ân'a iman edebilen kitap sahiplerinin temel vasfı da alçak gönüllü huşû sahibi kimseler olmalarıdır.

24. Sanmak, tahmin etmek ve kanaat beslemek anlamı ile, kesin bilgi ve yakîn ifade etmeyen durumlarda, iki kanaatten biri ağır bastığında kullanılan *zarın* "bir mânanın zihinde kuvvet bulması ve muhtemel iki taraftan birinin ağır basması" olarak tanımlanır; esasen bir emareye dayalı olarak ortaya çıkan kanaat demek olup, emare güçlendiği zaman, kişiyi bilgi seviyesine çıkarır; zayıfladığı zaman da vehim derecesini aşmaz. Zannın bu özelliğine, "zan; şekk ve yakîn olarak ikiye ayrılır" diyerek temas eden İbn Manzur, zandaki yakînin ilimdekinden aşağı seviyede bir yakîn olduğunu belirtirken şöyle der: Ancak bu yakîn, bizzat görmeye dayalı bir yakîn olmayıp, -çünkü böyle bir yakîn için, sadece *'alime* fiili kullanılır- derin düşünceye bağlı bir yakîndir. Çünkü zan lâfzı, birbiriyle çelişik iki hu-

sustan birinin gerçeğe mutabık olduğuna hükmetmek anlamında olmakla birlikte, hükmedilmeyen ikinci çelişik hususun gerçeğe mutabık olma ihtimali tam olarak bertaraf edilememektedir. İki muhtemel taraftan birinin diğerine ağır bastığı durumlarda kullanılan *zan* ile *şek* arasındaki fark; şekkin, iki tarafın dengede olduğu durumlar için kullanılmasına mukabil, zanda öyle veya böyle bir tercihin söz konusu olmasıdır. Gaybî hususlara iman bağlamında kullanılan zan kesin bir inanç ifade etmediği gibi, bilgi de ifade etmez. Nitekim Beyzâvî Bakara: 46'yı -zannın 'beklenti' anlamına öncelik vererek-: "Allah'a kavuşmayı umarlar (tevakku')" şeklinde tefsir etmiş; sonra da -İbn Mes'ûd mushafmdaki "Allah'a kavuşacaklarını kesin olarak bilirler ('ilm)" şeklindeki tefsiri kıraate dayanmak suretiyle- zannın yakînen inanma anlamına gelebileceğini belirtmiştir. Elmalılı da, ayetteki zannı yakîn ile tevil etmektense, huşû'un sözlük mânasına hami edilmesini ayetin akışına daha uygun bulur. Çünkü huşû iman ve ikân ile olabileceği gibi, zann-ı gâliple de olabilir. Zira yarın gelmesi zann-ı galip ile zannedilen bir hayır veya şerre karşı akıl sahibi biri lâkayt davranamaz.

25. Bu deyim; "nefsi -yani kötü benliği- öldürme" ve "kendini öldürme yani intihar" anlamlarında tefsir edilmiştir. Oysa Hz. Musa'nın sebatkâr mü'minlerinin itaatsizlik edenlerle savaşmalarını konu almaktadır. Nisa: 66 da bunu desteklemektedir. (Ayrıca bkz. Ahd-i Atik, Çıkış, XXXII, 27, 28 ("Ve Levioğullan Musa'nın dediği gibi yaptılar ve o gün kavmdan üçbin adam kadar düştü.")
26. Kimin tarafından vurulduğu bilinmeyen öldürülmüş bir adam bulunursa, din adamları ve o şehrin ihtiyarları, sürülüp ekilmemiş bir vadide ineğin boynunu kıracaklar ve şehrin bütün ihtiyarları ile öldürülmüş adama en yakın olanlar boynu kırılmış olan ineğin üzerinde ellerini yıkayacaklar ve: "Ellerimiz bu kanı dökmedi ve gözlerimiz onu görmedi" diye and verecekler (Ahd-i Atik, Tesniye, XXI, 1-9'dan özetle).
27. 'Tevrat'ı ısrarla tasdik eden Kur'ân, kitabın ya da kelimelerin *tahrif* edildiğinden bahseder. Ancak bunun "bir ayetin yok edilmesi", "başka bir cümle ile değiştirilmesi" şeklinde olması gerekmez; tahrif, bazı hahamların Tevrat'tan ayetler okurken ağızlarını eğip bükerek kendi cümlelerini de oraya katması (Âl-i İmrân: 78) ya da esas kısımları bilerek atlaması şeklinde de olabilir. Yani Kur'ân, Yahudilerin bilerek-isteyerek Tevrat'ı değiştirdiklerini, ortaya peygamberlerinin getirdiğinden başka bir metin çıkardıklarını iddia ediyor değildir. Kur'ân'ın -tahrif bağlamında- asıl eleştirdiği, mevcut yazılı metne uygun davranılmaması, onun görmezden gelinmesidir. Kur'ân'a göre, Yahudilerin elindeki metinde Allah'ın hükmü mevcuttur (Mâide: 43, 44); eksik olan, uygulama iradesidir (Bakara: 41). Hatta Kur'ân'a göre, din mensuplan arasındaki farklılıkların ortadan kaldırılması mümkün değildir; bu anlaşmazlık -Allah'ın merhamet ederek hidayet ettiği kimseler hariç- ilelebet devam edecektir (Hud: 118-119). O hâlde farklı din mensuplannın üzerine düşen "hayırda yarışmak"tır (Mâide: 48). Kur'ân açısından önemli olan, lâltigüzafla uğraşmayıp elindeki yazılı belgeye uygun hareket etmek, iman ettiği metne göre yaşamaktır.

28, Kur'ân *zam/* genelde *ilmin* karşıtı olarak ve olumsuz mânada kullanır ve zannın gerçeği ifade etmeyeceğini belirtir. Bu, kâfirlerin iman ilkeleri ile ilgili kanaatlerini zikreden ayetlerde çok belirgindir ve bu ayetlerde tahmin, vehim ve yanlış kanaat anlamındadır.

29. İşlemek -ya da yapmak- olarak çevirdiğimiz *kesb,* sözlükte kazanmak anlamında olup *kesbü 'l-mâl* örneğinde olduğu gibi; insanın, bir çıkar ve haz elde edeceği şeyi araması demektir. Kişinin çıkar sağlayacağını sandığı, fakat daha sonra bir zararla karşılaştığı şeyler için de kullanılır. Kur'ân; sahibine faydalı-zararlı tüm davranış ve eylemlerle ilgili olarak *kesbi* kullanır. Ancak Kur'ân bu kullanışı ile dince kötü görülen böylesi amelleri, iyi bir şey yaptıkları kanaatiyle işlediklerini göstermek istemektedir. Örneği: Rûm: 41'de kâinattaki *fesâchn* insanların kendi feshettikleri şeyler yüzünden ortaya çıktığına dikkat çekilmektedir. Oysa insanlar bu fesâdı mucip şeylerin kendilerine faydalı olacağını sanıyorlardı. Nitekim kötü bir amel olan hırsızlıkla ilgili olarak *kesb* fiili kullanılmakla çalma eyleminin, çıkar sağlamak amacı ile yapıldığına dikkat çekilmiş olmaktadır.

30. İman ile amel etkileşim hâlindedir. Kişi ne kadar doğru dürüst, nezih, günahdan uzak, temiz ve ahlâklı bir yaşam sürerse, Allah'ın dinine daha kolay iman eder; dinî ilkeler zaten böyle bir yaşamı öngördüğü için dine samimi bir teslimiyetle bağlanır; buna mukabil, yalancı, zâlim, bencil, hoyrat, küstah, çalımlı, sefih, zanpara, hovarda ve ahlâksız karakterlerin dine girmesi çok daha zor, hatta imkânsızdır. Çünkü zahirî zevklerle dolu fasıkane bir yaşam süre süre, kalpte oluşan kara benekler hızla artıp nihayet kalbi tamamen kuşatarak tevbe etme imkânı tanımayacak bir fıtrat bozukluğuna, Kur'ân'ın "kalbin mühürlenmesi/paslanması" olarak tavsif ettiği duruma düşecektir. Ayetin anlatmak istediği gerçek budur.

31. Kur'ân'ın küfr ile bire bir bağlantılı olarak ele aldığı en önemli olumsuz tutum, *istikbâr,* yani ilahi gerçekler, emir ve yasaklar karşısında büyüklük taslamaktır. Çünkü *küfrün* temel sebeplerinden biri kendini İlâhî belgeleri kabul edemeyecek kadar büyük görmektir. Bu kompleksin gerekçesi, kendini ihtiyaçsız hissetmek, maddî-manevî her açıdan kendi kendine yeteceğini düşünerek (istiğnâ) ilahi emir ve yasaklara burun kıvırmaktır. İbadetin esas gayesi kibri yok edip istiğnâ duygularını sıfırlamaktır. İnsanın eğilmesi, yerlere yüz sürmesi vb. davranıştan esasen bu kibri yok etmeğe yöneliktir.

32. *Ve men azlemü...* kalıbı, Kur'ân'da on beş yerde geçmektedir ve kiminde bir, kiminde birkaç konu kınanmaktadır. Bunlar incelendiğinde farklı farklı olgulann kınandığı görülür: Kendi uydurduğu yalan yanlış şeyleri Allah'a mâl etmek (6 kez); tekzîb (6 kez); vahiy alma ve vahyetme iddiası; ayetlerden *i 'râz* ve kendi yaptıklarını unutmak; ayetleri tekzîb ve onlardan *i 'râz;* Allah'ın mescitlerinde O'nun adının anılmasını engellemek ve mescidlerin harap olması için çalışmak; nezdindeki, Allah katından verilmiş şahitliği gizlemek. Bu ayetler, "en yanlış hareket eden zalim"i tespit amacı ile indirilmiş sistematik ifadeler değildir. Maksat, o eylemin ağırlığını ve yanlışlığını edebî ve belâğî bir üslûpla dile getirip muhatapları bunlardan vazge-

çimektir. Aralarında çelişki var zannedilmemelidir. Çünkü vahiy, gerçeğin sadece o anda önem arz eden veçhesini dile getirir. Aynı şey, *ve men edallü:* "...den daha şaşkını var mıdır?" kalıbı için de geçerlidir.

33. *Künfe-yekûn* ayetlerini çevirirken, fiillerin yapısına, mazi mi muzari mi olduğuna dikkat edilmelidir: Ayetin *fe-yekûn* kısmı, 'o da oluverir' şeklinde çevriliyor; yani henüz mevcut olmayan o nesne, 'ol' dendiği an hemen oluyormuş gibi... Oysa, *fe-kâne* değil, *fe-yekûnü* deniyor ki muzari sıygası ile anlatılmak istenen, o şeyin ânında olduğu değil, olmaya başlayıp belli bir süreç dahilinde tamamlandığıdır.

34. Sonuçta her ikisi de okumak anlamına gelen *kırâetin* kök anlamı, "bir araya getirmek"; *tilâvetin*ki ise "takip etmek"tir. Kur'ân'da özellikle Hz. Peygamberin Kur'ân'ı vahyen alıp okumasından bahsedilirken kırâet kökünden kelimeler; mevcut bir metnin okunup izlenmesi söz konusu edildiğinde ise tilâvet kökünden kelimeler tercih edilir. Buna göre ayet "onu hakkıyla [sadece] okuyanlar..." değil; "onu hakkıyla okuyup izleyenler..." demek olur. Nitekim Kur'ân tilâvetinde edâ, sadâ, tecvîd, tavır gibi kendine mahsus şartlar aranır. Şarkı, türkü vb. hiçbir formun okunuşuna benzememesi gereken Kur'ân tilâvetinde mânanın gönülde hissedilmesi, rûhta yaşatılması söz konusudur.

35. Türkçede *zulüm*. haksızlık etmek ve haddi aşmak anlamında kullanılır ki bu, kelimenin, "yapması gerekeni yapmamak" şeklindeki kök anlamına dayanmaktadır. Sözgelimi, sürüyü kurdun çobanlığına teslim etmek bir zulüm olduğu gibi, kazılmayacak bir yeri kazmaya uğraşmak da zulümdür. Zulüm; kişinin olması gereken dairenin dışına çıkarak haddi aşması demek olduğu için, haddin ileri derecede aşılması da az aşılması da zulüm olarak nitelenmekte; büyük günahlara da küçük günahlara da zulüm denebilmektedir; bu anlamda Hz. Musa (Kasas: 16) ve Hz. Adem de *zulme*tmiştir (A'râf: 19, 23; Bakara: 35), İblis de... Kur'ân; zulmü yerine göre tekzîb, i'râz, inkâr; şirk ve kebîre gibi olumsuz tutum ve davranışlarla aynı kefeye koyduğu için, Allah'ın, sevmediği, doğru yola iletmediği zalimlerin, bunlardan hangileri olduğu bir miktar şüpheli kalmaktadır. Ancak öyle görünüyor ki söz konusu zâlimler o pasajlarda anlatılan davranışları işleyenlerdir. "Gerektiği şekilde hareket etmeme eylemi" hangi hususla ilgili olarak gerçekleşiyorsa, zulüm lâfzı onunla ilgili bir anlam kazanır: Sözgelimi, kulluk edip tapılacak yegâne varlık dururken, başka kavram ve varlıklara kulluk etmek, inkâr anlamında bir zulüm olurken, imanlı birinin kâfirâne tutum ve hareketler sergilemesi, fısk anlamında bir zulüm olmuş olur. Zulümden zulme fark bulunduğu belirtilirken buna dikkat çekilmektedir. Kur'ân'a göre fertlerin gerek Allah'la ilişkilerindeki haksızlıklar gerek diğer mahlûkata gerekse bizzat kendilerine karşı işledikleri haksızlıklar hep birer zulümdür. Dünyevî ya da uhrevî azapların temel sebebi, zulüm yani yapılması gerekeni yapmamaktır. Yoksa Allah kullarına zulmetmez.

36. Sözlükte alıkoymak anlamına gelen *hikmetin* mahiyeti ile ilgili çok sayıda görüş varsa da kelimenin, ilim, amel veya sözü -ya da bunların tamamım- en güzel ve kaliteli bir şekilde gerçekleştirmek; bir başka deyişle: "Bilmek ve bu bilgi gereğince amel

etmek" mânasına geldiği anlaşılmaktadır. Zemahşeri, bildiğiyle amel eden kişilere hakim dendiğini belirtir. Hikmet kavramını genelde, nübüvvetle ilişkisi çerçevesinde ele alan Kur'ân, peygamberlerin insanlara kitabın yanı sıra hikmeti de öğrettiğim vurgular ki bu, peygamberlerin insanlara sadece teorik ilke ve bilgilen değil, bu ilkelerin nasıl tatbik edileceğini de bizzat gösterdiği anlamına gelir. İşte bu anlamda Kur'ânî ilkeleri hem öğrenip hem de tatbik etme kapasitesine sahip kılınmış olanlar, gerçekten büyük bir hayra nail kılınmışlar demektir.

37. *Riddet* kökünden iştikak eden ve "geldiği yoldan geri dönmek" anlamında kullanılan *irlidâd,* mensubu bulunduğu ve yaşadığı dinden vazgeçmek anlamına gelir. "İrtidat eden küfre düşmüştür" demek yerine, "küfrettiği için irtidat etmiştir" demek daha doğrudur. İrtidat, iki sebebe bağlı olabilir. Ya kişinin zihninde, inandığı şahıs ve değerlerle ilgili bir problem zuhur etmiş ve bu kuşku giderilememiştir ya da kişi dînin öngördüğü bir taat eylemini reddetmektedir. Kur'ân'a göre, irtidat edenin cezası, dünyada ve ahirette bütün emeklerinin boşa gidecek olmasıdır, yani tam bir hüsran!

38. Gerek burada gerekse Kehf: 12 ve Sebe': 21 'de geçen li-na'leme (ayrıca Muhammed: 31 'deki *hattâ na 'leme)* ifadeleri, normalde "bilelim diye" ve "tâ ki bilelim" demektir ve olduğu gibi alınırsa, -Kur'ân'da konuşan Allah olduğuna göre- Allah'ın bir şeyi yeni öğrenmesi söz konusu olacaktır. Oysa olaylara bağlı olarak ortaya çıkan böyle bir bilgi, İlahî ilme yakışmaz. Bu çoğul sıygalı ifadeler, "(Ben Halik-ı zü'l-celâl zaten biliyorum ama siz kullarımla birlikte) hepimiz bilelim/görelim diye" şeklinde çevrilebilir. Ancak bazı ayetlerde de, "tâ ki Allah bilsin" ve "henüz Allah bilmeden" anlamına gelen *li-ya'lema'llah* [Âl-i İmrân: 140, 142 (ayrıca 166-67); Mâide: 94; Hadîd: 25] ve *lemmâya'Iem* (Tevbe; 16) tekil ifadeleri geçmektedir ki çoğul zamiri kullanılmadığı için "tâ ki hepimiz bilelim" şeklinde çevrilemezler. Ancak "Kur'ân ayetleri birbirini tefsir eder" kuralınca, bunlan bir arada, özellikle de Âl-i İmrân; 140 ve Enfal: 36 ile birlikte düşünmemiz gerekiyor; çünkü ilkinde; *li-ya 'lema'ilah* dendikten sonra, bir nevî tefsir gibi açıkça; *ve yettahize minktim şühedâ '* buyruluyor. Demek ki, Allah'ın bir şeyi yeni öğrenmesi söz konusu olmayıp maksat, müminlerin öğrenmesidir. Nitekim İkincisinde, açıkça *li-yemîza llahu 'l-habise...* (tâ ki Allah murdan temizden ayırsın...) buyrularak bu anlam verilir. Kaldı ki çoğul kipindekiler de bu mânayı yansıtmaktadır. Son olarak; ilm masdan, ru'yet mânasında da kullanılmış olabilir -bilmek ve görmek fiilleri birbirinin yerine kullanılır-. Olay gerçekleşecek, yani irtidat edecekler irtidat; imanda sebat edecekler de sebat edecek (diğer ayetlerde; cihâd edecekler edecek, etmeyecekler etmeyecek) ki hem Allah hem de müminler kimin ne olduğunu görecek ve O'na göre davranacak; Allah sevap/azap verirken, müminler de söz konusu kişilere karşı Uıtumlarını gözden geçirecektir.

39. Bu imanın eski kıble olan Beyt-i Makdis'e doğru kılman namazlar olduğu söylendiği gibi, bu namazların tasdiki olduğu da söylenmiştir. Zemahşeri, ayeti; Rcyt-ı Makdis'e doğru kılınan namazların da, Kabe'ye doğru kılınacak namazların da sıhhatine iman etmek şeklinde yorumlar.

40. £eUlen daha özel bir tereddüt hâli olan *mirye.* -değişik kiplerle- çeşitli iman ilkelerine karşı beslenen tereddüt ve tartışmaları itâde eder. Ancak *mümârât* ve *imlirâ* sıygaları "şüpheli bir hususta tartışmak" anlamındadır. Bu tartışmanın *mirye* kökü ile ifade edilmesi kelimenin kökündeki: "hayvan sağmak" anlamı ile irtibatlıdır ki bir tartışma sırasında da taraflar yönelttikleri sorular ve verdikleri cevaplarla, zihnindeki bütün şüphe ve delilleri ortaya koydukları gibi, basımlarının şüphe ve delillerini de öğrenmektedir: yani adeta birbirlerini sağmaktadırlar. Demek ki şüphe ifade eden diğer kavramlardan farklı olarak mirye, zihindeki şüphe ve tereddütlerin bir başkasına, özellikle tereddüdün yöneldiği şahsa aktarılması durumunda kullanılır.
41. İman etmek için *tevbe* ederek Allah'a yönelmek şarttır. Çünkü dine karşı ilgisiz duran birinden o dînin mümini olması beklenemez. Kur'ân bu, Allah'a ve dine yönelme fikrini, dönüş (tevbe) ve yöneliş (inâbe) kelimeleriyle ifade eder. Istılahta, işlediği günahdan pişman olup bir daha işlememe kararlılığı göstermek anlamına gelen tevbe. müminlerle ilgili olduğunda, Allah'a zaten iman etmiş birinin, işlediği günahlardan sonra Allah'tan bağışlanma istemesi anlamında kullanılır. Nitekim Kur'ân *istiğfar* ile *tevbe*yi zaman zaman yanyana kullanarak aralarındaki bağa temas eder. İstiğfar anlamındaki bu tevbede de bir yöneliş mevcuttur şüphesiz, ancak Kur'ân'ın tevbe lâfzım kâfirlerle ilgili olarak kullanırken kasdettiği, imansızlıktan dönüştür. "Tevbeden sonra iman etme" temasını işleyen ayetler bu hususu çok iyi anlatmaktadır: Muhatapların imansız olduğuna dikkat edilirse, istiğfarın, hem küfr hem de kâfırâne ameller için söz konusu edilmiş olduğu görülür.
42. Allah'ı sevmek, O'na itaat ederek kendi iradesini O'nun iradesine tâbi kılmak anlamına gelir. Allah'ın beğendiği müminler hem Allah'ı severler hem de müminlere karşı şefkatli ve alçakgönüllüdürler; müminleri velî tanırken, kâfirleri düşman bilirler. Müminlerin yegâne velîsi, Allah'ın emirlerine boyun eğerek namaz kılıp zekât verenlerdir. Sevgi ve nefret hislerinin yöneltilmesi gereken aslî bir nokta da dinî tavsiye ve yasaklardır. Kişi, ancak yaptığı iyi bir hareket kendisini sevindirdiği, işlediği bir kötülük de kendisini üzdüğü zaman gerçek mümin olabilir. Zira suça karşı hissettiği nefret ve akıbetinden duyduğu korku, onu işlemeye olan hevesinden zayıf olan biri, kendini o suçu işlemekten alamaz. Bu bakımdan müminin, dince yapılması gereken davranışlara karşı iştiyâkı ve kaçınılması gerekli hususlara karşı hissettiği nefret diğer bütün istek ve nefretlerini yenecek kadar güçlü olmalıdır. Allah sevgisinin sadece duygusal ya da aklî bir tavır değil, insanın tüm benliğini ilgilendiren külli bir tutum olduğuna dikkat çekenler; söz konusu sevginin, Allah'a itaatten ibaret olmayıp itaati üreten bir dinamo olduğunu vurgularlar. Kişi, ibadet ve taatleriyle Allah'a yaklaşıp kendisini Allah'a sevdirdiği zaman Allah da o kişiyi sevecek, onun tüm benliğini kuşatarak gören gözü, duyan kulağı, yürüyen ayağı, tutan eli... olacaktır.
43. *Fahişe* ya da *fuhşa* '; ağıza alınması ve dinlenmesi çirkin görülen aşırı (fahiş), yüz kızartıcı söz ve davranışları ifade eder. *Fahişe* lâfzının, Türkçede, bu davranışları meslek hâline getirenleri ifade etmek için kullanılması boşuna değildir. Her ne ka-

dar, fahişe lâfzının küçük-büyük bütün günahları kapsadığı söyleniyorsa da Kur'ân kelimeyi özellikle, homoseksüellik, zinâ vb. yüz kızartıcı eylemler için kullanır.

44. Miras ayetleri (Nisâ: 11, 12) indirilmeden önce sadece çocuklar mirastan pay alıyor, ebeveynler bu haktan mahrum bulunuyorlardı. Onların lehine ilk genişletme bu ayetle yapılmış; ikinci ve esas hüküm Nisâ: 11-12 ile getirilmiştir. Burada ayrıca, savaş hâlindeki yabancı bir ülkenin vatandaşı oldukları için miras hakkından mahrum kalacak olan kâfir ebeveynlere vasiyet etme gereği vurgulanmaktadır.

45. Çağırma ve seslenme anlamına gelen *duâ,* Allah ile insan arasındaki lisânı ilişkinin iki boyutundan biri olup "ibadetin özü" kabul edilir; çünkü kul Rabbi ile kurduğu bu bağlantı sırasında tam bir ihlâsla 'Yâ Rab!' ya da 'Allahım!' vb. ifadeler kullanarak O'ndan niyaz ve taleplerini bütün içtenliğiyle sıralamaktadır. Kişinin, o yüce kudretle sözel bir ilişki kurabilmesi ve ondan, kendi durumuna uygun çözümler alabilmesi için, dünyevî düşünce ve bağlantılardan uzaklaşması ve gerçekten darda kalıp kendini İlâhî yönlendirmeye muhtaç hissetmesi gerekir. İbâdetin salt kendisinde böyle olağanüstü bir durum yoktur. Müfessirlerin, kelimeyi genellikle ibadetle açıklamaları iki kavram arasındaki bu alâkadan kaynaklanmaktadır. Her şeyi etkileyebilecek o mutlak kudrete yakarılırken, korku-ümit arası bir psikolojiyle hareket edilmelidir. Kur'ân, duânın duyulabilecek bir olgu olduğunu belirtmekle kalmaz, insanların "nasıl olup da, duâlarını işitme gücünden bile yoksun varlıklara ibadet edebildiğini" sorgular.

46. *İhsân,* gerek inanç gerekse davranışla ilgili olarak iyi ve güzel hareketler sergilemek; *isâe* ise bunun tam aksini yapmak anlamındadır. Cibril hadîsindeki: "Allah'a, O'nu görüyormuşçasına kulluk etmek" anlamı ile ıstılahlaşan ihsân, Kur'ân'da, yine bu anlamla bağlantılı olarak dünyada ve Âhirette işe yarar şeyler yapmak (amel-i sâlih) anlamında kullanılır. Hadiste geçen kulluk, iman ve ameli kapsayan bir kavram olduğuna, ihsân da, yaptığını güzel yapmak anlamına geldiğine göre, kullukta ihsân tabiri şu anlama gelir: İnsanın iç ve dış dünyasını ilgilendiren tüm hususlarda iman, tefekkür, tevekkül, sabır, rızâ, şükür, havf, recâ... gibi kalbî amellerin yanı sıra, dinin öngördüğü zahirî amelleri icrâ etme hususunda Allah'ın kendisine şahdamarından daha yakın olduğu ve tüm yaptıklarını gördüğü bilinciyle hareket etmek. O zaman, *ihsâmn* çelişiği olan *isâe* de bunun tam tersi bir anlam taşıyor demektir; yani, Allah'ın bu özelliğini tasdik etmeyerek ya da tasdik ettiği hâlde ona karşı kayıtsız kalarak dinin tavsiyelerine aykırı tutum ve davranışlar sergilemek. Güzel davranışların zirvesinde iman; çirkin davranışların dibinde de inkâr olduğu için, Kur'ân bu iki kavramı bazan ihsân ve isâe lâfızları ile anlatır. Yararlı davranış sergileyenlerle isâe edenleri karşılaştıran ayette (Gâfır: 58) bu açıkça görülür: Sözgelimi: hasenâtın seyyiâtı gidereceğini ifade eden ayet (Hûd: 114), *basene* lâfzının imanı ve salih ameli; *seyyie* lâfzının da küfrü ve kâfirâne ameli kapsayacak tarzda kullanılışına güzel bir örnektir.

47. *Hasene;* akıl, hevâ ya da hisler tarafından güzel bulunarak arzulanan dünyevî-uhrevî şeyleri ifade eden *hüsn* ile aynı kökten gelir. Güzellik mefhumunu Kur'ân, genellikle kalp gözüne göre güzel olan şeyler için kullanırsa da normalde hoşa giden, tatmin

edici ya da hayranlık uyandırıcı her şey için kullanılır. Örneği: Güzel, salih bir hayat arkadaşı...

48. Kur'ân'da, geleceğe yönelik bir nesne/olay hakkında, "umulur ki", "ola ki/belki" (*'asâ* ve *lealle*) kelimeleri kullanılır. Geleceğe dönük ümit bildiren bu gibi kelimelerin nasıl olup da Allâmü'l-guyûb'un indirdiği Kur'ân gibi bir metinde yer alabildiği açıklanmaya çalışılmıştır: kimi, 'Allah'ın kullandığı *asâ* kesinlik ifade eder' derken, 'Allah'ın bu tür ifadeler kullanması kullarına o şeyi arzulatmak içindir, yani ümit, kul açısındandır' diyenler de olmuştur; bu tür ifadeler (i) ya kulların, korku ile ümit arasında yaşaması gerektiğini öğretmek için, (ii) ya da güç ve otorite sahiplerinin kullandığı bu gibi fiillerin, gerçek mânalarında olmayıp kesinlik arzettiği bilindiği için kullanılmıştır. *Lealle*nin de, verilen emrin illetini gösterdiği ve *key* (için) mânasında kullanıldığı görüşü hakimdir.

49. *Cihâd,* salt silâhlı mücadeleyi değil, din ve iman uğrunda verilen her türlü uğraşı ifade eder. Ağırlık ve meşakkatiyle doğru orantılı olarak Kur'ân, müminler arası hiyerarşide cihâda büyük önem venniştir (Nisâ: 95). Zira cihad; fiilî bir iman olmanın ötesinde, kişinin, makam, mevkî, mal, can gibi en değerli varlıklarını ortaya koyduğu bir olgudur. Cihadın "amellerin zirvesi" ve "Allah katında en değerlisi" olarak nitelenmesi; ayrıca, işin (dînin) teslimiyetle başlayıp, namazla ayakta durması ve cihâdla kemâle ermesi de buna dayanır. Bazı iman sahiplerinin, *nifaka* düşmesi bu ağırlık ve meşakkatten kaynaklanmıştır. Cihâdın kendini gösterdiği bir tavır da *emr bi 'l-ma 'rûf nehy ani 'l-münker* olup cihâd; müstekbirlerin ezilen halk üzerindeki tahakkümüne son verme teşebbüsüdür. Bilindiği gibi, her toplumda a) siyâsî-iktisâdî-askerî güç ve nüfuzlarıyla toplumu yönlendirenler; b) güçsüz olmaları şart olmamakla birlikte atacakları her adımda bu baskıcı zümreyi hesâba katmak durumunda olanlar vardır. Kur'ân bu toplumsal yapıyı müstekbir - müstaz'af ayrımıyla ifade eder. Muhammedi risâletin gerçekliğini onaylamayanları iki gruba ayırmakla Kur'ân, esas karşıtlarının, siyasî, İktisadî, ticarî ve medyatik gücü elinde tutan elit kesim olduğunu gösterir. Nitekim bu gmpların azap karşısında nasıl birbirlerine düşeceklerini -zaman zaman- anlatırken, esasen ezilenleri uyarmaktadır.

50. Bu ayetle 240. ayet arasında nesh vâki olmuş gibi değerlendirilmiştir; nitekim ilkinde dört ay on gün, İkincide ise bir yıl rakamları geçmektedir. Ancak, ilk ayet dul kalan kadının ne zamana kadar evlenemeyeceğini belirlerken, ikinci ayet erkeğe, kendisinin ölmesi durumunda eşinin, kendi evinden bir yıl yararlanmaya devam etmesi için vasiyette bulunmasını salık vermektedir. Yani; evlenmeden beklemesi gereken süre dul kadına ilk ayette belirtilmiştir; fakat evlen(e)meyecek olursa, söz konusu vasiyet sayesinde sokakta kalmayacak; eşinin evinde bir yıl daha yaşayabilecektir.

51. Bu ayetle 5 vakit namazın önemine dikkat çekilmekle kalınmamış, tam ortadaki namaza vurgu yapılmıştır. Bu namazın, 2 gündüz namazına (sabah ve öğle) karşılık, 2 gece namazının (akşam ve yatsı) arasında kalan ikindi namazı olduğu anlaşılmaktadır. -Hz. Aişe'nin tefsiri kıraati de bu anlamı destekler.- Malum, ikindi vakti; gün içerisinde her tür aktivitenin iyice yoluna girdiği; sa'y u gayretin zirveye çıktığı, in-

sanın bedenî ve zihnî olarak kendini iyice çalışmaya kaptırdığı zaman dilimidir. İşte, Yüce Allah bu ayeti ile söz konusu meşgaleye biraz ara vererek kendisine yönelmemizi istemektedir. Böylece, adeta bizi frenlemekte, teneffüse çağırmakta, mevcut şartlanmışlıklardan uzaklaştırarak “nefsî muhasebe”ye davet etmektedir.

52. *Kürsî*Arapların hükümdar tahtı olarak bildikleri şeydir. Kur’ân’da, bu anlamda daha ziyade Arş kelimesi kullanıldığı için, Kürsî; “tahtın ayakların konulduğu kısmı” olarak açıklanmıştır. Kürsî’nin, Yüce Allah’ın ilminden ve kudretinden kinaye olduğu anlaşılmaktadır.

53. Yüce Allah’ı vecîz bir şekilde tanımlayan ve son cümlesindeki: ‘Bu ikisini koruyup kollamak kendisini yormaz.’ ifadesi bir tür koruma vaadi gibi algılanan işbu ayetin kültürümüzde çok büyük bir yeri vardır. Nitekim fazileti hakkında birtakım hadisler vârid olmuştur. Örneği: “Her şeyin bir zirvesi bulunduğu gibi Kur’ân’ın da bir zirvesi vardır; Kur’ân’ın zirvesi Bakara’dır; orada öyle bir ayet vardır ki Kur’ân ayetlerinin şâhıdır; yani ayete’l-kürsî.” (*Tirmizî*Fezâilü’l-Kur’an, 2.)

54. Kişi Allah’a iman etmekle, esasen, bu imana aykırı inanç ve düşünceleri ve bunların temsilcisi olan tâğutu, yani Peygamber düşmanı azgın küfür elebaşlannı *inkâr* etmiş olmaktadır. Tıpkı inkârcı nankörlerin, kendi inanç ve düşüncelerine iman etmekle Peygamberi inkâr etmiş olmaları gibi...

55. Kur’ân, ilmi gerçeğe mutabık bilgi anlamında kullanır. Tıpkı küfür ile cehalet arasında bağlantı kurduğu gibi, vahye ve imana dayalı hususlar hakkında da *ilm* kökünü kullanarak iman-ilim ilişkisini vurgular. Peygamberlere belli bir yaşa geldikten sonra ilim verildiğinden bahseden ayetlerde ilim; vahyî bilgi anlamındadır. Ancak bu, ilim ile imanın aynı anlama geldiğini göstermez. Zira, bunlar iki ayn alana aittir. İmanın temelini teşkil eden *tasdik;* bir biliş olmayıp kanaat, benimseme ve onaylamadır. Bir şeyi, görerek algılamakla o şeyin öyle olduğuna inanmak arasında fark vardır: *İman;* bir şeyi, kişisel güvene dayanarak kabul veya reddetmektir. İmanda bilimsel olarak kesin bir biçimde ispat edilebilecek bir gerçeğe uygunluk bulunmaz (örneği: Hıristiyanların İsa Aleyhisselâm’m Allah’ın oğlu oluşuna iman etmeleri). Hz. Salih’e iman edenlerle onu inkâr edenler arasında geçen diyaloga (A’râf: 75-76) dikkat edilirse ilim-iman farkı açıkça görülür. Yalnız, pozitif alanlar ve her iki kavramın semantik yapısı açısından doğru olan bu fark, Kur’ân’ın getirdiği her şeyin -yomm hakkı bâkî kalmak üzere- gerçeğin tâ kendisi (hakk) olduğu gerçeğini ortadan kaldırmaz.

56. Kişi, Allah’ın varlığına ve Hz. Peygamberin O’nun elçisi olduğuna ikna olup bu hususta tam bir *itminana* kavuştuğu zaman, kalbin tüm samimiyeti ile yapılmış batmî bir tasdik ve dahilî bir bilinç ortaya çıkar. Böyle bir imanda tereddüt ve kuşkuya yer yoktur (Hucurât: 15; Nahl: 106); o, hem hayatın tüm safhalarını kuşatır hem de kişinin tüm benliğine nüfuz eder. Şüphesiz, iman olgusunun mahiyeti, Hz. Peygambere hiç tereddütsüz iman eden Hz. Ebu Bekr, “Perde kaldırılmış olsaydı bile benim yakînimde bir artış söz konusu olmazdı!” diyen Hz. Ali ve “iman onun iliklerine işlemiştir” nebevî tezkiyesiyle taltif edilen Ammâr b. Yâsir gibi şahsiyetlerin ideal

imanı esas alınarak tespit edilemez; dolayısıyla normal insanların imanlarının şüphe ve kuşkularla, inanç hâline gelmemiş kanaatlerle ilişkisi belirginleştirilmelidir. Kaldı ki *iman* hem bir kere edilip bitiveren bir şey değildir hem de bütün ahvâl ve şerâitte ayniyet arzetmez. Çünkü insanın bir hâli öteki hâline uymayabilir; bazen gönlü imanla dopdolu iken bazen tereddütlere gark olabilir. İman gerçeğe tam mutabık bir biliş olmadığı ve şahsî güven ve kanaate dayalı olduğu içindir ki ona şek ânz olabilmektedir. Hz. İbrahim gibi çığır açmış (Zuhruf: 28; Hadîd: 26) bir peygamber bile, yeniden dirilişle ilgili tereddüdünü Allah'a arzetmiş ve ancak bu tereddüdün giderilmesi ile yakîn ve itminana erebilmiştir. Bununla birlikte, *itminandan* önceki tereddüt hâlinde Hz. İbrahim'in *imam* yok değildir; "Yoksa iman etmedin mi?" sorusuna, "Tabiî ki ettim" cevabını vermesi de bunu gösterir. Bu, imanın tereddütle birlikte bulunabildiğini gösterir. "Kalplerin, Rahmân'ın iki parmağı arasında değişip durduğu" belirtildiğine ve vesveseden Allah'a sığınmak gerektiğine göre, itmînansız bir iman mümkün olabiliyor demektir. Nitekim asr-ı saâdette büyük sahabilerden bazılarına özellikle Allah ve vahyin mahiyetiyle ilgili olarak bu tip şüpheler ânz olmuş ve Peygamber bu tereddütleri gidermeye çalışmıştır; hatta bazı şüpheleri imanın tâ kendisi olarak tanımlamıştır. Çünkü bir şeyi başlangıçta kuşkuyla karşılamazsanız hep kuşku ile yaşamak zorunda kalırsınız ve o şeyle ilgili kanaatiniz başkalannın kanaatine bağlı olmaktan kurtulamaz. Bu gerçeğin farkında olan Kur'ân, muhataplannı imana çağırırken, gerek kendi yapıları gerekse kâinat üzerinde sürekli düşünerek elde edilmiş bir imanı öngörür.

57. Kur'ân, faiz yasağından sonra hâlâ faiz alıp verenlerin Allah'la ve Elçisiyle savaşmakta olduklarını belirterek faiz alışverişini imansızlık olarak görür. Çünkü 278. ayet, "Allah'tan sakının ve -müminseniz- kalan faizi bırakın." hitabıyla son bulmakta; 279. ayet de "Bunu yapmazsanız, Allah ve Resulüne savaş açtığınızı bilin!" diyerek bu emre uymamanın imansızlıkla eşdeğer olduğunu belirtmektedir. Ancak buradaki imansızlık kişiyi kâfir kılan, inancını yok eden bir imansızlıktan ziyade, iman ederken mümin topluma -mal ile ilgili verdiği- emânı bozmak anlamındadır.

58. *Kesb* ile *iktisâb* birlikte kullanıldığında, aralarında şöyle bir fark gözetilir: Yapılan iş nihaî anlamda hayırlı olup Kur'ân tarafından salih bir amel ve bir taat olarak kabul ediliyor, sahibine dünya-ahiret çıkarı sağlıyorsa, kişi o ameli kesbetmiş; ancak, nihaî olarak hayırsız olup sahibinin aleyhine ise *iktisâb* etmiş sayılmaktadır. Yalnız, Kur'ân, *kesbi* sahibine faydalı-zararlı tüm davranış ve eylemlerle ilgili olarak kullanır.

59. Bakara sûresinin son kısmıyla ilgili olarak bir meleğin Hz. Peygamber'e: "Gözün aydın! Sana öyle iki nur indiriliyor ki daha önce hiçbir nebîye indirilmedi: Fâtiha ve Bakara sûresinin son kısmı..." dediği rivayet edilmiştir (*Müslim,* Salâtü'l-müsâfırîn, 254). Bir başka hadîse göre de Hz. Peygamber şöyle buyurmuş: "Cenab-ı Hak, Bakara sûresini öyle iki ayetle bitirdi ki, bunlar bana Arş'ının altındaki hâzinesinden verildi; o hâlde siz de bunları öğrenin ve özellikle kadınlarınıza öğretin. Çünkü bunlar salât, okuyuş ve duayı kapsamaktadır." *(Dârimî,* Fezâilü'l-Kur'an).

60. Bütün semavî kitaplar gibi Kur'ân-ı Kerim de muhkem - müteşâbih denen ikili bir yapı arz eder: 'Açık seçik bir ifade gücüne sahip olan' ayetlere *muhkem* denirken, 'ilk bakışta anlaşıldığından daha derin anlamı bulunan' ayetlere *müteşâbih* denir; aslında, bunlann ne dediği de açıktır. Zorluk ilk anlaşılan mânanın olduğu gibi -yani mecâza hamledilmeden- kabul edilmesi yüzünden çıkmaktadır. Teşâbüh kelimesinin masdan olan *şibh* ve *şebeh* kökleri hakikat anlamı itibarı ile; renk, tad, adalet ve zulüm gibi soyut bir keyfiyet açısından denklik/mümâselet ifade ederler. Şüphe de, aralarındaki somut ya da soyut benzerlikten dolayı, iki şeyden birini diğerinden ayıramamak demektir. Kelimede bir kanştırma/iltibâs anlamı olmakla birlikte bu karıştırma, önceden bilinen bir şeyin yanlış algılanmasından ileri gelmektedir: Luğavî anlamlarından yola çıkılarak ayetin mânası anlaşılıyor, ama ayete o mâna verildiğinde bir başka açıdan (sözgelimi İlahî zatın mahiyeti açısından) problem çıkıyor.

61. Sözlükte tâ'at ve cezâ anlamına gelen *dîn,* "kendisi için en hayırlı olan ne ise insanı -kendi hür iradesiyle- ona götüren ilâhı sistem" anlamında olup kişinin hesâba çekileceği zihnî - amelî bütün hayâtını ilgilendirir.

62. *İslâm* sözlükte; barışmak ya da zahirî ve batmî afetlerden uzak bulunmak anlamındadır. *Müslim,* hangi etiketi taşırsa taşısın, "bütün kayıtlardan kurtulup kendini tamamı ile Allah'a bırakan, bir başka deyişle: Allah'a kayıtsız şartsız teslimiyet gösteren" demektir. Lâfız olarak bütün hak din mensuplarını ifade etse de -terim olarak- sadece son dînin mensuplan için kullanılır. Son dînin müminlerine *Muhammedi* değil *müslim* denmesi dikkat çekicidir ve dinlerin ortak paydasının Musa'ya/İsa'ya mensubiyet değil, "Allah'a kayıtsız şartsız teslimiyet gösterebilmek" olduğunu gösterdiği ve gayrimüslimleri Muhammedi olmaktan ziyade söz konusu ortak paydaya çağırdığı için önemlidir. Cibril hadîsinde, Cebrail Aleyhisselâm'ın Hz. Peygambere önce *iman* sonra *İslâm* sonra da *ihsanı* sorması iman-islâm ilişkisi açısından önemli ipuçlan içerir. İman dinin aslını oluşturduğu için, önce imanın ne olduğu sorulmuş; sonra iman eden birinin, nasıl teslimiyet göstereceği; neler yapıp neler yapmaması gerektiği üzerinde durulmuş, sonra da bunları nasıl bir hâlet içerisinde yapması gerektiği ifade edilmiştir. Dikkat edilirse, "İslâm nedir?" sorusuna verilen cevapta, önce kelime-i şehadet zikredilmek suretiyle iman boyutu temele yerleştirilmiş ve *islâmın imam* kapsadığı belirtilmiştir. Buna göre, gerek din adı olarak gerekse kavram olarak İslâm; iman esası üzere bina edilen bir yapı olmuş oluyor; islâmm olması için imanın olması gerekiyor. Varlık sahnesine çıkış açısından iman önce gelmekle birlikte, İslâm daha üst bir konum arzediyor.

63. "Birine uymak, ona bağlanıp/tâbi olup peşinden gitmek" anlamında kullanılan ittibâ' inanç ve davranış ifade eden Kur'ânî bir lâfız olarak dinin temel gayesinin tezahür ettiği bir olgudur. Ayette, başta Ehl-i Kitap olmak üzere, muhataplara yöneltilen teklif bunu açıkça ortaya koyar. Zira Peygambere tâbi olmak, ancak ona iman edip peşinden gitmekle, emir ve yasaklarına riayet etmekle mümkün olabilir. Mü'minûn: 34'ün de ihsas ettiği üzere Müşriklere, özellikle de ileri gelen Müşriklere zor gelen, tasdikten ziyade teslimiyettir. "Melek peygamber" isterken de kendilerinden açıkça

üstün bir varlığa iman ve itaat edebileceklerini düşünüyorlardı. Ancak, kırk sene içlerinde yaşamış kendilerinden yaşça küçük bir yetime itaat etmeyi gururlarına yediremiyorlardı. Onun, nübüvvet iddiasıyla kendilerine üstünlük sağlamaya çalıştığını düşünüyorlardı.

64. Muvahhid bir insan modeli oluşturmak üzere vahyedilen Kur'ân'ın sıkça temas ettiği *şirk;* taklîd ve hevâya dayalı birtakım kanaatlerden yola çıkarak bazı varlık ve kavramları rubûbiyette ve ubûdiyette Allah'a ortak koşmak demektir. Genelde iki kısımda mütâlâ edilir: Şirkin ilk türü, yaratma, yaşatma, rızk verme, öldürme, zarar ve menfaat verme gibi hâkimiyet ve tasarruf hakları konusunda birtakım varlıkları Allah'a ortak koşmaktır. İkinci tür şirk ise Allah dışındaki herhangi bir varlığa, herhangi bir ibadet türüyle ve herhangi bir maksatla ibadet edenlerin şirkidir. Kur'ân Allah'ın, şirkin altındaki tüm günahları -dilediği kimselere- bağışlayabileceğim bildirir; ancak tevbe edilerek Allah'a şirksiz bir şekilde iman edilmesi durumunda bizzat şirkin de affedileceği aşikârdır.

65. "İsrail'in kendine harâm ettiği yiyecek"le ilgili olarak genelde Tekvin, IX, 4'e atıf yapılır. Oysa burada "hareket eden her hayvan size yiyecek olacaktır; yeşil ot gibi size hepsini verdim. Fakat eti onun canı olan kanı ile yemiyeceksiniz" deniyor. Yani, özel bir haramiyetten bahsedilmiyor. Dolayısıyla, Yakub'a İsrâîl nâmının verilmesine sebep olan güreşin akabinde, Yakup Aleyhisselâm'ın sabaha karşı uyluğu üzerine aksamasından sonra, "İsrailoğullarının uyluk başı üzerindeki kalça adalesini yememesi" ile ilgili olması gerekiyor (Ahd-i Atik, Tekvin, XXXII, 31, 32).

66. Takvâ; "kendine çeki düzen verme, dînin özüne aykırı her tür inanç, fikir ve düşünceden; her tür tutum ve davranıştan kaçınmak" olduğuna göre, iki kısımda mütâlâ edilebilir: (i) İman etmiş olabilmek için gerekli olan takvâ. Kur'ân'ın esas üzerinde durduğu, takvânın bu inanç boyutudur. Bu takvâda kişinin korkup uzak durduğu şey küfr, inkâr, cahd, şirk gibi tasdike aykırı her tür inançtır. Ayetimizin belirttiği hakkıyla yapılması gereken takvâ budur. (ii) Dünya-âhiret nimetlerine lâyık/sâlih biri olarak yaşayabilmenin şartı olan takvâ da takvânın amelî boyutunu oluşturur ki kişinin gücü oranında yapması gereken takvâ (Teğâbün: 16) da budur.

67. *Ma 'nif;* sözlükte, yabancı olmayan, örfe uygun, yadırganmayan, meşru, tanıdık şey demektir. Dinî alanda "şeriatin tanıdığı; mürüvvet ve sağduyunun güzel gördüğü" anlamına gelen mâruf daha çok, boşanan kadına yapılacak muamele ve arada kalan çocuğun durumu gibi hukukî konulan düzenleme sadedinde; bazan da bir kadının yabancı bir erkekle, veli konumundaki kişilerin yetimlerle, sadaka verenin verdiği kişi ile nasıl konuşması gerektiği, kişinin ana babasına hangi ölçü çerçevesinde itaat etmesi gerektiği gibi beşerî ilişkileri düzenlerken kullanılır. Yalnız Arap örfünde yer etmiş olmasına rağmen, Kur'ân'm *zıhân münker* ve bâtıl bir söz olarak tavsif etmesinden (Mücâdile: 2) anlaşıldığına göre, kelime, toplumda yer edinmiş her türlü âdetten ziyade, mâkul ve meşrû âdetleri ifade etmektedir. *Münker* ise "tamdık olmayan, yabancı, yadırganan şey" anlamlarına gelir. Kök anlamıyla bağlantılı olarak da mâkul olmayan, yadırgatıcı davranışlar için kullanılır. Herhangi bir amelin gerek örf

gerek akıl gerekse şeriat nazarında tanınıp tanınmadığını gösteren mâruf ve münker tâbirleri genellikle bir arada kullanılır: Peygamberlerin temel vazifesi olan (A'râf: 157) mârufu emredip münkerden vazgeçirmeye çalışmak, Kur'ân'da müminlerin temel vasıflarından biri olarak zikredilir. Bu aynı zamanda, cihâdın da kendini gösterdiği bir tavırdır. Kur'ân, müminler arasında bu görevi yerine getirecek bir grubun mutlaka bulunmasını emredip böyle davranan kitap sahiplerini överken, tam aksi bir tutumla: münkeri emredip mârufu yasaklama tavnna, münafık karakteristiği arasında yer verir (Tevbe: 67). Nitekim önceki ümmetlerden bir kısmının başına gelen belâlarda, birbirlerini münkerden vazgeçirmeye çalışmamamaları yüzünden gelmiştir (Mâide: 79). Gerek dinin gerekse aklın mâkul karşıladığı davranışları tavsiye edip yersiz ve çirkin bulduklarını engellemeye çalışan bir müminin imanı, son derece yüksek bir seviyededir. Zira, imanının gereğini yaşamakla kalmayıp başkalarına da yaşatmaya çalışmaktadır. Gördüğü kötülükleri eliyle ve diliyle engellemeye çalışmayan biri ise imanın en zayıf noktasında olup bu da, söz konusu kötülüğü kerih görebilmesine bağlıdır.

68. *İman,* doğrulama ve içgüvenin yanında, iman edilen kişi ve ilkelerin gerçekliğine güvenme hâlini de barındırdığı için imanla *tevekkül* kuvvetli bir semantik bağla birbirine bağlıdır. Çünkü birisi hakkında emniyet beslemek anlamına gelen *vusûk* ile tevekkül bir başkasına itimâd etme anlamında birleşir. "Bir noktadan sonra kendini âciz bularak birine bağlanıp dayanmak" anlamına gelen tevekkül, "yapması gerekeni terk etmeksizin, sadece işin sonucunu Allah'a havâle etmek" anlamında olup Kur'ân, tevekküle müminlerin en temel vasıflarından biri olarak yer verir ve müminlerin sadece Allah'a tevekkül etmesini ister. Her şeyden önemlisi, Kur'ân'a göre, Allah tevekkül sahiplerini sevmektedir. Zira tevekkül eden biri, Allah Teâlâ'yı her şeyi bilen, her şeye gücü yeten, başta mümin kullan olmak üzere tüm kullanna karşı son derece müşfik, daima onlann saadet ve çıkannı düşünen bir vekil olarak gördüğü için O'nu kendisine vekil kılmaktadır. Bu demektir ki kişi Allah'ı sahih bir mârifetle tanıyacak olursa, tevekkülü daha da sağlamlaşacaktır.

69. Çaba ve uğraşlar sonucu elde edilen dünyevî karşılık için 'güzel' nitelemesi yapılmıyor. Çünkü insanlar güzel olmayan işlerin peşinde de koşturmakta ve bunlar kendilerine verilmektedir. Ahirette ise 2 tür karşılık; Cennet ve Cehennem bulunduğu için, 'güzelinin verileceği' belirtiliyor.

70. Hz. Peygambere, önemli konularda arkadaşları ile istişâre etmesi, bir karar alındıktan sonra da Allah'a güvenerek bu karan uygulaması emrediliyor. Hz. Peygamberin Uhud savaşı öncesi Ashâbı ile yaptığı istişârede Medine'nin bilhassa tecrübeli yaşlılan, savunma savaşı yapılması yönünde görüş belirtmişti; Peygamberin görüşü de bu yönde idi. Ancak başta, savaşma arzusu ile dolu bazı gençler olmak üzere, savaşın meydanda yapılmasını isteyenlerin talebi ağır basınca kerhen de olsa zırhını giydi. Bu arada, Peygamberi kızdırdıklannı gören gazilerin morali bozuldu; geri adım atmak istedilerse de: "Bir peygamber savaşmak için zırhını giydikten sonra, savaşmadan çıkarmaz!" buyurarak meydan savaşı kararı aldı.

71. Siyasî, zihnî ve hissî sebeplerle iki tutum arasında bocalamak şeklinde tanımlanan *nifak,* kesin tasdik ve kesin tekzîb ifade eden kavramlardan farklı bir yapı arzeder. Homojen bir münafık karakteristiği yoktur; Kur'ân da, marazlı iman sahipleri (münafıklık edenler), hâlis münafıklar olmak üzere iki tür münafıktan söz eder. İkinci gruptakilerin durumu açık olmakla birlikte (Nisâ: 145), 'münafıklık edenler'in durumu belirsizdir. Çünkü iman aktı yaparak yeni dine giren bazı ılımlı tipler hem (hâlis) müminlerden hem de (hâlis) münafıklardan farklı bir tutum sergilemekte; ganimet vb. bir hayra nâil olduğunda imanı pekişirken (Hacc: 11) hezimet durumunda muhalefet cephesinin telkinlerine kapılarak Allah'ın vaadlerinden şüphe etmekte (Ahzâb: 12); savaş, mağlûbiyet vb. sıkıntılı durumlarda iman ile küfür arasında, ancak küfre daha yakın olabilmektedir. Kur'ân iki grubu da mümin saymaz; çünkü Hz. Peygamberi ve getirdiği ilkeleri ikrar etmekte ise de tutum ve davranışları ile hiçbiri ona güven telkin edememektedir; Hz. Peygamber, izleyeceği hiçbir stratejide bunlara güvenememekte, bunların nasıl bir tutum takınacağı hususunda ciddî kuşkular taşımaktadır. Oysa iman tam da bu güveni verebilmektir.
72. îmanın arttığını ifade eden ayetler incelendiğinde görülecektir ki bu ayetlerin hepsi, "iman artış"ı ile aynı şeyin artmasını değil, o bağlamda önemli olan ne ise onun artmasını konu edinir. İnanç alanında, *zan* mertebesinden *yakîne* ulaşma anlamına gelirken (Müddessir: 31), duygusal alanda güvensizlik, huzursuzluk ve korkunun itminan, sekînet ve emniyete dönüşmesini ifade eder. Meselâ, bu ayette arttığı belirtilen iman, müminlerin Allah'a karşı hissettikleri "güven ve bağlılık"tır. Nitekim ayetin devamında bu unsur açıkça telâffuz edilir: "Allah bize kâfidir... Ne güzel vekil!' demişlerdi." Savaş ortamlarında inen artış ayetleri bu anlamdadır; sadece, güven ve bağlılığın gösterileceği konu değişmektedir. Savaş ortamlarının dışında inen artış ayetleri ise şüpheden tamamen uzaklaşma anlamına gelecek şekilde kullanılmaktadır (Tevbe: 124).
73. Din duygusu; sevgi, dinî neş'e ve saygı ile karışık korku gibi psikolojik unsurlardan oluşur. Kur'ân korkuyu dinî hayat açısından en mühim kavramlardan sayar. İmanla korku arasında doğrudan bir ilişki vardır. Korku hem kişiyi imana ileten bir olgudur hem de kişi, iman ettikten sonraki hayatına bu korku sayesinde çekidüzen verir. Haramlar karşısında Allah'tan korkar, daima hesaba çekilme endişesi taşır. İhsan sahibi bir mümin, daima Allah'ın kendisini gördüğü bilinci ile hareket eder, davranışlarını buna göre ayarlar.
74. *Tayyib,* son derece haz verici, hoş ve tatlı anlamında olup genellikle insanın biyolojik ve ruhsal yapısının hoşlanacağı, temiz ve helal yiyecekler için kullanılır. *Tayyib'i*n zıddı olan *habis* ise *hubs* ve *habâset* kökünden olup "âdiliği: değersizlik ve bayağılığı yüzünden hoşa gitmeyen somut veya soyut şey veya durum" anlamına gelir. Sözgelimi cinsel suçlarla birlikte, insan doğasının iğrendiği kan, leş, domuz gibi bizzat murdar olan somut şeylerin yanında, hükmen murdar olan ribâ, rüşvet vb. kazançlar da bu kapsama dahildir. Haksız yollarla yenen yetim malını *habis* olarak nitelendiren Kur'ân, inançsızlık ifade eden kelimeleri de bu kavramla ifade eder

(İbrahim: 26). Haram-helâl (Nisâ: 2; A'râf: 157); iman-küfr (İbrahim: 24 ve 26), mümin-kâfir (Âl-i İmrân: 179; Mâide: 100; Enfal: 37; Nahl: 32); ahlâklı-ahlâksız (Nûr: 26) ve verimli-verimsiz (A'râf: 58) zıtlıkları tayyib-habıs şeklinde ifade edilmiştir.

75. Ayet müminlerin kötü amel işlemesinin en büyük sebebi olarak cehaleti gösteriyor. Gerçekten de, hevâya uyma, şehvet ve gaflet gibi arızalar, cehaletle birleşmedikçe kötü amel ortaya çıkmaz: Kişi, sözgelimi hırsızlık ettiği takdirde elinin kesileceğini, zina ettiği takdirde de taşlanarak öldürüleceğini biliyor; fakat hemen elde edeceği mal/zevke karşı hissettiği tamah, bilgisine galebe çalıyor; yani yakalanıp yakalanmayacağı ve suçunun her türlü şüpheden uzak olarak ispat edilip edilemeyeceği kesin olmadığı için, el kesme ve taşlayarak öldürme gibi caydırıcı cezalan göze alarak o suçu işliyor. İmdi kişi bu cezaya uğrayacağını, tıpkı çıplak bir elektrik kablosunu ellediği takdirde mutlaka çarpılacağını bilen biri gibi tam ve kesin olarak bilseydi, o suçu yine işler miydi? İntihar etmek niyetinde değilse, şüphesiz hayır.

76. *Kebîre;* dince yasaklanan katil, savaşta ric'at, zina vb. büyük, ağır ve çirkin fiiller demektir. Ayetimizdeki büyük günahların Nisâ: 1-30'da geçen günahlar olduğu belirtilmiştir ki siyâka daha uygundur. Ancak bundan yola çıkarak bütün büyük günahlar bunlardır, şeklinde bir kanaate varılması doğru değildir. Bu tartışmanın doğal uzantısı olarak hangi günahların *kebîre* kapsamına girdiği hususu da netleştirilememiştir: Bir günahın hangi ölçüye göre büyük; hangi ölçüye göre küçük sayılacağı tartışmalıdır: (i) İşleyenlerin İlâhî lânet, gazap ve azâba uğrayacağı ifade edilen, ateşe atılacağı belirtilen tüm günahlar kebîredir, (ii) Tevbe ve istiğfar edilen hiçbir günah kebîre değildir; ısrarla işlenen hiçbir günah da *sağîre* değildir. Büyük günahlar, sanıldığı gibi yedi tane olmayıp, yetmişe, -bir başka rivayete göre- yediyüze daha yakındır" derken kast edilen de budur. (iii) Bir günah kendisinden büyük bir günaha göre sağîre, küçük bir günaha göre ise kebîredir; yani büyüklük küçüklü c tamamen izafidir, (iv) *Hûb kebîr; ism kebîr; hıt 'kebîr; zulm 'azîm; keyd 'azîm; bühtân 'azîm...* terkiblerinde olduğu gibi, Kur'ân'da *azîm* ve *kebîr* sıfatları ile nitelenen günahlann kebîre olduğunu savunan görüşlerin yanında, (v) kul hakkı doğuran günahları kebîre; Allah'la kul arasında kalan günahları ise sağîre sayan görüşler de vardır, (vi) "Büyüklük'Ü tamamen kalbî eylemlere hasreden yorumlar da yapılmış olup buna göre, büyük günahlar kâfirlere özgü: Allah'a şirk koşmak, Allah'ın rahmetinden ümit kesmek, Allah'ın ravhinden ye'se düşmek, kendini Allah'ın azabından emin hissetmektir. Nitekim kebîreden sakınılması durumunda diğer hataların üstünün örtüleceğini ifade eden ayetimizdeki *kebâira mâ tünhevne 'anh* terkibi, şâzz bir kıraatte: *kebîra mâ tünhevne 'anh* şeklinde okunmuştur ki kastedilen bu -tek- kebîre şirk ya da küfrdür.

77. Anlaşılmasında zorluk çekilen bu gibi ayetleri çevirirken ayetteki odak kelimelerin başka bağlamlardaki kullanımına dikkat edilmelidir. Ayetin özellikle ikinci kısmının odağında yer alan *nüşûz* kelimesinin mânası, Nisâ: 128'deki *nüşûzla* birlikte düşünüldüğünde, hem karının hem de kocanın nüşûzunun söz konusu olduğu görüle-

çektir. Demek ki *nüşûz* salt, ‘karı’nın -kişiden kişiye değişen- serkeşliği değil, 128. ayetin koca ile ilgili olarak bahsettiği “karşı cinsten birine gönül verme” anlamına gelmektedir. Böyle olunca da, ayetteki -hiç de gocunulmaması gereken- darb cezasının, ‘karı’nın “birine gönül verme” endişesi (Dikkat! Kesin değil endişe!) üzerine tavsiye edildiği ortaya çıkmış olur... ki -günümüzde böyle bir durumla karşılaşıldığında kutsal yaşama hakkının bile hiçe sayılabildiği düşünülürse- bunun, çok da insanlık dışı bir ceza olmadığı söylenebilir. Kur’ân’ın amacı, her şeyden önce aile kurumunu yaşatmaktır. Ama mümkün değil gibi ise onun çaresini de gösterir ki aile çatısı iki kişi için zindana dönüşmesin.

78. Yani Allah ve Resûlüne iman ederek İslâm toplumunun ferdi olan ve bu aktı ile canı, malı ve namusu hususunda toplumun hiçbir ferdine zarar vermeyeceği çerçevesinde topluma garanti vermiş ve toplumdan aynı garantiyi almış birinin... Bu ifade imanın salt kalbî-zihnî bir olgu olmayıp siyasî/toplumsal yanının da bulunduğunu gösteriyor. Şöyle ki: İman, uhrevî azaba karşı belli ölçüde emniyet telkin ettiği gibi, sahibine, gerek imansızlardan gerekse müminlerden gelebilecek dünyevî tehlikelere karşı da güvence verir. Bu anlamda iman eylemi, iman eden kişiyle mümin toplumun emânlaşması anlamına gelmektedir -iman edenlerden, gerektiği her seferinde alman *biat* da bunu destekler. Bu emânlaşmanın ilk boyutu şudur: Bütün dinler gibi İslâm’ın gönderiliş gayesi de can, akıl, namus, mal ve nesil güvenliğini sağlamaktır. İman eden kişi, mümin toplumun üyesi (yani İslâm devletinin vatandaşı) hâline gelir. İman etmek, bu kutsal değerleri koruyacağı yönünde yeni girdiği topluma garanti vermek demektir. Mümini “komşusunun, şerrinden emin olduğu”; “insanların, malları ve canları hususunda kendilerini şeninden emin hissettikleri” kimse olarak tanımlayan hadisler imanın bu yapısını vurgular. Buna karşılık mümin toplum da kişiye söz konusu kutsal değerleri hakkında emân venuektedir ki bu emân çift taraflıdır: (i) İman ederek yeni dîne giren biri, öncelikle imansızlardan gelebilecek tehlikelere karşı kendini güvence altına almaktadır. Özellikle, büyük bir âsayişsizliğin hüküm sürdüğü, yağma ve esaretin olağan, hatta şeref sayıldığı o günün şartları düşünülecek olursa, iman eden kişi, bu yeni siyası-dinî yapıya dahil olmakla, söz konusu tehlikelere karşı bir sığmak bulmuş olmaktadır. Çünkü tehlikelerden kurtulmak, ancak ya bir kabileye mensup olmakla ya da güçlü birinden emân almakla mümkündü. İşte İslâm, garantinin kaynağı olarak, kabile mensubiyetinden çok, aynı din çatısı altında bulunma olgusunu kabul etmek suretiyle bu yapıyı değiştirmiştir; artık o vey'a bu kabileye mensup olmak değil, o dine veya bu dine mensup olmak vardır. Gerçekten, kâfirler de, İslâm'ın kendi ınüntesiplerine v erdiği bu garantiye karşılık verircesine, kabıleeiliği bir kenara bırakarak bir din çatısı altında İslâm’a karşı tekvucut hâlde hareket etmeye başlamışlardır, (ii) Yeni dine giren biri, kendini imansızlara karşı koruduğu gibi müminlerle de kardeş olmakta; namusunu, can ve malını onlardan gelebilecek tehlikelere karşı emniyet altına almaktadır. Bu yeni yapının lîderi ve onun tabileri tarafından kendisine zımnî bir enıaıı verilmektedir. 94. ayet, bu anlamı gayet güzel yansıtmaktadır. Kişi topluma verdiği emâna rağmen, topluma karşı lıad gerek-

tiren bir suç işlediğinde, kalbindeki inanç ne olursa olsun, söz konusu emân kaldırılır ve gereken cezaya çarptırılır. Çünkü kendisi -ya birini öldürerek, ya hırsızlık ederek ya da zinâ ederek- topluma verdiği emânı hiçe saymış; toplumsal yapıyı zedeleyecek bir fesâda sebebiyet vermiştir.

79. *Hatîe,* bir şeyi bizzat o olduğu için istemeyip, aksine, kişinin -herhangi bir başka hususla ilgili- kastının, o fiili yapmasını tevlîd ettiği durumlar için kullanılır. Meselâ bir ava ok attığı hâlde bir insanı vurmak ya da sarhoş edici bir şey içip sarhoş iken bir suç işlemek gibi. *Hata m* çoğulu, *hatâyâ\ hatîe*nin çoğulu ise *hatîâtt*ır. İsm ile birlikte kullanıldığı bu ayette (i) *hatîe* küçük günah olarak, *ism* ise büyük günah olarak tefsir edilmiş; (ii) *hatîe,* "etkisi failiyle sınırlı kalan günah" olarak, ism ise "başkalarını da etkileyen günah" olarak; (iii) hatîe, kasdî olmayan günah, ism ise kasdî günah olarak tefsir edilmiştir.

80. İnsanlar; "Biz Yahudiler Allah'ın seçkin kullarıyız"; "Biz Hıristiyanlar îsa Efendimiz tarafından kurtarılmış bahtiyar kimseleriz!" ya da "Biz Müslümanız!.." diyerek Allah katında bu tür kategorik mensubiyetlerin geçerli olduğunu zannediyorlarsa, aldanıyorlar. Din sizi iyiliğe, güzelliğe sevk etmek için bir vesiledir. Hangi dine mensup olduğunuz, hangi peygambere inandığınız, ancak "sizi doğruluğa, adalete götürmeye vesile olması" itibariyle anlamlıdır. Bu mensubiyet sizi sonuçta 'iyi'liğe götürmüyorsa, Allah katında hiçbir değer ve anlamı yoktur.

81. Özellikle münafık karakteri ile ilgili kullanılan (Nisâ: 142; Tevbe: 75) *riyâ;* içte olmayan ihlâs, samimiyet, iman gibi hususları yaptığı birtakım güzel hareketlerle ispata yeltenmek demektir. Riyâ, bu anlamda ıstılahlaşmış olmakla birlikte, Kur'ân bu ahlâkî düşüklüğü, sadece münafıklarla ilgili kullanmaz, kâfirlerin de benzer ikiyüzlülükler içinde bulunduğuna temas eder (Mâ'ûn: 6).

82. *Şühbihenm* kökü olan şibh ve şebeh; renk, tad, adalet ve zulüm gibi soyut bir keyfiyet açısından denklik ifade eder. Şüphe de, aralarındaki somut ya da soyut bir benzerlikten dolayı, iki şeyi birbirine karıştırmak demektir. Yahudiler Hz. İsa'yı gerçekten öldürdüklerine öyle inanıyorlar ki: "Biz onu kesin olarak öldürdük!" diyorlar. Fakat bu ayette; onu öldürmedikleri ve haça germedikleri fakat onlara öyle gösterildiği söylenerek Yahudilerin kafalarının karıştırıldığı ifade ediliyor. Aynı olay iki kaynaktan ayrı ayrı aktarılıyor: Yahudiler onu öldürmeye yetecek bir eylemin Hz. İsa'nın vücuduna tatbik edildiğini görmüş olmalılar ki, bu tanıklıklarına güvenerek "Onu gerçekten öldürdük!" derken, Kur'ân 'öldürmediler' diyor. Fakat sonraki ayette; "Onu kesin olarak öldür(e)mediler; aksine, Allah onu kendisine yükseltti." buyurmak suretiyle, sanki şöyle buyurmuş oluyor: Onu 'yakinen' öldürmüş değilsiniz; ayrıca 'siz' öldürmüş değilsiniz! Sizin yaptığınızı iddia eniğiniz şeyi 'Biz' yaptık. Bu iddia sizin açınızdan kesin ise de hakikatte sadece 'zan'dan ibarettir; ne 'ilim' ne de 'yakîn'dir; bütün olan biten bu hususta size bir 'şüphe' verilmiş olduğudur.

83. *Zeburun* kökü olan *zebr,* hem okumak hem de yazmak anlamına gelir. İbn Manzûr, kelimedeki yazmayı biraz daha açarak yazınm eksiksiz ve kaliteli yazılması anla-

mına geldiğini belirtir; Râgıb'a göre de, *zebr* "yazıyı iri harflerle yazmak"tır. Özel isim olarak Zebûr, Davud'a verilen sahîfelere denirse de bütün yazılı metinler birer *zebitrâm.* Nitekim okunan bütün metinlere *Kur 'ân* denebilir; Davud'un Zebur'undan Kur'ân diye bahseden bir hadis vârid olmuştur. *Zebûnın* elde edemeyeceğimiz, vâkıf olamayacağımız İlâhî kitap anlamına geldiği de söylenmiştir ki çoğul kullanıldığı ayetler açısından uygundur. Bazı lûgatçılara göre, hukukî hükümler değil de sadece aklî hikmetler içeren yazılı metinlere zebûr denir. Nitekim Davud'a gelen vahiy de hukukî hüküm içermez.

84. *Sun'* bir şeyi sadece yapmayı değil, ustaca yapmayı ifade eder; nitekim bir işe devam etmekten dolayı elde edilen marifete smâ'a (zanaat) denir. lCur'ân *sun'* kökünden fiilleri, "bir san'atkâr gibi ustaca ve özene bezene yapmak, işlemek" anlamında kullanır: Yüce Allah'ın kâinatı sapasağlam yaratması (Nemi: 88.), Hz. Musa'nın Firavun'un sarayında özenle yetiştirilmesi (TâHâ: 39, 41), Hz. Süleyman'a zırtı yapma san'atının öğretilmesi (Enbiyâ: 80), temelli kalacağı ümidiyle sapasağlam binalar inşa etmek (Şu'arâ: 128-129), belli bir ustalık gerektiren sihirbaz numaralan (TâHâ: 69) hep bu fiille ifade edilir. Yahudilerin günah işlemekte ve rüşvet yemekte kazandıkları mahareti *sun'* kökünden *yasna ûn* fiili ile ifade eden Kur'ân (Mâide: 63), erkeklerin hiissettirmeden kadınlara bakmasını ustaca yapılmış bir eylem olarak *sun'* fiili ile değerlendirir (Nur: 30).

85. Ve Abram 99 yaşında iken, Rab Abram'a göründü ve ona: "(...) ve senin gurbet diyarını bütün Kenan diyârını, sana ve senden sonra zürriyetine ebedî mülk olarak vereceğim ve onların Allah'ı olacağım." dedi. (*Ahd-i Atik,* Tekvin, 17/1 -8).
Bu cümlenin üstündeki: "Ben ise işte ahdim seninledir, ve bir çok milletlerin babası olacaksın. Ve artık adın Abram (yüce baba) çağırılmayacak, fakat adın İbrahim (cumhurun babası) olacak; çünkü seni birçok milletlerin babası ettim ve seni ziyadesiyle semereli kılacağını ve seni milletler yapacağım, \e senden krallar çıkacaklar." ifadesi üzerinde düşünülürse, buradaki zürriyetin biyolojik anlamdan ziyade fikrî ve akîdevî anlamda olduğu -dolayısı ile söz konusu vaadin Yahudilere özgü olmadığı- anlaşılacaktır. Nitekim Hz. Musa söz konusu müjdeyi şu şekilde i İade eder:
"Ve yapmak için sana bugün emretmekte olduğum emirleri ve kanunları ve hükümleri tutacaksın. Ye vâki olacak ki bu hükümleri dinlediğiniz ve onları yaptığınız için, Allah'ın Rab, atalarına and ettiği ahdi ve inayeti senin için koruyacak; ve seni sevecek ve seni mübarek kılacak ve seni çoğaltacak; \e sana vermek üzere atalanna and ettiği divarda senin bedeninin semeresini, buğdayını ... mübarek kılacak." *(Ahd-i Atik.* Tesniye, YU. 11-13. Ayrıca Ylll, 19-20; XI, 22-25; XXXIV, 1-4)

86. Allah diğerlerini çölde âv âre av are dolaştırırken, bu ikisine o diya edecek *(Ahd-i Atik.* Savalar, XIV. 28-38); daha sonra fethedilen yerleri İsrailoğullan arasında bunlar paylaştıracak (Sayılar. XXXIV, İP-19; Tesniye, XXXI. 7-8; Yeşu. XIV, 6-16); bilhassa Yûşâ, Musa'nın vefatından sonra kavminin lideri olacaktı (Tesniye. XXXIV. 9; *Ahd-i Atik.* Yeşu).

87. Karga vb. canlıların gayb ile şehade arasında birer 'elçi' olduğu düşünülürse, etrafımızdaki canlı-cansız her 'şey'de bir 'elçilik' var demektir. Yani, biz bunu, çeşitli bilimsel buluşlarda bilim adamlarına ilham veren kuş, kunduz, balina, yunus, ağaçkakan, salyangoz, yusufçuk böceği, yarasa, palamut böceği, pire gibi başka 'ilginç' canlılara da teşmil edebiliriz.

88. Tevrat'a gerçekte iman etmedikleri gibi, Peygamberi de tasdik etmemekte; ayrıca, Müslümanlarla aynı devlet çatısı altında karşılıklı 'emân' üzere yaşama sözü verdikleri hâlde, Hz. Peygambere ve müminlere bir türlü güven telkin edememektedirler.

89. Kur'ân'm özellikle kendi varlığını Allah'a satmak, malla ve canla cihad etmek gibi, gerçekten ciddi bir irade isteyen amellerle ilgili olarak zikrettiği *rızâ,* "kahrın da hoş lütfün da hoş!" diyebilmektir. Dinin bir teslimiyet olduğuna dikkat edilecek olursa, bir mümin için rızanın ne kadar önemli olduğu ortaya çıkar. Kendisine emredilen veya yasaklanan bir hususta, diklenip inat etmeden uysallık gösterip durumu kabullenmek ya da bir sıkıntıya karşı Rabbinin hükmüne boyun eğmek anlamındaki nzâ imanın temel taşlarından biridir. Kur'ân, Peygamberin verdiği herhangi bir hükme nza göstermemenin imansızlık anlamına geldiğini belirtir (Nisâ: 65). Nitekim imanın tadına, ancak rab olarak Allah'tan, din olarak İslâm'dan, peygamber olarak da Hz. Muhammed'den razı olanlar varabilmektedir.

90. *Tazarrû,* yumuşaklık mânasındaki *zarâ 'a* kökünden olup, *huşu* ile yakın anlama sahiptir. Ancak, huşû kişinin dış görünüşüyle ilgili iken *zarâ 'a* kalbin yumuşamasını ifade eder; nitekim bu ayette kalp katılığı olan *kasvetin* zıttı olarak kullanılmıştır. İnkarcı nankörlerin kalpleri katılaştığı için İlahî uyan ve belgeleri Allah'la ilgisi olmayan -zahirî sebeplere bağlı- birer afet olarak kabul etmekte; gerekli tedbirleri zamanında almadıkları için de kahredici azaba uğratılmaktadırlar.

91. *Ebâne* fiilinin farklı anlamlarına göre "apaçık/açıklayıcı kitap" mânasındaki kitâb-ı mübîn terkibi, Kur'ân'da sık sık geçer. Birtakım fakîhler Kur'ân'm her şeyin açıklaması olarak indirildiğinden (Nahl: 89) hareketle, usûl-i fıkıh eserlerinin kitap bölümünde, fıkhın temel kaynağı olan Kur'ân'm her şeyin hükmünü içerip içermediği mes'elesi bağlamında, bu ayetteki *kitâb-ı mübini* Kur'ân'a hamlederler. Oysa gerek bu ayetin içeriğinden gerekse Nemi; 75 ve Fâtır. 11 'de verilen Özelliklerden, bu terkibin Levh-i Mahfuz'u kasdettiği anlaşılıyor (Ayrıca bkz. Nemi: 65; Lokman; 34; Sebe': 14; Cinn; 8-10, 26-28).

92. *Şûran suretin* çoğulu olduğu, ayette de "sûretlere can üflenmesi"nden bahsettiği söylenmiştir. Bu, olayın mahiyetiyle örtüşüyorsa da konuya ilişkin öteki ayetlerle uyumlu değildir. Örneği: *fe-izâ nukırafi 'n-nâkûr* (Müddessir: 8) ifadesi aynı konuyu işlemekte ve *sûr* yerine *nâkûrPoom* demektedir. Yine, ve *nüfîha fis-sûri fe-sa'ika menfi's-semâvât...* (Zümer: 68) cümlesi Sûr'a üfürüldüğü zaman -Allah'ın diledikleri dışında- bütün varlıkların bayılacağını ifade etmektedir: Yani, varlıkların suretlerine can üflenmesi söz konusu olsaydı, o sırada hiçbir canlı olmaması gerekirdi.

93. İmana karıştırılıp kanştınlmadığından bahsedilen *zulmü*n mahiyeti tartışmalıdır.

Zemahşerî -*lebs* kökünün doğasından hareketle- ayetteki zulmün küfre hami edilmesini doğru bulmaz ve kelimeyi, kişiyi fâsık kılan mâsiyet olarak tefsir eder (böylece amelî eksikliği bulunanlar hidâyet üzere gidenlerden olmayacaktır); çünkü şer'î bir imana inkâr karıştırılması/giydirilmesi düşünülemez; (o zaman ortada iman diye bir şey kalmaz).
Oysa buradaki imanın, lûğavî iman olarak -yani dînin istediği iman değil, salt inanmak- şeklinde anlaşılması daha isabetlidir; böyle bir imana ise değil mâsiyet, şirk bile (Yûsuf: 106) karışabilir. Ayetin, imanlarına inkâr karıştırmayanları övdüğü herkes tarafından teslim edilmektedir, ancak bir grup, hidâyet üzere bulunma (ihtidâ) olgusunun taşıdığı "hem inanç hem de davranış yönünden doğru ve hak üzere hareket etme" anlamını esas alırken, bir gmp tıpkı "Allah ve elçilerine iman edenler, işte sıddıklar bunlardır!" (Hadîd: 19) ayetinin -zahiren- delâlet ettiği üzere, sağlam bir imanın yeterli olacağına hükmeder. Ben ise Kur'ân'ın, küfür vb. bir kavram dururken, özellikle zulüm lâfzım kullanmış olmasını mânîdar buluyor ve şöyle diyorum: İnkârcı biri esas alınacak olursa ayet, imana küfür anlamındaki zulmü karıştırmamak yani iman edip bir daha inkâra dönmemek anlamına gelir; iman dairesinde bulunan biri esas alındığı takdirde ise imana aykırı hareket ve eylemleri imana karıştırmama anlamı söz konusudur. İhtidâ/doğru yolda bulunmak, bunu gerektirir; o, bir kerelik bir şey olmayıp hayatın zihnî-hissî, teorik-pratik, itikadî-amelî tüm evrelerinde doğru ve hak yolda olmak demektir.

94. Bu gerçek, Müşrikler tarafından zaman zaman 'demek ki iman etmemizi O istemiyor!' diye istismâr edilmiş (Nahl: 35; Zuhruf: 20; Ayrıca: En'âm: 148) Kur'ân da "Allah'ın (nihaî kertede) neyi dileyip dilemediği konusunda bir bilgileri yok; sadece tahmin yürütüyorlar!" diye cevap vermiştir (Zuhruf: 21. Ayrıca: En'âm: 148). Ayrıca bkz. 149. ayetin dipnotu.

95. -Hî ve sâd ile- *hars;* devşirilmek üzere olan hurma ve üzüm mahsûlâtımn tahminî olarak belirlenmesi demektir. Bu kök anlamı esas alınarak, olur olmaz her hususta tahmin yürütmek, atmak ve görüş beyan etmek hatta -bunun sonucu olarak- yalan söylemek anlamında kullanılır olmuştur. Kelimenin daha ziyade, yalan söylemek şeklinde anlaşılmasının sebebi, yalan söyleme kastı olmasa da sonuçta yalan olmasıdır. Bu tip varsayımlarla hareket edenleri kınayan *kutile 'l-harrâsûn* ayeti (Zâriyât: 10) "Yalancılar kahrolsun!" şeklinde anlaşılmıştır. Oysa, *harsın* mübâlağalı ism-i faili olan *harrâs,* bir şeyin gerçekte ne olduğunu iyice araştırmadan zanna dayalı hükümler veren ve bilmediği şeyleri esas alarak hareket edenlerdir; yalan söyleyenler ise *kâzib, kezzâb* kelimeleri ile ifade edilir.

96. Ama O; size özgür iradeler bahşetti. Hepinize hidayet imkânlarını sunarak akıl-fıkir, havâss-i selime vs. verdi. Ve elçileri aracılığı ile iman etmenizi emretti. Demek ki, O'nun iradesi, rızası sizin iman etmeniz yönünde... Buna rağmen, inkârı tercih ettiniz. Ama O değil, kendiniz tercih ettiniz. Dolayısıyla, inkâr yönündeki iradelerinizle O'nun rağmına; O'nun iradesini ezerek, O'nu âciz bırakarak iş yapıyor değilsiniz.

O sizi zorla imana getirmekten âciz olsaydı, o zaman O'nu ezmiş olurdunuz. Oysa 0 bundan âciz değil. Ama bu, tekliften istenen hikmeti yok etmiş olurdu. O hâlde, Müşriklerin; "Bizim Allah'ın dileğine aykırı bir edimde bulunmamız, O'nu ezmek, âciz bırakmak anlamına gelir. Demek ki; O inkâr etmemizi diledi, biz de inkâr ettik..." iddiaları geçersizdir *(Mefâtıhu 'l-gayb).*

17. *Şükr,* inkârın temelini oluşturan nankörlüğün zıttı olması hasebiyle ilk ayetlerde imanın kavramsal yapısı çerçevesinde yer alır. İman-küfür zıddiyetini şükr-küfrân zıddiyetiyle ifade eden ayetlerin yanında, pek çok ayet, İlahî ikrâm ve nimetlere vurgu yaparak muhatapları minnettarlığa yönlendirmeye çalışır. Esasen -tıpkı nankörlüğün kendini zahirî bir hareketle belli etmesi gibi- minnettarlık da salt inanç bağlamında ele alınmaması gereken komple bir tavırdır. Nitekim kelime, bu ayette inanç ve ameli kapsayacak şekilde kullanılmıştır; yani *şâkirın* ifadesi, amel-i sâlih sahibi müminler demektir.

98. İnsanın eylem sahasına giren her fiilde doğru ölçüyü aşmak ya da ihlâl etmek demek olan •sere/kökünden gelen *israf;* yeme içmede aşırılık anlamında kullanılıyorsa da Kur'ân kelimeyi, savurganlıktan cana kıymaya, livâtadan, kendini tanrı yerine koymaya kadar gerek inanç gerekse davranıştaki her tür aşırılığı ifade etmek için kullanır.

99. Kur'ân; *zikrin* çelişiği olan *nisyâna* kâfirlerin temel özellikleri arasında yer verir ve Allah'ı umursamayan, O'nun azabını ve rızasını dikkate almayan karakterleri tenkid eder; Cehenneme düşüren, İlâhî belgeleri göz ardı etmektir. İşte Peygamberin sözünü dinleyip ona itaat etmek gibi mâruf davranışları yasaklayıp onu ve arkadaşlarını arkadan çekiştirmek, infakta bulunanları vazgeçirmeye çalışmak gibi münker hareketleri emredip duran münafıklar da Allah'ı unutmaktadırlar!..

Açıktır ki -Tevbe: 67 ve Câsiye: 34. ayetlerde de geçen- bu durum, yani; Allah'ın, kendisini umursamayıp yargılanma gününü hesaba katmayan münafık ve kâfirleri unutması, mecâzî bir anlatımdır. Çünkü Kur'ân "Senin Rabbin unutkan değildir!" buyurur (Meryem: 64). Bu bakımdan, Allah'ın unutması, dünyada yüzüstü bırakarak (hızlan), İlâhî tevfikten mahrum etmesi; Ahirette ise yine, cehenneme attıktan sonra terk edip orada unutmuşçasma hiç çıkarmaması şeklinde tefsir edilebilir.

100. İnsanoğlunun karı-koca ilişkilerinde, komşuluk ilişkilerinde, baba-oğul, âmir-memur, komutan-asker... ilişkilerinde sağlıklı bir hâlet-i rûhiyeye, sağlıklı bir zihne ve sağlıklı bir bedene sahip olarak yaşayabilmesi için en önemli şey güvenlik ve güven duygusu olduğu için dünyevî-dinî mühim bir iş üstlenecek kişilerden söz edilirken, meselâ Allah'ın emir ve yasaklarını iletmekle görevlendirilen peygamberlerin ve onlara bu direktifleri getiren Cebrail'in en temel vasfı olarak güvenilirliğe dikkat çekilir.

101. İmanın ne artış ne de eksiliş kabul edeceği; taatlerin imana dahil edilmesi durumunda ise hem artıp hem de eksilebileceği düşünülerek, imanın artıp eksilmesi çerçevesindeki tartışmalar, lafzı tartışmalar olarak görülebilir. Oysa, tasdikte herhangi bir artma ve eksilme olamayacağı iddiasına dayalı bu yaklaşım doğru görünmemektedir.

Kanaatimce, bu, tasdike konu olan her şeyin, “iki kere iki dört eder” önermesindeki gibi kesinlik ifade ediyormuş gibi algılanmasından ileri gelmektedir. O zaman, bizzat tasdike dayalı bir iman artışı söz konusu demektir. Nitekim sıddîklar bu tür bir tasdike sahiptirler. Evet tasdik bir inançtır, ancak inançlar, kuvvetli ve zayıf olabilir. Meselâ, gözümüzün önündeki bir cismi tasdik edişimiz, uzaktaki bir cismi tasdik edişimizden şüphesiz daha güçlüdür. Kaldı ki inanca tekabül eden *i 'tikad* lâfzı zihnin bir ilkenin gerçekliği hususunda düğümlendiğini ifade eder; düğüm (‘akd) ise kuvvetli ve zayıf olmaya; sıkı ve gevşek olmaya müsait bir şeydir. Tasdikin artıp eksilişi, iki şekilde olabilir: Birincisi: Hz. Peygamberin getirdiği kesin olarak bilinen hususlardaki tafsilatlı bir tasdik, imanın cüz'ü olup; kişi, bir başka iman ilkesini tasdik ettiği takdirde, önceki tasdikine aldığı karşılığın bir benzerini almaya hak kazanır. İkincisi: Kuvvet ve zayıflık yönündendir. Çünkü tasdik denen olgu, psikolojik bir niteliktir. Bu tür nitelikler ise hem artabilir hem de eksilebilir. Üzüntü, sevinç ve öfke gibi. İman artışının, yeni gelen her bir Kur'ânî yasanın/ayetin tasdik edilmesine bağlanması doğru değildir; çünkü bu, söz konusu yasaları tasdik etmekten kaçınanlarda, eksik de olsa bir iman bulunduğunu vehmettirir. Oysa, böyle birinin önceki tasdiki, azalmış değil yok olmuştur. Öte yandan iman, mutlak olarak yani, ilahi yasaların kesinleşmesinden önce de sonra da nitelik (kuvvet-zaaf) açısından artıp eksilebilir: (i) İman edilen şeyin gerçekliğine dair delillerin apaçıklığına ve kapalılığına, kuvvet ve zaafına göre; (ii) taklitçinin taklid ettiği kişiye olan inancının kuvvet ve zaafına göre.

102. Kısaca, cephe almak anlamına gelen *müşâkka;* kâfirlerin, Allah ve Resulü ile “karşılaşmaya kalkıp cepheleşmeleri bağlamında kullanılır. Hem uzaklaşma hem de muâraza anlamına gelen bu kavram, imandan sonra inkâra düşüp, başkalarının da inkâr etmesi için uğraşanların Peygamberle bağlarını koparmış oldukları bildirilirken ve Bedir'de öldürülen Mekke Müşrikleri ile Medine'den sürülen Nadîroğullarımn başlarına gelenlerin, hep Allah ve elçisi ile çatışmaya kalkmaktan ileri geldiği belirtilirken kullanılır.

103. Kur'ân bu galiz kelimeyi kullanmakla, savaşta sırtını düşmana dönerek kaçmanın çirkinliğini daha net anlatıyor.

104. İman kavramındaki emânlaşma, bu ayette (Nisâ: 92'nin dipnotunda belirttiğim) her iki boyutuyla varlığını hissettirmektedir: Ayet, iman ederken toplumla emânlaşanlara Allah'a ve Elçisine *hıyanet* (Tiirkçede buna ihânet diyoruz) etmeyi yasaklayarak: “Aksi takdirde, bile bile kendi emânetlerinize hâinlik etmiş olursunuz!” buyuruyor. Bile bile ihânet edilmiş olacağı belirtilen *emanet,* başta iman olmak üzere tüm fariza ve ameller olarak tefsir edilebileceği gibi, iman etmek suretiyle diğer müminlere verilen ve onlardan alman güvence şeklinde de yorumlanabilir. Ayetin, Resul-i Ekrem'in kâfirlerle ilgili mahrem plânlarını onlara bildirenlerle ilgili olarak indirildiği düşünülürse şu anlam daha da belirginleşecektir: Emanet niteliği taşıyan sırları, düşmanlarınıza aktararak gerek Allah'a ve Elçisine gerekse müminlere *hıyanet* edecek olursanız, mümin olmanıza istinâden almış olduğunuz *emâna* artık son verilecek ve gereken cezaya çarptırılacaksınız; çünkü

aynı ülkenin vatandaşı olduğunuz, siyâsî-içtimâî-dinî kardeşiniz olan müminlere zarar vermektesiniz! Görüldüğü gibi ve *tehûnû emânâtiküm* cümlesini atıf olarak değil, "aksi takdirde..." şeklinde çeviriyorum. Elmalılı da ayeti bu anlama göre tefsir eder. Ancak o, "hıyanet ettikleri takdirde, kendilerine verilmiş olan sosyo-politik *emâmn* mümin toplum/siyâsî otorite tarafından geri alınacağı (örneği: recmedileceği, elinin kesileceği, kısasen öldürüleceği)" şeklindeki yorumumdan farklı olarak; bu emânetin kendiliğinden ortadan kalkacağını belirtiyor: "Bir kere Allah ve Resulü'ne hıyânet etmeye başladınız mı artık kendi aranızda mal ve cana, ırz ve namusa, uhdenize emanet edilmiş sırlara, hükm ve hükümete ve milli çıkarlara müteallik emânetlerinize hıyanet etmeye başlarsınız... Binâenaleyh birbirinize hiç mi hiç güvenemez olursunuz."

105.*Betar,* "nimeti yerli yerinde kullanamadığı ve hakkını veremediği için, insana arız olan bir şaşkınlık ve şımarıklık" yani ölçüsüz bir cömertlik, müsriflik, gösteriş; elindeki nimetten dolayı küstahça ve mağrurâne bir sevince kapılmak demektir. Ayet, Mekke Müşriklerinin Bedir savaşı için, Mekke'den büyük bir debdebe ve ihtişamla çıkarkenki lıâlet-i rûhiyelerini bu kelime ile tasvir eder. Ri(y)â; "içte olmayan ihlâs, samimiyet, iman gibi hususları, yaptığı birtakım güzel hareketlerle ispata çalışmak" demektir; münafık karakteri ile ilgili olarak ıstılahlaşmış olmakla birlikte, Kur'ân bu ahlâkî düşüklüğü, sadece münafıklarla ilgili kullanmaz; kâfirlerin de benzer ikiyüzlülükler içinde bulunduğuna temas eder (Mâ'ûn: 6). Malını dîni yok etme uğrunda harcarken, ya da yine Allah'ın dinini boğma maksatlı bir savaş yolculuğuna çıkarken (Enfâl: 47), insanlara gösteriş yapma ve gözdağı verme kastı güden kâfirlerin bu tavrım da *riyâ* ile ifade eder. Tabiî bu kez, gösterişin mahiyeti değişmiş olmaktadır; münafık kendini müminlere beğendirmeye çalışırken, kâfir, başta küfrün elebaşları olmak üzere, diğer kâfirlere beğendirmeye, kendisinin ne kadar cömert/güçlü ve korkulması gereken biri olduğu intibâım uyandırmaya çalışmaktadır. Ayetin eleştirdiği tavır, müminlerin tehdidi altındaki Kureyş kervanını kurtarmak için hazırlanan ordunun şımarık, küstah ve mağrur tavırlarıdır. Aklı başında olanlar, kervanlarının kurtarıldığını, dolayısı ile savaşa gerek kalmadığını anlatmak istemişler ise de, orduyu yönetenler buna kulak asmayarak Bedir'de helâk olmuşlardı. İşte Kur'ân müminlerden bunlara benzememelerini istiyor.

lOö.Zemahşerî, buradaki *za'jm* bedenî bir zaaf olarak anlaşılabileceği gibi, basîret ve istikamet za'fı olarak da anlaşılabileceği görüşündedir. Söz konusu za'f tamamen psikolojik bir keyfiyete bağlanarak ya iman za'fı ya da güven za'fı yani, kendilerinin on katı sayıdaki kâfirleri yenebilecekleri çerçevesindeki moral, güven ve tahammülün za'fa uğraması şeklinde anlaşılabilir. Elmalılı'nın da ihsas ettiği üzere, ayette; dine yeni yeni giren unsurların iman za'fından bahsedilmektedir. Bunlar hem Mekkî pasajlardaki sabır, tahammül, ittikâ, haşyet, tezekkî vb. ilkelerle muhacirler kadar eğitilmiş değillerdi, hem de kendilerine doğrudan zararı dokunmamış olan Mekkeli kâfirlerle, niçin kıyasıya savaştıkları hususunda Muhacirler kadar emîn değillerdi.

107. Muharrem, Safer. Rebıu'l-evvel, Rebîu'l-âhir, Cemaziye'l-evvel, Cemaziye'l-âhir, Recep, Şâban, Ramazan, Şevval, Zilka'de, Zilhicce. -Savaşılması yasak/saygın/hürmetli anlamında- "haram" aylar Muharrem, Safer, Zilka'de ve Zilhicce aylarıdır. Ramazan oruç. Zilhicce de hac ayı olarak bilinir. Bizim "3 aylar" olarak kutladığımız aylar Recep, Şaban ve Ramazandır.

108. Hudud (koyma) yarışma kalkışma anlamına gelen *muhâdde,* bir kısım kâfirlerin Allah ve Resûlü ile boy ölçüşmesi ve onlara haddini bildirmeye çalışması sadedinde kullanılmaktadır. Bir müminin, -ne kadar yakını olursa olsun- böyle birini velî edinmesi mümkün değildir. Kur'ân, Allah hakkında serdedilen yakışıksız ve yersiz düşünceleri, O'nun izni olmadan helâl ve haram koyma teşebbüslerini Allah'a iftirâ olarak değerlendirir ki söz konusu olguya iyi bir örnektir.

109. İmanın *lâm* harfi ile kullanıldığı ayetler *bâ* ile kulanıldığı ayetlerden farklı olarak tasdike ilâveten teslimiyet, ittibâ ve inkıyâd (izleme ve boyun eğiş) anlamı verir. Bu tür pasajlara dikkat edilirse, Allah vb. diğer iman ilkeleri için değil, özellikle, peşinden gidilebilecek canlı bir organizma söz konusu olduğunda kullanıldığı görülecektir (Örneği: Mü'minûn: 47; Şuarâ: 49). İşbu ayette de, kalbı bir tasdikten ziyade, başta Firavun'un adamları olmak üzere herkesin haberdar olacağı teslimiyetin söz konusu olduğu aşikârdır. Çünkü az sayıda kişinin Musa'ya taraftar olmasına sebep olarak "Firavun ve kavminin kendilerine işkence etmesinden korkmaları" gösteriliyor. Hiç kimsenin farkına varamayacağı kalbî bir doğrulamadan dolayı böyle bir korku ortaya çıkmayacağına göre, korkunun esas sebebi, izleyeceği stratejide Hz. Musa'ya bağlı olmak, onun izinden gitmek olmalıdır.

110. Sûre girişlerindeki *ki t âb-1 miibîn* ifadeleri genelde Kur'ân-ı Kerim olarak anlaşılır. Oysa Hicr sûresinin girişinde *Kur 'ân-ı mübin* kitâba; Nemi sûresinin girişinde ise kitâb-ı mübîn *Kur 'ân* 'a atfedilmiştir. Mâtuf ile mâtuf-i aleyh aynı şey olamaz. Bu durumda, evrende olmuş ve olacak ne varsa hepsinin yer aldığı kitaba kitâb-ı mübîn denmiş olmasından (En'âm: 59) hareketle, Zuhruf ve Duhân sûrelerinin girişinde yemin edilen -Kur'ân ayetlerinin, ayetleri olduğu söylenen- *kitâb-ı mübMcrin* Levh-i Mahfuz olması kuvvetle muhtemeldir. Bunu kabul ettiğimiz takdirde, ayetler hem Kur'ân'ın hem de Levh-i Mahfûz'un ayetleri olacaktır. Nitekim Vâkı'a: 78'de Kur'ân ayetlerinin, koruma altındaki bir kitapta bulunduğu ifade edilir. O zaman, Zuhruf ve Duhân sûrelerinde Levh-i Mahfuz'a yemin edilmiş ve Levh-i Mahfuz'daki bu ayetlerin, öncelikle Arapların -ve onlar aracılığı ile bizlerin- anlayabilmesi için, Arapça ayetler hâlinde indirildiği belirtilmiş demektir.

111. 52. ve 53. ayetlerdeki ifadenin komutanın karısına mı yoksa Hz. Yûsuf'a mı ait olduğu işin uzmanları arasında polemiklere yol açmış tartışmalı bir konudur. İbarenin akışına göre kadının olması daha uygun gözükmektedir. Ancak "Allah hâinlerin hilesini başarıya ulaştırmaz"; "benim Rabbim bağışlayıcıdır, merhametlidir" gibi hikmetli sözleri, Allah kavramından haberdâr olup olmadığı bile şüpheli bir kadının değil, Hz. YûsuFun söylemiş olması daha münâsiptir. Kaldı ki, "Bu, gıyabında asla kendisine hıyanet etmediğimi ve Allah'ın hainlerin numarasını başarıya erdirmeye-

ceğini, efendimin de kesin olarak bilmesi içindi." sözünü de kadın söylemiş olamaz. Çünkü 29. ayette bildirildiğine göre, komutan, karısına; "Hatun! Sen de günahının bağışlanması için dua et. Çünkü gerçekten günahkârlardansın!" diye çıkışarak suçunu kabullenmesini istemişti. Komutan, Yûsuf'un suçsuz olduğu kanaatindeydi; ama karısının Yûsuf hakkındaki iddiaları henüz çürütülmemiş olduğu için, yine de ona karşı içinde bir şüphe taşıyor olabilirdi. İşte Hz. Yûsuf, kadına "Şu anda, gerçek tamamen ortaya çıktı: evet, asıl ben ondan kâm almak istemiştim." dedirterek suçunu itiraf ettirdi ve bunu niçin yaptığım gösterdi... Buna göre, kadınların itirâfını konu alan 51. ayet, Hz. Yûsuf'un elçiyle yaptığı konuşmanın arasına girmiş olmaktadır.

112. "Erlerden" ifadesiyle (i) İnsanlara ancak "insan"m peygamberlik edebileceği, yani üsve-i hasene/ideal şahsiyet/kılavuz olabileceği; (ii) gerek Müşrik gerekse Hıristiyan inanç sisteminde meleklerin dişi olarak algılandığı düşünülürse, bu insanın hiçbir zaman bir dişi olmadığı, peygamber olarak daima erkeklerin görevlendirildiği (çünkü insanların istihzalarına, işkencelerine... karşı onlarla kıyasıya mücadele edebilecekler dir) belirtilerek insan-melek ilişkisine dair iki husus aynı anda anlatılmış oluyor.

113. Ümitsizlik mânasındaki *ye s;* bu ayette bilmek anlamında kullanılmıştır; çünkü bir şeyden ümit kesen, onun gerçekleşmeyeceğini bilir. *E-fe lem yey 'es* kısmının mushaflara yanlış yazılmış olabileceği ihtimalini reddeden Zemahşerî; Hz. Ali, İbn Abbâs ve bir grup sahabinin *e-fe lem yetebeyyen* şeklindeki kıraatlerini sadece bir tefsir olarak görür.

114. Bu ayeti; kimi mahfillerde dile getirilen "Tevrat ve İncil tahrif edildi ise *innâ nahnü nezzelne'z-zikra...* ayetine göre, Kur'ân'ı koruyan Tanrı, Tevrat ve Incil'i niye korumamış?!" sorunsalı çerçevesinde ele alacak olursak: (i) Öncelikle, ayette, *innâ, nahnü, nezzelnâ, hâfizün* çoğul zamirlerinin kullanılmış olması, dikkat çekicidir. İlahî koruma Allah tarafından bizzat yapılmaz; savaşlar, esaretler, sürgünler, yazı malzemesi azlığı, müntesiplerinin kutsal kitaplarına bağlılık oranı gibi dış faktörler de devreye girmektedir. *Ve le-yensuranna 'llâhu men yensuruh* (Hacc: 40); *in tensuru 'llâheyensurküm* (Muhammed: 7) vaadleri ile *kâtilûhümyu 'azzibhumu 'llâhu bi-eydîküm* (Tevbe: 14) emri de, Allah'ın bu tür eylemlerinin, kullarının eylemlerine bağlı olduğunu göstermektedir, (ii) İkinci olarak; Allah'ın korumayı garanti ettiği *ez-zikrin* mahiyeti iyi anlaşılmalıdır: Zikrin lügat anlamı "hatırlatma", "hatırlama", "öğüt/mesaj"dır. Kur'ân'a -birkaç ayet önce olduğu gibi- zikr denmesi, İlahî mesajı aktarmasındandır. Kur'ân'dan *kitâb jıhi zikruküm* diye de bahsedilir (Enbiyâ: 50) ki buna göre, Kur'ân hem zikr (Enbiyâ: 24,50; Sâd: 8; Zuhruf: 44) hem de, *zü 'z-zikrdk* (Sâd: 1). Kur'ân bütün kutsal kitaplara zikr demiş ve kitap kültürüne sahip olanlardan *ehle 'z-zikr* diye bahsederek, gerektiğinde bilgilerine başvurulmasını istemiştir. Bunlar arasında, -Kitâb-ı Mukaddes'in ilk beş kitabından oluşan- Tevrat'ın özel bir yerinin olduğunu hatırlatmaya gerek yoktur.

Allah; "zikr"ini korumuştur, korumaktadır; ama bu, indirdiği bütün kitapları noktasına virgülüne varıncaya kadar koruduğu şeklinde değil, indirdiği mesajı ana hatları ve temel prensipleri itibarı ile ve elbette o kitapların müntesipleri eliyle koruduğu

ve sürekli tazelediği şeklinde anlaşılmalıdır. Kur'ân'ın önceki kitaplar bağlamında tasdik ettiği de işbu temel prensiplerdir.

115. *Mesânî;* ikişer ikişer anlamına gelen maynanın çoğuludur. Kur'ân'ın muhtevasında bu anlamda bir ikilik vardır; olgular, müjdeler... karşıtları ile birlikte anlatılır. Çünkü her şey zıttıyla daha iyi anlaşılır. İbn Kesir *seb-* 7 *mesanî* terkibini açıklarken ilk görüş olarak şunu verir: "Biz sana; yedi parça verdik: Emret, yasakla, müjdele, uyar, temsilî anlatıma başvur, nimetleri hatırlat." 2. görüş ise terkibin; bir hadiste de geçtiği üzere Fâtiha sûresi olarak anlaşılmasıdır. Fakat bu terkip, bütün Kur'ân sûrelerinin, özellikle 2. - 8. sûrelerin de 'çift yönlü (karşılaştırmalı) yedi' olarak nitelenmesine engel değildir. Bu durumda, 7 rakamı kesretten kinaye olmaktadır. Tıpkı Lokman: 27'deki 'yedi deniz' gibi...

116. Ayet, önce tevhide yani dinin inanç boyutuna vurgu yapıp daha sonra *ittikâ* olg temas ediyor ki bu, "Benden sakının; Bana karşı dikkatli hareket edin!" ifadesinin, inanca ilişkin hususlardan çok birtakım eylemleri ifade ettiğini gösterir. Yüce Allah'ın, peygamber göndermesinin (bi'set) iki temel prensibini veciz bir şekilde açıklayan bu ayetin yanı sıra, Şuarâ sûresindeki, yine bi'seti konu alan ayetler (105-184) de ***ittikâ)'i*** özenle vurgular. Peygamberlerin, ümmetlerine getirmiş olduğu temel prensip: Allah'tan ittikâ edip elçisine içtenlikle boyun eğmektir. Bu ayetlerde, -âyetimizin aksine- aslî prensip olan iman boyutuna hiç temas edilmeyip doğrudan ittikânın zikredildiği dikkat çekmektedir ki şöyle açıklanabilir: Geçmiş peygamberlerin, ümmetlerine yöneltiği tebliğin ana unsurlarını veren bu pasajların asıl muhatabı Mekke Müşrikleridir. Bunların temel hastalığı da Allah'ı inkâr etmekten ziyade O'na ortak koşmaktır; dolayısıyla Kur'ân, kadîm peygamberlerin de kendi ümmetlerini, 'şirki reddetmeye ve ittikâya çağırmış oldukları intıbâım vermektedir. Evet, peygamber göndermenin ilk amacı, Allah'ın yegâne gerçek ilâh olarak tanınıp doğrulanmasıdır. Ancak Kur'ân'ın vermek istediği aslî prensip mârifet ve tasdik gibi iki soyut olgudan öte, hem inanç hem de amelle ilişkilidir.

117. N-k-r kökünden *inkâr;* sözlükte insanın kalbine, beklemediği bir şeyin gelmesidir. *İrfâmn* zıttı ve bir tür cehâlet olan inkâr, bir şeyi kerih bulup tanımama anlamındadır. Hoşa gitmeyen, beklenmedik bir şeyden dolayı kalpte hâsıl olan bu durum kendini, o şeyi tanımama, onaylamama, benimsememe ve ona ısınamama şeklinde ortaya koyar. İnkârcı nankörlerin İlâhî gerçeklere ısınamamaları bu kelime ile anlatıldığı gibi, sahîh bir aklın kerih gördüğü eylem ve sözler de yine bu kökten gelen *münker* lâfzı ile ifade edilir.

118. Normali aşmak ve gerektiğinden fazlasını talep etmek demek olan *bağy* kısaca gınlık olarak ifade edilebilir. Kur'ân, bağyi -din dışı kullanımına (Nisâ: 34; Hucurât: 9; Rahmân: 20) ilâveten- büyüklük kompleksi ile hukuk dışı davranışlarda bulunmak anlamında kullanır. Nitekim anlaşmazlıkların temel sebeplerinden biri, hakkına razı olmayıp başkasının hakkına göz dikerek maddî-manevî kazanç ve otorite peşinde koşmaktır. Fâhişelere *bağî* denmesi hukuksuz ilişkilerinden kaynaklanmaktadır. *Bağyde;* bir şeyi hakkı olmadığı hâlde talep etme anlamı ağır basar. Başka rab arayışı

haksız talebin bariz bir göstergesi olduğu için, böyle bir arayış *bağy* olarak nitelendirilir.

119. Kişi Hz. Peygamberin Allah'ın elçisi olduğuna tam olarak ikna olup itminana erdiği zaman, kalbin tüm samimiyeti ile yapılmış batini bir tasdik ve dahilî bir bilinç ortaya çıkar. Böyle bir imanda tereddüt ve kuşkuya yer yoktur; o, hem hayatın tüm safhalarını kuşatır hem de kişinin tüm benliğine nüfuz eder. Ancak, zorlayıcı sebeplerin ortaya çıkması durumunda, kişi inkâr etmiş gözükebilir. Ölüm tehlikesi ile karşı karşıya gelen Ammâr b. Yâsir'in, inkâr etmiş gözükmesinden sonra, Peygamber: "İman onun iliklerine işlemiştir!" buyurarak onu tezkiye etmiştir.

120. Farklı pasajlarda, Allah'ın seveceği, beraber olacağı, başarılı kılacağı kişilikler olarak şunlar gösterilir: Tevbe ederek Allah'a yönelen, temizlikte hassas, doğru yoldan ayrılmayan, Peygambere bağlanan, Allah'ın rızasını arayan, Allah'a sımsıkı sarılan, dünyada ve âhirette işe yarayacak şeyler yapan, Allah'a yardım eden, cihad ederek Allah yolunda canını dişine takan, şükreden, sabırlı, tevekkül sahibi, sarsılmaz bir imana sahip, müttakî, Allah'a kayıtsız şartsız teslimiyet göstermiş, yaptığını en iyi biçimde yapan, itaatkâr kimseler.

121. İnkârcı nankörler bağlamında kullanılan *mele'* ve *mütref,* İlahî belgelere karşı çıkan müstekbir tabakayı ifade etmekle birlikte, mele' siyâsî-askerî gücü kontrol eden müstekbirleri, *müîref* ise toplum üzerinde ekonomik ağırlığı bulunan sermayedar ve komprador tabakayı, sosyeteyi ifade etmektedir.

122. İri çizgi anlamındaki *rakm* masdannın; harfleri nokta vs. alâmetleri ile birlikte yazmak mânasında olduğu söylenebilir. *Ashâbe 'l-kehf ve 'r-rakîm* ifadesindeki *rakîm*in ne olduğu ihtilâflıdır. Ashâb-ı Kehf'in köpeğinin adı olduğu, mağaranın bulunduğu Ephesos veya Amman civarındaki dağ veya vadinin adı olduğu, yaşadıkları köyün adı olduğu şeklinde rivayetler vardır ki doğru değildir. *Rakım* için Ashâb-ı Kehf'in adlarının yazılı olduğu kitâbe; Rumca mürekkep; bulundukları şehir; vadi ve yazı olmak üzere 5 görüş nakleden İbn Manzûr, son ihtimal için; lûğatçılar bu görüştedir der. Bununla birlikte, *rakımın* kitâbe mânasında olduğu şeklindeki görüş ağırlık kazanmıştır ki bu, bir kitâbenin zaten yazısız olamayacağı düşüncesinden hareketle, İbn Manzûr'un tercih ettiği yazı anlamı ile de uzlaştınlabilir. Buna göre rakîm "Ashâb-ı Kehf'in adlarının, neseplerinin, başlarından geçen olayın ve kaçtıkları kişilerin adlannın yazılı olduğu taştan veya madenî kitâbe" olmaktadır.

123. Sûrenin 5. ayetinde işaret edilen "İsa Mesih'in 'Allah'ın kelimesi' olduğu, dolayısıyla O'nunla aynı özden olduğu çerçevesindeki iddialar"ı çürüten bir ifade... Sadece İsa Mesih değil, evrendeki her şey Allah'ın kelimesidir. Onlara tanrılık yakıştıı ılabilir mi ki İsa'ya yakıştırılabilsin.

124. *Neciyy-,* bir büyüğün, en gizli/mahrem konuları konuşabilecek kadar kendine yaklaştırdığı kişi anlamında olup padişah musâhiplerini andırmaktadır. Kulun, Mevlâ'sı ile gerçekleştirdiği gizli ve özel bağlantılara da aynı kökten münâcât denir.

125. Bu ifade, Hz. Peygamberin Ashâb-ı Kehf, ruh (vahiy ve kaynağı) ve Zülkameyn'e ilişkin sorulara cevap verecek vahyin niçin "Peygamberi Müşrikler karşısında zor

durumda bırakacak kadar gecikmeli" geldiğini açıklar. Ancak ilginç olan, burada, doğrudan meleklerin konuşmasıdır; Kur'ân'ın bir sözü -araya "Dedi ki" şeklinde bir kayıt koymaksızın- doğrudan meleklere atfedişine bir burada, bir de Sâffat: 163-166'da rastlanır ki "Kur'ân'ın değerli bir 'elçi'nin sözü olduğu" (Tekvîr: 19 vdd) gerçeği ile birlikte düşünüldüğünde, yadırganmaması gerekir.

126. Dördüncü ayetteki *nezzele* ile 2. ayetteki *emele* fiilleri indirme anlamında kesişse de. biri teksir yani peyderpey indiriş, diğeri ise toptan ve salt indiriş ifade etmektedirler; aralarındaki bu nüans belirtildiği zaman sûrenin girişinde Kur'ân'ın inişi bağlamında vurgulanmak istenen şey daha net yansıtılmış oluyor.

127. Herhangi bir özelliği sayesinde arzulanan, hoşa giden yararlı şeyler anlamına gel *hayr;* dünyalık metâlar için kullanılabildiği gibi, vahy ve iman dahil, dinî yanı ağır basan şeyleri anlatmak için de kullanılmıştır.

128. Böylece, tapındıkları taştan heykeller yüzünden azaba çarptırılan Müşriklerin ga ve pişmanlıkları daha da artacaktır; heykeller de Ateş'e atılmaktadır ki Müşrikler bunların -ne fayda ne de zarar verebilen- cansız, işe yaramaz şeyler olduğunu anlasın.

129. Sadece dinî ritüeller değil, insanın faydasına olan, dünya-âhiret mutluluğuna ves olacak bütün çalışmalar, eylem, aksiyon, icad-keşif ve davranışlar *salih ameldir.* Salih kul da dünyada ve ahirette büyük sonuçlar almaya lâyık insanlardır. Bu bakımdan, müminleri Ahirette olduğu gibi, dünyada da başarıya ileten tüm çalışmalar *salih amel* kapsamında ele alınmalıdır. Çünkü *salâh;* dinî-dünyevî her işi, en iyi, en kaliteli, tek kelimeyle neyi hedefliyorsa onu gerçekleştirmesini sağlayacak şekilde yapmak demektir. Sözgelimi evlilik bağlamında kullanılan (Nûr: 32) *salâh* evlenmeye elverişliliği kasdettiği gibi, sâlih kadının özelliklerini sıralarken kullanılan (Nisâ: 34) salâh, evlenip geçinilmeye elverişli kadım anlatır. Bir türlü çocuğu olmayan Zekeriyyâ Aleyhisselâm'ın eşinin, doğurmaya elverişli hâle getirildiği anlatılırken, ıslâh edildiği belirtilir (Enbiyâ: 90). Buna paralel olarak yeryüzünü ıslâh etmek, onu yaşamaya elverişli kılmak; ifsâd etmek ise yaşanmaz hâle getirmek demektir.

130. Bu, Kur'ân'm kâfir karakteristiğinde yer verdiği tavırlardan biridir. İnkârcı nankörlerin vahiy, baas vb. iman ilkelerini, ellerindeki bâtıl delillere ayanarak akla-mantığa-bilime aykırı oldukları gerekçesiyle tasdik edilemez bulmaları cedelleşme kapsamında mütâlâ edillir. *Mücâdele;* iman ilkelerinin gerçekliğine saldın niteliğindeki lisânî mücadele ile başlayıp Kur'ân ve Peygamberle fiilî mücadeleye kadar giderse de bu kavramda fiilî bir karşı koyuştan ziyâde, dilbazlık ve münâzara söz konusudur. Allah'ın bildirdiği gerçekler hakkında sağlam bir belgeye ve bilgiye değil de hevâ, Şeytan vb. bâtıl şeylere dayanarak yapılan tartışmalar bu bağlamda ele alınır. Aynı olgu muhâcce ve mu'âceze masdarları ile de ifade edilir ki İlâhî mesajı zaaf ve acze düşürüp amacına ulaşmasını engellemek için sözlü ve fiilî düşmanca çabalara girişmek anlamındadır.

131. İbn Kesîr'e göre ise; ayette mealen şöyle denmektedir: Her kim Allah'ın dünya ve Ahirette Muhammed'e, kitabına ve dinine yardım etmeyeceğini zannediyorsa,

gidip evinin tavanına bir ip uzatsın; sonra onunla kendini asıp intihar etsin. Şayet kendisini öfkelendiren bu ise bilsin ki Allah ona mutlaka yardım edecektir.

132. İbn Kesîr'e göre; buradaki *et-Tayyib mine'l-kavl,* meleklerin Cennetlikleri karşıladığı *Selâmün 'aleyküm* vb. güzel sözlerdir. Allah'tan ve meleklerden azar işiten Cehennemliklerin aksine, Cennetlikler orada 'Selâm!' sözünden başka lâf işitmeyeceklerdir. İşte ayette; Cennetliklerin bu güzel sözleri işitip oradaki nimetleri kendilerine bahşeden yüce Rablerine hamd edecekleri yere götürüleceklerinden bahsedilmektedir. *et-Tayyib mine'l-kavl* ifadesinden maksat; Kur'ân-ı Kerim, Kelime-i Tevhid ve çeşitli zikirler de olabilir. Ancak bu durumda, *ve hüdû ilâ sırâtı 'l-hamîd;* ifadesi, "Dünyada O'nun doğru yoluna hidayet edilmişlerdi" demek olur ki yukarıdaki ile çelişmez.

133. Yumuşak ve sağlam kumlu toprak anlamındaki *habt* kökünden gelen *ihbât,* yumuşaklık ve alçakgönüllülük anlamındadır. *İhbâtı* müminlerin kazanması gerekli bir kalp ameli olarak gören Kur'ân, bu amele sahip kişileri müjdeler ve Rablerine bu duyguyla yaklaşan iman ve amel-i salih sahiplerini, cennetlik olarak tavsif eder. *İhbâtı* Allah'a ve vahye karşı takınılması gerekli bir tevazu duygusu olarak yansıtan ayetler, mezkûr duygunun iman ve teslimiyetle bağlantılı olduğunu da ortaya koymaktadır.

134. İlahî gerçekler karşısında girilen büyüklük kompleksini ifade eden lâfızlardan biri de *utüvvdür.* Haddi aşmak, serkeşlikle kibirlenmek ve taatten uzaklaşmak anlamına gelen kelime, *'an* ile kullanıldığında, bu kompleksin en üst düzeyine çıkarak (örneği: Allah'ın emrinden) uzaklaşmak anlamına gelir. Dindışı bir örnekte ihtiyarlığın, ıslah ve tedavisi mümkün olmayan son sının için bu kökün kullanıldığı görülmektedir. Bundan yola çıkılarak '«/wwün, son derece hoyratça ve küstahça hereket etmek anlamına geldiği ve kibrin son sının olduğu söylenebilir.

135. İlginç bir şekilde, "bizimle" demeyip "benimle beraber" diyor; çünkü İsrâiloğulları hâlâ "Allah'ın kendileriyle beraber olacağı" bir seviyede değiller... Oysa, Hz. Peygamber, Hz. Ebu Bekr ile birlikte mağarada ölümle burun buruna iken, "Üzülme, Allah kesinlikle bizimledir." buyurmuştu.

136. *Ahd-i Atik,* Tekvin, VII, 6'ya göre, tûfan olduğu zaman 600 yaşında olan Nuh Aleyhisselâm, Tekvin, IX, 28-29'a göre, tûfandan sonra 350 yıl daha yaşamış ve bütün ömrü 950 yıl imiş. Tevrat'ın kâinatın yaratılış tarihi, tûfan vb. konulardaki rakkamlarının hiç de gerçeği yansıtmadığı ortadadır. Öyle görünüyor ki, "-elli yıl eksiğiyle- bin yıl" ifadesi (Bakara: 96'daki "Her biri ister ki kendisine bin yıllık bir ömür verilsin." ifadesindeki abartı gibi) Hz. Nûh'un ömrünün uzunluğundan kinâyedir; bunca ömrüne rağmen pek fazla taraftar edinemeyişi abartı üslûbu ile anlatılmıştır.

137. *Namaz* insanı kötülüklerden ve çirkin davranışlardan men'eder. Ancak bu ahlâkî seviyeyi kazandıran namaz batınî-zahirî tüm şartlarına riayetle kılman namaz olup gönlün huşûdan uzak Allah bilincinden yoksun ve O'nun rızasını kazanma amacından gafil olarak türlü dünyevî gâileler içinde yapmış olduğu bedenî hareketlerden ibaret değildir. Nitekim ayette, *akimi's-salâte* dendikten soma, *inne's-salâte* diye lâm-ı tarif kulla-

mlarak: ancak böyle dosdoğru kılınan bir namazın kişiyi çirkin ve kötü davranışlardan alıkoyacağı belirtilmiştir.

138. Böyle bir girizgâh yapılmaktadır; çünkü 9-27. ayetler, Hz. Peygamber'in Allah'a dayandırarak ettiği vaadlerin, iman ettiğini söyleyen herkes tarafından gerçek kabul edilmeyişini ve bazı iman sahiplerinin Hendek savaşındaki korku ve kuşku dolu hâlet-i ruhiyelerini sorgulamaktadır. Bu girizhâhta, Hz. Peygamberin ailevî ilişkilerine yönelik tartışmalara da bir gönderme vardır...

139. Bir savaş ilân edilmekle birlikte, vuruşmak söz konusu olmaksızın düşmandan alınan her türlü değere *fey'* denirken, savaşılarak alman değerlere ganîmet denir; ayette de *fey'* kökünden *efâe* fiili kullanılmaktadır.

140. Rüzgâr sayesinde, Kızıldeniz kıyısında Etsyon-geber'de yaptırdığı (Ahd-i Atik, 1. Kırallar, IX, 26) yelkenlileri ve güneyin zenginliklerini ülkeye taşıyan Tarşiş gemilerini {*Ahd-i Atik*, I. Kırallar, X, 22) istediği yere hızla sevkediyor; yürüyerek kat'edilmesi aylarca süren mesafeleri sabah akşam kat'edebiliyordu.

141 .*Bahr* kelimesi "deniz" diye çevrilmekteyse de Arap dili âlimlerine göre bahr; "tatlı olsun tuzlu olsun büyük miktardaki bütün su birikintileri (yığınları/kaynaklan)" için kullanılır; çeşitli büyüklüklerdeki göl ve denizleri kapsar.

142. Kur'ân, müminler için bir yandan Allah korkusundan titreyen, endişeli, hüzünlü, ürkek, utangaç bir tipoloji resmedip bir yandan da cesur, müminlere karşı merhametli kâfirlere karşı onurlu bir mümin portresi çizerken, indiği ortamın sosyopolitik özeliklerini dikkate almaktadır: Nitekim kendini büyük gören, müstağni, şımarık, küstah, çalımlı, ukalâ tipleri yererken de ilk dönem kâfirlerinin özelliklerini yansıtmaktadır. Kur'ân'da, müminlerin sahip olduğu en temel vasıf olarak korku ve saygı fenomeninin zikredilip, kâfirlerin en temel vasfı olarak da korkusuzluk/hoyratlık fenomenine yer verilmesi bizi şöyle bir sonuca götürür: Tıpkı Allah ve azabından korkmama ifade eden tüm kavramlar küfrün içyapısına dahil olduğu gibi, çeşitli oranlarda bir korkma ifade eden bütün kelimeler de imanın içyapısına girmektedir. İman sahibi olup da azap ayetleri zikredildiğinde korkmayıp, aldırmamak, davranışlarına çeki düzen vermemek; cennetle ilgili ayetler zikredildiği zaman da ümide kapılmamak nasıl mümkün olabilir? Böyle birinin aynı aldırmazlığı (gaflet ve nisyân) gösteren bir kâfirden farkı nedir? Yalnız, Allah ve azabından korkup belli bir ahiret ve akıbet endişesi taşımakla birlikte bir kısım müminler, bir ayetten dolayı ürperip tüyleri diken diken olurken, başka birtakım müminlerin aynı tepkiyi vermediği görülebilir. Bu vecd hâlleri, insanların mümin ya da kâfir olması ile ilgili olmayıp daha farklı faktörlere dayanmaktadır. Çünkü aynı durumlar karşısında herkes aynı reaksiyonu göstermeyebilir.

143. Ayet, insanoğlunun, Âhirette dünyadaki bedeninden farklı bir bedende yaratılacağına işaret ediyor ki bu yaratılıştan neş'e-i âhiret (Ankebut: 20) ve neş'e-i uhrâ (Necm: 47) diye de söz edilir. Ayrıca bkz. Vâkıa: 60-62.

144. İbn Kesir'e göre meal şu şekildedir: Ba'sı inkâr edenlere sor bakalım; kendilerinin yaratılışı mı daha zordur yoksa göklerin, yerin ve ikisi arasındakilerin -yani meleklerin, 'şeytan'ların ve muazzam yaratıkların- yaratılışı mı?

145. İbn Kesîr’e göre Hz. Süleyman: “Ben bu atlan büyük bir sevinç ve beğeni ile seyredip dururken güneş battı, (ikindi namazının vakti geçti); bunlar bana Rabbimi zikretmeyi unutturdu.” demiş. Daha sonra ‘Getirin şunları bana!’ deyip bacaklarını ve boyunlannı kesmeye başlamış... Allah da bunlann yerine, kendisine onlardan çok daha sür’atli olan rüzgân hibe etmiş.

146. İnsanın eylem sahasına giren her fiilde doğru ölçüyü aşmak ya da ihlâl etmek demek olan sere/'kökünden gelen isrâf Kur’ân’da her tür aşırılığı ifade etmek için kullanılır. Nitekim ayetimizde, Yüce Allah başta büyük günahlar olmak üzere her tür aşırı, ölçüsüz ve dengesiz hareketi işleyenleri tevbeye çağınr. Kur’ân’ın genel teâmülüne dayanarak ayetin sadece mü’min kulları ilgilendirdiği düşünülebilir ise de gerek önceki ayetlerin günahkâr müşriklerden bahsetmesi, gerekse ayetin, işledikleri bir sürü günah yüzünden iman etmekte zorlanan müşriklerle ilgili indirildiğine dair rivayetler bu anlayışı doğrulamaz.

147. Kur’ân'da, meleklerin Allah’a, iman etmelerinden ziyâde, O’nun her emrine harfıyyen uyduklarından bahsedilir. Bunun tek istisnası, gerek Arş’ı taşıyan gerekse Arş etrafında bulunan meleklerin Allah’a iman ettiğinden bahseden bu ayettir. Meleklerin mümin olduğu aşikâr olmasına rağmen, bunun ayrıca belirtilmesinin ne gibi bir faydası olabilir? Zemahşerî’ye göre bunun ilk faydası: imanın ne kadar şerefli ve üstün bir rütbe olduğunu göstererek imana teşvik etmesi; ikinci faydası ise Allah’ı cisim olarak düşünenleri reddetmesidir; çünkü bunlann dediği doğru olsaydı, melekler, Allah’ı bizzat gören varlıklar olacaktı; dolayısıyla da iman ile tavsif edilmeyeceklerdi. -Zira, ancak gayba, yani: duyu ve algıya kapalı olan bir şeye, iman edilebilir!- Yalnız şunu da belirtmek gerekir: Arş Yüce Allah’ın mutlak hükümranlık tahtını sembolize etmektedir; ortada böyle bir cisim olmadığı gibi, onu -bilinen mânada- taşıyanlar da yoktur. Anlatılmak istenen, Allah’ın, kâinat üzerindeki mutlak hükümranlığını melekler aracılığı ile yürüttüğüdür. Nitekim Allah, hemen her şey için bir araç kullanır; her şey sonuçta Allah’a ait olmakla birlikte her şeyin mutlaka görünen bir sebebi vardır.

148. Müşrikler toplumdaki gelir adaletsizliğini azaltmaya yönelik hiçbir teşebbüste bulunmamak, bencillik ve cimrilik ile eleştirildikten sonra, bu zaafların sebebini de göstermektedir: Ahirete inanmamak... İnsanoğlu, başkaları için yaptığı bir harcamanın “sonuç”ta bir şekilde kendisine döneceğine inanmazsa, elbette kimseye bir şey ver(e)meyecektir. Nitekim müminler de ittikâ sahibi oldukları ve ahireti tasdik ettikleri için verebilmektedirler (Bkz. Leyi: 6-9) ki, arınma amaçlı verişlerin en genel adı sadakadır; yani, doğrulama/tasdik ile aynı kökten gelen bir kelime...

149. Ehl-i Kitap, hasretle bekledikleri peygamberin kendi ırklarından olmadığını ve işlerine gelmeyen hükümler getirdiğini görünce, tıpkı atalarının asırlarca hasretle bekledikleri (İsa) Mesih’e düşman kesildikleri gibi, bu zâta karşı da amansız bir düşman kesilmiş; Allah, vahy, kitap, peygamberlik gibi kavramlardan haberdar insanlar olarak özellikle bu noktalardan müthiş bir yıpratma politikasına girişmişlerdi. İşte bu politikanın bir yansıması olarak Hz. Peygamberi kast ederek: “Allah Musa ile

konuştuğu gibi, onunla da konuşsa ya!”, “o da Musa’nın levhaları gibi gökyüzünden kitap indirse ya!” türünde istekleri Müşriklere empoze etmeye başlamışlardı. Kur’ân ikinci isteğe, “Şayet sana kâğıda/deriye yazılı bir kitap indirseydik ve ona bizzat elleriyle dokumalardı, inkârcı nankörler mutlaka; ‘Bu, apaçık bir büyüden başka bir şey değil!’ derlerdi.” (En’âm: 7) şeklinde cevap verirken, birinci isteğe de bu ayetle cevap verdi. Nisâ: 163-64’te de mealen “adı geçenlerden hiçbiri Musa gibi olmadığı hâlde peygamber olabilmiş ise Muhammed de pekâlâ olabilir” buyurdu.

150. *Vahy* aslında anî işaret mânasındadır; sür’at mânası taşıdığı için, çabuk ve ânî meydana gelen şeye *emrun vahyun* = ânî olay denmiştir. Bu işaret, reniz ve târîz yolu ile olabileceği gibi, bazan terkipsiz [zihnî] bir ses ve bir organ vasıtası ile; bazan da yazı ile olabilir. Zeccâc’ın verdiği “gizli bir surette bildirme” mânasındaki gizlilik ile mezkûr târifteki çabukluğun, vahyin anlamını oluşturan temel unsurlar olduğu söylenebilir. Bu iki unsur esas alındığında vahyeden ile vahyedilen arasında başkalarına gizli kalacak tarzda bir iletişim kurulması olarak tanımlanabilir.

Kuı’ân’daki bütün *vahy* kelimeleri teknik mânada vahiy zannedilmemelidir. Peygamberlik vahyi ayrıdır; bu vahyin diğerlerinden farkı, vahyen bildirilen mesajın farklı olmasıdır. *İlham* mânasında herkese vahyedilebilir (Ümm-i Musa, Meryem, arı vs.). İnsanlara, yoğunlaştıkları herhangi bir konu ile ilgili vahiy/ilham gelirken, peygamberlere elçi olarak belli mesajları iletmeleri, insanları birtakım şeylere karşı uyarıp müjdelemeleri çerçevesinde vahyedilmiştir.

Bu ayetten şu sonuçlar çıkarılabilir:

(i) Yüce Allah sadece Musa (a.s.) ile değil, öteki peygamberlerle de konuşmuştur. Ancak bir konuşma doğrudan vahiyle veya elçinin vahyi ile olurken, öteki, bir perde vasıtası ile olmuştur. Perde arkasından yapılan bu konuşma -mahiyeti hakkındaki tartışmalar bir yana- bir vahyetıne değildir. Vahiydeki gizlilik ve ânîlik bunda yoktur. Allah-Musa iletişimi tamamen bu tür bir konuşmaya dayalıdır, demiyorum. Musa’ya İsrâiloğullarını deryada kuru bir geçitten geçirmesi, kayaya asâsını vurması, sihirbazların göz boyamaları karşısında asasını atması vs.nin vahyedildiği Kur'ân’da belirtilir. Ancak bir perde ardından gelen seslere muhatap olması daha ilginç görülerek literatüre Musa Kclîmullah olarak geçmiş; *ve kellema’llahu Musa teklimû* sırrına mazhar olmuştur.

(ii) Ayette, "hiçbir peygamber ile” değil, “hiçbir beşer ile” denmesi dikkat çekicidir. Dolayısı ile burada zikredilen üç tür konuşma'kelâın, Allah-peygamber iletişiminden ziyade Allah-insan iletişiminin yollarıdır.

(iii) Ayette zikredilen üçüncü şık ile birinci şık vahiy arasında fark vardır. Birincide vahyeden Allah iken, üçüncüde elçidir. Elçi Allah'ın izniyle insana O’nun dilediklerini vahyetmektedir. Birinci şıktaki vahiy ile üçüncü şıktaki vahiy arasında bir fark gözetilmiş olmasından hareketle, *keşf. ilham, hads* vb. ‘alım'lan birinci kategoriye sokmak gerekiyor. Bunların, vahydeki kadar bir ‘kesinlik' ve ‘mûcebince hareket mecburiyeti’ ifade etmedikleri aşikârdır. Öyle ise ayetin birinci şıkkmdaki vahyi Allah’ın insanlara ilham ve işareti olarak anlamak gerekiyor.

(iv) Allah ezelî olarak konuşmakta olduğuna göre, peygamber gönderse de göndermese de varlıklarla iletişim halindedir. Son peygamberin vefatından sonra da artık, o zâtına mahsus konuşması inkıtâa uğramayacaktır (Lokman: 27).

(v) Son olarak; Şûrâ: 51 ile Nisâ: 163-164'ü bir arada düşünecek olursak, Allah'ın, "kelâm etmesi [konuşması]" - "vahyetmesi" ilişkisini şu şekilde formüle edebiliriz: Gerek doğrudan vahiy, gerekse Elçinin vahyi Allah'ın genel mânadaki konuşma türlerinden biri olduğu gibi, özel nitelikli Musa konuşması da bu türlerden biridir. Dolayısı ile vahiy, Musa ile yapılan bu özel nitelikli konuşmanın karşıt parçasıdır [kasım]. Yani Allah'ın her vahyi aynı zamanda kelâmıdır, ama her kelâmı vahyi değildir.

151. Yani; "Sana göre elbette o... Ancak, yine senin söylediğine göre (Enbiya 21/98) tapınılan bütün varlıklar Cehennem odunudur; (demek ki İsa da Cehennem odunudur, çünkü ona da tapıyorlar); bu durumda biz, ilâhlarımızın senin de büyük değer verdiğin İsa ile beraber yanmasına razıyız." dediler. Oysa, bir sonraki ayette (Enbiya 21/99) salih kulların -kendilerine tapmılsa bile- Cehennem ateşinden uzak oldukları bildirilmiştir. Ateş'te yanacak olan 'ilâh'lar, kendisine tapmılmasını isteyenlerden başkası değildir.

152. îbn Kesir'deki rivayetlere göre, *kelimetü 't-takvâ* dan maksat, kelime-i tevhid, tekbir vb. imanı cümlelerdir. Ancak bu ifadede, "Hudeybiye antlaşmasının Müslümanlar aleyhinde gözüken maddelerine -Allah bilinci sayesinde- bağlı kalmanın anlatıldığı anlaşılmaktadır. "Ki buna daha lâyık ve daha ehildiler." cümlesi de bu anlamı pekiştirir: Verdiği söze bağlı kalmak bakımından, elbette müminler kâfirlerden ileridedir.

153. Tevrat'ta yapıldığı belirtilen tasvir için Yuhanna'mn Vahyi: XIV, 1 'e atıf yapılır. Oysa bu kısım, -Kitâb-ı Mukaddes'in ilk bölümünü oluşturan *Ahd-i Atik*'in ilk beş kitabından ibaret olan- Tevrat'a ait olmayıp, *Ahd-i Cedîcf* in son kitabıdır. Muhtemelen, ayette Tevrat ve İncil bir arada zikredildiği için, bütün bir Kitâb-ı Mukaddes kast edilmiştir. Sonuç olarak ayetin söylemek istediği şudur: Muhammed ve beraberindekilerin söz konusu özellikleri Kitâb-ı Mukaddes'te geçen bazı mesellerle ilginç bir şekilde örtüşmektedir:

"Ve gördüm, ve işte kuzu Sion dağı üzerinde durmakta, ve onunla beraber almları üzerinde onun ismi, ve Babasının ismi yazılmış olan yüzkırkdört bin kişi vardı" (*Ahd-i Cedid,* Yuhanna'nın Vahyi: XIV, 1)

"Allah'ın melekûtu (...) hardal tanesi gibidir ki, toprağa ekilirken her ne kadar yer üzerinde olan bütün tohumlardan en küçüğü ise de, ekildikten sonra büyür, ve bütün sebzelerden daha büyük olur, büyük dallar salar, şöyle ki gökün [aynen!] kuşları onun gölgesi altına yerleşebilirler" *(Ahd-i Cedid,* Markos İncili: IV, 31-32. Ayrıca, Matta İncili, XIII, 31-32).

154. Bilimselci tefsir çevreleri, bu ayeti "evrenin genişlemesi" teorisi ile bağlantılı olarak anlamaktadır. Oysa ayet-i celileye Tefsir ilminin: (i) Ayetlere ilk muhataplarının anlayamayacağı mânalar yüklenemez; (ii) ayetler tabiî bağlamları çerçevesinde an-

laşılmalıdır; (iii) Kur'ân ayetleri birbirini tefsir eder temel ilkeleri çerçevesinde yaklaşmak gerekir. O zaman anlaşılacaktır ki, bu ayette evrenin genişlemesinden değil, "Allah'ın elinin geniş olması"ndan, dolayısıyla, insanların zenginleşmesinden bahsedilmektedir. Çünkü; öncelikle, evrenin genişlediği fikri XX. yüzyılda ortaya atılmış bir hipotezdir; Kur'ân'ın indiği çağın insanının zihin dünyası böyle bir mânaya tamamen uzaktır -ve her şeyden önce, aslında evren algısı farklıdır-.2. olarak; ayetin ilk odak kelimesi olan *semâ* lâfzı daha birkaç ayet önce; bu sûrenin 22. ayetinde "Rızıklarımz da gökte" buyrulurken geçmiştir. Son olarak; ayetin 2. odak kelimesi olan *mûsi'îm* kelimesinin müfredi (el-mûsi') de Bakara sûresinin 236. ayetinde "eli geniş olan/zengin" mânasında kullanılmıştır.

155.*Suhuf* yaprak mânasındaki *sahîfe*nin çoğuludur. *Sahîfe;* yüz derisine *sahîfetü 'l-vech* denmesi örneğinde olduğu gibi, bir şeyin yüzeyini ifade eder. Kur'ân'da *suhuf;* kâğıttan ziyade üzerine yazı yazılan papirüs, geniş kemik, ince deri, hurma yaprağı, parşömen vb. yazı malzemesini ifade eder. Ancak, üzerinde mutlaka yazı bulunması şart değildir. İlk sûrelerin kiminde amel defteri (Tekvîr: 10); kiminde ise bildiğimiz semâvî kitap (TâHâ: 133; Necm: 36; Müddessir: 52; 'Abese: 13; A'lâ: 18, 19; Beyyine: 2) mânasında, *kitâb* lâfzının yerine kullanılan kelime, genelde *kil âb* lâfzından farklı bir mâna taşımaz. Nitekim *suhuf-i ulâ:* ilk sahîfeler tâbirinin, sonraki sûrelerde yerini *kitâb* veya *kütüb* lâfzına bıraktığı; Necm: 36 ve A'lâ: 19'daki *Suhuf-i Musa* tâbirinin muahhar sûrelerde terk edilerek *el-kitâb* ve *Kitâb-ı Musaya* dönüştüğü görülmektedir. Putperestlerin Hz. Peygamberden getirmesini istedikleri gökten inen, yazılı vesika: ilk devir sûrelerinden Müddessir: 52'de *suhuf müneşşera:* "(önünde) açılmış sahîfeler" olarak ifade edilirken, hicrete doğru vahyedilen İsrâ: 93'te *kitaben nakrauh:* "okuyacakları yazılı bir metin" olarak ifade edilmiş, En'âm: 7'de ise aynı istekten, *kitaben fî kırtâs:* "kâğıt/deri üzerine yazılı metin" diye bahsedilmiştir. İki kelimenin, Asr-ı Saadet'teki Kur'ân dışı yazılı metinlerde de birbiri yerine kullanıldığı görülür. Sözgelimi Medine Sözleşmesi, kendisinden, 1. ve 47. maddelerde *kitâb* olarak söz ederken, 22, 37, 39, 42 (iki kez) ve 46. (üç kez) maddelerde *sahîfe* olarak bahseder. *Suhuf* ve *kitâb* lâfızları aynı şeyi anlattığına göre, demek ki. yazılı bir metne, yazılı olduğu malzeme açısından suhuf denirken, yazılı olması açısından *kitâb* denmiş olmaktadır. Bu bakımdan Necm: 36 ve A'lâ: 19'daki suhuf tâbirini tevil edip Hz. Musa'ya Tevrat'ın dışında bir de *suhuf* verildiğini veya mezkûr suhufun Hz. Peygamber devrindeki Hicaz ve Yemen Yahudilerinin elinde bulunan ve şu anki Tevrat'ta yer almayan bir Tevrat siffi olduğunu savunmak pek doğru görünmüyor.

156. Uzayın en parlak yıldızı olarak bir kısım insanların öteden beri büyük saygı duyduğu hatta taptığı Akyıldız (Şi'râ Sirius A), Güneş'ten yirmiüç kat daha parlak ve elli kat daha büyük olup Dünya'dan 8.7 ışıkyılı (51 trilyon mil) uzaklıktadır ki bu mesafe. Dünya ile Güneş arasındaki (149 milyon km.lik) mesafenin bir milyon katıdır. Şi'râ, bir "çift yıldız" olup küçük olanın, büyüğü etrafındaki dönüş periyodu elli (50) yaldır.

157. Bu ayet insan olsun cin olsun hiç kimseye günahının sorulmayacağını bildirirken, Nahl: 92-93'ün yanı sıra Sâflfat: 24 gibi ayetler inkârcı nankörlerin sorgulanacağını belirtir. Arada çelişki varmış gibi görünüyorsa da iki ayet grubu farklı mânadadır: İlk gruptakilerin maksadı, 'siz şu şu günahları işlemiş miydiniz?' diye sormak değildir; Nahl: 92'de: 'bu günahlardan mes'ul tutup onların cezasını çektirmek'; Sâffât: 92-93'te ise bir sonraki ayette dile getirilen -başka- sorulardır. Rahmân: 39 ise bir sonraki ayetten açıkça anlaşıldığı üzere, "mücrimler sımalarından zaten tanınacağı" için bunlara 'siz şu şu günahları işlemiş miydiniz?' diye sorulmayacağını anlatmaktadır.

158. SafF, Teğâbün ve Cum'a sûreleri de *tesbîh* vurgusu ile başlar. Hadîd ve Cum'a sûrelerinin girişi*yüsebbihu* iken diğer ikisininki *sebbehaâır.* Varlıkların tesbîhi; secde (Nahl: 49; Rahmân: 6) ve teshir (örneği: Ra'd: 2; İbrahim: 32; Lokman: 20; Câsiye: 13) fiilleri ile de ifade edilen mutlak itaatten ibarettir; canlısı-cansızı, mümini-kâfiri bu anlamda Allah'ı tenzih etmektedir (Rad: 15; Hacc: 18). Kâinattaki her şey işte bu "bizim anlamadığımız" (İsrâ: 44) mânada Yüce Allah'ı tesbîh etmektedir; O'nun emrine âmadedir; O'na daimî bir secde ve itaat hâlindedir.

159. Mekke'nin fethi, İslâm tarihinin önemli dönüm noktalarından biridir; böylece herkes müminlerin ne kadar güçlü-başanlı olduklarını görmüş ve birkaç sene içinde nerede ise bütün Arabistan İslâm'a girerek Peygambere bağlılığını bildirmiştir. Dolayısıyla, İslâm'ın ve Peygamberin akıbetinin az çok belli olduğu fetihten önceki harcamalarla sonrakiler elbette bir olmayacaktır.

160. İbn Kesîr'e göre; "Arkanıza dönüp orada arayın ışığı!" ifadesi, Allah'ın münafıklara yönelik bir 'oyun'udur. Bunun üzerine, nurun taksim edildiği yere geri dönerler; ama bir şey bulamayıp tekrar müminlerin yanına gelirler. Ama bir de bakarlar ki, aralarına bir duvar çekilmiş!.. Oysa, ayette, mecazî bir üslûp vardır; "Nurun kaynağı dünyada idi; biz bu nuru orada verdiklerimizle kazandık. Dünyaya gidip orada arayın nuru!" denmektedir. Ama bu, bir tehekkümden ibarettir. Çünkü oradan dünyaya dönüş imkânı bulunmamaktadır. Bu ifadelerin asıl muhatapları, dünyada yaşayıp da 'infak'ta bulunmayan; başkası yararına yapacağı harcamaları angarya sayan kişilerdir. Bunlar, mümin toplumun fertleri olmakla birlikte, infak ve karzların karşılığını Allah'tan -hem de kat kat- alacaklarına inanmadıkları için 'münafık' sayılmışlardır.

161. îbn Kesîr, bu ifadeyi; "Siz Allah'ı zikretmeyi unutmayın ki O da kendi çıkarınıza olan şeyleri yapmayı size unutturmasın" şeklinde açıklamaktadır. Ayetlerin akışına bakılırsa, burada Hz. Peygambere karşı Yahudilerle ittifak yapan Münafıklar eleştirilmekte; "Anlaşmayı yaparken Allah'ı umursamadıktan için, İslâm ordusu kapıya dayandığında Allah'ın da birbirlerini umursamaz hâle getirdiği Yahudi ve Münafıklara benzemeyin!" buyrulmaktadır.

162. Ayete'1-kürsî gibi *Huva'llâhü'llezî...* de Cenâb-ı Hakk'ın özelliklerini vecîz bir şekilde verdiği için bir hadîs-i şerifte şöyle buyrulmuştur: "Her kim sabahleyin üç kez *e 'ûzü billâhi s-Semî'i 'l-Alîmi mine 'ş-şeytâni 'r-racîm* diyerek Haşr sûresinin son üç ayetini okursa, Allah akşama kadar kendisi için istiğfar etsinler diye yetmiş bin

melek görevlendirir; gün ortasında ölecek olursa da şehid olarak ölür. Geceleyin okuduğu takdirde de aynı karşılıklar geçerlidir." (*Tirmizî,* Fezâilü'l-Kuı'an, 22)

163. Pasaj, Hz. Peygamberin Mekke'yi fethetme teşebbüsünün, Bedir gazilerinden h bir mümin olan Hâtıb b. Ebu Belte'a tarafından düşmana ihbar edilmek istenmesi üzerine inmiş olup Hâtıb ve benzerlerini, kâfirlerden -akrabaları bile olsa- teberrî etmeye çağırır.

164. Yalnız bu düşmanlık ve nefretin dozajının iyi ayarlanması gerekir. Çünkü ayette öyle bir durum söz konusudur ki düşmanlık ve nefret beslenecek şahıslar iki özelliği birden taşıyorlar: Hem 'kâfır'ler, hem de can düşmanı!.. Böyle olunca, ayet, müminlerde söz konusu nefret hissini uyandırmak isterken, her iki unsuru da hesaba katıyor. Öyle ise inkâr edenlere karşı kalbı bir *teberrî* gerekmekle birlikte, ancak bir savaş arefesinde düşmana gösterilebilecek kadar şiddetli bir düşmanlık ve nefret gerekmez (8. ve 9. ayetler de bunu vurgular). Çünkü böylesine şiddetli bir duygunun gayrimüslimlere karşı normal zamanlarda da beslenmesi durumunda bu hissin eyleme dönüşmesi kaçınılmaz olacağı için, suçlu-suçsuz tüm gayrimüslimlerin, hatta Haricîlerde olduğu gibi, amel zaafı gösteren Müslümanların bile canına kast edilebilir. Oysa İslâm'ın en temel hedefi can güvenliğini sağlamaktır.

165. Kelime-i şehadet getirmek, bir bakıma Peygambere bîat (bey'at/mübâya'a) etm Nitekim bîat alman konular: Şirk koşmamak, Allah'tan başkasına kulluk etmemek, teslimiyet göstermek vb. imanın temel ilkeleridir. Ancak, *bîat* imanla eşanlamlı değildir; o, iman temeline oturan daha üst bir kavramdır, zira iman etmek üzere bîat edildiği de görülür; Akabe ve Rıdvan biatlerinde de imanlı kimselerden bîat alınmıştır. Bîate daha ziyade belli bir gaye ve hedef söz konusu olduğu ya da toplu bir ihtidâ vâkî olduğu zaman başvurulur. Ancak yine de; iman ilkelerini gerçekleştirme azmini vurgulamak anlamına gelen bîat ile imandaki emânlaşma mefhumu bir noktada kesişir.

166. İsrailoğullan Hz. Musa'ya sürekli sorun çıkarmış; emirlerini kuşku ile karşılamış; dediklerini yapmakta sürekli gevşek davranmıştır (Örneği: Bakara: 59, 61, 67-71).

167. "Çok övgüyedeğer" anlamına gelen *Ahmed* kelimesinin İncirde "Perîklytos" ol geçtiği söylenmektedir. Türkçeye "Tesellici" diye çevrilen kelime bu olsa gerektir. Hz İsa kendisinden sonra gelecek bu Tesellliciyi şöyle müjdelemektedir: "Benim gitmem sizin için hayırlıdır, çünkü gitmezsem Tesellici size gelmez ... ve o geldiği zaman günah için, salâh için ve hüküm için dünyayı ilzam edecektir (...) Fakat o Hakikat Ruhu gelince, size her hakikate yol gösterecek; zira kendiliğinden söylemeyecektir." (Yuhanna İncili, XVI, 7 vdd.)

168. Aslen Arapça olmayan *sifr;* "perdeyi açma" anlamındaki *sefr* ile aynı kökten ol gerçeği ortaya koyan koca kitaplara denir ve özellikle Tevrat sifrleri için kullanılır. Kırtasiye malzemelerinin kıt ve ilkel olduğu devirde yazı ve kitapların iri/büyük olması doğaldır: Ayet, bildiği ile amel etmeyen Yahudilerin, tıpkı koca koca kitaplar taşıdık tan hâlde içeriğinden bîhaber eşekler gibi Tevrat'ı anlamadıklanna dikkat çekiyor.

169. Bu iki kadının, peygamber kocalarının getirdiği ilkelere iman etmemelerinin, *küfr, tekzîb* vb. bir fiille değil de *hıyânet* fiili ile ifade edilmesi ilginçtir. İlk anda

karının kocasına ihânetini çağrıştırmaktadır; ancak imanın Nisâ: 92'nin dipnotunda verdiğim anlamı göz önüne alınırsa, bunun sadece, evlilik aktı ile karşılıklı verilen güvenin artık telkin edilememesi anlamında bir hıyânet olduğu anlaşılır. Nitekim Enfâl: 27 de, bizzat iman sahiplerini Allah'a ve Elçisine hıyânet etmemeleri yolunda uyarır ki orada da *küfr* ve *tekzîbden* ziyade, verdiği emâna aykırı hareket etme anlamı baskındır. Hâsılı; bu iki peygamberin, hanımları ile olan ilişkilerinde, karı koca ilişkisindeki en önemli unsur olan güven zamanla ortadan kaybolmuştur ki en önemli sebebi inkârlarıdır. Ancak her inkâr söz konusu güveni yok etmez. Bir mümin erkek, pekâlâ Yahudi veya Hıristiyan bir hanımla güven içinde evli kalabilir.

170. İlahî kurallar tıkır tıkır işlemekte!.. Önceki inkârcı nankörlerin başına gelenler sizin başınıza da gelecek. Azâbm bir türlü gelmediğini, verilen mühletin uzadığını düşünerek 'Nerede kaldı bu azap!' diye dalga geçiyorsanız, bilin ki Allah Halîm'dir; sizin bin seneniz, O'nun katında tek bir gündür. O'nun katında sabah akşam diye bir kavram yoktur. Zamanla ilgili kavramlar O'nun emriyle gerçekleşmektedir. Gökler O'nun elinde bir yaprak misâli dürülmüş vaziyettedir; istediğini yapabilir. Dolayısıyla size çok uzun gelen -O'na göre ise kısacık- bir zaman zarfında vaadini icrâ edebilir.

171. Yani, zenginleştiririz... Bol su, zenginlikten kinayedir.

İbn Kesîr bu ayete iki türlü mâna verilebileceğini, fakat "Ta ki onları bununla sınayalım" ifadesinin mealde verdiğim anlamı desteklediğini belirtmektedir. Nitekim bir önceki ayette haktan sapanlar söz konusu edilmekte; bir sonraki ayette yine bunlardan bahisle; "Evet, kim Rabbinin öğüdünden yüz çevirirse, O da onu gittikçe yükselen bir azaba sokar" buyrulmaktadır. [Diğer anlam ise şöyledir: "Şayet doğru yolda istikamet üzere gitselerdi, Biz de onları bol su ile suvanrdık."]

172. Tertil: Harfleri birbirine karıştırmadan, harflere ve harekelere hakkını vererek açık seçik, acele etmeksizin ve anlamını düşünerek okumak demektir; yani, diksiyon kurallarına: vurgulara, jest ve mimiklere riayet ederek, ne dendiğini net olarak yansıtmak...

173. F-c-r kökü; deniz, kaya, baraj vb. bir şeyin açılıp yarılması, barajda büyük bir gedik açılması anlamına gelir; *fücur* da dinî-ahlâkî ilkelerin dikkat çekmeyecek kadar delinmesi durumunda değil, dindarlık kisvesinin yırtılması ve büyük günahların işlenmesi durumunda kullanılır. İsm-i faili olan *fâcir,* günah işlemekle kalmayıp bu işi alışkanlık hâline getiren demektir. Kur'ân'da *küfr* ile birlikte (Nûh: 27; 'Abese: 42) ve *takvâ* (Sâd: 28; Şems: 8) ile *birri*n (İnfitâr: 13-14; Mutaffifm: 7, 18) zıttı olarak kullanılır.

174. Bu altı ayette meleklere mi rüzgârlara mı and içildiği hususunda farklı görüşler vardır. İbn Kesîr'e göre, en güçlü görüş, 1. ayette [ve devamında] rüzgârlara and içildiği yönündeki görüştür. Taberî'ye göre de 2. ayette rüzgârlara and içildiği kesindir; İbn Mes'ûd'un da bu görüşte olduğu rivayet edilir.

175. Mücahid'e göre; "benzerler birleştirildiği; yani, iyiler iyilerle, kötüler de kötülerle bir araya getirildiği zaman... Hasen-i Basrî ve İkrime'ye göre ise "ruhlar bedenlerle eşleştirildiği zaman..."

176. İbn Kesir; bu kısmın tefsirini -zı harfi ile- *"zemin "e* göre yaparak; "gayb konusunda itham edilemez, suçlanamaz" anlamını vermiştir. Akabinde, kelimenin dad ile "*danîn* " şeklinde de okunduğunu, buna göre; "gaybı kimseden kıskanmaz, aldığı mesajların tamamını insanlara aktarır" anlamına gelmiş olacağını belirtmiştir. Kur'ân hattı, dad ile olduğundan, 2. mânayı esas almak durumundayız.

177. İbn Kesîr'e göre, *Siceîn;* sicn/zindan kökünden gelmekte olup bütün 'aşağı'lık ve 'dar'lıklan cem eder... "İri harflerle yazılmış bir kitab" ifadesi Siccîn'in tefsiri değil, günahkârlar için verilmiş 'sonunda Siccîn'e düşme' hükmünün tefsiridir. Yani, iri iri harflerle yazılmış, bitirilmiş bir kitaptır bu; artık buraya hiç kimse ilave edilemez; ne bir kişi eksiltilebilir ne de bir kişi artırılabilir... [Aynı şey -tersinden- 'İlliyyîn için de geçerlidir.]

178. *Cehennem* lâfzının "uçsuz bucaksız derin vadi" anlamına geldiği göz önünde bulundurulursa, kazdıkları hendeğe karşılık, ondan çok daha büyük ve derin olan Cehennem'e atılacakları belirtilmiş olur.

179. Burada, tarih sahnesinden çekilen birtakım milletlerin teknik ve medeniyette kaydettikleri başarılar dile getirilmektedir. Dikilitaşları ve piramitleri ile hâlâ hayranlık uyandıran kadim Mısır medeniyetinin bunlar arasında önemli bir yeri vardır. Ayette, 'kazık' mecazı ile anlatılan budur; 'firavun' zaten özel isim değil, hükümdar anlamında cins isimdir. Dolayısıyla, "kazıklı firavun" ifadesini tek bir kişinin; malum Firavun'un, -İbn Kesîr'in yer verdiği türden- birtakım vahşî cezalandırmaları ile sınırlandırmak doğru olmaz.

180. İbn Kesîr'de bu ayete verilen "Bu saygın şehirde savaşmak sana helaldir" şeklindeki anlamın sûrenin indiği ortamla alâkası olmadığı aşikârdır.

181. İlahî gerçekler karşısındaki büyüklük kompleksinin temel gerekçesi, kendini ihtiyaçsız hissetmek, maddî-manevî bütün alanlarda kendi kendine yetebileceğini iddia etmek, bu sebeple de İlahî emir ve yasaklara burun kıvırmaktır (istiğnâ'). *İstiğna* lâfzının kökü olan *ğınâ* ihtiyaçsızlık demek olup gerçek anlamda sadece Allah'ın vasfıdır; kullar için söz konusu olan *ğınâ* ise izafi bir zenginliktir.

Tuğvân ile *istiğnâ* arasında bir sebep-müsebbep bağlantısı vardır, çünkü, insan kendini müstağnî gördüğü için taşkınlık etmektedir (Alak: 6); Kur'ân *istiğnâ*nın karşılığı olarak bir sûrede, hidayet üzere olarak takvayı emredip namaz kılma fiillerini gösterirken (Alak: 10-12), bir başka sûrede, *ittikâyı* göstermektedir. Yani, 'muhtaç bir kul' olduğu bilinci ile hareket ederek korunup sakınmak, kendini kendine yeterli görmek tavrının karşılığında zikrediliyor (Leyi: 5, 8). Tabiî bu, *istiğnâ* nın karşıtının *ittikâ* olduğunu göstermez; çünkü *ittikâ* daha bir çok fiilin karşıtı olarak gösterilmektedir. Önemli olan hangi hususta *ittikâ* edildiğidir. İşte temelde bu kendini müstağnî görme duygusundan ileri gelen *istikhar, bağy, tuğyân, batîre* kavramları daha çok

dinin neş'et ettiği toplumdaki sosyetenin; ekonomi, san'at, edebiyat ve siyaset alanlarındaki hakim güçlerin (mele' ve mütref) genel tavrını yansıtmaktadır: Hoyratlık, küstahlık, şımarıklık ve hepsinden önemlisi kendi debdebesini sürdürebilmek için taşkınlık edip haddini aşarak fakir ve güçsüzün elindekine göz dikme tavrı.

182. Her ikisi de; "Bize aşikâr bir kanıt gelmedikçe, şu anki pozisyonumuzu terk edecek değiliz" diyorlardı!.. Ama bekledikleri delil, -Hz. Muhammed ve Kur'ân-ı Kerim olarak- gelmiş olduğu hâlde, her ikisi de hâlâ dinlerini terk edip ona teslimiyet göstermiş değil!

183. Delilin verdiği bilgi anlamındaki *'Ume'l-yakîn* terkibi, *'ilmin,* günlük konuşmalardaki anlamıyla değil, gerçek anlamında kullanıldığını ifade etmektedir. Böylece, neyin sorulduğu iyice pekiştirilmiş olmaktadır. Yani muhataplara "şayet (bu çoğaltma yarışının akıbetini) bilseydiniz," buyurulduktan sonra, "Biliyoruz, n'olacak!?" diye düşünülebileceği için, "gerçekten bilseniz" buyurulmuş oluyor. *'Ayrıe'l-yakîn* ifadesi de, "bunun sonucunda, elbette Cahîm'i göreceksiniz" ifadesine karşı çıkarak, "biz cahîm-mahîm görmeyeceğiz!" şeklindeki bir düşünceye cevap verilirken îrad ediliyor: "Evet, bizzat şu gözlerinizle göreceksiniz!" *Hakka 'l-yakîn* 'de ise kelimemize hakkın izafe edilmiş olduğunu görüyoruz. Burada, mevsufıın sıfatına izafesi söz konusu olup, ifade; gerçek, sabit, vâkıaya mutabık bir yakîn demektir. Gerçeğe tam anlamıyla uygun olmayan bir yakîn de olabiliyor ki Kur'ân, *yakîn* lâfzını 'ayn ve hak lâfızlarına izafe ederek kullanıyor; gerçeklik ve kesinlik ifade eden bu iki lâfız, yakîne, gerçeğe birebir uygun bir yakîn anlamı katıyor.

184. Muhtemelen, "şerlerinden sığınılacak şeyleri vecîz bir şekilde sayarak bunlar karşısında -birbirinden güzel sıfatlarla tavsîf ettikleri- Yüce Allah'a sığınılması"nı konu aldıkları için, hadislerde: Allah'a, *Kul eûzü bi-Rabbi'l-felâk* (ve Nâs')tan daha etkili ve daha sevimli gelen hiçbir sûre *{Nesâî,* İftitâh, 46; *Dârimî,* Fezâilü'l-Kur'an, 25) olmadığı belirtilen ve bir benzeri ne Tevrat'ta ne Zebur'da ne Incil'de ne de Furkan'da indirilen (İbn Hanbel, IV, 158); "eşi benzeri görülmemiş *{Müslim,* Salâtü'l-müsâfırîn, 264,275; *Nesâî,* iftitâh, 46) bu iki sûrenin her namazın peşinden okunması tavsiye edilmiştir *{Tirmizî,* FezâilüT-Kur'an, 12). Hiçbir dilek sahibinin bu ikisinde istenen kadar güzel ve önemli şeyler istemiş olamayacağını hiçbir sığınmacının bu ikisinde dile getirilenler kadar güzel bir şekilde sığınmış sayılamayacağını belirtir (*Dârimî*, FezâilüT-Kur'an, 25).

KONU, KAVRAM ve ADLAR DİZİNİ

- A -

-G-

-H-

- I -

- K -

-N -

-0,0-

- P -

-R-

-T-

- U , Ü -

- V-

-Y-

-Z-

Aşağıdaki kelimeler ise, Kur'ân'da isim olarak geçmemekle birlikte zamir, ism-i mevsûl vb. bir deyimle mefhûmen bulunmaktadır:

Sûre Adı	Savfa No	Sûre Adı	~~Sayfa 2te~~

fi — *
IJA^UI L J İ Ü I J İ İ I jj-Jl ^

u>*lı+Jj	ijjİJi 1	u>di+Jj					jjjlıt
Ot A »i	>	MÜAA tr		yi	•.	OIJİJT
»VV V»UL-İ)'	ijj»	AA AA	*00»	yu	T ••	T(W**İ
A.rT .A ijjM»	& t	»A rA	»	yi	İTA	rr «irVı
TAT TA		MİTA rt		yu	».T	İAJU»4l
A.TT »A	//»	MÜT» rt	iinill	yu	A.TT	TT
«TT n	jÜil	yu AA At	c>'	yuT	AT	TV
«AO AT	Jj»	yu AV TA	jiÛJI	yuT	• T	V yı>\ıt
T » A 0	ilîIJl	yu »A» AT		yu	»AT	AV
A.TT .V	Ojolll	yui Ar İTİ	jjİJi	yu	rTT	TT *uVı
T i T tr		yu tor rA	>	Lii	»VA	VA »uyı
oit »A	üi^l	yu 11A rv	oliûll	yu	»AA	At Jliuyi
«•V İV		M•b T AT	uoJl	yuT	TA	AfUiSıı
«V» Vt	JÂ	yu »AA Ar		yiT	VV	AJUiSl
«A. VV		yu »AT AA	Jjill	yu•	AV	AT j^yt
r. o TA	(•O*	yi «•A AjÂ	TLii	yu	«A.	A» V>
ovt vr		yu »tr »T	J>J!	yi	T	T MM
ATrT T	JuJl	yu T T T.	4JJ,	yu	• Ai	A. Üül
«AA v.		yu «AA Tot	jiUII	yi	»AA	AA *4»
»AV Arjkikll		yu »A» A*	LT+	yi	»A.	AA
OAT AV	tUİT	yu A.T vr	>41	yi	• »A	(•O***» Ai
»t A1 A.	II	yu »AV AA	jldl	yu	T	.T >SIiıı
»ei Ar		yu VAA TA	^SIII	yu	»AA	AT
»Ar VA	oUjUt	yu AT AA	yiwı	yi	TAV	A ^jsJl
A.i Ut	W	yu AV i.	>	yu	»AV	A» >1
AT VA	»wı	yu T İ	wjÛJI	yui	AA	io yifi
»TA «r	r^"	yu irt r»	M	yi	»»r	AT ilfı
TAV TA		yi• TT İA	e*»	yu	»VT	VT >ı
VV i		yu •Ar AA	>41	yu	«AA	AA SİI4I
A.TT T .		yu r»A T»	oli>l	yi	rrt	TT '>1
rvv TV	*P>	yu VV İT	di	yu	TAT	to
• v. VT	O	yu A.tT Tr	JÜII	yi	• T»	İA »41
r». Ti	>	yu A.TT . o	>1	yi	»rv	• V
»rt »A	adiyi	yu «TA 0.	i	yi	• t«	• A >41
AOT O	*>İ»	yu A. . T.T		yu	A A	ii OViÜI
T T T T		yu• AA AV	I	yi	on	e» «»• jJI
it. TA	u-t	yu A.T T.A	cr>	yiT	t A	TrjLe'jll
Tf» TT		yu rA* TA	>-dil	yu	i. t	r.
T.A T.	■/y-	yu •Ai AA		1 1 yu	• T.	»Tbiijiit fJ>

	f	u^*	1^						Âl»'
çv OA.	w	OVUUJII ili		töA TA		yi	T	'	ÂULİlı
4li OAV	VA		yi	tAV t.		yy	f	r	tyjyı
ili oAr	VA		yi	tvv İT		yy	0 •	r	
iıi OAO	A-	JUyUc	yi	tAt tf	*	yy	VV	t	yyyl'
4i »AA	A'		yi	tAA ir		yy	\ -A	0	'•jÛLuiı
tU »AV	Af		yi	İAA tt	o'uyûl'	yi	Tf A	A	
4i OAV	AT	^AÖÜoil	yi	tAA to		yiT	0 T	V	.jîiyu^ı
»AA	At		yi	û-f tA	viiLsh	yy	\VV	A	J^ı
4i »A-	A»		y.	o-V tv	uİıUÜ	yy	TAV	A	
tu »AT	AA	ıi>uaı	y.	0TT tA		yi	f A	\.	>w»İ
4^U »AT	AV		yy	0\» LA		yi	ff T	TT	
tu »Af	AA		yi	OTA 0 .	O	yi	rro	Tf	OaiLy
4c »At	AA		yi	»f. OT	oU_>0i'	yy	f tA	\r	A_ujî
ili. »At	A.	iLuJı	yi	ofr Of	^İJT	yi	foo	Tt	»-»idi
4li. »A»	A\	u i >4T	yi	on »r		yi	f A f	TO	
İli »AO	Af		yi	of A Ot		yi	rAv	TA	
i^i »M	Ar		yy	»n 00		yi	f Af	TV	
İli »AA	At		yi	ort OA		yi	fAT	TA	eJo^3l
yi 0 A	VAo	Ov»'	yy	»rv OV		yi	r-o	TA	
ili. »AV	AA		yy	Otf »A		yi	rTf	f .	
ili »AA	AV		yy	oto oA		yi	rrr	TT	»Ly,^ı
yu; »AA	AA		yy	otA A.		yy	rrr	ff	
yu; »AA	AA		yy	00' AT		yi	rtf	rr	
ou »AA	T..		yy	oor AT		«y~	.r».	f t	_>A"
İli A-	VT		yy	oot Ar	ui»iyiT	yi	roA	r«	oiyüiı
4İU A*.	vr	»S»'	yy	oon At		yi	TAV	fA	
yi A-T	vr	j—y*"	. i;y	0 0 AAO		yi	rvv	rv	
4i A*T	vt		yy	OA . AA		yi	TAO	f A	4j»vaö"
tu A«T	T.»		yi	0 A fAV		yi	TAA	fA	
yi A-f	T.A		yi	OA tAA	JLliJ'	yi	tt	r •	
4ZU A.f	VV	o>c-Lui'	yi	OA AAA		öi İ	T T	n	OU—ii
yi A-f	T. A		yi	OA Av.	piyuAT	4c	t\0	rr	îl^ı
yi A-r	TO		yi	OV V\	5»	yy	tTA	rr	
yuu A*r	T T •		yi	ûVf Vf	0—	yi	tf A	rt	ir- C
yi A-r	TT T		yi	ovt vr	e»J-'	yi	trt	ro	u-i»Lİ
yi A-t	TTf		yi	ovo vt	-»«il	yi	tt-	TA	
4i A-t	T T TT	oto»	yi	ovy VO	I yii-uiı	yi	ttA	rv	0^3»
yi A»t	\Tt		yy	OV AVA	ı	yu	tor	TA	

ALFABETİK SÛRELER DİZİNİ

â

ALFABETİK SÛRELER DİZİNİ